

رۆمان

چاوه‌کانی ئاقیستا لمیان تیچوو

هه‌زار ع ئه‌مه‌د

چاوهکانی نافیستا لیان تیچوو

ههزار ع نهجمهه

چاپی یهکهه

سالی چاپ : 2005 / ستوکهولم

1

به‌ره به‌یانیه‌کی زۆر زوو بوو، خۆر هیشتا چاوه‌کانی هه‌لنه‌هاتبوو. به‌لام دنیای ئه‌و شاره که‌می‌ک پوناک‌بوو. پوناکی ده‌روهه تۆزیک ناو ژوره‌که‌ی کالکردبووه. له ناو پیخه‌فه‌که‌یدا وه‌ک نه‌خۆشیکێ ئازارای هه‌ر ده‌جولایه‌وه و ئه‌م دیو و ئه‌و دیوی ده‌کرد. به‌ ده‌م ئاخیکه‌وه به‌ئاگاهاته‌وه، وه‌ک که‌سیک له‌ خه‌ودا راپچله‌کاندبیت هه‌ستی به‌ نائاسایی ده‌کرد. له‌ سه‌ر جیگا‌که‌ی خۆی که‌ خه‌وتبوو، راستبووه و دانیشته، چاوه‌کانی هه‌لگۆفی، سه‌یریکی په‌نجه‌ره‌که‌ی کرد، دنیا که‌می‌ک روناکبووه. چراکه‌ی که‌ شه‌و به‌ داگیرسای داینا بوو، کوژا بووه. به‌ئه‌سپایی ده‌ستی بو برد، به‌ئاسته‌م گه‌رمی تیدا مابوو. پیده‌چوو تازه‌ کوژابیته‌وه. ده‌یزانی هیشتا کاره‌با نه‌هاتوته‌وه. ئه‌و روژانه‌ی که‌ کاره‌ستیک رووبدایه و په‌وشی شاره‌که‌ نائارام بوایه، ئه‌و شه‌وه هه‌تاکو روژی دوایی "با ره‌شه‌کان" کاره‌بایان له‌ شاره‌که‌ ده‌بهری. شقارته‌که‌ له‌ بن سه‌رینه‌که‌یدا بوو، به‌چاوی خه‌والووه‌وه شوشه‌ی چراکه‌ی هه‌لبهری و شقارته‌که‌ی لیدا، ده‌نگی داگیرسانی شقارته‌که‌ بیده‌نگی ژوره‌که‌ی شکاند، پوناکی "ئاگری" شقارته‌که‌ له‌ چاو تروکاندنیکدا هه‌لمه‌تی بو هه‌موو تاریکی ناو ژوره‌که‌ برد، تاریکی ژوره‌که‌ به‌ په‌له و شپه‌زه‌یی له‌ ناو کون و ژیر دۆلابی ناو ژوره‌که‌ و گیرفانی جله هه‌لواسراوه‌کانیدا خۆی هه‌شاردا.

هه‌ر کاتیک وشه‌ی "ئاگری" به‌ر گۆی بکه‌وتایه، یا خو ئاگری بیه‌نیایه‌ بیری کابرای ئاشنا "خه‌و" ده‌که‌وته‌وه.

خه‌وه‌که‌ی شه‌وی وه‌بیره‌اته‌وه، بیری له‌ قسه‌کانی ئه‌و پیاوه پیره‌ ده‌کرده‌وه، که‌ شه‌و له‌ خه‌ویدا قسه‌ی بۆ‌ کردبوو. ئه‌و پیاوه یه‌که‌م جاری نه‌بوو که‌ له‌ خه‌ویدا بیهینیت، زوچار هاتبووه خه‌وی. هه‌موو وشه‌کانی که‌ له‌ خه‌ودا له‌و پیاوه‌ی بیستبوو، به‌ بیر خۆی ده‌هینایه‌وه. خۆزگه‌ی ده‌خوارد که‌ به‌ ئاگا نه‌هاتایه‌ته‌وه، هه‌میشه‌ له‌ خه‌ودا هه‌ر له‌ گه‌ل ئه‌و پیاوه‌دا بوايه‌ هه‌تا‌کو قسه‌ی زیاتری بۆ‌ بکرده‌یه. هینستا له‌ ناو جیگا‌که‌یدا هه‌ر دانیشتبوو. هه‌ولیده‌دا هه‌موو قسه‌کانی ئه‌و وه‌ک خۆی بلیته‌وه‌و دانه‌ دانه‌ وشه‌کان له‌ یادی‌دا بیهینیته‌وه، به‌و ئاواته‌ی که‌ رۆژیک ئه‌و قسانه‌ بۆ‌ هه‌موو خه‌لکی شاره‌که‌ بکات. له‌ بیر کردنه‌وه‌ی خه‌وه‌که‌ دابوو، کات به‌ره‌و به‌یان ده‌چوو، ورده‌ ورده‌ پوناکی زیاتر ده‌ر ده‌که‌وت.

له‌ ناو جیگا‌که‌ی هه‌ستا، به‌ مه‌به‌ستی ده‌ستی و ده‌موچاو شتن چوو هه‌وشه‌که‌. له‌ به‌ر خۆیه‌وه‌ گوتی: دیاره‌ دایکم هه‌ر خه‌وتوو؟ بۆ‌ یه‌که‌م جار بوو بیریکرده‌وه‌ نان و چای ئه‌م به‌یانیه‌ی بۆ‌ دایکی ئاماده‌بکات. له‌ نا‌کاو روداوه‌که‌ی دوینیی ئیواره‌ی به‌ بیر دا هاته‌وه، که‌ل و په‌لی سه‌ر میزه‌که‌ی که‌وته‌وه‌ یاد. له‌ کاتی کاره‌ساته‌که‌دا به‌ په‌له‌ له‌ ناوبازار دوورکه‌وتینه‌وه، که‌لو په‌له‌کانی دوکانمان له‌ سه‌ر میزه‌که‌ به‌جیه‌شت، وه‌ک هه‌موو خه‌لکه‌که‌ ئیمه‌یش راما‌نکرد و له‌و ناوچه‌یه‌ دوور که‌وتینه‌وه. ئاگاداری روداوه‌کانی دوا‌ی خۆمان نه‌بووین، هه‌ر چیه‌کیت‌ر رویدا‌بیت.

جله‌کانی دوینیی هه‌ر له‌ به‌ر دابوو، به‌ خیرایی و په‌شو‌کاوی به‌ره‌و ده‌ره‌وه‌ که‌وته‌ رۆ، دایکی له‌ هه‌وشه‌که‌دا راوه‌ستا بوو. به‌نیگه‌رانییه‌وه‌ له‌ دایکی پرسى: که‌ی له‌ خه‌و هه‌ستاییت؟ وامده‌مزانی هه‌ر خه‌وتویت، ئه‌م به‌یانیه‌ من ویستم نان و چا ئاماده‌ بکه‌م.

دایکی به‌بزیه‌کی مانادارو نیگه‌رانه‌وه گوتی
_ زۆر باشه ئاماده‌بیکه! منیش هه‌ز ده‌که‌م، با جاریک نان و
چای ده‌ستی تو بخۆم.

_ به‌داخه‌وه... دایه گیان ده‌بیته هه‌ر ئیستا برۆم، بزانه ئه‌وه
که‌لو په‌لانه چیان به‌سه‌ر هاتوه. کاره‌سات و رودای دوینی
ئیواره‌ت، بیر نیه؟

_ بیرمه و ده‌زانم... هه‌ر چیه‌کیان به‌سه‌ر هاتیبته، تازه
هاتوه و چارمان نیه. هیشتا زووه با که‌میکیتر دنیا
روناکیته‌وه، ئه‌وسا برۆ.

_ دایه گیان؛ زوو نیه، ده‌بیته هه‌ر ئیستا برۆم...
زۆر به‌خیرایی له‌ماله‌وه چووه ده‌ره‌وه، کۆلانه‌که‌ی خۆیانی
جیه‌هیشته و چووه سه‌ر شه‌قامه‌ راسته‌که. به‌بی هیچ
ئاوردانه‌وه‌یه‌که به‌م‌لا وئه‌ولادا، به‌خیرایی ده‌پۆشته. هۆش و
خه‌یالی له‌نیوانی دوو روداو دا ئه‌م به‌ر و ئه‌وه‌به‌ری ده‌کرد،
ده‌میک خه‌یال ده‌بیرده‌وه لای مامه‌بیره‌ی هاوڕیی "خه‌وه‌که‌یی"
بیری له‌قسه‌کانی ئه‌وه‌ده‌کرده‌وه، له‌ناکاویشدا خه‌یال
ده‌بیرده‌وه بو‌روداوه‌که‌ی دوینی ئیواره و چاره‌نوسی که‌لو
په‌له‌کانی. دیمه‌نی ئه‌وه‌که‌ی ده‌هاته‌پیش چاو، که‌ژن و
منال و پیاوی پیر و گه‌نج به‌سه‌ر شوسته و شه‌قامه‌کاندا رایانده
کرد و له‌شوینی روداوه‌که‌ی خۆیان دوور ده‌خسته‌وه. ئه‌وه‌که‌لکانه
به‌ده‌م راگردنه‌وه چه‌ند جاریک ده‌که‌وتن، خه‌لکه‌کانی دوا
ئه‌وانیش خۆیان بو‌رانه‌ده‌گیرا، به‌سه‌ر ئه‌ماندا ده‌که‌وتن.
هه‌ندئ پیاو پشتینه‌کانیان شلده بووه و له‌قاچیان ده‌ئالا و
جاریکیتر ده‌که‌وتنه‌وه، هه‌زار جار پشتینیان به‌نه‌فرته‌وه‌کرد.
قیره و هاواری منال و ژن له‌هه‌موو لایه‌که‌وه ئه‌وه‌نده‌یتر ناو
بازاری شیرزه‌تر و خه‌لکی هه‌راسانتر ده‌کرد. ژنه‌کان زۆر له
پیاوان بی‌به‌ختر بوون، ئه‌وان جگه‌له‌خه‌می منداله‌کانیان

که ده‌ستیان به ده‌ستیانه‌وه گرتبوو، هه‌ندی مندالی بچوکتتر به باوه‌شیانه‌وه بوون، پیاویک چنگ له سه‌ر شان که هه‌ر هه‌نگاوکی چوار هینده‌ی هه‌نگاوی ژنه‌که‌ی ده‌بوو، له پیش ژنه‌که‌یه‌وه رایده‌کرد و ئاوری بو دواوه ده‌دایه‌وه و هاواری له ژنه‌که‌ی ده‌کرد... کچی خیراتر پی هه‌لگره، هاکا با ره‌شه‌کان گه‌شته ئیره و قول به‌ستتبه‌کن، دواپی گله‌یی نه‌که‌یت خو‌ت ده‌زانیت ده‌لیی رۆژی قیامه‌ته، هه‌ر که‌س خه‌می خو‌یه‌تی لی‌ره دور که‌وێته‌وه و به‌ر ده‌ستی ئه‌وان نه‌که‌وێت، هه‌ر چیه‌کیش روبردات من هیچم بو ناکریت له به‌ر ئه‌وه خیرا راکه لی‌ره دوور بکه‌وینه‌وه. ژنه‌که‌ی که له دواوه به هه‌له‌داوان رایده‌کرد، عابایه‌کی ره‌شی زله‌ی قورسی به سه‌ره‌وه بوو، مندالیکی ته‌مه‌ن دوو سالیشی به باوه‌شه‌وه بوو. ژنه‌که له تاو عه‌بای قورسی سه‌ر شانی و داخی قسه زله‌کانی می‌رده‌که‌ی چیتر خو‌ی بو رانه‌گیرا، له ناو راکه‌پاکی خه‌لکه‌که دا هاواری به سه‌ر می‌رده‌که‌یدا کرد... که ئه‌وه‌نده خه‌می من ده‌خو‌یت و ده‌زانی با ره‌شه‌کان ده‌گه‌نه ئیره، بو منداله‌که‌م لی‌وه‌رناگریت؟ هه‌تا‌کو که‌ی ده‌بی‌ت به سه‌ر ژنی خو‌شتانداوه‌ک ئاغا بن؟ به ته‌نها هه‌ر مندالی من نیه، مندالی تو‌شه... خو‌ زول نیه؟ پیاوه‌که وه‌ک شه‌رم گرتبیتی له قسه‌ی ئه‌و کورپی که «ئافه‌رینی ژنه‌که‌ی کرد و سه‌رزه‌نشتی پیاوه‌که‌ی کرد»، گه‌پایه‌وه لای ژنه‌که‌ی و به ده‌م جنیو دان منداله‌که‌ی له ژنه‌که‌ی وه‌رگرت و که‌وته‌وه راکردن. ژنه‌که‌ش بو ئه‌وه‌ی ئه‌وه‌نده‌یتر شانی سوک بی‌ت، عابا قورسه قوراوییه‌که، پی‌شتر له کاتی را کردندا چه‌ند جاریک به سه‌ریه‌وه که‌وتبووه ناو قور و چلپاوی قه‌راغ شه‌قامه‌کان، له سه‌ری داگرت فرییدایه نا قوراوه‌که‌وه. به ده‌م را کردنه‌وه هه‌زار جنیوی دا به‌وه‌ی که عاباشی دا‌هینا.

به خیرایی به سهر شه‌قامه‌که‌دا به‌ره‌و دوکان ده‌پوشت. بیری هه‌ر لای که‌ل و په‌له‌کانی بوو. قسه‌که‌ی دایکی بیر ده‌که‌وته‌وه، خۆی به‌ خۆی ده‌گوت: دایکم راسته‌کات... هه‌ر خۆم سه‌لامه‌تیم مائی دنیا هیچ نیه. جا نییه وه‌ک جاری پێشو خۆشم ده‌ستگیر نه‌کرام. که‌ل و په‌له‌کانم ئه‌گه‌ر به‌ تالان برابیت؟ ئه‌وه‌ کراوه، گه‌ر خۆم ده‌ستگیر بکرامایه‌ چیم بکردایه؟ هه‌ر خۆشی به‌ر په‌رچی بو‌چونه‌که‌ی خۆی ده‌دایه‌وه، ئه‌گه‌ر که‌ل و په‌له‌کانم به‌ تالان برابیت ئه‌مجاره به‌ چی که‌ل و په‌له‌ی تر بکرم؟ هیچ ده‌ستمایه‌م به‌ ده‌سته‌وه نییه. گه‌ر مرو‌ف پاره‌شی هه‌بیت، نا‌کریت هه‌موو جار گو‌یی پینه‌دات که‌ به‌ تالان براوه له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی سه‌ری سه‌لامه‌ت بووه. گه‌ر مال نه‌بیت سه‌ریش نابیت، یا خود هه‌ر بیده‌نگ بین، دوا‌ی بردنی مال و سامان سه‌ره‌ی سه‌ریشمان دیت. خۆیشی نه‌یده‌زانی چۆن بیر بکاته‌وه و قه‌ناعه‌ت به‌ خۆی بکات. دلنیا بوو که‌ که‌ل و په‌له‌کانی نه‌ماوه.

جاریکینتر ده‌چوووه‌ ناو خه‌یالی قسه‌کانی پیاوه‌ پیره‌که‌ و بیری له‌ هه‌موو وشه‌کانی ئه‌و ده‌کرده‌وه. قسه‌کانی به‌ده‌م رپگاو له‌ به‌ر خۆیه‌وه ده‌گوته‌وه. خۆیشی نه‌یده‌زانی چه‌نده به‌ خیرایی ده‌روات و گه‌شتۆته کو‌ی. له‌ نا‌کاو له‌ به‌رده‌م دوکانه‌که‌ی خۆیدا، خۆی بینیی‌وه. ئه‌وه‌ی که‌ رویدا بوو... ئه‌وه‌ بوو که‌ خۆی بیری لیده‌ کرده‌وه. می‌زیک‌ی شکاو، که‌ل و په‌له‌ی پهرش و بلاوی بی‌که‌ک. به‌ر چاوی تاریک بوو، سه‌ری گێژێ ده‌خواردو دل‌ی له‌خه‌مدا ده‌گوشرا. پاش که‌می‌ک نه‌ختیک هاته‌وه سه‌رخۆی، چاویکی به‌ که‌ل و په‌له‌ شکاوه‌کاندا گێراییه‌وه له‌ دل‌ه‌راوکی و خه‌یال‌کردن رزگاری بوو. ئه‌وه‌ی هه‌زی نه‌ده‌کرد ببیت و بیری لیده‌ کرده‌وه، ببوو، رویدا بوو... ئیتر پێویست به‌ دل‌ه‌راوکی و بیر کردنه‌وه نا‌کات.

پارچه ته‌خته‌کانی میزه شکاوه‌که‌ی به ده‌سته‌وه گرت، به دوا‌ی چاره‌سه‌ریکدا ده‌گه‌را و بی‌ری لی‌ده کرده‌وه. برپاریدا ئه‌مجاره زهره‌ر و زیانی که‌ل‌وپه‌له‌کانی نه‌خاته بری سه‌لامه‌تی سه‌ر و گیانی. ده‌یزانی به بی‌ده‌نگی به‌رامبه‌ر ئه‌م کارانه که‌له گه‌لیاندا ده‌کریت، بو‌ دوا جار له‌ روداو و کاره‌ساتیکی‌تردا، سه‌ره‌ی خو‌شی دیت. ناو بازار و‌رده و‌رده پر ده‌بوو له‌ خه‌لک و له‌خاوه‌ن دوکانداره‌کان. خه‌لک به‌ خیرایی به‌ سه‌ر شه‌قامه‌که‌دا به‌ره‌و خوار ده‌پوشتن، له‌ شوین دوکانه‌ روخاو و جامخانه‌ی شکاو و که‌ل‌وپه‌لی پ‌ژاوی روداوه‌که‌ی دوین، هه‌لو‌یسته‌یه‌کیان ده‌کردو ته‌ماشای ئه‌و جی‌گیانیه‌یان ده‌کرد.

ته‌خته‌ شکاوه‌کانی هه‌ر به‌ ده‌سته‌وه بوو، له‌ناو دیمه‌نی خه‌وه‌که‌ی شه‌ودا، خو‌ی بینییه‌وه. قسه‌کانی مامه‌ پیره‌ی ده‌هاته‌وه یاد. و‌رده و‌رده وشه‌کانی له‌به‌ر خو‌وه ده‌گوته‌وه و سه‌یری که‌ل‌وپه‌له‌ پ‌ژاوه‌کانی ده‌کرد. تا ده‌هات خه‌لک به‌ بازار و شه‌قامه‌که‌وه زیاتر ده‌بوون، ئه‌ویش بیئاگا له‌ خه‌لک به‌ ده‌نگی که‌میک به‌رتر قسه‌کانی مامه‌ پیره‌ی ده‌گوته‌وه و خه‌لکه‌که‌ش له‌ چوارده‌وری کو‌ بوونه‌وه و گو‌ییان بو‌ راگرتبوو. که‌ هه‌ستی کرد خه‌لک له‌ نزیکی کو‌بونه‌ته‌وه و گو‌ی بو‌ قسه‌کانی راده‌گرن، به‌ ده‌نگی به‌رتر و زور جدیتر قسه‌یده‌کرد:

هیچ کاره‌سات و روداو‌یک کو‌لم پینادات و ملکه‌چی یاسا‌کانی باره‌شه‌کانم ناکات، ئه‌گه‌ر کاره‌سات و زیانه‌کانی له‌مه‌ش گه‌وره‌تر بن. ئیوه و هه‌موو خه‌لکی شاره‌که‌ ده‌زانن، ئه‌وه چه‌ند جاره‌ کاری و نار‌ه‌وام له‌گه‌لدا ده‌کریت... نه‌ک ته‌نها له‌گه‌ل من، له‌گه‌ل زور که‌سی‌تریش، ئه‌گه‌ر پیرا بگه‌ن له‌ گه‌ل هه‌موو خه‌لکی شاره‌که‌ ده‌یکه‌ن. به‌به‌ر چاوی هه‌موو خه‌لکه‌وه، به‌ بی‌ ئه‌وه‌ی گو‌ی به‌ که‌س بده‌ن و شه‌رم بکه‌ن، زیان به‌ خو‌م و به‌ که‌ل‌وپه‌له‌کان و به‌ دوکانه‌که‌م ده‌گه‌یه‌نن. به‌لام کوا ئینسانیه‌ت

لای ئهوان؟ کوا ویزدان؟ ئهوهی پیی بگوتریت ویزدان نهک لای
ئهوان نیه، بهلکو رۆژی ههزار جار گهر ویزدان له ده‌رگای
ماله‌کانیشیان بدهن به میوانیشی راناگرن.

کات له‌دوای کات خه‌لکی زیاتر کوّ ده‌بونه‌وه، ئه‌ویش زور به
په‌رۆشتر قسه‌ی ده‌کرد، ئه‌و رۆژه بوو که له‌میژبوو چاوه‌پروانی
ده‌کرد. ئه‌و خه‌لکه جوّراوجۆره‌ی که له‌ده‌وری ئه‌م کوّ ببوونه‌وه،
زور بئ‌ده‌نگ و به‌ئه‌سپای گوئیان بوّ قسه‌کانی راگرتبوو. له‌ناو
خه‌لکه‌که‌دا پیاویکی که‌له‌گه‌ت که سۆز و به‌زه‌یی و میهر له
چاوه‌کانیدا دیار بوو، به‌ده‌نگیکی هیمن گوتی: ویزدان
نه‌ماوه... ئه‌گه‌ر نا کئی ده‌ستی ده‌چپته میژیکی ته‌خته، که
کورپکی گه‌نج که‌سابه‌تی له‌سه‌ر بکات.

ئه‌و به‌یانیه‌ منیش به‌ده‌م ئازاره‌کانی کاره‌ساته‌که‌ی
دوینیوه به‌ئاگاهاتامه‌وه، له‌ناو جیگا‌که‌مدا هه‌ستم به‌گه‌رمی
ده‌سته‌کانم ده‌کرد به‌خوینی جه‌سته‌ی ئه‌و که‌سانه‌ی که دوینی
به‌بئ‌گوناح ببوونه قوربانی. ئه‌و ده‌مه هه‌یچم نه‌بینی، به‌لام
دلنیا‌بووم باره‌شه‌کان به‌بئ‌تاوان روداو‌ه‌کان کوّتایی پینایه‌نن.
ئیمه‌ش وه‌ک خه‌لکی ناوبازار ته‌نها فریایی راگردن که‌وتین، تا‌کو
زووترله‌و ناوه دوورکه‌وینه‌وه. نیگه‌رانی که‌لوپه‌له‌کانی‌بووم،
خه‌م و نیگه‌رانیه‌کی بیچاره، چونکه دلنیا‌بووم هه‌مووی به‌تالان
براهه. به‌په‌له له‌ناو جیگا‌که‌دا هه‌ستم، ویستم بچم بوّ
ماله‌وه‌یان سه‌ردانی بکه‌م، به‌لام په‌شیمان بوومه‌وه، زانیم تا‌کو
ئییستا له‌ماله‌وه ئارامی نه‌گرتوو. بریارمدا راسته‌وخو بچم بوّ
ناوبازار، بوّ هه‌والی ئه‌و و ئه‌نجامی روداو‌ه‌که‌ی دوینی.

شه‌قامه‌کان وه‌ک روخساری کوّیله‌یه‌کی ماندوی
ئه‌شکه‌نجه‌دراو ئازارو ناومی‌دیان پیوه‌دیاربوو. شه‌قامه‌کان
له‌کوّیله‌کان به‌دبه‌ختربوون، له‌مه‌مله‌که‌تی خویندا کوّیله‌ی ژیر
بوستالی باره‌شا‌کانبوون. هه‌رچه‌نده دوینی ئیواره کاره‌ساتیکی

گهوره قهوما، بهلام وهك ههمیشه ئهم بهیانیهش خهلك بهرهو بازار بۆ سهركارو دوكانهكانیان دهروشتن. هیندهی نهبرد لهسهری گوزهرهكه نزیكبوومهوه، شوشهی شکاوی جامخانهی دوكانهکانو کهلوپهلی تیکرژاو بهسهر شوشتهو شهقامهکاندا بلاوببونهوه. له دوورهوه ههستم بهقهره بالهغی خهلك کرد له بهردهم دوكانهکهی ئه ودا کۆببوونهوه. لهخۆرا شیرزهو نا ئارامبووم، نزیکتر بوومهوه گویم لهدهنگی بوو وهك سهركردهی کۆمه لیککی راپه رپوو قسهی ده کرد. بهئهسپای تیکه لای ناو خه لکه که بووم. زۆر به جدی و پهروشهوه قسهی بۆ ده کردن.

من باش دهزانم ئهمه دوا تاوانیش نیه که له گه لمددا دهیکهن. ئهوان مه بهستیان میزیککی کۆنهی شکاونیه. مه بهستی منیش زۆر له تاوانهکانی ئهوان گه ورتنه. چاک بزائن ههر من نا بهتهنها، ئیوه ههر هه مووتان، هه موو کهسیک له م شارهدا ئهم تاوان و کردارانه که باره شهکان ئه نجامی ده دهن، به رامبه ر به خو ی بزانی ت، دوژمنه کانمان زۆر وریان، سه ره تا له بچوکه وه ده ست ده کهن به ئه نجامدانی پلان و کاره کانیان. به لای ئه وان هوه گرنگ نیه چ کهسیک بی ت؟ من، تو یاخود کهسیکی تر. گرنگ ده ستپیککی کاره که یانه و کهسیکیش بی ت له ده قه ره که. ئه و کاته ی کاره که ئه نجام ده دهن، ئه وسا له دوره وه چاودپی ری ده کهن و خه لکه که هه لده سه نگینن، دواتر له بی ده نگی خه لک که لک وه رده گرنو دریزه به کار و پلانه کانیان ده دهن هه تاکو ده گهن به مه بهستی خو یان. گویم له و خالۆیه بوو که گوتی: گوایه ویزدان نه ماوه. من دهزانم ئه و خالۆیه چۆن له ناخ و سۆزه وه قسه ده کات و مه بهستی چیه و چی له دلیدایه، باش گو ییگرن، «ویزدان» ماوه و ههر ده می نی ت چۆن پی ش هه موو شته کان وهه موو هه سته کان دروست بوو، له دوا ی هه مووشیان

كۆتايى پيىدئيت. له گهل بوونى مروڤ و دروست بونى كومه لدا،
ويژدانىش هاوكات دروست بوو، به لام ئەمان كه دژى مروڤايه تين
حهز به ناسينى ويژدان ناكهن، دهنه ويژدان ههر ههيه، ئەمانن
كه نايانه وپت ويژدان ببينن.

ئيوه ههر هه مووتان كه به چوار دهورى مندا كو بونه ته وه،
به زه بيهك به روخسارتاندا دياره كه له ناختاندا ده لاله ت له
سوژيك دهكات به رامبه ر به من و به و كارهى له گهل مندا كرا.
ئوه ويژدانه دهرون و روڤسى ئيوه به لاي حه قيقه ت و
مروڤايه تيدا ده جو لئيني ت. له كاتى قسه كردنمدا هه ميشه
چاويكتان له سه ر من و ئه ويترتان له سه ر ته خته شكاهه كانه. ئه و
راستيه ليره دا من ده مه وپت بيدركينم و له لاي ئيوه ئاشكرى
بكه م، تاوانى باره شه كانه كه به ته نها له گهل مندا نه كراوه، له
گهل هه مووماندا كراوه. سوژوبه زه يش هيج زاميك بنه بر ناكات.
ئه گه ر كه سيكيش به زه يى و سوژى بو من هه يه، بير له حالى
خويشى بكاته وه. ئەوان كه سيكى ديارى كراويان مه به ست نيه،
مه به ستiane كه سيك يا خود و كومه ليك بيت له ئيمه، ئيتر گرنگ
نيه من بم يان كه سيكى تر. له بهر ئه وه چاك بزائن ئه و كاره له
گهل هه مووماندا كراوه. ئەگه ر كه سيك نه يه وپت له قسه كانم
بگات، يا خود وا بزاني ت قسه كانم تيكه لاوييه كى تيدا يه،
سه رئه نجامى كاره كان ته نها به سه ر مندا هاتبيت، ئەوا روژ و
سه رى ئه وپش ديت.

باش گو بېگرن و چاكتريش بىرتان تيز بكه نه وه، ئەوانه
دورم نيكي زور وريان، ده زانن چو ن نيشانه كانيان بپيكن. كى
هه يه له ئيمه نه زانيت، نرخی چوار پارجه ته خته چيبيت؟
باره شه كان بيشكين و بيسوتينن. ئەوان زور باش ده زانن، من
ئه گه ر نه توانم ميژيكى تر دروست بكه م، خو ده توانم له ميژه

شکاوه که میزیکتی تری لیډروست بکه م و که لوپه لی تری بکه مه وه سه ر.

کات له دواي کات به په روشتتر قسه کانی ده کرد و وشه ی باشتري بو ریز ده کرا. ههستم ده کرد خه لک ده هاتن و به ره و زیاد بوون ده چوون. ههندیک تاکو ئه و کاته له سه ره تاوه له وویون و ده روشتن، ههندیک که سی تر تازه ده هاتن. خه لکیش هه بوو چه ند چرکه یه کی که م ئارامی ده گرت و پاشان ده روشت. واپیده چوو گوئ به که می وزووری خه لک نه دات، کئی دیت و کئی ده روات. ئه وه نده ئاگادار بووم، کو مه له خه لکه که زور له سه ره تا زیاتر بوون. پیاویکی که میک به سالآچوو، ریشیکی ماش و برنجی هه بوو، له لای راستی منه وه به چه ند هه نگاوئیک راوه ستا بوو، پرووی له و بوو به لام وه ک پرسیار له که سیکی تر بکات....

_ ئه ری باسی چی ده کات؟... وا خه لکی لی کو بو ته وه.

کورپیکی لاو که له ته نیشتی وه راوه ستا بوو، به ده نگیکی نه رم گوئی: خاله گیان گوئیگره و قسه مه که. خو ت تیگه ییت باشتره.

ههستم کرد خه لکی وا هه ن، زور به په رو ش و به وردی گوئیان بو قسه کانی راگرتو وه. ههندیکی که ش ده یانه ویت باشت حالیین. ههندیک له دراوسی دوکانه کانیش راوه ستا بوون، جار به جار سه ریانده نا به یه که وه و ده که وتنه چرپه چرپ. به ناو خه لکه که دا وه ک نابینایه ک چاوه ده رپه ریوه کانی ده گیپرا، دلنیا بووم که که س نابینیت، چونکه که نیگای ده خسته سه رم ن هه یچ ئامازه یه کم له پروخساریدا نه ده خوینده وه، خو ده بییت هه ر نه بییت بزیه ک له ئاستی مندا بنوینیت، یا خود به ده م قسه کردنه وه وه ک ئیشاره تییک که ده مبینیت سه ری بله قینیت. چه ند جار نیگای چاوه تورپه کانی به سه رمدا تییده په ری و به هه چ ئیشاره تییک خو ی پیشاننه دام. منیش خو م زور ده ربه ست نه بووم،

که میکیتریش له ناو خه لکه که دا خۆم شارده وه. گرنگ بوو ته نها گویم له قسه کانی بییت. له ناکو له بهر خۆیه وه گوتی: ئاگر، ئاگر... رۆژی دواتر پیکه وه بووین، باسی دوینییی بو ده کردم که وه ک سه رکرده یه ک قسه ی بو خه لک کردوو. گوتی: خۆزگه م ده خواست له و بویتایه. ته واو دلنیا بووم که دوینی نه بیینیووم. به خه نده وه گوتم: منیش له و بویووم، له ناو خه لکه که دا راوه ستا بووم و گویم له قسه کانت ده گرت. به سه رسامیه وه گوتی: نه خیر، گالته م له گه لدا ده که یت. گوتم: گالته ناکه م، به چاوه کانی تو له ناو خه لکه که دا بووم، بو هه والی روداو که و چاره نوسی که لوپه که کانی دوکان هاتم که ئیوارهی روداو که دوکانه که و که لوپه له کانمان به کراوه یی به جیه ئیشت. پیکه نیم و گوتم: به لگه م پییه. گوتی: به لگه ی چی؟ گوتم: که میک بیده نگ بوویت و له ناکو له بهر خۆته وه دوو جار گوتت، ئاگر ئاگر. گوتی: به پیویستم زانی دریزه به قسه کانم بدهم هه تاکو ئه و گر و کلپه یه ی له ده رونمدا یه سارد نه بیته وه و پریشکی ئه و ئاگره پیروزه بهر هه موو لایه ک بکه ویت. وشه ی « ئاگر » وه ک بروسکه یه ک به میشکدا تیپه ری، له بهر خۆمه وه گوتم (ئاگر...ئاگر).

له دوا ی ئازاد بوونی له زیندان، هه میشه قسه کانی وه ستای هاو رییمی ده گوته وه. ئه و وشانه ی له ده می منی بیستبوون، یاخود نوسینه کانی وه ستا که له سه ر دیواری ژوری زیندان نوسرا بوون و ئه و خویند بوونیه وه. هه میشه وشه ی ئاگر، له بیر و هۆش و له سه ر زاری بوو.

که میک بیده نگ بوو، چاوی به ناو خه لکه که داگی را. تاکو راده یه کیش بیده نگی بالی به سه ر خه لکه که دا کیشا بوو. بیده نگیه ک پیچه وانه ی بیده نگی خه لیفه ی ئه و مهمله که تانه ی هاوسنور و دراوسیپی بیابانه کانی کاتی ئه نفال بوون. وشه ی ئه نفال ویزدانی وه بیر هینامه وه. ئه و ویزدانه ی که عه شره ته به

ناوبانگه‌کانی چوار دهور و نزیك به شوینی ئه‌نفاله‌کان شاربه‌ده‌ریان کرد بوو، مه‌مله‌که‌تیکی بی‌ویژدانیان بو خویان ده‌سته‌بهر کرد بوو. به‌ناو خه‌لکه‌که‌دا هی‌واش هی‌واش هه‌ر چاوی ده‌گی‌پرا. هه‌ستی‌کرد هه‌موو له‌چاوه‌روانی ئه‌ودان. دووباره‌ دریژه‌ی به‌قسه‌کانیدا‌یه‌وه.

وه‌ک له‌ سه‌ره‌تاوه‌ گوتم: مه‌به‌ستی ئه‌وان ته‌خته و می‌زنیه، مه‌به‌ستیان ئاشکرایه.

چه‌ند که‌سیک زۆر بی‌ئارام بوون، هه‌ر چی زووتر بوو چه‌زیان ده‌کرد بزائن مه‌به‌ست له‌ ئاگر چیه؟ بویه‌ وشه‌ی ئاگر له‌ناو خه‌لکه‌که‌دا زوو زوو ده‌بیسترا ئاگر... ئاگر...

به‌لێ ئاگر... ئه‌وان ده‌یان‌ه‌وی‌ت ئاگرمان له‌بهر چاو بخه‌ن، رقمان له‌ ئاگر بی‌ت و پیرۆزی ئاگرمان لیده‌شارنه‌وه. ئه‌مجاره‌ش ده‌یلیمه‌وه ئه‌و کاره‌ به‌ ته‌نها له‌ گه‌ل مندا نه‌کراوه، به‌ته‌نها له‌گه‌ل ئه‌وانه‌دا نه‌کراوه که‌ زیان به‌ دوکان و مال و که‌ل‌وپه‌لیان که‌وتوو. له‌گه‌ل هه‌موو خه‌لکی شاره‌که‌دا کراوه، له‌گه‌ل هه‌موو ئه‌و که‌سانه‌ی به‌م زمانه‌ ده‌دوین و گو‌شکراون. باره‌شه‌کان له‌ ریگه‌ی که‌سیک و کۆمه‌لێکه‌وه زیان به‌ هه‌موو ده‌گه‌یه‌نن. مه‌به‌سته‌کانیان له‌ ریگه‌ی کاولکاری و به‌ تالان‌بردنی که‌ل‌وپه‌ل و سه‌روسامانمان به‌ دیده‌هینن. ئه‌گه‌ر که‌سیک ئه‌م کارو تاوانه‌ی که‌کراوه به‌سه‌ر خۆی نه‌هینیت و دوره‌په‌ریز خۆی بگری‌ت و له‌ راستیه‌کان هه‌لبی‌ت، ئه‌و که‌سه‌ له‌ هه‌موومان زیاتر له‌ چنگی تیژی ئه‌وان نزیك ده‌بیته‌وه، به‌ره‌و چاره‌سه‌رنوسی نادیار په‌لکی‌شی ده‌که‌ن. به‌ پیچه‌وانه‌وه له‌ خۆشه‌ویستی کۆمه‌ل و گرو پوناکی ئاگره‌ پیرۆزه‌که‌ش دور ده‌که‌ویته‌وه. ئه‌و ئاگره‌ی چاومان به‌ پوناکیه‌که‌ی هه‌له‌هات و خۆشه‌ویستی خۆی خسته‌ دلمانه‌وه. ئه‌و ئاگره‌ی که‌ ویژدانی به‌ ئیمه‌ ناساند. له‌بهره‌ به‌یانیکی زۆر زوو به‌ر له‌ ئیستا (ویژدانی) به‌ دیاری بو‌ هیناین. باره‌شه‌کان

ده یانه ویت له ئاگر بتوقیین و پیرۆزی ئاگرمان لانه مینیت. ئەو ئاگرە ی ئیستا به ئیمه نامۆیه، رۆژگاریک بوو زۆر پیرۆز و خۆشه و یست. کەس له ئیمه ئاگره پیرۆزه که ی به بیر نایهت. بیریان شتینه وه، دهرونیان ئاگر چۆر کردین. له دهرونماندا جگه له پشکو کزهکانی ئاگره سهوزه پیرۆزه که هیچیتر نه ماوه.

باره شهکان مه به ستیان شکاندن میزه که نیه، ئاگرمان له بهر چاو دهخه ن، ده یانه ویت کلتورمان له بهر چاو بکه ویت. ئاگر له دل و دهرونماندا خامۆش ده کهن و ده ی کورژیننه وه. ئەو ئاگره ی که خوا فه رمانی پێدا، جولّه و رۆحی خسته شته کان، ئەو ئاگره ی خۆشی ده دا به دل، ئاههنگه کان گهرم و گورتر ده کات، تۆوه کان ده کات به خونچه و خونچه کان ده کات به گول، ئەو ئاگره ی که هه ره شه له هه موو نه یارانی ویزدان و مروقیایه تی ده کات. ئەو ئاگره ی که هه میشه له دوی راوانی تاریکی دایه.

به دەم تیپه ر بوونی کاته وه، ناو بازار زیاتر خه لکی تیده رژا، ئەو که سانه ش که به ویدا تیده په رین، بو ماوه یه کی که می ش بوا یه، راده وه ستان و گو ییان ده گرت و پرس یاریان ده کرد. تا ده هات خه لک زیاتر کو ده بونه وه و گو ییان ده گرت. هه ندی ک که س هه بوون به پرته و بۆله دوای حال یبون، خیرا ئەو جیگایه یان به جییده هیشت و له ژیر لیوه وه ده یانگوت: ئەم قه ره باله غیه بو ئارامی شاره که زۆر باش نیه، ئەم خه لکه زۆر بی عارن، کاره ساته که ی دوینی ئیواره یان بیر چۆته وه. باره شه کان ها کا په یدا بوون... هه نگا وه کان یان خیراتر و گه وره تر ده کرد، هه تاکو زووتر دوور بکه ونه وه. من رقم له هه موو ئەو خه لکه تر سنۆکانه ده بووه، که سیان وه ک من نه یانده ناسی، که س وه ک من له ناخیدا نه ده ژیا. ده مزانی تا کو ئەو کاته منی نه دی بوو، هه رچه نده دلنیا بوو دواتر هه موو رودا وه کانم بو ده گیریته وه، به لام بریارم دا بوو به جینه هیلم و گویم له هه موو قسه کان نییت.

لهناو چاوهکانیدا ئاگریکی گهش دهبینرا، ئهه ئاگرهه لهزاری پیاوهپیرهکهه ئاشنای خهوهکانی دههاتهدهرهوه. دلنیابووم ئهمشهویش دووباره خهوی بهه هاوری پیرهیهوه بینیهوه. گاریگهه رپوداوهکهه دوینی و قسهکانی پیاوه پیرهکه بهپهنگه بوئی وشهکانیهوهبوو، وهك سهکردهیهکی قالیبوی بهپهروش و راستگو قسهه بو خهلهکهکه دهکرد. زور له دراوسی دوکانهکان راوهستا بوون و گوپیان دهگرت. دوو دراوسی دوکانی خوئی، ههگیز باوهریان نهدهکرد، که (ئهه) بیته. یهکیک لهوان دوکانهکهه کهمییک کهوتبووه سهروی گوزهرهکه، بارهشهکان دوینی پیرا نهگهشتبوون، دوکانهکهه به بیزیان و روخاندن و تالان مابوو. ئهه قههبالهغیهه پی باش نهبوو، به هیواشی به گوپی برادهرهکهه تهنیشتییدا دهیچرپاند:

ئهه مپوش توشی بهلا و مال ویرانییهکی ترمان دهکهن، هیشتا کهل وپهلی رژاو و دهرابه و شوشهه شکاوی دوینی کو نهکراوته، بارهشهکانمان بو دینههوه، ئهوانهه دوکانیان روخاوه و شتهکانیان تالان کراوه، چاویان بهراییه نایته به ئیمه که ئهجاره به بیزیان دهچووین. بو دانانیشیت به دهردی خوتهوه به دیار میزه کونهکهوه کاسپی خوت بکهیت، باشتهر نهه؟

ئهه پیاوهی تر که ئهه قسهه بو دهکرد به دهنگی بهرتر له دهنگی ئهه، دلنیا بو له راستی قسهکانی بویه پیویستی به هیواشی و شاردههوه نهدهکرد.

_ گهنجیکی وا چیکردوهه؟ ئهه چههه جار ه توشی گرتن و دوکان ویرانکردن و تالانی دهکهن، پیم نالییت!! چو به دهردی خویهوه دا بنیشیت؟ تازه به دیار چیههوه دا بنیشیت و کاسپی بکات. دهبنیت ههموو کهل وپهلهکانی بهسهه شهقامهکه دا له ژیر پی خهلهکدایه، چو چونی جاریکیت کاسپی بکات. وهک من و تو دوکانی ههبوو، دوکانیکی پر له ههموو بابتهیک، بهبهه

چاوی خۆته‌وه، هه‌موومان ده‌زانین درواسی دوکانمانه، پێش ماوه‌یه‌ک له روداوه‌که‌ی تردا، خۆیان گرت و هه‌موو که‌ل‌وپه‌له‌کانیشیان برد و دوکانه‌که‌شيان وێرانکرد. ئێمه ده‌بی‌ت پشٹیوانی بکه‌ین. تۆ دوینی دوکانه‌که‌ت به‌ بی‌زیان بوو، ئه‌مه مانای ئه‌وه نیه‌ بی‌ده‌نگ بیت و (ده‌ست به‌ کلاوه‌که‌ته‌وه) بگری‌ت. ئه‌م‌رۆ بی‌زیان بوویت، سبه‌ینی سه‌ره‌ی تۆ دیت.

قسه‌کانی زۆر راست و گونجاون. پێویسته هه‌موو که‌س پشٹیگیری لیبکات. کورپکی وا گه‌نج هه‌تا‌کو زۆری بو‌ نه‌یه‌ت و له‌ ده‌ست باره‌شه‌کان بیزار نه‌بو‌بی‌ت، به‌م به‌یانیه‌ خه‌لک له‌ خۆی کو‌ ناکاته‌وه و «خوینی خۆی ناخاته کاسه‌وه».

پیاوه‌که‌ی تر، شه‌رمه‌زاری گرتی به‌ قسه‌کانی خۆی به‌هه‌ل‌و‌یستی براده‌ره‌که‌ی که‌ به‌ توند و تیزی وه‌لامی دایه‌وه. هه‌یچی بو‌ نه‌وترا، ته‌نها گوتی: وایه‌ وا، من مه‌به‌ستم‌گیانی خۆی بوو توشی به‌لایه‌ک نه‌بی‌ت.

ناوبه‌ناو راده‌وه‌ستاو به‌خیرای چاوی به‌ناو خه‌لکه‌که‌دا ده‌گیرا، من دل‌نیا‌بووم هه‌یچ که‌سێک نانا‌سیت‌ه‌وه، به‌لام دل‌ی به‌زۆری خه‌لکه‌که‌ خۆش‌بوو. ئه‌مجاره به‌ ده‌نگی که‌میک به‌رزتر، ده‌ستی به‌ قسه‌ کردن کرده‌وه.

باره‌شه‌کان، چیتز لێنا‌گه‌رپین ته‌خته‌کان پیکه‌وه بنیمه‌وه و می‌زه‌که‌ دروست بکه‌مه‌وه، چاوه‌رپیی وه‌لامی به‌ گژدا چونه‌وه‌ی ئیمه‌ن. من هه‌رگیز مل بو‌ داواکانیان که‌چ ناکه‌م، ئه‌وان ده‌یان‌ه‌و‌یت ئیمه‌ ریسوا و نه‌دار و بی‌کاسپی بین، له‌ پیناوی بزپوی ژیاندا ملکه‌چی داواکانیان بین. ده‌بی‌ت رینگا چاره‌یه‌ک بدوزینه‌وه که‌ وه‌لامیش بی‌ت له‌ دژی تاوانه‌کانیان. ئه‌گه‌ر ئیمه هه‌یچ کرداریکی به‌ر په‌رچدانه‌وه‌مان نه‌بی‌ت ئیت‌ر دوا جار هه‌موو می‌زه‌کان ده‌شکینن و کو‌تای به‌ بونی هه‌موومان ده‌هی‌نن. کلتورمان گواوی ده‌که‌ن و می‌ز ده‌که‌ن به‌ می‌ژوماندا. گۆره‌کانمان

هەلدەدەنە و ئىسكەكانمان دەدەن بە سەگەكانيان. ئەگەر ئىمە هەلوئىستمان بەرامبەريان نەبىت، ئەوان جارېك لە جارهكان هەموو تەختەكان دەسوتىنن، چاكىشى دەسوتىنن و سوتوى تەختەكان دەكەنە ناو چاومان، بە نابىنايى لەسەر ئەو پىگايە داماندەنن بەئاراستەى ئەو چالە گەورەيە بروات كە پىشوتر بۆيان هەلكە ندووین. هەموو دوكان و مال و مېزەكان دەسوتىنن، خۆشمان دەسوتىنن. هەولئى ئەو دەدەن ئاگرمان لەبەر چا و بكەوئىت و پىرۆزى نەمىئىت. بارەشەكان دوزمنى ئىمەن. لەسەر نىشتمانەكەى خۆشمان هېچمان پى پەوا نابىنن. ئەوان وریا و بىرتىرن لە كارى نامرۆفانە و تىكدەرانە، بەلام بىئاگان لە زەمەن و مېزو، ئەو زەمەنەى كە هاوشانىان دەپرات، بەرەو كۆتايان و ساتە بى چارەنوسە تارىكەكانيان دەبات.

دوزمنەكانمان بە فوى رەشى ناو سىيەكانيان ئاگرى پىرۆزمان لى خامۆش دەكەن. ئەو بارەشەى لە دەرونياندايە، درېژەى ئەو بايەيە كە رۆژانى زوو لە بىابانە دورەكانەو هېرشيان بۆ چيا هېنا. ئەو بايەى كە كارەساتەكانى لىكەوتەو. ئاى كە هېچمان بىر نايەت. مېشكمان شۆراووتەو، جگە لە تروسكەى ئاگرىكى بچوك نەبىت، كە جارجارە پۆحمان بۆ رۆژانى زوو دەگىرپتەو، ئەو رۆژانەى كە هېشتا ئىمە نەببوین، ئەو رۆژانەى پېش هاتنى بارەشەكان. ئەو رۆژانەى كە باو و دايە گەورەكانى ئىمە گۆرانىان بۆ سروشت و گول و باران دەگوت، گۆرانىان بۆ رۆج و عەشقى يەكتر دەگوت لە دلەو بۆ خۆشى يەكتر پىدەكەنن.

وەك لە سەرەتاو گوتم: هېچ كارەساتىك ملكەچم ناكات. سوئدى من بە ئاگرى پىرۆزە. ئەو ئاگرەى كە وەك پەيامىكى خودايى هۆش و بىرى وریا كردىنەو، لە پىگەيەو خوداى

مه‌زمنان ناسی. ئەو ئاگرە‌ی که خوا نزیک به‌ خۆ‌ی دروستی کرد و پوناکی خۆ‌ی بێ‌ به‌خشی.

خۆشه‌ویستی‌ه‌کی رۆ‌حی بۆ ئاگر هه‌بوو. وه‌ک قه‌ده‌ر خۆ‌ی له‌ناخی ئە‌ودا بژینیت، خه‌ونه‌کانی له‌گه‌ل پیاوه‌پیره‌که‌دا هه‌اوزه‌مه‌نی زیندانیکردنی‌بوو، به‌تایبه‌تی که‌چاره‌نوس بۆ ژوره‌که‌ی ئیمه‌ی هینا و ورده‌ورده‌ چوو ه ناو بیرو په‌فتاری وه‌ستای هه‌اوپیی زیندانم. من له‌میژبوو هه‌ستم به‌ته‌قینه‌وه‌ی ئە‌و بورکانه‌ کردبوو که‌له‌ناخینداپه‌نگی خواردبووه‌وه. له‌ناو خه‌لکه‌که‌دا به‌په‌رۆشه‌وه گویم بۆ قسه‌کانی راگرتبوو، رۆژانی دواتر چه‌ندم پیده‌گوت که منیش له‌ناو خه‌لکه‌که‌دا بووم و گوئیستی هه‌موو قسه‌کانت بووم، که‌چی زۆرجار دووباره‌ چیرۆکی ئە‌و رۆژه‌ی بۆ ده‌گیڕامه‌وه.

گوتم هه‌ندی‌کجار وه‌ک بۆ که‌سێک بگه‌رپیت، وتاره‌که‌ت راده‌گرت و چاوت به‌ناو خه‌لکه‌که‌دا ده‌گیڕا. ده‌یگوت: مامۆستا له‌ناکا و هه‌یچم به‌بیردانه‌ده‌ما، نه‌مه‌دانه‌ی باسی چیه‌که‌م. به‌و بیانووه‌ی بۆ که‌سێک ده‌گه‌رپیم، بیده‌نگه‌ده‌بووم له‌ناو خۆمدا بیرمه‌که‌کرده‌وه. ده‌مویستم درێژه‌ به‌ قسه‌کانم بده‌م، نه‌مزانی زیاتر چیتز باس بکه‌م. زۆر هه‌بوو بیلیم، بۆ یه‌که‌م جار بوو بۆ کۆمه‌لیک وه‌ک رابه‌ریک قسه‌ بکه‌م. پێشتر زۆر شت هه‌بوو ده‌مزانی. زۆر شتم ده‌رباره‌ی ئاگره‌ گه‌وره‌که‌ له‌ پیاوه‌ پیره‌که‌ بیستبوو، هه‌میشه‌ ئواتم بوو رۆژیک، جارێک بۆ کۆمه‌لیک قسه‌ بکه‌م و گویم لیگرن. به‌لام نازانم بۆچی نه‌مه‌ده‌توانی زیاتر درێژه‌ به‌ قسه‌کانم بده‌م.

سێ کوری لاو له‌ جیگایه‌کی که‌می‌ک به‌رز، پاوه‌ستا بوون قسه‌یان له‌گه‌ل یه‌کنتردا ده‌کرد. بۆ ماوه‌یه‌ک سه‌رنجم دان، وه‌ک پێشانی خه‌لکه‌که‌ی بده‌م که گویم له‌ وان راگرتوو. کوره‌کان که‌ زانیان روم کردۆته‌ ئە‌وان و قسه‌ بۆ خه‌لکه‌که‌ ناکه‌م. به‌

چرپه يەك كۆتاييان به قسه كانيان هينا و گفتوگوئى نيوان خويان راگرت، به چاوه گه شه ئاگراوييه كانيان كه ماناي ميهره بانى ده به خشى داواي ليبور دنيان كرد. منيش به زرده خه نه يهك وه لامم دانه وه.

منيش وهك خوي هه ستمده كردو بيرمده كرده وه، رهنگه به داواي وشه ي جوانتردا بگه رپيت، حاله تيكي ئاساييه نه گهر ترسو و شپرزهي و شهرم به روخساريه وه ببينرپيت و قسه كانى خوي بيربچپيته وه، زور سه خته كه سيك بو يه كه مجار يه كبينه به ره وانى بو كومه ليك خه لكى زور قسه بكاتو هه موو وشه كانى به بيربپيته وه. رهنگه به بيانوى چاوگيپان به ناو خه لكه كه دا قسه كانى ناخى خوي به بير خوي بهينپيته وه.

چاويكيترى به ناو خه لكه كه دا گيپرايه وه، خه لك ههر روو له زياد بوون بوو. نيگاكانى له سه ره چهنده كه سيك هه لويس ته يانكرد، دراوسى دوكانه كانى بوون، من هه نديكيانم ده ناسى. رهنگه ئه وان ببينپيت؟ ويستم له پشت دوو كه سه وه خومي پيشاندهم، تاكو بزنام منيش ده بينپيت، به لام په شيمان بوومه وه و خوم پيشانى نه دا. هه نديك له دراوسى دوكانه كانى روخساريان گه شو كراوه بوو، به رووى گه شياندا ديار بوون پستگيرى قسه كانى ده كه ن. زوربه ي نهو خه لكه نه ش كه له ويپدا راوه ستابوون، هه ردوو ده ستيان له سه ره سكيان له يه كترى ئالانده بوو، به سنگيكي به رزى خوراگرى و پشتگير كردن له وته كانى، راوه ستابوون. نهو خه لكه تا مه زروي له م جوړه كو بوونه وه و قسانه بوون. پياوه بالا به رزه كه له سه ره تاوه ههر راوه ستا بوو، ديار بوو هه ز به گويگرتن ده كات. زورى خه لكه كه هانده ريبوون كه به رده وامبپيت له قسه كردن. دووباره به رده وام بوو له قسه كردن.

خه‌لکینه ئیمه به پوناکی ئەو ئاگره گۆشکراوین و زمانمان پزاوله و بیرمان گه‌شه‌ی کردوو، ئەو ئاگره‌ی باره‌شه‌کان ده‌یانه‌وئیت له بهر چاومانی بخهن و ئەو تۆزه تروسکه‌یه‌ی له ده‌رونماندا ماوه به فوی هه‌ناسه ره‌شه‌کانیان خامۆشی بکه‌ن. به‌داخه‌وه ... سه‌د جار به‌داخه‌وه کهس له ئیمه ئاگره گه‌وره‌که‌ی بیر نایه‌ت. ته‌نها ئەوه‌نده نه‌بی‌ت له بیر و ناخ و ده‌روندا هه‌ست به گریکی بچوک ده‌که‌ین وهک دی‌رزه‌مانی‌ک ئاشنایه‌کی گه‌وره‌مان بووبی‌ت، پوناکه‌ره‌وه‌ی ریگمان بووبی‌ت، ته‌ریقه‌تی خواناسیمان بووبی‌ت. ئیمه هیچمان وه‌بیرنایه‌ت ته‌نها له کاتی بیر کردنه‌وه له خودی خۆمان و میژومان، ته‌نها له ساته‌ خه‌وه‌کاندا، ئەو ده‌مه‌ی له ناو خه‌ویکی شیریندا ده‌گه‌ریینه‌وه بو ئەو رۆژگاره که ئاگره‌که رابه‌رمان بوو. ئاگریکی پیروژ دیته‌ خه‌وه‌کانمان، ئیمه زۆر له میژه تامه‌زرۆی ئەو خه‌وانه‌ین که ئاگره‌که خۆی بۆمان بدوئیت. ئەو ده‌مه‌ی که دیته‌ زمان و گف‌توگۆ، سه‌ره‌تای شتی‌کمان بو باسبکات، ئیمه له ترساندا دا ده‌چله‌کیین، ئەو ترسه‌ی که هه‌ر له سه‌ره‌تای راوانانی ئاگره گه‌وره‌که‌وه خستیانه دل‌مانه‌وه و ئاگریان له بهر چاوه‌ خستین. له سه‌ره‌تای خه‌وه‌که‌دا، ترسه‌که‌ی که چه‌که‌ره‌ی کردوو به ناو هزر و بیر و ناخماندا بلا‌بوته‌وه له‌وه‌ شیرینه ده‌گمه‌نه پامانده‌ چله‌کیین و ئیمه و ئاگره‌که له یه‌کتر ده‌تۆرینن. وهک له ناو تاوانی خۆماندا گه‌وزابین له خه‌وه‌ راده‌په‌رین، وهک ورچ میز بکات به ده‌موچاوماندا ده‌ترسین و به ده‌م خه‌وه‌وه راده‌که‌ین. ترسه‌کان بی‌مانان، وهک ئەو چیرۆکه‌ توره هاتانه‌ی چه‌ندین ساله ئیمه‌ی پیترسی‌نراوین که گوايه ده‌له ورچه‌کان کوره‌کان ده‌به‌ن و نیره‌کانیش که‌کان ده‌بن و ده‌یانشارنه‌وه له ئەشکه‌وت و شاخه‌کاندا یاری به ده‌عباکانیان ده‌که‌ن و ده‌یانلیسنه‌وه. له خه‌وه‌کان راده‌چله‌کین و ئاگره‌که له خۆمان ده‌تۆرینن وهک ئەو

ورچانه میز بکهن به دهم و چاوماندا له ترساندا به ئاگادیینهوه. ئهه چیرۆکانه ههر به زیندویی له رۆحماندا مابوونهوه. بهلام کهسیک نهبوو به سهرهاتیکی ئهه ورچانهی به راستی بینیبیت. بوگیانی پر له ترس و خوفی ئیمه ئهه چیرۆکانه دهماودهه و کهساوکهس ههر مابوونهوه. له خهوهکانیشدا به دهم ئهه به سهرهاته ترسناکهوه، رادهچلهکین. ئهه ورچانه پالنهوانی داستانه کۆنهکان بوون. ئهه داستانهی که چهندین سال بوو دهماودهه بۆمان مابوونهوه. تهنها بوونیان ههر ئههونده بوو که له سهر زاری پیریژنهکان بوو. ئهه پیریژنهکانی که ئاواتیان بوو، پۆژیک له پۆژان نییره ورچییک بیانفرینیت.

پالنهوانه راستهقینهکان ورچی ناو داستانهکان نهبوون، ئهه ورچانه بوون له شیوهی گهردهلول و بایهکی رهش له بیابانهکانهوه هاتن، له دۆلهکانهوه هاتن، له دۆلی رافدینهوه هاتن... هاتن، هاتن، ههتاکو گهشتنه سهر چیاکان، له ویوه وهک دالکی دهنووک خواری گوشتخوری چاوبرسی، ههموو مالهکانی گوندهکانیان پشکنی. دواتر ئهه بارهشانه وهک دهله ورچ و نییره ورچهکان پزانه ناو گوند و کۆلان و مالهکانهوه. کورپهکانیان برد و کچهکانیان برد. ئهه کورپانهی که گونیان هیندهی گونی نییره ورچییک دهبوو، ئهه کچانهی که مهکیان له سیوهکان ناسکتر و له بههیی باخهکان بۆن خوشتتر بوو. ئهه کچ و کورپانه ههر خویان به تهنها مۆلکی بهکتر بوون. ههمویان بردن، زۆر دوریان بردن. ئههوانیان برد و خانووهکانیان روخاندن. ئهه بارهشانه له دۆلی رافدینهوه هاتن، ئهه دۆلهی بو ئهوان بوو به شانازی و بو ئیمه پر بوو له میز و گوکرا به سهزماندا. له جزیره دورهکانهوه هاتن. کورپهکانیان خهساند، گونیان تهقاندن. کچهکانیان تیکهله به ئاههنگه سهرمهستهکانیان دهکرد و پاش

چوونه ناو خه لوه تی دنیای هه وهس و زه وقه وه، به بالای کچه کانداخویان هه لده واسی و ده یان لیسانه وه، نه و په یامه کی هه لیا نگر تیبوو «شه ری دنیایان پی کرد» له ناو له زه تی لیسانه وه دا ده توابه وه و ده چوونه دنیایه کی تره وه. نه و باره شانه دواتر له زوری نه و خه لکه بیزار ده بوون. کوره لاهه خه ساوه کانیاں له ناو لمی بیابانه کاندای زینده به چال ده کرد. نه و کاروان چیا نه ی سالی جاریک له نزیک نه و بیابانه دا تیده په رین بو جیگا پیروزه کانی نه و مهمله که تانه ده چوون، به گوئی کانی خویان گوئیان له هاوار و گریان و قیزه ی کور و ژن و منالانی دهستی باره شه کان ده بوو، «بیابانه کان نزیک به مهمله که ته پیروزه کان بوو» نه و مهمله که تانه ی بو گشتن به باخه کانی سیو و به هی ی بونداری خویی، کاروانچیه کان له هه موو لایه که وه ده روشتن و رویان تیده کرد.

له بیابانه کان به پیچه وانه ی نه ریتی زوویان کوره خه ساوه کانیاں زینده به چال ده کرد. نه و ان زه مانی زوو ره وشت و نه ریتیان بووته نها «کچه کوره له کانیاں» زینده به چال ده کرد. له دوی لیسانه وه ی کچه په ری و میهره بانه کان، له بهر زوری نه و فریشتانه، ئیتر به دیاری ده یانناردن بو پاشاکانی هاوسییان، بو «پاشا چاوه شه کانیاں» نه و انیش به لوتف و حورمه ته وه لییان و هرده گرتن.

له ناو چوار چیوه ی نه و کومه ل و قه ره باله غیبه دا، دهنگی هیچ نه ده بیسترا. خه لکه که زور به په رو شه وه گوئیان راگرتبوو وهک ده میک بیته چاوه رپوا بن. زور به ی نه و انه ی وه ستابوون به شیوه یه ک سه ریان ده له قاند «کاتییک که نه و قسه ی ده کرد» که بیروه ری و به سه رهاتییک بیته بهر چاویان هاوتای راستی قسه کانی نه و بن. سه ره له قان دیاں نیشانه ی راستی قسه کانی نه وی هرده خست. نه ویش وهک سه ره که رده یه ک بهر ده وام قسه ی

ده‌کرد و زیاتر خوی هانده‌دا. دراوسی دوکانه‌کان له ناو خویاندا گه‌توگۆ و مقومقویان بوو. جیگای سه‌رسورمانی ئه‌وان بوو که پیشتر به کورپیکی بیده‌نگ و هیمن ده‌یانناسی به‌لام ئیستا زور له‌وه گه‌وره‌تر و زیره‌کتره، جیگای خوشحالی ئه‌وان بوو. هه‌ندیگ له‌دراوسی دوکانه‌کانی په‌نجه‌ی سه‌رکه‌وتن و ئافه‌رینیان بوو به‌رز ده‌کرده‌وه. ئه‌ویش به‌و نیشانه‌ی پشتگرته‌ی زیاتر و به‌ر ده‌وام وشه‌ی باشتتری بوو ده‌هات.

ئیمه‌ هه‌میشه‌ ترساو و داچله‌کیوین. له‌ خه‌ونه‌کانیشماندا ئاسوده‌ نین. به‌ ده‌م خه‌ویکی شیرینه‌وه، به‌ ده‌م خه‌ویکی میژویی ده‌گمه‌نه‌وه، ئه‌و ترسه‌ی که له‌ میژو خراوته‌ دل و ده‌رومان، به‌ سه‌رماندا زاله‌ و له‌وه خه‌وه به‌ ئاگاماندین و له‌ خه‌وه شیرینه‌که‌مان ده‌تورین. خه‌وه‌کانمان بی‌ ئاکام، بی‌ ئه‌نجام. کاتیگ به‌ ئاگادیننه‌وه، هه‌ر له‌ سه‌ر ئه‌و پیخه‌فه‌ دیرینه‌ین که چه‌ندین ساله‌ هه‌مانه‌. هه‌ر له‌ سه‌ر ئه‌و لباده‌ی که راسته‌وخۆ له‌ سه‌ر بوشه‌ سوتاوه‌کان راخراون. ئه‌و گیا و پوشانه‌ی سه‌ره‌تای هه‌موو هاوینیک باره‌شه‌کان ده‌یانسوتاند و ئه‌وه‌شیان پێ رانه‌ده‌بینین. ئه‌و لباده‌ی به‌ ته‌نها جیگا و مالمانبوون. ئای که ئیمه‌ بی‌ خاوه‌نی شته‌کانمانین، ئیمه‌ له‌ سه‌ره‌تاوه‌ تالان کراوین و بی‌شت کراوین. ئیستاش هه‌ر هه‌ولێ تالانکاریمان ده‌ده‌ن. له‌ خه‌ویکی بی‌ ئاکام و بی‌ ئه‌نجام به‌ ئاگا دیننه‌وه که هه‌چی لیحالینه‌بوین. که‌سیک نیه‌ له‌ به‌ر ترسه‌که‌ی ناو دلمان خه‌وه‌کانی تاکو کۆتایی بینیییت ، خه‌وه‌کانیش که ده‌ تورین جاریکی تر نایه‌نه‌وه. خه‌وه‌کانیش وه‌ک روبره‌کان که به‌ جیگایه‌کدا رۆستن، ناگه‌رینه‌وه.

ئیمه‌ هیچمان له‌ بیر نه‌ماوه. له‌ گه‌ل هاتنی باره‌شه‌کانی بیابانه‌ دوره‌کان ئاگر چۆریان کردین، بیریان شتینه‌وه. کێ ده‌توانیت باسی مردنی ئاگره‌ گه‌وره‌که‌ بکات؟ کێ بی‌ری دیت؟

خه وهکان که تۆران ناگه پینه وه. وهک ئه و روبرانه ی سهر ده می ئاگره گه وره که، که به هیمنی به قه دیالی چیاکاندا و به سهر سنگی ده شتهکاندا ده پۆشتن، به شه پۆل و له نجه وردهکانیان گۆرانیان بو ئاگره که ده چری. ئه و ئاگره ی که سهرچاوه ی بزبویی و بونی ئه وان بوو. به تیشکی سه وز و زهر د و سور و شینی ئاگره که، روه ساری روبره کان ده دره وشایه وه. ئه و تیشکانه ی په یامی خوای گه وره یان هه لگرتبوو. ئه و تیشکانه ی ئاویته ی شه پۆله کان ده بوون، به رهنگه کانیان گۆله کانیان ده رازانده وه و بریقه یان به ده شت و چیاکان ده دا و گه لا و چرۆ و میوه هاتیان بهر بهرگی دارهکاندا ده کرد، دهستی ئه و عاشقانه ی تیکه ل به یه کتر ده کرده وه که له سهر ماچ له یه کتر تۆرابوون.

ئه ی خه وه سه وزه تۆراوه کان، بو وهک روبره که پۆشتن و ناگه پینه وه؟ کی بیت رۆژانی زومان بیر خاته وه؟ که هه موومان ئاگر چۆر کرابین، که پۆحمان ته ری تیشکه سه وزهکانی تیا نه مابیت، ئه ی تروسکه ئاگره که ی ناو ناخ و ده رونمان، بمانهینه ره وه بیر و هوش، بمانهینه ره وه زمان و گو، رۆژهکانی رابوردومان بیر بهینه ره وه. ئیمه هیچمان له رۆژانی پیشو و کاره ساتهکانی بیر نه ماوه، تو ته نها کۆرپه ئاگریکی ساوایت، تو ماندویت، توانای گیرانه وهت نه ماوه، تو هه وینی رۆژانی داهاتویت.

پانتایی قهره باله غیه که گه وره و گه وره تر ده بوو، دهنگی ده رابه و جامخانه شکا و کهل و په لی که وتوی شه قامه کان به ده ست مناله ده ستگیره کانه وه، هه له که سه مایان بوو، هه ندیک له پیاوه به سالآچوو خاوهن دوکانه کان، نه چوو بوونه ناو کۆمه له که وه، خه ریکی پا کردنه وه ی دوکانه رخواه کانیان بوون، حاجیه دوکانداره که ی سهر گوشه که، به ده م جنیو دانه وه منالهکانی راو ده ناو هاواری لیده کردن: دوور که ونه وه لی ره

سەگباپانە، بچن بۇ ناو ئەو خەلگە و بەرۆكمان بەردەن، ئىرە سىنەما نىە... سىنەماكە لەوئىيە لەوئى. دوكانەكەى تەنىشت حاجى وەك حاجى لە زىان و پوخان و تالان كردن بەشى كەمتر نەبوو، ئەو هەنوكە لە ناو قەرەبالەغىيەكە گەرا بۆو، بە پېكەنىن و تەوسەو بە حاجى گوت: حاجى گيان خەرىكى پاكردنهوى چىت؟ ئەم فىلمە كۆتايى پىنايەت ئىمە هەر خەرىكى پا كرددنهوى و خو دروستكردنبن، بارەشەكانىش چاوهروان بن كەى تەواو بوين جارېكى تر كارەساتمان بە سەر بهيىن و توشى روداوى وەك ئەوئى دوئىيمان بكەن. هەزار سالە لە سەر خاكى باوك و باپيرمان بە دەست ئەمانەو، ئەوئى ژيانمانە.

چۆن ئەوئى ژيانمان نابىت... دوئىئى ئىوارە چەند تالان كراوين، شەو خەلگەكە ئەوئى تالان كردوين، سەيركە دوكانەكە هېچى تيا نەماو.

حاجى گيان بۇ خۆت گىل دەكەيت، خەلكى چى و شەوى چى. بۇ تۆ وا دەزانىت شەو تالانىان كردويت؟ دوئىئى ئىوارە دواى ئەو كارەساتە كەس غىرەتى ئەوئى هەبوو بىتە دەرەو و دوكانەكەى تۆ تالان بكات؟ جگە لە بارەشەكان خۆيان.

بلىم چى؟ خۆشم نازانم... لە مەراقى ئەم ژيانە و ئەم هەموو زەرەرە سەرم لىشىواو. بەلام بەخوا ئەم قەرەبالەغى و فەوزايە باش نىە، هاكا پەيدا بوونەو و وەك سەگ كەوتنەو ئەم ناو و قاچيان گرتىنەو.

جا بۇ نەيەن، تازە ئىمە شتىك ماو كە خەمى بۇ بخوئىن و لىيى بترسىن؟ هەتاكەى بىدەنگ بىن؟ درىژەى بىدەنگىمانە هەر لە مېژەو هەتاكو ئىستا، كە ئەوئى ژيانمانە. لەمرووئى ئىتر پىويست بەو كۆ بونەوئىيە و فسە كردن و هوشيار بونەوئى خەلگەكە دەكات. دوئىئى ئىوارە ئەم قەرەبالەغىش نەبوو، هاتن

کهوتنه سهر و گوئیلاکی خه‌لک و دوکان و تالانکردنی کهل‌وپه‌له‌کان. ئەو قسانه‌ی له‌ویدا ده‌کریت هه‌موو راستین ئەو فسانه‌ن که چه‌ندین ساله‌ له‌ گه‌روی بی‌غیره‌تیدا قه‌تیس ماونه‌ته‌وه. ئەگه‌ر ده‌زانیت کێیه‌ قسه‌ ده‌کات و ئەو هه‌موو خه‌لکه‌ له‌ ده‌وری کۆ بۆته‌وه، هه‌رگیز باوه‌ر ناکه‌یت. کوره‌ گه‌نجه‌که‌ی سه‌رو خۆمانه‌، کوره‌که‌ی سه‌ید ره‌زا که‌ ئەو ساله‌ له‌ دوکانه‌که‌ی خۆیدا کوشتیان، ئەو کووره‌یه‌ قسه‌یان بۆ ده‌کات. نازانم ناوی چیه‌؟ ناوه‌که‌یم بیر چۆته‌وه.

_ ده‌زانم، ده‌زانم... ئەوه‌ی پێش چه‌ند مانگیک دوکانه‌که‌یان روخاند و خۆشیان گرت، به‌هۆی بریندارکردنی ئەفسه‌ری باره‌شه‌کان، له‌سه‌ر میزیک له‌ به‌ر ده‌م دوکانه‌که‌یدا کاسپی ده‌کرد، ده‌یناسم... ئای کوپی فه‌قیر و داماو. به‌ خوا هه‌قی خۆیه‌تی هه‌ر چی بکات.

له‌ ناو قه‌ره‌باله‌غیه‌که‌دا، دیار نه‌بوو. دلێ به‌ زۆری خه‌لکه‌که‌ خۆش بوو. هه‌موو خه‌لکه‌کانیش دلێان به‌ یه‌کتی و به‌ قه‌ره‌باله‌غیه‌که‌ خۆش بوو. هه‌ندێ که‌س که‌ ترسیان له‌ دلدا بوو، له‌لایه‌ن براده‌ره‌کانیانه‌وه‌ وه‌لام ده‌درانه‌وه‌ که‌ بۆ کوئ ده‌رۆن ئارام بن و گوئیگرن، پێویست به‌ ترس و دل‌ه‌راوکی ناکات، ئێمه‌ش وه‌ک ئەم هه‌موو خه‌لکه‌. که‌میک چاوه‌ره‌وانیکرد هه‌تاکو خه‌لکه‌که‌ بێده‌نگ بونه‌وه‌.

روباره‌کانیش رۆشتن و ناگه‌رپینه‌وه‌، تاکو رۆژانی زومان بۆ بگێرنه‌وه‌. هه‌موو هه‌قاله‌کانی ئاگره‌ پیرۆزه‌که‌ رۆشتن و هه‌له‌هاتن، شاربه‌ده‌ر کران. ئەوه‌ی که‌ باره‌شه‌کان نه‌یاتوانی ده‌ستی غه‌زه‌بیان بیانگاتی، ئەستیره‌کان بوون. ئەو ئەستیره‌یه‌ هه‌تاکو ئیستا هه‌ر جریوه‌یان دیت، ئێمه‌ ناتوانین تێیان بگه‌ین، ئەو ئەستیره‌یه‌ که‌ رۆژانی ره‌شیان به‌ چاوی خۆیان بینی. ئەوه‌ی که‌ باره‌ش ده‌ستی پێنه‌گه‌شت، کچه‌ قز

زهرده‌که بوو. ئەو کچه‌ی به‌یانیان پێش چاو هه‌لهاتنی، به دريژای شه‌وگار تاله‌کانی قژی شانه ده‌کرد وله‌گه‌ل يه‌که‌م خه‌نده خوی پيشان ده‌دا و مزده‌ی رۆژيکی نوێی به‌ ئيمه و گول و چيا و دهشت و روبرار زور به‌ ميهره‌وه پيیده‌به‌خشين. ئەو کچه‌ی که ئاگره‌ گه‌وره‌که پيش هه‌موو کچه‌کانی بووی و ناوی لينا «خۆر». ئەو خۆره‌ی بو ئيمه بوو به‌ سه‌رچاوه‌ی ژيانمان. هه‌ر خۆره‌ تاكو ئيسنا مابيت و بتوانيت به‌ سه‌رهاتی رۆژانی زومان بو باس بکات. ئاگر و دوسته‌کانی هه‌موو رۆشتن و نه‌مان، يا خود وه‌ک روبراره‌که ناگه‌رپينه‌وه تاكو ئەو رۆژگارمان بو باس بکات. يان وه‌کو خۆر توراو، توراو ئەگه‌ر نا بو خۆر نادويت بو هيچمان بو باسناکات. کي بيت له‌ خۆر چاکتر و باستر ئاگادار بيت؟ که‌س وه‌ک خۆر نيه‌. هه‌ر خۆره‌ کچه‌ گه‌وره‌ی ئاگر به‌ سه‌رسه‌ری هه‌مووانه بوو، وه‌ک تا که شاهيد ئاگادار بوو.

چاوی به‌ ناو خه‌لکه‌که‌دا ده‌گيړا. هه‌ر وشه‌يه‌ک و نيگای له‌ سه‌ر که‌سيک بوو. ورده‌ ورده‌ خه‌لک هه‌ر ده‌هات. هه‌نديک که‌سپيش هه‌بوو ته‌نها چرکه‌يه‌ک ده‌وه‌ستان، تا بزنان چ باسه‌. پياوه‌ پيره‌ ميهره‌بانه‌که هه‌ر وه‌ستا بوو، هه‌زی به‌ گوڤگرتن ده‌کرد. من نه‌مه‌دانه‌ی چ هۆيه‌ک له‌پشت گوڤ گرتنی ئەو پياوه‌وه‌يه‌. هينده‌ ديار بوو، که‌ که‌سيکه‌ زور به‌ سوژ و ويژدانه‌وه گوڤ ده‌گريت. ئەو رۆژه‌ ئەويش وه‌ک بيه‌ويت دواين وشه‌کانی ناخی به‌که‌ره‌تيک هه‌لبريژيت، له‌سه‌ر زور بابته‌ قسه‌ی ده‌کرد. وه‌ک مامۆستايه‌ک شه‌و تاكو به‌یانی ده‌رسيدادابيت. زورجار باسی خه‌وه‌کانی خوی له‌گه‌ل پياوه‌پيره‌که‌دا بو کردبووم، منيش دووراودوور ببووم به‌ئاشنای. دلنيابووم ئەمشه‌ويش ئەو پياوه‌ ميوانی خه‌وی بووه‌. به‌نيگايه‌کی چر له‌پياوه‌که‌ وردبووه‌وه که‌باسی ويژدانی کرد. بو‌تاويکی که‌م بيیده‌نگيه‌کی نامۆ

به‌پروخساریه‌وه‌بوو، وهك چووبیته‌وه ناو ناخی خوئی و سه‌فه‌ریکی کورت به‌پراوردویییه‌کی نزیکدا بکات. گوتم: حاله‌تیکی زور نامۆ سه‌رتاپای داگیرکردنی پیش ئه‌وه‌ی باسی ویزدان بکه‌یت. گوتی: بۆمن فرسه‌تیکی باش و گونجاووو که‌گویم له‌وشه‌ی ویزدان‌بوو. پرخساری ئه‌و پیاوه‌ وشه‌ی ویزدانی به‌ بیرمداهینایه‌وه. بۆ ده‌ست‌پیکیکی تری قسه‌کانم «ویزدان» خوئی هاته‌وه ناو باسه‌که‌م.

به‌ درییایی میژومان، له‌دوای هاتنی باره‌شه‌کان و هه‌له‌هاتنی ئاگره‌که، تاكو ئیستا ئیمه‌ نه‌ك ژیان و ئازادیمان زه‌وتکراوه، بگره‌ خاوه‌نی هیچ له‌ مولکدارییه‌ سروشتیه‌کانی خوومان نین که‌ خودا هه‌ر میلله‌ته‌ تایبه‌ت به‌ خوئی پێیبه‌خشیوه، وه‌ك زمان و خاک و ئه‌و ئازادییه‌ی که‌ هه‌موو که‌س له‌ گه‌ل خویدا بۆ سه‌ر ئه‌م زه‌مینه‌ ده‌یه‌نینیت. جگه‌ له‌و خاوه‌نداریه‌ تایبه‌تانه‌ی که‌ له‌ سروشته‌وه هه‌مانه‌ و نه‌ماناوه، خاوه‌نی هیچ له‌ ده‌ستکه‌وت و سامانیکی نین که‌ هه‌ر که‌سه‌ به‌ درییایی ته‌مه‌نی خوئی له‌ ئه‌نجامی هه‌ولێ سه‌ختو ماندو‌بووندا ده‌ستی که‌وتوو. دیمه‌نی ئه‌و هه‌موو کاولکاری و تالانکاریانه‌ی که‌ ئیستا له‌به‌ر چاوتاندايه، به‌لگه‌ن بۆ راستی قسه‌کانم.

ئیمه‌ گیرۆده‌ی ده‌ستی بی‌ویزدانی ئه‌وانین. هه‌موو نه‌یارانی ئیمه‌ وه‌ك مرۆقی خاوه‌ن ویزدان مامه‌له‌یان له‌ گه‌لدا نه‌کردوین. ئه‌وان خویمان ویزدانیان پێ قه‌بول نیه، ده‌نا ویزدان هه‌ر هه‌یه‌ و له‌ هه‌موو جیگایه‌ کدایه. ویزدان ته‌نها لای ئه‌وان نیه. ئه‌وه هه‌ر ئه‌وانن نایانه‌ویت ببینن و هه‌ستی پێ بکه‌ن. ویزدان له‌ هه‌موو جیگایه‌ کدا هه‌یه، ویزدان پراوپری ئه‌م گه‌ردونه‌یه له‌ هه‌موو کاتی کدا له‌ پیش چاو له‌ ناو دل و ده‌رون و هۆشماندايه. له‌سه‌ر سه‌رمان، له‌ ژووری نان خواردن و ژووری نوستن وله‌ ناو خه‌وه‌کانماندايه، له‌ سه‌ر لوتکه‌ی چیاکان له‌ ناو کرپین و فروشتن

و مامه‌له کردنماندایه. روژانی زووی پییش و دوی کاره‌ساته‌کان ئیمه هیچمان بیر نایه‌ت. تهنه‌گرگی سه‌وزی بچوک له ناو ناخ و ده‌رون و هوشماندا، جارچاره ده‌مانزویینیت که به ویزدانه‌وه دیمهن و بیره‌وه‌ریه‌کان بخه‌ینه بهر چاومان. نه‌و گره‌ی که بوو به سنبول بووونمان له ریگه‌ی ویزدانه‌وه. نه‌و ویزدانه‌ی که هانمانده‌دا چوون پروانینه روداوه‌کان و فی‌رمانده‌کات یه‌کترمان خووش‌بویت و سوژ و وه‌فامان بو‌ه‌موو دیارییه‌کانی سروشت هه‌بیته که خودا پی‌به‌خشیوین. نه‌و ویزدانه‌ی هه‌ر له کونه‌وه بو‌مان ماوه‌ته‌وه، که گه‌وره‌تره له هه‌موو شته‌کان. خوا ویزدانی به ده‌ستی خو‌ی به هه‌موو لایه‌کدا وه‌شاند وله ریگه‌ی ویزدانه‌وه ریژ و خو‌شه‌ویستی و سوژمان بو‌ه‌موو شته‌کان و هه‌ستمان به بونی خویه‌ک کرد، هه‌ستمان به پی‌ویستی خودایه‌ک کرد، ویزدان تهنه‌لای نه‌وانه سه‌وز ده‌بیته، که به دل‌ی ویزدان، هوشی پر له ویزدان ده‌روانن و کار ده‌کهن و بیر ده‌که‌نه‌وه.

هه‌ر له سه‌ره‌تای بونی مرؤقه‌وه خوا ویزدانی به هه‌موو لایه‌کدا بلاو کرده‌وه. ویزدان چوووه ناو ئاگره گه‌وره‌که‌ی که له ده‌رونی ئیمه‌دا پی‌روژ و جیگیر بوو. له ویوه ئیمه‌له هه‌ر جیگایه‌کدا بین هه‌ست به بونی ویزدان ده‌که‌ین، ویزدان له هه‌موو جیگایه‌کدا هه‌یه له ناو تیشکه سه‌وزه گه‌رمه‌کانی ئاگره‌که‌دا، له سه‌ر سه‌ر و له به‌ر چاوماندا، له ده‌رونماندا. له ناو هه‌نسک و گریان و پی‌که‌نیندا، له ناو ده‌رونه بی‌گه‌رد و بی‌خه‌وشه‌کاندا، له ناو قولایی چینه‌کانی زه‌ویدا تیکه‌ل به گه‌رد و به‌خول، له ناو ده‌ریا قوله‌کاندا له سه‌ر بناری چیا به‌رزه‌کان به‌ره‌و ئاسمان و سه‌ر نه‌ستیره‌کان، له هه‌موو جیگایه‌کدا گه‌ر ئیمه باوه‌رمان به ویزدان هه‌بیته ئه‌ویش له‌و جیگایه ئاماده‌یه، ویزدان جوانتره له گشت شته جوانه‌کان. پاکتره له هه‌موو شته بی‌گه‌رده‌کان، رونتتر له ده‌نکه شه‌ونمه‌کان له ئاوی کانیه‌کان،

بۆن خوشتتر له بۆن و به‌رامه‌ی باخچه‌ی منالان، له هه‌ناوی دایک. له هه‌موو ئەمانه جوانتر و باشتتر و پیروژتر... . نزیک به هه‌لاوی خوا.

ته‌نها ویزدانه بیدوینین و توانای گێرانه‌وه‌ی کاره‌ساته‌کانی هه‌بیت. ته‌نها له بیرى ئەودا ماوه. هه‌ر ئه‌ویشه که خوا رێگای پێداوه به ویزدانه‌وه روداوه‌کان بئینیتته به‌ر چاومان. ئەو ویزدانه‌ی که خودا پێش ناسینی خۆی ئەوی پێناساندین. ئەو ویزدانه‌ی دواتر له رێگایه‌وه هه‌ستمان به بونی خودا کرد. ئەو خودایه‌ی که خۆی خاوه‌نی ویزدانه.

ویژدان یه‌کیکه له دیارییه پیروژه‌کانی خوا بۆ ئیمه، که خودا نزیک به سیفاتی خۆی دروستی کردووه و له هه‌موو جیگایه‌کی ئەم گه‌ردونه دایناوه، په‌یامیکی پیروژه بۆ ئیمه. له رێگای ویزدانه‌وه ده‌توانین هه‌موو روداوه‌کانی پێشو ببینین.

ئەو ویزدانه‌ی که له هه‌موو جیگایه‌کدا هه‌یه و هه‌ستی پێده‌که‌ین، به‌لام نابینریت و بۆنی نیه و چیرۆکی نیه، نه‌ده‌گیریت نه‌ ده‌ستی بۆ ده‌بریت نه‌ رێگر و به‌ربه‌سته له به‌ر چاو و له سه‌ر رێگاماندا. رۆژگاری زوو پێش کاره‌ساته‌کان، به هۆی ویزدانه‌وه هه‌ستمان به پێویستی خودایه‌ک ده‌کرد، خودایه‌ک که گه‌وره‌تر بیت له هه‌موو شته‌کان، خودایه‌ک که روناکه‌ره‌وه‌ی به‌ر چاوی تاریکی بیت، بیر و هۆش ببزوینیت بۆ کاری چاک و بیرى چاک و وته‌ی چاک. خوايه‌ک که پارچه‌یه‌ک نور بیت.

ئەو ئاگره‌ی که له دل و ده‌رون و هۆش و ناخی ئیمه دا هه‌بوو زۆر پیروژ بوو، ئاگرێک بوو سه‌رچاوه‌ی بوژانه‌وه بوو. خوا به پیروزی و گه‌وره‌یی دروستی کردبوو. نزیک به سیفاتی خۆی دروستی کرد بوو. ئاگرێک بوو گه‌وره و ته‌نیا، پێ بوو له میهر و خو‌شه‌ویستی، به بی ئه‌وه‌ی دل و ده‌رون بسوتینیت، له ناو ده‌رون و ناخماندا بوو. له رێگه‌ی ویزدانه‌وه هه‌ست و سۆز و

هه‌لسه‌نگاندن و تیروانینمان بو ئاگره‌که هه‌بوو. ئاگریک بوو ده‌سکردی خودا خوئی بوو، یه‌کیک بوو له دیارییه پیرۆزه‌کانی خودا بو ئییه که سهر چاوه‌ی به‌رده‌وامی ژیانمانه.

خوای باره‌شه‌کان زور بی به‌ها و بی هونه‌ر و بی سیفات بوو. خواکه‌یان ده‌ستکردی خوایان بوون. هه‌ر ئه‌و به‌ردا نه‌بوون که کاتی سه‌رئاو بوونیان ده‌سته‌گواویه‌کانیان پی‌ده‌سپین و دواتر بته‌کانیان لی‌دروست ده‌کردن و ده‌یانکردن به‌خودای خوایان و ده‌یانپه‌رستن.

ئییه ده‌توانین ویزدان بکه‌ین به‌ دوست و ئاشنای خویمان، ته‌نها ویزدانه که خوا پیگای پیداو ده‌رباره‌ی رۆژانی زوو، رۆژگاری کاره‌ساته‌کان بگپیتته‌وه، ئه‌گه‌ر ئییه به‌ راستی و دل‌سۆزی په‌یره‌وی یاساکانی ویزدان بکه‌ین، ئه‌ویش ده‌بیته به‌ پالپشی گه‌وره‌ی ئییه بو ریگرتن له‌و باره‌شانه‌ی که له‌ داهاتودا، هی‌رتمان بو ده‌که‌ن، ته‌ماعمان تی‌ده‌که‌ن، خاک و ئاو و داهاتمان ده‌به‌ن، ئه‌گه‌ر ئییه به‌ ویزدانه‌وه له‌ «خاکه» پروانین که ئه‌ویش یه‌کیکه له‌ شته پیرۆزه‌کانی خودا بو ئییه، هه‌رگیز ریگا به‌ باره‌شه‌کان ناده‌ین پی به‌سه‌ر زام و برینه‌کانیدا بنین.

نیشتمان یه‌کیکه له‌ شته پیرۆزه‌کانی ده‌ستکردی خودا، که خوا نزیک به‌ چه‌ند سیفاتییکی خوئی دروستی کردوو، وه‌ک «ئاگره‌ گه‌وره‌که، وه‌ک ویزدان» ئه‌مانه دیارییه پیرۆزه‌کانی خوان بو ئییه. خوا به‌ پیرۆزی و به‌ ئامانه‌ته‌وه ئه‌م دیاریانه‌ی به‌ ئییه به‌خشیوه ئییه ده‌بیته به‌ ویزدانه‌وه مامه‌له‌یان له‌ گه‌لدا بکه‌ین، ده‌بیته دل‌سۆز و به‌ وه‌فا بین به‌رامبه‌ریان، ده‌بیته به‌ خو‌شه‌ویستی و میه‌ره‌وه له‌ دل و ده‌رونماندا وه‌ک ئاگره‌ گه‌وره‌که هه‌لیانبگرین. دیارییه‌کانی خوا بو ئییه زور پیرۆزن. هه‌ر یه‌ک له‌و دیاریانه‌ خودا نزیک به‌ سیفاتی خوئی دروستی کردوون، هه‌ر دیارییه‌ک چه‌ند سیفاتییکی گه‌وره و پیرۆزی نزیک

به خودای تیدایه، بهلام هیچ کام لهه دیارییه پیروژانه وهک
خودا خوئی سیفاتی گهورهیی و خولقینهری تیدا نیه، ههر یهک
لهه دیارییه پیروژانه مهرجه سیفاتی «یهک»ی تیدا بییت که
سیفاتیکی پیروژی و گهورهیی خوییه. ههر کهس و ههر میللهتیک
نیشتمانیکی ههیه. ئهه نیشتمانه دیاری خوییه بو مروقت.
نیشتمانی ئیمهش «یهک» نیشتمانه، ههموو میللهتیک یهک
نیشتمانی پیروژی ههیه که دیاری خودایه، ئههه مروقتهکانن،
داگیرکه رهکانن، مروقته بی ویزدانهکانن، خاکهکان پارچه پارچه
دهکهن. خوا به پیروژییه وه نیشتمانی پییهخشیوین، دهبییت
بپاریزین. ویزدان دوستی نیشتمانه، ههموو دیارییه پیروژهکانی
خودا دوستی یهکترن. ویزدان ریگا به ئیمه نادات که دوستهکهی
فهراموش بکهین. ویزدان ریگا نادات هیرشی باره شهکان بو سهه
دوستهکهی ههلبکرییت.

ئهگهه ئیمه وهک دوست خومان بیسانی ویزدان بدهین، ئیمه
به پاکی و راستی بین به دوستی و ههست به بونی بکهین له
ههموو جیگا و له ههموو کاتیکدا، ئهههه ههست به پاکی ئیمه
دهکات و هاورییهتی ئیمهیی پیخوش دهبییت، ئهههه مانای
ریزگرتنه له دیارییهکی پیروژی خوا، خواش ئهه ههلوپستهی
ئیمهیی پیخوش دهبییت. ویزدان وریاترین دیارییه بو ئیمه، ئهه
زور وریاتره له دوژمنه باره شهکان. ئههوان ناتوانن ویزدان بگرن،
ناتوانن ویزدان بهرن. تهنهها هاوریی ئیمه ههر ویزدانه که به
هوییه وه بگهینه ئامانجهکانمان و په ره سپیهکانی سهه سهنگی
ههلبدهینه وه و پوژانی زومان بخوینینه وه و داها تو له بهر چاو
بگرن و نیشتمانی دوستی بپاریزین. ئیمه دهبییت زور به سوژ و
ههست و خوشهویستهیه وه بپرو نینه دیارییه پیروژهکانی خوا.
ئهه خوییه که ئاگره گهورهکهی پی بهخشین، نیشتمانی پی

به‌خشین. ئەو نیشتیمانه‌ی به‌ره‌نگی ئاگرین نوسراوه «ئەمه نیشتمانی ئیمه‌یه». ده‌بیت زۆر به‌ئامانه‌ته‌وه‌هه‌ بیپاریزین.

قسه‌کانی زۆر به‌په‌رۆش و دلنیا‌یه‌وه‌ ده‌کرد. وه‌ک پۆزانی دوا‌ی شه‌ر و هاتنی ئازادی، پینه‌ده‌چوو هه‌یج ترسیک له‌ده‌رونیدا هه‌بیت. هه‌موو خه‌لکه‌که‌ش به‌پویاندا دیار بوون وه‌ک ئەو بیریان ده‌کرده‌وه‌ه. ئەوانیش زۆر به‌په‌رۆشه‌وه‌ گوئیان راگرتبوو. هه‌ندی‌کجار ده‌نگی به‌رزتربوو، وه‌ک «ویژدان» له‌پشتی بیت، یاخود تین‌وکلیپه‌ی ئاگره‌که‌ی ناخی وه‌ک هه‌یژکی پیروژ پالپشت و قودره‌تی‌بیت. زام و برینه‌کانی خاک و جیگا پیکانی باره‌شه‌کان، دیمه‌نی‌ک بوون هه‌میشه‌ له‌ به‌ر چاوی بوو، ئەشکه‌نجه‌و ئازاره‌کانی زیندان زامیکی به‌سوئ‌بوو که‌ هه‌رگیز بیرنه‌ده‌چوونه‌وه‌ه. خه‌لک زۆرتر و زۆرتر ده‌بوون. جار‌جاره‌ گویم له‌و ده‌نگانه‌ ده‌بوو له‌نزیکی من راوه‌ستا‌بوون و ئەویان ده‌ناسی. به‌ده‌نگی‌کی پڕ له‌شادی و خو‌شی که‌ مانای په‌سه‌ندکردن و پشتگیریکردن له‌قسه‌کانی بوو، ده‌یانگوت: «خۆ ئەوه‌ فلان که‌سه» پیمگوت، نه‌مه‌دزانی ئەو هه‌موو خه‌لکه‌ ده‌تناسن؟ تو دزانی زۆر پشتگیریان ده‌کردیت؟ خو‌شی ئەو پۆزه‌ هه‌ر به‌پوخساریه‌وه‌ دیاربوو، هه‌ر به‌و شادیه‌ که‌ له‌ناخیکی په‌رۆش و خو‌شه‌ویسته‌وه‌ ده‌هاته‌ سه‌ر لێو و ناو چاوه‌کانی، گوتی: دل‌م به‌ زۆری و پوخو‌شی خه‌لکه‌که‌ زۆر خو‌شبوو. زۆر به‌حه‌ماس و به‌قه‌له‌وی وشه‌کانی «ویژدان و ئاگر و خاک»م ده‌گوته‌وه‌ه. خو‌م زۆر به‌ به‌ختیار و به‌هه‌ق دزانی. ترسی پۆزانی پيشوترم نه‌ما بوو، وه‌ک سه‌رکرده‌یه‌کی راستگو و خو‌شه‌ویست ده‌دوام، هه‌ستمکرد ئەوانیش به‌و خو‌شه‌ویستیه‌ گوئیان گرتبوو. جیگام له‌خه‌لک به‌رزتر بوو، ئەگه‌ر نا له‌ ناو زۆری خه‌لکه‌که‌دا ونیوم. قه‌باره‌ی بیده‌نگی له‌قه‌باره‌ی خه‌لک گه‌وره‌تر بوو. هه‌ندی‌کجار

به گومانه وه ده يگوت: نازانم چۆن تۆم نه بينى، خو يه كه يه كه
چاوم به ناو خه لكه كه دا ده گيپرا. گوتم: دلنيا به له وييووم تاكو ئه و
كاتهى دهنگى باره شه كان له بازاره كانى خواره وه بيسترا، ههر
ئه و دمه تۆو خه لكه كه م به جيپه يشتو به ره وه و خوارچووم تاكو
هه واليكم ده ستبكه وييتو تۆ ئاگادار بكه مه وه، به لام تاكو
گه رامه وه نه تۆ له و ناوه ما بوويت، نه كه سيتر جگه له چه ند
باره شيك. نيگه ران بووم به وهى ده سگير كرابييت. بزانم چۆن
بلاوه تان ليكردو له چنگيان پرگارتبوو؟

هيشتا ههر به يانى بوو، زۆر بهى ئه و خه لكانه كه وتبونه ناو
بازار كه حه زيان به دۆستايه تى ويژدان و تامه زرۆى
خويندنه وهى په ره سپيه كانى سه ر سهنگى ويژدان بوون. ئه و
كه سانهى كه نيشتان و هه موو دياريه پيرۆزه كانى تريان
خۆشه ويست. هه ندئ كه سانى تريش. به يانيه كى زوو بوو، هيشتا
باره شه كان نه پرژابوونه ناو كوچه و كولان و شه قامه كانه وه.
ئه مرۆ له وان هيه ههر سه رنه كه ن به بازار دا، بو ئه شكه نجه و
ئازارى گيانى خه لك، بو فو كردن له ئاگره بچوكه كانى دل و
ده رون. كه س نازانييت ديين يا خود نايه ن؟ له وان هيه ئه مرۆ
زوتريش بين. ئه م باره شان ه كاتيان نيه بو هاتن، وه ك
باره شه كانى زوو كه له بيا بانه كانه وه هاتن، كتوپر ديين.

زۆر به په رۆشه وه قسه م ده كرد، وه ك ويژدان له پشتم بيت
ترس و دلپراوكيم وه لاوه نابوو. بيرم له هاتن و توند و تيزى با
ره شه كان نه ده كرده وه. به بينينى ئه و هه موو خه لكه ئاسوده و
پشت ئه ستور بووم. پۆرژيكي نوئ و چاوه ره واننه كراو بوو. به رۆژى
مانگرتن و راپه رين ده چوو، به رۆژى سه ره تاي ده ركه وتنى
ئازادى ده چوو. هه ستم ده كرد ره نگم گۆراوه و ده ماره كانى ملم
ره ق هه ستاون، چاوه كانم زياد له پيوستى ئاسايى كرا بوونه وه.
زۆر ئاسوده بووم.

خۆش خۆش قسه م ده کرد. له وانیه زۆر هه له شم له کاتی قسه کردندا بوو بییت به لام من خۆم بیئاگا بووم، له دلی خۆمدا ده مگوت: ئای مامۆستا له کونیکه وه چاوت لیمبییت و گوپییت له قسه کانم بییت، له گه له هه موو هه له یه کدا، چاویکم لیدابگریت. نه مده زانی له ناو خه لکه که دا خۆتم لیده شاریته وه. هه ر توو راستت کرد، «زیندان قوتابخانه» بوو.

من به رده وام بووم تا کو باره شه کان گه یشتنه ناو گوزه ره که، ره نگه ئه و رۆژه تا کو ئیواره توانای قسه کردنم هه بوایه ئه گه ر ئه وان ریگر نه بونایه و په یدانه بونایه.

وه ک له سه ره تا دا گوتم: هه یچ کار ییک و زیان و توند و تیژییه ک نامتر سینیی و سه رم پی له ق ناکات و ناتوانییت ریگام لیبگریت، ئه گه ر زیاتریش کاره ساتم به سه ر بییت. ته خته کان هه ر ده که مه وه به میز و به دوا ی چاره سه ری کدا ده گه رییم، دانانی شم ده ستم به کلا وه که مه وه بییت، ئه م قسانه م ده که م به پیشه ی هه موو رۆژیکم، هه ر رۆژه ی له جیگایه ک.

خه لکه که ئه م رسته یه یان زۆر پیخۆش بوو. دلنیا بوون که قسه کانم رۆژانه دووباره ده بیته وه. هه موو پیکه وه به ده نگ یکی زۆر گه و ره هاوار یان کرد.... هه ر بژییت... هه ر بژییت، ره حمه ت له و شیره ت بییت، به قوربانی ئه و غیره ته بم. له ده وری ئه و هینه ی باوکت بین که کوری وای خستۆته وه.

هاواری ئه وان هانده رم بوون، له ناو هاوار و ده نگی خه لکه که دا منیش زیاتر ده نگ لییه لبری...

ئیمه ده بییت پشتیوانی یه کبین، به یه ک ده نگ، به یه ک هه لویست، به یه ک هیز و بو یه ک مه به ست کار بکه یین. هه موو باش بزانی، باره شه کان دوژمنی هه موومانن، دوژمنی هه موو که سیکن که له سه ر ئه م خا که ده ژی دوژمنی هه موو ئه و که سانه ن که ئه م خا که نیشتمانیانه.

چه‌ند کورپیکی لاه قسه‌کانیان پی‌بریم و هاواریان ده‌کرد.
به قوربانی ئەم نیشتمانه بین... فیدای ئەم خاکه‌بین.
گوتم، ئاگاداری هه‌موو ئەو قسانه‌بووم، ته‌نانه‌ت سه‌ری
خۆشحالی‌ت بۆ له‌قاندن و دووباره به‌رده‌وام‌بوویت.

هه‌ر که‌سیک خۆی به‌ خاوه‌نی ئەم نیشتمانه بزانی‌ت، هه‌ر که‌س
ویژدان و ئاگر و دیارییه‌ پیرۆزه‌کانی تری خودای له‌لا گه‌وره و
پیرۆزه، ده‌بی‌ت خۆشی به‌ به‌رپرسیاری ئەو ئامانه‌تانه‌ی خودا
بزانی‌ت. باره‌شه‌کان دوزمنی هه‌موومان، ئیسه هه‌موو چه‌ند
دیارییه‌کی پیرۆزی هاوبه‌ش پیکه‌وه ده‌مانبه‌ستنی و کۆمان
ئه‌کاته‌وه، له‌به‌ر ئەوه باره‌شه‌کان دوزمنی هه‌موومان. ئەوان
جیاوازی له‌ نیوان ئیسه‌دا ناکه‌ن، به‌ یه‌ک چاوه‌ بۆ ئیسه‌ ده‌پوانن،
ئه‌هه‌بیش ئه‌وه‌یه‌ دیارییه‌کانی خودا «خاک»، «ئازادی» به‌ ئیسه‌
ره‌وا نابینن. له‌ سه‌ر ئیسه‌ پیویسته ئیسه‌ش به‌ یه‌ک ده‌ست و
مه‌به‌ست و نیاز ئیش بۆ پاراستنی ئەو دیارییه‌ پیرۆزانه بکه‌ین!
وه‌ک له‌ سه‌ره‌تا دا گوتم... هه‌ر که‌س خۆی دوره به‌ ریز بگری‌ت،
وا بیه‌ر کاته‌وه‌ کاره‌ خراپه‌کان به‌ سه‌ر ئەودا نه‌هاتوه‌، ئەو
که‌سه له‌ راستی هه‌لدی‌ت و خۆی گیل ده‌کات. باره‌شه‌کان
جیاوازی ناکه‌ن له‌ نیوان هه‌موو ئەو که‌سانه‌ی که‌ «یه‌ک»
نیشتمان کۆیان ده‌کاته‌وه‌، ئەهه‌بیش ئەم خاکه‌یه‌.

باره‌شه‌کان سه‌ره‌تا له‌ که‌سیک یان چه‌ند که‌سیکه‌وه ده‌ست
به‌ کاری خراپه‌ و ویرانکاری و توند و تیژی ده‌که‌ن. سه‌ره‌تا
مه‌به‌ستیان نیه هه‌ر که‌سیک بی‌ت، گرنگ ئیسه‌که‌یانه و که‌سیک
بی‌ت له‌م ده‌قه‌ره وله‌سه‌ر ئەم خاکه‌ بی‌ت. ئەوان چاوه‌پروانی
کاردا نه‌وه ده‌که‌ن، که‌ زانیان خه‌لکه‌که‌ بیده‌نگ و بی‌هه‌لویسته،
دریژه به‌ ئەنجامدانی به‌رنامه‌کانیان ده‌ده‌ن.

ئای چ نیازیکی خراب و گلاویان هه‌یه، ئای چیمان پیده‌کهن، ده‌یانه‌وییت له کار و کاسپیشمان بکهن و رەش و روت بین، هیچ به ئیمه له سه‌ر خاکی خۆمان به‌رەوا نابینن. ده‌یانه‌وییت و مه‌به‌ستیانه له پیناوی بزپوی ژیاندا ناچار بین «دژ به خۆمان» دوای خواست و ئاره‌زو و مه‌به‌ستی ئه‌وان بکه‌وین، ده‌یانه‌وییت خۆشه‌ویستی خودامان له دلدا نه‌مینیت و نه‌بین به هاوپی ویزدان و ئاگرمان له به‌ر چاو بکه‌وییت و دلای ئه‌م خاکه زامداره‌مان لیبره‌نجیت.

هیشتا هه‌ر به‌یانی بوو، به‌لام دره‌نگتر. خۆر زیاتر چاوه‌کانی به‌روی شاردا کرا بووه، جیاوازی ئه‌م به‌یانیه له گه‌ل به‌یانیه‌کانی تردا به ئاشکرا به دیده کرا. له ناو خه‌لکه‌که دا جم و جو‌ل و ده‌نگه ده‌نگ دروست بوو. ده‌نگی باره‌شه‌کان و گیقه‌ی «با» له دووره‌وه ده‌هاته به‌ر گوی. ده‌نگه ده‌نگه‌کان له بازاره‌کانی خواروتر بوون. خه‌لک له ده‌نگی باره‌شه‌کان راهاتبوون، به‌لام له ئازار و ده‌ستدریژی‌کانیان رانه‌هاتبوون. ئه‌و گیقه و ده‌نگه ده‌نگه زۆر به سوئ بوو، ده‌چوووه ناو زامه‌کانه‌وه. وه‌ک پیشه‌ی هه‌میشه‌ییان باره‌شه‌کان به‌یانیان ده‌چووونه قوتابخانه‌کانه‌وه، له ناو ریزی قوتابیانی ناو گۆره‌پانه‌کان، یه‌ک به یه‌ک چاویان له منداله‌کان مۆر ده‌کرده‌وه، چاوه‌کانیان ترسناک و توقینه‌ر بوو، زه‌ق و ده‌ره‌په‌ریو بوو، تاریک و بی‌تروسکه بوو. هه‌زیان به ره‌نگی چاوه گه‌شه پرشنگذاره‌کانی منداله‌کان نه‌ده‌کرد. چاوی منداله‌کان وه‌ک چاوی چۆله‌که‌کانی به‌هه‌شت ره‌نگاوپه‌نگ بوون، بریسکه‌دار بوون. ئه‌و بریسکه‌نه دواچار ده‌بن به ئاگریکی پیروزی پر له میهر، پیروزی وه‌ک ویزدان. ویزدانیکی نزیکی به سیفاتی خوا، له هه‌لاوی خواوه هه‌لقولابیت. ئه‌و خوایه‌ی نیشتمانی پیبه‌خشین، ئه‌و نیشتمانه‌ی که خوا نزیکی به

سیفاتی خوئی دروستیکرد و به دیاری به ئیمه‌ی به‌خشی، ئیمه‌ش ده‌بیت وهک ئامانه‌تیکی پیروژ و گه‌وره بیپاریزین.

ئهو باره‌شانه هه‌موو به‌یانیه‌ک له قوتابخانه‌کان به چاوه پیر له قینه‌کانیان منداله‌کانیان به دل‌یکی پیر له بوغز و قین به سهر ده‌کرده‌وه. ده‌نگه‌ده‌نگ و رق و قینیان ده‌خسته نیوان مناله‌ی دهرن بئ‌گه‌رده‌کانه‌وه، دوا‌ی خویندنه‌وه‌ی وتاره پیر له درۆ و ده‌له‌سه و بئ‌ی سه‌روبه‌ره‌کانیان، چاوه‌روانی ستایش و چه‌پله‌ی منداله‌کان بوون، دوا‌جار له یه‌ک چرکه‌دا ده‌یانچرپاند به گویی مامۆستا‌کاندا «چرپه‌یه‌ک و هه‌زار دا خورپان»، به خیرایی قوتابخانه‌کانیان جئ‌ی ده‌هیشته. له‌گه‌ل دهرچونیان له ناو قوتابخانه‌که‌دا، ده‌نگی ئاهییکی به‌سه‌ره‌تی تیگرای مامۆستا و قوتابیه‌کان ده‌هات. باره‌شه‌کان پیش هاتنیان بو قوتابخانه‌کان، سه‌ردانی مزگه‌وته‌کانیان ده‌کرد. به‌ده‌ستی پیس و گلاو ده‌چوونه هۆله‌ی پیروژه‌کانه‌وه، چاوه‌کانیان له ئه‌هلی مزگه‌وته‌کان مۆر ده‌کرده‌وه و هه‌ولئ‌ی دودلئ‌ی و بئ‌ی ره‌حمی و خوا نه‌ناسیان له ناو دهرونی خه‌لکه‌که‌دا.

دوا‌ی قوتابخانه‌کان به‌خیرای به‌ره‌و بازاره‌کانی ناو شار دهرپۆشتن. رویان ده‌کرده شوینه‌قه‌ره‌باله‌غه‌کان و جیگی کاسپکاران. له هه‌موو شوینیکه‌وه ده‌هاتن، له سه‌ربانی ماله‌کانه‌وه، له کۆلانه‌کانه‌وه، له ناو کونی زیربه‌کانه‌وه ده‌هاتن و رویان له بازار ده‌کرد. له نزیک ده‌روازه‌ی بازاره‌وه هه‌موو باره‌شه‌کان به یه‌کتر ده‌گه‌شتن و له‌شیوه‌ی گه‌رده‌لولیکی ره‌شدا، وه‌ک گورزه‌بایه‌کی ئه‌ستوری ره‌ش ده‌چوونه ناو خه‌لکه‌وه، ده‌گه‌ران ته‌خته و میزه‌کانیان ده‌شکاند و که‌ل‌وپه‌لی سه‌ر ره‌فه‌ی ناو دوکانه‌کانیان دهرپوخاند. جل و به‌رگی ژنانه‌یان له ناو رق و کینه‌ی کیزاوی گه‌رده‌لوله‌کانیاندا به ئاسماندا بلاوده‌کرده‌وه. گویچکه‌ی خه‌لکیان ده‌ته‌زاند، گیقه‌ی «با» گویی که‌ر ده‌کرد.

تالّه تیژ و باریکهکانی بارهشهکان، دهچونه کونه لوتهکانهوه، بوّ ناوسییهکان دهچون دهگهپان به ناو دهرودا، چاویکیان دهکرد به چوار چاو، بوّ ئاگره بچوکهکانی ناو ناخ و دهرودا، دهرون دهگهپان، بوّ ویزدان دهگهپان، بوّیان نهدهدوژراییهوه. به تورهپییهوه دههاتنه دهرهوه، جاریکی تر له ریگی کونه گوئیکانهوه دهچونه ناو هوش و بیرهوه، دهخزانه ناو کوّلاننهکانی میشکهوه، ههولیاندهدا بیر کردنهوه و سوژ و وهفا بوّ دیارییه پیروژهکان بشیوینن خوشهویستی بسرنهوه، هاوریکیان به شهردهدا، شهقیان له عهززهکه دهدا، میهری خاکهکیان بی حورمهت دهکردله بهر چاو و له ناو دلماندا. ماچی سهر لیوی دلدارهکانیان له یهکتر دهتورانده و ههراام دهکرد. دوو بهرکیان دهخسته ناو منداله دهستگیرهکانی ناو بازار.

دهنگی ههرا و هوریای بارهشهکان و گیغه گیقیان نزیکتر دهبووه، دهنگی شکاندن دوکان و جامخانه و کهل وپهلهکان زور نزیک بوو. دهنگی بارهشهکان دهگهشته گوئی خهلهکهکه. جم و جوّل و مقومقو و رده رده کهوته ناو ئهوه خهلهکهی که کوّ ببونهوه. تاکه تاکه خهلهکه دوور دهکهوتنهوه. دهنگی ورته و بوّله بلاو بووه. کهس له کهس نهدهگهشت، بهلام خهلهکه ئاسایی ههستیان به مهترسی دهکرد.

دوو برا دوکاندارهکهی گوّشهی بازارهکه، بوو به ههرا و دهنگه دهنگیان. زور له میژ بوو ئهم دوو براییه لهیهکه دوکاندا به بیگرفت کاریاندهکرد، ئارام و ئاسوده بوون. پیش دروست بوونی ههرا و دهنگه دهنگهکیان، بارهشیک له شیوهی جادوگر دا، خوئی کرد بوو به ناو دوکانهکیاندا. ئهوه ئافرهتهی به چاوی خوئی بارهشهکهی بینی که چووه ناو دوکانهکهوه، رهنگی تیچوو، ترسی لینیشته و پهشوکا، زهردهلهگهپا. ئهوه ژنه ههزینهدهکرد که بارهشی بینیهو چۆته ناو دوکانی دوو براکهوه. بارهشهکان له

کاتی گه‌راندنا چاویکیان ده‌کرد به چوار چاو. ئەو با رەشە‌ی که چووہ ناو دوکانە‌کەوہ و دوو براکە‌ی به شە‌ردا و ناکوکی خستە نیوانیان و هاتە دەرەوہ، بارەش هەستی کرد کاتی چوونە‌ژورەوہ بو ناو دوکانە‌کە، ئافرەتە عابا به سەرکە لە ناو دوکانە‌کەدا ئەوی بینیوہ، زۆر تورە بوو، غەزەب چووہ چاوه‌کانی، هیندە‌ی تر خۆی گیف کردوہ و چاوه‌کانی دەرپۆقین. به خیرایی وەک گێژە‌لوکە‌یەکی نە‌گبەت و نە‌سەرەوت و ماخۆلان بەرەو لای ئافرەتە‌کە چوو. خۆی لە بالای ئافرەتە‌کەوہ ئالاند، بی‌شەرمانە عاباکە‌ی سەری لولدا به ئاسماندا، به مەبەستی سوکایەتی پیکردن. عاباکە چوو به ئاسماندا، ئەو عابایە‌ی که بارە‌شە‌کان زوو لە بیابانە‌کانەوہ لە گە‌ل خۆیان تاکە دیاری دەستیان بوو بویان هیناین. عاباکە وەک کۆلارە‌یەکی رەش لە ئاسمانی شارە‌کەدا دە‌فڕی و سە‌مایدە‌کرد. وەک بالندە‌یەکی ئاوارە‌ی بی‌لانە و پەنا بەرەو خواروی بازارکە فڕی. نزم بووہ هە‌تاکو گە‌شتە کۆمە‌لە خە‌لکە‌کە. ئەو خە‌لکە‌ی لە وییوون عاباکە‌یان بینی به ئاسمانەوہ، هە‌موو تیگە‌شتن. لای ئەوان روداو‌یکی نوێ نە‌بوو، پێشتر لەم جو‌رە فیلمە‌یان بینی بوو.

لە گە‌ل نزیکبونە‌وہ‌ی عاباکە، دە‌نگی بارە‌شە‌کان زیاتر و نزیکتر دە‌بووہ. وردە وردە خە‌لکە‌کە دە‌رپۆشتن و بلاوہ‌یان پیدە‌کرد، دوا جار کەس لەو جیگایە‌دا نە‌ما، تە‌نھا من وەک کۆلە‌کە‌یەک لە سەر ریگاکە‌دا راوہ‌ستا بووم. پارچە تە‌ختە‌کانی میژە شکاوہ‌کە و کەل‌و‌پە‌لە بی‌کە‌لکە‌ رژاوہ‌کانی سەر شو‌ستە و شە‌قامە‌کە وەک دیمە‌نیکی تراژیدیای بە‌یانی ئەو شارە دە‌هاتە بەر چاو. با رە‌شە‌کە به خیرای گە‌شتە ئەو جیگایە‌و بە‌رامبەر راوہ‌ستا. به چاوہ تاریکە بی‌تروسکە‌کانی سە‌یریکی تە‌ختە و کەل‌و‌پە‌لە‌کان و سە‌یریکی منیشی کرد. بەو بە‌یانیه پیر لە بە‌رائەتە، بەو رۆژە کۆرپە‌لە نو‌ییە، غەزەب و قین و رق لە ناو

چاوهكانى ئافىستا لميان تېچوو

چاوهكانىدا دەبارى. منىش وهك هه موو خه لكه كه له چاوه
ترسناكه بئ ويزدانه درنده بيه كه ي تىگه شتم.
هيشتا هه ر به يانيه كى زوو بوو، هيشتا هه ر سه ره تاي رۆژيكي
نوئ بوو، پارچه تهخته كان و كه لوپه له رزاوه كانى سه ر شوسته
و شه قامه كه م كو كردنه وه و به ره و ماله وه رۆشتمه وه ...

2

هه‌ر له منداڵییه‌وه توشی گومان و پارایی ببوو به‌رامبه‌ر به‌وه هم‌وو پرسیارانه‌ی که می‌شکیان ته‌نیبوو. کۆمه‌لیک پرسیار بی‌وه‌لام به‌ دریزایی ته‌مه‌نی له‌ یاد و بیردا مابونه‌وه. هه‌ر کانتیکیش بیویستایه‌ پرسیاریک بکات، دایکی بیر ده‌که‌وته‌وه، دیمه‌نی ئه‌و پوژهی منداڵی ده‌هاته‌وه یاد. له‌ گوتنی پرسیاریک چه‌ند جاریک په‌شیمان ده‌بووه، هه‌ر زور گرنگ بوایه‌ دوا جار تین و غیره‌تی ده‌خسته‌ به‌رخوی و ده‌ستی به‌لا رومه‌تی چه‌پیه‌وه ده‌گرت و پرسیاره‌که‌ی ده‌کرد.

به‌ گومان بوو له‌ پرسیار کردن، دوا جار له‌ وه‌لامدانه‌وه‌ش. هه‌تا ئه‌و کاته‌ی نه‌گیرا بوو، وا هه‌ستی ده‌کرد، ده‌بیت ته‌نها ده‌ستبگریت به‌لا رومه‌تی چه‌پیه‌وه، کاتی پرسیار کردن. هه‌رکات ناچار بوایه‌ بو کردنی پرسیاریک، رقی له‌ منداڵی و له‌ دایکی ده‌بووه، رقی له‌ هم‌وو شته‌کان و گه‌ردونیش ده‌بووه، رقی له‌ خوا ده‌بووه.

پرسیاریک له‌ می‌شکی هه‌موماندا قه‌تیس ماوه، وه‌ک گری کویره‌ که‌س بویناکریته‌وه، که‌س ناوی‌ریت ئه‌و پرسیاره‌ له‌ویتر بکات. که‌سیش وه‌لام ناداته‌وه. کئ ده‌وی‌ریت پرسیار بکات؟ کئ پومه‌تی خوی ده‌خاته‌ به‌رده‌م زلله‌یه‌کی بی‌ رحم و بی‌ پاساو؟ له‌پاش ئازادبوونمان له‌زیندان بووین به‌ دووهاورپی نزیکی یه‌کتري. هه‌میشه‌ به‌سه‌ره‌هاتی پیشوی ژییانی خوی بو ده‌گی‌رامه‌وه. ئه‌و روداوه‌ی منداڵی نیوان خوی و دایکی هه‌رگیز بیرنه‌ده‌چوووه‌ تاکو ئه‌و پوژهی ده‌سگیرکراو لی‌کۆلینه‌وه‌یان له‌گه‌لدا کردبوو، دیارده‌یه‌که‌بوو هه‌میشه‌ له‌گه‌لیدا ژیا‌بوو. پوژئیک واهه‌ستمده‌کرد به‌ده‌م ئازاری ئه‌شکه‌نجه‌وه‌ ورینه‌ده‌کات...

ئای خوییه له سهر تووچ زللهیهکی به هیژم خوارد. ئیستا بیر دهکهمهوه، دهستی ئافرهت هیئده قورس و به هیژه؟.. نانا دهستی ئافرهت نهرم و میهره بانن، زللهکانیشیان به بی ئیش و ئازاره، به تاییهتی دهستی دایک. من خووم بچوک و بی توانا و بی هیژ بووم، به کهمترین لیدان ئازارم دهگهشت، یا خود لهوانهیه دایکم زور به هیژ و حیرسهوه لییدابم. لهو بروایه دام خواش پییخوش نهبوو بهو جووره له مندالیک بدرییت.

ئازارو زامی ئەشکه نهجهدان بی ئازارم ماندوووی کردبوو، جگه له دلدانهوه چهزمنه ده کرد به پرسیارکردن بچمه ناو ژیانیهوه. هییدی هییدی ده بووین به هاوړی و ئازارو کییشهکانی ناخی خووی بوو دهگیرامهوه. ژوره تهسک و تهنگه کهی زیندانیش، ئەوهنده یتر لهیه کتری نزیکردبووینهوه، وهخته بوو به بی درکاندنی نهینیهکانی دهرونی، خووم ههستم به هه موو ئازارو ئەندیشهکانی ده کرد. هه رئه و ورژه پیمگوت: ئارامبگره، هه موو زامه کانت ساریژده بن و ئازاره کانت بیرده چیتتهوه. به لام من ئەو ده مه تینه ده گه یستم بوچی دهیه و ییت روداوهکانی یه کهم لیکوئینه وهی له پاش گرتنی، تیکه ل به به سه رهات و چیرۆکی مندالی خوئیده کات. له سه ره تادا وامده زانی به دهم ئازارو ورینه کردنه وه روداویکی سه رده می مندالی به بیر خووی ده هیئیتتهوه. هییدی هییدی له ئاویتته بوونی روداوهکانی ئەو دوو زه مه نه جیاوازه حالییووم که باسی یه کهم لیکوئینه وهی خووی بوو کردم له گه ل جه لادهکانی زیندانا.

له به رده م ئەفسه ری لیکوئله ره وه که دا به بی ورته هه ر وه ستا بووم، وه لامی پرسیاره کانیم نه ده دایه وه، هه ر چه نده سه ره تا گوتم: ئاگاداری هیچ نیم، له ناو دوکانه کهی خوودا منتان گرتوه. به لام ئەم جووره قسانه لای ئەوان، نه کهس گویت لیده گریت، نه

پولیکی قه‌لبده‌کات. کابرایه‌کی زله‌ی دهم پیسی ره‌زا تال بوو،
هه‌نگاو‌یک هاته پیشه‌وه،

ها، که‌رام باو گاو، ناته‌وئیت وه‌لامی پرسیاره‌کانم بده‌یتنه‌وه،
ده‌ستت به‌ لای رومه‌تی چه‌پته‌وه گرتووه، دیاره‌ خو‌ت بو
زلله‌یه‌ک ئاماده‌ کردووه. وشه‌که‌ی کو‌تایی هیشتا هه‌ر له‌ سه‌ر
لچه‌ ئه‌ستوره‌کانی بوو، به‌ ده‌ستی «چه‌پ» به‌ هه‌موو هیزی
زلله‌یه‌کی له‌ لای راستم دا. پیر به‌ ژوره‌که‌ پیده‌که‌نی، به‌
قه‌شمه‌رییه‌وه ده‌یگوت: قه‌حبه‌ باب که‌ ئه‌وه‌نده گیلی بو‌ خو‌ت له‌
پیاو کوشتن هه‌لده‌ قورتینیت. من «چه‌په‌م... چه‌په‌م».

چاوه‌کانم پیر ببوون له‌ ئاو، لا رومه‌ته‌م سور هه‌لگه‌را بوو، من
هه‌لبه‌ته‌ خو‌م نه‌ده‌بینی، به‌لام دهم و چاوم گه‌رم ببوو، ده‌مزانی
که‌ لای راستی دهم و چاوم سور بو‌ته‌وه. ئازاریکی زور چوو بووه ناو
می‌شک و سه‌رمه‌وه، دانه‌کان و که‌پوشم زانی ده‌کرد هینده‌ی
نه‌ما بوو خو‌ین له‌ سه‌ر رومه‌تم فیچقه‌ بکات. له‌ تاوی ئازار و
ژاندا به‌ ده‌ستم لا رومه‌تم هه‌لده‌گلۆفی، به‌ خیرای بو‌ سه‌ره‌وه و
بو‌ خواره‌وه ده‌ستم به‌ سه‌ردا ده‌هینا. من له‌ ناو ئازار و ژاندا
ده‌ژیام و چاوه‌کانم به‌ هه‌ر دوو لادا فرمی‌سکیان پیدا ده‌هاته
خواره‌وه، که‌ زور بی‌هی‌ز و لاواز بووم ئه‌ویش بیوچان پیده‌که‌نی و
قسه‌ی ناشیرینی پیده‌گوتم، هه‌رچی وشه‌ی پیسه‌ له‌ ده‌می
ده‌هاته‌ ده‌ره‌وه، تفی به‌رومه‌داده‌کرد

_ سه‌گباب سه‌د هه‌تیوی وه‌ک تۆمان ته‌پاندوووه، تازه به‌ تازه
ده‌ته‌وئیت به‌ بیده‌نگی و وه‌لام نه‌دانه‌وه، هه‌لمانخه‌له‌تینیت و
خو‌ت رزگار بکه‌یت؟ رزگار بونت نیه... ئه‌وه پی‌ت ده‌لیم، ئیره
ده‌بی‌ت به‌ گو‌رت، گو به‌ گو‌ری ئازداد و ئاباوت. رزگار بونت به‌
ده‌ستی خو‌ته، به‌وه‌ی یارمه‌تیمان بده‌یت و راستیمان له‌گه‌لدا
بلی‌یت.

من هەر خه‌ریکی گه‌رمکردنه‌وه و هه‌لگه‌لۆفینی لاپومه‌تی راستم بووم، له‌تاو ئازار توانای گوێگرتنیشم نه‌بوو. به‌بی‌ده‌نگیم زۆر په‌ست ده‌بوو، هه‌ر به‌ر ده‌وام بوو له‌جنیو دان و تف کردن. هه‌تاکو توانی به‌هه‌موو هیژی که‌له‌ناخی پر له‌قینه‌وه بوو به‌ده‌ستی راستی زله‌یه‌کی له‌لا‌چه‌پم دا. به‌لا‌دا که‌وتم، به‌رچاوم تاریک بوو. ئازار و ئیش و ژانی زله‌که‌ی پیشوتر نه‌برابوو ئازاری ئه‌م زله‌یه‌ی تریشی هاته‌سه‌ر. له‌عه‌رزه‌که‌دا که‌وتبووم، ئه‌ویش له‌ناو پیکه‌نینی خۆیدا، کولا بوو. به‌پیکه‌نینه‌که‌ی هینده‌ی تر ناخه‌م ئازار ده‌دا، چاوه‌کانم وه‌خته‌بوو بته‌قن و بی‌نه‌ده‌وه، هه‌ستم به‌بی‌زاری ده‌کرد. ئه‌و تقی له‌من ده‌کرد و منیش تفم له‌منیا و ژیانیه‌ی خۆم ده‌کرد. قه‌ستم بوو هه‌موو دنیا له‌به‌ر قاچمدا ببیت به‌تۆپیکی بچوک و میزی پێدا بکه‌م، ته‌ر و وشک پیکه‌وه میزای بکه‌م، پیس و پاک پیکه‌وه تیکه‌ل بکه‌م. بی‌ری مندالیم که‌وته‌وه، له‌ناو ئازار و بی‌زاری و به‌ر چاو ره‌شیووندا، بی‌ری زله‌که‌ی دایکم که‌وته‌وه، هه‌ستم به‌نه‌رمی ده‌سته‌کانی دایکم ده‌کرد. به‌لام هه‌ر به‌گومان بووم له‌پرسیاره‌کان، له‌دایکم و له‌هه‌موو شته‌کانی ئه‌م گه‌ردونه‌.

پر به‌زۆره‌که‌ پێده‌که‌نی و قاقای به‌رز ده‌بوو، له‌پر پیکه‌نین ده‌هه‌ستا، جاریکی تر چاوه‌کانی زه‌قده‌کرده‌وه و په‌نگی هینده‌ی تر ره‌ش و بۆر ده‌بوو. جاربه‌جار جنیوی سوکتر و تازه‌تری ده‌دا. سه‌رم سو‌ر ما بوو! چۆن فی‌ری ئه‌م هه‌موو جنیوانه‌بووه. ئه‌وان زۆر شاره‌زا و کارامه‌بوون، له‌جنیو دان و لی‌دان و ئازاردانی مرو‌ف، له‌شیوه‌ی زله‌لی‌دان به‌ده‌ستی راست و چه‌پ.

له‌دوای ئازاد کردنیشم له‌زیندان، وه‌ک مندالی که‌کرد بووم به‌پیشه، خه‌وم بو دایکم نه‌ده‌گیرایه‌وه، هه‌ندی‌ک جار ناچار ده‌بووم که‌خه‌و بگیری‌مه‌وه، ئه‌ویش زۆر گرنگیم پی نه‌ده‌دا. به‌

تایبه‌تی ئهو خه‌وانه‌ی که پپووستی به پرسیار کردن بوو، هه‌رگیز نه‌مه‌گی‌رانه‌وه. هه‌ر له خه‌یالی خه‌وه‌که‌دا بووم. ویستم پرسیار له دایکم بکه‌م، به‌لام نه‌متوانی. هه‌ر له مندالییه‌وه بریارم دابوو، چیت‌ر پرسیاری لینه‌که‌م. چوون بتوانم پرسیار بکه‌م که من هه‌ر له مندالییه‌وه له پرسیار کردن ترسا بم. ئهو شه‌وه هه‌ر زوو به‌ره به‌یان له خه‌وه‌لسام. زور گرنگیم به‌خه‌وه‌دابوو، بویه‌لئیکدانه‌وه و خویندنه‌وه‌م بو خه‌وه‌باش نه‌بوو. خه‌وی ئه‌مشه‌وه‌وه‌ویکی ئاسایی نه‌بوو، پپیشتر هه‌رگیز له‌وه‌جوره‌خه‌وه‌م نه‌دیوو. به‌رپکه‌وت ئهو پیاوه‌نه‌هاتوته‌خه‌وم. ئه‌وه‌کیبوییت؟ له ژیانمدا که‌سیکی وه‌ک ئه‌وم نه‌ناسیوه و نه‌بینیوه. چوون بزانه‌مه‌کییه‌؟ باوکه‌م بوو؟ نه‌ه، کاتیکی باوکه‌م مردوو ئه‌وه‌نده‌پیر نه‌بووه، بلایی ئه‌وه‌که‌سانه‌ی ده‌مرن به‌رده‌وام پیر ببن؟ باوه‌ر ناکه‌م... ئه‌گه‌ر وا بیت مروقه‌کونه‌کان که زور له‌میژه‌مردون، ئیستا ئه‌وه‌نده‌پیرن هه‌ر عه‌قل نه‌بیریت.

پیاویکی چه‌نده‌قسه‌زان و پو‌خوش بوو، چه‌ند له‌سه‌ر خو‌بوو. ریش و سمیلی سپی هه‌ر له‌لوکه‌ده‌چوو. زور نه‌رم دیار بوو. هه‌زم ده‌کرد ده‌ست به‌ریشیدا به‌ینم. چاوه‌کانی سه‌وز و گه‌ش، لیوه‌کانی ته‌ر وئال، ده‌تگوت کورپیکی چوارده‌ساله‌ه. که‌قسه‌ی بو‌ده‌کردم ددانه‌کانی سپی به‌وینه‌ی ورده‌به‌ردی سپی جوان ده‌چوو... نازانه‌چوون یه‌کترمان بینی و ئه‌وه‌جیگایه‌کوئ بوو به‌یه‌کتر گه‌شتین؟ چه‌ند جیگایه‌کی خوش و دلگیر بوو. گردیکی به‌رز بوو چوار ده‌وری هه‌موو دار و دره‌خت و نه‌مام و سه‌رو بوو، هه‌تا‌کو چاو بریکردایه‌سه‌وزایی بوو. گردیکی به‌رز بوو، ده‌پروانی به‌سه‌ر شاره‌که‌دا. من سه‌یری شاره‌که‌م نه‌ده‌کرد، هه‌تا‌کو بزانه‌شاره‌که‌ی خو‌مانه‌ه، هه‌ر سه‌یری چاوه‌کانی ئه‌وم ده‌کرد و گویم له‌وته‌شیرینه‌کانی راگرتبوو. یه‌که‌م جار بوو که

بیبینم، نه‌ده‌مناسی، نه‌ده‌مزانی کییه و ناوی چیه؟ ئه‌و به ناوی خوومه‌وه بانگی ده‌کردم. له‌وانه‌یه خزمی باوکم بیان دایکم بیت؟ ئابیرم که‌وته‌وه باپیرم بوو، باوه‌گه‌وره‌م بوو... ئیستا زانیم ئه‌وه، هه‌ر خووی بوو. پپووست ناکات ئه‌و پرسیاره‌ش له‌ دایکم بکه‌م. چه‌نده‌ پیاویکی پاک و ته‌میز و له‌ سه‌ر خو و زمان شیرین بوو. زۆر پیر و به‌ ته‌مه‌ن بوو، به‌لام کاتی قسه‌ کردن وه‌ک کوریکی گه‌نچ ده‌دوا و وشه‌کانی زۆر به‌ جوانی ریز ده‌کرد. به‌ باشی دانی به‌ وته‌کاندا دهنه‌، به‌ ئاسانی تییده‌گه‌شتم. هه‌ر سه‌یری ده‌موچاو و ددان و ریشیم ده‌کرد. ئه‌وه‌ باوه‌گه‌وره‌م بوو، بویه‌ ئه‌وه‌نده‌ سوژی بووم هه‌بوو. پیاویکی زۆر نورانی بوو، هه‌ر له‌ گریکی پیروژ ده‌چوو. سه‌ره‌تا قسه‌کانی زۆر ئاسایی بوو. ویستم بیرسم ته‌مه‌نی چه‌نده؟ به‌لام په‌شیمان بوومه‌وه. زه‌رده‌ خه‌نه‌یه‌ک گرتی، گوتی: بوچی ناپرسیت و په‌شیمان بویته‌وه؟ به‌لام جارێ کارت به‌ ته‌مه‌نی منه‌وه‌ نه‌بیت. من زۆر پیرم، زۆر کۆنم، که‌سیکی سه‌ده‌کانی پپشوم. هه‌ستم به‌ له‌رزین کرد، ترس دایگرتم. ترس و خووف به‌ رومه‌وه‌ دیار بوو. گوتی: مه‌ترسه‌... من پیاویکی چاکم، وه‌ک که‌سی تووم، وه‌ک باوه‌گه‌وره‌ی تووم...

دانیشتبوم و خه‌یال و بیرم هه‌ر له‌ لای خه‌وه‌که‌ و پیاوه‌ پیره‌که‌ و قسه‌کانی بوو. توانا و تاقه‌تم نه‌بوو، له‌ناو جیگا‌که‌ بییه‌ ده‌ره‌وه‌. نه‌مه‌زانی کاتریم چه‌نده، بیرم لای ئه‌وه‌ش نه‌بوو که‌ سه‌یری کاتریمی دیواره‌که‌ بکه‌م، دیار بوو دوور له‌ ئاگای خووم له‌ ناخ و ده‌رونمدا پپووستم به‌وه‌ نه‌بووه، بزانه‌م کاتریم چه‌نده. دایکم هاته‌ ژوره‌وه‌. _ ئه‌وه‌ چیته‌ پۆله‌... ده‌لیی برسیته‌ نیه؟ سی جار بانگم کردی، وه‌لام ناده‌یته‌وه‌. _ ببوره‌ دایه‌ گیان، هه‌ر ئیستا دیم. گویم لیینه‌بوو.

هەر كه دايكم چووه دهرهوه، به دهست خوّم نه بوو، هەر نه شمزانی چوّن كه وتمه وه ناو خه يالى خه وه كه وه. خه وى ئەمشه و ئاسايى نه بوو، نه مده توانى به ئاسانى لىي دهر ياز بم و گوڤى پینه ده م. ئاره زوم بوو به دلنیا يه وه بزائم كى يه؟ زانيم كه باوه گه وره شم نيه. ئەو گوتى: من زور كوّنم. وهك كه سى توّم، مه ترسه. ماناى با پيرم نيه و كه سم نيه. ئاى خوايه گيان بوّ نابيت پوژيک ئاسوده بين؟ ئەمرو هەر له به يان يه وه سهر و دلّم گيراوه، هيشتا بوّ ناو بازاريش نه چووم، قاوقيره ي ناو گوزهر و مشتريه كانيش ماوه. نا، خه ويكى ئاسايى نه بوو، هەر گيز خه وى به و جوړه م نه ديووه. هه نديك جار خه وه كان زور ئالوژ و پېچه وانان، ئەو كه سانەى كه بينيوتن هەر گيز له ژيانى راستيدا نه و ديون. به هه ر حال بچم نان و چاكه م بخوّم.

چووه مه ژوره وه بوّ نان و چا خواردن، بيري دهست و دهم و چاو شوشتنيشم نه بوو، خه يالم هەر له لاي خه وه كه بوو، دايكم پيشتر چايه كى بوّ تيكرد بووم. له بهر چاوى دايكمدا هه نگا وه كانى ئەم به يان يه م جياواز تر بوو، گه ليك هيو اشتر هه نگاوم دهنّا. هه تاكو دانيشتم سه يرى قه د و بالاي ده كردم. بوّ يه كه مجار به يانى باشم له دايكم كرد. هه ستي به نا ئاسايى من ده كرد، زانى كه دهم و چا و يشم نه شتووه، به لام قسه ي نه كرد. به رامبه ر به دايكم دانيشتم.

خويشم نه مده زانى بوّ چى له خه وه كه مدا چووم بوّ قه راغ شار و له سهر ئەو گرده ئەو پياوهم چوّن بينيوه و چوّن به يه كتر گه شت بوون. به گومان بووم له خه وه كه، به لام زور خو ش حال بووم به و قسانەى كه پياو ه پيره كه بوى كرد بووم. كاتيك كه هاتمه ژوره وه، پيش دانيشتن «به يانى باشم له دايكم كرد». دايكم چه په سا له به يانى باشكردنه كه، وه لامى نه دامه وه، له بهر خوييه وه گوتى: هەر زوو زانيم ئەم به يان يه ته وا و نيه،

غهبییهکان هاتوته خهوی. بهرامبهه به یهکتری دانیشتبووین، سهیری ناو چهوانی یهکتریمان دهکرد، وهک پرسیار له یهکتری بکهین. به بیانوی راکیشانی سهبهتهی نانهکه، چاوهکانم له سهه چاوی دایکم گواستهوه. لهتهی نانم ههگرت و کردم به پارویهکی بچکۆله و له ناو قاپه ماستهکهه ههگیشا. پیش ئهوهی بگاته دههم، دههم بو پاروه نانهکه کردهوه و کهوتمه تیگدانی چایهکه. دایکم پیش هاتنی من بو ژورهوه، چایهکهی بو تیگردبووم. چاکه به ئاستهه ههلمیکی سپی کالی لیههدهستا. لهگهه خواردنی پاروهه ماستهکهه و تیگدانی چایهکه، چاوهکانم بریوووه ناو سینییه بچوکهکهی که پیالهکانی له سهه بوو، بیریشم له لای خهوهکه بوو.

وامدهزانی باپیرمه، ئهوه نهبوو. ئهگهه ئهوه بوایه نهیدهگوت: «من وهکو کهسی توم». ئای خودایه دهبیته کی بیته؟ چ کهسیک ئهوهندهی ئهوه نورانی بیته؟ جیگایهکی چهند خوش بوو. نازانم بو چی چووم بو ئهوه گرده؟... دهی خهوه مروفت به دهست خوی نیه. ئهوه کاتهی که به یهکتری گهشتین، دنیا روناک بوو، ههموو شتهکانی دهور و پشت و ناو چاوهکانی ئهویشم دهبینی، دیار بوو سهه له بهیانی بوو. ههه که بینیمی بهیانی باشی لیگردم. وشهکانی چهند شیرین بوون. ههه پیاو چاک بوو فییری وشهی جوانی دهکردم. ئهوه خهوه، مروفت به دهست و ئارهزوی خوی نیه، بو ههه جیگایهک بچیت و ههه کهسیک ببینیت... رۆحیانهتهکهمانه بو کوئ ئارهزو بکات، دهروات و جیماندیلیت. جیگایهکی خوش و پر له دار و سنهوبهه، گردیکی قهشهنگ و جوان پر له گول و گولاله. ههه ئهویش بووه لهو زیاتر کهسیتر نهبوو. ههه ئهوه بوو جگه لهو کی ئهوهنده نورانی و میهرهبان و قارهمانه. دیاره شهوان لهو جیگایهده دهوستیت و دهچیته خهوی رییواره خهوتوووهکانهوه، فییری وتهی جوان و کرداری

باشییان دهکات. ده بیټ به ئاشنای ئهو رږحانهی که له لاشهکانیان ههلهاتوون.

چاوم هه ر له سهه سینییه که بوو، به لام خه یالم هه ر لای خه وه که و پیاوه پیره که بوو.

_ رۆله گیان ئه وه چیه؟ له بهر خۆته وه له گه ل کئی قسه ده که یت؟

_ هیچ نیه دایه، کوا قسه ده که م، هیچ نه گوتوه. _ کوړم له بهر خۆته وه قسه ت ده کرد، ته نانه ت ئاگاشت له خۆت نیه. هه ر زوو دیار بوو ئه م به یانیه ته واو نیت.

ویستم پرسبیاری مامه یاره ی لییکه م، به لام په شیمان بوومه وه. ئافره تیکی وا نه خوینده وار، مامه یار چۆن ده ناسیت و زانیاری ده رباره ی هه بیټ. ئه وه خه لکه رۆشنبیر و ده سه لاتداره کان نایناسن و له یادیاندا نه ماوه، نه خوازه لا پیریزنیک.

پیش زیندانی کردنمان، یه کترمان نه ده ناسی. له ژوری به ندیخانه بووین به هاوړی. هه میسه باسی دایکی خوی بو ده کردم، بویه ته نها ناوی دایکیم بیستبوو. رۆژیک پرسبیاری باوکیم کرد. من باش به بیرم نایه ت باسه که له چیه وه بوو. گوتی: باوکی خۆم نه بینیه تا کو ئیستاش هو ی مردنه که ی نازانم. دلگران بووم. داوا ی لییوردنم کرد. گوتی: بورا ویت مامۆستا گیان، گرنگ نیه بو من، چونکه نه بینیه م، نه یادگاری و بیره وه ری له لام جیه ئیستوه. به غه مباریه وه گوتی: ئه وه ی بو من ناخۆشه و گرنگه، نه ده زانم چۆن مردوه، نه جاریک دایکم بو ی باسکردوم.

_ باشه بو پرسبیاری له دایکت ناکه یت؟ که به چی مردوه، هه تا کو بو ت بگیړیته وه.

_ مامۆستا گیان گرفته‌کە‌ی من لی‌ره‌دایه‌ که ناتوانم پرسیار له‌ دایکم بکه‌م. هه‌ر چه‌نده‌ من و دایکم ته‌نها بووین، هه‌میشه‌ پیکه‌وه‌ بووین و له‌ یه‌کتر جیا نه‌بوینه‌ته‌وه‌. دایکم یه‌کیکه‌ له‌ دایکه‌ باشه‌کان، هه‌موو دایکیک هه‌ر وایه‌. ئه‌م باشیه‌ جیاوازی هه‌یه‌، به‌ پێی نه‌ریت و چۆنیه‌تی بیرکردنه‌وه‌یان هه‌ندیک جار په‌نگدانه‌وه‌ی خراپی بۆ سه‌ر مندا له‌کانیان هه‌یه‌. ئیمه‌ دوو که‌س بووین زۆر تیکه‌ل به‌ یه‌ک زۆر نزیک به‌ یه‌ک، له‌ هه‌مان کاتدا دوور له‌ یه‌کتر بووین. به‌ هۆی ئه‌وه‌ی نه‌متوانیوه‌ ئه‌و کۆمه‌له‌ پرسیاره‌ی لی‌بکه‌م که‌ له‌ مندا لیمه‌وه‌ له‌ لام دروست بوون، وه‌لامه‌کانیش له‌ لای ئه‌و بوون. وه‌ک گوتم چه‌نده‌ نزیک یه‌کترین وه‌ک دایک و کور ئه‌وه‌نده‌ش دوور بووین که‌ می‌رده‌کە‌ی نه‌ماوه‌ و ده‌رباره‌ی مردنه‌کە‌ی هه‌موو شتیک ده‌زانیت، به‌لام که‌ باوکی منه‌ و نزیکترین که‌سه‌ بۆ من، من ئاگاداری مردنی ئه‌و نیم، هیچ زانیارییه‌ک ده‌رباره‌ی نازانم.

که‌ مندا ل بووم وه‌ک هه‌موو مندا لانی شاره‌که‌م و ئه‌م جیهانه‌، ئاره‌زوی پرسیار کردن و شاره‌زابوونی هه‌موو شته‌ نوێکان بووم که‌ ده‌هاتنه‌وه‌ به‌ر چاوم، که‌ گومانم لی‌یان ده‌کرد، ده‌بوون به‌ پرسیار و ده‌هاتنه‌ می‌شکه‌مه‌وه‌. ئه‌و رۆژه‌ی که‌ زلله‌کە‌ی لی‌دام وه‌ک ئیستا له‌ یادمه‌، هه‌رگیز بیرم ناچیته‌وه‌. نوێژی ده‌کرد. «ئه‌وه‌ یه‌که‌م جار نه‌بوو که‌ من بیبینم نوێژ بکات». دوا ی نوێژ کردن له‌سه‌ر به‌رماله‌که‌ ده‌ستی به‌رز کرده‌وه‌ و دوعای ده‌کرد، له‌ خوا ده‌پاراپیه‌وه‌. خوایه‌ نوێژه‌که‌م لی‌قه‌بول بکه‌یت و ئه‌و تاکه‌ کورهم مه‌حفوز بکه‌یت.

_ دایه‌: مه‌حفوز چیه‌؟

_ رۆله‌ گیان مانای توشی ناخوشی و به‌لا و نه‌خوشی نه‌بیت. ئه‌و کات هه‌ر له‌ سه‌ر به‌ر ماله‌که‌ بوو، هه‌ستم کرد چاوه‌کانی ته‌رن، وه‌ک سه‌ره‌تایی گریانی بیت، فرمی‌سک له‌ چاویدا بوو.

ده کرد. هۆشم نه بوو كه بپرسم: له سه ر چي لیتدام؟ نه و کاته هه ر نه مده ویرا جارێکی تر پرسیار بکه م. هه زم ده کرد بگریم، گریانم بو نه هات «ده ترسام» له سوچیکی ژوره که دا دانیشتم و سه رم کرده نیوان هه ر دوو نه ژنۆکانم.

دایکم هه تاکو نه و کاته هه ر له سه ر به ر ماله که بوو، به ده م هه ستان و کو کردنه وه ی به ر ماله که که وه ته پرته و بۆله و جنیودان. نه مده زانی ده لێ چي؟ به لام نه وه نده تیگه شتم گوتی: کافر، جارێکی تر پرسیار ی وا نه که هیت... ده تکوژم.

زۆر سه یر بوو به لامه وه، که ئاخۆ چیم کرد بییت و چیم گوت بییت؟ نه وه نده تاوانبارم دایکم به و جو ره تو ره بووه. هه رگیز نه وم نه دیوو به تو ره یی به تاییه تی له گه ل مندا. یه که م جاریش بوو که بیرم بییت لییدا بم. وشه ی کافر نه بیستبوو، هه زم ده کرد بپرسم کافر چي یه؟

پاش ماوه یه کی که م ئازارم که م بووه، وه ک هه موو مندالیکی پاک و بی مه به ست و ده رون بی گه رد، ده ل به چو که که م ئارام بووه. من هه ر له ژوره که دا دانیشتم، نه و چوو بو ده ره وه، خه ریکی شتنی پیا له کان بوو. به ته نیا له ژوره وه تا قه تم نه گرت، چووم بو لای بو هه وشه که، له پشتیوه را وه ستام. ویستم پرسیار ی لییکه م «کافر» چیه؟ په شیمان بومه وه «ترسام». له ده لێ خو مدا، وه لامی خو م دایه وه... نه و پیگوتم کافر مانای کافر وه کو منه. وا تیگه شتم کافر به مانای مندا ل دیت.

له کو لانه وه ده نگی نه و پیا وه هه وشه که ی پر کرد، که هه موو به یانیه ک به خو ی و سینی هه وره که یه وه ده هات و هاواری ده کرد، هه موو با به تیکی مندالان، نو قول، بسکیت، نوکی برژاو وه رنه وه هه موو با به تیگمان لایه. هه ر چي مندالی کو لانه که بوو، له یه ک چاو تروکانندا ده ره په رینه کو لان. زۆر به ی مندالان کاتی هاتنی نه و پیا وه یان ده زانی، هه ر زوو دایک و باو که کانیا ن

هه‌راسان ده‌کرد بو پاره و پيش پياوه‌که له کۆلان ئاماده ده‌بوون. منيش به‌کيک بووم له و مندا لانه، به‌لام کاره‌ساتی ئه‌و به‌يانیه بواری نه‌دام پيش وهخت ئاماده بم.

دایکم زانی له پشتییه‌وه راوه‌ستام، که گوئی له ده‌نگی پياوه‌که بوو، ده‌سته ته‌ره‌کانی راوه‌شاند و به چمکی که‌واکه‌ی که که‌وتبووه سه‌ر عه‌رزه‌که، وشکی کردنه‌وه، فه‌قیانه گری راوه‌کانی کرده‌وه، ئاورپکی دایکانه‌ی پر له میهر و سۆز و خۆشه‌ویستی، لی‌دامه‌وه، بانگی کردم. منيش پاره‌که‌م لی وه‌رگرت و به خیرایی پۆشتم بو ده‌ره‌وه.

به‌رامبه‌ر به دایکم هه‌ر دانیشتبووم. چایه‌کم به ته‌واوی سارد ببوو. دایکم به هه‌میشه‌یی ئه‌م به‌يانیه هه‌ر سه‌یری ده‌کردم. دایکیکی چهند میهره‌بانه، هه‌ر زوو ئه‌م به‌يانییه هه‌ستی به گرتی باری ده‌روم کرد، دایکه‌کان زوو هه‌ست به ئازار و خۆشی و ناخۆشی مندا له‌کانیان ده‌که‌ن. قومیکی ترم له چاکه دا، به‌لام تۆزقالبیک رۆحی گه‌رمی تیدا نه‌ما بوو. _ بینه پیا له‌که‌ت، با چایه‌کی ترت بو تیبکه‌م، ده‌میکه داتناوه سارد بوته‌وه، ئه‌م به‌يانیه نازانم خه‌یال بو کوئی بردویت؟

_ ناخۆم دایه، ده‌ستت خۆش بی‌ت، ده‌رۆم، دره‌نگه بو بازار. هه‌موو به‌يانییه‌ک، دایکم له ناو ده‌رگای ژوره‌که دا راده‌وه‌ستا هه‌تا کو من ده‌رپۆشتم. ئه‌مه پيشه‌ی دایکم بوو، پيش گرتن و دواي گرتنیشی. هه‌تا کو له ماله‌وه ده‌چوو هه‌مه‌ ده‌ره‌وه، دایکم ده‌ستی بو ئاسمان به‌رز ده‌کرده‌وه و دوعای خیر و ساغ و سه‌لامه‌تی بو ده‌کردم. له‌ماله‌وه هاتمه‌ ده‌ره‌وه، ده‌رگای هه‌وشه‌که‌ی له دواي خۆیه‌وه داخست. چۆله‌که‌کانی سه‌ر داره‌که‌ی ناو هه‌وشه‌که‌م ترساند و هه‌موو به ئاسماندا هه‌ل‌فرین.

دایکم له دوای داخستنی ده‌رگاکه، چوووه ژوره‌وه. ده‌رگایه‌کی ئه‌ستوری له دار دروستکراوی کوونی قه‌یم ئه‌لقه‌ریژیکی گه‌وره‌ی زه‌ردی هه‌بوو، له ناوه‌ راستی ده‌رگاکه‌دا ته‌قولبا‌بیکی گه‌وره‌ی هه‌ر له زه‌رد دروستکراوی پیوه‌ بوو. شیوه‌ی ته‌قولبا‌به‌که‌ سه‌ره‌ پیاویک بوو کلاویکی شاهانه‌ی له سه‌ر دابوو. رووی پیشه‌وه‌ی ده‌رگاکه‌ به‌ریز قوبه‌ی گه‌وره‌ی «مسی» پیدادا کووترا بوو. سه‌ر ده‌رگاکه‌ تاقیکی به‌خشتی سور‌رازا بووه. کوولانیکی باریک و ته‌سک. عه‌رزیکی پان و به‌رین و فراوان، که‌س نه‌یده‌زانی بوچی ئه‌و زه‌مانه‌ کوولانه‌کان ئه‌وه‌نده‌ ته‌سک و باریک بوون، حه‌وشه‌ی ماله‌کانیش به‌ پیچه‌وانه‌وه، زور زور گه‌وره‌ و فراوان بوون. کوولانه‌کان زور تیکه‌ل به‌ یه‌کتیرین بوون. به‌ خیرایی به‌ ناو کوولانه‌که‌دا به‌ره‌و خوار ده‌رپوشتم. ئه‌مبه‌ر و ئه‌و به‌ری کوولانه‌کان خانوی کوونی چه‌ند سالانیکی له‌مه‌و پیش بوون. زوربه‌ی قوره‌ کاری دیواری ده‌ره‌وه‌ی خانوه‌کان، قوره‌کارییه‌که‌ی به‌ر بیوون رما‌بوونه‌ خواره‌وه. خشته‌کانی که‌ دیواره‌که‌ی لی‌دروستکرا بوو چین به‌ چین ده‌رکه‌وت بوون. که‌سیک نه‌بوو بو‌یه‌که‌م جار به‌و کوولانانه‌دا تیپه‌ریت و سه‌رنجی ئه‌و دیمه‌نه‌ کوولانه‌ نه‌دات. پی‌ره‌ داره‌کانی ناو حه‌وشه‌کان، به‌ خو‌یان و هه‌زاره‌ها گه‌لا و لق و پوپه‌کانیانه‌وه، به‌ره‌و ئاسمان هه‌لکشا بون، سیبه‌ری داره‌کان له ناو کوولانه‌ ته‌سکه‌کان و به‌ قه‌دی دیواره‌کاندا راکشا بوون. هه‌میشه‌ بیرم له‌ گه‌وره‌ی ئه‌و دارانه‌ ده‌کرده‌وه، چه‌نده‌ گه‌وره‌ و بالا هه‌لکشا و بن به‌ ئاسماندا، سیبه‌ره‌کانیان هه‌ر ئاشنای عه‌رزه‌که‌ و ری‌واره‌کانه‌. ناو لق و چله‌کانیش جیگای هه‌زاره‌ها هیلانه‌ی بالنده‌کان بوون.

ئیمه‌ به‌ دریزی میژومان هاوسه‌ی و هاوژین و هاوشار و هاوکولانین له‌ گه‌ل چوله‌که‌کان و هه‌موو بالنده‌کانی تر. که‌چی جاریک مافی ئه‌و هه‌موو هاوبه‌شبوونه‌ ناگرین. کیشه‌ی له‌ناو

بردن و قه‌لاچۆکردنی ئه‌و ئازیزه وردیلانانه، به بی‌باک و به بی‌خه‌م وه‌لامانه‌وه ناوون و چاره‌سه‌ریان ناکه‌ین. بیرم له هه‌موو ئه‌و تاوانانه‌ی خۆم ده‌کرده‌وه که سه‌رده‌می مندالی له گه‌ل مندالانی کۆلانه‌که‌دا ده‌ر هه‌ق به‌و بالندانه ده‌مانکرد و هیلانه‌کانیانمان له سه‌ر داره‌کان پێی ره‌وا نه‌ده‌بینین و ده‌مانپروخاندن. ئه‌و چۆله‌کانه که ئیواران ده‌گه‌رانه‌وه سه‌ر داره‌کان، هیلانه‌ پوخاوه‌کانیان ده‌بینی، ئه‌و شه‌وه هه‌تاکو به‌یانی به‌بیلانه ته‌ره ده‌بوون و به جریوه جریو خه‌لکه‌کانیان له خه‌و و هه‌وانه‌وه هه‌راسان ده‌کرد. هه‌ر که‌س له مالی خۆیه‌وه ده‌که‌وتنه پرته‌وبۆله و جنیودان به ده‌س ئه‌و حاله‌وه. ژنه‌کانیش هه‌زار جار دوعای قرتیکه و تنیان له چۆله‌که هیلانه پوخاوه‌کان ده‌کرد. بۆ به‌یانی که‌س نه‌بوو له گه‌ل مندالی خۆیدا ده‌رباره‌ی ئه‌و بالندانه قسه‌ بکات، یا خود پێش پوخاندنی هیلانه‌کان، ئه‌و دایک و باوکانه ریگر بن له به‌رده‌م منداله‌کاندا که کاری وا نه‌که‌ن.

که له زینداندا بووین باسی سه‌رده‌می مندالی و هه‌موو پوداوه‌کانی بۆ ده‌کردم، باسی ئه‌و چۆله‌که به‌سته زمانانه‌ی ده‌کرد، کاتی که ده‌گه‌رانه‌وه بۆ هیلانه پوخاوه‌کانیان، بۆ سه‌ر هیلکه شکاوه‌کانیان، که ده‌هاتنه‌وه زه‌رنه‌قوته‌کانیان له ناو هیلانه‌کاندا نه‌ما بوون، له هه‌بیه‌تدا له تاو ئازار و سوپی جه‌رگه‌کانیان هه‌تاکو به‌یانی ده‌یانجریواند. به‌خه‌م و نیگه‌رانی و په‌شیمانیه‌وه ته‌ماشای ده‌کردم

مامۆستا! ئیستا ده‌زانم ئه‌و هه‌موو جریوه‌یه بۆ زه‌رنه‌قوته‌کان بوون له خوا ده‌پارانه‌وه که زه‌رنه‌قوته‌کان بدۆزنه‌وه. به جریوه جریو به ئاسماندا ده‌فرین دوعای قرتیکه و تنیان لێده‌کردن.

تاكو قسه‌کانی ته‌واو ده‌کرد هیچم نه‌ده‌گوت، پاشان به‌دهم زه‌رده‌خه‌نه‌وه پیم‌گوت

_ سه‌رکه‌وت: هه‌موومان هه‌له بووین به مندالی به‌رامبه‌ر به‌و چوله‌کانه، گه‌وره‌کانیش تاوانبار بوون. زور جار هه‌لسوکه‌وتی مروفت درندانه‌یه به تایبه‌تی که جه‌نگیکی گه‌وره به‌ریا ده‌کن. «مروفت توخمیکی شه‌رخوازه». به پئی گه‌وره‌یی عه‌قل و فراوانی بیر کردنه‌وه‌ی. زوربه‌ی گیانله‌به‌ره‌کان درنده‌ن به‌رامبه‌ر یه‌کتر. نه‌گه‌ر نه‌قلی خویمان بکه‌یین به پیوانه بو هه‌لسه‌نگاندی تاوان و هه‌لویستی درنده‌بیان، پیم وایه تاوانبار نابن وه‌ک درنده ناو ببرین. به‌لام ئیمه زور جیاوازترین نه‌ویش به هوی گه‌وره‌یی عه‌قلمان و زالبونمان به سهر سروشتدا، که‌چی نه‌وه‌ی ئیمه دهر هه‌ق به ئازهل و بالنده و خومان ده‌یکه‌یین، تاوانیکه جگه له ئیمه‌ی مروفت به هیچ روح له‌به‌ریک نه‌نجام نادریت. ئیمه‌ی مروفت جگه له‌وه‌ی ریژی نه‌وه‌موو هاوبه‌شیه‌ی خومان و بالنده‌کان ناگرین و مافی ژیانیان پیناده‌یین، بو خوشمان ههر واین، ههر میلله‌تیک توانا و ده‌سه‌لاتی که‌متر بیت، به دست میلله‌ته‌کانی تروه وه‌ک نه‌وه‌چوله‌کانه‌ی به سهر دیت که ئیمه به مندالی به‌لامان به سهردان هینان. ئیمه که کوردین له سهره‌تایی دروست بونی میژوی مروفتایه‌تیه‌وه، هاوسی‌ی میلله‌ته‌کانی دهور و پشتمانین، له زور باری ژیان و له زور پرویه‌کی تروه هاوبه‌شین، هه‌تا هه‌تاشه ئهم زهمینه و مروفتایه‌تی بمینیت ههر دراوسی و له په‌نا یه‌کتردا ده‌بین. که‌چی به‌وه‌موو عه‌قله‌وه که خوا به مروفتی به‌خشیوه، ناتوان و نایانه‌ویت ریژ له‌وه‌موو هاوبه‌شیه‌ی بگرن که له نیوانماندا هه‌یه. له هه‌موو هاوبه‌شیه‌کان نیوانمان گرنگتر، نه‌وه‌یه‌که ئیمه هه‌موومان «مروفتین». نه‌م خاله نه‌ک خالی هاوبه‌شه به‌لکو هیچ جیاوازییه‌ک نایه‌لئیه‌وه، که‌چی مافی ژیانمان پیناده‌ن، وه‌ک

چۆن چۆله‌که‌کان له سه‌ر دار و ناو هیلانه‌که‌ی خوشیان، ئیمه هه‌قی ژیانمان پینه‌ده‌دان، مالمان ده‌روخاندن. ئه‌و دراوسی له میژینانه‌مان ده‌یان‌ه‌و‌یت به ده‌ردی ئه‌و چۆله‌کانه‌مان به‌رن، که چه‌ندین جار به‌و ده‌رده‌شیان بردوین. ئیستا من و تو ئه‌و زه‌رنه‌قوتانه‌ین که پفاندویانین، گونده‌کانمان که روخینراون. هیلانه‌ روخاوه‌کانن، ولاته‌ زله‌یه‌زه‌کان و دراوسی دراوسیکانمان که بی‌ده‌نگن و به‌هاوارمانه‌وه‌ نایه‌ن، دایک و باوکه‌کانن که به‌ ده‌نگ جریوه‌ی چۆله‌که‌کانه‌وه‌ نه‌ده‌هاتن.

به‌ده‌م خه‌یالی مندالی و زیندانه‌وه‌، له‌ میژ بوو کۆلانه‌که‌ی خۆمانم جیه‌یشتبوو، له‌ سه‌ر شه‌قامه‌ راسته‌که‌ به‌ره‌و ناو بازار ده‌رووشتیم. بیره‌وه‌ری مندالی و کۆلان و زیندانم به‌ چه‌ند پینچیکی کۆلانه‌کان ته‌واو کرد، له‌ پیر مه‌لی خه‌یالم هه‌لفری به‌ره‌و ناو خه‌وه‌ پیر له‌ گومان و پرسیاره‌کان، ئه‌و خه‌وه‌ی که شه‌وه‌ له‌گه‌ڵ ئه‌و پیاوه‌ پیره‌دا پیکه‌وه‌ بووین. هه‌ر بیرم له‌ خه‌وه‌که‌ ده‌کرده‌وه‌. له‌به‌ر خۆمه‌وه‌ ده‌مگوت هه‌ر مامه‌ یاره‌یه‌. ده‌بیته‌ هه‌ر ئه‌و بیته‌، کێ بیته‌ له‌ قاره‌مانتر و روخوشتتر و نورانی‌تر. قسه‌کانی چه‌ند خوش بوون، وشه‌کانی چه‌ند جوان و نازدار بوون، یه‌که‌م وشه‌ به‌یانی باش بوو، هه‌ستم به‌ ئارامی ده‌کرد. شه‌ویک بوو له‌ هه‌ره‌ شه‌وه‌ خۆشه‌کانم، هه‌ندێ جار راده‌مام، به‌لام زۆر ئاسوده‌ بووم، ئه‌و کاته‌ی که ده‌ترساشم زوو دلنیا‌ده‌بووم که پیاو چاکه‌.

دایکم نه‌یبینیوه‌ چۆن ده‌زانیت غه‌یبیه‌؟ گه‌ر غه‌یبی بوایه‌ من نه‌مه‌ه‌بینی. ئه‌و پیاوه‌ باشه‌ نورانیه‌ی کرد به‌ غه‌یبی. کێ ده‌لیته‌ خزمی خۆی نیه‌؟ نا، باوه‌ر ناکه‌م، هه‌ر مامه‌ یاره‌ بوو. ئه‌گه‌ر ئه‌مجاره‌ خه‌وی پیاوه‌ ببینمه‌وه‌، پرسیارێ لێ ده‌که‌م وپیی ده‌لیم: تو مامه‌ یاره‌ نیت؟ تو خوا تو ئه‌و نیت؟ ئه‌ویش ده‌لیته‌: با من مامه‌ یاره‌م. ئه‌ی ئافه‌رین... ئه‌وه‌ چۆنت زانی؟

راسته شهقامه که دهچووهوه سهر ئه و فولکهیهی که چهند شهقامیکی تری دههاتهوه سهر. له مزگهوتته گهوره کهی شار نزیکبومهوه. هه ندیک خه لک دیار بوون له دوای نویژی بهیانی له ناو مزگهوتته که دا مابوونهوه. تاکه تاکه خه لک دههاتنه دهرهوه و خه لکیکی زۆریش دهچوونه ژورهوه. ئه وه مزگهوتی گه وره ی شار بوو.

مزگهوتته که دهرگایه کی گه وره ی نهخشینراوی سی تاکی هه بوو. تاقیکی که وانیهی گه وره به سهر دهرگاکه وه دروست کرا بوو. له ههر دوو لای دهرگاکه وه، دوو دهرگای بچوکنتر هه بوون که ههر یه که بیان تاقیکی که وانیهی به سهره وه بوو. له ناو تهختی تاقهکانی سهر دهرگاکان، به خه تیکی زیونی جوان دهقه پیرۆزهکان نوسرابوونهوه. مناره به رزه کهی ناو هه وشه که له هه موو لایه کی شاره وه دیار بوو. ئه م مناره و مزگهوتته ببوو به سیمایه کی جوان و شانازی بو خه لکی شاره که. مزگهوتیکی زور کون بوو، به لام هه میسه نوئ دیار بوو، له گه ل دروست کردنی شاره که دا ئه و مزگهوتتهش دروستکرا بوو. ژنان ناو به ناو خویان ده کرد به ناو مزگهوتته که دا. ههر له پوژگاریکی زووه وه ببوو به پیشه ی خه لکی شار و هه موو ناوچهکانی دهور و پشت، پوژانی چوارشه ممان بو زیاره تی شیخی گه وره که مه زاره کهی ههر له ناو مزگهوتته که دابوو. به تاییهت ژنان دههاتن بو نزا کردن و پارانه وه و حاسل کردنی نیازی دلیان و بو پاراستن له به لاو گیر و گرفت. ده بیته ئه مرۆ چوارشه ممه بیته، وا ژنان په یته په یته دهچوون بو مزگهوت. ئه مرۆ چوارشه ممه یه، ئه و پوژانه م ههر له یاده که له گه ل دایکم دههاتین و من هه زم نه ده کرد بچمه ژوره وه، دواتر دایکم قوئی راده کیشام و ده بیردم.

_ دایه من له دهره وه ده وه ستم، ده ترسم نایه مه ژوره وه.

_ نا كورم، نابىت به تهنها ليّره بيت.... وهره ژوره وه،
مهترسه ئهوانه ههمووى پياو چاكن. شىخ و مهشاين، پياوى
باش و نورانى ئهم شاره بوون. دهچينه ژوره وه بوّ زياره تيان.
دهى كورم خيرا كه خو من زياتر له بهر تو هاتووم كه دست به
بالته وه بگرن.

_ دايه... كوا من بالّم ههيه.

_ رۆله ئه وهنده قسه مهكه، وهره برۆين درهنگه.

ناچار دهبووم كه بچمه ژوره وه. له ژوره وه به منى دهگوت:
دوعا بكه تو مناليت دلّت پاكه، كيّله كان ماچ بكه. ئهوانه
موباره كن، پياو چاكن، كيّيل و پهروكانيشيان موباره كه. ئه وه
مهزارى كاك ئهممه دى شىخه و ئه ويش مهزارى شىخ مهحمودى
گه وريه.

بهراستى پياو چاك بوون، موباره ك و نورانى بوون. كه سيك
نه بوو ناوى شىخ مهحمودى به گه وريه و پيرۆزى ناو نه برد
بيت و نه بيستبيت. ههر له منداليه وه خوشه ويستى و پيرۆزى
ئهوان له دلّمدا بوو، له دلّ و دهرونى زۆريه خهلكى شاره كه دا
بوو. خهلك سوئنديان بهوان دهخوارد.

ورده ورده به ره و خوار پۆشتم و له مزگه وتسه كه
دووركه وتمه وه. خه يالّم لاي بيره وه ريبه كانى مندالى و مهزارى
ئو پياوه گه و رانه بوو. له ناو كوّمه ليك بيره وه رى جوړاوجوړ دا
به دواى كه سيكدا ده گه رام. خوّم به خوّم دهگوت: ئه و پياوه لى
خه وما بينيم، يه كيك بوو له م پياوه موباره كانه. كى هينده لى
ئهمان پيرۆز و ميهره بان بوو؟ نازانم كاميان بوو؟ وينه لى كاك
ئهممه دى شىخ نه بينيوه. به لام وينه لى شىخ مهحمودى نه مرم
بينيوه، زور جار دا يكم پيشانى ده دام، ده يگوت: ئه مه وينه لى شىخ
مهحموده، ئه و مهزاره لى كه به مندالى چه ندين جار چووين بوّ

زيارهت له مزگهوتى گهوره . به لام ههر كه تۆزىك گهوره بوويت
ئىتر نههاتى له گه لمداء، كورم جار به جار بچو بو زياره تيان .
ئهو پياوهى له خه ومدا بينيم، شىخ مهحموديش نه بوو .
شىوهى ئهو پياوه له وپنه كهى شىخ مهحمود نه ده چوو كه له
ماله وه هه مان بوو . ده بىت كاك ئه حمه دى شىخ بىت، ئه وه نده
نورانى و ميهره بان بوو .
ده بىت ههر ئهو بىت، كى بىت له و زياتر؟ ههر ئهو بوو . شىخ
مهحمود نه بوو شىخى نه مر نه بوو .

3

بۇ يەكەم جار لە زىنداندا يەكتريمان ناسى. من مامۇستاي سەرەتايى يەككىك لە قوتابخانەكانى دەرەوهى شار بووم. ھەر چەندە بە تەمەن گەرەتر بووم، بەلام ھەك ھاوتەمەنى خۆم رېزم ليدەگرت و گوڤى بۇ را دەکرد.

بە ھۆى دوو تاوانى جياواز ھەر دووكمان زىندانى كرا بووين. ئەو بە ھۆى رودانى كارەساتىك لەناو بازار دا، دەستگير كرا بوو. بە سەرھاتى منيش ورده ورده ديتە ناو باسى چيرۆكەكەمان.

لە دواى زىندانىش ھاوپرېيەتيمان رۆژ بە رۆژ بە ھېزتر و خۆشەويستر دەبوو. كەم رۆژ ھەبوو يەكترى نەبينىن، بە تايبەتى من، ھەر كاتىك بۇ ناو بازار بچوومايە، لە پيشدا سەردانى ئەوم دەکرد، لە دوكانەكەى خۆيدا.

من دوو جار زىندانى كرا بووم. ئەزمونىكى باشم لە گەل زىندان و دام و دەزگای زىندانەكە و شەو و رۆژ بەسەربردنىدا پەيدا كرد بوو.

ھەفتەيەك بە سەر گرتنى يەكەمجارىدا تىپەپىبوو. دواى ليكۆلېنەو و ئەشكەنجە و ئازاردان، ھىنايانە ژورەكەى ئيمە لە ژىر زەمىنى زىندانەكە. لە ھەموو شەوكانى تر زياتر ئەشكەنجە درا بوو، ھىلاكتەر و ئازاروى تر بوو. زۆر كەنەفت و ماندو بوو. بېھيز و لاواز، تينو و برسى. قاچەكانى تواناي رۆشتنيان نەبوو. ھەك خۆى دەيگىرايەو، پاسەوانەكە ھەك پارچە پەرۆ بەدواى خۆيدا لەناو راپەرەو كە رايكىشابوو. راپەرەويكى بارىك و دوور و دريژ، ھەر نەدەبراىەو بۆنى ميز و گوو كاسەى

سه‌ری هه‌لده‌گرت. منیش خۆم چه‌ندین جار بو ئه‌شکه‌نجه‌دان به‌ناو ئه‌و پاره‌وه‌دا رۆشتبووم و پاشان هه‌ر به‌ویشدا به‌جه‌سته‌ی زامداره‌وه‌ گه‌رپابوومه‌وه. مرۆف له‌ هه‌موو شتیکی بیزار ده‌بوو، به‌تایبه‌تی دوا‌ی ئه‌شکه‌نجه‌دان. سه‌رکه‌وتیش تا‌کو ئه‌و رۆژگا‌ره‌ زیندانی نه‌بینیوو، زیندان و نه‌هامه‌تیه‌کانی زیندانیکردنی به‌و جو‌ره‌ نه‌هاتبوو به‌رچاوی. هه‌رچه‌نده‌ زۆری بیستبوو ده‌رباره‌ی درنده‌یی جه‌للاده‌کان. کو‌رپکی لاوی تازه‌ پی‌گه‌شتو، سه‌ختی و نا‌رچه‌تی زیندان، له‌ ئاستی ته‌مه‌نی ئه‌ودا نه‌بوو.

توانای رۆشتنی به‌پاره‌وه‌ دوور و درێژه‌که‌دا نه‌ببوو. زۆر ماندوو ببوو، هه‌موو گیانی ژانی ده‌کرد، ئه‌ندامه‌کانی له‌شی نوقمی ئازاریکی گه‌وره‌ ببوون. پاسه‌وانه‌که‌ به‌ زۆر به‌ دوا‌ی خۆیدا کیشی کردبوو. ئه‌ویش زیاتر و خیراتر نه‌یده‌توانی ب‌روات. به‌ ئاواته‌وه‌ بوو بگاته‌ ژوره‌کا‌وله‌که‌ و پشویه‌ک بدات. هه‌ر چه‌نده‌ ده‌یزانی بو‌ ژورپکی ده‌به‌ن زۆر له‌ ژوره‌که‌ی شه‌وانی پی‌شوتری خراپتر بی‌ت. ئه‌و حاله‌ته‌ سه‌خت و ئازاراییه‌ به‌سه‌ر هه‌موو زیندانییه‌که‌دا هاتبوو.

له‌به‌ر ده‌م ده‌رگایه‌کی بچو‌که‌دا راوه‌ستان. پاسه‌وانه‌که‌ کۆمه‌لێک کلیلی له‌ گیرفانی‌دا ده‌ره‌ینا. خ‌رو و‌ری کليلة‌کان جارپکیتر ناو جه‌رگی زیندانییه‌کانی ناو ژوره‌کانی تری خسته‌ خواره‌وه‌. ئی‌مه‌ هه‌ستمان‌کرد که‌سیکی نو‌ی بو‌ ژوره‌که‌مان ده‌هینن، ره‌نگه‌ ئه‌ویش وه‌ک یه‌که‌مجاری من به‌ ده‌نگی کليلة‌کان ئاهیککی خۆشی که‌وتبیته‌ دلپه‌وه‌، که‌ هه‌ر ئیستا ده‌رگایه‌ک ده‌کریته‌وه‌ و به‌ پالێک فرییده‌ده‌نه‌ ژورپک، که‌می‌ک پشو بدات. هه‌میشه‌ خۆیشی به‌و جو‌ره‌ دیمه‌نه‌ دژواره‌کانی ده‌گی‌رایه‌وه‌. من له‌سه‌ره‌تادا به‌شیویه‌که‌ گویم بو‌ راده‌گرت که‌ته‌نها ئه‌و ئه‌شکه‌نجه‌درابیت، مندالبوو، ئه‌شکه‌نجه‌وه‌ ئازار و نه‌هامه‌تیه‌کانی زیندان له‌ئاستی ته‌مه‌نی ئه‌ودا نه‌بوو.

هه‌ستمه‌کرد گویگرتنی من دل‌دانه‌وهی خه‌مه‌کانی و سارپیزکردنی زامه‌کانیتی. ده‌مگوت: سه‌رکه‌وت به‌ده‌نگی ده‌رگا‌که‌دا زانیمان زیندانییه‌کی تازه ده‌بی‌ت به‌میوانمان.

ماموستا جیره‌ی ئه‌و ده‌رگایه‌چه‌نده ترسناک و خه‌م هه‌ینه‌ره، ئه‌و شه‌وه بو‌من وه‌ک ئاوازیکی هه‌زین ده‌رون و جه‌سته‌ی ئارام‌ده‌کردمه‌وه، ده‌مزانی هه‌رنه‌بی‌ت ده‌توانم که‌می‌ک پشوبده‌م. هه‌میشه‌کاتی ئه‌شکه‌نجه‌دان بیر له‌گه‌رانه‌وه ده‌که‌یت بو‌ژوره نسرمه‌که‌ی زیندان... کرانه‌وه‌ی ده‌رگایه‌کی قورسی ئاسن، ئاگاداری به‌ زیندانیه‌کانی ناو ژوره‌که‌دا. تروسکای له‌ ناو ژوره‌که‌دا به‌ دینه‌ ده‌کرا. پاسه‌وانه‌ زله‌که‌ پشتی ملی گرتم و پالیکی پیوه‌نام بو‌ژوره‌وه. هه‌ر چه‌نده تاریک بوو، به‌لام هه‌ستم‌کرد ژوره‌که‌ خه‌لکی تیدا‌یه، ئه‌وده‌مه بیرم له‌شاره‌زایی ئیوه‌ده‌کرده‌وه که‌ ده‌زانن پاسه‌وانه‌که‌ به‌ره‌و کوی ژوره‌که‌ فری‌مده‌دات. ئه‌وه‌نده به‌ هه‌یز پالی پیوه‌نام، به‌ره‌و روی دیواره‌که‌ی به‌رامبه‌رم په‌ریم بو‌پیشه‌وه. چه‌نده ماندو و به‌هه‌یز و بی‌حه‌واس بووم، لاشعوری ده‌سته‌کانم به‌ره‌و پیشه‌وه درپیز کرد، به‌ توندی به‌ر دیواره‌که‌ که‌وتم و به‌ره‌و خوار تلیسامه‌وه و له‌سه‌ر ئه‌رده‌که‌ به‌ئه‌سپایی دانیشتم. قاچه‌کانم به‌ره‌و خوار خۆم راکیشا هه‌تا‌کو پشویه‌ک بده‌م، به‌ر چاوم هه‌ر تاریک بوو. هه‌ستم ده‌کرد که‌سانیت‌ر له‌ ژوره‌که‌دان، به‌لام که‌سم نه‌ده‌بینی. ته‌واو قاچه‌کانم رانه‌کیشا بوو، هاواری که‌سیک به‌رز بووه: ئه‌رئ کابرا بو‌کوئ قاچت درپیز ده‌که‌یت؟ خۆ له‌ ئوتیل دانه‌به‌زیویت؟

له‌ دوا‌ی ئازاد بوونمان له‌ زیندان، هه‌ر کاتی‌ک بچوو‌مایه بو‌لای بو‌ دوکان پیکه‌نینم به‌و شه‌وه ده‌هات.

فه‌رموو ماموستا... وه‌ره دانیشه‌ ده‌زانم به‌ چی پیده‌که‌نیت. _ نه‌ترانی... ئه‌م جاره به‌ قاچ درپیز کردنه‌که‌ت پی‌ناکه‌نم. _ ئه‌ی به‌ چی پیده‌که‌نیت؟ چی رویداوه؟

پیش ئهوهی بگه مه لای تو له سهر گۆشهی بازاره کهی ئه و دیو باره شیکی زه به لاهی زله راوه ستا بوو. مندالیک له گهل دایکیدا میزه لانیکی بچوکی فوتیکراوی به دهسته وه بوو. به تهنیشت ئه و دوکانه دا رۆشتن که زه به لاهه کهی لیپراوه ستا بوو. دوکانداره که هه ندیک کهل و په لی له سهر میژیکی پان له به رده م دوکانه که دا دانا بوو. میز لدانه که بهر نوکی بزماریکی میزه که کهوت و تهقی. کابرای دیزه هینده ی له ته گردیک ده بوو. به و زلی و قوریسییه وه ک توپیکی لاسیک له جیگای خو ی بهرز بووه و داچله کی. ئه وه نده بهرز بووه سهری بهر رایه لی چه رداخی دوکانه که کهوت. هه ندیک پارچه تهخته و تاکه پیلا و له سهر چه رداخه که به سهر و گو یلاکی کابرا دا کهوتنه خواره وه.

ماموستا گیان! ئه وان ته نها له جیگای خو یاندا غیره تیان هه یه به سهر ئه و که سانه ی که دیل و قول به ستراون له به رده ستیاندا یه. کاتی ته نگانه و لیقه و مانیش به دهنگی میز لدانیک داده چله کن و زه لیلن. له بیر دیت له زیندان چون بوون له گه لماندا. من له زیندانا ته مه نم زور نه بوو، ئه زموونم که مبوو، بهرگه ی ئازار و ئه شکه نجه م نه ده گرت. ئه و شه وه ی پیش ئه وه ی بو ژوره که ی لای ئیوه م بهینن. ئه فسه ره که ی که تاییه ت بوو به لیکو لینه وه و ئازار دان، دوا ی هه موو پرسیا ره کان که من بی وه لام بووم و بی تاوان بووم، زور تو ره بوو. چ زه لامیک بوو، به قورسای ی خو ی و به پۆستاله زله کانی له سهر په نجه کانی قاچم راوه ستا و به هه ردوو لادا خو ی له سهر قاچم ده سو پرانده وه. هه ر ئه و شه وه بو لای ئیوه یان بر دم. زور ماندو شه که ت بووم. هه موو ئه نداهه کانی له شم ژانی ده کرد. خوین له په نجه کانی قاچم ده چوپرا. له برساندا هوشم نه بوو، چاوه کانم له بهر بی خه وی خوینیان تیزا بوون و سور و هه لگه را بوون. زور ماندو بووم، به حال رۆحم تیدا مابوو، هه ر به که لاک ی توپی و

ده‌چووم. به په‌رۆش بووم بگه‌مه ژوریک و پشوویه‌ک بده‌م. هه‌زار و یه‌ک خۆزگه و ئاوات به‌ می‌شک و سه‌ره‌کاسه‌که‌مدا ده‌هات، تاکو گه‌شتمه‌ لای ئیوه. ئه‌و ژوره‌ تاریکه‌ی کتومت قه‌به‌ریک بوو بۆ خۆی، ته‌سک و تاریک. قاچم درپژ کرد و نه‌کرد، ده‌نگی که‌سیک هاواری کزی که‌سیک له‌ خۆم په‌ریشانتر و هیلاکتر و ئازاراویترو شه‌ق تی‌هه‌لدراوتر و ده‌م‌وچاو به‌ تف سواخدراوتر. په‌شیمانی کردمه‌وه له‌ قاچ راکیشان. به‌ ده‌نگی‌کی پر له‌ ئیش و ژان گوتی: قاچ بۆ کوئ درپژ ده‌که‌یت؟ خۆمان زۆر ساغ نین تو‌ش ناو سکمان به‌ارپیت، خۆ له‌ ئوتیل دانه‌به‌زیویت. من که‌سم نه‌بینی ژوریک‌ی تاریک، نه‌مه‌زانی چۆن ژوریکه‌ و چه‌ند که‌سی تی‌دایه‌؟

له‌ دوا‌ی ده‌رچونیشمان له‌ زیندان، که‌س نه‌یده‌توانی سکا‌لای دل‌ی خۆی ده‌رباره‌ی زیندان و ئازار و ئه‌شکه‌نجه‌کان و هه‌موو ئه‌و جنیو و سوکایه‌تیانه‌ی پێیان ده‌کردین له‌ لای که‌سیکیتر باس بکات. ئاموزایه‌کی باوکم من هه‌ر به‌ «مامه» بانگم ده‌کرد، رۆژیک سه‌ردانی کردم. من ته‌نانه‌ت له‌ لای دایکیشم باسی ئه‌شکه‌نجه‌کانی زیندانم نه‌کردبوو، له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی هه‌زم نه‌ده‌کرد، دوا‌ی زیندانی‌ش به‌و باس و قسانه‌ ئازاری دل‌ی دایکم بده‌م، جگه‌ له‌وه‌ش ده‌ترسام رۆژیک به‌ دل‌پاکی خۆی له‌ لای که‌سیک یا خود جیگایه‌ک باسی بکات.

که‌ دایکم دانیشتبوو هیچم ده‌رباره‌ی زیندان بۆ مامم نه‌گپرایه‌وه.

مامه‌ گیان قسه‌کانت هه‌مووی راستن، به‌لام من هه‌ز ناکه‌م که‌ دایکم دانیشتی باسی زیندان بکه‌م. ئیستا ئه‌و لی‌ره‌ نیه‌، تو‌و دنیات بینیه‌، زیندانت بینیه‌، ئه‌م جه‌للادانه‌ له‌ من باشتر ده‌ناسیت. که‌سیک نیه‌ له‌ لای ئه‌مان زیندانی کرا بی‌ت و به‌ بی‌ئازار و ئه‌شکه‌نجه‌ رزگاری بوو بی‌ت. بی‌ویژدان و درنده‌ن، بی‌دین و خوا نه‌ناسن. به‌ بی‌تاوان کردن خه‌لکی ده‌گرن و له‌

زىندانەكاندا توندىيان دەكەن و ئازاريان دەدەن. تۆكەسى منى و لە تۆ دلنيام ئەگەر نا ھەر چىيەك بوو ناتوانم بۆكەسى بگىرپمەو. ئەگەر بىتو ئەم قسانە ببيستەو دەمگرنەو دەمخەنەو زىندان. ئەمجارە زياتر ئازار دەدرىم و سوکايەتيم بىدەكەن ھەر چىيەك خوا پىي خوش نەبىت لە گەلما دەيکەن ھەتاکو ملم بە پەتەكەدا دەكەن.

ژورىكى تاريك ھىچم نەدەبىنى، تەنھا گويم لە دەنگى ھەناسەيان بوو. كەسىك بە تەنشىتمەو دانىشتبوو، قسەى لەگەلدا دەکردم. من تواناي وەلامدانەو نەبوو. ھىشتا بەر چاوهكانم روناك نەببۆو، ھەستم کرد كەسىك دەست دەخاتە سەر ناو چەوانم، وا ديار بوو ئەو من دەبىنيت. چەند دلۆپىك ئاو بەر دەم و چاوم كەوت. خەرىك بوو خۆم رادەپسكاند، زىندانىكى زۆر تاريك بوو، مروّف لە ھەموو شتىك سل دەكاتەو و لە ھەموو كەس بە گومانە. بە لام ئەو كەسە زۆر پياو چاك بوو، زۆر دلۆسۆز و مروّف دۆست بوو. گەر وانەبىت چ پەرۆشە بۆ من. زىندان ھەر چەندە ناخۆشە، زۆرىش ناخۆشە تاكو پلەى مردن، بەلام ئەزمونىكى گەورە فىر دەبىت، توشى كەسانى باش دەبىت، ھاورپىيەتى فىر دەبىت.

زىندان قوتابخانەيەكى گەورەيە بۆ ئىنسانى كۆلنەدەر. ھەر چەندە تۆ زىندان ت ديو و خۆت دەزانى ئەوانە چەندە درندە و بىويژدانن گوى بە ژن و منال و پير نادەن. ھەر كەس خەلكى ئەم شارە بىت و لەم مىللەتە بىت، ئەگەر بىتاوانىش بىت ھەر توشى گرتن دەبىت. ئەمانە ئاسودە نابن ئەگەر رۆژانە خەلك لە بەنديخانەكاندا توند نەكەن.

ئەو چەند دلۆپە ئاوه ئاھىكى پىر لە سۆز و خوشى بە دل و دەروندا ھىنا. وەك بارانىكى بە تاو كە لە مېژ بىت دەشتە

وشکهکان و باخه بیئاوهکان چاوهپری بن. چه ند دلۆپه ئاویکی
فینک و میهره بان بوون. خو شه ویستی خسته دلمه وه.

هه ره له و به یانییه وه خو شم ویست، خو شه ویستیه کی
راسته قینه وهک دوو هاوپی منالی و به وه فا.

کاتیکی به ئاگا هاتمه وه به ره به یان بوو، له سه ره پشت
که وتبووم، له بهر بچوکی ژوره که قاچه کانم بو ژیر خو م
نوشتانبوو. ئازاری جه سته م که میکی هیواشتر و سوکتر ببوو.
ویستم خو م بچولینم و له وه ده قگرتوی و سربونه رزگارم بیست،
په نجه ی قاچم که وته پرته پرت و ئازار. ئه فسه ره زله که ی
دوینی شه وم بیر که وته وه. ده سته کانم له زهویه که گیر کرد و
توژیک خو م راستکرده وه که بتوانم دابنیشم، زور زهحمهت بوو،
هه ستم به ئازاری پشتم کرد، جیگام زور تهنگ بوو. له کاتی
راستبوونه وه دا ده سته کی زور میهره بان، ده سته کی له ده سته
برایه کی دل سو ز ده چوو پستی گرتم هه تا کو بتوانم ئاسانتر خو م
راستبکه مه وه. ناو ژوره که هی دی هی دی روناکتر ده بو وه منیش
چاوهکانم تروسکاییان تیکه وتبوو، تاریکی شه و له سه ره چاوهکانم
په ویبوونه وه و لا چوو بوون.

په نجه ره یه کی بچوکی به شیش ته ندراو له به شی سه ره وه ی
دهرگا که دا هه بوو، روناکی پاره وه که ده هاته ژوره وه. پاره وه که
له ناو ژوره که روناکتر بوو. ویستم سه ییری په نجهکانی قاچم
بکه م، به ده سته کانم پی م هه لبری و له خو م نزیک کرده وه، پی م
له خویندا سور ببوو، تا ئه و کاته ش تک تک خوینی لیده چو پرا.
بیرم ده کرده وه بو چی بی تاوان و بی گوناح گرتویانم و به و
شیوه یه ئازار و ئه شکه نجه م ده دن. ئازاریک هه رگیز بیر
نه چیته وه. ئازاریک دایکمی له بیر بردوته وه. دایکیک
خو شه ویسترین که س بوو، دایکیک ته نها حه قیقهت له
هاوسه نگیدایه. سه ییری په نجه ی قاچم ده کرد و ئازاره که ییم به دل

ده‌چه‌شت. پوژی سه‌د جار دایکم له نوکی پییمه‌وه هه‌تا‌کو ته‌وقی سه‌رم به قوربانم ده‌بوو. که‌چی ئه‌مان زور بی‌باکانه قاچ به پیکانمدا ده‌نین و به چه‌پوک به سه‌رمدا ده‌کیشن، به ئازاره‌کانم خه‌نده‌ی خوژی ده‌یانگرییت.

ئای دایه گیان ئه‌گه‌ر ده‌زانیت من له کویم، تاقانه‌که‌ت، تاقانه له کوپ و کچ و کهس و کار، له چ ژوریکه‌ی ته‌سک و سیخناخ له بو‌گه‌نی میز و گوو، بو‌گه‌نی خوین و تاوان.

ئای دایه گیان خوژگه له‌م جیگا بو‌گه‌ن و نه‌فره‌ت لی‌کراوه، هه‌رگیز تووم بی‌ر نه‌ده‌که‌وته‌وه، با پوژیک له یادگار‌ه‌کانت بو‌گه‌ناوی نه‌بییت. ده‌زانم به دل هه‌میشه له لامیت و له چ ئازار و ژان و ناخو‌شیه‌کدا ده‌ژیم. به‌لام خوژگه دلته له لام نه‌ده‌بوو. دلی دایک وه‌ک هیچیت‌ر نیه، ئه‌فسونیکه سیحراوی پیروژه ئاگاداری ساته وه‌خته‌کانه و له‌پیشه‌ته‌کانیشدا دلی زه‌نگ لی‌ده‌دات.

په‌نجه‌ی قاچم هه‌ر خوینی لی‌ده‌ چورا. بیرم له‌هه‌موو ئه‌و کورانه‌ی هاوته‌مه‌نی خووم ده‌کرده‌وه. ئیستا سه‌رگه‌رمی ئیش و کارن، سه‌رگه‌رمی قوتا‌بخانه‌کانن، سه‌رگه‌رمی گول و یاره‌کانیانن. منیش له چ ژوریکه‌ی نه‌فره‌تلی‌کراودا گیرساوه‌مه‌ته‌وه، له کولانه سه‌گ ده‌چییت و به چ ده‌رد و ئازاریکه‌وه ده‌نالینم. ئاخ چاوم، ئوف سه‌رم، ئای قاچم. قاچم به خوینه‌که‌وه به ده‌عبا ره‌شه‌که‌ی دایکت، وه‌ک وات له من کرد.

هه‌ندی‌ک جاریش وره‌م ده‌هینایه به‌رخووم. به خووم ده‌گوت: ئاخ و ئوفی چیه‌ته؟ کئ نالییت ئیستا هه‌زاره‌های وه‌ک من بگره‌ بچو‌کتریش ئیستا له زیندانه خراپ‌تره‌کانیشدا نین؟ ئه‌و زیندانه‌ی که‌ نزیکن له دادگا‌کانه‌وه، که‌ نزیکه له ژوری فه‌ناره‌کان. ئه‌و جیگایانه سی‌ سی‌سوچکه‌ی نزیک به یه‌کتری بوون. ئه‌و مندالانه‌ی که‌ ته‌مه‌نیان بچوک بوایه له

زیندانه‌کانه‌وه ده‌یانبردن بۆ دادگا و تهمه‌نیان گه‌وره ده‌کرا و له قه‌ناره‌خانه‌کانی نزیک به‌وئ هه‌موو ئه‌و منداله گه‌یراوانه ده‌گه‌شتنه لوتکه‌ی قاره‌مانیه‌تی.

خۆم به خۆم ده‌گوت: به‌سه ئیتر با ته‌واو بی‌ت ئاخ و ئۆف. گه‌وره‌م و منال نیم... . هه‌فده سال تهمه‌ن به‌و جووره ژیانیه‌ی من به سه‌رم برد ده‌کاته سی سال. ئیتر به‌سه ئاخ و ئۆف، وه‌خته بگه‌یت. نه‌گه‌یت! ئه‌گه‌ینا ئه‌م ژوره‌ش به‌و پیسی و نه‌فره‌ت لیکراویه گالته‌ت پیده‌کات.

ده‌ستم له قاچم به‌ردا، چاوه‌کانم هه‌لبه‌ری و به ژوره‌که‌دا گه‌یرام. ئه‌و ژوره‌ی که شه‌و وام ده‌زانی هۆلیگی گه‌وره‌یه و پره له عه‌شامات. ئه‌وه ئه‌و ژوره نه‌بوو که پێشتر له خه‌یالدا بوو. جگه له من ژوره‌که سی که‌سیتی تی‌دا بوو. به‌لام ژوره‌که خۆی جیگای تاکه که‌سیک ده‌بووه. ژوریکه‌ی باریک هه‌ر هه‌ینده‌ی پانی ده‌رگا‌که ده‌بوو، ده‌رگا که بۆ خۆشی باریک بوو. من سه‌رم له شه‌وئ سوپ ما‌بوو که پاسه‌وانه که هه‌ینامی و فرییدام. نازانم چۆن ناو چه‌وانم به‌ر دیواره‌که‌ی به‌رامبه‌رم نه‌که‌وت. چۆن به بیرمدا هات ده‌سته‌کانم به‌ره‌و پێش درێژ بکه‌م. هه‌ندیک جار مرۆف به‌ بی ئاگای خۆی پارێزگاری ده‌کات له‌و مه‌ترسیانه‌ی رووبه‌رووی ده‌بنه‌وه. ئه‌ی ئه‌و زیندانیانه‌ی ناو ژوره‌که چۆن توانیان له‌و تاریکییه‌دا به‌ خه‌یرایی خۆیان لا بدهن که پاسه‌وانه‌که منی فری‌دایه ژوره ته‌سه‌که‌که‌وه، له‌ وانه‌یه وه‌ک تابلۆ خۆیان به دیواره‌که هه‌لواسیبت.

چوار که‌س له ژوره‌که‌دا بووین. من له هه‌ر سیکیان بچوکنتر بووم. سه‌یری ته‌نیستی خۆم کرد کوریکه‌ی گه‌نج دانیشتبوو، به سه‌ر و رویدا کوریکه‌ی باش دیار بوو. سه‌یری چاوه‌کانیم کرد. هه‌ستم کرد هه‌موو یارمه‌تیه‌کانی شه‌و و ئه‌م به‌یانیه ئه‌و بوو. ئه‌ویش سه‌یریکردم و گوتی:

_ ئه گهر بلیم به خیر بییت بو ئیره، لهوانه یه به لاته وه گونجاو نه بییت به لام خوراگر به، هه تاكو ده توانیت خوراگر به هه چهنده هیلاك و ماندویت. خوراگر به، ئیره قوتابخانه یه... . قوتابخانه یه کی پر ئه زمونه بو ئه و كه سانه ی كه خوراگر بن. ویستم بلیم قوتابخانه ی چی و خوراگری چی. به لام بیدهنگ بووم. هه چوارمان وهك مندا ل كه له ترسی گه وره یهك نوسا بن به یه كه وه، دانیشتبوین. پیاویك له لای ده رگا كه وه سه ری خستبووه سه ر هه ر دوو ئه ژنوی و نرکه ی ده هات. وا خوی پيشانده دا كه خه وتبییت، به لام له راستیدا به ئاگا بوو به شه رمه وه ده گریا. ئای چهنده كه ساسه، گریانه كه شه ده بییت به نه یینی و شه رمه وه بییت. خوزگه گریان بو پیاویش ئاسایبوایه، ئیستا دهنگی به رز ده کرده وه و به ئاره زوی خوی ده گریا. گریانی پیاو چهنده هه زینه، ئه وه نده شه بیمانیه. ناوچه وانى له سه ر ئه ژنوی بوو. ده سته كانى بو پيشه وه به سه ر قاچه كانیدا شوپ كردبووه. كتیبيكى سه وزی بچوكی له ده سته بوو. من پرسیارم نه كرد، زانیم كتیبيكى پیرۆزه.

ئهو پیاوه ی له دوینیوه، پيش هاتنى من مرد بوو، له ته نیشت هه ر دوکیانه وه دانیشتبوو. كه میك به ته مه ن بوو، پيشیكى دریزی هه بوو، سه ری بو سه ر شانی كوره گه نجه كه چه ما بووه. ئه و كوره ئیستا هاوړیمه، دلنیام مامه كه تو نایناسیت، به لام دایكم ده زانییت چهنده دلسوژو میهره بانه. پیاوه پيش دریزه كه سه ری له سه ر شانی ئه ودانا بوو، ورته ی لیوه نه ده هات. من ده مزانی خه وتوو. یان به ئاگایه و چاوه كانى به نه رمی له سه ر یهك ناوه و خه یال بو جیگایه کی بردوو.

قره دریزه خاوه كه ی، تیكه ل به پيشی ببوو، سه ر و پيشی هه ر دووکیان ماش و برنجی ببوون، قری له پيشی ته نكتر و پيشی له قری پرتتر بوو. گوئیكانم هه لخت بو هه ناسه ی، گویت

له دهنگی هه ناسه ی میسوله ی زه لکاوهکانی دهرهوه ی بهندیخانه که ده بوو گویت له دهنگی هه ناسه ی نه و پیاوه نه ده بوو. ژوریکی تهسک و ناخوش، گلهیم له بهختی خوم ده کرد، جار به جار خوم ده جولاند و که میک جیگای خوم خوشده کرد. کوره گه نجه که ی ته نیشتم، نه و ماموستا خوشه ویسته بوو، که بووین به هاوری. سهیری کردم، هه میسه بزه له سه ر لیوهکانی بوو. ماموستا زور دلسوزی من بوو، مامه گه ر توش له ویبویتایه هه ر هینده ی نه و چاکه ت له گه لدا ده کردم. دهیدواندم و دلخوشی ده دامه وه. له شه ویوه پیش هاتنی من بو ژوره که، سه ری نه و پیاوه مردوه له سه ر شانی بوو به بی نه وه ی به من بلیت. به یانی له تاو ئازارو تهنگی ژوره که، جیگام به خوم نه ده گرت، نه مه توانی به ئارامی دابنیشم. به دووچاوی نه رمی پر له هیوا ته ماشایکردم به بزه یه کی غه مباره وه گوئی:

— جیگاکه ت تهسک و ناخوشه ... سه برت هه بییت جیگامان فراونتر ده بییت.

— به لی ده بییت خوراگر بین و سه برمان هه بییت. به لام نازانم چون جیگامان فراوان ده بییت؟ ژوره که گه وه ده که ن؟ یا خود نیوه مان ده گوئزرینه وه؟

— نه خیر ژور گه وه ناکه ن. نه م براده ره ی ته نیشتم ده گوئزرینه وه، له دوینیوه پیش هاتنی تو، گیانی سپاردوه و لیبوته وه. خوراگری نه مه یه. هینده خوراگر و قاره مان بوو، له دوا ی مردنه که ی به پاسه وانه کانم گوت که نه م مردوه و لییره لایبه رن. نه وه نده داخ له دل بوون به رامبه ر به خوراگری نه و پیاوه، به مردویشی ده یانه وییت ئازاری بده ن. هه ز ده که م نه مه یه که م وانه بییت بو تو هه تاکو فییری خوراگری ببیت.

گویم له وشهکانی کوتایی نه بوو. پیشتر هوشم نه ما، توشی شوکبووم، چاوم له سه ر پیاوه مردوکه بوو. نه و پیاوه باوکم بوو.

من باوکی خۆم نه دیبوو، نه ده مزانی له کوئ مردوو نه ده مزانی به چی مردوو. ههستم ده کرد باوکم وهک ئەم مرد بیټ و کهس نه یزانی بیټ. کئ نالیټ ئەویش مندا لئیکى بچوکی نیه، وهک ئەو کاتهی که من بچوک بووم و باوکم مرد بوو. ئەو مندا لهش گه وره ده بیټ وهک ئیستای من ده ربارهی مردنی باوکی هیچ نازانیټ. ئیستا پاسه وانه کان دین و ده یبن ئیتر کهس نازانیټ بو کوئی ده بهن و له کوئ ده ینیژن. ئەگه ر بیشینیژن هه ر باشه. ئیستا دین و ده یبهن، مه گه ر هه ر خودا بزانیټ بو کوئی ده بهن و له کوئ فرییده ده ن. فرییده ده ن.... ده یده ن به سه گه کانیا ن.

زۆر تیکچوم، بیرم هه ر له لای ئەو مندا له بوو که له خه یالی خۆمدا دروستم کرد بوو، ئیتر چۆن بزانیټ باوکی کییه و به چی مردوو و له کوئ نیژراوه. ئەمه چ قوتا بخانه یه که؟ ئەگه ر ته قه باره شیکی خویری نه کهن بو چی من توشی گرتن ده بم. زۆر دلَم ته نگ بوو، ده ترسام، تینه ده گه یستم ترس له چی؟ خه ریک بوو ده گریام. نه مه زانی بو چی بگریم؟ بو خۆم، بو ئەو پیاوه مردوو، بو دایکم. شه رمم ده هات که بگریم. ئای خوا یه گیان ده با گریان بو پیاو ئاسایبوایه.

مامۆستای هاوړیم ههستی به دلته نگی و په شوکاوی من کرد. جار به جار قسه ی بو ده کردم و دلخۆشی ده دامه وه.

گوئ به مردنی کهس مه ده، ئەوه له سه ر ریگای هه موومانه. خۆراگر به. ئەو نه مردوو، له دلی ئیمه دا ماوه و زیندوو. ئەوانه ی به شیوه ی ئەم سه رده نییه وه، ته نها رۆج به جیاندیټ، له دلی خه لکدا هه میشه زیندون.

دلَم پر بوو له گریان، هه زم به گریان ده کرد، بیری دایکم ده کرد. هه تا کو مردن ده بیټ چاوه پروانی من بیټ. منیش وهک ئەو پیاوه، وهک باوکم پوژیک ده مرم و فریم ده ده ن.

* * * * *

دوای ده‌رچونمان له زیندان زۆر جار من و سه‌رکه‌وت باسی
پۆژانی زیندانمان ده‌کرد، به‌تایبه‌تی پۆژانی سه‌ره‌تای زیندان.
ئهو پۆژانه‌م به‌پیکه‌نینه‌وه به‌بیرده‌هینایه‌وه. به‌غه‌مباریه‌وه
ده‌یگوت:...

مامۆستا گیان تۆ راست ده‌که‌یت. من سه‌ره‌تا ده‌ترسام و دلم
پر ببوو له‌گریان. ئهو پۆژگاره‌ دنیای من له‌ زیندانداندا زۆر
جیاوازتر بوو له‌ تۆ. تاراده‌یه‌ک منداڵ بووم. یه‌که‌م جار بوو وانه
و ئه‌زمونی ژیان بێته‌ سه‌ر پێگام. له‌ بیر و هۆش و خه‌یالدا ئهو
پیاوه‌ی که‌ مردبوو، تیکه‌ل به‌ ژیان و چاره‌نوسی باوکه‌م کرد. ئهو
کاته‌ی که‌ باوکه‌م مرد بوو، ته‌نه‌ها ته‌مه‌نم چه‌ند مانگی‌ک بووه. وا
ده‌هاته‌ به‌رچاو و مێشکه‌م ئه‌ویش منداڵی‌کی بچوکی هه‌یه‌ وه‌ک من
گه‌وره‌ ده‌بێت و نازانی‌ت باوکی کێ بووه و به‌چی مردوووه؟
چاره‌نوسی چۆن بووه و له‌ کوێ نێژراوه؟ ئیستا دوای ده‌رچوونم
له‌ زیندان و به‌ هۆی تیپه‌رپوونی کات و فی‌رپوونی ئهو وانانه‌ی
له‌ قوتابخانه‌ی زیندانداندا فی‌ر بووم. ئیستا ژیان و کاره‌ساته‌کانی و
کاردانه‌وه‌کانی به‌ جو‌ریکی تر ته‌ماشای ده‌که‌م و لێکیده‌ده‌مه‌وه.

هه‌رچیه‌که‌ت ده‌رباره‌ی وه‌ستا باسته‌کردن هه‌مووی راستبوون.
کاره‌ساتی‌کی جه‌رگ بر بوو تۆش هه‌رزه‌کار بوویت، سه‌ره‌تای
هانتنبوو بو زیندان... من نامه‌وی‌ت ده‌رباره‌ی باوکه‌ت پرسیار
بکه‌م و بیره‌وه‌ری تال و ناخۆشت بیر به‌هینمه‌وه. ته‌نه‌ها جارێک
گوتم بوچی له‌ دایکه‌ت ناپرسی ده‌رباره‌ی ژیان و به‌سه‌ره‌تای
باوکه‌ت؟ سه‌ره‌تا هه‌ندیک قسه‌ت بو کردم و ته‌واوت نه‌کرد، منیش
هه‌زم نه‌کرد دووباره‌ پرسیار بکه‌مه‌وه.

_ مامۆستا گیان قسه‌ی تۆیه. نازانم ئهو باسه‌م چۆن ته‌واو نه‌کرد. هه‌ر ئهو زلله‌یه بوو که به مندالی دایکم لاییدام، گومان و ترسی لا دروست کردم به‌رامبه‌ر به‌پرسیار کردن. هه‌تا‌کو پێش ئه‌وه‌ی ده‌ستگیر بکریم هه‌ر به‌گومان بووم له‌پرسیار کردن. هه‌ر کاتیکیش زۆر ناچار بومایه‌ پرسیاریک له‌ دایکم بکه‌م، ده‌ستم به‌لا رومه‌تی چه‌پمه‌وه ده‌گرت، نه‌مه‌ده‌وی‌را پرسیاره‌که‌ش بکه‌م. ئه‌م خووه هه‌تا‌کو گیرام له‌ گه‌لمدا گه‌وره بوو.

ئیسنا ده‌رباره‌ی ژیان و چاره‌نوس و مردنی باو‌کم ئاگادارم. دوا‌ی نازاد کردم له‌ زیندان به‌ هۆی ئهو ئه‌زمونه گه‌وره‌یه‌ی قوتابخانه‌که‌ی زیندان، ئهو گومان و ترسه‌شم نه‌ما له‌ پرسیار کردن.

ئهو به‌یانیه ئازار و ژانی له‌شم خاو ببۆوه، ته‌نها ئازاری په‌نجه‌ی قاچم نه‌بی‌ت، به‌ بیستنی مردنی ئهو پیاوه ئه‌ویشم بیر چوو‌بۆوه. سه‌ره‌تایی رۆژیکی ناخۆش بوو. ئه‌گه‌ر شه‌وی بمزانی بایه له‌ ژوره‌که‌دا که‌سیکی مردوو هه‌یه، ئه‌وه‌نده‌ی تریش هیلاک و ماندو بومایه، نه‌مه‌ده‌توانی بخه‌وم. ئافه‌رین مامۆستا که‌ دوینی شه‌و قسه‌ت نه‌کرد و من به‌ بیترس خه‌وتم. هه‌ر ئهو به‌یانیه جگه له‌وه‌ی مامۆستا یارمه‌تی دام، دل‌سۆزی و قاره‌مانی‌تی ئه‌وم بو‌ ده‌رکه‌وت.

پیاویکی چه‌ند میه‌ره‌بان بوو، هه‌ر وه‌ک خه‌وتبی‌ت وا بوو. قه‌له‌می‌ک له‌ناو ده‌ستیدا بوو، ده‌سته‌کانی سارد دیار بوون. وه‌خته بوو پر به‌ ژوره‌که‌م هاوار بکه‌م... نازانم هاواری چی بکه‌م و بلایم چی؟ خۆشم نه‌مه‌زانی. هه‌زار و یه‌ک خه‌یالی پچر پچر به‌ می‌شک‌مدا هات. ئای ئه‌مه‌ چ ژوریکه منی تیکه‌وتم؟ چ کاره‌ساتیکی جه‌رگ بر و خویناویه. ئه‌مه سه‌ر قه‌برانه یان قوتابخانه‌یه؟ قوتابخانه‌ی چی، تری ما‌که‌ریش نیه. چ ئه‌زمونی‌ک فی‌ر ده‌بین؟ چ ئه‌زمونی‌ک ده‌خولقی‌ت؟ ئیره مه‌یتخانه‌یه

و فيرى ئهوه ده بين له مردووه كان نه ترسين و بين به هاورپيان .
فيرى ئهوه ده بين چون بيان شوين؟ مردووه كانى ئيره بيئا و
ده شورين ئاي خالو گيان ئهوه لاشه سارد و سره كه ته و
ده تبينم، ئاخو روهيانه ته كهت له كوئييت؟ له بهرگى كام
بالنده يا بيت؟ تو بلييت له بهرگى كو تريكد ا بيت؟ ده كو تره كه به
دهنو كه ورده جوانه كانت به دهنوكه ئاله كانت به رديك هه لېگره
و بفره بو سه سه رى جه لاده كان و به سه رياندا فرپيده ره
خواره وه . سه ريان كونكه و بيانكوژه! هه قى ليكد ا برانى خو ت و
جهسته سارد و سره كهت بكه ره وه ئاي من قسه بو كى ده كه م .
ده لئى خه و بو ئاگردان ده گيرمه وه .

كى ده لئىت ئه و كو تره ئه م لاشه يه ي بيرما وه ، ئه گه ر بيريشى
ما بيت كه ي كو تره ه زى له تا وان كردن و مرو ف كو شتنه . چون
بزاتم له بهرگى كام كو تره دا يه ، بيشك روهيانه ته كه ي له بهرگى
بالنده يه كى ميهره باندا يه . رو حى مرو فه پيا و چا كه كان ده چنه
نا و بهرگى بالنده ميهره باه كانه وه ، ئه و بالنده جوانانه ي هه ر
يه ك به شيوه يه ك ئه م دنيا يه ي رازاندو ته وه . ئه ي بالنده
ميهره بانه كان ئيوه ش ئه ي ته يره عه بابيله كان دووباره به
دهنو كه كانتان به رده كان هه لېگرن و سه رى هه مو و جه لاده كان
كون كون بكه ن . ئه و جه لادانه ي كه تا وانه كانيان هينده ي ئه م
دنيا يه گه و ره يه .

ئه م پيا وه ميهره بانه چهنده به كه ساسى مردو وه . ئاخو ئيش و
ژانى برينه كانى چهنده گه و ره و به سو يين . ئاشكرا يه پيش ئه وه ي
بمريت نيا زى بو وه به قه له مه كه ي ده ستى خو ي بكو ژييت . ئازار
ئه وه نده نا خو شه ، مرو ف به ده ستى خو ي رو حى خو ي ده ردينييت
هه تا كو له و ئيش و ژانه رزگارى بيت .

_ ماموستا كه ي لي ره ده يبه ن؟

_ ئهوهنده لهو پیاوهوه فیربووم، به مردویش ههز دهکهم پیکهوه بین. ئهم ژووره کاول و تهنگه بهرهی له من کرد بوو به شاریکی فراوان. شوینیکی ترم به دینهدهکر لیره خوشتر بییت. به هوئی و ته به نرخهکانی و خوړاگریهکهی، منی کرد بوو به قهلایهکی پۆلایین. پۆژ به پۆژ ههستم به بههیزی دهکرد. ههز دهکهم به زیندویی له تهک ئهوی مردودا بجینه گۆپیکهوه. ئای چی لهو گۆره تاریکه دهکات، دهیکات به چراخان. ههمیشه دهیگوت ئیره قوتابخانهیه. راستی فهرموو قوتابخانهیهکی گهوره بوو، منی فییر زۆر شت کرد.

ههندیک جار دهمگوت: ئای کهی بییت لهم ژوره پیر له تاوان و بوگه نه پزگارمان بییت؟ مامۆستا زوو دههاته وهلام «مهلی ژور! ئیره قوتابخانهیه». دوینی چهند خولهکیک پیش گیان سپاردنی وهک کهسیکی میهره بان، پاک و نزیک به خودا ههستی به کۆتایی تهمن و مالنوا بوون دهکرد. قهلهمهکهی له گیرفانیدا دهرهینا و له سه ر دیواره که، ده بینیت له دوا ساتهکانی تهمنیدا چی نوسیوه.

ئاخرین مالی ژیانم کونجی بهندیخانهیه
ئهم کهلهپچه مه رهه می زامی دلّی دیوانهیه
گهرچی دوزمن واده زانییت من به دیلی لادهم
چاک بزانییت کونجی زیندانم قوتابخانه یه «قانع»
دوای نوسینی ئهم شیعره، لاواز و بیهیز بوو، رهنگی گۆرا.
منیش ههستم به کۆتایی ژیانمی کرد، بهلام نه مده زانی کهی
مالئاوایی دهکات سه عاتیکی تر، دوانی تر... نه مده زانی. گوتم
وهستا خوړاگر به! قسه بکه بزنام چیت دهوویت؟ ئه گهر
راسپاردهیه کت ههیه، بلّی! زۆر له سه ر خو و هیمنی گوتی:
ئیس تاش خوړاگرم، چبیکه م هیزم تییدا نه ماوه و له شم سارد
بوته وه. هیچ قسه یه کم نیه جگه له وهی که پیشتر پییم گوتوویت

چاوهكانى ئافىستا لميان تېچوو

قسەم بۆ كىردووېت. ئىستاش لە دوا قۇناغى ئەم قوتابخانە يەدا
خۆم بە سەرکەوتوېى دەبىنمەو. ئەگەر لىرەش ئازاد كرايت و
خىزانەكەى منت بىنى...
وشەكانى كۆتايى زۆر بە زەحمەت بۆ دەهات. قەلەمەكەى
هەر لە دەستا بوو، وردە وردە سەرى بۆ سەر شانم شل بوو،
گىيانى سپارد.

شاریکی قه‌شه‌نگ و جوان، شه‌قام و کولان و خانووه‌کان تیکه‌ل به جوانی یه‌کتری بپوون. خانووه ره‌نگین و کونه‌کان نیشانه‌ی ده‌ست ره‌نگینی وه‌ستا کونه‌کانی ده‌رده‌خست، که وه‌ک په‌یکه‌ر تاشیک یا خود نیگار کیشیکی شاره‌زای سه‌رده‌مه‌که‌ی خویان مامه‌له‌یان له‌ گه‌ل که‌ره‌سته و ره‌نگه‌کاندا له‌ پیشه‌که‌یاندا کردووه. ئه‌و شه‌قام و ریگا بچوک و ته‌سکانه، ئه‌و خانووه کون و دیوار لاروخاوانه سیمای فه‌خر و شانازیپوون بو‌ خه‌لکی شاره‌که. ئه‌و شاره‌ی لاپه‌ره‌کانی میژوی خوی به‌ سه‌روه‌ری نوسیوه‌ته‌وه.

له‌و رۆژگار مه‌رگه‌ساته‌دا هه‌موو کۆچه و کولان و شه‌قامه‌کان، شه‌وانه‌ش سه‌ربانی ماله‌کان پر ده‌پوون له‌ باره‌ش. ئه‌و باره‌شه‌ زه‌به‌لاحه‌ دیژانه وه‌ک سه‌گ ده‌رژانه ناو شار. وه‌ک سه‌گه‌ به‌ره‌لا خوی‌پیه‌کان که به‌ هه‌موو که‌س ده‌وه‌پین. لاقی ژنه‌کانیان ده‌گرت و عه‌باکانیان له‌ سه‌ر ده‌فراندن. پالیان به‌ پیره‌کانه‌وه‌ دهنه‌ و ده‌یانخستن، گۆچانه‌کانی ده‌ستیان ده‌کرده‌ ملیان و به‌ گالته‌ جارپه‌وه‌ هه‌لیانده‌ساندنه‌وه‌ و جاریکیت‌ر ده‌یانخستنه‌وه‌. قه‌شمه‌ریان به‌ کوره‌ گه‌نجه‌کان ده‌کرد و بیانویان پی‌ده‌گرتن. مناله‌ ده‌ستگیره‌کانی ناو بازاریان هه‌لده‌ خه‌له‌تاند و به‌ گژ یه‌کتریان ده‌دان. دوا‌ی کچه‌کان ده‌که‌وتن و بۆنیان پی‌وه‌ ده‌کردن و نیگای خراپ و بی‌شه‌رمیان ده‌خسته‌ سه‌ریان.

زه به لاهه‌کان زور جور بوون، به لام هه‌موویان په‌نگیان تاریک و رهش و دیز بوون، هه‌ندیکیان له ناو خه‌لکدا دیار نه‌بوون، ته‌نها گوئیکانیان دریزتر بوون، ده‌ناسرانه‌وه.

هه‌موو به‌یانیه‌ک سه‌رکه‌وت له کولانه‌که‌ی خویمان ده‌هاته ده‌روه به‌ره و شه‌قامه‌که ده‌رۆشت، له‌ویوه به‌ره و خوار ده‌بووه هه‌تا‌کو دوکان له هه‌چ جیگایه‌ک را نه‌ده‌وه‌ستا.

دوای کردنه‌وه‌ی قفل‌ی ده‌رپابه‌که و هه‌لدانه‌وه‌ی، ده‌نگی ده‌رپابه‌ی دوکانه‌که تیکه‌ل به ده‌نگی وه‌ستانی ئوتومبیل‌یکی خه‌را بوو. هه‌یشتا هه‌ر ده‌ستی به ده‌رپابه‌که‌وه بوو، ئاو‌پی بو دو‌اوه نه‌دا بووه، ده‌نگی پی و پۆستالی خو هه‌لدانی باره‌شه‌کان هاته به‌ر گوئی. نه‌یده‌زانی چه‌ند که‌سن، ته‌په‌ی قاچه‌کان تیکه‌ل به‌یه‌کتر بوون، هه‌موویان له‌یه‌ک کاتدا خویمان له ئوتوموبیله‌که هه‌لدایه خواره‌وه. له‌به‌رخوییه‌وه گوتی:

به‌م به‌یانیه هاتنه‌وه سه‌رو دل‌مان بگرن و بازار به‌سه‌ر یه‌کدا بشیوین. ئه‌م‌رۆ زور زوتر پزانه بازاره‌وه.

ده‌سته‌کانی له ده‌رپابه‌ی دوکانه‌که داگرته خواره‌وه. به‌هه‌ر دوو لای دوکانه‌که‌دا ده‌نگی قایش و قوروشی چه‌که‌کانیان له گوئیکانی نزیکه‌ده‌بووه. هه‌یشتا پوی هه‌ر له دوکانه‌که و پشتی له‌وان بوو، هه‌ستی به‌ترس کرد. ماوه‌یه‌کی زور کورت بوو، له‌نیوان هاتنه‌وه‌ی باره‌ش له ئوتوموبیله‌که و هه‌لدانه‌وه‌ی ده‌رپابه‌که، بواری هه‌چ بیه‌ر کردنه‌وه‌یه‌کی نه‌بوو، له‌ناخ و ده‌رونیدا شیوا و شپیره دیار بوو. هه‌ستی ده‌کرد گوئیچه‌کانی پرته‌پرت ده‌کن و ده‌جولینه‌وه. چاوه‌روانبوو که‌سیک له دو‌اوه یه‌کیک له گوئیچه‌کانی را بکیشیت. هه‌نگاو‌یک بو ناو دوکانه‌که رۆشت و ئاو‌رپکی بو دو‌اوه دایه‌وه، ئاهیک که‌می‌ک ئاسوده‌ی هه‌لکیشا که ئه‌م‌جاره‌ش که‌س گوئیکانی با نه‌دا. به‌لام زیاده‌ی گوئیچه‌که راکیشان ئازاری ده‌رونی چه‌شت. له‌گه‌ل خو‌خه‌ریکردن

به کهل وپهلی ناو دوکانه که وه نیوه نیگایه کی هاویشته پیچی ئوتوموبیله که. نه وباره شه زه به لاهه له پیچی ئوتوموبیله که دا دانیشته بوو ههر هه مان نه و نه فسه ره بوو که زوربه ی رۆژ ده هاته نه وئ و له بهردهم دوکانه که ی نه ودا راده وهستا و له و شه قامه دا نه رکی خویان ده بینی. له دوا ی بلا و بوونه وه ی باره شه کانیتز له و ده ور و پشته، نه ویش له ناو ئوتوموبیله که دابه زییه خواره وه.

ههر جاریک له و شه قامه دا بلا و ده بوونه وه، ده هاته لای نه و راده وهستا و پاش هه لگرتنی جگه ره یه ک ده که وته قسه ی هه له ق و مه له ق و بی مانا. له زیندان هه موو چیرۆکه کانی نه و رۆژانه ی بو باسده کردم.

ماموستا گیان، ههر چه ند نه وان ده هاتن کار و کاسپی راده وهستا، خه م و دلگیران زیادی ده کرد، له نیو خه مه کاندای بیچاره ده مامه وه «داریکم به دهسته وه ده بوو، سه ر تا پا له گو» گو به گوریان وه ک منیان خسته نه م دۆزه خه وه، نه و دۆزه خه ی به ئیسک و پروسکی خومان جۆشی ده دن و دوا جار ده بیته قوتابخانه.

وشه ی قوتابخانه م زور پیخۆشبوو، که له سه رکه وتم ده بیست، ده مگوت، «ره حمه تت لیبت، دوو قسه ی وا بکه».

نه و رۆژانه له بهر چاوما دنیا تاریک ده بوو که نه وان ده هاتن. بازار چۆل ده بوو، کی دهیتوانی له ناو تواج و قسه ی ناشیرین و لیدانی نه واندا کاسپی بکات، یا خود بیت و شت ومه ک بکریت؟ نه و رۆژه بالنده کانیش به ئاسمانی نه ویدا هه لئه ده فرین. داریکم به دهسته وه بوو نه مده زانی کوپی بگرم؟ هه مووی گو بوو. نه شده کرا فریبیده م، نه وان هه موو رۆژیک له ویبوون، ده هاتن بو نه و گوزه ره، ههر چه ند به اتنایه بو نه و شه قامه باره شه زه به لاهه گه وره که له بهردهم دوکانه که ی مندا

پادهوهستا. نهدهکرا که ئهوان دههاتن، من دوکان دابخه م و برۆم، یا خود ئه و پۆزه هه ر له بهیانیهوه نههاتمیه بو دوکان. توشی ههزار بهزم و دهردهسهریان دهکردم. به تاییهتی ئهفسههکه خۆی له لای منهوه پادهوهستا. ئیتر ئه و پۆزه کهسیک نهبوو که بیته شتی که له من بکریته، کی دهتوانیته کهل و پهله له من بکریته؟ ماموستا گیان ئه و خه لکه له ژیا نی خویان بیزار نین و پۆهی خویان نه دۆزیوه تهوه، بچنه بهر دهست و بهر شهقی پۆستالی ئهوان. هه ر کهسیکیش به ویدا برۆشتایه به بی باجی ئهوان پرگاری نه ده بوو. هه تا کو ئیواره له لای من پادهوهستا و جگه ری به لاشی ده کیشا.

باره شه پاسه وانه کان به و ناوه دا بلا بوونه وه. خۆیشی له ناو ئوتوموبیله که دابهزی و به ره ولای من هات. هه میشه وشه ی ناشیرین له سه ر زاری بوو.

— ها چلکن، دهنگ و باس چیه؟ ئاگاداری دنیا ههیت، چی ههیه و چی نیه؟... کوا، ئه وه جگه ره ی رۆزمان نه ماوه.

— نا، قوربان ته و او بووه، بیرم چوو بهیتم.

— راکه له و به ره وه بهیته! خیرا بهیته دوا نه که ویت.

ناچار ده بووم پاکه تیک جگه ر بهیتم، گه ر وانه بوایه هه تا کو ئیواره بیست جار ده ینا ردم. تا کو ئیواره دانه دانه هه موو پاکه ته که ی ته و او ده کرد. ماموستا گیان لای من گرنگ پاکه ته جگه ره که نه بوو، گرنگ ئه و خه لکه و خۆم بوو، من ده مزانی رۆژیک توشی گۆبه ندیک ده بم، وه کو بووم.

به خیرای پاکه تیک جگه ره ی رۆزمانم ده هینا. جگه ره یه کی به لا لیوه وه ده نا. له گه ل داگیرساندنی دا که میک سه ری بو خوار ده کرده وه و له و دیو چاویلکه ره شه کانی چاوه مۆنه کانی به هه موو لایه کدا ده گیپا و له نیوان چاویلکه و برۆکانی چاوی بو سه ره وه هه لده بری. کابرایه کی که ته وزله هینده ی گامیشکی بی

شاخ ده بوو. نازانم بو ئه وهنده زله بوون. خالیکی شینی زل له سهر پومه تی بوو. کراسیکی به له کی له بهر ده کرد، قوئی کراسه که ی هه تا کو سه رو ئانیشکی هه لده کرد. له سهر قو له کانی چهنده ها خال و نه خشی تیکه ل به یه کتر هه بوون. نه خشه کان له ده سکردی قهره ج ده چوون، مانایه کیان نه بوو. جگه له دوو ئه ستیره یه ی که ههر یهک له ناو مانگی کدا له سهر پشتی ههر دوو دهستی کیشرا بوو، چه ند ئه ستیره یه کیتز له سهر شانی به که تافی کراسه که یه وه ریز وه ستا بوون. پیده چوو کابرا خوینده واری نه بیت، پاکه تیک بسکیتی هه لگرت. وهک سه گی برسی خواردی. له وه نه ده چوو که برسیتی، به یانیا ن زوو له سه رو پی خانه کان و جگه رخانه کان خو یان ده له وه راند. هه می شه له به رام بهر شتی به لاشدا ئیشتی هیا ن کرابوو. ههر ده یان خوارد و به بی ئه وه ی رهمیک به ورگیا ن بکه ن، قوچه کانی ناوه راستی کراسه که ی ئیتر توانای خو را گرتنیا ن نه ما بوو، وه خته بوو ده ر ده په رین و له و فشاره گه وره یه خو یان رزگار ده کرد. که سه رنجی ورگ و گه ل و گیپالیت ده دا، وا دیار بوو هه می شه سه ر ئاوی بیت.

— بسکیتیکی خو ش و به تامه. ئه مه ئیرانییه؟

— ناگه وره م... عیراقیه... که له و په لی ئیرانیم نیه. له سه ر کاغه زی بسکو یته که نوسرا وه، ده توانیت بیخوینیته وه!

— باشه، باش ئه وهنده چه نه باز مه به! له باوکت خوینده وارترم.

به لای راستی که له که یه وه هه می شه ده مانچه یه کی ره شی بریقه داری پیبوو له گه ل چه ند هی ده کی فیشه ک به قایشی پانتوله که یه وه هه لواسرا بوون. جیهازیکی بچوک هینده ی رادیویه کی دهستی ده بوو جار به جاریک قسه ی پیده کرد.

پاسه وانه کانی بلا و ببوونه وه، ههر یهک له لایه ک بوون وهک گورک چاویان به هه موو لایه کدا ده گیپرا. زور به ترس و گومان بوون له هه موو ئه و که سانه ی که به سه ر ئه و شه قامه دا و نزیک

به‌وان تیده‌په‌پین. وه‌ک گورک به‌ خه‌لکه‌که‌دا ده‌یان‌روانی و وه‌ک سه‌گیش پییان ده‌وه‌پین. ئه‌و کاغه‌ز و پاکه‌ت و قوتووه به‌ تالانه‌ش که‌با یه‌که به‌ ته‌ق و ور به‌ره‌و خوار و بولای ئه‌وان ده‌یهینا، ئه‌وان رقیان لییان ده‌بووه. رقیان له‌و منالانه‌ش ده‌بوو که به‌ ده‌م رۆشتن و راکردنه‌وه شه‌قیان له‌ قوتوه به‌ تاله‌کان ده‌دا. له‌خشه‌ی گه‌لاوه‌ریوی قه‌راخ شه‌قامه‌کان به‌شکبوون. ه‌واریان له‌و مندالانه‌ ده‌کرد که میزلدانیان به‌ ده‌سته‌وه بوو. قسه‌یان به‌ دایکه‌کانیان ده‌گوت «ه‌و چه‌تیو له‌گه‌ل تو‌مه‌ ناگاداری منداله‌که‌ت بیت میزلدانه‌که به‌ ده‌سته‌وه نه‌ته‌قی‌ت دوا‌ی خوینی خو‌ت له‌ سه‌ر خو‌ت به‌ شه‌ق ده‌عباکه‌ت ئه‌ته‌قی‌نین». ئه‌و ئافره‌ته‌ی له‌ دوا‌ی ئه‌و ژنه‌وه ده‌روشت که مناله‌که‌ی میزه‌لانی پییوو، شه‌رمی به‌ خو‌ی ده‌هات که گوئی له‌و جنیو و قسه‌ ناشیرینانه ده‌بوو. هه‌نگاوه‌کانی خیراتر ده‌کرد هه‌رچی زوتره له‌و جیگایه‌ رزگاری بی‌ت. ئه‌و پیاو و کوپ و خه‌لکانه‌ی تر له‌ سه‌ر و شه‌قامه‌که‌وه به‌ره‌و خوار ده‌روشتن، له‌ دووری چه‌ند هه‌نگاو‌یک باره‌شه‌کانیان ده‌بینی په‌شیمان ده‌بوونه‌وه و زۆر به‌ په‌له ده‌چوونه ئه‌و به‌ر شه‌قامه‌که‌ و رپیره‌وی رپگاکه‌ی خو‌یان ده‌گو‌ری و ده‌چوونه ئه‌و کو‌لانانه‌ی که هیشتا ده‌روازه‌که‌ی به‌ دیواری بلوک نه‌گیرا بوو، له‌ویوه خو‌یان له‌چاوی غه‌زه‌بی باره‌شه‌کان ونده‌کرد. ئی‌مه هه‌رگیز قوتار بونمان نه‌بوو. ئه‌و رۆژه بو ساتیکیش له‌ به‌ر چاویاندا گوم نه‌ده‌بووین. هه‌موو دوکانداره‌کان ده‌بووین به‌ هاورپی هه‌میشه‌ی ئه‌و رۆژه‌یان. «داره‌که‌ی ده‌ستمان هه‌مووی گو بوو» هیچ چاره‌یه‌کم نه‌بوو. به‌لام زۆر که‌س هه‌بوون له‌ پلانی چاره‌سه‌ر کردنی ئه‌و گرفته‌دا بوون. داره‌که‌ی ده‌ستی ئه‌وان هه‌مووی گو نه‌بوو، یه‌ک سه‌ری گو بوو، ئه‌و سه‌ره‌ی تری داره‌که‌یان به‌ ده‌سته‌وه ده‌گرت و هه‌تاکو

توانایان هه‌بوایه سه‌ره گواویه‌که‌بیان ده‌کرد به قورگی باوک و باپیریاندا.

کات پێش نیوه‌رو بوو، خه‌لکیکی زۆر به بازاره‌وه بوون. تیشکی خۆر هیشتا مابوو شاقولی له هه‌مو جیگایه‌ک بدات. کۆتایی رۆژه‌کانی هاوین بوو، به‌ره‌و سه‌ره‌تایی پایز ده‌رۆشتین، پایزیک ئاشکرا نه‌بوو، شیداریان وشک. بایه‌کی نه‌رمی هیواش له چیا‌کانه‌وه، له چیا به‌رز و پیرۆزه‌کان ده‌کشا. گه‌لاکان تازه تازه هه‌ندیکیان زه‌رد ببوون و ده‌وه‌رین. قه‌راغی شه‌قامه‌کان به‌ریز و کۆمه‌ل گه‌لای دار چنار و دار تو و هه‌موو ئه‌و دارانه‌ی له حه‌وشه‌ی ماله‌کانه‌وه لقه‌کانیان به‌دیوی کۆلاندای شوو بپووه، لیکه‌وتبوو. باره‌شه‌کان خۆیان هه‌میشه وه‌ک بایه‌کی ره‌شی شوم به‌هه‌موو لایه‌کدا بلاو ببوونه‌وه، به‌خشه‌ی گه‌لاوه‌ریوه‌کان داده‌چله‌کین و بیزار ده‌بوون و رقیان له گه‌لای وه‌ریوی که‌نار شه‌قامه‌کان ده‌بووه و رقیان له پایزیش هه‌لده‌ستا.

پیاویک له نانه‌وخانه‌که چاوه‌رپی نان کرپنبوو، ویستی ده‌ستی به‌ریت بوو گیرفانی و پاره‌ ده‌ره‌ینیت، باره‌شیک که‌ نزیک به‌و پیاوه‌ وه‌ستا بوو وه‌خته بوو توند ده‌ستی بگریت. گیرفانی پیاوه‌که به‌تال بوو، قورسایي شتیکی تیدا به‌دینه ده‌کرا. باره‌شه‌که دلتیا بوو، گه‌راپه‌وه جیگاکه‌ی خۆی. پیاوه‌که ئاگاداری ئه‌مه نه‌بوو ئه‌و سه‌ر قالی نان کرپن بوو، ده‌ستی له گیرفانی ده‌ره‌ینا و چه‌ند پاره‌یه‌کی ئاسنی به‌ده‌سته‌وه بوو. یه‌کیک له پاره‌ ورده ئاسنه‌کان له ده‌ستی که‌وته خواره‌وه، وه‌ک پێچکه‌یه‌کی بچوک هه‌تا به‌ر ده‌م باره‌شه‌که گلۆر بووه و له ژیر گه‌لا وه‌ریوه‌کاندا دیار نه‌ما. پیاوه‌که هه‌ر سه‌رنجی له پاره‌ غلۆر بوو که‌ ده‌دا، ویستی بچیت پاره‌که هه‌لبگریته‌وه، باره‌شه‌که‌ی بینی پاره‌که‌ی واز لیه‌ینا و نه‌یویست.

لهو بهر شه‌قامه‌که‌وه گۆرپه‌پانیکی گه‌وره بوو، جیگای ویستانی پاسه‌کانی گه‌رپه‌که‌کانی شار بوو. چه‌ندین پاس وه‌ستا بوون. خه‌لکیکی زۆر هه‌میشه ده‌چوونه گه‌رپه‌که‌که و ده‌هاتنه ده‌روهه. جموجۆلکیکی زۆر له ویدا هه‌بوو. باره‌شه‌کان زۆر به ئاگاداریه‌وه و زیاتر له شوینه‌کانی تر چاودیری ئه‌وه جیگایه و هه‌موو ئه‌وه خه‌لکانه‌یان ده‌کرد که له‌وه ناوچه‌یه‌دا ده‌هاتن و ده‌چوون. له هه‌موو ته‌قه و خشه‌یه‌که ده‌سله‌مینه‌وه و گومانیان هه‌بوو. ئه‌وه جارانه‌ی له دلّه خور پئی و داچله‌کین له ده‌نگه‌کان که بیزار ده‌بوون، داخی دلیان به‌وه خه‌لکانه هه‌لده‌ره‌شت، که له ناکاودا ده‌که‌وتنه ناویانه‌وه، شه‌قیان له‌وه که‌سانه هه‌لده‌دا که به‌لایاندا ره‌تده‌بوون. به‌لوله‌ی تفه‌نگه‌کانیان کیسه‌کانی ده‌ستیان کونده کردن و که‌ل‌وپه‌له‌کانی ناویان ده‌رشتن. سینیه گۆله‌به‌رۆژه‌ی سه‌رسه‌ری مناله‌کانیان ده‌رشته سه‌ر رپیگاکان. پشتینی خه‌لکیان شلده‌کرده‌وه و جامانه‌کانیان له سه‌ر توپ ده‌دان. ئه‌وه ئوتوموبیلانه‌ی نزیک به‌مان هۆرنیان لیده‌دا، به‌تفه‌نگه‌کانیان پێیان ده‌کیشان و قسه‌یان به‌ شوڤیره‌کان ده‌گوت. له گه‌ل ئه‌وه هه‌موو جموجۆله‌دا، به‌قه‌واره‌ی خۆی هیشتا بیده‌نگی بالی به سه‌ر ئه‌وه ناوچه‌یه‌دا کیشا بوو. ته‌نانه‌ت مناله ده‌ستگیره‌کانیش که هه‌میشه خه‌ریکی هاوار و پراکه‌پاک بوون، بیده‌نگ بوون. جگه له ده‌نگی ماشینی ئوتوموبیله‌کان ده‌نگی تر زۆر که‌م ده‌بیسترا.

ئه‌وه خه‌لکانه‌ی له سه‌روه‌وه ده‌هاتنه خواره‌وه، به‌ده‌نگی به‌رز له گه‌ل یه‌کترا قسه‌یان ده‌کرد. نزیک ئه‌مان ده‌بوونه‌وه ده‌نگیان نزم ده‌کرده‌وه و ده‌چوونه ئه‌وه به‌ر شه‌قامه‌که و له‌ناو کۆلانه‌کاندا خۆیان له باره‌شه‌کان دوور ده‌خسته‌وه. له‌ناو هه‌موو جم و جۆل و بیده‌نگییه‌دا، له‌ناو هه‌موو چاودیریکردنی چاوه‌مۆنه‌کانی باره‌شه‌کاندا. ده‌نگی شریخه‌ی

دهستریژیکی ده‌مانجه ئه‌و بی‌ده‌نگی و هیمنیه‌ی شکاند و گویی هه‌موو که‌سیکی هه‌ژاند. گیقه‌ی چه‌ند گولله‌یه‌ک پایه کۆنکریته‌که‌ی سمی که‌کابرای ئه‌فسه‌ر پالیپیوه‌ دابوو، به‌ لاگۆی‌مدا تیپه‌رین. ئه‌و که‌ل‌وپه‌لانه‌ی له‌ سه‌ر ره‌فه‌ی دوکانه‌که‌ بوون که‌وتنه‌ خواره‌وه‌.

هه‌راو هوریا و قاو و قیزی ژنان و منالان له‌ گه‌ل پراکه‌پراکی خه‌لک تیکه‌ل به‌ ده‌نگی ده‌ستریژی زه‌به‌لاسه‌کان بوو. هه‌ر ده‌سپیکی ته‌قه‌ی یه‌که‌می ده‌مانچه‌که‌، کابرای ئه‌فسه‌ر به‌ لادا که‌وت به‌ سه‌ر ئه‌و میزه‌ی له‌ به‌رده‌م دوکانه‌که‌دا که‌ل‌وپه‌لم له‌ سه‌ر دانا بوو. ته‌پله‌ و عه‌ینه‌که‌که‌ی له‌ سه‌ر سه‌ر و له‌ چاودا په‌رپیوون. که‌ف و لیک له‌ ده‌می ده‌هاته‌ ده‌ره‌وه‌. شانی چه‌پی و سه‌رسنگی به‌ خوین سور ببوون. له‌ ناو خوینی خۆیدا ده‌گه‌وزا. به‌ ده‌م گیان کیشانه‌وه‌ و پینه‌ی ده‌کرد و بۆله‌ی لیوه‌ده‌هات که‌ که‌س تینه‌ده‌گه‌شت. ده‌ستی بۆ من پاده‌کیشا و ورته‌ی لیوه‌ ده‌هات که‌ تینه‌ده‌گه‌شتم. پراکردنی خه‌لک و هاژه‌ی ئوتوموبیل و فرکان فرکانی عه‌ره‌بانه‌کان هینده‌ی تر سه‌ر شه‌قامه‌که‌ی وروژاندبوو. هه‌ندیک له‌ ئافره‌تانه‌ی که‌ عه‌بایان به‌ سه‌ره‌وه‌ بوو، عه‌باکانیان لول ده‌کرد و به‌ ده‌م پراکردنه‌وه‌ ده‌یانخسته‌ بن ده‌ستیان و شان به‌ شانی پیاوه‌کان رایانده‌کرد. ئه‌و ژنانه‌ش که‌ عه‌باکانیان هه‌ر به‌ سه‌ره‌وه‌ بوو، چمکی عه‌باکانیان ده‌که‌وته‌ ژیر قاچی پیاوه‌کان و کاتی پراکردن له‌ سه‌ر ژنه‌کان ده‌که‌وته‌ خواره‌وه‌ و جنیویان به‌وکه‌سانه‌ش ده‌دا که‌ هه‌ر له‌ ئه‌زه‌له‌وه‌ عه‌بایان داھینا بوو. ده‌نگی هه‌ره‌ی داخستنی ده‌رابه‌کان هینده‌ی تر ناو جه‌رگی خه‌لکی داده‌خورپان و گوپی زیاتری به‌ پراکردنی خه‌لک ده‌دا.

ئافره‌تیک به‌ ده‌م پراکردنه‌وه‌ جنیوی به‌ مندا‌له‌که‌ی ده‌دا و چه‌پۆکی پیا ده‌کیشا و هه‌زار جار گوی ده‌کرده‌ قه‌بری باوکی...

«هه‌تیوه سه‌گبابه‌ی به قوردا چوو هه‌ندم گوت له گه‌لدا مه‌یه و دوام مه‌که‌وه».

چه‌ند که‌سیکی بی‌تاوان له‌مبه‌ر و ئه‌وبه‌ری شه‌قامه‌که‌دا که‌وتبوون. پیاویک به‌سه‌ر مندالیکی که‌وتوی له‌خوین‌گه‌وزاودا ده‌گريا و داوای یارمه‌تی له‌خه‌لکه‌راکردوو که‌ده‌کرد، که‌سیک نه‌بوو به‌ته‌نگ هاواره‌که‌یه‌وه بی‌ت.

زه‌به‌لاحه‌کان وه‌کو پیشه‌ی هه‌موو جاریان، کوپرانه و شپرزانه ته‌قه‌یان به‌ناو خه‌لکدا ده‌کرد. هییدی هییدی شه‌قامه‌که‌به‌ره‌و چۆلبوون ده‌چوو. زۆربه‌ی زۆری دوکانه‌کان داخران یاخود هه‌روا به‌کراوه‌یی خاوه‌نه‌کانیان به‌جیبیان هیشتبوون و رایانکرد بوو. ویستم وه‌ک ئه‌و خه‌لکه‌دوکان دابخه‌م و رابکه‌م، یا خود هه‌ر وا به‌جیبی‌هیلیم. به‌لام ئه‌فسه‌ره‌که‌لایه‌کی که‌وتبووه‌ناو دوکانه‌که‌و چاوه‌کانی زه‌قه‌یان ده‌هات.

لوره‌ی ده‌نگی ئه‌و ئوتوموبیلانه‌ی که‌هه‌میشه‌شاریان بی‌زار کردبوو، له‌دوره‌وه‌ده‌هاته‌به‌ر گوی. ئه‌و ئوتوموبیلانه‌له‌چه‌ند چرکه‌یه‌کدا نزیک بوونه‌وه‌بو یارمه‌تیدانی ئه‌وان گه‌شتنه‌جیگی روداوه‌که‌. من هه‌ر له‌دوکانه‌که‌ی خۆمدا به‌ندکرا بووم. هه‌ستم کرد هه‌ر له‌ئیسناوه‌ده‌ستگیرکراوم.

باره‌شه‌زله‌که‌به‌سه‌ر میزی به‌رده‌م دوکانه‌که‌دا که‌وتبوو هه‌ر بۆله‌ی لیوه‌ده‌هات، که‌سیک نه‌بوو تیگات ده‌لی چی؟ باره‌شه‌کانی‌تر که‌له‌گه‌لیدا بوون، هه‌موو شپرزه‌بوون، په‌نگیان زه‌رد هه‌لگه‌را بوو، ترس به‌روویانه‌وه‌دیار بوو. داوای چۆل بوون و هیمن بوونه‌وه‌و هاتنی ئوتوموبیله‌کانی‌تر به‌هانایانه‌وه‌، که‌میگ به‌خۆیاندا هاتنه‌وه‌و له‌نزیکی کابرای گه‌وره‌یان کۆ بوونه‌وه‌. باره‌شه‌یک ته‌پله‌و عه‌ینه‌ک و جیهازه‌که‌ی که‌که‌وتبوون هه‌لیگرته‌وه‌و. ئوتوموبیله‌کان گه‌شتن و به‌پیز وه‌ستان. پیر بوون له‌باره‌شی‌تر وه‌ک گورگ به‌هه‌موو لایه‌که‌دا بلاو بوونه‌وه‌

و هه‌موو جیگایه‌کیان داگیرکرد. ئه‌و خه‌ل‌کانه‌ی که تاکه تاکه به‌ویدا رایانده‌کرد، یا خود ئه‌و دوکاندارانه‌ی که ناچار بوون له ناو دوکانه‌کانیاندا مابوونه‌وه هه‌موویان گرتن، ده‌یانگرتن و راپیچی ناو ئوتوموبیله‌کانیان ده‌کردن. له ناو ئوتوموبیله‌کاندا ئه‌مبولانسیکی سه‌ربازیشیان له گه‌لدا بوو. هه‌ر له‌گه‌ل وه‌ستاندا گه‌شتنه‌ سه‌ر کابرای بریندار و خستیانه‌ ناو ئه‌مبولانسه‌که. زوور به‌ زه‌حمه‌ت فه‌رمانده‌که‌یان بو‌ به‌رز بووه. کابرای فه‌رمانده‌ زانی به‌ ده‌نگیه‌وه هاتوون و مه‌ترسی نه‌ماوه، هه‌ر له سه‌ر نه‌قاله‌که که‌وته جنیوودان و هه‌ره‌شه‌ کردن له خه‌لک و له‌ شاره‌که.

ئه‌و دوکانانه‌ی که خاوه‌نه‌کانیان به‌ کراوه‌یی ناچار بوون به‌ جیبیه‌یلن و رابکه‌ن، کاتییک باره‌شه‌کان هاتن و وه‌ک ره‌شه‌با بلا‌بوونه‌وه که‌وتنه‌ تالانکردن و ویران کردنی هه‌موو دوکانه‌کان، شکاندنی ئه‌و دوکانانه‌ش که داخرا‌بوون. شوشه‌ و چامخانه‌کانیان ده‌شکاند و که‌ل‌وپه‌لی سه‌ر ره‌فه‌کانیان به‌ سه‌ر به‌کدا تیکه‌ل و پیکه‌ل ده‌کرد.

ئه‌فسه‌ره‌ برینداره‌که‌یان برد، له خه‌یال و پلانی ئه‌وه‌دا بووم هه‌ر چوونیک بی‌ت ئه‌و میزه‌ی به‌ر ده‌م دوکان رابکیشمه ژوره‌وه و دوکانه‌که دابخه‌م و برۆم. باره‌شیکی ناشیرین وه‌ک گه‌رده‌ لولیکی ره‌ش هاته‌ به‌ر دوکان و که‌وته‌ پوخاندن و تیكدانی هه‌موو که‌ل‌وپه‌له‌کانی سه‌ر ره‌فه‌کان.

روی تفه‌نگه‌که‌ی تی‌کردم و پشتی ملی گرتم به‌ره‌ولای ئوتوموبیله‌که‌ی که خه‌ل‌کیان تی‌ده‌کرد، راپیچی‌کردم.

ئه‌مبولانسه‌که هه‌ر زوو به‌ لوره‌ لور رۆشت. ئه‌و پیکابه‌ی که وه‌ستا بوو پیر بوو له خه‌ل‌کی گیراوی بی‌تاوان، هه‌رکه که‌وته رۆشتن وه‌ک فیشه‌ک گیقه‌ی هات و ده‌رچوو، هه‌موومان به‌ره‌و دوا‌ی ئوتوموبیله‌که به‌لادا که‌وتین. ئه‌وانه‌ی له سه‌ر په‌ری

ئوتوموبیله که دانیشتبوون، وهخته بوو بکهونه خواره وه. چاوم هه ره له سه ره دوکانه که بوو که هه روا به کراوه یی به جیم هیشتبوو. له دللی خومدا گونم « دوکان دابخه ییت و کراوه بییت وه کو به که ». ئوتوموبیله که زور به خیرایی به سه ره شه قامه که دا ده روشت. ئه و باره شانیه که خویمان به م لاولای دوا ی ئوتوموبیله که دا هه لواسی بوو، جار جار ته قه یان به سه ره خه لکه که دا ده کرد. به دهنگی به رز جنیویان به و خه لکانه ده دا که به سه ره شوسته ی شه قامه که دا ده روشتن.

له جیگا پیچاویچ و لوفه کانیشدا به هه مان خیرای ده روشتن، هه تا کو گه شتینه ئه و مولگایه ی که مه به ستیان بوو چه ندین جار له پشتی پیکابه که دا بهر یه کتری ده که وتین جگه له وه ی جار به جار به لوله ی تفه نگه کانیان ده یانکیشا به سه ره و شانماندا. وه ک تیسکه ی تفه نگ شه قامه کانی ده بری. ئوتوموبیله کانی پییش ئیمه له ئاوینه کانیه وه ئه و جو ره پیکابانه یان ده ناسییه وه، جگه له دهنگی لوره لوریان. به په له و خیرای خویمان بو که ناری شه قامه کان لا ده دا. ئه و ئوتوموبیلانه له بهر شیرزه یی و په له کردن نیوه ی ئوتوموبیله کانیان ده خسته سه ره شوسته کان و خویمان به خه لکدا ده کیشا. من زور جار ئه م سیناریویانهم بینیبوو ئه و پیکابانه به به رده م دوکاندا ده روشتن، پر بوون له خه لکی بیتاوان. هه ره کهس له لای خویه وه به جو رییک سوژ و به زه یی ده رده بری و جنیو و قسه یان به باره شه کان ده دا. ئیستا من خوم که سیکم له گیراوه کانی ناو پیکابه که و ئه و خه لکه ش ته ماشای ئیمه ده که ن. پییش ئه وه ی بو ئه و شوینه مان به رن، من ده مزانی بو کویمان ده به ن. هه ره موومان ده مانزانی به ره و کوئ ده مانبه ن. جگه له و جیگایه کوئی تر هه یه که بمانبه ن؟ خو ئه وه نده دل سوژ نین له به لا و گرفتی ناو شار دورمان بخه نه وه و به ره و مال ه وه بمانبه نه وه.

هەر بو جیگا نائاسایشه کهمان ده بهن. خوا ده زانییت به چ دردیگمان ده بهن. زورمان بیستبوو له به سه رهاتی ناو زیندان. خه و خه فته تی دایکیشم، خومم بیر چوو بووه. من ده زانم ئیستا هه والی ئه و روداوهی بیستوو و له بهر ده رگا هه ر چاوه پروانی هاتنه وهی من ده کات. هه ر ماوه یه که ده توانییت ئارام بگرییت و چاوه پروان بکات. زانی دیار نه بووم ده رگا که به کراوه یی جیده هیلییت و عاباکه ی ده خاته بن ده ست و به شپرزهی له کولانه که وه به ره و شه قامه که ده که ویتته ری. له سه ری کولانه که به ده م روستنی خیراوه عاباکه به سه رییدا ده دات. ئه و عابایه ی که رۆژانه چه نندین جار دایگمان به لاماندا تییده په رییت و نایناسینه وه، ئه و عابایه ی به مندالی ده ستی دایگمان له ده ست بهر ده بوو چه ند هه نگاو ییک دوا ی ئافره تیکی عابا به سه ره ریتر ده که وتین.

من ده زانم ئیستا به خیرای به ره و بازار ده پروات و عاباکه ی به دوا ی خویدا کیش ده کات. خه لکه که هه موویان به په له به ره و مال هه ده که پرینه وه. ته نها ژنیک، ژنیک له تاو جه رگی بالی گرتوو و به هه له داوان به پیچه وانه ی خه لکه که وه به ره و بازار ده پروات. هه ر ده پروات و چاو ده گرییت به ناو ئه و خه لکانه ی به رامبه ری دین به لکو له ناکاو من ببینییت یا خود که سییک بناسییت هه والی منی لیپرسییت.

چه نده خیرا ده پروات وه که سه رده می گه نجییتی، چاوتان لییه به قاچه کانی ده فرییت. عاباکه ی لیبووه به ته وق و به دوا ییدا هه ر شلیپه ی دییت. ئه مرۆ ریگای بازار زور دوور و دریژ بوو له گه ل ئه وه شدا که خیرا ده پروات، هه ر کۆتایی نایه ت. له دووره وه کورپیک ده ببینییت شه روا لیکی ره ش و کراسیکی نیلی له به ردایه، ئه وه تا ئه وه خو یه تی، باش بوو هاته وه. ده ی خیرا که کورم پی هه لگره و زوو بگره لام.

نا دایه گیان ئهوه من نیم، من لیږم... لهو جیگایه م که چه ند ههنگاو یکی تر دهگهینه مولگای نا ئاسایش.
له ناکاو گهشتینه جیگای مه بهست. ئوتوموبیله که ئهوه نده له ناکاو وهستا هه موومان وهک چیشتی مجهور به سهر یه کنتردا تیگرژاین. خه مه کانم به ره و زیاد بوون ده چوون، شیرزه یی به پروومه وه دیار بوو. لایهک خه می دوکانه که م بوو، چوون که لویه له کانیان به تالان برد، لایهک خه می دایکم بوو. دلخووشی خووم ده دایه وه که مالی دنیا هیچ نیه ههر دروست ده بیته وه، به لام دایک ههر یهک دانه یه و نابیته وه. مالی دنیا و سامان ههر په ییدا ده کریتته وه، که ی ئازاد کرام هه مووی دروست ده که مه وه، ههر ئازادیش ده کریم... چیم کردوو؟ خو که سم نه کوشتوو. ئه وه شم ده زانی هه زاران که س پیاویشیان نه کوشتوو، بی سه روشوین کران. زور که سی تر پیاو کوژ بوون، ئازاد و سه به ست بوون.

خه می گه وره ی من دایکم بوو، ده مزانی ههر چوونیک بیته خووی ده گه یه نیته دوکان، ئه وسا دوکانه که به بی خاوه ن ده بینیت و که لویه له کانیش تیگرژاو و به تالان بر او، خووی ده کوژیت، هینده له خووی ده دات لهو شه قامه چوله دا دنیا دینیتته سهر خووی.
دایکم راستی ده گوت « ئیمه و زوربه ی خه لکی تریش، خاوه نی زور شت بووین له مال و سامان و خانو به ره، به لام ورده ورده له هه موو شتیکمان که مبووه و به تالان براین هه تا دوا جار هیچمان نامینیت و به روتی له م شاره ده رمان ده که ن».
دوکانیکمان هه بوو، ئه ویش چوو. دایکم له به رده م دوکاندا واقی ورده مینیت و توشی شوکده بیته، ناپه رژیته سهر که لویه له کان کوپان بکاته وه، هه روا جییا نده هیلیت.
وهک شیته ههر ئه مبه ر و ئه و به ر ده کات. نازانیت هه والی من له کی بیرسیت؟ که س به شه قامه که وه نیه. هینده ی تر له خووی

دهدات و قزى خوى دهرنپتتهوه، عاباكهى فرپيدهدا و له خولتهكهدا وهك مندال خوى دهگهوزينيت. دهست دهكات به گريان و هاوار، دهيكاته به شين و رورؤ «ئاي رؤ كورپهكه، كورپهكهميان كوشتووه. ههتيوهكهى من بىتاوان بوو، بوچى كوشتتان؟ بو كويتان برد؟ ئاي رولته گيان، به قوربانى بالاكته بىم، به قوربانى ئهو خوينهتبم كه به سهر دوكان و مييز و كهلوپهلهكاندا رزاوه. له كوئى به قوربانتبم. بو كام نهخوشخانهتان برد؟ با خوينهكهى ماچ بكه، با بوئى پيوه بكه، خوئى كورپى خوم دهناسمهوه، دهيدوزمهوه بو كام خهستهخانهتان بردووه».

من دايكم دهناسم، دهرانم ههموو خهستهخانهكانى ناوشار به دوامدا دهگهريت و نامدوزيتهوه، دنيا درهنگ داديت ههر نامدوزيتهوه. دهگهريتتهوه بو مالهوه... بو مالىكى چول و هول. باوهر ناكهه نهخوشخانهكانم بو بگهريت. كهس وهك دايك نيه. دايك هينده ههستى بهرز و ميهرهبانه، دلويپك ئارهقهى مندالهكهى لهناو روبريكددا دهناسيتهوه. ئيستا بوئى خوينهكه دهكات كه به سهر كهلوپهلهكان و مييزهكهدا رزاوه، ههر زوو ههستى پيدهكات... «ئهمه خوئى كورپى من نيه، كورپهكهى من خوئى گهش و جوانه، بوئى خوشه وهك گولاوه، ئهمه بوئى خوئى سهگى توپيوى و ليديت، خوا دهنانيت چ كه ره بهرهلايهك لييرهدا گهوزاوه».

به پهله له ناو پيكابهكه دايانبهزاندين و لوليان كردين «چهند گورج و به جهربهزهن لييره» ههر ئهوانه بوون ماوهيهك لهمه و پيشتى كاتى كارهساتهكه «كونه مشكيان لييوو بهقهيسهري».

هه‌موومانیان خسته ژوریکه‌وه . کابرایه‌کی زله‌یتر هه‌ر زوو هه‌ره‌شه‌ی خۆیکرد « تاکو بانگیان ده‌که‌ین، با له‌و ژوره‌دا بن، با بزانیان لی‌ره‌ش ئه‌وه‌نده قاره‌مانن».

ژوریکه‌ی ته‌سک و بچوک، هه‌موومانیان ئاخنییوووه ناوی، ئه‌و کورپه‌ی له‌ من گه‌وره‌تر بوو. که‌رولال بوو. پێشتر وا هه‌ستمده‌کرد که‌ ترسا بی‌ت و توانای قسه‌ کردن و وه‌لامدانه‌وه‌ی نه‌بی‌ت، له‌ ژوره‌که‌دا هه‌ر به‌ بی‌ده‌نگی دانیشتیبوو. ئه‌و پیاوه‌ پیره‌ش که‌ له‌ گه‌لماندا بوو هه‌میشه‌ ده‌گریا. من هه‌ندیک جار به‌زه‌یی و هه‌ندیک جار رقم لی‌یده‌بووه. ده‌مگوت له‌ هه‌موومان گه‌وره‌تره‌، ده‌بی‌ت پیاویکی دنیا دیده‌ بی‌ت. سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی دلخۆشی ئی‌مه‌ بداته‌وه‌، لوشکه‌ لوشک ده‌گری. من زور دل‌م ته‌نگ بوو، وامده‌زانی له‌ هه‌موویان بی‌تاوانتر و مه‌غرورترم. به‌لام نه‌ده‌گریام. هاوارم کرد: کابرا بو‌ چی ده‌گریت؟ چاوه‌روانبه‌ بزانیان چیمان به‌ سه‌ر دی‌ت؟ ئه‌م گریانه‌ کو‌تایی پێیه‌ینه‌!

— کورپه‌ی خۆم من بو‌ خۆم نا‌گریم... . چاوه‌روانی چی بکه‌م؟ ئه‌وه‌ی به‌ سه‌ر من هات کو‌تایی بوو. ئی‌تر شتی‌ک نه‌ماوه‌ که‌ من چاوه‌روانی‌م، تا کو‌ بزانیان چیمان به‌ سه‌ر دی‌ت. من نه‌بو‌ خۆم ده‌گریم نه‌ له‌ ترساندا ده‌گریم... . بو‌ به‌ده‌ختی خۆم ده‌گریم بو‌ ئه‌و منداله‌ بی‌ تاوانه‌ ده‌گریم، بو‌ کورپه‌که‌م ده‌گریم. ده‌ستی له‌ ناو ده‌ستم بوو بو‌ گه‌را‌جی پاسه‌کان به‌ره‌و ماله‌وه‌ ده‌رۆشتین. له‌ دوا‌ی یه‌که‌م ده‌سترپێ‌وه‌وه‌، له‌ ده‌ستی‌کی ته‌قه‌کانی دواتر ده‌ستی هه‌ر له‌ ناو ده‌ستدا بوو. به‌ لادا که‌وت. ویستم هه‌لی‌یگرمه‌وه‌ هه‌موو سه‌ر سه‌نگی خو‌ین بوو، نه‌مده‌زانی چیبکه‌م، هاوار بو‌ کو‌ئ و بو‌ کئ به‌رم، هه‌ر هاتوو چۆم بوو. ئه‌و به‌سته‌ زمانه‌ هه‌ر زوو گیانی له‌ ده‌ست دا بوو. که‌سی‌ک نه‌بوو به‌هانامه‌وه‌ بی‌ت و یارمه‌تیم بدات. خۆم هی‌چم پێ‌نه‌ده‌کرا، له‌ ناو ته‌قه‌ و شه‌قه‌ی گولله‌کاندا شپه‌زه‌ و بی‌هوش و ده‌هاتم و ده‌چووم. هه‌ر ئه‌وه‌نده‌م

پیده‌کرا به سهر لاشه‌که‌ییدا شوپ بېمه‌وه و خه‌لک به‌سه‌ریدا
نه‌پون.

ویستم هه‌لیبگرم و له سهر شه‌قامه‌که دووری بخه‌مه‌وه،
کاتیگ به خوم زانی له گهل ئیوه له‌ناو ئوتوموبیله‌که‌دام. بو بی
به‌ختی خوم و بو ئه‌و منداله بی تاوانه ده‌گریم، پوله گیان.
ئای دایه گیان، ئه‌گهر ده‌زانیت کوره‌که‌ت له ناو گیراوه‌کاندا
له هه‌موویان باشتره ... سه‌د خوژگه بو بیکه‌سیه‌که‌م ده‌به‌یت.
دایه گیان ههر که زانیت خوینه پزاوه‌که خوینی من نیه،
گوئی به دوکان و که‌ل‌وپه‌له‌کان مه‌ده، جییان بهیله و برۆ مال‌ه‌وه.
ئاسوده به، ئاسوده! منیش هیچم نیه و له ناو گیراوه‌کاندا له
هه‌موویان باشترم. دایه گیان ئیستا من زور گه‌وره‌م، حسابی
گه‌وره‌یه‌کیان بو کردوم که کاریکی گه‌وره‌ی کردبیت.
ژوریکی زور ته‌نگ و ناخوش بو. قه‌پات و کونبر بو. سهر
باری ئه‌وه‌ی دل‌م ته‌نگ بو، شه‌رمه‌زاری لای پیاوه
جگه‌رسوتاوه‌که بووم.

له زینداندا کاتمان بیر چوو بووه. نه‌مانده‌زانی چه‌ند
کاتزمیره لیره‌ین. ده‌رگای ژوره‌که‌یان کرده‌وه. جیره‌ی ده‌رگا که
خوی له خویدا خورپه‌یه‌ک بو به دل‌دا ده‌هات. پاسه‌وانیک هاته
ژوره‌وه، ئه‌و کوره‌ی له گوشه‌ی ژوره‌که‌دا، دانیشتبوو ههر له
سه‌ره‌تاوه‌که هینایانین و فریانداینه ئه‌و ژوره‌وه، ئه‌و کوره‌ له
سوچه‌دا گیرسایه‌وه و له‌و کاته‌وه جو‌له‌ی له خوی بریبوو. له
سه‌ره‌تاوه‌که‌م قسه‌یده‌کرد، له‌پاره‌وه‌که‌شدا توانای رۆشتنی
نه‌بوو. زیاتر له هه‌موومان ئه‌ویان به دوا‌ی خویاندا راده‌کیشا.
له سوچی ژوره‌که‌دا، دانیشتبوو سهری بو ناو کۆشی داخست بو.
کابرای پاسه‌وان چاوی به هه‌مووماندا گیرا و هاواری کرد: ئه‌ری
کوره‌ تو، ناوت چی‌یه؟ بو سهر هه‌لنا‌بریت؟ بیت وایه ناتبینم ئه‌و

سوچەت گرتووہ... زۆر بە کەسە ساسی سەری ھەلبەری چاوه‌کانی
بەریە ناو چاوی پاسەوانە کە و قسە ی نە کرد.

ـ بۆ قسە ناکەیت؟ ئەگەر ناتوانیت ھەستیت، با بییم و بە
شەق لەو سوچەدا دەرتبھییم.

ـ من ناتوانم ھەلبەسم، ئیتر تۆش خۆت و ویزدانن.

پاسەوانە مل ئەستورە کە ئەوە نە دە ی تر پق ئەستور بوو. بە
دەستە زلەکانی سەر شانی گرت و وەک مندال بەرزیکردەوہ.

ھەر ئیستا بە شەق دەدبەم، لە ناو بازاردا خەریکی ئازاوە
نانەوہ و پیاو کوشتنن، لیڕەش خۆتان کردووہ بە مەری مردو.

بە ڕاکێشان بە ناو ژورە تەسکە کەدا بردی. قاچی ڕاستی شل
بوو کەوتە خواروہ لە ناو ژورە کەدا ئەو قاچە ی بە جیما. تا ئەو
کاتە کەس لە ئییمە نەیدەزانی قاچی دروستکراوی ھەییە و قاچی
خۆی نیە.

دەزانم دایکم ھەتا کو ئیستا ھەر نەگەر اوہ تەوہ بۆ مائەوہ و
بە دوای مندا ھەر ویلە. ھەر دەگەر پیت و دەگری و دەلاوینی تەوہ،
بە دەم ھەنسکی گریانەوہ لەو کەسانەش ھەوالم دەپرسیت، کە
من نانس... من نانس...

دایە گیان خۆت ماندو مەکە، لەوہ زیاتر بە دوامدا مەگەر ی.
بچۆ مائەوہ. ھەرگیز نامدۆزیتەوہ ئەگەر ھەموو شاریش بە دوامدا
بگەر پیت. من لە جیگایە کەم کە ناتوانیت بییتە ئییرە. لە بەر
ئەوہ برۆ مائەوہ پشو بدە. ئەمە نە دەش بە گریان و خو کۆشتن بە
ناو شاردای بگەر پیت، شیتە شیتە منال و گەورە دوات دەکەون،
شیتە دەکەن.

دایە گیان ھەفتە یە کیش بگەر پیت نامدۆزیتەوہ. خەمی منت
نە بییت، من زۆر باشم. ئەو باشە نا کە قەناعەتم بە زیندانی
دوژمن ھە بییت. گەر دەزانیت لە گەل کام کەسانەدا بەندم، زۆر
پازی دە بییت بە بە ختم.

خۆی هەر ده‌پرواته‌وه، چی ده‌کات؟ که شه‌و داهات ناچار ده‌بی‌ت به‌ره‌و مال‌ه‌وه بر‌پرواته‌وه. هەر له‌ سه‌ری کۆلانه‌که له‌ گه‌وره و بچوک هه‌والی من ده‌پرسی‌ت، ئایا من گه‌راومه‌ته‌وه بۆ مال‌ه‌وه؟ به‌لام که‌سیک نیه له‌ کۆلانه‌که‌دا منی بینیی‌ت.

پوره خونه‌ی دراوسیمان هه‌شتا هەر له‌ به‌ر ده‌رگایه. دل‌ی زۆر به‌ ئیمه‌ ده‌سوتی‌ت. هەر له‌ دوره‌وه به‌ره‌و روی دایکم ده‌چی‌ت «ها ئایشی خان هه‌والی کوره‌که؟» ئیتر دایکم هه‌سته‌کات که من نه‌گه‌راومه‌ته‌وه. له‌ ناو به‌رد و دار و خۆلی کۆلانه‌که‌دا، دا ده‌نی‌شی‌ت و به‌ هەر دوو چه‌پۆک به‌ سه‌ری خۆیدا ده‌دات، خۆی ده‌کوژی‌ت. ژنانی گه‌ره‌ک له‌ ده‌وری کۆده‌بنه‌وه، ده‌ستی ده‌گرن و نایه‌لن ئه‌وه‌نده به‌ سه‌ری خۆیدا بکی‌شی‌ت، قسه‌ی بۆ ده‌که‌ن و دل‌خۆشی ده‌ده‌نه‌وه، که ئارام بگری‌ت و جاری هه‌یچ نه‌بووه بۆ له‌ ئیستاوه خۆت ده‌کوژی‌ت. به‌لام سو‌دی نیه. من دایکی خۆم ده‌ناسم. پوره خونه‌ی ده‌بیاته‌ مالی خۆیان، به‌لام ئه‌و ناچی‌ت، له‌ هه‌یچ مال‌یک ئارام ناگری‌ت، به‌ بی من چاوی به‌رایه‌ی نایه‌ت بۆ هه‌یچ شوینی‌ک بچی‌ت.

نا دایکه‌که‌م نایه‌م... بۆ مالی که‌س نایه‌م ده‌چمه‌وه کاول بووه‌که‌ی خۆم، بچم تی‌ر بۆ بال‌ای بگری‌م. خۆم ده‌زانم ئیستا کوشتی‌وانه، کوری من مندا‌ل بوو، مندا‌ل.

دایه‌ گیان، من منالم تو‌ راست ده‌که‌یت، له‌ هه‌موو گیراوه‌کانی‌تر مندا‌ل‌ترم. به‌لام دایه‌ گیان باوه‌رت هه‌بی‌ت له‌ هه‌موویان باشت‌رم. ئه‌وانی‌تر سه‌رباری ده‌ستگیر کردنیان هەر یه‌که‌ کۆمه‌لی‌ک گرفتی‌تری هه‌یه. ئه‌وه‌نده مه‌گری و له‌ خۆت مه‌ده، ئارام بگره‌ و دل‌ت له‌ لای من نه‌بی‌ت.

قاچه دروستکراوه‌که به‌ ته‌نها له‌ ژوره‌که‌دا که‌وتبوو. دوا‌ی راکیشانی له‌ لایه‌ن پاسه‌وانه‌که‌وه، کوره‌ که‌ر و لاله‌که‌ قاچه جیماوه‌که‌ی هه‌لگرته‌وه و له‌و جیگای که‌ دانیشتی‌بوو قاچه‌که‌ی

دانا. ئىمه هه موو بېدهنگ بووین، كهس قسهی له گهل كه سیتتر نه ده كرد، هه رواش باشتر بوو. هه تا قسه مان له گهل يه كتردا بگردايه، زیاتر خه فته و زوخاو ئاشكرا ده بوو.

يه كه م شهو هه ر له خه يالى دايكمدا بووم، شاره زای دايكى خووم بووم. باشم ده ناسی. دايكه كان هه موویان دل سوون، وهك هه موویان له يهك دايكى گه وره دروستبوو بیتن.

دواى ئازاد بونیشم له زیندان، هه میشه ئه و رۆژهم بوو ده گيرايه وه، كه چون دايكم هاتبووه بهر چاوم. له راستیدا هه ر وابوو كه من بوو چوو بووم، خویشی هه روا بوو باسكردم كه من له بهر چاوم بوو. هه ر يه كه م رۆژ له به نديخانه ئازاد كرام، زوربهی رۆژه كانى زیندانم بوگيرايه وه. من وا هه ستم ده كرد دايكم له دلمايه و ئاگاداری هه موو كات و روداو پيشهاته كانى ژيانى منه. دلی دايك هه روايه ئه و رۆژانهی كه زیاتر بیزار ده بووم له زیندانا، داواى لیبوردنم له دايكم ده كرد ئه گه ر جاريك دلیم ئازار دايیت.

ماموستا گيان ئه گه ر ئه و به يانيه به قسهی دايكم بگردايه نه چوومايه بوو دوكان توشی ئه م گرتنه نه ده بووم، ئه م هه موو چه رمه سه رى و ئازار و ناخوشيانه م به سه ر نه ده هات. دايكیشم توشی ئه و خه فته گه وریه نه ده بوو. زوری پیگوتم: كورم مه رۆ بوو دوكان، ئه مشه و خه وم بينيوه. چى ده بییت ئه گه ر رۆژيک دوكان نه كه يته وه، خو له برسان نامرين.

دایه گيان چون ده كرییت بوو دوكان نه چم؟ ده زانم ئه گه ر ئه مرۆ نه چم له برساندا نامرين. به لام توو هه میشه خه و ده بينیت، شه و نیه خه ويكى تازه نه بينیت. ناکرییت هه موو خه ويك بوو به يانی من دوكان نه كه مه وه.

_ ئه گه ر به قسهی دايكت بگردايه ئیستا لیره زیندانی نه ده بوویت و منیشت نه ده ناسی و لیره ته نیا ده بووم.

— مامۆستا هەر ده‌بوایه بچومایه. ئەگەر ئەو پۆژە له‌وئ
نه‌بوومایه ئەو کاره‌ساته هەر رویده‌دا. ئەو سا چاره‌نوسی من
خرایتر ده‌بوو هه‌زار به‌زمیان بۆ دروست ده‌کردم.
— ئیستاش چاره‌یه‌کمان نیه، ده‌بی‌ت خۆراگر بین. ئەوه‌ی که بوو
تازه رویداو بپرایه‌وه. خوا گه‌وره‌یه هەر پزگارمان ده‌بی‌ت.
— منیش ده‌زانم... پزگارمان ده‌بی‌ت. له‌و باوه‌رپه دام به‌م
نزیکانه ئازادم بکه‌ن. چیان لیم ده‌وی‌ت؟ ماوه‌یه‌کی زۆره لیرهم و
هیچیان بۆ ئاشکرا نه‌بووه، خۆیشم بئ‌تاوان گیراوم.
دوئ شه‌و که بانگیان کردم به قسه‌کانی ئەفسه‌ره‌که‌دا دیار
بوو که به‌م زووانه پزگارم ده‌بی‌ت. هەر چه‌نده له سه‌ره‌تا
هه‌ندی‌ک قسه‌ی بیسه‌ر و به‌ری کرد. یه‌که‌م جار که بینیمی
سه‌یری پیه‌هات، ئەو هه‌میشه له لای دوکانه‌که‌ی منه‌وه
پاده‌وه‌ستا. ئەفسه‌ری زیندانه‌که‌ی ئاسایش پییگوت: ئەمه
یه‌کی‌که له‌وانه‌ی که پۆژی روداوه‌که گومانمان لیکردوو و له‌و
جیگایه‌دا گرتومانه، ئایا که‌سی‌کی له‌م شیوه‌یه‌ت بینیه‌وه؟
ئەفسه‌ره برینداره‌که به ته‌واوه‌تی چاک‌بووه، وا دیار بوو
بریندار بونه‌که‌ی جیگای کاریگه‌ری نه‌گرتبوو که بیکۆژی‌ت. به
پیکه‌نینه‌وه گوتی: «ناشی‌ت به پلانی تو ئەم کاره کرا بی‌ت، تو
پێگا و شوینت بۆ ئاماده کرد بی‌تن». من به قسه‌کانی زۆر تی‌ک
چووم. بیرم له بیوه‌فایی و ترسنۆکیان ده‌کرده‌وه. بیرم له‌و کاته
ده‌کرده‌وه که له‌ناو دوکانه‌که‌دا که‌وتبوو، تف و لیک به‌ده‌میدا
ده‌هاته خواره‌وه. نه‌متوانی هیچ بلیم، خۆم له بیر چوو بۆوه،
هه‌رگیز چاوه‌روانی ئەو قسانه‌م له‌و نه‌ده‌کرد. له‌و باوه‌رپه‌دا بووم
هەر که بینیمی فه‌رمان ده‌دات زوو ئازاد بکریم. ئەو کاته‌ش که
پییان گوتم «ئەفسه‌ره‌که‌ ماوه و سه‌ردانی ئیره ده‌کات، ئەو
که‌سانه به باشی ده‌ناسی‌ته‌وه که ته‌فه‌کانیان لیکردوو». زۆر
دل‌م به‌وه خۆش بوو که دیته ئیره. به‌لام پۆژی روداوه‌که ئاواته

خواز بووم که نه مینیت و ئه وشه قام و گوزهره رزگاریان بییت. من له ناو خه یال و بیره وه ریه ئالۆزه کاندایا به په شیویه وه چاوه روان بووم، ئه ویش چاوه پروانی قسه یه کی تری له من ده کرد. — بۆچی؟ قسه ناکهیت. ئه گهر شتیک ده زانیت پیمان بلێ!

ئه مجاره هیمنتر بوو، تورهی یی و ده مارگیری و جدیهت له قسه کاندایا دیار نه بوو. ئه فسه ره که ی تر که به رپرسی ئاسایش بوو، داریکی ئه ستوری لوسی به دهسته وه بوو، ده یکی شتا به دهسته که ی تریدا و به پیکه نین و گالته جاری و فیزه وه سه پیری منی ده کرد، که خۆی به که سیکی سه رکه وت و براوه ده زانی.

من نه مده زانی چی بلیم و قسه ی چی بکه م؟ ئه و باش ده زانی که من ئاگاداری ئه و روداو و به رنامه یه نیم.

تۆ بۆ خۆت زۆر له میژه دیبیته ئه و شه قامه و له لای من پاده وه ستیت به بی ئه وه ی هیچ روبات « قسه کانم زۆر به پچرپچری ده کرد ». من چاوه رپی ئه و فسانه نه بووم که کردی. ئه ویش دلنیا بوو که من دوورم له به شداریکردنی ئه و روداو. نه که سیش چاوه پروان بوو نه ئه وانیش خۆیان که کاره ساتیکی به و جوړه له ناو جه رگه ی بازاردا و له ناو کۆمه لیک باره شدا روبات. ئه و ههستی به په شوکاوی من کرد، هیمن تر بوو.

ده زانم تۆ ئاگاداری ئه و کاره نیت، ئه وان ههش ته قه یان کرد خۆم ده یان ناسمه وه، زۆر نزیک بوون. ئیستا ده چیته وه ژوره که ی خۆت، به یانی یان دوو به یانی لیږه ئازادت ده که یین، به لام هه ر کاتییک گومانته له هه ر که سیکی هه بوو، ده بییت ئاگادارمان بکه یته وه، ئیمهش یارمه تیت ده ده یین.

چه ند دلّم به وه خۆش بوو که به یانی یان دوو به یانی ئازاد ده کریم، دوو ئه وه نده زیاتر قیزم له و قسانه ی تری ده کرده وه. ئه مانه چییان له من ده ویت، جگه له خۆتان کی له م شارهدا به گومان و ئازاوه گیږه. ده ی بۆ خۆیان با هه ر بلین.

ئەو شەو ۋەم بەياد دېتەو، كاتىك سەر كەوت گەپرايەو ۋە ژورەكە، من بە ئاگاھاتمەو ۋە چاوهكانم ھەلپىرى. ئەو ۋە يەكەم جار بوو ئەو بەرن بو لىكۆلېنەو ۋە پىرسىيار كىردن، چاوهپىرى ھاتنەو ۋە يەكەم، تاكو گەپرايەو ۋە خەوملىكەوتتېوو. _ مامۆستا گيان ھەلمەسە، بخەو. ئەمشەو ۋە لەھەموو شەوۋىك ئاسودەتر بخەو، لەو باوھەرەدام ھەر يەك دوو رۆژىتر لېرە دەبم ۋە پىزگارم دەبېت.

_ ھىوادارم وا بېت. دەمزانى ھەر بو ئەو ۋە ناردويانە بە دواتا . بانگكردنى جارى پېشوتىر كە پېيان وتېوون ماوھىكەكىتر ئەفسەرە برىندارەكە چاكدەبېتەو ۋە بو ئېرە دېت . بو تەماشاكردنى ئەوانەي كە بە گومانى ئەو تاوانە گىراون، ئەو كەسانە دەناسىتەو كەتەقەكانىيان لىكردون. كە تو پۆشتىت ۋەك جارهكانى پېشو دلم لە لات نەبوو، ھەستم بە خۆشى دەكرد، ۋەك كەسېك پېم بلىت كە بەم زووانە لېرە پىزگارت دەبېت ۋە بى خەم ئەمشەو بنوو، لە خەيالى دەرچونى تو بووم لە زىندان وردە ۋە خەوم لىكەو ۋەت، ئەگەر وانەبوايە ھەرگىز نەمدەتوانى بخەوم ھەتاكو تو دەگەپرايتەو. ئەگەر لېرە ئازاد كرايت، لە پېشدا بو دوكان دەچىت يان بو لاي داىكت؟

مامۆستا من داىكم زور خۇش دەوېت، دەزانم ئىستا لە چ حالىكدايە، ئەگەر مابىتېش ھەر باشە. ئەگەر لېرە دەرچووم دوو ۋەم سەردانم بو مالى ئىو دەبېت. يەكەم سەردانىشم بو مالى خۇمان بو لاي داىكم. ھەموو پۆژەكە لە لايەو دادەنىشم، باسى زىندانى بو دەكەم، ئەگەر ماندوبووم سەر دەكەمە سەر پانى ۋە سەر خەوۋىك دەشكىنم، دەست بە سەر ما دىنېت ۋە پەنجەكانى بە ناو قىزدا دەگىرېت منىش وردە ۋە بەرەو خەوۋىكى شىرىن ۋە

ئاسودە غلۇر دەبمەوہ . لەو پىروايەدام ئەو پۆژەى من دەپۆمەوہ ئەو لە ناو كۆلانەكەدا راوہستاوہ و چاوہپوانم دەكات . سەيىرى ئەمسەر و ئەوسەرى كۆلانەكە دەكات . دلنپام ئەوہ پيشەى ھەموو پۆژىكى ئەوہ . جارجارەش دەچىت بۆ ناو بازار پ بۆ سەيىرى دوكان و ھەوالى من لە دراوسىكان دەپرسىت . ھەر وەك يەكەم پۆژ بە ناومىدى دەگەرپتەوہ بۆ مالەوہ . لە پىگا ھىوا و ئومىدىكى بچوك بە خۇيدەدات . بەلكو كەسىك ببىنىت كە من بم . يەكە يەكە سەيىرى دەموچاوہكان دەكات بەلام من نابىنىت ھەتاكو دەگاتە ناو كۆلانەكە ھىوا و ئومىدەكانى بەرەو كەمبونەوہ دەچن . لە سەرى كۆلانەكە كەس بەرەو پىرى راناكات كە مژدەى ھاتنەوہى كورەكەى بداتىت ، ئىتر بى ھىوا لەلای ژنانى گەرەك دادەنىشىت و دەيكات بە شىوہن . نازانم دايك بۆ ھىندە مپەرەبان و بەسۆزو پىرۆژن ؟

_ من كە دەلپم ئىرە قوتابخانەىە ، بە راستى واىە . ئەگەر چەند رۆژىكى تر لىرەبىت ، دەزانىت بۆچى دايك ئەوہندە پىرۆژە . وەستا بە خەتى خۆى لە سەر ديوارەكەى ئەو بەر لە سەر پىرۆژى دايك نوسىويەتى . ئەگەر بەيانى بىخوینىتەوہ لە پىرۆژى دايك تىدەگەيت .

_ ئەگەر لىرەش نەبىخوینمەوہ ، كە ئازاد كراين ھەر شوپىن و كاتىك دەبىت كەتۆ بۆم باسبەيت . من ھەموو پەند وقسەكانى وەستام لە تۆوہ بىستووہ ، خۆ من ئەوم بە زىندوى نەبىنىوہ . من ھەر چىەكى وەستا بزانم لە تۆشى دەگەينم ، ئەوہى كە ئىستا نوسراوہ و خۆت دەتوانى بيانخوینىتەوہ ، ئىتر بۆ ھەلبگىرىت بۆ كاتىكى تر . با ھەر لە قوتابخانەكە دا فىر ببىن ، ئەگەر پى رابگەين ، بە تايبەتى ئەو باسانەى كە پۆژانە دىنە ناو گفتوگۆكانمانەوہ .. ئىمە دوو ھاوپىين لىرە و لە دەرەوہى زىندانىش . چەند لىرە پى رابگەين خەرىك دەبىن ، ھەر چىەكىش

چاوهکانی ئافیسنا لمیان تیچوو

مایهوه بو دهرهوهی زیندان. شهو درهنگه و ههر دوو کمان
ماندوین، مهلاش خهوتوو. به نیازی رۆژیکی نوئ و پر شادی.
_شهو شاد.
_شهو شاد.

خهوهكان بوون بهشيك لهژيانى، پياوهپيرهكەش بوو بههاورپي شهوانى. ژيانى واقعى وخهوهكانى بهجوړيك ئاويتهبوون، ههنديكجار نهيدهزانى خهودهبينيت ياخود بهئاگايه، بهلام ههنهيدهزانى ئهوپياوه كييه شهوان ديتهخهوى و قسهى بو دهكات. لهسهرتادا من زور گرنگيم بهگيرانهوى خهوهكانى نهدهدات، دواتر ههستم بهو ئيراده يهكبينهيهى ناخيكرد كهسهرودهسهلاتى خوئ وهك حالتهى خهوبينين دهپرژيته ناوهموو گيانيهوهوه ههمووهستهكانى داگيردهكات، بهتاييهتى لهدواى ئهوپرژتهى كه كوومهليك خهلكى زور لهلاى دوكانهكهى خوئ لهدهورى كووبوونهوهوه ئهويش وهك رابهريك قسهى بو دهکردن. ئيتير منيش نهمدهتوانى بهپهروشهوه گويى بو رانهگرم، بهلام نهمدهزانى وهك هاورپيهك خهوهكانى بو من دهگيرپتهوه ياخود چارهنوسى خهوهكان دهبيت بهو شيوهيه بيته دهرهوتيكهل بهژيانى واقيع بيت. حالهتيكيتير سهرسامى كردبووم، جگهلهوهى بهپوخساريدا ديرابوو خهويكيتير تازهم بو بهيان دهكات، لهكاتى گيرانهوهيدا هيديهيدي منيش دهچوومه ناو دونياى خهوهكهوه. پاش تهوابوون وامدهزانى لهپرژگارى زينداندا لهگهل وهستاي هاورميدابووم، رهنگو بوئى وشهكانى سهركهوت كهلهزارى پياوهپيرهكهى بيستبوون، ههمان ئهوشيوهوه رهنگو بوئانهبوو كه لهژورهكهى زينداندا وهستا بهريتميكى هيمنو نهرم قسهى بو دهکردم. جاريك گوتم: سهركهوت ههموو قسهكانت لههى وهستا دهچن! ئهوزوو

حالیبوو، گوتی: رهنگه واییت، بهلام هه موو ئه و قسانه م له پیاوه پیره که بیستوو، ئه گهر وه ستاییت، دیته خه وی تووه، خو ئیمه یه کتریمان نه ناسیوه. گوتم: مه به ستم ئه وه نه بوو، منیش ده لیم وه ستا نییه، چونکه ئه وه هینده به ته مه نه بوو وهک توو باسی پیری ئه وه پیاوه ده که ییت. ئه گهر وه ستایشییت، خه و په یوه ندی به ناسین و نه ناسینه وه نیه.

ئه مرۆش ده یه ویت دیداری خووی پیاوه پیره که ی هاو پیری شه وانیم بو بگپریته وه. هه موو وشه کان به پوخساریه وه دیارن، وه خته له ناو چاوه کانیه وه برژینه دهره وه ئه گهر که میکیتر له زاریه وه نه پرژین. له سه ره تادا به شیوه یهک ده ستیپیده کرد که وتاریکی سیاسی یا خود کومه لاتیم به نهینی بو بخوینیته وه، هییدی هییدی بو ناو خه وه که ی خووی و قسهکانی پیاوه پیره که په لکیشی ده کردم. ئیتر من بیده نگه بووم تا کو ئه و خه وه که ییم بو بگپریته وه، چیتز له دهر ونیدا په نگه خواته وه و له چاوه کانیدا وشه کان نه پرژینه دهره وه.

ویژدان په یامیکی خودایی بوو. پوژگاریکی زور کون بهر له ئیستا، زور پیش هه لکردنی باره شهکانی بیابانه دورهکان، خوا له ریگه ی ئاگره گه وره که وه به ئیمه ی ناساند. ویژدانمان به هووی ئاگره گه وره که وه ناسی. گرنگی ویژدان له لای ئیمه له وه دا بوو که خوداشمان له ریگه ی ویژدانه وه هه ست پیکرد.

کاتیکی ویژدان گه یشته لای ئیمه و رهنگ و ریشه ی له ناو کومه ل و یاساکان و هه لسوکه وتی پوژدانه دا داکوتا و بلاو بووه. هه ستمان به وه کرد که کومه ل پیویستی به بونی خودا هه یه. پیویستی بونی خودا په پیره و کردنی زیاتری مه سه له ویژدانی و کومه لایه تی و مروقایه تیهکان بوو. خوا سه رقالی ئه و کومه لانه بوو که «شته» بیکه لکه کانیا ن ده په رست. ئه و بهردانه بیان

دەپەرست كە پېشتەر ھەر خۇيان مېز و گويان پېدا دەکردن و سەرى دەعباكانيان پېدەسپى. پەرسىتنى ئەو نمونە بېكەلكانە رەنگدانەوھى بېمېشكى و نەفامى خەلكى ئەو سەردەمە بوو. ئېمە ھەستمان بە بوونى و پېويستى خودا دەکرد. ئەم فەرى پېويست بوونە سەرچاوهى لە وېژدان و ئەركى لېكدانەوھى مروفت بۆ دەور و پشت وەرگرتبوو. وېژدان پەيامى خودا بوو، گرنگترین پەيامەكانى خودا بوو. ھەموو دياربېھەكانى خودا بەجۆرېك ئاويتهى يەكتريبوون، لەپېرۆزىدا يەكترييان خولقاندبوو. خوا كەسېكى خوشدەوييت كە وېژدان لە رۆخ و دەرون و ھوشيدا رەنگىدا بېتەوھ. گرنكى وېژدان لە فەكر و ئەركى مروقتا، قالدبونى مروقتەكەيە لە تېگەشتن لە داوا رۆحىي و نەپنېھەكانى خودا. خودا وېژدانى بە يەكېك لە دياربېھە پېرۆزەكانى خوى بۆ مروفت نزيك بە سيفاتى خوى دروستكردووھ. سيفاتەكانى وېژدان نزيك بە سيفاتەكانى خودا خوين. ئەو خوايەى كە سەرچاوهى ھەموو شتەكانە، كە رەنگ و دەنگ و بوونى نيە، نابېنرېت و لە ھەموو لايەكدايە.

وېژدان دياربېھەكى پېرۆز بوو بۆ ئېمە، دەنگ و رەنگى نەبوو، نەدەبېنرا، لە ھەموو جېگايەكدا ھەبوو، لە ناو ھزر و بېر و دەروندا ھەبوو، لە ژيانى رۆژانە و لە گەل ھەموو مامەلەيەكماندا ھەبوو.

بە درېژاى خەوھەكە قسەى بۆ دەكردم و منيش زور بە پەرۆشەوھ گوييم بۆ قسەكانى راگرتبوو. لەناخيشەوھ ئارەزومدەكرد كە بزەنم كېيە؟ بەلام ئەو ھەر قسەى بۆ دەكردم، بوارى پرسىارکردنم نەبوو.

تۆ بېرت ماوھ يەكەم جار ھاتمە خەوت لە گردېك كە ھەمووى دار و سەوزايى بوو، نزيك بە شارەكە؟

_ من هه رگیز یه کهم خهوم له گه ل تودا بیر ناچیته وه، هه موو خه وهکانی تریش که وهک زنجیره یه کی په یوه ست به یهک له یادگاری مندا ماونه ته وه. نه خیر هه رگیز بیرم نه چوونه ته وه، به تایبه تی یه کهم خه و چونکه گومانم له لا دروست بوو، گومانیک پرسیاریکی گه وره ی به جیهیشتوو. ئه و پرسیاره ی که هه میشه له خه یالمدایه به تایبه تی ئه و کاتانه ی له گه ل تودام. پرسیاریک ئاواتمه به زوویی بزانه.

_ من ده زانه توچ پرسیاریکت له لا دروست بووه. ده زانه ئه ته ویته چی بزانه تی. من توانای لیکدانه وه و خویندنه وه ی بیر و خه یالی توّم هه یه. ئاگاداری پرسیارهکانی میشک و دلتم. ئه و که سانه ی که تو بووی چوویت، من هه یچ که سیک له وان نیم. مامه یاره نیم. زور کونترم، هه ر چه نده بوچونه که ت گونجاو بوو گه ر من وهک مامه یاره ته ماشا بکه یته. من ئه و ده ناسم، ئه گه ر هه ز به بینینی ده که یته، جاریک سه ردانی ده که یه.

سه یرم به قسهکانی هات، به تایبه تی دواچار که گوتی، «ده چین بولای مامه یاره». نازانه چه نده دوور بوو رۆحیانه ته کهم له جهسته مه وه که خه وتبووم، له ساتیکی زور که مدا گه پرایه وه ناو جهسته خه وتوووه سارد و سر بووه کهم. به ده م راجله کینه وه به ئاگا هاتمه وه، دایکم بووشانی راده وه شاندم.

_ ههسته کورم! ههسته درهنگه، من ده چم بو نانه و خانه که نان ده کرم، ئاگاداری چایه که به له سه ر ئاگره که جیم هیشتوووه. _ نانی چی و چای چی؟ ئیتر چۆن بزانه کی بوو؟ تازه رۆشت و ناگه پیته وه، چۆن بچین بولای... .

_ رۆله گیان، ئه وه چیته؟ باسی کی ده که یته؟ دیسان غه بییهکان هاتنه وه خه وت؟

_ باسی کهس ناکهم. بچۆ نانه که بهینه، من ئاگاداری چایه که ده بيم. که دایکم رۆشت دووباره خه وتمه وه، ئه مجاره مامه پیره نه هاته وه خه وم. جاريکی تر له دهنگی ئه لقه پریزی ده رگای هه وشه به ئاگا هاتمه وه، دایکم بوو هاته وه. چایه که وهک دوکه لکیشی هه مام هه لمی لیهه لده ستا.

هه ر له سه ره تا وه به جدی خه وه کانی بو ده گپرامه وه، به لام زۆر گرنگیم پینه ده دا، به پیکه نینه وه گوتم: ئه گه ر هه روا بپروات به ده م خه وه کانه وه تیگ ده چیت.

_ مامۆستا گیان ناهه قمه ئه گه ر تیگ بچم. رۆژ تا ئیواره چاوه روانی شه و ده که م که خه و به مامه پیره وه ببینم، کاتیگ دیت و دوو قسه م بو ده کات، دایکم خه به رم ده کاته وه. به ده م هه لسانه وه ورپینه ده که م، ئه ویش گالتهم پیده کات: «چیه، دیسان غه بییه کان هاتنه وه لات». تیئاگه م دایکم چۆن وا ده لیت! ئه و هه رگیز ئه و پیاوه ی نه بینیه و نازانیت چه نده نورانیه. ره نگه با پیره گه وره ی خۆمان بیت؟ ئه گه ر نا بو دیته خه وی من؟ هه ر با پیره گه وره ی خۆمانه، یا خود چۆن مالمان ده دۆزیته وه؟

_ مال دۆزینه وه ی چی؟ تو نالیت یه که م جار له گردیکی به رزی نزیک شار بوو هه مووی سه وزایی و دار بوو؟ ئه و چۆن بو لای تو دیت؟ ئه وه رۆحیانه ته که ی تو یه به دوایدا ده گه ریت.

_ مامۆستا به مندالی هه تا کو گه وره ش بووم، نه هه زمه ده کر خه و ببینم، نه خه وه کانیشم بو دایکم ده گپرایه وه، ئیستا به پیچه وانه وه هه موو شه ویک ئاره زوده که م ئه و پیاوه پیره بیته خه وم و بو به یانی بیگپرمه وه. بو مه سه له ی قوتا بخانه ش قه ده هه زم به قوتا بخانه نه ده کرد. ئه م هه ز نه کردنه ده بووه مایه ی شه رمه زاریم له لای مامۆستا کان. هه موو هۆکاره کانیش هه ر خۆیان بوون له گه ل ئه و په روه رده خراپه که په پیره وه ده کرا. منال هه ر له یه که م رۆژی قوتا بخانه دا رقی له کتیب و قوتا بخانه و

مامۆستا ده‌بووه. منداڵ پیشتەر له خه‌یالیدا قوتابخانه‌ی به‌ شیوه‌ راستیه‌که‌ی کیشا بوو وه‌ بیری لیده‌کرده‌وه، دواتر چاوسور کردنه‌وه و لیدان هه‌موو هه‌ز و ئاواته‌کانی خه‌یالیه‌ ساده‌ و بیگه‌رده‌که‌ی تیک و پیک ده‌دا. ئیستا من به‌ جوړیکی تر بیر ده‌که‌مه‌وه و ده‌روانه‌ قوتابخانه‌. جاران وام ده‌زانی ته‌نها ئه‌و شوینانه‌ قوتابخانه‌ن که‌ ئیمه‌ ده‌یزانین و ناوئراون قوتابخانه‌، هه‌تاکو ئه‌و روژه‌ی که‌ گیرام و دواتر هاتمه‌ ژوره‌که‌ی ئیوه‌. سه‌ره‌تا گالتهم به‌ قسه‌کانت ده‌هات، که‌ ده‌تگوت، ئیره‌ قوتابخانه‌یه‌. گالتهم کردن و بی‌بروایشم له‌ ئازاره‌کانی جه‌سته‌مه‌وه سه‌ری هه‌لدا بوو. ئه‌و ئازارانه‌ی دواتر بوون به‌ هانده‌ر که‌ به‌ندیخانه‌م بو‌ بییت به‌ قوتابخانه‌. ئه‌و زیندانه‌ قوتابخانه‌یه‌کی بچوکی چر بوو. ئازاره‌کان خولقینه‌ری وانه‌کان بوون. ئه‌و وانانه‌ی مانای ژیانیان فی‌ر ده‌کردین. هه‌ر بویه‌ قوتابخانه‌یه‌کی خوشه‌ویست بوو. ئیستا که‌ ئازادم و له‌ ده‌ره‌وه‌ی زیندان ده‌ژیم، به‌ واتیه‌کی تر له‌ زیندانیکی گه‌وره‌تردا ده‌ژیم، هه‌موو شاره‌که‌م له‌ لا قوتابخانه‌یه‌کی گه‌وره‌یه‌ و پوژگار هه‌سخت و پڕ له‌ مه‌رگه‌ ساته‌کان ده‌بنه‌ وانه‌کان. هه‌ر تو‌ راستت کرد که‌ ده‌تگوت، ئیره‌ قوتابخانه‌یه‌.

_ ئه‌مه‌ قسه‌ی من نه‌بوو، من نه‌بووم که‌ زیندان بکه‌م به‌ قوتابخانه‌. هه‌تاکو ناویبێم ئیره‌ قوتابخانه‌یه‌. ئه‌وه‌ وه‌ستا بوو... وه‌ستای هاوری‌م، هاوری‌ی زیندانم. ئه‌و پیاوه‌ی که‌ جه‌للاده‌کان به‌ مردویش ئازاریان ده‌دا. ئه‌و پیاوه‌ی به‌ مردویش هه‌زم به‌ هاوری‌یه‌تی ده‌کرد و ئاره‌زوم ده‌کرد له‌ ژوره‌که‌دا بمینیته‌وه. هه‌لبه‌ت ئه‌ویش به‌ندیخانه‌ی وه‌ك قوتابخانه‌ نه‌دیبینی، له‌ناو زیندانا قوتابخانه‌یه‌کی بو‌خو‌ی خولقاندبوو. ئه‌و مامۆستایه‌ بوو که‌ ئاگری لا خوشه‌ویست کردم. ده‌یگوت: «نویژه‌کانتان له‌ پوناکیدا بکه‌ن». ئاگریک له‌ ناخ و ده‌رونمدا

سهوز بوو، وانهی خۆراگری فیڕ دهکردین، وانهی بهرگری و ژییانی له رۆحماندا دهچاند.

منیش وهک تۆ سههرهتا زۆر بیزار بووم، باوهپم به خۆم نه مابوو به پیکهوت بردیانم بۆ ئه و ژورهی زیندان که وهستای لیبوو. رۆژانی گهرمه ی ئازار دانم بوو، زۆر ماندو و بی هیژ بووم، ئۆمیدم به هیچ خۆشییهک نه مابوو، ورده ورده وهستا قسه ی بۆ دهکردم و دلخۆشی ده دامه وه. پاش ماوه یهک ئازار و ئیشتی جهسته م به ره و که مبوونه وه دهچوون، قسهکانی وهستا جوړیکی تر بوون که کاریگهری له سههر حالته تی من هه بوو. سیمای زیندانه که له بهر چاوم گۆرا، ئه وه ی راستی بیته ههر ئه و زیندان و ژوره بوو. ئه وه ی که گۆرا بوو سیمای میشتک و بیر و بوچوونی خۆم بوو، ئه وه ی که گۆریشی مامۆستاکه م بوو، وهستا بوو. ئه وه نده گه وره بوو، پییخۆش نه بوو به مامۆستا بانگی بکه م. ده یگوت: من له ئاستی پیروزی ئه رکی مامۆستادا نیم. رۆژ به رۆژ نرخ و سهنگی بهرز ده بووه به هۆی ئه و هه موو زانیار و وانانه که فیڕی دهکردم. که سیک بوو زۆر گه وره و خۆشه ویست، خۆشه ویستی من بوو. ئه وه ی له دلما بوو، به رامبه ر ئه و نه مده توانی نه یدرکینم. هینده گه وره و راستگۆ بوو، ئه و بابه تانه ی که قسه ی له سههر دهکرد، ده سنیشانی هه موو سه رچاوهکانی دهکرد. یا خود قسه یهک، رسته یهک هی خۆی نه بوایه، ناوی خاوه نه که ی ده برد. هه رگیز له زیندان باسی نه کردوو که مامۆستای زانکۆ بووه. به هۆی زیندانی کردن و هه لویستی دژی باره شهکان، له مامۆستای زانکۆوه کردبوویان به مامۆستای سههره تایی.

دوای ئازاد کردنم له زیندان، بۆ یه که م جار چووم بۆ مالی وهستا. ئه و کاته من زانیم که ئه و مامۆستای زانکۆ بووه. زۆر به

شهرم و به ههسته وه قسم له گه‌ل ههوسه ره کهیدا ده کرد و باسی رۆژانی زیندانه ده کرد که وهستا چه‌نده قاره‌مان و خۆراگر بووه. هه‌لوئستی وهستام به‌رامبه‌ر به‌خیزانه‌که‌ی بو باسکرد. ئه‌و گوتی: له ژياندا ئه‌وه‌نده به‌ختیار بووم که خیزانی ئه‌و بووم، ده‌مه‌ویت ئه‌و به‌ختیاریه‌م به‌رده‌وام بی‌ت هه‌تاکو له ژياندا بم، هه‌رگیز نامه‌ویت له هه‌وسه‌ری ئه‌و ده‌ربچم.

پیش ئه‌وه‌ی بچم بو مالیان خۆم ئاماده کردبوو که هه‌ندی‌ک قسه‌ی تاییه‌ت به‌ وه‌ستای بو بکه‌م و دلنه‌واایی بده‌مه‌وه، هه‌ر نه‌بی‌ت له ئیش و ئازاره‌کانی که‌م بکه‌مه‌وه. ئه‌و ئافه‌رته ئه‌وه‌نده رۆشنبیر و تیگه‌شتوو بوو، من هه‌ر قسه‌م بو نه‌ده‌کرا. ته‌نها گویم گرتبوو. وا هه‌ستم ده‌کرد که رۆحی وه‌ستا چوو بی‌ته جه‌سته‌یه‌وه، ئیستا وه‌ستایه‌ قسه‌م بو ده‌کات.

وه‌ستا پیاویکی زۆر گه‌وره‌ بوو، زۆر به‌ ویزدان بوو. ویزدانی له‌ سه‌رو هه‌موو شته‌کانه‌وه‌ داده‌نا. له‌ سه‌رو هه‌موو بنه‌ماکانی مرو‌قاییه‌تیه‌وه‌ داده‌نا. گه‌وره‌یی ویزدانی بوو، خۆراگر و خۆشه‌ویستی کردبوو.

رۆژیک گوتم، وه‌ستا ئه‌وه‌نده خۆشه‌ویست و گه‌وره‌ی، هه‌ق وایه‌ له‌ جیگه‌ی ئه‌و هه‌موو وینه‌ بئمانایانه‌ی کابرا، له‌ هه‌موو شوینیکی شاردای وینه‌ی تۆ هه‌لبواسریت. له‌سه‌ر خۆ گوتی:

«من پیاویستم به‌ وینه‌ هه‌لبواسین نیه‌». وینه‌ی ئه‌وانه هه‌لبواسن که‌ چه‌زیان به‌ وینه‌ی خویانه هه‌لبواسریت. کوری باش، خۆشه‌ویستی چۆن واده‌بی‌ت، ده‌ته‌وی‌ت بمکه‌یت به‌ په‌نگ له‌ شاره‌که‌دا! خه‌لکه‌که‌ ئه‌وه‌نده زۆره‌کۆمه‌لیک هه‌رده‌بی‌ت که‌ منیان له‌ لا په‌سه‌ند نه‌بی‌ت و منیان خۆشنه‌وی‌ت و چه‌ز به‌ چاره‌و بینیم نه‌که‌ن، گو بکه‌ن به‌ تۆپه‌ل و بیده‌ن به‌ سه‌روچاوی وینه‌کاندا. به‌ هۆی منه‌وه سیمای جوانی شاره‌که‌ بشو‌یت و ناشیرین بی‌ت.

وهستا كۆمه لېك شتى خۆشه ويست، يه كېك له وانه ئاگر بوو. ئاگر بو ئه و قودره تېك بوو له ناخدا، مروقى هانده دا بو خۆشه ويستى سروشت. رۆژيک زور به وردى باسى خۆشه ويستى ئاگرى كرد، بنه ماكانى ئاگر و كاريگه رى له سهر ژيانى مروقت و پيروژى ئاگرى بوشىكردمه وه. ئه و شه وه خه وم به ئاگره وه بينى. له خه وه كه دا خانووكه مان ئاگرى گرتبوو. خه لك و دام و ده زگاي ئاگر كوژاندنه وه هاتن بو يارمه تيمان و كوژاندنه وه ئاگره كه. منيش هاوارم ده كرد و پيگه م نه ده دا كه ئاگره كه بكورژينه وه. باوه شم به هه موو كه ل وپه له ئاگراويه كاندا ده كرد و به ده سته كانم هه لمده گرتنه وه و ده مئاخنينه وه ناو باخه ل و گيرفانه كانمه وه و هه نديكيانم ماچ ده كرد. ده ست و پيل و ده م و چاوو هه موو گيانم سوتا. كه وتمه وه هاوار و قيزه قيز بو يارمه تى. له هاوارى من وه ستا به ئاگا هات و پرايده وه شاندم.

_ ماموستا ئه وه چيته و چى بووه؟ نه خۆشى؟

به راوه شانده كه هى وه ستا منيش به ئاگا هاتمه وه. په شوكاوى خه وه كه م پيوه ديار بوو. وهك كه سيكى شپوزه و ماندو و ئازاروى رهنكم گورا بوو. وه ستا زور به په رۆش بوو بو حالى من. هاتمه وه سهر خوم، «وه ستا گيان، ئاساييه. هيچم نيه، ته نها خه وم بينى». هه ر ئه و كاته خه وه كه م بو وه ستا گيرايه وه. هه رگيز وه ستام نه دييو، ئه وه نده ي ئه و شه وه پيگه نيبيت. خويشم زور به خته وهر بووم كه توانيم به هوى خه ويكى ئاگراويه وه بو چه ند خوله كېك وه ستا دلخوش بكه م.

_ ماموستا تو ئاگره كه تاوانبار مه كه! ئه و هيچ گوناھى نه بووه. تاوانى خوتبووه، په لامارى دار و ته خته و كه ل وپه لى ئاگراويت داوه. ئه و ئاگره ي له لاي من خۆشه ويست و پيروزه، زور جياوازتره له و ئاگره ي به هوى سوتاندنى شتيكى تره وه ئاگر ده گريت. ئه وه ي من باسيده كه م گرپيكي روته و هه ر خوى

پارچه یهک ئاگره. ئەو ئاگرانه دهبنه خۆله مییش و نامیین. ئاگره کهی که من مه به ستمه، شته کان ناسوتی نییت، دهست و دەم و چاوه ناسوتی نییت، ئەو هه میشه له دل و دهرون دایه و دل و دهرون ناسوتی نییت. گرێکی خوایی پیروژه، نه هه رگیز ده کوژیته وه، نه پاشماوهی خۆله مییشی هه یه.

ئیمه دهتوانین به هۆی ئەو ئاگره پیروژه خواییه وه هه موو ئاگره کانیترمان خۆشبویت. به لام ده بییت ئاگادار بین و بزانیین چون مامه لهی له گه لدا ده که بین و له خۆمانی نه وروژینین. ئەو ئاگره ی که ئیمه خۆشمان ده ویت، پیروژه. شته پیروژه کان سودمه ندن، بی زیانن، خودا به پیروژی دروستی کردون. خودا شته پیروژهکانی که به دیاری بو مروقی ناردون نزیک به سیفاتی خوی دروستی کردون. سیفاتیکی پیروژی ئاگر «یهک» ئاگری پیروژه هه یه. شته پیروژهکان یهک دانهن وهک چون خودا بو خوی «یهکه».

وهستا ژماره «یهکی» له لا پیروژ بوو. یه کجار په یمانی به خوی دابوو که راستگویییت له گه ل سروشت و هه موو که سیکدا. پیچ گوته: وهستا تو ژماره ی یهکت لا پیروژ و گه وره یه، به لام ژماره ی یهک له هه موو ژماره کان بچوکت ره. به پیچه وانه ی خواوه که ئەو «یهک» ه و له هه موو شتهکانی گه وره تره.

به لای منه وه ژماره ی «یهک» بویه پیروژه چونکه خوا له گه ل خویدا ژماره «یهکی» هینا. ژماره ی یهک له هه موو ژماره کان گه وره تره، چونکه خولقینه ری هه موو ژمارهکانی تره. وهک چون خوا له هه موو شتهکان گه وره تره و خولقینه ری هه موو شتهکانه. هه رچی ژماره هه یه له ژماره یه که وه دروست بووه. ئەگه ر یهک و یهک نه بییت، ژماره ی دوو دروست نابیت. هه روه ها یهک و دوو نه بییت، ژماره ی سی دروست نابیت، هه موو ژمارهکانی تر به م شیوه یه. گه وره ترین ژماره سه ره تایی له ژماره

یه‌که‌وه دروست بووه. له بهر ئه‌وه ژماره یه‌ک له هه‌موو ژماره‌کان گه‌وره‌تره و خولقینه‌ری هه‌موو ژماره‌کانی دواى خوڤیه‌تی.

گوتم: وهستا چۆن ئه‌مانه‌ت به بیر داهاتووه و لیكداوته‌وه. به‌داخه‌وه توو زیندانیت، شوینی توو نابیت ئه‌م زیندانه بیت.

_ مامۆستا گیان من هیچم به بیر دا نه‌هاتووه. ئه‌مه فلهسه‌فه‌ی ئه‌فلاتونه و من ته‌نها دووباره ده‌یگێرمه‌وه. جیگای منیش ئه‌بیت هه‌ر زیندانیت، ئه‌ی پیت وایه ده‌بیت زیندان جیگای کێ بیت؟ زیندان جیگای جه‌للاده‌کان خۆیان بیت؟ خۆیان زیندان بوو خۆیان دروست بکه‌ن، خۆیان له ئه‌نجامی تاوانه‌کانیان خۆیان زیندانی بکه‌ن. ئه‌گه‌ر ئیره جیگای ئیمه نه‌بیت، ده‌بیت جیاوازی ئیمه و ئه‌وان نه‌بیت. ئیره جیگای ئیمه‌یه. جیگای مامۆستاکه‌ی ئه‌فلاتونیشه.

بوو یه‌که‌مجار بوو که پرسیم، له سه‌ر چی گیراویت؟

_ له‌م ولاته زیندانیکردنی مروقه‌کان ئاساییه. له‌سه‌ر هه‌موو هه‌لوێستیک به‌ند ده‌کریت. خواپه‌رست بیت، ئاگرپه‌رست بیت، پێشکه‌وتوو خوازبیت، زۆردار بیت. هه‌رچۆنیک و هه‌ر چیه‌ک بیت، ئاساییه ئه‌گه‌ر زیندانی بکریت. ته‌نانه‌ت له‌ گه‌ل خۆشیا‌ندا هاوبیر بیت. دوا‌جار توشی گرفت و گرتن ده‌بیت. چه‌زیا‌ن به‌ هاوڕیبه‌تی یه‌کتیریش نیه‌هه‌تاکو سه‌ر. باشتر وایه هه‌ر له سه‌ره‌تاوه پێچه‌وانه‌ی بو‌چونه‌کان و هه‌لسوکه‌وتیا‌ن بیت و دژایه‌تیا‌ن بکه‌یت. له‌م ولاته به‌ندیخانه‌کان له هه‌موو جیگایه‌ک زیاتر و گه‌وره‌ترن. ئه‌گه‌ر بیگونا‌ح و بیتاوان و هه‌ره‌مه‌کی خه‌لک نه‌گرن، چۆن ئه‌و هه‌موو ژورانه‌ی به‌ندیخانه‌کان پێ بکه‌نه‌وه.

به‌ندیخانه‌کان له جیگا خزمه‌تگوزاری و قوتابخانه‌کان گه‌وره‌ترن. ئه‌مانه بوو خو‌فه‌رز کردنیا‌ن به سه‌ر کۆمه‌لدا، ته‌نها

بوچونکهکانی خویمان له لا پهسهنده، خواست و ههز و بوچونی بهرامبهه بو ههمیشه رههز دههکن. مروفت بوونی ئهوان تهنها ههه ئهوهندهیه که له شیوه و شکلی مروفتدان و به جهسته و سیمه له مروفت دهچن، ئهگههنا زور دوورن له بنهماکانی بوونی مروفتهوه. وهک مروفتیکی ئاسایی بیر ناکه نهوه، وهکو ئاره لهکانیش بیرناکه نهوه. ههموو ئهه ئاره لانهی له رهگهز و شیوه دا جوړیکن، زور ته بان له گهه یه کتردا و ههموشیان یه کتریان له لاپهسهنده. سهگهکان یه کتر پهسهند دهکن و یه کتری ناخون و یه کتری ناکورن. ورچهکانیش، که رهکان و مشک و بوک و بالندهکانیش، پهپولهکان و ههه ههموو ئهوانیتیش، ههموو رهگهزه چوون یه کهکان له گهه یه کتردا گونجاون. زور رهگهزی جیاوازیس پیکهوه گونجاون و ئاسوده و ته بان. ئاره له درهندهکانیش له ناو خویناندا یه کتریان له لا پهسهنده و ریژی لیکچوونی خویمان دهگرن. تهنها ئهمان دژ به مروفت و به رهگهزی خوینان. به بی هیچ تاوانیک له گوشه ی بهندیخانهکان به نندت دهکن و ئازار و ئهشکه نهجهت دههکن و تاوانی فکریکی دژ به مروفتیهتیت به سهه دا دهسه پینن. من ئاگرم خوشه ویت. ههموو شته پیروژهکانی دهستکردی خودا، که نزیکن له خویهوه و یه کیک له سیفاتهکانی خویان تیدایه خوشم دهوین.

ئهو جهلادانه به دینی خویشیان نامون. ئهوانه ی ئاگریان خوشده ویت، خوداشیان خوشده ویت و مروفتیکی پاک و میهره بانن. ئهو کهسانه ئاگر له دهرونیاندا سهوز ده بییت و پوچیکی پاک و بیخهوشیان پیده به خشییت. ئهوان به ناو هینانی ئاگر پهست دهبن، ناوت خراب دهکن و وهک کهسیکی بی باوهه و بی دین ته ماشات دهکن. خویشیان هیچ بیر و باوهه پکی دینیان نیه.

تیناگهه بو نابییت ئاگرمان خووش بووییت؟ چ گوناهییکه نه گهر خووشمان بووییت؟ که بو خووی سهر چاوهی بوونی ژیانه.

من ماموستای قوتابخانه یه کی سهره تای ناو شار بووم. له گهل خواستی دهست و دائیره ی رژیمدا نه بووم. ههر جاره ی به بییانویهک بانگیانده کردم و ئازاریانده دام و سوکایه تیان پیده کردم. له پیشره وی چالاکی قوتابخانه کاندای که سازیانده کرد بو بهرژه وهندی و بونهکانی خویمان، به شداریم نه ده کرد. به لای نهوانه وه تاوانبار بووم. منیان به که سیکی ئازاوه گیپر و تیگدر ده ناسی. جاربهار ئاستی ئیش و کاریان که مده کرده وه. ئایا ئاگرت خووشبوویت تاوانه؟ یا خود قوتابیهکان بو بونهی هیچ و بی بناغه نه به ییت. دواجار منیان کرد به سهرپهرشتکاری چالاکی هه مو قوتابخانهکان. به بوچونی خویمان پله و پایه ی منیان بهرز کردوته وه، به لام مه به ستیان هه بوو. بهرنامه بوو بو تاوانبار کردنی من دایانرشتبوو. نهوان باش ده یانزانی که من ههرگیز نه و برپاره ی نهوان قبول ناکه م. چالاکی قوتابخانهکان به به شداری نه و قوتابیانان هه بوو که باوک و کهس و کاریان له گهل نهواندا بوون. نه و قوتابیان هه خویشیان، نه و کار و چالاکیان هه یان پیشووش نه بوو، به لام نه و پوژگار هه، چاره سه ریکی تریان نه بوو. چالاکیهکان ته نهها بو بونه و جهژنهکانی خویمان ئاماده یان ده کرد. نه گهر چالاکیه کی تری قوتابیان که تابیته به خویمان بوایه، پیگر بوون و قبولیان نه ده کرد. نهوان چاکیان ده زانی بوو کاریکی له و جوړه ئاماده نابم.

پاش ماوه یهک جهژنی نه ورۆز بوو. جهژنی نه ورۆزی کورد، نه و بونه نه ته وه ییه پیروژه که چه ندین ساله له هه موو خووشی و ناخووشیه کدا یادی کرا وه ته وه. منیش وهک نه رکی نه ته وه یی سه رشانی خووم، هه ستام به ئاماده کردن و کو کردن هه وه ی قوتابیهکان. ههر نه و ئیواره یه ی که ئاگره که کرایه وه،

باره‌شه‌کان وه‌ک گیزه‌لوکه هاتن و گرتیانم. هینایانم بو ئهم زیندانه‌ی که ئیستا من و توی تیدا به‌ندکراوین. جه‌ژنی دیرنی نه‌ته‌وه‌یه‌ک، یاد کردنه‌وه‌ی به‌تاوان داده‌نین. ئاشکرایه‌هه‌ر بو‌نه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی قه‌ده‌غه‌ بکریت له‌ لای خه‌لک زیاتر خو‌شه‌ویست ده‌بی‌ت. جه‌ژنی نه‌ورۆز خو‌ی له‌ خویدا له‌ ناو دل و ده‌روندایه‌ له‌ گه‌ل پۆحماندا ده‌ژی. ئه‌گه‌ر قه‌ده‌غه‌ بکریت و پیرگر هه‌بی‌ت، هینده‌ی‌تر خو‌شه‌ویست ده‌بی‌ت و زیاتر تامه‌زرووی یاد کردنه‌وه‌ی ده‌بین.

هه‌ر کاتی ئاگر کردنه‌وه‌ قۆلیان گرتم و فریاندانه‌ ناو ئوتوموبیله‌که‌وه‌ و چاویان به‌ستم، ئه‌وه‌نده‌ی بلی‌ی یه‌ک و دوو گه‌یاندمیانه‌ ئهم زیندانه‌ی به‌ ناو ئاسایشه‌. به‌پاره‌ویکی دوور و دریزدا پۆشتین. من ئه‌و که‌سانه‌م نه‌ده‌بینی که‌ به‌رامبه‌رمان ده‌هاتن. چونکه‌ چاوم به‌سترا بوو. به‌لام به‌ ده‌نگی پیلاوه‌کانیان هه‌ستم ده‌کرد که‌ که‌سیک به‌رامبه‌رم دی‌ت و خۆم ئاماده‌ ده‌کرد بو‌ مشتته‌ کۆله‌یه‌ک. به‌ دریزایی ئه‌و پاره‌وه‌ هه‌ر که‌سیکم پی‌ده‌گه‌شت بی‌دلی نه‌ده‌کردم، مشتته‌ کۆله‌ یان شه‌قیک، هه‌ر نه‌بوايه‌ که‌شکیکی به‌ په‌نجه‌ گه‌وره‌ و مستیله‌ ئالتونیه‌که‌ی لی‌ده‌دام. به‌ختی من پاره‌وه‌ که‌ کۆتایی هه‌ر نه‌ده‌هات. دوا جار گه‌شتینه‌ ئه‌و سه‌ر و به‌ لای چه‌پدا لامان کرده‌وه‌ و ته‌پ و وپ چه‌ند پلینه‌کانه‌یه‌ک چوینه‌ خواره‌وه‌. ده‌رگایه‌کیان کرده‌وه‌، په‌رۆکه‌ی که‌ چاویان پی‌به‌ستبوم، پایانکی‌شا. ئه‌وه‌نده‌ توند به‌ستبوویان، برۆ و برژانگ و چاوم تی‌که‌ل به‌ یه‌کتر ببوون. ده‌سته‌کانم له‌ پشتته‌وه‌ به‌سترا بوو، کردیانه‌وه‌ و بو‌ ژوره‌که‌ پالیکیان پی‌وه‌نام. پی‌ش ئه‌وه‌ی ده‌رگای ژوره‌که‌م له‌ سه‌ر دابخات، گوتی: چاوه‌روانه‌! هه‌تا‌کو شه‌و دیینه‌وه‌ به‌ دواتا بو‌ لی‌کۆلینه‌وه‌. ده‌سته‌کانم ئه‌وه‌نده‌ توند به‌سترا بوون، شی‌وه‌ی دوو بازنه‌ی سوری به‌ خوین له‌ مه‌چه‌ک‌دا نه‌خشا بوو.

مامۆستا گیان هه‌موو ئەمانه‌ت که بو باسده‌که‌م، بو ئه‌وه‌ی خوڤراگر بیت و ئازا بیت. ترس و بی هیوای ئه‌وان خوڤشحال ده‌کات. بۆیه هه‌میشه هه‌ولێ کاریکبده که ئه‌وان پێی دلته‌نگ بن. زۆر شت هه‌یه که مروڤ له گیل و نه‌فامی ئه‌مانه‌وه فیڕ ده‌بیت. ئیره قوتابخانه‌یه. من باکم نه‌بوو له گرتن و ئازار و ئەشکه‌نجه. ده‌بوایه هه‌ر چاوه‌روانی ئه‌وه‌مان بکردایه. گرتن و لێدان و ئەشکه‌نجه دان مانای هه‌لویست وه‌رگرتنه به‌رامبه‌ریان. به‌مه‌ش چه‌ند ئازار بدری‌ت له لای کۆمه‌ل خوڤشه‌ویست ده‌بیت. هه‌موو ئازار و ئەشکه‌نجه‌کان منی خوڤشه‌ویست ده‌کرد، به‌لام جه‌سته‌م ئازار ده‌درا و به‌ دل ئه‌و ئیشم ئه‌چه‌شت. ئه‌وه‌ی که من قه‌رزاری بووم، دل‌م بوو که توشی ئازار و ئەشکه‌نجه‌م کرد بوو. زۆر باکی ئه‌ویشم نه‌بوو، چونکه دل‌یش خو‌ی ئاگر و نه‌ورۆز و خاکی له لا خوڤشه‌ویست کرد بووم. ده‌ربه‌ستی جه‌سته‌شم نه‌بووم، له پیناوی شتی‌کدا بوو که هه‌میشه قه‌رزاری بوو. پێشتر، چه‌ند جاریک بو ماوه‌ی که‌م که‌م، زیندانی کرا بووم، روداو و به‌ سه‌رهاته‌کانی زیندانم بینیبوو، زۆریشم بیستبوو. جه‌للاده‌کان چه‌زیا‌نده‌کرد لیکۆلینه‌وه و ئەشکه‌نجه‌دان له شه‌وه تاریک و بی‌ئاگا‌کاندا ئه‌نجام بدری‌ت. پاسه‌وانه‌که‌ی زیندان پێشی نه‌گوتمایه، من خو‌م ده‌مزانی له نیوه شه‌ودا به دوامدا ده‌نی‌رن. هیشته‌وه‌ی زیندانیه‌کان هه‌تا‌کو نیوه شه‌و جو‌ره ئازاردانیکی ده‌رونی بوو که مروڤی بی‌ئارام ده‌کرد. سه‌رباری ئه‌وه‌ی که ئه‌و که‌سه تا‌کو نیوه شه‌و نه‌یده‌توانی بخه‌وی‌ت و پشو بدات یا خود له خه‌ودا رایانده‌چله‌کاند و توشی په‌شیوی و شپه‌زه‌یی و خراپی باری ده‌رونی ده‌بوو.

زۆر گویم به‌وانه نه‌ده‌دا. من گیراوم و له به‌ر ده‌ستیاندام. که‌ی دین و ده‌مه‌ن بو لیکۆلینه‌وه و ئازار دان. بو من جیا‌وازییه‌کی نه‌بوو. ئه‌و رۆژه هه‌تا‌کو شه‌ویکی زۆر دره‌نگ هه‌ر

چاوه‌پروانبووم. له نیوه شه‌ودا کردیان به هه‌را و ده‌نگه‌ده‌نگ. به قو‌ناغی تفه‌نگه‌کانیان ده‌یانکی‌شا به ده‌رگای ژوره‌کاندا، به مه‌به‌ستی ترساندن و رو‌خاندنی باری ده‌رونی زیندانیه‌کان. ده‌رگای ژوره‌که‌ی منیان کرده‌وه. لایتیکی گه‌وره‌ی ده‌ستی پی‌بوو، هینده‌ی گلۆپی ئوتوموبیلێک روناکیه‌که‌ی به هیز بوو. به‌ره‌و روی ده‌م و چاوم رایگرت. زۆر به خیرای چاوه‌ماندوووه‌خالوووه‌کانم داخست.

دوو پاسه‌وان بوون. پارچه‌گوریسیکیان پی‌بوو. له پشته‌وه ده‌ستیان به‌ستم. یه‌که‌م جار چو‌ن و به‌چ ریگایه‌کدا هینایانم به هه‌مان ریگادا بردیانمه‌وه بو‌ ژوری لیکۆلینه‌وه. شه‌و دره‌نگ بوو که‌متر مسته‌کو‌له و شه‌ق و که‌شکم خوارد. راره‌وه‌که‌ له ئیواره که‌متر خه‌لکی پیدایه‌پوشت. به‌لام ئه‌و براده‌ره‌یترا له گه‌ل پاسه‌وانه‌که‌دا بوو، له پشته‌وه له بری ئه‌و هه‌موو خه‌لکه‌ی ئیواره ناخنۆکی ورده‌که‌شک و نوکه‌شه‌قی تی‌هه‌لداوم.

له به‌ر ده‌رگای ژوریکدا راره‌ستاین. یه‌کیک له‌وان رپوشت و من و پاسه‌وانه‌که‌ی‌تر چوینه‌ ژوره‌وه. سه‌لامیکی سه‌ریازی بو‌ ئه‌فسه‌ره‌که‌کرد که‌چاوه‌پروانی منی ده‌کرد. _ «گه‌وره‌م، فه‌رموو ئه‌مه‌پاله‌وانه‌که‌یه.»

کابرای پاسه‌وان وه‌ک په‌رداخه‌ئاو بو‌گه‌وره‌که‌ی به‌ریت، فه‌رموی لیده‌کرد که‌منی بو‌هیناوه. به‌پاله‌وان ناوی بردم که‌رپوسته‌می زالیان گرتبیت. ئه‌و چوووه‌ده‌روه‌و ده‌رگاکه‌ی له‌دوای خوییه‌وه داخست. من کابرایه‌کی لاواز دیار بووم، هیلاک و ماندو، برسی و شه‌که‌ت، به‌لام له‌ناخمدای زۆر به‌هیز بووم. ئه‌وه‌یش به‌له‌ش و لار به‌پاله‌وانیک ده‌چوو، به‌لام له‌هوش و هه‌ست و بیردا زۆر لاواز بوو. خویشی نه‌یده‌زانی بو‌به‌وه‌شه‌وه‌ژنه‌که‌ی به‌جیه‌شتوووه‌و له‌ژوریکدا ده‌که‌ویته‌چه‌نه‌حالی له‌گه‌ل مندا. کابرایه‌کی زۆر زله‌بوو، سه‌ری گه‌شتبووه‌نزیکی بنمیچه‌که‌به‌لام

عهقلی له خوار ئه و میزهوه بوو که تۆزیک له سهرو
ئهژنۆکانیهوه بوو، راوهستا بوو. دهمانچهیهکی ستیلی به لاقهده
وهبوو. چاویلکهیهکی رهشی له چاودا بوو. چاویلکهکی له سهر
میزهکه دانا و هاته پیشهوه. دوو چاوی سهوزی گهورهیی ههبوو.
ههر پییدهچوو زۆلنیت. دهستیکی به فیزهوه خسته سهر
دهمانچهکی. یهکه م قسه که کردی، ئهوهی دهرخت که باوکی
خۆی نانسیت.

– پیویست به جنیودان ناکات، چیتان دهویت و بو چی منتان
گرتوه؟

– چیمان دهویت؟ به خوا جوانه. له دهرهوه جوریکی ترن که
دهگیرین و بو ئیرهتان دههینین یان له ترساندا لال دهبن یا خو
خۆتان گیل دهکن. جهنابت له گه ل مندا ئهوهنده زمانت دریره،
ئاخۆ لای پاسهوانهکان چهند جنیوت دا بیت و قسهت به
حوکمهت وتبیت و یاسا و دهستورت شکاندبیت.

من هیچ نهگوتبوو، ئه و ملوانهکهیهک له درۆ و تاوان و
پوختانی بو هۆنیمهوه و به نیاز و بیکاته مل و گهردتم. ئه م
جوړه رهوشت و ههلسوکهوت و لیکۆلینهوانهم زۆر بیستبوو.
پیمگوت:

– ئیمه له دهرهوه و لییرهش یهک جوړ ههلوئیستمان ههیه.
ئهگهر قسهکهی تۆش راست بیت، ئیمهش وهک ئیوه. ئیوهش لییره
جوړیکی ترن، ئازا و بهجهربهزه، پلنگ ئاسا ههلمهت بهرن، هیچ
دیلیک له بهر دهم چهپۆکتاناخۆی بو راناگیریت. له دهریشهوه
به تایبهتی کاتی لیقه ومانتان زهلیل و لال دهبن. دهربارهی
پاسهوانهکانیش ئهوهی که خوا ههز ناکات، ئهوان به
زیندانیهکانی دهکن، به من زۆر زیاتر. من له گه ل ئهواندا
هیچ نهگوت، «گهر پیاو گلهیی و سکالایهکی ههبیت، له لای
گهورهکان بیکات».

ئەفسەرە که تەنھا گۆیی گرتبوو، دانەکانی لە یەکتەری جیڕ دەکردهوه و لە ناخیدا پیش و قینی لێده‌خواردمه‌وه. ئارامی نهما، قسه‌کانی بی‌پریم و قیزاندی به‌سه‌رما
_ به‌سه، به‌س، ناپیاو. ناشی خۆت به‌پیاو بزانی. ئیمه
تۆمانکرد به‌لێپرسراوی هه‌موو قوتابخانه‌کان بۆ به‌پێوه‌ بردن و
ئاماده‌ کردنی چالاکی قوتابخانه‌کان بۆ بۆنه‌ پیرۆزه‌کان. که‌ چی
به‌پێچه‌وانه‌ی خواسته‌کانی ئیمه‌وه‌ کار ده‌که‌یت و قوتابیان
هاندە دەیت له‌ ئاهه‌نگه‌ پر و پوچه‌کاندا به‌شدار بن و نه‌ورۆز له
دژی ئیمه‌ ساز بکه‌ن و فیڕی ئاگر په‌رستن ببن.

_ ئەو پله و پایه‌یه‌ی به‌ منتان به‌خشی، بۆ خۆتان. من
پێویستم به‌ پله و پایه‌ی ئیوه‌ نیه‌. مه‌به‌ستیشتان له‌و کاره
ئهمه‌ی ئیستا بوو که‌ من گیراوم. که‌سیشم بۆ کاری خراب هان
نه‌داوه‌ و ئاگر په‌رسته‌ش نیین. ئه‌گه‌ر ئاگر په‌رسته‌ش بین، چ
په‌یوه‌ندی به‌ ئیوه‌وه‌ هه‌یه‌. ئاگر په‌رستی له‌ عه‌بد په‌رستن
باشتره‌. ئه‌رکی ئیوه‌ په‌پرەوی دینه‌که‌ی خۆتان، نه‌ک چه‌واشه
کردنی.

کابرای ئەفسەر چاوی په‌رپیه‌ پشته‌ی سه‌ری، ناو ده‌می پر کرد
له‌ تف و به‌لغهم، هه‌تا توانی هه‌لیدا به‌ پومدا. پیش ئه‌وه‌ی
تفه‌که‌م به‌ر که‌ویت خۆم لادا. به‌لغهمه‌که‌ به‌ دیواره‌که‌ی پشت
منه‌وه‌ نوسا که‌ تۆزیک سه‌روتر وینه‌ی کابرای گه‌وره‌یان،
«فه‌رمانده‌ زله‌ زله‌که‌» هه‌لواسرا بوو. تف به‌ هه‌ر لایه‌کدا
هه‌لبه‌یت به‌ر وینه‌ی ئه‌و ده‌که‌ویت. زۆری ئه‌و وینه‌ به‌ هه‌موو
لایه‌کدا ئه‌وه‌ سه‌رئه‌نجامه‌که‌ی بوو. ئه‌وانیش ئه‌وه‌نده‌ کارامه‌ و
وریا بوون له‌ تف هه‌ل‌دانا، به‌ جوړیک به‌ دیواره‌که‌وه‌ نوسا بوو
ده‌تگوت، مۆخی سه‌گه‌.

له ژیر میزه که دا قامچییه کی دهرهینا، بهراست و چه پدا کهوته لیدانم. جیگا قامچییه کان له سهر شان و مل و پستم به خه تیکی پانی سور نیشانه بیوون.

_ سه گباب، له سهر ئه و زمان درپژیه، ده بیت زمانت بیرم. ئه وان فیڕ بوون له سهر زمان برین. کاتیک پهست ده بوون، خوڤیان ده خوارده وه که توانای زال بوونیان نه ده بوو به سهر هزر و بیر و هوشی به رامبه ره کانیان، ده که وتنه زمان برین. وایانده زانی بیری ئازادی به زمان قرتانن کو تای دیت. سه گباب ئه وه نده ی تر تو خوت تاوانبار کرد، ده رکهوت که هه میسه خه ریکی ئازاوه نانه وه و پیلان گیریت دژی ئیمه. ههر ئیستا به خیرایی دیواره که پاک بکه ره وه، تاکو به قامچی روحتم دهرنه هینا وه.

ئه وان جه لاد بوون. ههر گیز له لیدانی زیندانیه کان ده ستیان نه ده پاراست. ئه و به لغه مه به دیواره که بمینیته وه یا خود پاکیکه مه وه له گرفت و لیدانی من که مناکاته وه. به سهر له فاندن پیم گوت که پاکي ناکه مه وه.

_ ئه گهر پاکینه که یته وه ئه وه نده یتر تاوانبار ده بیت. من ههر گیز پاکمنه ده کرده وه، ئه گهر بیشیکو شتمایه. ئه ویش ده یزانی که من گوئی پیناده م، زیاتر لیم کهوته رقه وه.

_ من پاکینا که مه وه. تف و به لغه می کییه، ئاشکرایه و ده زانریت، با ئه و که سه پاکیکاته وه. خوت پاکیکه ره وه.

له گیرفانیدا ده سرپکی دهرهینا. زه نگیکی لیدا و پاسه وانیک هاته ژوره وه. به جوړیک قاچی به زه ویدا دا و سلاوی سهر بازی بو کرد، شه قه ی قاچی ده نگی دایه وه و ژوره که له ریه وه. ته نها بو ئه وه ی کابرای گه وری له سلاوه که ی رازی بیت.

ئه م جوړه سلاو کردنه له ناو ژیانی سهر بازی دا، باو بوو، نه ریت بوو. ههر که سه به پیی پله ی سهر بازی بو که سی

گه‌وره‌تر له خۆی، کاتی سلاو کردن شه‌قه‌ی له زه‌ویه‌که هه‌لده‌ستان و پپی خۆی داغان ده‌کرد، تاكو ئه‌فسه‌ره‌که رازیبکات که به پله و پایه له‌خۆی به‌رزتره. پله به پله به‌م جوړه بوو، هه‌تاكوو ده‌گه‌شته فه‌رمانده زله زله‌که‌یان. ئه‌وه‌ی هه‌ینده‌ی زل هه‌ینیک ده‌بوو. ئیتر که‌سی‌تر نه‌بوو، له‌و زلتر که ئه‌و سلاوی سه‌ربازی بو بکات. زۆر جار له پاداشی ئه‌و سلاوه‌دا به شه‌ق وه‌لامی سه‌لامه‌که‌ی ده‌دانه‌وه. ئیتر شه‌ق وه‌شانندی ئه‌فسه‌ری گه‌وره له خوار خۆی ببوو به پیشه‌ی ئاسای له ناو سه‌ربازخانه‌ی ده‌ولت و دام و ده‌زگای سه‌ربازیه‌کانی‌تر. ئه‌وه‌نده له شه‌قی به‌کتر ترسا بوون کابرای ئه‌فسه‌ر ئیتر ئه‌و شه‌وه نه‌یتوانی زیاتر له گه‌ل مندا چهنه‌ حالئ بکات و ئارامی هه‌بیت به‌لغه‌مه‌که به خوار وینه‌که‌وه بیت. هه‌رچی زوتر بوو ئاواته‌خواز بوو تف و به‌لغه‌مه‌که له دیواره‌که بکاته‌وه.

ده‌سپه‌که‌ی هه‌ر به ده‌سته‌وه بوو، به پاسه‌وانه‌که‌ی گوت: ئه‌م ده‌م دریزه‌ به‌ره ژوریک‌ی ته‌نها که هه‌ر خویبیت، نان و ئاوی نا ده‌نئ هه‌تاكو خۆم ده‌نیرمه‌وه به دوایدا.

زرم سلاویکی سه‌ربازی بو کرده‌وه. به پاره‌وه باریکه‌که‌دا راپیچیان کردم‌ه‌وه. به هه‌مان شیوه‌ی جاره‌کانی پیشوتر، شه‌ره بوکس و شه‌قه یه‌کلایه‌نه‌که به دریزایی پاره‌وه‌که به‌رده‌وام بوو. وه‌ک جاری پیشوتر به‌لای چه‌پدا به چه‌ند پله قادرمه‌یه‌که‌دا چوینه‌ خواره‌وه. ئه‌مجاره زیاتر رۆشتین. پاره‌ویکی باریکتر له خواره‌وه هه‌بوو. تاكو ئه‌و سه‌ری پاره‌وه‌که چووین. گلوپیک‌ی زه‌ردی بچوک داگیرسا بوو. گلوپه‌که‌ش له تاریکی پاره‌وه‌که بیزار بوو. چه‌ند ده‌رگایه‌کی ئاسنی بچوک و باریک له ریزی یه‌کتر بوون. یه‌که‌م ده‌رگامان به‌جیه‌یشت، پیده‌چوو زیندانی تیدابیت. لای ده‌رگای دووه‌م وه‌ستاین.

تۆپه‌لێک کلیلی زۆری له گیرفانیدا ده‌رهینا، پێده‌چوو زۆر له میژ بێت خزمه‌تکاری ئه‌و به‌ندیخانه‌یه بێت. به ئاسانی کلیلی ده‌رگا‌که‌ی ناسییه‌وه. ده‌رگا‌که‌ی کرده‌وه و هه‌تا‌کو توانی پالێکی پێوه‌نام بو ژوره‌وه .

ته‌نها له سه‌ر زمانی ئه‌وان، ئه‌وه ژور بوو. هه‌ر هینده‌ی دۆلابێکی بچوک ده‌بوو. جیگای جنۆکه‌یه‌کی غه‌یببوو نه‌ده‌بوو. پیاو به دُنیا نه‌ده‌هات که شه‌یتانی‌شی تێدا به‌ند بکات.

نه‌مه‌زانی چه‌ند له‌و دۆلابه‌دا ده‌مینه‌وه. هه‌ر له سه‌ره‌تاوه به ته‌واوی بیزار بووم. ئاواته خواز بووم، هه‌ر به زوویی بانگم بکه‌نه‌وه بو لێدان و قسه و تف کردن ته‌نها له‌و گۆره جنۆکه‌یه رزگارم بێت. پیم خۆشبوو هه‌ر گه‌رماوگه‌رم له سه‌ر برینه کۆنه‌کان و قامچیه‌کانی پیشوتر که هیشتا هه‌ر خوینیان لێده‌چۆرا و هه‌لاوی ئیش و ئازاریکی به سویمان لیه‌لده‌سا، دووباره لیم بده‌نه‌وه، ته‌نها له‌و ژوره قابله‌دا رزگارم بێت.

زرم وکوتی پۆستالی پاسهوانهکان دهنگی ده دایهوه که به پارپهوه کهدا ده پۆشتن. ئهوه دهنگانه زۆر سامناک بوون به تایبتهتی له شهوانی درهنگ وهختدا..

کردبوویان به پیشه ههمیشه بیان، بو ئهشکهنجه و ئازاردان و لیکۆلینهوه نیوهی شهو دههاتن و دهیانبردین. ئهگهر بو تاکه کهسیکیش بهاتنایه، به ههرا و هوریا و تهق و ور له دهرگاگان، ههموو زیندانیهکانیان له خهوه لهدهستان. دهنگی پۆستال و هاتنیان به پۆژ ئهوهندهی شهو ترسناک نهبوو. ههر چهنده بوو کاریکی خیر و چاکه ههرگیز نه دههاتن. زیندانه که خۆی لیوان لیو بوو له خراپه و ئازاردان، به لام هاتنیان به پۆژ تایبتهتی تر بوو.

سهرباری ئازار و ماندو بوون، لاشهیی وهستا ئهوهندهی تر میشک و دهرونی هیلاک کردبوو. ههرچهنده له سه رهتای هاتنی بو ژوره کهی ئیمه، مردنی وهستام له لا باسنه کرد تا کو به یانی که که میک هۆشی به خۆی هاته وهو که وتینه پرسیارو قسه کردن. دهنگی هاتنی پاسهوانهکان نزیکتر بووه. سه پیریکی کردم، به بی ئهوهی هیچ بلێت، ده مزانی چی ده پرسیت، وه لامم دایه وه.

_ ده بیته ئهوان بن و بو ئیره بین و بیهه. ئیستا قاره مانیتک وهک په پۆکۆن هه لده گرن و ده بیهه. به رهو شوینیکی نادیارای ده بهن، به رهو گۆرپیکی ون.

وهستا هینده میهره بان بوو، ههر وهک نوستبیت، هاکا له دهنگی ده رگا کردنه وه که به ئاگا بیت. چاوهکانی نه رم،

دهستهکانی سارد دیار بوون. سهری له سهه رانم بوو. قزّه خاوه دریزه ماش و برنجیه که به سهه قاچمدا پهخشبوو. سههکهوت تهنها ئهوهنده وهستای بینیبوو که رۆژبووه وهه پاسهوانهکان هاتن بردیان، بهلام وهه هاورییهکی دیرینی خوئی ههمیشه لهناو یادگارو نوسینهکانی وهستادا دهژیا. ههردوو کمان بیدهنگ تهماشای لاشه بیگیانهکهی وهستامان دهکرد، مهلاش لهبهرخوییه وه نژای بوگیانی پاکی دهنارد. وهستا وهه خهویلیکه وتبیت سههری لهسهه رانمبوو، بهلام لاشهیهکی بیگیانوبی جولهبوو. مروّف ههمیشه بهگومانه لهپوچهکان، بوچی لاشه بهجیده هیلن و روو لهکوئی دهکهن؟ رهنگه ئیستا رۆچی چوبیته ناو بالندهیهکی میهره بانه وه و له دهره وه چاوهروانی لاشهکهی بکات، به سهه بهندیخانه کهدا دهسورپته وه، ههتاکو دینه دهره وه و دوورا و دوور چاودیری دهکات. به چی دهچیت، رۆح بیدهسه لاتنه هیچی بوئاگریت. ههه ئهوهندهی که بینی لاشه که فریده دهه، ئهه ویش دهروات، دهفری بو ناو باخ و دارستانهکان بو گوئی روبرو و چیا بهرزهکان.

رۆحم نیشتبوو سهه دهریایه که لهفرمیسیکی ژان و خهه، وهخته بوو خوینیشم دهبوو به ئاوو لهچاوهکانمه وه دهرژان، بهلام نه مدهزانی بوچی گریانم نایهت و لهه ئهشکهنجه دهروونیه رزگارم بیته، رهنگه خوشه ویستیم بیته بو وهستا، ئاره زووبکهه فرمیسه که خه ماویهکانی ئهه لهناخمدابمیینه وهه بو ههمیشه ئاویتتهی رۆحمبن. چاوهکانی سههکهوتیش ههوری گریانیکی ههزینیان لینیشتبوو. ویستم بلیم، خو راگر به! مهگری! ئیره قوتابخانهیه.

بوچی نهگری؟ با بگری ههتاکو خوئی ههز دهکات. گریان تهنها مۆلکی منال نیه. با ئیرهش قوتابخانه بیته. ئیمه ئهوهندهی له قوتابخانهدا گریاوین به دهست مامۆستاکانه وه، له

هیچ جیگایه کی تر ئه وهنده نه گریا وین. گریانی ئه مپو زور جیاوازه، مایه ریژ و وه فایه. بگری...! هینده بگری هه موو زیندانیه کان له گهلتا بگرین. هه موو شار بگری. دهشت و روبر و بالنده کانیش بگرین. ههتا دوا فرمیسک بگری.

دهرگا که کرایه وه و دوو پاسه وانی زله هاتنه ژوره وه. توره که یه کیان پیبوو. وه ستایان هه لگرت و خستیانه ناو توره که که و هه ریه که له پاسه وانه کان سه ریکی توره که که یان هه لگرت و بردیان. هه ر ئه وهنده بوو بردنی ئه و پیاوه بلیمه ته. که لاشه روشت و روخ هه لفری، ئیتر شتیکی نیه پیبو تریت وهستا. گریان ته واو و ئیتر بو کئ بگرین؟ ئه مه ی ئه وسا وهستا بوو، ئیستا بوونی نیه. ته نها هه لسوکه وت و خو ره وشت و یاداشت و بیره وه ریه کان ئه و که سه ن. نوسینه کانی سه ر دیواره کانی و قسه کانی روژانه ی وهستان، ده بن به وهستا.

هه ر دوو کمان به دریزایی ئه و روژه نوسینی سه ر دیواره کانی ژوره که مان ده خوینده وه. له خوار هه موو نوسینیکدا به بچوکی نوسرا بوو، ئاگر. به پامانه وه پرسی
_ ماموستا؛ وهستا ناوی ئاگر بوو؟
_ ناوی ئاگر نه بوو، ئاگری خو شده ویست.
_ مانای ئاگر په رست بوو؟

_ نا، ئاگر په رستیش نه بوو. هه ر که سیک شتیکی خو شبویت، ئیتر به مانای ئه وه نایهت که ئه و شته ده په رستییت. تو له دوینی ئیواره وه هانویت بو ئه م ژوره، نه من پرسیومه ناوت چی یه؟ نه خو ت پی ت گوتم، که ناوت چیه. من ئه م به یانیه هه ر تو زیکی هاتیه وه سه ر خو ت، پی م گوتی به ماموستا بانگم بکه و خو شم ناوم «وریا» یه.

_ ماموستا گیان، من ناوم ... یه.
_ زور باشه، ناویکی خو شه، به لام من پینده لیم "سه رکه وت".

_ چه ز ده کهم هه ر به ناوی خۆمه وه بانگم بکهیت. چونکه باوکم ئه و ناوهی لئناوم.

_ هه ر چۆنیکت پئخۆشبیت، ده بیئت وا بانگت بکهم، به لام من ته نه ناوه که تم کردوو به کوردی. هه ر دوکیان هه ر یه ک مانایان هه یه. ئه گه ر لئره ش ئازاد کرایت، له باوکت پرسیار بکه، باوه ر ناکه م ئه و پئیناخۆشبیت.

مه لا که له ژوره که دا له گه لماندا بوو، هه ر بیده نگ بوو. ته نه ا کاتیگ وه ستایان برد، په رتوکه سه وزه بچوکه که ی ده ره ینا و له ژیر لئوه کانیه وه هه ندیک نزای بو گیانی وه ستا کرد.

_ مامۆستا کوپه که راسته کات، باوکی خۆی ناوی ناوه، ده بیئت هه ر به و ناوه ش بانگبکریت. ناوه که ی خۆی پیروژه. بو چی بیگۆرپیت.

_ مه لا گیان، ئه وه ی تو گوتت، منیش ده زانم. من له پیروژی ناوه که م که م نه کردۆته وه. ته نه ا ئه وه نده نه بیئت گۆرپومه بو کوردی. به م گۆرپینه ش پیروژه یه که ی له ده ست نادات. ناوی خوا و ئه لّلا پیروژن. هه ر دوکیان یه ک ناو و یه ک مانایان هه یه و جیاوازیان نیه. ئیتیر بوچی بو مان نیه، ناو و ده قه پیروژه کان بو سه ر زمانی خو مان بگۆرین، تا کو باشتتر حالّی بین.

_ سه رکه وت گیان، وه ستا ئاگر په رست نه بوو. ئه و پیاویکی موسلمان بوو. ئاگری خو شده ویست. به چاویکی جیاوازتر له ئیمه سه بیری ئاگری ده کرد. ئه و ئاگره ی له به ر چاو و خه یالّ و بیری ئیمه دایه، ئه و جو رپیکی تر مامه له ی ده رونی له گه لدا ده کرد و بیری لئده کرده وه. سه ره تا له زیندان بووم، وه ک تو بیرمه کرده وه، ده مگوت به های ئاگر چییه؟ ئه و پیاوه ئه وه نده هوگری بووه.

ئاگر لای وه ستا ئه و ته خته و دار و که ل و په لانه نین که ئاگر ده گرن. هه میشه ده یگوت:

ئەو ئاگرەى من خوۆشم دەویت، ئاگرى روتە و گرپیکە لە دەروندایە و نامانسوتینیت و سۆز و بەختەوهریمان پیدەبەخشیت. ئەم ئاگرەش کە لە ژياندا ئاشناپەتیمان لە گەلیدا هەیه، سەر چاوهى لەو ئاگرە روتە نەبەینراوهى دەروماندا وەرگرتوو. ئەویش بوۆ خوۆى مانای گەورە و پیرۆزى خوۆى هەیه. ئاگرەکەى دەرومان نە زیانى هەیه، نە هەرگیز دەبیّت بە خوۆلەمیش و نە تەواو دەبیّت. یەکیکە لە دیارییە گەورەکانى خودا بوۆ مروۆف. خوا نزیك بە یەکیک لە سیفاتەکانى خوۆى دروستى کردوو. ئاگرەکەى دل و دەرومان، دەمانزینیت، نە هەرگیز تەواو دەبیّت، نە دەمانسوتینیت. کى دەتوانیت گەرمى ئامیزى دایک ببینیت؟ کە هەموومان هەستى پیدەکەین. کى گەرمى دەبینیت، ئەو گەرمییهى کە بالندەکانى پیدەخولقیت.

ئەو ئاگرە لە زۆر کۆنەو بە پاپیره گەورەکانمان بە پیرۆزى ناویان بردوو و لە دل و دەروماندا جیگیر بوو. ئیمە بە بی ئەوهى هەستى پیکهین نەوه دواى نەوه بوۆمان گوازراو تەوه و لە دەرون و هەست و نەستماندا ماو تەوه. «ئەوه تەواو نەبوونى ئەو ئاگرەیه». ئەوان ئاگرکیان پەستوو نزیك بە سیفاتەکانى خوا، خوا یەکیک لە سیفاتەکانى خوۆى پیکهخشیه. ئاگر بوۆ ئەوان مانای ژیان و گەورەیی و پیرۆزى بوو. زۆر جیاواز بوو لەو خیلانەى کە مشک و گا و بەردیان پەستوو. ئەو نمونە بی کەلکانە نە سیفاتى خویان تیدا بوو، نە بوۆ خویان پیرۆز بوون. هەر یەکیک لەوانە ئەگەر کەلکیشیان لیوهر بگیریت، ئەو سود و کەلکە ماو یەکە و تەواو دەبیّت و تەمەنیان دیارى کراوه و هەتاكو سەر نیه. ئاگرەکەى دل و دەرون هەرگیز تەواو نابیت و کۆتایى پینایەت. ئەو سەر چاوهى هەموو ئاگرەکانى تره.

دیاریه پیروژهکانی خوا بو مروفت، خوا نزیك به سیفاتی خوئی، یا خود به کیك له سیفاتی خوئی پیبه خشیون. ئەو دیاریه پیروژانه هەرگیز تهواو نابن، چەند به کار بین و سودیان لیوهر بگیرییت، هەرگیز کهم ناکهن و تهواو نابن. هەر هەمووشیان خوا سیفاتی «یەك» ی خوئی پێداون. ئەو گایانهی که خێله دورەکان دەیانپەرستن و به خوای خویمان دادەنان، گایهکی روت و بی که لک بوون. دوور له سیفاتی خوایی بوون. توانای هیچیان نەبوو. زوو دەپرانەوه و له ناو دەچوون. جگه له وهی که نازەلیکی بی هوش و هزر بوون کاتی پەرستن و پارانهوه و گەشتن به خواستهکانیان، شوخ و جوتەیان له خاوهنهکانیان دەدا. هیچ په یوه ندییهکی رۆحی و دەرونی له نیوانیاندا نەبوو. ئەو گایانه دواي پیر بوون، دەمردن و له ناو خەلکه کهدا به بوگه نی ده مانه وه و دەبوونه هوی بلاو بونه وهی نەخووشی. مشکه کانیش جگه له وهی که گایانه وه ریکی پیس و مشه خور بوون، هیچ که لک و سویدیکی تریان نەبوو. بەرده زله گواویه کانیش که ده کران به بت و دەیانپەرستن، به هەمان شیوهی مشک و گاکان، بی که لک و رهق و تهق بوون.

ئەو ئاگره پیروژهی که باب و باپییمان به پیروزیان دەزانین، هەتا کو ئیستا به پیروزی و ماوه ته وه. ئیمه به بیرماندا نایهت، هینده نەبییت جار به جار دیته خەومان، دینه خەوه پچر پچره کانمان، کهس له ئیمه بیری ئەو رۆژگاره ی نایه ته وه، تهنها پشکوئی ئاگریکی بچوک له دەروماندا ماوه و له گەل خەوه کاندا دینه بهر چاومان، به سەر هاته کانمان بو دەگیرنه وه. ئەو ئاگره ی که گریکی روتی نەبینراو بوو. بو پیروژ راگرتنی هەموو دیاریه پیروژهکانی تر بوو. سه رچاوه ی هەموو ئاگره کانی تر بوو. ئەو ئاگره ی له ویزدانیاندا سه ریه له دا بوو، بو رینمایکردن و ماف

و پِیز له یه‌کتری گرتن. ئاگریان به سه‌رچاوه‌ی ژیان وه‌ک خوی خویان قبول کردبوو. ئەو ئاگره‌ی له ویزدانه‌وه هه‌لقولا بوو. ئاگره‌ گه‌وره‌که له پیرۆزیدا خۆی پیشانی خه‌لکه‌که نه‌ده‌دا، ته‌نها له دل و ده‌رونیاندا بوو. وه‌ک خوا خۆی پیشانی به‌نده‌کانی خۆی نادات. که‌س ناتوانیت ته‌ماشای نوری خوا بکات، ته‌نانه‌ت روبا‌ر و چیا و کپوه‌کانیش له بینینی ده‌سوتین و ئاگر ده‌گرن. ئەو ئاگره‌ گه‌وره‌یه‌ خۆشه‌ویستی خودا بوو، یه‌کیک بوو له ده‌ستکرده‌ پیرۆزه‌کانی خودا، وه‌ک خودا یه‌ک دانه‌ بوو، بی‌کو‌تای و بی‌برانه‌وه بوو.

ئەو شتانه‌ی که نابینرین و بونیان هه‌یه، زۆرن. ویزدان یه‌کیک بوو له بوونه‌ نه‌بینراوه‌کان و له هه‌موو جیگایه‌کدا هه‌یه. خوا زۆربه‌ی شته‌ پیرۆز و جوان و باشه‌کانی له ناو ویزداندا کو‌ کردۆته‌وه و له رپگی ویزدانه‌وه به‌ ئیمه‌ ده‌گات. به‌ هۆی بوونی ویزدان له ده‌رون و هه‌ستماندا به‌ ئاگایی و هوشیاری خۆمان، ریز و هه‌ق له بی‌ئاگان ده‌نین و مامه‌له‌ی دروست و هه‌ق له گه‌ل هه‌موو ده‌ور و پشتماندا ده‌که‌ین. یه‌کیک له دیارده‌پیرۆزو جوانه‌کانی ناخی مرۆف خۆشه‌ویستییه‌ که سه‌رچاوه‌ی له ویزدانه‌وه‌یه، یا خود ویزدان خولقاندویتی.

باپیره‌ گه‌وره‌کانمان له رپگی ویزدانه‌وه، هه‌ستیان به‌ پپووستی خواجه‌ک کرد بو رپز گرتن و خۆشه‌ویستی و به‌ هاو نرخ و پیرۆزی ئاگر چوو دلیانه‌وه و کردیان به‌ خوی خویان. له ناو پیرۆزی و به‌های ئاگرده‌ هه‌ستیان به‌ گه‌وره‌یی و پیرۆزی دیارییه‌کانیتری خودا ده‌کرد، ریزیان له جوانی ده‌شت و چیا و روبا‌ره‌کان ده‌گرت. مانگ و خۆریان لا پیرۆز بوو. ئەو دیاریانه‌ی ده‌ستکردی خوا، پیرۆز و تاکن.

ئەو ئاگره‌ پیرۆزه‌ به‌ جو‌ریک له دلیاندا ده‌گه‌شایه‌وه ده‌بووه مایه‌ی خۆشه‌ویستی بو‌یه‌کتر. ریزیان له یه‌کتر ده‌گرت و

چیاکانیان خۆشه‌ویست و روبره‌کانیان ماچ ده‌کرد و تاله‌قزی دار و گوله‌گه‌نمه‌کانیان شانه ده‌کرد.

دلداره‌کان ئه‌و رۆژگار زۆر ئاسوده بوون. به‌چیژی ماچی لیوی یه‌کتر، ده‌که‌وتنه‌ دنیا‌یه‌کی پر له‌خۆشی و شادی که‌ پێز و وه‌فای بۆ خۆیان و بۆ هه‌موو شته‌کانی تر لیدروست ده‌بوو. پێزیان له‌ منداڵه‌کان ده‌گرت و خۆشیان ده‌ویستن. جیاوازی نیوان منداڵی کوپ و کچ نه‌بوو. ئافره‌ته‌کان خۆشه‌ویستی پیاوه‌کان بوون، یه‌ک ئاست و پله‌یان هه‌بوو. ئه‌و رۆژانه‌ی که‌ ئافره‌ته‌ دوو گیانه‌کان منداڵیان ده‌بوو، پیاوه‌کان ماچ و گولیان به‌ دیاری بۆ ده‌هینان. ئه‌گه‌ر منداڵه‌که‌ کچ بوایه، گول و گولاو شیرینیان ده‌به‌خشیه‌وه. ئه‌گه‌ر کورپیان ببوایه، شیرینی ئه‌و مانگا و مه‌رانه‌یان ده‌به‌خشیه‌وه که‌ به‌رخ گولکه‌کانیان له‌ شیر برپا بونه‌وه و گه‌وره‌ ببوون.

پیاوه‌کان له‌ لای ئاگره‌که‌ی ناو ده‌رونیاندا نزیان بۆ ئافره‌ته‌کانی خێله‌ دوره‌کان ده‌کرد، بۆ ئه‌و ئافره‌تانه‌ی که‌ دوو گیان بوون و منداڵه‌کانیان کچ بوایه که‌ مێرده‌کانیان، که‌ سوکاریان سۆز و به‌زه‌یی و خۆشه‌ویستی بچیته‌ دلپانه‌وه و کۆرپه‌له‌ تازه‌ بووه‌کان زینده‌ به‌ چال نه‌که‌ن. ئه‌و گیزۆله‌ بچوکانه‌ تازه‌ ده‌هاتنه‌ دنیا‌وه، به‌ باوه‌شی گه‌رمی دایکیان شاد نه‌ده‌بوون، چۆریک شیرینی دایکیان تام نه‌ده‌کرد، دایکه‌کانیش منداڵه‌ ساواکانیان له‌ سه‌ر سنگی میهره‌بانی خۆیان نه‌ده‌بینی و پێ رانه‌ده‌گه‌شتن سۆزی دایکایه‌تیان به‌ سه‌ردا برژین، پیاوه‌کان ئه‌و منداڵه‌ کچانه‌یان له‌ به‌ر چاوی دایکه‌کان ده‌فراند بۆ ئه‌و شوینانه‌ی که‌ پێشتر چاله‌کانیان بۆ ئاماده‌ کرد بوون.

خه‌لکی ئه‌م ناوچانه‌ی که‌ سۆز و خۆشه‌ویستی ئاگریان له‌ دلدا بوو، ئه‌گه‌ر توانا و ده‌سه‌لاتیان ببوایه بۆ یارمه‌تی و رزگار کردنی ئه‌و منداڵه‌ بی‌تاوانانه‌ ده‌چوون. به‌لام ئه‌وان دوور بوون

له په‌نا بردنه بهر شه‌ر و که‌ره‌سته‌ی جه‌نگیان نه‌بوو. خویشیان به دروستکردنی شیر و تیر و شمشیر خه‌ریک نه‌ده‌کرد. په‌یامی ئه‌مان خو‌شه‌ویستی بوو بۆ یه‌کتر، ریز‌گرتن بوو له دل‌داره‌کان و له منداله‌کان. پیروژ راگرتنی دیاریه‌کانی خودا بوو. ئه‌و خیلانه‌ی که دوور بوون و پیشه‌یان شه‌ر و کوشتن و زینده به چال کردن بوو، په‌یامی پیروژی ئه‌مانیان له لا قبول نه‌بوو. ئه‌و پیاوه میهره‌بانانه که هه‌لگری په‌یامیکی پیروژی پر له نور بوون، چاره‌نوسی ئه‌و دایکانه‌ی که کچه‌کانیان هه‌ر به مندالی زینده به چال ده‌کران له لای هاوسه‌ره دوو گیانه‌کانی خو‌یان باس نه‌ده‌کرد. ده‌یانگوت، نه وه‌ک خورپه‌یه‌کی ئاوا ناخو‌ش و دل‌ته‌زین مه‌رگیان به میوانی بۆ به‌ینیت. ده‌یانزانی دلی ئافه‌رت وه‌ک گول ناسکه، به شنه‌ی باش هه‌لده‌وه‌ریت.

کو‌ره دل‌دار و پیاوه ئه‌وینداره‌کان به‌ره به‌یانیان ده‌چوونه ناو باخه‌کان و گوله‌ ناسک و ره‌نگاو‌ره‌نگه‌کانیان ده‌چنیه‌وه و له سه‌ر جیگای دل‌داره‌کانیان دایانده‌نان، هه‌تاکو ئه‌و په‌رییه دل‌دارانه، ئه‌و په‌رییه میهره‌بان و ناسکانه چاویان به بینینی گوله‌کان هه‌ل‌بیت و به بۆنی گولای گوله‌کان هه‌ستیان بکریته‌وه. هه‌موو ئه‌و ژن و پیاوانه‌ پو‌ژانه ده‌چوونه سه‌ر گو‌م و پوباره‌کان و به ناز و خو‌شه‌ویستی، به تکه‌ی ئاورنگی به‌یان و ئاوی پوباره‌کان یه‌کتریان ده‌شوست. ئه‌و پوبار و کانیو چه‌مانه به‌ره‌و خوار ده‌پو‌شتن و مناله‌کان مه‌له‌وانیان تیدا ده‌کرد، هه‌تاکو خو‌شه‌ویستی دایک و باوکه‌کان به شان و مل و گه‌ردنیاندا بچو‌ریته‌وه.

به دریزایی پوباره‌که گولی زه‌رد و سور و شین روا بوو. کاتی‌ک ئافه‌رته‌کان منالیان ده‌بوو، هاوسه‌ره‌کانیان نزایان بۆ ده‌کردن که سه‌لامه‌ت بن، هاوکات بۆ ئافه‌رته‌ دوو گیانه‌کانی خیله‌ دووره‌کانی بیابانه‌کان به چریه‌ له نوره‌که‌ی دلیان

ده‌پارانه‌وه که چاره‌سهریان بکریت و یارمه‌تییان بدرییت. ئەو چالانه‌ییان به‌نه‌فرهت ده‌کردکه پێش له دایک بوونی کچه‌کان ئاماده‌ییان ده‌کرد. هه‌زیان نه‌ده‌کرد کاتی منال بوون، هاوسه‌ره‌کانیان ئەو ئافره‌تانه‌ییان به‌بیر بێته‌وه که ساواکانیان له‌سه‌ر سنگیان ده‌فراندن و چالنیژیان ده‌کردن. به‌باشیان نه‌ده‌زانی ئەو ئازاره‌ جهرگ بره‌ به‌بیر هاوسه‌ره‌کانی خۆیان به‌پینه‌وه، هه‌ر بۆیه به‌چرپه و هه‌یمنی نزیان بوو ده‌کردن. ئەو رۆژگاره‌ی که ئەوان ئاگره‌ پیرۆزه‌که له‌ دل و ده‌رونیاندا بوو، په‌یامیان ویزدان و خۆشه‌ویستی و وه‌فا و راستگۆی بوو. مانگ و رۆژ و چیا و روبرار و زه‌ریایان خۆشه‌وویست. گۆله‌کانیان لا جوان بوو، منداڵه‌ کوپ و کچه‌کانیان لا میهره‌بان بوو، میوه‌ی داره‌کان و گۆله‌ گه‌نمه‌کانیان له‌ لا پیرۆز بوو.

ئەو رۆژگاره‌ خودا زۆر بیزار بوو له‌و خیلانه‌ی که به‌رده‌ گواویه‌کانیان ده‌تاشی و ده‌یانکردن به‌ بت و ده‌یانپه‌رستن. بته‌ بی‌جوله‌ و حیکمه‌ته‌کان هه‌یچ گه‌وره‌یی و پیرۆزی تیدا به‌دی نه‌ده‌کرا. ئەو بتانه‌ نه‌یانده‌توانی بچنه‌ دل و ده‌رونه‌وه و بینه‌ بنه‌مای ریز و خۆشه‌ویستی و وه‌فا بوو یه‌کتري. سۆز و وه‌فای بوو ئافره‌ته‌ دووگیانه‌ بیچاره‌کان نه‌بوو. ئەو ئافره‌تانه‌ نه‌یانده‌زانی روو له‌ چ خودایه‌ک بکه‌ن هه‌تاکو کچه‌ ساواکانیان به‌و ده‌رده‌ نه‌چن. خواکانی خۆیان که‌ بته‌کان بوون، ئەوان باش ده‌یانزانی که هه‌یچیان بوو ناکریت و نزا و پارانه‌وه‌کانیان هه‌ر وا به‌ خۆرایي ده‌روات. ئەو ئافره‌ته‌ جهرگ سوتوانه‌ بوو ته‌نها چرکه‌یه‌ک منالنه‌کانیان له‌ سه‌ر سنگی خۆیان نه‌ده‌بینی.

ئه‌گه‌ر منداڵه‌که‌ کچ بوایه‌، دوو حاله‌تی سروشتی جیاواز له‌ بیابانه‌کان رویده‌دا. له‌ لایه‌ک گه‌یژه‌لوکه‌یه‌کی خوایی دروست ده‌بوو. ده‌شته‌ لماویه‌کان توپه‌ ده‌بوون. ئەوان هه‌ستیان به‌م حاله‌ته‌ سروشتیه‌ نه‌ده‌کرد. چونکه‌ خواکه‌ یان به‌ردیکی ره‌ق و

بی‌جولّه و بی‌حیکمهت بوو، ده‌شته‌کان تورپه ده‌بوون و چاویان به‌و زولم و مهرگه‌ساته هه‌لنه‌ده‌هات و به‌تورپه‌یی و غه‌زه‌بی خۆیان چاله‌هه‌لکه‌ندراوه‌کانیان به‌لم پیر ده‌کرده‌وه. دوا به‌دوای تورپه‌یی بیابانه‌کان، له‌و ده‌شته‌گه‌رمانه‌دا بارانیکی به‌لیژمه‌هه‌موو بیابانه‌کانی ده‌گرته‌وه و بواری نه‌ده‌دان چالیتز هه‌لکه‌نن و ئاماده‌ی بکه‌ن. ئه‌و پوژه‌هه‌موو می‌رگ و له‌وه‌پرگاگان سه‌وز ده‌بوون. له‌دایک بوونی کچه‌کان ده‌بوو به‌خیر و به‌ره‌کته‌ت.

ئه‌وان هه‌ست و سوژی خاویان نه‌بوو، رقیان له‌باران ده‌بووه. هاتنی باران بارینیان ده‌به‌سته‌وه به‌بی‌که‌لکی و بی‌خیری بونی کچه‌کان. به‌هوی باران بارین چاله‌کانی پیشو پیر ده‌بونه‌وه و توانای چالیتزیشیان نه‌ده‌بوو. له‌بته‌کانیان ده‌پارانه‌وه بارانه‌که و گیزه‌لوکه بیابانه‌کان رابگریت و یارمه‌تیان بدات. به‌لام بته‌کان که خااکانیان بوون، هیچیان بو نه‌ده‌کرا. هه‌ر به‌رده‌گواویه‌کانی پیشوتر بوون. ئه‌وانیش له‌خااکانیان بیزار ده‌بوون و به‌که‌ره‌سته‌کانی ده‌ستیان که چاله‌کانیان پیه‌له‌که‌ندن ده‌که‌وتنه‌سه‌ر و چاو و لوت و ده‌ست و قاچیان. دواتر په‌شیمان ده‌بوونه‌وه و له‌سه‌ر و قوڵ و لوته‌شکاوه‌کان ده‌پارانه‌وه و داوای لی‌بوردن و لی‌خوش‌بوونیان لی‌ده‌کردن.

* * * * *

پوژگاری دواتر، پاش ئازادبوونمان له‌زیندان، به‌تایبه‌تی ئه‌و ده‌مه‌ی که سه‌رکه‌وت ژییانی واقعی و ژییانی خه‌وه‌کانی تیکه‌ل به‌یه‌کترببوون و خه‌وه‌کانی خووی و پیاهه‌پیره‌که‌ی بو ده‌گی‌رپامه‌وه، بیری سه‌رده‌می زیندانم ده‌که‌وته‌وه که وه‌ستای هاو‌رپیم پوژانه‌سه‌ی بو ده‌کردم. هه‌ستمده‌کرد که دووباره وه‌ستایه‌سه‌م بو ده‌کات. وشه‌کان په‌نگو بوونی یه‌کتریان

گرتبوو، هه رچه نده منیش زۆر له پۆژانی زیندانی ههردوو کمانم
بۆ سه رکهوت باسکردبوو، زۆر له قسه و بیروبۆچوونهکانی وهستام
بۆ گێرا بووه وه.

چه ند پۆژیک تیپه پ بپوو له دواى بردنی لاشه ی وهستا. له
ژوره که دا ته نها هه ر سیکمان بووین. هه میشه قسهکانی وهستام
بۆ ده گێرا بیه وه. جار به جار سه رکهوت خویشی نوسینی سه ر
دیوارهکانی ده خوینده وه. هه ندیک له نوسینهکان ساده نه بوون
که سه رکهوت خو ی تییان بگات. پرسیا ری ده کرد و له قولایی
بیره وه ریکانی داده بپیم.

_ مامۆستا گیان ئه مجاره ش ده مه ویت پرسیا ری ئه م پرسته یه
بکه م، که وهستا لی ره دا نوسیویه تی.

سه رکهوت هه ستیکرد له ناو خه یالی خو م دا بووم وله
بیره وه ریهکانی دا بریووم. داوا ی لی بو رد نیکرد. گوتم: ئاساییه،
ویستت چیی بلییت؟ به شه رمه وه گو تی:

_ ئه مجاره تازه پرسیا ره که ی خو م ناکه م، به لام ده مه ویت
بپرسم له چ خه یالی کدا بوویت؟ هه موو جا ری ک ده چیته قولای
ناخی خو ته وه.

_ زۆر به ی جا ر له خه یالی وه ستا دام. هه میشه له ناو
بیره وه ریهکانی ئه ودا ده ژیم. هه ر وا به ئاسانی بیرم نا چیته وه.
_ ده لیم ئاخۆ بۆ کو ییان بر دبییت؟ ئه گه ر کر دبی تیان به ژیر
تۆزیک گله وه هه ر باشه.

_ وهستا بۆ خو ی به لایه وه گرنگ نه بوو، ئه گه ر بیکوژن و
ته رمه که ش هه ر چیه که لی بکه ن. جا ری ک کاتی لی کۆلینه وه
کا برا ی ئه فسه ر هه ره شه ی کو شتنی لی ده کات و پیی ده لیت:
ئه وه نده زمانت در یژ بی ت به ده ستی خو م ده تخن کیم و لاشه که ت
له که لا وه یه ک فری ده ده م.

ئەویش زۆر دلیرانە وەلامی دەداتەو، هەرگیز ترس لە بونیدا نەبوو، بێیدەلیت.

تۆ دەتوانی بمکوژیت و بمخنکینیت، بەلام ناتوانیت زمانم بگریت، بێر و هۆشم بەند بکەیت. من دەربەستی ژیان و مردنی خۆم نیم، لە بەر دەم ئیویدا. هەتاکو زیندوویم، ئەوێ لە بێر و باوەرمدا بە ئیویدا نافرۆشم و رینگا نادەم لیم زەوتکەن. هەر کاتیش مردم و بە دەستی ئیویدا خنکام، چی لە لاشەکەم دەکەن، بیکەن. ئەو کاتە من ژیان خۆم لە لای کردوو، ئەمە لە لای من گرنگە. من وەک ئیویدا بە تەنگ ژیانیکێ مردوووە نایەم. تەمەن هەر تەواو دەبیت، ئەگەر کەسێک خۆی بە ئیویدا بفرۆشیت مانای وایە تەمەنی خۆی بە دەستی خۆی ئەوێ تەمەنی تر کورت کردۆتەو بەو رادەییە کە لە مەرگا دەژی. بمکوژن و فرپم بدەن. ئەو کاتە دەمکوژن با وەک ئەو هەموو سالانە پێش بوونم بیت. گرنگ ئەو زەمەنە کە تەمەنی من بوو و من تێیدا ژیاوم، پراوپی هەلوێستی دلیرانە و بە گز داچونەوێ نەیارانم بوو.

شەو نەبوو بۆ ئەشکەنجەدانی نەبەن. باکی نەبوو هەر کاتیک بە دوایدا بێن. هەر جارە لە سەر بابەتیک لیکۆلینەوێیان لە گەلدا دەکرد. پیاویکی زۆر خۆراگر و ئازا بوو. سەر بە هیچ پارتیک نەبوو. هەر گرتنیک بە بیانوی سەر بە لایەنیک تاوانباریان دەکرد. جاریک بە هۆی ئیسلامی و جاریک دەیانخستە پال چەپەکان. ئەو هیچ نەبوو. بەلام زۆر شتیش بوو. پیاویکی گەورە و راستگۆ بوو. پشتگیری راستی و هەق بوو. _ مامۆستا زۆر جار دەمەوێت قسە لە سەر بابەتیک بکەم، هەر نەبیت تۆزیک لە بیرەوێ وەستا، دوورت بخەمەو، بەلام هەر چۆنیک قسە بکەین، لە کۆتایدا هەر دینەوێ سەر باسی وەستا و یادگار و قسە و نوسینەکانی.

ئەوێندەى جارەکانى پيشو قسه‌يان له گه‌لدا نه‌کردم. ته‌نها
ئەوێندە نه‌بیت، گوتیان: ئەگەر لیره‌ ده‌رچویت، رینگات پیناده‌ین
بچیتەوه‌ سه‌رکاری مامۆستایی و یارمه‌تى كه‌سانى تیکده‌ر
بده‌یت.

به‌ لای منه‌وه‌ گرنگ نه‌بوو. ئەوه‌ى كه‌ گرنگ بووزیندانه‌كه‌ى
ئەوان بو‌ من قوتابخانه‌یه‌كه‌ى گه‌وره‌ بوو كه‌ زۆر شت له‌ وانه‌کانى
ژيانن فیڕ بووم و له‌ ده‌ره‌وه‌ى زیندان بتوانم بازار و كوچه‌ و
كوڵان و هه‌موو جیگایه‌كه‌ى ئەم شاره‌ بکه‌م به‌ قوتابخانه‌ و
وانه‌کانى تیدا بلیمه‌وه‌. هه‌لبه‌ته‌ مه‌به‌ستم ئەوه‌نییه‌ كه‌ ئەوان
قوتابخانه‌یه‌کیان له‌ ناو زیندانا بو‌ ئیمه‌ سازدابیت، به‌لام وه‌ستا
توانی زیندانه‌کانى ئەوان بکات به‌ قوتابخانه‌ى ژيان.

— هیوادرم لیره‌ ئازاد بکرییت، به‌لام كئ وانه‌کانى وه‌ستم بو‌
بلیته‌وه‌؟

— وانه‌کانى وه‌ستا هه‌ر ئەوانه‌نین كه‌ من ده‌یزانم. زۆر شتى تر
هه‌یه‌ له‌ سه‌ر دیواره‌كان نوسیویه‌تى، به‌م زوانه‌ خویندنه‌وه‌يان
ته‌واو نابیت. له‌وانه‌شه‌ تو‌ له‌ پيش منه‌وه‌ لیره‌ رزگارت بیت.
ئەگەر منیش زوتر ئازاد کرام، نوسینه‌كان زۆرن. ئیره‌ ته‌نها
ژوریک نیه‌، قوتابخانه‌یه‌، قوتابخانه‌. هه‌تاكو ئیستا من
نه‌مپرسیوه‌ پۆژى کاره‌ساته‌كه‌ زۆر بوون كه‌ گرتیان؟

— به‌ئى، زۆر بووین. ئەو ئوتوموبیله‌ى كه‌ منى تیدا بووم،
چه‌ند كه‌سێك بووین. من له‌ هه‌موویان باشترو ساغتر بووم.
ئەوانیتر یه‌كێك پیر بوو. یه‌كێك لال و توانای قسه‌ کردنى نه‌بوو،
کورپێك له‌ ناوماندا كه‌م ئەندام بوو، قاچیکى نه‌بوو. پیاویكى
داماو له‌ هه‌موومان كه‌ ساسترو بی‌به‌ختتر بوو، هه‌ر له‌ جیگای
کاره‌ساته‌كه‌دا ئەو منداله‌ى كه‌ له‌ گه‌لیدا بوو به‌ گوله‌ى
باره‌شه‌كان كوژرا بوو. باره‌شه‌كان له‌و کاتانه‌دا به‌ هه‌موو
لایه‌كدا ته‌فه‌ ده‌که‌ن. چه‌ند كه‌سیکیترمان له‌ گه‌لدا بوو. هه‌ر ئەو

پوژه دواى ليكولینه‌وه جیایان کردینه‌وه و كهسه‌سیانم نه‌بینیوه‌ته‌وه. نازانم له كوین و چیان به سه‌ر هاتوو. _ ئه‌وانه‌ی له سه‌ر یه‌ك بابته و روداو ده‌گیرین پیكه‌وه له ژوریکدا دایاننانین.

* * * * *

ژیانیکی ئاسایی له ژوره‌که‌دا به‌سه‌رده‌برا. هه‌ستم به‌ئارام‌بوونه‌وه‌ی ده‌روونی سه‌رکه‌وتیش‌کردبوو، ئیتر که‌متر خۆی له‌پرسپاره‌ ساده‌و مندا‌لان‌ه‌کان ده‌دا. گه‌یشتبوو به‌و باوه‌ری که‌ژوره‌که‌ی جاران فروانتر‌ببینیت. له‌ ناو هه‌وش و له‌ هزر و بیریدا قه‌باره‌ی ژوره‌که‌ له‌ پیشوتر گه‌وره‌تر بوو، بیر کردنه‌وه به‌ره‌و ئاسۆیه‌کی رۆن و گه‌شبینی و گه‌فتوگۆی پوژانه‌ له‌ سه‌ر قسه‌ و په‌نده‌کانی وه‌ستا، گاریگه‌ری گرنگی هه‌بوو، ئه‌وه‌ش هه‌ر تا که‌ چاره‌سه‌ر بوو بو‌ خو‌پراگری له‌ زینداندا.

هه‌ر چه‌نده وه‌ستا به‌ رۆح و لاشه‌ له‌ ژوره‌که‌دا نه‌ما‌بوو، به‌ هۆی نوسین و یاداشت و قسه‌ و بیره‌وه‌ریه‌کانیه‌وه، جاریکیتر له‌ زه‌مه‌نیکی رابرد و خۆیده‌هاویشته‌وه ناو ساته‌ نویکانی ژوره‌که‌ و له‌ ناو بیر و قسه‌ و با‌سه‌کانی ئیمه‌دا خۆی دوباره‌ ده‌کرده‌وه. وا پیده‌ چوو هه‌ندی‌ک جار رۆحیانه‌ته‌که‌ی له‌ ژوره‌که‌دا بی‌ت و وه‌ک په‌پوله‌ هه‌لفری‌ت و به‌ سه‌ر و شان و مل و دهم و چاومدا بنیشیته‌وه، به‌وه‌ی که‌ ناوی وه‌ستام ده‌برد، خۆشی و ئارامی و زه‌رده‌خه‌نه به‌رومه‌وه دیار بوو. ئه‌شێ رۆحیانه‌تی دۆست و خۆشه‌ویسته‌کانمان که‌ نه‌ماون بی‌نه‌ لامان، به‌لام ئیمه‌ هه‌ر هه‌ست به‌ بینینیان نه‌که‌ین و نه‌توانین که‌ بیانینین.

وه‌ستا خۆی ده‌یگوت: «هه‌لسوکه‌ت و بیر کردنه‌وه‌ی مرو‌ف له‌ ژیاندا، دواتر وه‌ک میراتی بو‌ رۆح جیده‌می‌نیت، رۆحیش جار جاره به‌ خه‌نده‌وه ده‌چیته‌ سه‌ر لیوی دۆست و ئاشناکانی و له‌ سه‌ر ئه‌و لیوانه‌ خه‌نده و خۆشی ده‌به‌خشیت».

وهستا، پۆحی به لاهه زۆر پیروزی بوو. پۆحیک که بهردهوامی به ژیان بدات بۆ بهرگری له راستی و ههق. پیروزی پۆحی دهگهراوه بۆ ئهوه پۆحه گهورهیهی که ههموو پۆحهکان لهوهوه سهراچاوهیان گرتوووه. ئهوه پۆحه گهورهیه ههراگیز تهواو نابیت و کهم ناکات. پۆحی مروفتیش پیروزی لهوه پۆحه گهورهیهوه وهراگرتوووه که خوا به پیروزی و نزیک به سیفاتی خۆی دروستی کردوووه.

ژمارهی مروفت و گیاندارهکان چهند له زیاد بوون دابن له پۆحه گهورهکهوه پۆحیان بۆ دیت. به بی ئهوهی ههراگیز کهم بکاتهوه. پیروزی ئهوه پۆحه گهورهیه کهم نهکردن و تهواو نهبوون بوو که بۆ خۆیشی ههرا «یهک» دانه بوو. ئهمانه سیفاتی نزیک به خوا بوون، که خوا به شتهکانی بهخشییون و پیروزی کرد بوون.

سههناهی بوونی مروفتیهتی و ههموو گیانلهبههرا، ژمارهی ئهوان کهمبووه. وهک ئیستا زۆر نهبوون. بیگومان پۆحهکان به قهه ژمارهی لاشهکان ههبوون. به پیی زۆر بوونی خهک و گیان لهبههراکان ژمارهی پۆحهکانیش له زیادبوندا بوون. به بی ئهوهی له پۆحه گهورهکه کهم بیتهوه. له گهه بوونی ههرا گیانلهبههراکی پۆحیکی نویش له پۆحه گهورهکهوه دروست دهبیت. یهکیک له بهها پیروزهکانی تری پۆح، هههمیشه ههرا دهبهخشیت، به بی ئهوهی کهم بکات و چاوهروانی وهراگرتنهوه بیت.

ژمارهی پۆحهکان بهندن به ژمارهی لاشهکانهوه، وه ک چۆن ژمارهکان بهندن به شتهکانهوه. ئیمه ناتوانین وهک ئهوهی که خۆمان دهمانهویت «ژماره» دهسته بهر بکهین. به کۆتایی دوا شت له گهردوندا که بونی ههیه دوا ژمارهشمان دهست دهکهویت. بی بونی شت له ژوریکدا له ناو گیرفان و دهستماندا ناتوانین

ناوی هیچ ژماره‌یه‌ک بهینین. ئەگەر ناویشمان هینا، ژماره‌یه‌کی بی‌مانا و روت و بی‌به‌ها ده‌بیٔت.

ئەو کاته‌ی که گەردون نە‌بوو، ژمارەش نە‌بوو، تە‌نھا ژماره‌یه‌ک هە‌بوو، ئە‌ویش له‌ ئە‌زە‌له‌وه له‌ گە‌ڵ بونی خوا دابوو. که گەردون و شتە‌کانی ناوی دروست بوون، به‌ پێ‌ی بوونی ئە‌و شتانه‌ ژماره‌کانیش هاتنه‌ کایه‌وه. پیرۆزی ژماره‌ یه‌ک و گرنگی خودی ژماره‌ «یه‌ک» له‌ ئە‌زە‌له‌وه له‌ گە‌ڵ بونی خوا دابوو.

ئە‌گەر له‌ ژوریکێ خالی‌دا که هیچی تی‌دا نە‌بیٔت، ناتوانین هیچ ژماره‌یه‌ک به‌ ده‌ست به‌ینین. له‌و حاله‌ته‌دا گەر تۆ‌پیک بخه‌ینه‌ ژوره‌که‌وه له‌ گە‌ڵ بونی تۆ‌په‌که‌دا ژماره‌ی «یه‌کیش» دروست ده‌بیٔت. به‌ پێ‌ی زیاد بوونی تۆ‌پ له‌ ژوره‌که‌دا، ژماره‌کانیش زیاد ده‌بن. رۆ‌حه‌کانیش به‌ پێ‌ی زیاد بوونی جه‌سته‌کان زیاد ده‌بن. هە‌موو رۆ‌حه‌ نوێ‌کانیش له‌ رۆ‌حه‌ گه‌وره‌ پیرۆزه‌که‌وه سەر چاوه‌ ده‌گرن.

ئە‌و پیاوه‌ی له‌ ژوره‌که‌دا بوو، هە‌میشه‌ بێ‌ده‌نگ بوو، یان چاوه‌کانی داده‌خست و ده‌چوو له‌ حاله‌تی خه‌وه‌وه، یا خود کتێ‌به‌ سه‌وزه‌ پیرۆزه‌که‌ی ده‌رده‌هینا و به‌ ده‌نگیکێ هی‌واشی پ‌ر سۆز، ده‌ستی به‌ خوێ‌ندنه‌وه‌ی ده‌کرد. هەر کاتی‌ک مه‌لا کتێ‌به‌که‌ی ده‌خوێ‌نده‌وه، وه‌ستا تە‌نھا گوێ‌ی بۆ‌ راده‌گرت. نه‌ شتی ده‌نوسی، نه‌ قسه‌ی ده‌کرد. مه‌لا زۆر سەر سام ده‌بوو به‌ هه‌لوێ‌سوتی وه‌ستا. _ وه‌ستا، من له‌ تۆ‌ تیناگه‌م. هه‌ندیک جار ئە‌وه‌نده خودام لا شیرین و خۆشه‌ویست ده‌که‌یت، زیاتر له‌وه‌ی له‌ ده‌رونی خۆ‌مدا هه‌یه. زۆر به‌ سۆز و میه‌ره‌بانیه‌وه گوێ‌م لێ‌ده‌گرت. هه‌ندی‌ جاریش قسه‌ و باسه‌کانت زۆر سه‌یرن وه‌ک به‌ت‌ه‌ویٔ دژ به‌ دین و خوا قسه‌ بکه‌یت. زۆر قسه‌ هه‌یه نه‌کردنی باشته‌ره. به‌ تاییه‌تی له‌ لای ئە‌وان. خۆیان به‌ بی‌هیچ له‌ ئی‌مه به‌ بیانون. ئە‌گەر ئاگاداری خۆت نه‌بیٔت، توشی ئازار و ئە‌شکه‌نجه‌ی زیاترت

ده‌که‌ن. وه‌ستا گیان، ئه‌و قسانه‌ت، نه‌ بو ئه‌م دنیات باشه، نه‌ بو ئه‌و دنیات.

_ مه‌لا گیان، من له‌ تو تیده‌گه‌م، به‌لام وا دیاره‌ تو له‌ قسه‌کانی من نه‌گه‌شتوویت. له‌وانه‌یه‌ ئامۆژگاریه‌کانی تو بو من سودیان نه‌بی‌ت. ده‌زانم تو به‌ به‌رژه‌وه‌ندی و سه‌لامه‌تی منت ده‌وی‌ت. منیش بو تو هه‌روه‌ها. به‌لام بو چوونه‌کانمان جیاوازه‌، خووی له‌ خویدا زور جیاوازیش نیه‌. ئه‌وه‌ی که جیاوازه‌ ته‌نها ئه‌وه‌یه‌ که تو باش له‌ من نه‌گه‌شتوویت. من باوه‌رم به‌ خواجه‌ و به‌ هه‌موو دیارییه‌ پیروژه‌کانی خوا بو مروّف. هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی به‌ لای منه‌وه‌ پیروژن و قسه‌یان له‌ سه‌ر ده‌که‌م، ده‌سکردی خودا خوین و به‌ پیروژی و نزیک به‌ سیفاتی خووی دروستی کردون. هه‌ر یه‌ک له‌و دیارییه‌ پیروژانه‌ سیفاتیک یا خود چه‌ند سیفاتیکیی خودایان تیدایه‌. باوه‌ر ناکه‌م قسه‌یه‌که‌م کرد بی‌ت که دژایه‌تی دین و خوام کرد بی‌ت. هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که من خوشم ده‌وین و له‌ لام پیروژه‌ و له‌ دل و ده‌رونمدا جیگیره‌ و بنه‌مای ژیان و خولقاندن و به‌رده‌وامی مروّفایه‌تیه‌ و دیاری خودان بو مروّف، وه‌ک مانگ و خوور و ویزدان و خاک و دایک و روّح. هه‌ر یه‌ک له‌مانه‌ سیفاتیک یان چه‌ند سیفاتیکیی خویان تیدایه‌ که خودا خووی بو پیروژی به‌و دیاریانه‌ی به‌ ئیمه‌ی به‌خشویه‌، ئیمه‌ش ده‌بی‌ت له‌ دل و ده‌رونماندا پیروژ رایانگیرین و خوتمان بوین. ئه‌م جه‌للادانه‌ به‌ هه‌موو خوشه‌ویسته‌کی مروّف نامۆن و به‌ هه‌موو هه‌لوپستیکی مروّفانه‌ په‌ست و بیزار ده‌بن. خوشه‌ویسته‌ی ئیمه‌ بو «خاک» که یه‌کیکه‌ له‌ دیاریه‌ پیروژه‌کانی خودا بو مه‌ردومی خووی، ده‌بی‌ت له‌ پیش هه‌موو خوشه‌ویسته‌کانی تره‌وه‌بی‌ت. پاریزگاری له‌ خاک، پاریزگاری کردنه‌ له‌ ده‌ستکرده‌ پیروژه‌کانی تری خوا. باره‌شه‌کان به‌م هه‌لوپسته‌ ده‌مارگیر ده‌بن و به‌ تاوانبارمان داده‌نین و له‌ به‌ندیخانه‌کان ئه‌شکه‌نجه‌مان

ده‌دهن. هه‌موو دیاریه پیرۆزه‌کان به تایبتهت «خاک» پیویستی به پارێزگاری و به خۆشه‌ویستی هه‌یه. پیویستی به به‌خشینی رۆح هه‌یه. رۆح خۆی یه‌کیکه له دیارییه پیرۆزه‌کان، ته‌نها له رپگای پارێزگاری له خاک خۆی ده‌به‌خشیت. ئه‌وانه‌ی گرنگی خاکیان له لا نیه و پیرۆزی خاک له ده‌رونیاندا نیه، ئه‌وانه خاوه‌نی رۆحی خۆشیان نین، جگه له ده‌ست دانی خاک رۆحی خۆشیان فرۆشتوو و له ده‌ستداوه.

من لای ئه‌مان به‌رگری له نیشتمان ده‌که‌م. باسی پیرۆزی خاک ده‌که‌م که دیاری خودایه. هه‌رکه‌س له ئیمه «یه‌ک» نیشتمانی هه‌یه، که‌سیک نیه خاوه‌نی دوو خاک بێت. ئه‌وه خه‌لکه دژ به مروّف و کرده‌وه‌کانی خوان که خاکه‌کانیان به‌شکردوو. سیفاتی ژماره «یه‌ک» له بونی خاکدایه، جگه له‌وه‌ش خاک خولقینه‌ره و به‌خشه‌نده‌یه. به‌خشینی خاک وه‌ک رۆح هه‌رگیز که‌م ناکات و ته‌واو نابیت. ئه‌وان هه‌ول ده‌دهن که نیشتمانمان داگیر بکه‌ن، له به‌ر چاوه‌بخه‌ن، گرنگی و پیرۆزی له دلماندا نه‌مینییت. سرینه‌وه و کو‌تایی بوونی ئاده‌میزاد به‌ داگیر کردنی نیشتمانه‌که‌ی دیت. ئه‌و قسانه‌ی که منیان پێ تاوانبار کردوو، هه‌ر ئه‌وه‌نده‌یه که دیارییه پیرۆزه‌کانی خوام خۆشه‌وییت و له دل و ده‌روندا جیگیره و به رۆح پارێزگاریان لیده‌که‌م. ئه‌م هه‌لۆیسته له به‌رزه‌وه‌ندی خواستی داگیرکه‌رانه‌ی ئه‌واندا نیه. به‌ کابرایه‌کی دژ به‌ دین و خوام ده‌زانن، که ئه‌مه‌ش زۆر پیچه‌وانه‌یه.

خودا له رپگه‌ی دروستکردنی دیارییه پیرۆزه‌کانی بو ئیمه، گه‌وره‌یی خۆی پیشانداوه. بوونی ئیمه و مانه‌وه‌مان به‌رگریکردنه له پاراستی هه‌موو ئه‌و دیاریانه به تایبتهتی «خاک». مروّقی بێ‌خاک و بێ‌نیشتمان وه‌ک مروّقی بێ‌سه‌ر وایه. بوونی سیفاتی «یه‌ک» دانه‌ی له خواوه‌چوووه بو هه‌موو دیارییه پیرۆزه‌کان.

هه‌موو شته پیرۆزه‌کانی ده‌سکردنی خودا، بیه‌ک دانه‌ن. هیشته‌وه‌ی ئه‌و سیفاته پیرۆزه ئه‌رکی هه‌موو که‌سیکه، به تاییه‌تی راگرتنی سیفاتی بیه‌کدانه‌یی له نیشتمان. هه‌ولێ نه‌هیشته‌نی ئه‌و هوکار و گاریگه‌ریانه‌ی ده‌بنه‌ به‌شکردنی نیشتمان له ئه‌ستۆی مرو‌فدایه که به دیاری له لایه‌ن خواوه پپی به‌خشاوه.

تاوانه‌کانی من به‌رز راگرتنی دیارییه پیرۆزه‌کانی خوایه. ئه‌م هه‌لوێسته‌ی من له گه‌ل به‌رنامه و ئامانجه دژ به مرو‌فایه‌تی و به‌ دین و به‌ خواکه‌ی ئه‌واندا ناگونجییت و بیه‌ک ناگریته‌وه. ئه‌شکه‌نجه‌م ده‌ده‌ن و ده‌مگرن و ناوم به‌ خراپ ده‌زپین، هه‌موو بو‌ چون و هه‌لوێسته‌کانیان دووره له راستی و له هه‌ق و له ویزدانه‌وه و لیم تیناگه‌ن. تیده‌گه‌ن، خویان له راستیه‌کان گیل ده‌که‌ن.

رۆژانه هه‌موو قسه‌و بیره‌وه‌ریه‌کانی وه‌ستام بو‌ سه‌رکه‌وت دووباره باسده‌کرده‌وه و ده‌گی‌رایه‌وه، ئه‌و باس و بابه‌تانه‌ی زور پی‌خۆشبوون، وه‌ک ساپپی زامو ئازاره‌کانی بکات، به‌تاسه‌وه‌بوو بو‌ گوئیگرتن و به‌رۆح ئاوێته‌ی باسه‌کان ده‌بوو. هه‌ندی‌کجار ده‌یگوت: خۆزگه وه‌ستام هه‌رنه‌ناسیایه، یاخود منیش وه‌ک تو‌ هاوپییه‌کی ئه‌و بوومایه‌وه له‌نزیکه‌وه گویم له‌ وته‌کانی ببوایه.

دایک یه‌کیک بوو له دیارییه پیروژه‌کانی ده‌ستکردی خودا که نزیک به سیفاتی خوئی دروستی کرد بوو. دایکه‌کان زور گه‌وره و پیروژن. یه‌کسانن به نیشتمان. دایک له گه‌وره‌ی خویدا زور ساده ده‌بیته‌وه. ئەو ساده بونه‌ش وایکردوو که هه‌میشه به‌خشه‌نده بیته. به‌خشه‌نده‌یی دایک وهک خاک و رۆح بی‌برانه‌وه‌یه. دایک له سۆز و خوشه‌ویستی و به‌خشه‌نده‌یی بو هه‌موو ئەوانه‌ی که لێی بوون، نه‌ بیزار ده‌بیته، نه‌ له توانای کهم ده‌کاته‌وه. دایک خوڵقینه‌ریکی گه‌وره بوو، به‌لام به‌پله‌ی خودا نه‌بوو. ئیمه خوڵقادی خاک و دایکین، له ریگای توانای خواوه. هیچ کام له شته پیروژه‌کان، خوا وهک خوئی توانای خوڵقاندنی پی نه‌به‌خشیبوو. دایک ئەو بونه‌وره پیروژه‌یه له بیده‌نگیدا هه‌ست و سۆزی پراوپری ئەو خواست و ئاره‌زوانه‌یه که له ده‌رون و هۆشی ئەوانه دایه که لیبوون، که خوڵقانوونی. هه‌ستی دایک هاوکاته له گه‌ل کاتی روداو به‌سه‌رهاته‌کانیاندا.

دایک و خاک دوو دروستکاری ده‌ستی خوان که له زور سیفاته‌دا هاویه‌کن. یه‌کیک له سیفاته‌کانی دایک، وهک خاک هه‌ر که‌سیک دایکیکی هه‌یه که ئەوه‌ش سیفاتی پیروژی ژماره‌یه‌کی تی‌دایه. که‌سیک نیه که بتوانیته دوو دایکی هه‌بیته، یا خود له دوو دایک بوو بیته، «ئهمه مه‌حالیکی نه‌گۆره، هه‌تا هه‌تایه».

له دواى ئازادبوونمان له زیندان، زوو‌وو سه‌ردانی مالیشیانم ده‌کرد. دایکی سه‌رکه‌وت هه‌ستی به‌هه‌موو گۆرانکاریه‌کانی

فکری و هه‌لسوکه‌وتی کورپه‌که‌ی کردبوو. سه‌رکه‌وتیش زۆربه‌ی
روداوه‌کانی نیوان خۆی و دایکی بو ده‌گیڕامه‌وه.

مامۆستا ماوه‌یه‌که‌ دایکم ده‌یه‌وێت له‌و باره‌یه‌وه قسه‌م له
گه‌لدا بکات. من ده‌زانم دایکم خه‌می دووباره‌ گرتن و ئه‌شکه‌نجه
دانی منی هه‌یه. ئه‌م به‌یانیه‌ وه‌ک هه‌موو به‌یانیه‌کی تر، دوو
به‌ دوو نان و چای به‌یانیمان ده‌خوارد. ناوبه‌ناو چاوه‌کانی
هه‌لده‌برێ و ته‌ماشای ده‌کردم. هه‌ستمکرد ده‌یه‌وێت شتیکی بلیت.

_ کورپی خۆم، هه‌ست ده‌که‌م له‌ دوا‌ی زیندانی ئه‌و زالمانه،
گۆراوێت. وه‌ک کورپه‌که‌ی جاران نایه‌یته‌ به‌ر چاوم.
_ نازانم مه‌به‌ستت چییه؟ له‌ باره‌ی چی‌یه‌وه گۆراوم؟ بو چی
ده‌ته‌وێت هه‌ر کورپه‌که‌ی منالییم و قه‌ده‌ نه‌گۆریم؟

_ مه‌به‌ستم ئه‌وه نیه‌ هه‌ر منال بیت. تو نازانیت چه‌نده‌ هه‌ز
ده‌که‌م گه‌وره‌ بیت و ببیت به‌ پیاو. پۆله‌ گیان زوخاوم زۆر
چه‌شتوو و سوێ زۆر به‌ دلما چوو، به‌ تاییه‌تی ئه‌و ماوه‌یه‌ی که
له‌ زیندان بووێت. ئه‌گه‌ر له‌ ناو دلما ده‌بیت، ده‌زانیت چۆن ناو
جهرگ و دلما ره‌شبوته‌وه، ئه‌وسا تی‌ده‌گه‌یت مه‌به‌ستم چی‌یه‌ که
ده‌لیم گۆراوێت. کورپی خۆم جاریکی تر به‌رگه‌ی ئازار و خه‌می وا
گه‌وره‌ ناگرم. کورپکی باش به‌ و خۆت دووباره‌ مه‌خه‌ره‌وه ژیر
چنگیان. ئه‌وانه‌ زالم. بی‌ره‌حم و بی‌ویژدانن. بی‌دینن. جهرگیان
به‌ پۆله‌ی که‌س ناسوتی. له‌و پۆزه‌وه‌ی که‌ پزگارت بووه،
مامۆستای هاوڕیته‌ هه‌میشه‌ هاتوچۆی ئیره‌ ده‌کات، هه‌ر
چرپه‌تانیدی و نازانم باسی چی ده‌که‌ن. من ترسی ئه‌و چرپه
چرپه‌مه.

پۆله‌ گیان ئیوه له‌ زیندان پیکه‌وه بوون و دوا به‌ دوا
یه‌کتزیش ئازاد کران. باش نیه‌ ئه‌وه‌نده‌ پیکه‌وه بن. هه‌تا ئیستا

چاودېرىتان ھەر له سەرھ. تو دەلېى ئەمانه نانسیت، چەندە درپندن. ئەگەر بەزەیت بە خۆتا نایەتەو، بەزەیت بە مندا بېتەو. رەحمېک بە من بکە، ئەمجارە بەرگەى خەمېکى تر ناگرم. ئەمەیه مەبەستم که گۆراویت.

_ دایه گيان، من و مامۆستا له زیندان یهکترمان ناسی. ھەر یهکەشمان له سەر تاوانیکى درۆ و ھەلبەستراوى جیواز گیرا بووین. ئەگەر درۆ و بوختان نەبوايه، ئازاد نەدەکراین. ھەر چەندە چەندین کەسیان بە خۆرايى و بە بى تاوان فەوتان. مامۆستا ئیستا وەک برام وایه. وەکو کەسى خۆى تەماشای ئیمە دەکات و دیتە مالمان. توۆ زۆر خوشدەوېت. ھەر بە دایه وەک من بانگت دەکات. که بۆ ئیره دیت، زیاتر بۆ سەردانى تو دیت. دایکى نەماو، خوشەوېستى دایکى بە تو داو. ئەگەر ئەمجارە ھات بۆ ئیره، له گەلماندا دانیشە، بزانه باسى چى دەکەین. باسى شتیک ناکەین که ئاسايى نەبیت و قەدەغە بېت. ئەگەر له بەر تو بۆ ئیره نەبیت، جیگای تر زۆرە که یهکترى ببینن... دایه گيان، من ئیستا گەرەم، ناتوانم وەک جارن بېر بکەمەو و ھەلسوکەوتم وەکو جارن بېت. ھەر ئەو ترسەى منالى بوو که نەتوانم پرسىاریکت لیکەم. له مندالیەو تاکو دوینى شەو، ئەو ھەموو سالە پۆشتوو، نەمزانی بوو بۆ چى و بە چى باوکم مردوو. ھەمووى له بەر ئەو ترس و گومانە بوو که بەرامبەر بە پرسىار کردن ھەمبوو. وام لېھانتبوو له ناو بازارپیشدا، له ناو خەلکدا نەتوانم پرسىارى شتیک له کەسېک بکەم. ئەو گۆرانەى له مندا که تو ھەستت پیکردوو، ئەو پرسىارانەى منالییە گەلالە بوون و ناچارم یەکە یەکە پرسىارەکان بکەمەو. زیندان ئەو ترسەى له دلدا شکاندم. فیرى کردم که وروژاندنى ھەموو پرسىارەکان ھەقى خۆمن.

— رۆلە گيان، منىش دەزانم پىرسىيارهكان هەقى خۆتن. من چى بکەم تۆ خۆت ترسا بویت و خۆت لە پىرسىيار کردن تۆراندبوو. مەرج نەبوو هەموو پىرسىيارهكان وەك ئەو پىرسىياره بىت کە زلەت لە سەر خوارد. هەموو دايکىک لە منداڵەكەى دەدات، ئەو زۆر ئاساييه. من گوناھم چیه؟ تۆ بۆ خۆت پىرسىيارت نەکردوو. منىش هەرگىز حەزم نەکردوو مردنى باوکت بە بىر بەيىنمەوه. خۆت دەزانى بىباوک چۆن بە خىوم کردوویت. کە گەورە بوویت و پىرسىيارى باوکت کرد، کە دوینى شەو بوو هەموو شتىکم بۆ باس کردیت.

دەربارەى مامۆستاش، من وەك تۆ خۆشم دەويیت. ئامۆزگارىهكانم هەر بۆ تۆ نيه، بۆ ئەويشه. بەرژەوهندى ئەويشم وەك هى تۆ ئەويیت. ئەو داماو بىكەسه، ئەگەر ئەمجاره توشى گرتن بىت، كى بە تەنگيهوه دىت و تۆزى فرمىسكى بۆ هەلبىرژىت. رۆلە گيان ئيوه وەك گوى بە خۆتان نادەن، رەحمىيش بە كەس و كارتان ناکەن.

رۆلە گيان من كە دەلیم گۆراوويت، بە خۆپايى نالیم. تۆ دەبىت لیم تىبگهيت. ئەو رۆژەى مامۆستا لىرە بوو، چايهكانم بۆ هینان، من حەزم دەکرد تاويك لە گەلتاندا دابنىشم. بە تاييهتى لە بەر مامۆستا. پيش ئەوهى بيمە ژورەوه، لە ناو دەرگاكهدا گویم لە قسهكانتان بوو، زۆر تینهدهگهشتم، پچر پچر قسهتان دەکرد. لە وړينه کردن دەچوو. وەك لە گەل غەيبیهكاندا قسه بکەن. باسى رۆج و هۆش و بىرتان دەکرد، باسى دايک و خاك و وهستاتان دەکرد. قسهى هەلهق و مەلهقتان دەکرد.

مامۆستا من هەر ئەوهندەم گوت كە مامۆستا دىت بۆ ئىره، بۆ چى تۆزىك لە گەلماندا دانانىشيت. خو مامۆستا بۆ لای تۆ دىت.

دهیگوت «بۆ کوئی بییم، ئیوه هەر خه‌ریکی قسه‌ی هه‌له‌ق و مه‌له‌قن».

— گوی مه‌ده‌ری. قسه‌ی دایک هەر چۆنییک بییت، هەر خۆشه‌. خۆزگه به‌م گه‌وره‌بیه‌ش دایکم هه‌بوایه و رۆژی ده‌جار له‌و جو‌ره قسانه‌م پئی بگوترایه. به‌ بیرت دیت، ئه‌و شه‌وه‌ی بۆ به‌یانی ئازاد کرایت، ده‌تگوت: دایکم دلێ خه‌به‌ر ده‌دات که من رزگارم ده‌بییت و ئه‌و له‌ کۆلانه‌که‌دا چاوه‌روانم ده‌کات. ئه‌و رۆژه هه‌تاکو ئیواره سهر ده‌که‌مه سهر رانی و تاویک ئاسوده بم. ئه‌و رۆژه‌ی منیش ئازاد کرام، که‌سیک نه‌بوو چاوه‌روانم بییت. کۆلان چۆل و ماله‌وه چۆلتر بوو.

— مامۆستا گیان، تو هه‌ر ده‌بییت سهردانی دایکم بکه‌یت. دایکم وه‌ک من توی خۆشه‌وه‌ییت. خۆشه‌ویستی دایک ته‌واو نابییت. به‌شی تو‌ش ده‌کات. وه‌ک خۆت ده‌تگوت: «دایک گه‌وره‌یه، گه‌وره‌یی دایک نابریته‌وه».

— سه‌رکه‌وت گیان، من بیه‌ر له‌ مانه‌وه‌ی دایک و باوک ناکه‌مه‌وه. ئه‌وه قه‌ده‌ر و چاره‌نوسه. هه‌ر که‌س به‌شی خۆیه‌تی ئه‌گه‌ر دایک یا خود باوکی مابییت. باوکیشم پیاویکی دل‌سۆزه، به‌لام پیاو چۆن ده‌توانییت سهر کاته سهر رانی باوکی هه‌تاکو ئاسوده بییت؟ کئی وه‌ک دایک گه‌وره‌یه؟ ته‌نها وه‌ستا ده‌یتوانی هه‌ست به‌ گه‌وره‌یی و پیرۆزی دایک بکات.

شه‌ویک پێش ده‌رچوونت له‌ زیندان، باسی دایکمان ده‌کرد، پیم گوتی له‌ سهر دیواره‌که ئه‌وباسه‌ی وه‌ستا بیخوینه‌ره‌وه، بزانه وه‌ستا ده‌رباره‌ی دایک چی نوسیوه. دایکی له‌ پێش هه‌موو ئه‌و شتانه‌وه نوسیوه که‌ خوا نزیک به‌ سیفاتی خۆی دروستی کردون. وه‌ستا ده‌یگوت: «دایک جگه له‌وه‌ی خولقی‌نه‌ره، بوونی سیفاتی ژماره یه‌کی تی‌دایه، که‌س نیه دوو دایکی هه‌بییت. که‌س نیه له‌ دایکی خۆی به‌ گومان بییت».

— رۆژیک به گالتیه به وهستام گوت: وهستا، من دایکم نیه،
تهنها باوکم ههیه. مانای وایه له بوونی ئه به گومانیم که
باوکه؟

— مامۆستا مه بهستی من به و جوړه نیه. هه موو باوکه کانیش
باوکی مناله کانیا ن. من مه بهستم مانا زانستی و
فهلسه فیه که یه تی که بوونی دایک گومانی تیدا نیه. کهس نیه
که گومانی له دایکی خوی هه بییت. هه کهس نه توانییت له
دایکیک بییت. ئه وهی که لییبووین، ئه وه کهسه دایکه مانه.
خۆشه ویستی دایک بو منداله کانی، وه که خۆشه ویستی خوی به
مهردوم. هه رگیز ته واو نابییت. گه وره یی دایک وه که گه وره یی
رۆج، به خشه نده و بی برانه وهیه. به خشه نده یی دایک وه که
به خشه نده یی خاک پر له سۆز و بی به رامبه ره. خۆشه ویستی
دایک بو مندالیک چه نده، بو هه موو منداله کانی تر به هه مان
پیوانه و قه باره یه. خۆشه ویستی دایک، نابینرییت وه که ویزدان
وایه، وه که بیر و هۆشه. ئه و شتانه ی که نابینریین و ده ستیان
لینادرییت و ناگیرین و بۆن ناگریین، وه که خۆشه ویستی دایک، بیر
و هۆشی مروّف، ویزدان. زۆر به وردی ئه وه بابه تانه ی بو
شیده کردمه وه.

بیر و هزری مروّف وه که خۆشه ویستی دایک، کهم ناکات و
نابینرییت. ئیمه ده توانین بیر له چیاکان بکهینه وه، بیر له
ده ریاکان بکهینه وه، بچینه ناو قولایی گهردون و بیر له هه موو
شته کان بکهینه وه. بیر له خه لک و دۆست و خۆشه ویسته کانمان
بکهینه وه، به بی ئه وهی بیر کردنه وه که هیچ له بیره گه وره که ی
می شکمان کهم بکاته وه. ده توانین هه می شه دوا به دوا ی یه که بیر
له هه موو شتی که بکهینه وه، به بی ئه وهی له بیر کردنه
گه وره که مان کهم بیته وه. به لام ئه وه کاته ی بیر له چیاکان

ده‌که‌بینه‌وه یا خود بیر له هه‌ر شتیکی‌تر ده‌که‌بینه‌وه، ئه‌و زه‌مه‌نه‌ی که بیرێ نیدا ده‌که‌بینه‌وه، په‌یوه‌ست ده‌بی‌ت به‌ چیا‌کانه‌وه یا خود به‌و شتانه‌ی تر که بیرمان لیکردۆته‌وه. بیره‌ گه‌وره‌که‌ی ناو می‌شک و هوشمان پیویستی به‌ گه‌رانه‌وه‌ی ئه‌و بیر کردنه‌وانه‌ نیه‌ که په‌یوه‌ستن به‌ شته‌کانه‌وه، بوون به‌ مولکی ئه‌وان. پۆحه‌کانیش له‌ پۆحه‌ گه‌وره‌که‌وه ده‌به‌خشرین به‌ لاشه‌کان، جاریکی‌تر ناگه‌رینه‌وه ناو باوه‌شی رۆحه‌ گه‌وره‌که‌. ده‌بن به‌ مولکی لاشه‌کان. پۆحیانه‌ته‌ گه‌وره‌که‌ هه‌رگیز به‌ به‌خشین که‌م ناکات، پیویستی به‌ گه‌رانه‌وه‌ی پۆحیانه‌ته‌کان نیه‌.

* * * * *

له‌ دوای زیندان، بی‌ئیش و کار بووم، وه‌لامی‌کم وه‌رنه‌گرتبوو که بچمه‌وه سه‌ر ئیش و کاره‌که‌م. چاوه‌پروان بووم، هه‌ر چه‌نده زۆر گویم به‌وه نه‌ده‌دا، هه‌موو کاری‌کم به‌ خزمه‌ت دا ده‌نا ئه‌گه‌ر مرو‌ف خۆی مه‌به‌ستی خزمه‌ت کردن بی‌ت. سه‌رکه‌وتیش له‌ پۆژی روداوه‌که‌وه که‌ گرتبوویان، دوو‌کانه‌که‌شی ویرانکرا‌بوو، که‌لوپه‌له‌کانیشیان به‌تالان‌بردوو. له‌به‌رده‌م دوو‌کانه‌ ویرانه‌که‌یدا، می‌زیکی دانا‌بوو که‌لوپه‌لی له‌سه‌ر ده‌فرۆشت. سه‌ره‌پای بارودۆخی خۆی دلنه‌وا‌یی منی ده‌دا‌یه‌وه.

_ مامۆستا ده‌بی‌ت گوئ به‌ کاری مامۆستای نه‌ده‌یت و بیریشی لی‌نه‌که‌یته‌وه. به‌ تاییه‌تی که‌ بریاره‌که‌ له‌ ده‌ست با ره‌شه‌که‌کاندا بی‌ت. ئه‌وان جگه‌ له‌وه‌ی که‌ ئازاری جه‌سته‌ و ده‌رونی ده‌ده‌ن، هه‌ولێ تی‌کدانی باری ئابوریشمان ده‌ده‌ن. گرنگ ئه‌وه‌یه‌ له‌ گه‌ل کیشه‌کاندا به‌ره‌نگار بینه‌وه و خۆراگر بین. له‌ پۆژی رودانی کاره‌ساته‌که‌دا جگه‌ له‌وه‌ی دو‌کانه‌که‌یان پوخاندم، «ده‌رابه‌ و می‌ز و ته‌خته‌که‌یان شکاند»، که‌لوپه‌له‌کانیشیان به‌ تالان برد. ئیستا ناچارم می‌زیک له‌ به‌ر ده‌م دو‌کانه‌که‌دا دابنیم و

ئىش و كارى له سهر بكه م، به و كار هس ربه روى باره شه كان ده بينه وه .

باره شه كان هه ميشه هه ولى خراپى بارى ئابوريمان دده ن .
ئيمه له زوره وه هه ميشه به ره و كه مبوننه وه ده چين له بوارى
ئابورى و مال و ساماندا . من له دوكانيكه وه ديمه سهر ميژيك ،
دوا جار له وان هيه ميژه كه شمان پي ره وا نه بينن . ئيمه پيشتر زور
زياترمان هه بووه ، وه ك دايكم بوى باس كردم . دايكم باسى
چونيه تى كوشتنى باوكمى بو كردم . نه و بينا گه وره يه كه وتوته
سهر و شه قامه كه ئيستا دوكان و بازاره ، كاتى خوئى دوكانى
باوكم بووه . مالى خوشيان له پشت دوكانه كه وه بووه . ههر له
دوكانه كه شدا كوشتويانه . به تاوانى نه وه له گهل ريخراويكى
ئيسلاميدا كارى كردوه . به لام تهنها بوختان و بيانوبوه . نه و
تهنها پياويكى له خواترس بووه . مه به ستيان بووه دوكان و
خانوكه لى داگير بكه ن . نه و يش به ئاسانى خوئى به دهسته وه
نه داوه و به داوا كاريه كانيان رازى نه بووه . به يانبيه ك زوو له
كاتى دوكان كردنه وه دا كوشتويانه و دواتر به زور و به پاره يه كى
كه م دوكان و خانوه كه يان له دايكم كرپوه . دايكيشم به و پاره يه
نه م دوكان و نه و خانوه بچوكه لى كه تيا ده زين ، كرپوو . هه موو
نه م روداوانه ش به نه ينى مابوونه وه تاكو دواى ئازاد كردنم
له زيندان ، دايكم چيروكه كه لى بو گيرامه وه .

كاتى روداوى كوشتنى باوكت ، تو زور مندا ل بوويت . كه
گه وره شبوويت ، هه زم نه كردوه نه و به سه ره اته ت بو باس
بكه م ، توشى ئازار و هه م و هه فه ته ت بكه م . له گهل نه و
كه سانه شدا هيچمان بو نه ده كرا كه كاره كه يان نه نجامدا ، جگه
له توشبوني گير و گرفتى زياتر . به لام ئيستا گه وره بوويت و
هه موو شتيكت بو باسده كه م . بو نه وه لى راستيه كان ده رباره لى

نه‌مانی باوکت بزانیته. ئه‌و جاره‌ش که به مندالی زلله‌که‌م لیدایت، په‌یوه‌ندی به‌منه‌وه نه‌بووه، خۆت له‌پرسیارکردن تۆرابوویت و ترسابوویت، ئیتر با گله‌یی و بۆله‌م له‌کۆل بێته‌وه، ئه‌وه هه‌موو راستی روداوه‌کان بوو. به‌بیرم دیت جاریکیترش لیم داویت، ئه‌و جاره‌یان منالتر بوویت، بیرت نایه‌ت ئه‌گینا لیدانی ئه‌و جاره‌شت لینه‌ده‌بریمه‌وه.

_ دایه‌گیان، من مه‌به‌ستم مۆک و دوکان و بازار نیه، تۆ له‌ مندالیه‌وه‌ئهم روداوه‌ت له‌ من شارده‌وته‌وه. من کورپی ئه‌و پیاوهم که کوزراوه، ده‌بیته‌ بزانه‌م که چۆن و به‌چی کوزراوه. تۆ گه‌وره‌ترین تاوانی پیاو کوزه‌کانته‌ شارده‌وته‌وه. ئه‌مه‌ش بۆ خۆی تاوانه. به‌لام تیده‌گه‌م بۆ چی هه‌زت نه‌کردوه که من ئاگاداری کوشتنی باوکم بم. هه‌ر چیه‌ک بووه و پرویداوه‌ پۆشت، ماوه‌یه‌کی زۆره‌ به‌ سه‌ر ئه‌و روداوه‌دا تیپه‌ریووه. با بزانه‌م ئه‌و جاره‌یت بۆ چی و له‌ سه‌ر چی لیداوم؟ با ئه‌مه‌شیان بزانه‌م.

_ کورپی خۆم ئه‌وه زۆر ده‌میکه. هه‌ر چی به‌ سه‌ره‌هات و روداوی کۆنه‌ ئه‌مپۆ به‌ منی زیندو ده‌که‌یته‌وه... . پۆژیکیان له‌ گه‌ل مندالانی کۆلانه‌که ئاگرتان کردبووه. نازانه‌م کامتان له‌ ماله‌وه شقارته‌تان په‌یدا کرد بوو. ئیمه‌ شاره‌زاتان ببووین، هه‌ر خافل بووینایه‌ ئاگرتان ده‌کرده‌وه. نازانه‌م بۆ چی ئه‌وه‌نده‌ هه‌زتان له‌ ئاگر کردنه‌وه بوو، له‌ به‌ر ئه‌وه شقارته‌مان له‌ جیگایه‌ک دانه‌ده‌نا که ئیوه‌ پپی‌بزانه‌ن یا خود ده‌ستان پپی‌بگات. هه‌مووتان له‌ ده‌وری ئاگره‌که کۆ ببونه‌وه، تۆش خه‌ریکی میز کردن بوویت به‌ ئاگره‌که‌دا. منیش له‌ سه‌ر ئه‌وه لیم دای که جاریکیترشتی وا نه‌که‌یت.

_ یا خوا ده‌سته‌کانته‌ خۆشبیته‌، هه‌ر چاکته‌ لیدابیتم، باشه‌؟ به‌لام با بزانه‌م بۆچی لیداوم؟ ته‌نها له‌به‌ر میزکردنه‌که‌؟

— ئەمەیان تیناگەم. چەند وەختە ئەو زلەییەم لاینابریتهوه
کە چی بو ئەمەیان دەلییت: «دەستەکانت خۆشبییت!» هەر لە
زوووهوه، لە زەمانی باوک و باپیرمانهوه وامان بیستوووه کە:
«گوناھیکی گەورەییە میز بە ئاگردا بکرییت»، چونکە ئاگر
نوری خوایە. پۆلە گیان ئەو کاتە مندالییش بوویت خەمی
گەلوگونتم بوو نەسوتییت، ئاگر ئامانی نیە.
— کە دایکم باسی ئاگری کرد، لە سەر شتیتەر زۆر نەپۆشتم.
گوتی هەر لە کۆنەوه ئاگر پیرۆز بووه و جیگای خۆف و ترسیش
بووه و ئامانی نیە.

— سەرکەوت گیان، ترس پەییوست نیە بە ئاگرهوه. ئەوه
ئیمەین ترس دەخەینە پال ئاگر. هەموو ئاگرەکان لە ئاگر
گەورەکە دروست بوون، ئەو ئاگرە بە گەورەییە لە دل و
دەرونی ئیمەدا جیگای بۆتەوه. هەموو ئاگرە بچوکەکان پابەندی
سیفاتی ئاگرە گەورەکەن. ئەو ئاگرە بچوکانەیی کە ئیمە بە
کاریان دەهینین بۆ پیویستەکانمان، دوا جار خامۆش دەبنەوه و لە
بەر چاومان ون دەبن و نابینزین وەک ئاگرە گەورەکە. ئەو
ئاگرانە لەو پەری کلپەشدا بن، وردە وردە خامۆش دەبن،
دەچنەوه ناو ئاگرە گەورەکە.

ئەو چیرۆکانەیی لە مەر گۆرە کۆنەکانەوه دەگێردرایهوه، ئەو
گۆرانەیی کە ناوی خراپیان لاینرا بوو، بوختان و درۆ درابوو
پالیان کە تاکو ئیستا شەوانە لە بەر گوناھیی گەورەیان
لاشەکیان لە ناو گۆرەکاندا بە ئاگری جەهەنەم دەسوتین، ئەو
ئیماندارانە زۆر بیھۆش و نەفامانە، ئاگری جەهەنەمیان لە
حەوت تەبەقەیی ئاسمانەوه بە بی ئەوهی لە خوای خۆیان بترسن
دەهینایە خوارەوه و لاشەیی ئەو پیاو چاکانەیان پێ دەسوتان.
لاشەیی ناو ئەو گۆرانە کەسانیک بوون لیوان لیو لە ویزدان،
لە عیشق و وەفا و خۆشەویستی بۆ دیارییە پیرۆزەکان، بۆ گول و

رِوبار و چیا و په‌پوله و بالنده و مروّف. ئەو که‌سانه بوون که ده‌ماره پر له خوینه گه‌شه‌کانی هزر و دل و میشکیان له کاتی هاتنی با ره‌شه‌کان بو به‌رگری له جوانی سروشت و له به‌هاونرخى گول و کانی و گهنم و باخه پر له میوه‌کان، له عه‌شق و خو‌شه‌ویستی بو دیارییه پیروژه‌کانی ده‌سکردی خوا، پو‌خی خو‌یان به‌خشی خو‌ینی گه‌شیان که وه‌ک نور ده‌گه‌شایه‌وه، به‌سه‌ر دار و به‌رد و گول و گیادا ر‌ژان، ئەوه ئاگری جه‌ه‌نه‌م نیه که هات‌بیته خواره‌وه. ئەو لاشه پر له نورانه بسوت‌ینیت که به‌کافر ناویان ده‌بردن. ئەوه پو‌حیانه‌ته گه‌ش و پیروژه‌کیانه بو پ‌ه‌وشه‌ن کردنی شه‌وه تاریک و ره‌شه‌کان له به‌ر چاوی مه‌ردوم وه‌ک گر‌پک وه‌ک ئاگره پیروژه‌که له ناو گو‌ره‌کانیاندا دیته ده‌ری.

* * * * *

باجی گول‌چین ئەو ئافره‌ته بوو له هه‌موو گه‌ره‌کدا زیانتر له ژنه‌کانی تر ناسراوتر بوو. زو‌ریه‌ی گه‌ره‌کانی شار ده‌یانناسی. تی‌که‌لاوی له گه‌ل خه‌لک و مال‌ه‌کاندا زو‌ر بوو. جگه له‌وه‌ی که ئافره‌تیکی کراوه و قسه‌زان بوو، به‌ده‌ست و برد و زیرک بوو، کاری مامانی و نانی ته‌نوریشی بو خه‌لک ده‌کرد.

دوای ته‌واو بونی نانکردن له یه‌کیک له مال‌ه‌کانی کو‌لانه‌که‌دا بیری ده‌چیت ئەو کاته‌ی ته‌واو ده‌بن، سه‌ری ته‌نوره‌که به‌پارچه له‌وحه گه‌وره‌که داب‌پو‌شیت، بو ئەوه‌ی مندال یا خود گیانه‌وه ری‌کی مالی تینه‌که‌ویت. ئەو پو‌ژه پ‌یش ئەوه‌ی ته‌نوره‌که ته‌واو سارد بیت‌ه‌وه، مندال‌یک به‌دوای پ‌شیل‌یه‌که‌دا راده‌کات و ده‌که‌ویته ناو ته‌نوره‌که‌وه، هه‌تاکو له ناو ته‌نوره‌که ده‌ریده‌هینن، ده‌ست و قاچی ده‌سوت‌یت.

رودانی ئەو کاره‌ساته‌یان خسته پال هه‌له و بی‌خه‌می باجی گول‌چین و ئەویان گونا‌ه‌بار کرد. تاکو ماوه‌یه‌کی زو‌ر ئەو روداوه‌یان لینه‌ده‌به‌ریه‌وه و له هه‌موو جی‌گایه‌ک تانه‌یان به‌پویدا

ده‌دا. ئه‌ویش له‌خه‌لکه‌که‌توره‌ده‌بوو، هاواری به‌سه‌ردا ده‌کردن. ئه‌ری خه‌لکینه‌به‌زۆر په‌لم‌گرت و خسته‌مه‌ناو ته‌نوره‌که؟ یان ئاگره‌که‌بو‌هاته‌ده‌روه‌و ده‌ست و قاچی سوتاند؟ ئه‌و ئاگره‌به‌سه‌مانه‌دوای ئه‌وه‌ی که‌زانی ئیشتان پپی نه‌ماوه، ورده‌ورده‌ده‌یویست دامر کیتته‌وه‌و پروات و له‌به‌ر چاوماندا نه‌مینیت و که‌س خۆی پپی نه‌سوتینیت. من و ئاگره‌که‌چی بلین؟ ئه‌و خۆی فریادته‌ناو ته‌نوره‌که‌هه‌جاریک قسه‌به‌من ده‌لین و من تاوانبار ده‌که‌ن، جاریک ئاگری بی‌تاوان به‌نه‌فرت ده‌که‌ن. ئه‌وا من بیرم چوو سه‌ر ته‌نوره‌که‌دابپۆشم، با که‌سیکی تر له‌بری من دابپۆشیایه‌هه‌بیت هه‌ر من بم؟ خوا منتان لیستیینیت. ده‌ست و قاچی سوتاوه‌هه‌جاریک من سوتا بیت، که‌سه‌له‌دلمه‌وه‌دیت. هه‌ر چاکده‌بیتته‌وه‌هه‌جاکده‌بیتته‌وه‌و عاقل‌تریش ده‌بیت.

باجی گولچین هه‌موو منالانی گه‌ره‌که‌که‌ی خۆشده‌ویست. ئه‌و له‌هه‌موو ژنه‌کانی گه‌ره‌که‌زیاتر له‌گه‌ل منالان و هاوسیکانیدا تیکه‌لاو بوو. جگه‌له‌نان کردن، مامانیشی ده‌کرد. مندالیک نه‌بوو له‌و گه‌ره‌که‌دا ئه‌و دایکی دووه‌می نه‌بوو بیت و گوئیکانی نه‌گرتبیت بو‌هینانه‌ناو ئه‌م دنیا‌یه‌.

باجی گولچین به‌و کاره‌ساته‌ده‌ستی له‌نان کردن هه‌لنه‌گرت. هه‌ر چه‌نده‌زۆر که‌س هه‌بوو توانجیان لیده‌دا و له‌کولانیش له‌کاتی هه‌را و هوریا و یاریکردندا، قسه‌یان به‌مناله‌کانی ده‌گوت. به‌و هه‌موو سه‌رزه‌نشتکردنه‌هه‌بیزار ده‌بوو، نه‌وازی له‌کاری نان کردن ده‌هینا. زۆر که‌سیش هه‌بوون دلنه‌وا بیان ده‌کرد.

من ناتوانم به‌هۆی سوتاندنی ده‌ست و قاچی مندالیک، چه‌ندین مندالی‌تر به‌بی‌نان و کولیره‌بکه‌م. ئه‌وه‌ته‌نه‌ها ئاگره‌که‌ده‌توانیت بزبۆی ئیوه‌مسوگه‌ر بکات. ئه‌ویش نانه‌هه‌و نانه‌ی

که رۆحی ئاگر چۆته جهسته‌یه‌وه و پیروژ بووه. که‌سیک نیه که نانی لا خۆشه‌ویست و پیروژ نه‌بیّت. وه‌ک باجی گولچین ده‌یگی‌پرایه‌وه مناله‌که هه‌ر زوو چاک‌بۆوه، هه‌تا‌کو گه‌وره‌ش بوو هه‌موو نان کردنی‌ک کولیره‌یه‌کی گه‌رمی له باجی گولچین وه‌رده‌گرت. ئه‌و مندا‌له‌ش به‌ختیاربوو، که‌بووبه هاو‌رپیمان، به‌تایبه‌تی هاو‌رپی سهر‌که‌وت.

باجی گولچین ئافره‌تیکی زۆر ساده و قسه‌ خۆش و دل‌ فراوان بوو. هه‌ر له‌ گه‌نجیه‌وه و به‌ هۆی کاره‌که‌یه‌وه ئاگری خۆشده‌ویست به‌ بی‌ ئه‌وه‌ی له‌ پیروژی ئاگر و میژوی ئاگر بزانیّت. «له‌ ناو ئاگر‌دا نه‌ینیه‌ک هه‌یه‌ لاشعوری مروّف هه‌ست به‌ پیروژی و خۆشه‌ویستی ده‌کات». هه‌میشه له‌ سهر زاری بوو، هاوین مالی هه‌ژارانه، ئاگر له‌ زستان‌دا هاوینی هه‌موو هه‌ژاران و هه‌موو که‌سیکه. ئه‌و هه‌زی نه‌ده‌کرد له‌ جیگایه‌ک که تاریک بیّت مامانی ئافره‌تی‌ک بیّت و منالی‌ک به‌ تاریکی بیّته دنیاوه. هه‌ر که‌سیک کتیه‌ پیروژه‌کانی بوّ بخویندایه‌ته‌وه له‌ شه‌واندا، شه‌وقی چراکه‌ی زیاد ده‌کرد، «ئهم نوسراوانه زۆر پیروژن. ده‌بیّت له‌ به‌ر پوناکیه‌کی گه‌وره‌دا بخویندریته‌وه، بوّ ئه‌وه‌ی هه‌له‌یان تیّدا نه‌که‌ین و گونا‌ه‌بار نه‌بین».

باجی گولچین و به‌ختیار هه‌ر دوای رودانی کاره‌ساتی ته‌نوره‌که‌ ببوون به‌ دوو دۆستی خۆشه‌ویست، وه‌ک دایک و کور. هه‌ر چه‌نده هه‌موو مناله‌کانی کولانه‌که‌ی خۆشده‌ویست، به‌ هۆی سوتانی ده‌ست و قاچی، به‌ختیاری له‌ هه‌مویان خۆشتر ده‌ویست. هه‌موو نان‌کردنی‌ک کولیره‌یه‌کی گه‌رمی وه‌رده‌گرت. تام و بۆنی کولیره‌که ئه‌وه‌نده‌ی‌تر باجی گولچینی خۆشه‌ویست کردبوو. به‌ختیار نه‌ک ته‌نها ئازاره‌که‌ی بیر چوو بۆوه، هه‌موو رۆژ ئاره‌زوی بوو که ته‌نوره‌که‌ گه‌رم بیّت و کولیره‌ وه‌ر‌بگریّت.

په‌یوه‌ندی نیوانیان له‌گه‌ل گه‌وره بوونی به‌ختیاردا، گهرمتر و‌بته‌وتر ده‌بوو. هه‌موو که‌س ده‌یانزانی ئه‌م په‌یوه‌ندیه له‌چ روداو‌یکه‌وه سهر چاوه‌ی گرتوو.

سهرکه‌وت په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل خه‌لکی گه‌ره‌که‌که‌دا به‌هیز کرد، له‌دوای زیندانه‌وه گۆرانیکی گه‌وره و‌به‌رچاو به‌سهر هه‌لسوکه‌وت و‌بیر کردنه‌وه‌یدا هات. په‌یام و‌قسه و‌باسه‌کانی له‌گه‌ل خه‌لکدا باس ده‌کرد و‌بلاو ده‌کرده‌وه. جگه‌ له‌کور و‌کچه‌ لاهه‌کانی گه‌ره‌ک، باجی گۆلچین یه‌که‌م ئافره‌ت بوو که‌ لایه‌نگری بو‌چوونه‌کانی سهرکه‌وت بوو. ئه‌و بو‌خۆیشی ئافره‌تیکی وریا و‌لیهاتوو بوو، دواتر له‌ناو ئافره‌ته‌کاندا رۆلێکی گرنگی هه‌بوو.

ئه‌و شه‌وانه‌ی که‌ هه‌موویان کو‌ده‌بونه‌وه، سهرکه‌وت له‌هه‌مویان زیاتر بابه‌ته‌کانی ده‌وروژاند. ئه‌و باسانه‌ی که‌ په‌یوه‌ندی به‌دیاریه‌ پیرۆزه‌کانه‌وه هه‌بوو. گرنگترین دیاریه‌کان بو‌مرۆف و‌بو‌ئه‌و رۆژگار که‌ فسه‌ و‌باسی له‌سهر ده‌کرا، «خاک» بوو.

په‌یوه‌ندی راسته‌وخۆی مرۆف به‌دیاریه‌ پیرۆزه‌کان، له‌سهر ئه‌م زه‌مینه‌ دروست ده‌بی‌ت. خاک «نیشتمان» گرنگترین به‌شی زه‌وییه‌ سه‌باره‌ت به‌مرۆفاکان. مرۆف هه‌ر چه‌نده‌ له‌خاک و‌ئاوی نیشتمانه‌که‌ی خۆی خولفاوه، له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا دیاریه‌که‌ی پیرۆزه‌ بو‌که‌ ده‌بی‌ت وه‌ک ئامانه‌تیکی بیپاریژین، ئیمه‌ مندالی خاکین، چۆن مندالی دایکمانین و‌ده‌بی‌ت دایکه‌کان بیپاریژین، به‌و جو‌ره‌ نیشتمانیش بیپاریژین. نیشتمانه‌که‌ی ئیمه‌، که‌ دایکمانه‌ و‌که‌ ئامانه‌تیسه‌ له‌ ژیر پیماندا برینداره‌. هه‌موو شته‌ پیرۆزه‌کان په‌یوه‌ستن به‌مرۆقه‌وه، مرۆقیش په‌یوه‌سته‌ به‌خاکه‌وه. به‌هاو گه‌وره‌یی و‌پیرۆزی دیاریه‌کانی خوا بو‌ئیمه‌ له‌سهر خاکیکی بریندار و‌ئامانه‌تیکی بایه‌خ پینه‌دراو، به‌هاو پیرۆزی که‌م ده‌بی‌ته‌وه.

دیارییه پیروژه‌کان له ده‌ست ده‌چن، ئەگەر گرن‌گترین و گه‌وره‌ترین دیاری له ده‌ستماندا نه‌مییئیت. له سوژ و خوشه‌ویستی و گه‌رمی و میهری باوه‌شی دایک بی‌به‌ش ده‌بین ئەگەر دایکمان بریندار و ئازارای بوو، ئەگەر دیل و زیندانی بوو.

ئەو شه‌وانه‌ی کوپ و کچه‌لاوه‌کان باب‌ه‌ته‌هه‌مه‌ره‌نگه‌کانی ناو‌بیر و هه‌وش و هه‌ز و هیوایان ده‌هاته‌سه‌ر زمانی گه‌توگو. هه‌موو ئەو ئاوات و هیوایانه‌دو‌جار له‌سه‌ر نیشتمانیکی پاک و ئازاد و پیروژه‌به‌دیده‌هات. هه‌ر شه‌وه و باسیک، هه‌ر باسه و تیگه‌شتن و شیکردنه‌وه‌یه‌کی نوو، هه‌ر شه‌وه و که‌سیک گومانی له‌حه‌قیقه‌ته‌کان ده‌بوو، یا خود ده‌رکی به‌حه‌قیقه‌ت ده‌کرد و گومانی له‌ناو‌راسته‌یه‌کاندا ده‌توایه‌وه.

به‌ختیار له‌ناو‌گه‌نجه‌کاندا زوو هه‌ستی به‌راسته‌یه‌کان ده‌کرد و دیارییه‌پیروژه‌کانی به‌مو‌لکی مه‌ردوم ده‌زانی. باجی گولچین ئاگاداری هه‌موو باس و پوداوه‌کان بوو.

سروش‌ت کچیکی هه‌یم و جوانی کۆلانه‌که‌بوو. له‌گه‌ل زۆربه‌ی منالانی گه‌ره‌ک خوشک و برای شیریی بوون. باجی گولچین ئاگاداری هه‌موو ئەو کوپه‌ و کچانه‌بوون که‌هاوته‌مه‌نی یه‌کتر بوون و شیریی دایکی یه‌کتریان خوارد بوو. ئەو دیارده‌یه‌له‌ناو‌زۆربه‌ی دایکه‌کاندا باوبوو، به‌م کرداره‌ئەو کوپ و کچانه‌ده‌بوون به‌خوشک و برا. منداله‌کانی گه‌ره‌ک هه‌ر له‌مندالیه‌وه‌زۆر جار به‌ر گوئیان که‌وتبوو، له‌گه‌ل کیدا خوشک و بران. هه‌ندیك جار ده‌بووه‌ناپه‌زایی و بۆله‌له‌ناو‌گه‌نجه‌کاندا. هه‌موو نیگایه‌کی سه‌ر شیی، سه‌د جار ئەو جوپه‌شیره‌یان له‌خۆیان به‌ده‌ردو‌حه‌رام ده‌کرد. کچان و کورانی گه‌ره‌ک له‌دلاری و ئەوینداری بی‌به‌ش ده‌بوون. له‌لای خه‌لک ئاشکرا بوو که‌سه‌رکه‌وت له‌گه‌ل هه‌یج له‌کوپ و کچانی گه‌ره‌ک خوشک و برا نین. سه‌رکه‌وت منالی ئەو کۆلانه‌نه‌بوو، به‌گه‌وره‌یی هاتبوون

بۆ ئه‌و گه‌رپه‌که، ئه‌و کاته شیره‌خۆر نه‌بوو. نیگا‌کانی سه‌رکه‌وت و سروشت شه‌وانه، کاتی گ‌فتو گ‌و و قسه‌کردن هه‌میشه له سه‌ر یه‌کتر بوون. نزیک به هه‌لسوکه‌وت و خوړه‌وشتی یه‌کتر بوون، نه‌ده‌بوونه قسه‌ی سه‌ر زمانی خه‌لکیش که خوشک و برای شیری بن. هه‌ندیک کچ و کوپ خوشک و برای شیریش نه‌بوون، به‌لام هه‌ر به‌گومان بوو ببنه دل‌خوازی یه‌کتری و دل به یه‌کتر بگۆرپه‌وه، چونکه ئه‌گه‌ریان بۆ ئه‌و حاله‌ته داده‌نا.

سه‌ره‌تای دروستبونی خۆشه‌ویستیان بوو که سه‌رکه‌وت له ناو بازار داگیرا. ئه‌و ماوه‌یه‌ی له زیندان بوو بۆ ته‌نھا جاریکیش له لای من باسی عه‌شقی خۆی و سروشتی نه‌کرد. هه‌ر له‌یه‌که‌م رۆژه‌وه له ژوره‌که‌ی مامۆستا به که‌سیکی مردو ئاشنابوو که زۆر شتی تاییه‌ت به ژيانی خۆی بیرچوووه.

سه‌رکه‌وت له زینداند خولییای خویندنه‌وه‌ی نوسینه‌کانی وه‌ستا و ئامۆژگاری و قسه‌کانی من بوو. زیندان چه‌نده گۆشه‌گیره، ئه‌وه‌نده‌ش دنیا‌یه‌کی تازه بوو بۆ سه‌رکه‌وت. ئه‌و ژوره ببوو به قوتابخانه. ئه‌وه‌نده‌ی مانای ژیان و هه‌موو باب‌ه‌ته‌کانی‌تر له‌و ژوره‌دا فی‌ر بوو، به درێژای ژيانی پێشوی نه‌بیس‌تبوونی نه‌ فی‌ریان ببوو.

پێش گرتنی به ده‌ستی باره‌شه‌کان، سه‌ره‌تای ئه‌وینداری ئه‌وان بوو. ماوه‌ی زیندان ته‌نھا جاریک سروشت توانی فرسه‌تیک بدۆزیته‌وه، هه‌والی سه‌رکه‌وت له دایکی بپرسیت. سه‌ره‌تای عه‌شقیان بوو به‌لام گلپه‌یه‌کی به گۆری خۆشه‌ویستی له دلی سروشتدا هه‌لگیرساند که بی ئارامی به رویه‌وه دیار بوو. ئه‌و ماوه‌یه‌ی که له زیندان بوو، زۆر که‌س هه‌والی له دایکی ده‌پرسی، هه‌واله‌کان هه‌مووی ئاسایی بوون، به‌لام پرسینی سروشت جوړیکی‌تر بوو، دایکی سه‌رکه‌وت هه‌ستی به جوړیک له سۆز و ته‌نیای ده‌کرد که سه‌رچاوه‌ی هه‌وال پرسینه‌که‌ی له

خۆشەويستىيەو ھەممو پېرۆزىيەكى لە خۆ گرتىبوو. سىروشت ھەر زوو ھەلسۆكەوت و بىر كىردنەو ھى سەركەوتى بە دلدا چوو. نەرىت و كلتورى كۆمەلگا ھەر ئەو ھەندە بواری دەدا بە پىئى ئەو ماو ھەكەمە ئەوانىش پازى دللى خۆيان بە ئاشكرا و بە تەواو ھەتتى بۆ يەكتىرى ھەلپرىژن. سەركەوت بۆ خۆيشى كورپكى شەرمەن و داخراو بوو لە سەرھەتادا بە پىئى ئەو ژيانە گۆشەگىرىيە پىئىئى كە بە سەرى بردبوو.

لە دواى دەرچوونى لە زىندان، ئەو پۆژانەى كە سىروشت و سەركەوت پىكەو ھەچوونەو بۆ مالەو ھە. داىكى سەركەوت ئەو پۆژەى بە بىر سىروشت دەھىنايەو ھە ھەوالى سەركەوتى زۆر بە شەرم و بەزەبىيەو پرسىو ھە. مەن بەبىدەنگى تەماشای چاوهكانىانم دەكرد، ھەردوكيان سەرى يەكتىريان دەكرد، سىروست چاوهروانى قسەى سەركەوت بوو كە ئايا ئەو چۆن بوو ئەو پۆژانەى كە لە زىنداندا بوو ھە. سەركەوت بەو نىگا شىرىنەى سىروشت كە دەگىرتە چاوهكانى، لە ھەموو مەبەستەكان تىدەگەشت.

گووتى: پۆژانى سەرھەتاي زىندان بۆ ئىستا پىرن لە بىرەورى تال و ئازاروى، بۆ ئەوساش لىوان لىو بوون لە ئەشكەنجە و ژانى بە سوپى برىنەكان و لىكۆلپىنەو بىتام و دوور لە ئەخلاقى مروققانە، زۆر ئاستەم بوو كە پىپا بگەيت لە سەر ئەو حالەتە ناخۆش و مەرگاويىيە، بىر لە كەسانى تر بگەيتەو ھە. كاتىك نەبوو بۆ بىر كىردنەو ھەموو ساتەكان گىرا بوون بۆ شىنى ئاخ و ئوفى جىگا لىدان و برىنەكان. خۆشم ھەرگىز نەمدەويست ھەشقىكى پىاك و تازە بەيئەمە ناو زىندانىكى پۆخلەو ھە. خويئدەو ھى نوسىنەكانى ھەستا و گەفتوگۆ پۆژانە لە گەل مامۆستا دا، دواتر پىئەى ھەمىشەى پۆژانەمان بوو، كە دەتوانم بلىم دەرمانى

برینهکان و ته نیایش بوو، جگه له وهی وهك فوتابخانه یهك فییری خوراگری ده کردین بهرامبهه به جهلاد و ئازار و بهرامبهه به دووری و عهشق خوشه ویستی که له دلما به پاکی و به گهشاوهیی بمینیتته وه. ئه گهر ئه مجاره زیندانی بکریم، زور کهسه ههیه که بیریان لیکه مه وه له ناو ئه وانهدا که سیک ههیه بیره وه ریهکانی له زیندانداندا ده مزینیت، به هیزم دهکات که خوراگرتر بم.

سه رکهوت و سروشت، دوو کهسی زور گونجاو بوون. دوو خوشه ویستی تیگه شتو بوون. شهوانه هه موویان کو ده بوونه وه، به تایبهتی سه رکهوت و سروشت و باجی گولچین و بهختیار. دوستایهتی بهختیار و باجی گولچین هه له سه ردهمی سوتاندنی دهست و قاچی بهختیاره وه بوو، ئه ویش زیاتر به هوئی باجی گولچینه وه هه له مندالیه وه هه موو نانکردنیک کولیره یه کی گهرمی ده دایه. بهختیار هه موو جاریک زیاتر و زیاتر ئاگری لا خوشه ویست ده بوو... بو ئه وهی بهختیار ئازاری سوتاویه که ی بیر چیتته وه.

_ بهختیار گیان، وه ره ئه م کولیره گهرمه بخو، بزانه ئاگر چهنده شتی خوشت بو دروست دهکات و بو ده برژینیت. ئه و کولیره گهرمه ئاگر سوتنداویتی و برژاندویتی بویه وا خوشت و به تامه. توشت لای من له هه موو که سیک خوشه ویستریت چونکه ئاگر چوته دهست و قاچه کانتته وه.

قسهکانی شهوانی سه رکهوت ده رباره ی شته پیروژهکان، به تایبهتی ئاگر، له گه ل و تهکانی باجی گولچین سه بارهت به ئاگر، له ناو هزر و هوشیدا ئاویتته ببوون. بهختیار که سیک بوو هه ر زور پیروژی ئاگر چوو ده ل و ده رونیه وه.

روژانی نزیک به نه ورۆز و هاتنی به هار، ته نها خوین جمان نه بوو به وه رزیکی نوئ و به جوانی دهشت و ده ر و به خوشتی

ئاوههوا. جوړيک له بزواندنى دهمارهكانى ميشکيش بوو بو شته پيروژهکان، به تاييهت پيروژى خاک.

بهختيار تهنهها سهردهمى مندالى، که دست و قاچى سوتا رقى له ئاگر دهبووه، دواتر به هوى کوليره گهرمهكانى باجى گولچين وخوشهويستى ئه و بو بهختيار و قسه خوشهكانى دهربارهى ئاگر، ههر زوو سوتانهکى بيرچوووه. ئاگر وهک سنبولئىكى پيروژ له دل و دهرونيدا چهسپى.

زور شهوان بارهشهکان به شهقام و کولانهکاندا دهگهړان و له گهردن و مى ئه و کهسانه ده ئالان که شهوان دهکوتنه بهر دهستيان. ئهوانيش له گفتوگوئى گهرمى شهوانيان دادهبړان و ههر کهس دهچوو مالى خوئى. ئه و شهوانه بهختيار ئه و ونده به پهروش بوو بو گويگرتن، له بارهشهکان بيزار دهبوو، حهزیده کرد ببيت به ئاگرئىكى ئهفسوناوى له سهر و بالئى ئه و بارهشه زه به لاهنه بنالئيت که شهوان وهک بايهکى رهشى شوم دهورانهوه.

هه موو گفتوگوئيهک سه بارهت به هاتنى جهژنى نه وروژ و خوئى نامه ده کردن بو ئه و بونهيه، بهختيار پيئى دادهگرت که ئاگرى نه وروژ به دهستى خوئى له ناوچهکى خوئيان بکاتهوه.

هاورپىکانى قوتابخانهى ئيوارانى سهرکهوت، ههر زوو برپارى جيگا و چونهيهتى بهرپيوه بردنى نه وروژيان دابوو. ئهوان زور به جدیتر و زانستيانه تر شته پيروژهکان له دل و دهرونياندا جيگير ببوو، کاريان له سهر دهکرد و خوئندنه وهى ورديان بو دهکرد. ئه و قوتابيانه برپارى جيگا و چونهيهتى بهرپيوه بردنى نه وروژيان دابوو. ئه و کهسانه بوون له شهوه تاريکهکاندا به گرى ئاگر و به روناكى وانهکانيان دهخويند. ئه گهر شهويک له روناكى بييهش بونايه له وانهكانى ئه و شهوه بييهش دهبوون. بهها و پيروژى نه وروژ وهک تاکه جهژنى نه ته وهى که سيفاتى بونى ژماره

یه‌کی له خوگرتبوو، جگه له‌وهی که ئاگر بوو وه‌ک سنبولی
رژگار کردنی خه‌لک و نیشتمان.

هی‌رش و هاوری‌کانی ده‌رباره‌ی ئاگری نه‌ورۆز له‌ گه‌ل
من‌وسه‌رکه‌وتدا گفتوگۆمان کرد بوو. خویشیان پێشتر له
قوتابخانه له‌ گه‌ل ئه‌و براده‌رانه‌ی که په‌یه‌ه‌ندیان پێیان‌ه‌وه
هه‌بوو بریاریندا بوو ئاگر له‌ چه‌ند شوینیکی شاردا بکه‌نه‌وه.
هه‌موویان له «یه‌ک» کاتدا، دانانی یه‌ک کات بوو ئاگر
کردنه‌وه‌که ده‌بیته یه‌کخستنی کۆی هه‌موو ئاگره‌کان.

من ریگام پێنه‌درا بوو که بگه‌ریمه‌وه سه‌ر کاری مامۆستایی،
بی‌ئیش بووم. رۆژانه بوو یارمه‌تیدانی باوکم ده‌چووم بوو دوکان،
په‌یه‌ه‌ندیام له‌ گه‌ل زۆربه‌ی هاوری‌کانی باوکم و کورانی ئه‌و
گوزه‌ره هه‌بوو. زۆر به‌ شیوه‌یه‌کی گونجاو که هاوتای تیگه‌شتنی
ئه‌و پیاوانه‌ بیته‌ بابه‌ته‌کانم شیده‌کرده‌وه و دیارییه‌ پیرۆزه‌کانم
بوو باس ده‌کردن. شه‌وانه‌ باوکم کی‌ش ده‌کرد بوو ناو باس و
بوچوونه‌کانی خۆم و گرنگی و ریزگرتن له‌ دیارییه‌ پیرۆزه‌کان.
ئه‌و دیارییه‌یه‌ که بونی سیفاتی یه‌ک یان پێه‌وه‌بوو. بوونمان
له‌ سه‌ر خاکیکی دیلکراو و زامدار، قه‌رزا بونی رۆحمانه‌ به
ئه‌رکی خۆی به‌رامبه‌ر به‌ نیشتمان. ئه‌و جیگا پیرۆزانه‌ی بوو نزا و
عیباده‌ت ته‌رخانه، ده‌بیته ئازاد و سه‌ربه‌ست بن، ئه‌و شوینانه
وه‌ک پێویستی خۆی پیرۆزی و کاریگه‌ری نامینیت. رابه‌رانی ئه‌و
جیگا پیرۆزانه له‌ رۆژانی هه‌ینی و ئه‌و رۆژانه‌ی تر که تاییه‌ت به
خۆیان بوون، نه‌یانده‌توانی پر به‌ گه‌روی خۆیان و رازی دل‌یان
په‌یامه‌کان بلاو بکه‌نه‌وه، ئه‌و شوینانه له‌ویدا هه‌ست به‌ گرنگی
ئازاد بوونیان ده‌کرا، که خودی ئازادکردنیان به‌سه‌ترابوو به
ئازادبوونی دیارییه‌ گه‌وره و پیرۆزه‌که‌ی خوا بوو مه‌ردومی ئه‌ویش
«خاک بوو».

خاک که ده بیته نیشتمان پیروترین دیارییه بو مروّف، ده بیته به ئامانه ته وه بیپاریزی، چونکه هه موو دیارییه کانیه تر به نندن به پاراستنی خاکه وه.

دیارییه پیروزهکانی خوا بو مهردومی خو، زور به زویی له ناو ههستی خه لکدا بوژایه وه. گرنگی دان به پیروزی نیشتمان، گرنگی دان بوو به هه موو ئه وانی تر.

روژیکه ههینی ماموستای یه کییک له مزگه وته به ناوبانگهکانی شار، باسی دیارییه پیروزهکان و گرنگیان له سهر ژیانیه مروّف به تاییهتی «خاک» له پیش هه موو وتارهکانی تره وه بوو. باسهکان له مه پ سه ره بهستی بو جیگی عیبادت و ئازادی بو خویندنه وهی دهقه پیروزهکان، له ناو نیشتمانیکی ئازاد و له سهر خاکیک به ها و پیروزی خوی پیوه مابیت. خه لکهکان له دوی عیبادت و نویرهکانیان، باسی وتاره به پییز و دروستهکانی ماموستایان ده کرد. باسی خو شه ویستی نیشتمانیان ده کرد، باسی ئه و که سایه تیه پیروزانیه ده کرد که چه ندين سال له مه وه بهر له پیناوی مانه وهی نیشتمانه که یان به پیروزی، روّحی خویان به خشیوه، ئیستا ئه مان قه رزاری ئه و روّحانه که ئیستا لاشهکانیان له خاکیکدا یه، داگیر کراوه و سیمای پیروزی له دهست داوه. هه موو شتهکانی ناو خاکیکه داگیر کرا و به نند و دین.

هه رشهوی ئه و هه یینیه که ماموستا وتارهکانی هاوتای حه قیقه تهکان بوو، باره شهکان هه لیان کرده سهر مالله که یی و به بهر چاوی تریفه ی مانگه وه بو شوینه نادیاره سهرنگومهکانیان برد. ماموستا ته نه لاشه که ی دیار نه ما، وتهکانی به سهر بالی روّحیه وه هه موو هه یینیه که به سهر مزگه وتهکاندا ده سوپایه وه و ده که وته سهر زاری خه لک و ده گوترایه وه. روژانی هه یینی دواتر چه ندين کهس ئاماده بوون له بری ئه و ماموستا راستنگویه که

رښگایان پیدېدن له مینبه‌ره‌کانه‌وه دريژره به وتاره
هه‌قیقه‌ته‌کانی ماموستا بدن.

باره‌شه‌کان له رښانی هه‌ینیدا گيځه و جم جوړیان زیاتر کرد،
به تاییه‌تی له نزیك مزگه‌وته‌کان و نه‌و جيگایانه‌ی که خه‌لک
کو ده‌بوونه‌وه. چاوديري نه‌و خه‌لکانه‌یان ده‌کرد که وتاریان
ده‌خوینده‌وه و قسه‌یان بو خه‌لک ده‌کرد. زور کهس هه‌بوون به
ویژدانه‌وه سه‌یری به‌ها و پیروزی دیارییه‌کانیان ده‌کرد و
واقعیانه‌ بیریان له بنه‌ماکانی په‌یوه‌ندی کو‌مه‌ل به نیشتمانه‌وه
ده‌کرد، ناماده‌ی خو‌یان بو رابه‌رایه‌تی خویندنه‌وه‌ی وتاره‌کانی
رښانی هه‌ینی پیشانده‌دا. باو‌کم له‌ناو نه‌و خو‌شییی که له
دلیدا بوو، جوړيک له‌ترس و دل‌ه‌راو‌کی‌شی هه‌بوو له له‌لای
باره‌شه‌کان، نه‌وان زور درندانه‌ ده‌که‌وتنه‌ گرتن و ئازاردانی
خه‌لکه‌که.

_ باو‌که! نه‌و ترسه‌ی که تو باسیده‌که‌یت هه‌میشه به
سه‌رمانه‌وه‌یه و دل و ده‌رونی دا‌گی‌کردوین، ئیستا هه‌ست به ترس
ده‌که‌ین که نه‌وان شپرزه‌بوون و رښانه به هه‌موو لایه‌کدا
گيځه‌یان دیت، نه‌و جم‌وجوړ و هه‌لمه‌ت بردنه‌ سهر خه‌لک و گيځه
و هاژ و هوژیان نه‌و راستیه ده‌سه‌لمی‌ت که ترسیان له ئی‌مه
زیاتره «نه‌گه‌ر دزیک بچیته سه‌رمالیک یا خود جيگایه‌ک،
بی‌گومان دزه‌که ترس و شپرزهی زیاتره له خاوه‌ن ماله‌که».
نه‌وان دزن و ئی‌مه خاوه‌ن مال. نه‌گه‌ر ئی‌مه هه‌ر چیی‌ه‌ک بکه‌ین،
نه‌وان هه‌ر هه‌مان هه‌لو‌یست و بیر کردنه‌وه‌یان به‌رامبه‌رمان
ده‌بی‌ت. ئی‌مه‌ش نابیت له نه‌رکه‌کانمان به‌رامبه‌ر به پاراستنی
دیاریه پیروزه‌کانی خوا دوا بکه‌وین یان بی‌خه‌م بین.

له‌ماوه‌یه‌کی که‌مدا بارودوخه‌که به‌شیوه‌یه‌کی خیرا گورا.
رښ به رښ په‌یوه‌ندی سه‌رکه‌وتیش له‌گه‌ل هه‌موو هاوړیکانی

به‌ره و چر بوونه‌وه ده‌رۆشت. هه‌موو ئه‌و خه‌وانه‌ی که شه‌وان ده‌ببینی بو هاورپیکانی ده‌گی‌رایه‌وه. شه‌وان جگه له باسی چالاکیه‌کانی ناو بازار و شوینه‌کانی‌تر، گی‌رانه‌وه‌ی خه‌وه‌کان جگه له‌وه‌ی که هوگری گو‌یگرتنی ببوون، زور به گرنگیش وه‌ریان ده‌گرت. وه‌ک ژیانیکی واقعی سه‌رکه‌وت ده‌یانبینی. هه‌ندی‌ک له هاورپیکانی خوژگه‌یان ده‌خوارد ژیانیان تی‌که‌لاوی خه‌وه‌کانی ئه‌وان بی‌ت. هه‌رچی سه‌رکه‌وتیش بوو به‌داخی ئه‌و خه‌وانه‌وه ده‌تلايه‌وه که بزانی‌ت ئه‌و پیاوه پیره کییه. زور جار له خه‌وه‌کاندا پیش ئه‌وه‌ی سه‌رکه‌وت پرسپاری لی‌بکات که کییه، ئه‌و قوتار ده‌بوو، یاخود له‌خه‌و راده‌په‌ری. هه‌ندی‌ک جاریش سه‌رکه‌وت ئه‌وه‌نده به په‌رۆشه‌وه گو‌یی بو راده‌گرت، هه‌رچی پرسپار بوو، بیری ده‌چوو.

هه‌ر شه‌وی‌ک ئه‌و پیاوه پیره‌ی به‌خه‌و ببینیايه، ئه‌و رۆژه هه‌ستی به‌گۆران ده‌کرد. وه‌ک پیشه‌ی هه‌موو جارێک خه‌وه‌که‌ی بو من ده‌گی‌رایه‌وه، هه‌ستم ده‌کرد که زور به‌ جدی خه‌وه‌کان ده‌گی‌ریته‌وه، به‌ په‌رۆشه‌وه گو‌یم بو راده‌گرت. جار به‌ جارێک خه‌وه‌کانی بو دایکیش ده‌گی‌رایه‌وه. ئه‌ویش زور به‌ په‌رۆشه‌وه گو‌یی بو قسه‌کانی شل ده‌کردو ده‌یگوت: ئه‌وه پیاو چاکه‌ خه‌وی پیوه‌ده‌ببینت.

هه‌ر کاتی‌کیش ئه‌و خه‌وانه‌ی بو دایکی ده‌گی‌رایه‌وه که ئه‌و پیاوه پیره په‌یمانی پیاوه شه‌وی‌ک له‌ گه‌ل خوی بو ئه‌و شاره‌ی ببات که بو‌ی باسکردوو چاوی به‌ خه‌لکه‌ میهره‌بانه‌کان ده‌که‌وی‌ت. دایکی به‌و جو‌ره خه‌وانه دل‌گران ده‌بوو، ئه‌و رۆژه هه‌تا‌کو ئیواره سه‌رکه‌وت ده‌گه‌رایه‌وه دل‌ی له‌ مشتیدا بوو، توشی نیگه‌رانی و دل‌ه‌راوکی ده‌بوو، ده‌ست به‌ دوعا و پارانه‌وه که خوا کورپه‌که‌ی بیاری‌زیت.

— رۆله گیان، ئه‌و جووره خه‌وانه مه‌گیڤه‌وه، باش نیه. خوژگه‌م به جاران که قه‌د خه‌وت نه‌ده‌گیڤایه‌وه. هه‌ندیگ له خه‌وه‌کان دلخۆشم ده‌کات. له گه‌ل مردوو له خه‌وتتا پرۆیت هه‌رگیز بۆ منی مه‌گیڤه‌وه، هه‌ر به‌یانی زوو له گه‌ل ده‌م وچاو شتندا بۆ ئاوه‌که‌ی بگیڤه‌وه، با به‌ ده‌م ئاوه‌که‌وه بروات.

هه‌تاکو دوا خه‌وه‌کانیش نه‌یزانی ئه‌و پیاوه کئییه. به‌لام هه‌ر زوو له خه‌ویکدا پییگوت: «که‌سیکی سه‌رده‌مه کۆنه‌کانم». ئه‌و شارهی که مامه پیره په‌یمانی پییدا بوو، سه‌رکه‌وت به‌ بینینی زۆر ئاسوده ده‌بوو. ئاواته‌خواز بوو هه‌ر چی زوتره شه‌ویگ له شه‌وه‌کان بجیته‌ ناو شاره‌که‌وه. دایکیشی هه‌رگیز ئه‌و رۆشتنه‌ی به‌ باش نه‌ده‌زانی. خوژگه‌ی به‌ رابردو ده‌خوارد که فیڕ نه‌ببو خه‌و بۆ دایکی باسبکات. که بییری رۆژانی رابردوی ده‌که‌وته‌وه سه‌رده‌می زیندانی به‌ بییر ده‌هاته‌وه، ته‌زویه‌کی سار هه‌موو گیانی سرپ ده‌کرد، هه‌موو رۆژانی رابردوی به‌ رۆژانی زیندانیشه‌وه به‌ نه‌فره‌ت ده‌کرد و له‌ بییره‌وه‌ریه‌کانیدا ده‌یسرینه‌وه.

منیش ئاگاداری ئه‌و خه‌وانه‌ بووم، ده‌مزانی که شه‌ویگ مامه پیره سه‌رکه‌وت له گه‌ل خۆیدا ده‌بات بۆ شاره‌که‌وه. وه‌ک سه‌ره‌تا نه‌بووم، به‌ په‌رۆشه‌وه گویم بۆ خه‌وه‌کانی سه‌رکه‌وت راده‌گرت و گرنگیم پییده‌دا. هه‌ندیگ جاریش به‌ گالتیه‌وه به‌ سه‌رکه‌وتم ده‌گوت: ئیستا پییم بلێ، که‌ی سه‌فه‌ر ده‌که‌یت؟

— نازانم که‌ی ده‌بییت، به‌لام بێ گومان ئه‌و سه‌فه‌ره هه‌ر ده‌که‌م.

سه‌ره‌تا بریاربوو ته‌نها مامه یاره ببینییت، باسه‌که‌شیان هه‌ر له مامه یاره‌وه دروست بوو. سه‌رکه‌وت زۆر خۆش‌حال ده‌بوو به‌ دیداری مامه یاره هه‌ر چه‌نده ئاگادارییه‌کی وردی نه‌بوو ده‌رباره‌ی ژیان و به‌ سه‌ره‌اتی، ته‌نها ئه‌وه‌نده نه‌بییت لییره و

لهوئ ناوی مامه یاره و گردی مامه یاره‌ی بیستبوو. داوای له‌من ده‌کرد ئه‌گه‌ر ده‌رباره‌ی مامه یاره زانیاریم هه‌یه، شتیکی بوّ باسبکه‌م.

– پئویست ناکات من هیچت بوّ باسبکه‌م. ده‌توانیت به هاوریکانی قوتابخانه‌ت بلّیت، ئه‌گه‌ر ئه‌وان په‌روتوکیان لا بیّت ده‌رباره‌ی ژیان، لییان وه‌ر بگ‌ریت. داوای ئه‌وه توّ بوّ خوّت سه‌ردانی ده‌که‌یت، ئیتر پئویستت به باس و کتییی که‌سیش نیه، چیت ویست پرساری لییکه. من هه‌ر چیه‌کت بوّ باسبکه‌م، هه‌ر ئه‌وه‌نده‌یه که ده‌ماو‌ده‌م بیستومانه.

ماوه‌یه‌ک بوو مامه یاره‌ی بیر چوو بوّوه. سروشتیش هه‌زینه‌ده‌کرد ئه‌وه‌نده په‌یوه‌ست بیّت به مامه یاره‌وه. گرنگی خه‌وه‌کانی سه‌رکه‌وت ئامۆژگاری و قسه‌کانی مامه‌پیره‌بوو که هاوتای بیر و باوه‌ر و به‌رنامه‌کانی ئه‌و سه‌رده‌مه و ئه‌و رۆژگاره‌بوو.

– سه‌رکه‌وت، پئویست ناکات ئه‌وه‌نده باسی ئه‌و سه‌فه‌ره و مامه یاره بکه‌یت. هه‌ندیکه‌س زۆر بی به‌ها گویت بوّ راده‌گرن و گرنگی قسه‌کانی مامه پیره‌ش که‌مده‌بیته‌وه له لای خه‌لک. ئه‌وه‌ی گرنگه له خه‌وه‌کانتا هه‌ر ئه‌و باسانه‌یه که په‌یوه‌ندی به ئه‌م‌رۆی گرفته‌کانی ئیمه و به‌رنامه‌که‌مانه‌وه هه‌یه. ئیتر توّ مامه یاره ببینیت و نه‌یبینی یا خود سه‌فه‌ر بکه‌یت و نه‌یکه‌یت چ گرنگی و نرخیکی هه‌یه؟

– سروشت گیان من ته‌نها ئه‌وه‌نده ئاره‌زوو ده‌که‌م، ئه‌و شاره ببینم که مامه یاره‌ی لییه، سه‌فه‌ره‌که‌شم ته‌نها له خه‌وم‌دایه، به‌یانی که هه‌ل‌ده‌ستم له سه‌ر جیگاکه‌ی خوّم.

ناپه‌زایی دایکی و قسه‌کانی سروشت، ماوه‌یه‌ک مامه یاره‌ی بیر‌بر‌دبوّوه. به‌لام ئاواتی سه‌فه‌ره‌که‌ی هه‌ر له میشکیدا بوو.

پۆژانه وهک جاران بهردهوام خهوهکانی شهوانی بو هاورپیکانی دهگپراهوه، بهلام باسی مامه یاره ی نهدهکرد.

شهویک له خهویدا پیرهمیردهکهی هاورپی باسی شاره خوشه بههشتیهکهی بو دهکات، باسی ههموو پیاوه ناودارهکانی که خزمهتی خهک و شارهکهیان کردوو بو دهکات، ئهو خهلکانه ی که پۆحی خویان به خاک بهخشیبوو، ئهو خهلکانه ی له خزمهتی کۆمهلدا بوون . له کۆتای قسهکانیدا پپی دهلیت له وانهیه باوکیشتهوهی بیته، زۆر کهسیتر ههن له وین، لهو شارهن، توو نایانناسیت.

هیشتا خۆر نهکتهوتبوو، زۆر زوو بوو. به دهه خهه بینینهوه له ناکاو هاورای باوکی کردبوو. له قیزه ی هاورای خوی به ئاگا هاتبوووه. دایکی ههر زوو له سههر سههری بوو. سههری سههرکهوتی خستبووه سههر رانی خوی. سههرکهوت له سههر رانی دایکی پالنهکتهوتبوو، له سههر جیگاکهی خوی دانیشته. به خوشحالیهوه خهوهکهی بو دایکی گپراهوووه.

_ رۆله گیان، چهند جارم گوت، ئهو جوړه خهوانه گپراههوهیان باش نیه، بو ئاوهکهی بگپراهوه له گهل خویدا بیبات و بهتال بیتهوه. بو کوو دهچیت، بو لای باوکت؟ ئهو داماوه ئیستا ئیسقانیشت نهماوه.

به گلهبیهوه قسهکانی دایکی بو من باس دهکرد:

_ من تیناگهم، کهسیکی وهک من له ههموو ژیانمدا تهنها جارپک باوکم نهبینیوه. پیاو چاکیک دهستم بگریته و بو لای باوکم بهریت، ئهویشت پراستی نیه و خهوه، من به خهویشت باوکم ببینم ئاسوده دهیم. کهچی دایکم ئهوهش به من رهوا نابینیت. خهریکه دهکهومه گومانهوه له دایکم.

_ سههرکهوت گیان، ئهوه دایکته، دایک پیروژه وهک ههموو شته پیروژهکانیتر. ئیمه نابیت گومان له دیارییه پیروژهکان پهیدا

بكهين. به تايبهتى «دايك» دايكى توش ليكدانهوى بو
خهوهكان ههه ئهوهندهيه كه بيستويىتى، «به باشى نازانيت له
خهودا سهردانى كهسانى مردوو بكهيت». ئهوتنها تووى ههيه.
سوز و خوشهويستى دايك بو مندال زور گهورهتره لهوهى كه
مندال ههستى پيدهكات. دايكت پهروشى تهمه ن دريژى توويه.

_ ماموستا گيان، قسهكانت راست و دروستن، بهلام من له
ژيانمدا باوكم نهبينيوه، له ههه جيگايهك و چارهنوسى ههه
چونيك بيت، پيم خوشه بيبنيم، ئاسوده دهيم. هيوادارم ههه چي
زوتره بچم بولاي له ههه جيگايهك بيت، ههه دهكهه له گهل
ئهو بژيم.

_ مافى خوته ههه بكهيت له گهل ئهه بژيت. بهلام دايكت
وهك توو بير ناكاتهوه، ئهويش ئارهزودهكات كه توو له گهل خووى
بميينتهوه و بيكهوه بژين .

نزیك ئیواره بوو چووم بۆلای بو دوكانهكهی، چهند كاترمیريك دواى ئه و تهق و توقه ی له بازارهكانی خوارهوه گویى بیستیوون. به دیزایی ئه و رۆژه بی تاقهت بوو. ئه و رۆژانه ی پهست بوایه، جگه لهوه ی هه ر زوو ههستم پیده کرد، هۆکاری ئه و پهست و بیزاریهشم دهزانی.

_ ئه مرۆ باش نایه یته بهرچاوم... له دوو هۆ زیاتر نیه. کابرای پیره له خه ودا له پر به جیههیشتویت یا خود دایکت له خه ودا له گه ل ئه و به ئاگای هیناویت و خه وهكهی لیچچراندویت. _ هه ر دوو هۆیه که بو من یه ک ئه نجام و یه ک کاریگه ری هه یه، ئه ویش دابرا نی منه له گه ل ئه و پیاوه دا. ئه و دابرا نه، کاریگه ری خراپی بو سه ر ره وشی من هه یه. ده زانم تو به گرنگ خه وهکانی من وهرناگریت، منیش له گیرانه وه یان کو ل ناده م هه تا کو باوه ر به من و به خه وهکانم ده کهیت. من و ئه و پیاوه له خه ودا دوو هاوړپین، به لام هه سته که م کاریگه ری له سه ر ژیا نی واقیعم هه یه و تی که ل به ژیا نی رۆژانه مه.

_ من باوه رم به خه وهکانت هه یه. ئه وه ی جیگای سه ر سورمانی منه، کاتی که له گه ل ئه و پیاوه پیره دایت، دایکت چۆن هه ست به خه وهكهی تو ده کات؟ خیرا به ئاگات ده هی نی ت؟

_ هه موو جاریک دایکم له خه وهکاندا به ئاگام ناهینیت و له مامه پیره م دابری ت. ئه وه ی که من هه سته پی که م، دایکم لاشعوری ئه مه ده کات. ئه ویش په یوه ندی به رۆحی دایکه وه یه که ئاگاداری رۆحی مناله کانیه تی، له و روانگه یه وه که زۆربه ی

خه وهکان که بۆم گێراوه ته وه، ئه ونیگه رانه به و خه وانه که من له گه ل ئه و پیاوه دا برۆم بۆ شاره که ی که به لینی پیداویم. نازانم دایکم خه وهکان چۆن لیکه داته وه. هه رئه و کاته ی من له گه ل ئه و پیاوه دام له خه وه کانمدا، ئه و دلی خه به ر ده دا و به ئاگام ده هیئت، هه ز ناکات له خه و بینین به ر ده وام بم.

مامۆستا! ئه وه ی بۆ من گرنگ و سهیره، من ئیراده ی ئه وه م نیه به خواستی خۆم خه و به و پیاوه وه ببینم، چۆن ئه و زۆریه ی شه و دیته خه وم و خه وه کانیش وه ک زنجیره یه ک، یه ک له دوای یه ک په یوه ستن به یه کتره وه، هه ر خه وه و دریزه پیدهری ئه وانیه تره. ئه و نه یینییه یه که تیکه ل به ژیانیه راسته قینه م بووه.

_ سه رکه وت گیان، منیش جار به جار به په رۆشتره وه گوپرایه لی گێرانه وه ی خه وه کانم، دلی دایکیش چه نده گه وره یه، ئه وه نده ش به سۆز و به زه ییه ته نها وه ستا بوو که بتوانیت نه یینه کانی رۆح و ده رونی دایک وه ک خۆی شییکاته وه و بیانخاته روو. وه ک خۆت گوتت، به رده وام به له گێرانه وه یان هه تاکو بروات پیده کات.

_ به رده وامی من په یوه سته به به رده وامی مامه پیره وه به خه وه کانمه وه. ئه وه مامه پیره یه که وا ده کات من به رده وامی گێرانه وه ی خه وه کانم بم. گێرانه وه ی خه وه کانه، که خودی خه و بینینه که وه ک ژیانیه ی راسته قینه یه بۆ من، یا خود تیکه لاوی ژیانیه راسته قینه م بووه. ئیراده ی من توانای بیده نگ بوونی نیه، گێرانه وه ی خه وه کان له ئیراده ی مندایه که هاوتای سه رقالبونی ژیانیه ئه م رۆژگاره مانه.

به په رۆشتر گویم راگرتبوو، کتیه که ی که له شیرزادم وه رگرتبوو، هه ر له ده ستمدا بوو.

_ سەرکەوت گيان، ئەو كەنتىبەكەى شىرزادە، لە خویندەنەوہى تەواو بووم، ئەگەر هات بۆلات، بیدەرەوہ و بە ناوى منەوہ سوپاسى بکە. ئەگەر بوارت ھەبوو خۆشت بىخوینەرەوہ.

_ ھەولەدەم ئەگەر بوارم ھەبوو، ئەركى قوتابخانەم زۆر بە سەرەوہیە، بە رۆژیش خەرىكى كارى بازارم. بەلام ھەر ھەولى خویندەنەوہى دەدەم.

_ لە گەل وانەكانتا چۆنى؟ ھەر وەك سەرەتا ئارەزوى قوتابخانەت ھەيە؟

_ بريارم داوہ لە قوتابخانە بەردەوام بم. بە ھوى قوتابخانەوہ كۆمەلەك ھاوڕى باشم ناسىوہ. بە خۆشحالىەوہ يادى ئەو رۆژە دەكەمەوہ كە كەلكەلەى قوتابخانە چووە مېشكەم. ئەو رۆژە بوو كە شىرزادەم لە لا دانىشتبوو، كە تۆ ھاتى ئەو رۆشت. نازانم ئەو رۆژەت بىرماوہ؟ زۆر لە مېژنىە.

بە دەم بىر كەردنەوہ گەرامەوہ بۆ ئەو رۆژەى كە سەرکەوت باسى لیدەكات. بۆ لای سەرکەوت دەھاتم، پېش ئەوہى بگەمە دوكانەكە، شىرزاد ھەستا و رۆشت.

_ سەرکەوت، دوو جارە كە دېم بۆ لات ئەو كورە دەزانىت بۆ لای تۆ دېم، ھەلدەسىت و دەروات. ديارە من دەناسىت.

_ ئەو كورە ناوى شىرزادە، دوكانەكەيان سەر و خۆمە. خوى خویندكارە، ھەندىك جارېش بۆ يارمەتى باوكى دىت بۆ دوكان. ھەست دەكەم ھەز بەو قسانە دەكات كە خۆمان گەفتوگوى لە سەر دەكەين. پېش ئەوہى زىندانى بكرېم، يەكترمان دەناسى، بەلام پەيوەندى دۆستانەمان نەبوو. دواى ئازادكردنم لە زىندان، بەو بۆنەيەوہ سەردانى كردم. سەرەتا ھەندىك قسەى ئاسايمان كرد، دواتر گەفتوگۆكەمان گۆرى بۆ شىوہىەكى تر. من لىيى دلنىام، زۆر دەمىكە لە گوزەرەكەداين. دوراودوور يەكترمان ناسىوہ. باوكى ئەويش يەككەى بوو لە گىراوہكانى رۆژى كارەساتەكە،

بهلام ئەو له ئوتومبیلیکی تردا بوو، زووتریش له من ئازادکرا بوو. لهو رۆژهوه زوو زوو دیت بو لام و لییره تووی بینیهوه. ده‌رباره‌ی تۆش هه‌ندیک شتم بو باسکردووه. ده‌زانیت دوکانه‌که وه‌ک جارێ نه‌ماوه و به‌سه‌ریه‌که‌دا روخاوه و ته‌نها می‌زیکه، که توو بو ئیره دیت، ئەو له دوره‌وه ده‌تبینیت و زوتر ده‌روات. باره‌شه‌کانیش هه‌میشه چاودیری دوکان و شوینه قه‌ره‌باله‌غه‌کان ده‌که‌ن.

شیرزاد هه‌زده‌کات له نزیکه‌وه بتبینیت و یه‌کتری بناسن، بهلام نایه‌ویت لییره بووبینیت. ئەو وای پیاشه پێشتر پرسیا‌رت پێیکه‌م، ئەگه‌ر تۆش ئاره‌زوو بکه‌یت بیناسیت. جگه‌ له خۆی کۆمه‌لیک هاو‌پیی هه‌یه، ده‌یه‌ویت له گه‌ل ئەوانیشدا یه‌کتری بناسن.

– منیش پیم خۆشه‌خۆی و هاو‌پیکانی بناسم، بهلام ده‌بیت زور ئاگاداری خۆمان بین، بزانی چیه‌ ده‌که‌ین و باسی چیش ده‌که‌ین. من هه‌ز ناکه‌م لییره یه‌کتر بینین، ئیره جیگای سه‌رنجی باره‌شه‌کانه، سیمای دوکانی پپوه نه‌ماوه. جیگا گرنگ نیه، هه‌ر کوییه‌ک بیت، گرنگ ئەوه‌یه جیگایه‌کی هیم و دلنیا بیت و به‌ وریاییه‌وه گه‌توگۆکان و بوچوونه‌کانمان ده‌رباره‌ی ئەو بابه‌تانه‌ی ده‌مانه‌ویت ئەنجامی بده‌ین، ئەگه‌ر شیرزاد بینه‌ی رازی بوونی منی پپرا بگه‌یه‌نه. هه‌ر کاتیکیشتان ده‌ستنیشتان کرد، من ده‌توانم ئاماده‌م.

– مامۆستا، من هه‌ر ئەو رۆژه‌ی که ئیمه و هاو‌پیکانی شیرزاد چاومان به‌ یه‌کتر که‌وت، که‌که‌له‌ی خویندنه‌م دووباره‌ که‌وته‌وه سه‌ر. چوونم بو قوتابخانه و به‌رده‌وام بوونم له‌ خویندنه‌م له‌ چاوی ئەو هاو‌پیی خۆشه‌ویستانه‌ی ده‌ناسم. کتیبه‌که‌ دابنێ، دوا‌یی خۆم بو‌یده‌به‌مه‌وه. ئەگه‌ر زانیم جارێ پپووستی پپی نیه، دووباره‌ لی‌ی و هه‌رده‌گرمه‌وه و ده‌یخوینمه‌وه. کتیبه‌که‌ باسی چیه‌ ده‌کات؟

_ ناوه‌رۆکی کتییبه‌که هه‌مه ره‌نگه. کتیب هه‌ر چۆنیک بییت و باسی هه‌ر چیبیه‌ک بکات، به بیی بوچوون و لیكدانه‌وه و بییری خوینه‌ره‌که‌ی، سودی هه‌یه. ئه‌م کتییبه‌ی که قسه‌ی له سه‌ر ده‌که‌ین بو من زۆر گرنگ بوو. له‌وانه‌یه بو تو یا خود که‌سیکی‌تر گرنگییه‌که‌ی له باب‌ه‌تیکی‌تردا بییت، به‌لام به‌گشتی بو هه‌موو که‌س سودی هه‌یه. پێش چه‌ند سالیک قوتابییه‌کم پرسیاریکی گه‌وره‌ی لیکردم که وه‌لامه‌که‌ی لای من نه‌بوو. من باسی گه‌وره‌یی گه‌ردونم بو کردن، باسی هه‌ساره‌کانم بو کردن. هه‌ر چه‌نده ئه‌و باب‌ه‌تانه له ئاستی ته‌مه‌نی ئه‌واندا نه‌بوو، به‌لام هه‌ر خۆیان پرسیارى ئه‌ستیره‌کانیان کرد و باسه‌که دروست بوو.

هه‌ندى جار پرسیاره‌کانی منداڵ زۆر له خۆیان گه‌وره‌ترن. قوتابیه‌که پرسى: گه‌ردون ئه‌وه‌نده گه‌وره‌یه، ئه‌ی دواى گه‌ردون کوپیه؟ من هیچ وه‌لامیکم پینه‌بوو، لای که‌س نه‌بوو. وه‌ک مامۆستایه‌ک چه‌زمنه‌کرد به بی وه‌لام بم. گوتم: که‌س نازانییت، هه‌ر خوا خۆی نه‌بییت.

مناله‌که جاریکیت پرسی: ئه‌ی خوا له کوپیه؟

_ خوا له هه‌موو جیگایه‌کدا یه. له ئاسمان، له ماله‌وه، له سه‌ر سه‌رمان. ده‌توانییت له یه‌ک کاتدا له هه‌موو جیگا‌کاندا بییت. ئه‌و وه‌لامانه له لای من تاكو ئیستا جیگای گومانن. له‌م کتیبه‌دا خۆشبه‌ختانه باب‌ه‌تیکی تیدایه، ده‌گونجییت هاوتای وه‌لامی پرسیاره‌کانی ئه‌و منداڵه و هه‌موو که‌سیکیتر بییت. من ده‌میک بوو به دواى ئه‌و وه‌لامانه‌دا ویل بووم. ئه‌وه‌یه که ده‌لیم گرنگی بو من زیاتره و بو هه‌موو که‌سیکیش گرنگه. له کتیبه‌که‌دا هاتوه که فه‌یله‌سوفیکی کۆن چه‌ند قوتابییه‌کی ده‌بییت. له‌تاقیکردنه‌وه‌یه‌که‌دا ده‌بییت هه‌موو پرسیاره‌کان وه‌لام بده‌نه‌وه. قوتابییه‌ک ده‌لییت: له‌کۆی ئه‌و پرسیارانه‌ی که بو ت داناوین،

هه ره نه بییت پرسیاریک به ئاره زوی خومان تهرک بییت.
فهیله سوفه که ده لییت:

ئه گهر هه ره قوتابییه که به ئاره زوی خوی پرسیاریک تهرک
بکات. ئه شی له کوی پرسیاره تهرک کراوهکانی هه مووتان، هه ره
هه موو پرسیاره کان بهر تهرک که وتن بکهون، ئه گهر هه ره
قوتابییه که پرسیاریکی جیاواز له وهی تر تهرک بکات. که واته کوی
هه موو پرسیاره کان تهرک کراوه. ئه وه پرسیاره ی که تو ده ته وییت
وه لامی نه ده یته وه، بی گومان وه لامه که ی نازانیت و خوتی
لیده دزیته وه. وه لام بدریته وه باشتره، ئه گهر هه له شبییت.
ده کریت له سه ره وه لامه هه له که گفتوگو ئه انجام بدرییت بگه یینه
وه لامیکی گونجاو یا خود بابه تی تر فییر بین. تهرک کردنی
پرسیار دوور خستنه وه یه له وه لام و له زانین.

قوتابییه که ده لییت

_ به بو چوونی من وه لامیک راست نه بییت، مانای
که وتوینه ته ناو هه له وه.

_ مه بهستی من وه لامیکی گونجاوه، که له ئه انجامی بیر
کردنه وه وه هاتبییت، جیگای باوه ری خوتان بییت و شایانی گفتوگو
بییت.

_ به لام تو دوو پرسیاره داناهه، گفتوگو یه که ی زور و
بی سه ره ئه انجام هه لده گرییت، تا کو ئیستاش که سیک نه یه توانیوه
دروست وه لامیان بداته وه.

_ ئه وهی تو ده یلییت راسته. منیش پرسیاریکم ناویت وه لام
درا بیته وه. ئه وه پرسیارانه ی وه لام درا ونه ته وه له ناو چوارچیوهی
پرسیاردا نه ماون، له ناو وه لامهکانی خویاندا تا ونه ته وه.
ئه وهی مه بهستی منه گفتوگو کردنه له سه ره پرسیاره کان،
پرسیاره بی وه لامهکان. ئه شی له ریگه ی گفتوگو وشیکردنه وه

بگهینه ئەنجامییک که نزیک بییت و گونجاو بییت له وه لامییک
راست.

ئهو دوو پرسیارهی که فهیله‌سوفه‌که نوسیوی بو
قوتابیه‌کانی هه‌ر هه‌مان ئهو دوو پرسیاره‌ بوو که قوتابیه‌که‌ی
من ئاراسته‌ی کردم. به‌لام به‌ پێچه‌وانه‌وه، ئەمجاره‌یان
مامۆستایه‌ک پرسیاره‌ی له قوتابیه‌کانی کرد. دوو پرسیاره‌که:

1_ دوا‌ی گه‌ردون کو‌ی دیت؟

2_ خوا له کو‌ی‌دایه‌؟

فهیله‌سوفه‌که ده‌لیت: منیش ده‌زانم ئهو دوو پرسیاره‌ ئالۆزن
و گه‌وره‌ن. وه‌ک گه‌وره‌یی هه‌ر دوو پرسیاره‌که. چه‌نده بو‌ چوون و
وه‌لام هه‌بییت، هه‌یشتا هه‌ر جیگای گومانن و لیکۆلینه‌وه زیاتر
هه‌لده‌گرن.

مه‌به‌ستی من گه‌توگۆ کردنه له سه‌ر باب‌ه‌ته‌کان. به‌ بو‌چوونی
من بو‌ وه‌لامییک بگه‌رپین که هه‌ر دوو پرسیاره‌که له خو‌ی بگرییت.
به‌م کرداره له پرسیاریک رزگارمان ده‌بییت، وه‌ک ئه‌وه وایه
وه‌لامی پرسیاریکمان دابیته‌وه.

بو‌شیکردنه‌وه‌ی پرسیاره‌ی یه‌که‌م، ئەگه‌ر بلین له دوا‌ی
گه‌ردون شتیک هه‌یه، دیواریک یان شاخیک یا خود هه‌ر به‌ر
به‌ستیکی‌تر که گه‌ردون له‌ویدا کو‌تای پیدییت، جاریکی‌تر هه‌مان
پرسیار دیته‌وه پێش، ئەویش ئه‌ی دوا‌ی دیواره‌که‌ی پشت گه‌ردون
چی دیت؟ که‌واته ئیمه ناگه‌ینه ئەنجام، ده‌بییت خو‌مان دوور
بخه‌ینه‌وه، چه‌نده لیکبیده‌ینه‌وه پرسیاره‌ی تری هه‌مان شیوه به
دوا‌ی خو‌ی‌اندا ده‌هینن. ئەگه‌ر بلین گه‌ردون هه‌رگیز ته‌واو
نابییت و کو‌تایی نایه‌ت و هه‌ر دریز و گه‌وره ده‌بییت، ئەم بو‌
چوونه‌ش نامه‌نتیقه و گونجاو نیه و ناگرییت کو‌تایی نه‌یه‌ت.

پرسیاره‌ی دووه‌م، به‌ پێی هه‌موو بو‌چونه‌کان و نوسراوه
ئاینیه‌کان خوا خولقینه‌ری هه‌موو گه‌ردونه، گه‌وره‌ی هه‌موو

شته‌کانه و گه‌وره‌ترین قه‌بارهی هه‌یه به‌و پێیه‌ی له هه‌موو جیگایه‌کدا هه‌یه به بێ ئه‌وه‌ی جیگا و رێگاشی گرتبیت. خوا به توانایه دروستکهری گه‌ردون و هه‌موو شته‌کانی ناو گه‌ردونه. ئه‌گه‌ر خوا دروستکهری گه‌ردون بێت، ناکریت ته‌نها له ناو گه‌ردوندا هه‌بیت، ئه‌وسا گه‌ردون که ده‌ستکردی خوایه له خوا گه‌وره‌تر ده‌بیت. ئه‌مه‌ش گونجاو نیه که خوا له گه‌ردون بچوکتز بێت. هه‌ر شتی که له ناو شتیکی‌تردا بێت بێ‌گومان ئه‌وه‌ی ناوه‌وه بچوکتزه. که‌واته خوا ده‌بیت له دروستکراوه‌که‌ی خۆی گه‌وره‌تر بێت که گه‌ردونه. ئه‌گه‌ر خوا له گه‌ردون گه‌وره‌تر بێت که‌واته له ده‌ره‌وه‌ی گه‌ردون خوایه که پراوپری هه‌موو قه‌بارهی گه‌ردونه، به‌م بۆچونه‌ش گه‌ردون له خوا بچوکتزه و له باوه‌شی خوادایه و پشت گه‌ردون خوایه ئیتر ناکریت و ناگونجیت له پشت خواوه شتی‌تر هه‌بیت. هه‌موو گه‌ردون و شته‌کان هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ن که خوا له ناو باوه‌شی خۆیدا دروستی کردون، ئه‌مه‌ وه‌لامی هه‌ر دوو پرسیاره‌که‌یه، دوا‌ی گه‌ردون پراوپری ده‌ره‌وه‌ی گه‌ردون خوایه، خوا جگه‌ له‌وه‌ی له ده‌ره‌وه‌ی گه‌ردوندا‌یه له ناو گه‌ردونیشدا له هه‌موو جیگایه‌کدا‌یه. ئه‌م وه‌لامانه بۆچوونی منن. هه‌ر که‌سی که له ئێوه‌ی قوتابی گومانی هه‌یه یا خود بۆچونی‌تری له لا دروست بووه، ده‌توانین گفتوگۆی له سه‌ر بکه‌ین.

سه‌رکه‌وت زۆر به‌ په‌رۆشه‌وه گۆیی بۆ چیرۆکه‌که‌ راگرتبوو که له ناو کتیبه‌که‌دا هه‌بوو. جاریکی‌تر به سه‌رکه‌وتم گوته‌وه که بواری بوو کتیبه‌که‌ بخوینیته‌وه.

— هه‌ولده‌ده‌م که بیخوینمه‌وه. هه‌ر یه‌که‌م پۆژ توانای زیره‌کی و پۆشنبیری ئه‌و کۆرانه‌م بۆ ده‌رکه‌وت، ئه‌م جو‌ره کتیبانه ده‌خوینه‌وه. ئیستا بیرم ده‌که‌وینته‌وه، پێش ئه‌وه‌ی که تۆ بۆ ئێره بێت، ده‌نگی ته‌قه له بازاره‌کانی خواره‌وه هات،

نهمانزانی چی پرویداوه؟ لییرهوه دوور بوو، کهس خوئی شیرزه نهکرد.

— منیش بییش ئهوهی بییم بو ئیره، له مالهوه بووم. باوکم زوو گهراپیهوه بو مالهوه، ئاسایی نهبوو وا زوو له دوکان بگهراپینهوه، تهقهکان له خوار ئهوانهوه بوون، ئهوانیش له ترسی بهلا و ههکردنی بارهشهکان دوکانهکانیان داخستبوو، زوو گهراپوونهوه بو مالهوه، کاتیک که ئهوه هاتهوه من خووم ناماده کردبوو که بییم بو ئیره. زووریشی لیکردم که نهچمه دهرهوه له بهر ئهوهی رهوشی ناو بازار تهواو نیه و ئالوزه. گوتم: ههتاکو لای سههرکهوت دهچم، ئهگهر ئیوارهش دوا کهوتم، سهریک له دایکی سههرکهوت ددهم. له بهر ئهوه ئیواره له گهلتا دیم بو مالهوه بو سهردانی دایکت. چهند رۆژیکه نه مبینیوه، بیری دهکهه.

— تو ده زانیت ماوهیه که دایکم گوپاوه، ههست دهکهه گوئی بو فسهکانم رادهگریت، به تاییهتی له پییری شهوهوه که خهوهکهه بو گهراپیهوه. هه رگیز چاوه ری نه بوو جاریکی تر خهوی بو بگهراپیهوه.

— دیسان هه ر خهوهکهیه، هاتم پهست دیار بوویت گوتم، بهیانی کاتی خه و بینین له خه و رایچله کاندویت.

— ماموستا، دایکیشم وهک تو باوه ری به خهوهکانم نه بوو، بهلام من له گهراپانهوه بیان کووم نه دا. شهوان من نازانم چ کات خه و به و پیاوهوه ده بینم. پییری شه و واپیده چوو هه ر له سه ره تایی خه و لیکه و تنمدا، ئه و پیاوه پیره هاتبیته خه و م، بو بهیانی که به ئاگاها هاتم هوه، وا دیار بوو ده می کبوو خه و که م بینیبیت. له بهر ئه وه ئه مرۆ پهستی ئه وه نیم که دایکم له خه وه که ی دابریبیتم. تو زیک بی تاقهتی ئه و ته ق و ره ی خواره بووم، شتی ک پرویدا بیت و بکه ونه وه گیانی خه لک، که تو هاتی بیرم چوو ه پیتبلیم.

له خه وه که مدا له ناکاو به یه کتر گهشتین. سه ره تا زۆر ئاسوده بووم، که چی ورده ورده ههستم به شه رمه زاری ده کرد، دهستی به سه رما ده هیئا، ئای دهستهکانی چهنده گهرم و نه رم و پر سۆز بوون، هه ر چهنده باو کم نه دیوه، به لام له دهستی باوک ده چوون. ئه وه هه میشه ههستی به دهرون و ناخی من ده کرد، خویندنه وهکانی له سه ر من زۆر دروست و ته واو بوون. گووتی _ من هه رگیز تو به جینا هیلم، دلته نگ مه به. ئاگاداری ههست و نهستی تو م. رۆحیانه تی مردوو ههکان ئاگاداری ئیوه ن، به لام توانای دهسکار یکردنی گو پینی کارهکان و ژیا نی ئیوه یان نیه. هه ر ئه وهنده ده تابینین و له پریگه ی خه وه یاله کانتان دیینه لاتان و ئامۆزگاری و پینمایتان ده کهین. ئیمه هه موومان قه رزاری دایکه کانیین. دایک لای خوداش پیروژه، یه کیکه له دیارییه پیروژهکان. پیروژی دایک وهک پیروژی خاکه. خوا ئیمه ی له خاک له پریگه ی دایکه وه خولقاندووه. خاک و دایک دوو دیاری پیروژن ته واو که ری بوونی ئیمه ن، وهک هه ور و باران، به نه بوونی یه کیکیان ئه ویتیشیان له دهست ده چییت. دیارییه پیروژهکانی خوا بو ئیمه، ئامانه تیکن له ژیا نماندا ده بییت پاریزراو بن. ده بییت دایکمان لا خو شه ویست و پیروژ بییت، وهک چو ن نیشتمانمان لا پیروژه. ئیمه مو لکی خاک و دایکین. ئه وانیش مو لکی ئیمه ن. ئیمه له وان خو شی و به خته وه ری و ئاسوده یی وه رده گرین. ئه وانیش پیویستیان به پاریزگاری و خو شه ویستی ئیمه هه یه، ده بییت به رامبه ریان به وه فا بین.

ئه وه شه وه قسه ی زۆر بو کردم. ناتوانم هه موو قسه کانه بیر بکه ویته وه. ئه وهنده نه بییت له کو تاید ا گو تی: « دایک هه رگیز گو مانی لینا کرییت». به یانی خه به رم بووه، خه وه که م بیر که وته وه. چوومه ژوره وه دایکم وهک هه موو به یانییه کی تر به دیار قو ری و بیاله کانه وه دانیشتبوو، چاوه پروانی منی ده کرد.

نازانم چۆن بوو كه به جيپهيشتم، هه ندىك جار خه وه كان زۆر نائاسايين. من بيرم چوو كه پرسىيارى مامه يارهى لىيكه م،، ئه وپش له ناكاو به جيپهيشتم. ئه و شه وه زۆر باسى پيرۆزى دايقى بو كردم. هه ندىك له خه وه كه م بو داىكم گىرايه وه. ئه و به لايه وه سه ير بوو كه هه مديسان خه وى بو ده گىر مه وه. گوته: پۆله گيان ئه وه پياو چاك بووه، بۆيه ئه وه نده باسى پيرۆزى دايقى بو كردويت، ده تۆش به قسه ي من بكه و توشى ئازار و خه فه تم مه كه.

_ دايه گيان، تو باش تينه گه شتى، باسى ئه وه ي ده كرد، چۆن نيشتمانه كه مان وهك داىكمان خوشبویت و بيپاريزين. ئه گه ر داىكمان خوشنه ویت خاكه كه شمان خوشناویت، يا خود به پىچه وانه وه. ئه و نيشتمانه ي چه ندين ساله برينه كانى سارپىژ نه بووه، نه وه له دوای نه وه له خاك و خول و ئاوو نيشتمانىكى بريندار و پر له ئازار و ژان ده خولقيين. ئيمه هه موومان به رۆح فه رزارى سارپىژ كردنى برينه كانى نيشتمانى.

ئه م قسانه م بو داىكم ده كرد وهك جارن به توندى وه لامى نه دامه وه. گوپى بو قسه كانم راگرتبوو، وهك بير له شتىك بكاته وه چاوى له قۆرى و پيال له كان برىبوو، وهك بيه ویت راستى قسه كانم بسه لمييت هيواش هيواش سه رى ده له قاند.

_ تو هه ست ده كه يت كه خه وه كه ت زۆر به ي قسه كانى وه ستان؟

_ من خوشم كه خه وه كه م بو داىكم گىرايه وه، قسه كانى وه ستام بير ده كه وته وه، به لام هه ر ئه و پياوه بوو كه جارن ده هاته خه وم. من هه موو خه وه كانم بو داىكم نه گىرايه وه، ته نها ئه وانه ي كه په يوه نديان به داىكه وه هه يه. قسه كانى وهك چيروكيكى راسته قينه بوون، ئه و چيروكانه ي ئيمه تامه زروى

گوڭگرتنىيان بووین. خۆزگه جارىك پيى ده گوتم: كه كييه و ناوى چيه.

— سهركهوت، ده بييت هه ر وهستا بييت و رۇحيانه ته كهى له شيوهى ئه و پياوه پيره دا بيته خهوى تۆوه.

— نازانم... . نازانم بلّيم چى؟ باوه ر ناكه م وهستا بييت. به لام گه ر ئه و بييت، ده بييت بيته خهوى تۆوه له به ر ئه وهى ئيوه هاوړى بوون.

— وايه، ئيمه هاوړى بووین، به لام خه وه كان جوړيكترن، هه نديك جار خه و به كه سانيكه وه ده بينين پيستر له ژيانماندا نه مانبينيون. مه رچ نيه من ده ناسييت بيته خهوى منه وه. ئيمه زور پيكه وه بووین و شتم زور ليوه ر گرتووه. هه ر چه نده خوت باسكردووه كه ئه و پياوه زور پيش ئيستا ژياوه.

— ئه گه ر كتيبه كهى شيرزاد ت لاميه وه، بيخوينه ره وه.

— ده بخوينمه وه... . له پيشدا بويده به مه وه نه وه ك پيوستى پيبييت. ئه گه ر نه يويست ليوه ر ده گرم... . تو ليير دانيشه هه تاكو بيرم نه چووه با بويبه رمه وه، كه گه رامه وه كه ل وپه له كان كو ده كه مه وه و ده روين. ليروه وه كه رۇشتين سه ردانىكى هاوړييه كى قوتا بخانه م ده كه م، له سه ر ريگا كه مانه، پاشان ده روين بو مالّه وه سه ر له داىكم بده و منيش ئيواره ده چم بو قوتا بخانه.

سه ركهوت هيشتا له دوكانه كهى باوكى شيرزاد نه گه ر ابووه، ده نكي چه ند ته قه يه ك له نزيك بيسترا. له گه ل زياتر بوونى ته قه كان، بازارپيش ورده ورده بئارام و خه لكه كه ش شپرزه بوون و جم و جو ليان تيكه وت. ده نكي لوره ي باره شه كان نزيك بووه، هه تا ده هات ته قه كان زورتر ده بوو. هه نگاوى خه لكه كان له خييرا و خيراتره وه گوړا بو نه رمه راكردن. ته په ي راكردن و ته قه ي ده سترپيژ و شريخه ي داخستنى ده رابه كان تيكه ل به

یه‌کتر ببوون و ئاوازیکی ناشاز و ترسناکیان پی‌کده‌هینا. له خوار بازاره‌که‌وه باره‌شه‌کان ئوتوموبیله‌کانیان راگرت و خوشیان کهوتنه‌گیانی ئه‌و خه‌لکه‌ی به‌ویدا ده‌پۆشتن و رایانده‌کرد و وه‌ک ره‌شمار له ملی خه‌لک و دوکانداره‌کان خویان ده‌ئالاند و راپیچی ناو ئوتوموبیله‌کانیان ده‌کردن. باره‌شه‌کان گیقه‌یان به‌ره‌و سه‌ر و نزیک بۆوه. زرمه‌ی تیکدانی که‌ل‌وپه‌لی دوکان و هاره‌ی شکاندی شوشه‌ی جامخانه‌کان و هه‌موو ده‌نگه‌کانی‌تر ئاویتته‌ی یه‌کتری ببوون.

من هه‌ر چاوه‌پروانی سه‌رکه‌وتم ده‌کرد له‌لای شی‌رزاد بگه‌رپیتته‌وه‌و برپۆین. بی‌ئارام ببووم. راکه‌پاک‌ی ئه‌و خه‌لکه‌ به‌به‌ر دوکانه‌که‌دا و قیزه‌ی ژن و منال ئه‌وه‌نده‌ی‌تریان شپرزه‌ کردبووم. باره‌شه‌کان وه‌ک پیشه‌ی هه‌موو جاریان له‌ هه‌ر کوییه‌ک کاره‌ساتیک پویدایه‌، ئه‌وان کویرانه‌ ده‌که‌وتنه‌ چه‌ند ناوچه‌ و گوزه‌ریکی‌تر و دوکانه‌کانیان به‌ تالان ده‌برد و خه‌لکه‌که‌یان ئازار ده‌دا و ده‌یانگرتن. ده‌نگی شکاندنی که‌ل‌وپه‌له‌کان به‌ره‌و لای ئیمه‌ نزیک بۆوه. منیش وه‌ک هه‌موو که‌سیک شپرزه‌ و بی‌ئارام ببووم، هه‌ر مله‌ قوتیم بوو بۆلای دوکانه‌که‌ی باوکی شی‌رزاد، چاوه‌پروانی سه‌رکه‌وتم ده‌کرد. سه‌رکه‌وت به‌ روخساریکی په‌شو‌کاوه‌وه‌ له‌ناکاوه‌ له‌پیشمدا قوت بۆوه.

_ مامۆستا، ئه‌وه‌ هه‌ر لی‌ره‌یت؟ چاوه‌پیی چی ده‌که‌یت؟ خیرا با برپۆین، وا گه‌شتنه‌ ئیره‌.

_ ئه‌ی که‌ل‌وپه‌له‌کان و می‌زه‌که‌...؟

_ خیرا که‌ راکه‌، وه‌ختی ئه‌وه‌ نیه‌، پی‌راناگه‌ین.

شان به‌ شانی یه‌کتری به‌ ناو خه‌لکه‌که‌دا ر‌امان ده‌کرد. هه‌موو به‌ره‌و سه‌ره‌وه‌ رایانده‌کرد و خویان له‌ باره‌شه‌کان دوور ده‌خسته‌وه‌. باره‌شه‌کان زۆربه‌ی دوکانه‌کانیان ویران کرد. له‌ ناو

بازار دورکەوتینه‌وه. له‌جیگایه‌بووین له‌مه‌ترسی ده‌ستدریژی باره‌شەکان دووربوو.

سه‌رکه‌وت هه‌ناسه پرکێی هی‌واش ببۆوه، رویتیکردم و گوتی _ هه‌تاکه‌ی ئه‌م راکردنه له سه‌ر خاکی خۆمان پێشه‌مان بێت. هه‌تاکه‌ی ئه‌وه‌ی که هه‌مانه و په‌نجی چه‌ندین سالمانه به‌ فیرو پروات و که‌م و که‌متر بێته‌وه. کاتی راکردنه‌که بیری قسه‌کانی هاوڕێ خه‌وه‌که‌م ده‌کرده‌وه. پیروۆزی و گه‌وره‌یی خاک هیچ به‌هایه‌کی نه‌ما‌بوو، هه‌موومان به‌ راکردن قاچمان ده‌خسته‌ ناو قولایی برینه‌کانی خاکه‌وه. به سه‌ر ئه‌و خاکه برینداره‌دا بۆ پاراستنی رۆحمان غارمانده‌دا. رۆح بۆ خۆی له به‌خشینی پاراستنی خاکیه‌وه. ئه‌و هه‌موو ئافره‌ته که هه‌ر یه‌کیان دایکیکی پیروۆزن، چه‌ندین جار له به‌ر پۆستال و شه‌قی باره‌شەکاندا ده‌که‌وتن و هه‌لده‌ستانه‌وه و پیروۆزییان له ژێر پۆستالی باره‌شەکاندا ده‌تلیسایه‌وه. ئامۆژگاری و قسه‌کانی پیاوه پیره‌که‌م به شه‌رمه‌زاریه‌وه بێر ده‌که‌وته‌وه. له کاتی وادا چۆن ده‌توانین پیروۆزی و خۆشه‌ویستی دایک و خاک له‌به‌ر چاو بگرین، که ئێمه پێ‌رانگه‌ین رۆحی خۆمان له‌تیوه ئالاندنی باره‌شەکان رزگار بکه‌ین.

_ ئێمه‌ش هه‌میشه ژيانمان راکردن نیه. زۆربه‌ی کاته‌کانمان بواری ئه‌وه‌ی تێدایه که چۆن بێر له پاراستن و به‌رز راکرتنی پیروۆزی دایک و خاک و ئه‌وانیتر بکه‌ینه‌وه. ئه‌وه‌ی که ئیتر زۆر گرنگه و که ده‌بێت ئه‌نجام بدریت پته‌و کردنی بنه‌مای پیروۆزی دیارییه‌کانه له سه‌ر ژيانمان و بلاو کردنه‌وه‌ی به‌ ناو خه‌لکدا و ببنه ئه‌لقه له نیوان هه‌مووماندا. ئه‌م ئیواره‌یه ناتوانم سه‌ردانی دایکت بکه‌م، هه‌تاکو زوتره ده‌بێت بگه‌رپیمه‌وه بۆ ماله‌وه. ئه‌گه‌ر گونجا و شه‌و شار هیمن بوو، سه‌ردانتان ده‌که‌م و

به دوور و دریژی گفتوگو له‌سه‌ر کاره‌کانمان ده‌که‌یین. نازانم
ئهمشه و ده‌چیت بو قوتابخانه؟

_ خۆیشم نازانم، جارێ با بچمه‌وه بو ماله‌وه و دایکم دلنیا
بکه‌م که نه‌گیراوم. ئیسنا هه‌واله‌که‌ی بیستوو و ئارامی لیپراوه.
ئهو ئیواره‌یه له‌یه‌کتیری جودابووینه‌وه . سه‌رکه‌وت به‌ره‌و
ماله‌وه ده‌رۆشت. خه‌لکیکی زۆر به‌ شپرزهبی و نائارامیه‌وه به‌ره‌و
ماله‌کانیان ده‌رۆشتنه‌وه و به‌ دلنیا‌یه‌وه ئهم شه‌ویش له‌ ناو
تاریکی جه‌سته‌ی شاردا به‌ ترس و دل‌ه‌راوکیوه شه‌ویان به‌ سه‌ر
ده‌برد.

ده‌رۆشت و سه‌ییری به‌رپیی خۆی و هه‌موو شوین
قاچه‌کانی تری ده‌کرد. ته‌پ و توژی خاکه‌که‌ی به‌ فرمیسکی
خاکه‌که‌ی ده‌زانی. بییری له‌ پیروژی خاک و قسه‌کانی مامه‌ پیره‌ی
ده‌کرده‌وه و به‌ شه‌رمه‌زاریه‌وه له‌ گه‌ل رۆحی خۆیدا قسه‌ی
ده‌کرد. رۆح یه‌کیک بوو له‌ دیارییه‌ پیروژه‌کان. هه‌موو دیارییه‌
پیروژه‌کان له‌ پیناوی ئاسوده‌یی رۆحدا بوون که ئهو بو خۆیشی
یه‌کیک بوو له‌وان . به‌ ته‌نها رۆحیش ده‌یتوانی خۆ به‌خش بی‌ت
بو پاراستنی ئه‌وان به‌ تاییه‌تی دایک و خاک. که چی ئیسنا
رۆحه‌کان چنگ له‌ سه‌رشان بو رزگار کردنی خۆیان پئی به‌ناو
برینه‌کانی خاکدا ده‌نن و له‌ ئاستی پیروژی دایکه‌کاندا له‌ ژیر
پۆستاله‌کاندا خۆیان گیل ده‌که‌ن. به‌ ده‌م خه‌یال و بیر
کردنه‌وه‌وه گه‌شته‌ سه‌ری کۆلانه‌که‌ی خۆیان، له‌ سه‌ر گۆشه‌ی
کۆلانه‌که‌ دایکی بینی پاره‌ستا بوو.

دایکی هه‌ر زوو هه‌والی ناو بازاری بیستبوو، کاره‌ساتی ناو
بازار و ره‌وشی نائاسایی و خراپی ئهو رۆژگاره‌ی ئاویتیه‌ی
خه‌وه‌کانی ئهم دوا‌یه‌ی سه‌رکه‌وتی ده‌کردن و نائومی‌دی و دل‌ه
کوئی و دیمه‌نی کاره‌ساتیکی خراپی سه‌باره‌ت به‌ کورپه‌که‌ی به‌

بهر چاو به هۆشی خۆیدا ده‌هینا و له گه‌ل بیستنی ته‌قه‌کانی ناو شار له بهر خۆیه‌وه ده‌یگوت:

— چه‌ند جارم گوت، ئه‌و خه‌وه شومانه مه‌گی‌په‌وه. گی‌رانه‌وه‌یان باش نیه. به‌په‌له له ماله‌وه ده‌هاته ده‌ره‌وه و له سه‌ر سوچی کۆلانه‌که راده‌وه‌ستا و چاوه‌پروانی سه‌رکه‌وتی ده‌کرد. باش بوو ئه‌وا هاته‌وه. له خوا به زیاد بی‌ت که توشی به‌لایه‌ک نه‌بووه. تاکو نه‌بیینیوم با بگه‌ریمه‌وه ماله‌وه، هه‌ست نه‌کات له سه‌ری کۆلانه‌که چاوه‌پروانم کردوووه.

به ئه‌سپای گه‌رایه‌وه، له‌ناو کۆلانه‌که‌دا. سروشت له‌بهر ده‌رگای خۆیان راوه‌ستا بوو. دایکی سه‌رکه‌وت هه‌ستیکرد که سروشتیش چاوه‌پروانی هاتنه‌وه‌ی سه‌رکه‌وته، باش بوو هاته‌وه، له دووره‌وه بینیم گوتم با نه‌زانیت چاوه‌پروانم کردوووه، گه‌رامه‌وه ماله‌وه.

له‌هه‌وشه‌ بچوکه‌که‌ی خۆیاندا راوه‌ستا بوو، وا خۆی پیشان ده‌دا که نه‌چۆته ده‌ره‌وه. سه‌رکه‌وتیش خۆی ئاشکرا نه‌کرد که له دووره‌وه دایکی له سه‌ر گۆشه‌ی کۆلانه‌که‌دا بینیوه.

— ده‌لێی هه‌والی ئه‌و فه‌ره‌ته‌نه‌یه‌ی ناو بازاڕت نه‌بیستوووه که باره‌شه‌کان که‌وتنه‌ گیانی خه‌لک و وێرانکردنی دوکان و تالان کردنی که‌ل‌وپه‌له‌کان؟ هه‌ر پێرانه‌گه‌شتم که‌ل‌وپه‌له‌کانیش کۆبکه‌مه‌وه.

— کو‌پی خۆم، هه‌ر ئه‌وه‌ت باشکرد خۆت هاتیته‌وه. که‌ل‌وپه‌له هه‌ر ده‌بیته‌وه، ئه‌وان ده‌ست نا‌پاریژن له‌ روخاندنی دوکان و وێرانکردنی که‌ل‌وپه‌له‌کان، دوا‌یش خاوه‌نه‌کانیان ده‌گرن و له‌ زیندانه‌کاندا دایانده‌رزی‌ن. له‌ خوا به‌ زیاد بی‌ت که‌ خۆت به‌ سه‌لامه‌تی هاتیته‌وه. چه‌ند ئاسوده‌م له‌ پێش چاوم‌دا‌یت.

ئوتومبیلی باره‌شه‌کان له‌ خوار بازا‌ره‌که‌وه راوه‌ستا بوون، پریان‌کرد بوون له‌ خه‌لکی بی‌تاوان. له‌ ژن و پیر و په‌که‌وته و

کورپی گهنج. ناو بازار له چاوه ترکانیکدا چۆل و هۆل بوو وهک خۆلی مردوی به سهردا کرا بیئت.

باره شهکان له خوارهوه به شکاندنی چامخانه و میز و کهل و پهلی دوکانهکان به رهو سهرهوه هاتن. مه بهستی ئهوان و پیرانکردنی شاره که بوو، نه هاهمه تی و خراپی باری ئابوری خه لک بوو، ئازار و ئه شکهنجه و گرتن و کوشتنی خه لک بوو.

ئهو ئه فسه ره ی پێش چه ند مانگیک لهو شه قامه دا بریندار کرا بوو، لهو کاته وه یه کمجاری بوو چاوی بهو شه قامه بکه و بیته وه. بییری رۆژی بریندار بوونی خۆی و روداوه که ی کهوته وه. رقی له هه موو شاره که ده بووه. به رهو سهروتر هات، چوو به ره ده م دوکانه که ی سهر که وت. ئهو دوکانه ی که جیگی و هه ستانی رۆژانی زووییوو. ئهو شوینه بوو که ژیا نی نزیک به مه رگ بووه وه. باره شهکان نه گه شت بوونه ئهو سهر هه ر لای دوکانه که ی سهر که وت. کهل و په لهکان له سهر میزه که زۆربه ی وهک خۆیان ما بوون. دوکانیکی چۆل و به تال. ده رابه یه کی شکاوی تا کو نیوه داخراو. ئه فسه ره که زانی رۆژی روداوه که به ده ستی خۆیان و پیران بووه. سه ییری ئهو جیگی به ی کرد که به برینداری که وت بوو. چاوی به سهر کهل و په لی سهر میزه که داگیرا، به ده ست جگه رهکانی بلاو کرده وه. پا که تی جگه ره ی رۆژمانی نه دۆزیه وه. سه ییری پاسه وان هکانی ده ور و پشته ی خۆی کرد، فه رمانی پیدان به شکاندنی میز و کهل و په لهکان. هه موویان به سهر یه کدا شکاند و به سهر شوسته و شه قامه که دا بلاویان کرده وه و به رهو لای ئوتومبیلهکان رۆشتن.

ئیهواره یه کی ئالۆز و ته ماوی بوو، تاریکی ته نها شاری نه گرت بووه، دل و ده رونی ش تاریک بوو. بو ماوه یه ک بیده نگ بوو. نه یته وانی بریاری چوونی بو قوتا بخانه بدات. پاشان چوو ره زووره وه، کتیبهکانی هینا. سه ییری دایکی کرد، زانی که

پرسىيارىكى لىدەكات... دايە گيان دەبىت بچم بۇ قوتابخانە ئەمشەو تاقىکردنە وەمان ھەيە.

— بۇچى مامۇستاكان دەچن ھەتاكو تۇ تاقىکردنە وە بکەيت. ھەلبەت خۇتت لىتە وقە. لە بازار دەربازبوويت لە چنگيان، بزانه ئەمشەو لەو رېگە و بانە خۇت ناخەيتە داويان.

— دايە گيان، دلنباھە ھىچ نابىت. تەقەكان دوور بوون لىرەو، لە ناو بازار بوو. وردە وردە رەوشەكەش ئارام دەبىتەو. دواى ئەو ناکرىت ھەر روداويك لە بازاردا بىت، ئىتر خەلک واز لە ئىش و كار و قوتابخانە بەيىن و لە مالەو دەبىش.

بەختيار و باجى گولچين ھاتنە ژورەو. بەختيار كىتەبەكانى بە دەست سەرکەوتەو بەيى.

— ئەگەر بۇ قوتابخانە دەچىت، منىش لەگەلتا دىم.

دايىكى ئاھىكى ھەلگىشا:

— من دەمەوئىت رېگاي نەدەم، ئەمشەو بچىت بۇ قوتابخانە، كەچى تۇش ھاتىتە پالى. تۇ دەلىي چى گولچين خان؟

— خۇتان دەزانن، من تەنھا بۇ ھەوالى سەرکەوت ھاتوم كە بزائم ھاتوتەو. ئەگەر ھەر ھەز بکات بچىت و پىويست بىت، منىش بۇ دلنباي لە گەلىان دەرپوم. گەر زانيم رېگا و بان باش نىە و نائارامە، دەگەرپىنەو بۇ مالەو.

ھەر سىكيان لە مالەو ھاتنە دەرەو، لە ناو كۆلانەكەدا بە سروش گەشتن بەرەو مالى ئەوان دەچوو. ئەويش بە كىتەبەكانى دەستى زانى بۇ قوتابخانە دەچىت.

— لەو دەچىت بۇ قوتابخانە بچىت؟! بەم ئاگر بارانە؟

— دەرپوين، گەر زانيمان ئاگر بارانە بە دەم گفتوگوو بەرەو مالەو دەگەرپىنەو.

— ديارە باجى گولچين و بەختيارىش دىن، گەر وايە منىش لە گەلتاندا دىم.

له سه‌ری کۆلانه‌که ده‌رچوون. سه‌ر شه‌قامه‌که که‌متر خه‌لکی پیوه بوو له ئیوارانی پیشوتر. هه‌وریکه‌ی ره‌ش ئاسمانی داگیر کردبوو، هینده‌ی‌تر زوتر شه‌وی به سه‌ر شارد هینا. ئوتوموبیلی باره‌شه‌کان به خیرای به سه‌ر شه‌قامه‌که‌دا گیشه‌یان ده‌هات و هاتوچۆیان ده‌کرد. ترس و په‌ژاره شه‌و و رۆژی پیکه‌وه به‌ستبووه. هاتوچۆ و ده‌نگی خه‌لک له ناو ترسدا ره‌ویبونه‌وه و خۆیان شارد بووه. ترسیش بو خۆی له ده‌رونی خه‌لکدا قه‌باره‌یه‌کی گه‌وره‌ی داگیر کرد بوو. ده‌رگای خانوه‌کانی ئه‌مبه‌ر و ئه‌و به‌ری شه‌قامه‌که خپ داخرا بوون. دوو ده‌رگا گه‌وره‌که‌ی مزگه‌وته‌که‌ش. ئه‌م ئیواره‌یه پیده‌چیت که‌س گوپی له بانگ نه‌بییت. شار و هه‌موو شته‌کانی ناوی هه‌مووی به جاریک کره‌بوون. به ئاسته‌م ده‌نگه ده‌نگیک ده‌هاته گوپی ئه‌مان، ئه‌ویش ده‌نگی ئاخافتنی خۆیان بوو. سه‌رکه‌وت ویستی باجی گولچین بنیریته‌وه بوو ماله‌وه، به‌لام ئه‌و زوتر به فسه‌داهات.

– باشتتر وایه ئیوه لی‌ره‌دا چاوه‌روانبین، یا خود بگه‌رپینه‌وه. قوتابخانه‌که زۆری نه‌ماوه به خیرای ده‌رۆم، بزانه‌م که کراوه‌ته‌وه و ده‌گه‌رپیمه‌وه و ئاگادارتان ده‌که‌م. با ئیوه توشی بره‌بیناوی باره‌شه‌کان نه‌بن، به‌م ئیواره ئا‌ارامه ئه‌م کۆمه‌له‌ خه‌لکه پیکه‌وه باش نیه.

ده‌نگی ته‌قه و لوره‌ی ئوتوموبیله‌کانی باره‌شه‌کان له دوور و له نزیکه‌وه ده‌بیسترا. شه‌قامه‌که چۆلتر و تاریکتر بوو. پیده‌چوو له پڕ شه‌قامه‌که ئه‌و تاکه تاکه خه‌لکه‌شی پیوه نه‌مینیت. ئه‌وانیش بریاریندا بگه‌رپینه‌وه. کاتی گه‌رانه‌وه باجی گولچین و به‌ختیار باسی هه‌موو په‌یوه‌ندیه تازه‌کانیان ده‌کرد که له گه‌ل خه‌لکه‌کاندا ئه‌نجامیان دا‌بوو. په‌یوه‌ندی ئه‌وان به خه‌لکه‌وه باسی دیارییه پیروژه‌کانی خوا بوو. به‌رز راگرتن و پاراستن‌یان ئه‌رکی سه‌رشانی هه‌موو که‌سیکه. نیشتمان پیروژترین ئه‌و

دیارییه بوو که هه موو دیارییهکانی تر په یوه ست به مروفت، به خاکه وه به ند بوون. پاراستنی خاک له پینش هه موو ئهوانی تره وه بوو. سروشت و سه رکه وتیش چه ند هه نگاویک له دوای ئهوانه وه دهروشتن. سروشت باسی هه موو جم و جو له تازهکانی ناو قوتابیانی ده کرد و چه ند په یوه ستن به پروابوونی پیروزی دیارییهکانی خوا بو مروفت به تاییه تی نیشتمان.

گفتوگوکان که میک تاریکی دل و دهرونیانی رو شنکرده وه. دهنگی لوره لور و تهقه کردن به ره و زیاد بوون ده چوو، ئهوانیش هه نگاههکانی خیراتر و گه وره تر کرد. نزیک کو لانه که به تهواوه تی شه قامه که چو ل ببوو. چوونه ناو کو لانه که وه. ده رگاکه ی مالی سه رکه وت هه ر له ئیواره وه به کراوه یی ما بووه. دایکی دیار بوو هه ر چاوه پروان بوو، ده رگای دانه خستبوو. سه رکه وت چوو زوره وه.

_ باشتر گه رانه وه رو له گیان، دل م هه ر لاتان بوو. ده بوایه هه ر نه روشتنایه و ئهوانیش توشی زه حمه ت نه کردایه. ئهوان چییان لی هات؟ بو ماله وه روشتنه وه؟

_ ئهوان روشتنه وه باش بوو روشتن شاره که مان له ترس و تاریکیا بینی، به لام به داخه وه به ته نها جی مان هیشت. ئه گه ر نه چووینایه له ناو تاریکیا نه مانده بینی، هه ستمان به پیروزی و خو شه ویستی زیاتری نه ده کرد. له ناو ترسیکی گه وره دا به جی مان هیشت. ئهوان خو شیان چه زیان کرد که هاتن و بهو شیوه یه شاره که ی خو یان بینی، له بهر من نه هاتن، ده بوایه هه ر به اتنایه.

_ بهم شه وه ترسنا که پی ریژنیکو کوریککی گه نج بو ئا گادار بوونت له گه لتا هاتوون، که چی هاتنه که ی بی نرخ وه رده گریت. جگه له و کچه نازداره که تازه ماره ت کردوه، ئیستا زور جیوازتر له جاران دلی به توو بهم زیانه خو شه.

— بئ نرخی ناکه‌م، ئەو ژنه قاره‌مانه. خۆی ویستی بیټ و شاره‌که‌ی خۆی له‌تاریکیدا ببینیټ و بیگریټه باوه‌شی هۆش و بی‌ری. ئی‌مه هه‌میشه له باوه‌شی ئەم شاره‌داین. له شه‌ویکی وا ترسناکدا ده‌بیټ ئی‌مه شاره‌که بگرینه باوه‌ش و به‌ته‌نها جیینه‌هیڵین. هه‌روه‌ها به‌ختیارو سروشتیش. منال‌ه‌کان ناتوانن له باوه‌شی دایکیکی شپرزه و بی‌ئارامدا ئاسوده بن. ئی‌مه‌ش ئە‌مشه‌و له مال‌ه‌کانی خۆشماندا ئاسوده نابین، له کاتیکیدا شاره‌که‌مان له به‌ر ترس و هه‌ره‌شه‌ی باره‌شه‌کاندا یه. ئە‌مشه‌و تۆ ئاسوده‌ی که من گه‌رامه‌وه بو مال‌ه‌وه هه‌تاکو به‌رامبه‌رت دانیشم. دل‌نیا یټ له سه‌لامه‌تیم. شاریکمان له‌ناو ترسا جییه‌یشت که ئی‌مه رۆله‌ی ئە‌وین و له ئامیزی گرتووین. ئە‌مشه‌و باره‌شه‌کان به‌ ئاره‌زوی خۆیان قاچ به‌ برینه‌کانی شاره‌که‌دا ده‌نین. ئە‌م خاکه دایکی ئی‌مه‌یه، ده‌بوا یه خه‌لکی ئە‌م شاره هه‌موویان له سه‌ر شه‌قامه‌کان بوونایه و به‌ ته‌نیا شاره‌که‌یان جیینه‌هیشتایه، له‌وه شه‌وه پر له ترس و سامناکه‌دا هاورپی شاره‌که بوونایه. ئە‌مشه‌و دایکمان له‌ناو خه‌ما جییه‌یشت. ئە‌مشه‌و ویزدان و وه‌فا و خۆشه‌ویستیمان له‌ناو ترسی رۆحماندا تونده‌وه، پیرۆزی خاکمان له ژیر پیی باره‌شه‌کاندا تلیسانده‌وه. ئای دایه‌گیان، بو‌ناو ئامیزی تۆ گه‌رامه‌وه، به‌لام ئامیزی سارد و سر و ته‌نیا ی دایکیکی گه‌وره‌ترم به‌جییه‌یشت؟

— رۆله گیان، به‌خوا له قسه‌کانت ناگه‌م. ئە‌م جو‌ره قسانه ماوه‌یه‌که زۆریان ده‌بیستم. ئە‌و رۆژه باجی گولچینیش له‌ناو ژناندا وه‌ک ورپینه بکات و گه‌رمای ئاگری ته‌نوره‌که ماندوی کرد بیټ، قسه‌ی هه‌له‌ق و مه‌له‌قی ده‌کرد. رۆله گیان تۆش ئە‌مشه‌و زۆر ماندوویت، پرۆ پشویه‌ک بده به‌لکو خه‌وت لی‌یکه‌ویټ. — من ماندونیم، ئە‌گه‌ر ماندوشیم پیټ وایه که چووم بخه‌وم بو‌به‌یانی کیشه و گرتنه‌کانمان چاسه‌ره سه‌ربوون،

شهرمه زاریمان بهرام بهر به خاک و شاره که مان ره ویوه ته وه . بو به یانی پوبه پوی ناو بازاریکی ئاسوده ده بم؟ من ماندو نیم، شهرمه زارم. ئه و شاره ی سبه یینی که هه لده ستین و به سه ریا ده پوین و ناز ده که یین، هه ر دریزه ی ئه م شاره برینداره ی ئه مشه وه که له ناو ترس و تاریکیدا له ژیر پوستانلی باره شه کاندایا به ته نیا جیمان هیشته . ئه مشه وه هه موو دیارییه پیروژه کان به دیار ته نهایی ئه م شاره وه ده گرین، ده گرین و رو حمان ئه تو رینن. قسه کانی باجی گولچینیش ، قسه ی هه له ق و مه له قی بهر گه رمای ته نورنن. قسه ی حه قیقته تن و چه ندین ساله له سه ر زمانی ئه و دیل بوون، ئه مرۆ گه رمای ئاگره که له وه شه خته وسه هو ل به ندانه ی پرگار کردن.

_ رۆله گیان، تا کو به یانی قسه بکه ییت نازانم ده لییت چی .
ئه گه ر تو خه وت نایه ت من ده چم ده خه وم، به لام که خه وتی فویه ک له چراکه بکه، بیرت نه چییت....!

چرایه ک له سوچیکی ژوره که دا، هیواش هیواش ده سوتا .
گرپیکی زه ردی بی جو له ی هه بوو، وه ک بو ئه م شه و بگری به بیده نگی گوپی له رازی دل م ده گرت. هه ر شه و ییک بارودوخ و ئاسایشی شار نا ئاسای بوایه و پیشتر له هه ر شوینییک روداویک ببوایه، هه ر له ئیواره وه کاره بای شاریان ده بری .
به ته نیا له گه ل چراکه دا مامه وه، چاوه کانم له سه ر ئاگری ناو چراکه بوو، وه ک چراکه گوپی بو رازی دل م شلکرد بیته ، که وتمه قسه و پرسیار کردن... من چون فوت لییکه م و بتکوژیئمه وه . له سه ر هه لکردنی تو زورمان ئازار چه شته . ئه گه ر تو خاموش که م دوو جار ئه مشه و شاره که م له تاریکیدا جیده هیلم، دوو دیاری پیروژ ده خنکینم . ئه ی پیروژترین و خوشه ویسترین به هاکانی ناو دل و ده رونم. له ناو چاوه کانتا زور به پونی ئه م

گهردونه و هه‌موو شته‌کانی ناوی ده‌بینم، ئه‌وه گۆی زه‌وییه وه‌کو ده‌نکیک یا قوت له ناو رۆختا دیاره. ئه‌وه نیشتیمانه‌که‌مه له ناو چاوه‌کانتا ڕاکشاهه. ئه‌وه شاره‌که‌ی خۆمانه چه‌نده رونه وه‌ک ئه‌مشه‌وه‌ی به سه‌ردانه هاتیییت جوان جوان ده‌بیینم. ئه‌وه کۆلانه پر له بیره‌وه‌ریه‌که‌مانه و دار تووه‌کان باش ده‌بینم گه‌لاکانیان کردووه به ده‌ست و مه‌له ئاواره‌کان، چۆله‌که چه‌واشه‌کان بۆ سه‌رلقه‌کانیان بانگ‌ده‌که‌ن و له ئامیزی خۆیانیان ده‌گرن. له ناو کۆلانه‌که‌دا چاوم له خانوویه‌که که‌وتۆته ناو بیلبیله سه‌وزه‌کانی ئاگری چراکه‌وه. ئه‌و خانووه کچیکی تیدایه، چاوم لێیه تاکو ئیستا هه‌ر نه‌خه‌وتووه، ئه‌م دلّه پر له هه‌سره‌ت و شه‌رمه‌زاره‌ی ئه‌م شه‌وی منی داگیرکردووه.

سروشته‌ گیان چاوم لێته تۆش بیر له‌م ئیواره ناوه‌خته‌ی ئه‌م شاره ده‌که‌یته‌وه و ئاخه‌کانت به‌ سنگی شه‌رمه‌زاریه‌دا هه‌له‌ه‌واسی. تۆش وه‌ک ئه‌و گره ئاگرته له رۆح و جه‌سته‌ت و به‌رداووه له‌و ئیواره ئه‌نگوسته چاوه‌دا به‌رده‌م چاو و ده‌رونمه‌ت روناکه‌ده‌کرده‌وه. ده‌بمبوره له ئیواره‌ی شاریکی ته‌ماوی پر له ئیش و ژانا نیگا‌کانم کوشته و به‌ره‌و مه‌نزلی ماچه‌ په‌نگاوپه‌نگه‌کانم نه‌بردن. ماچه‌کانیش تاکو ماون په‌شپۆش ده‌بن، له دلّیکی تاریک و پر له سویدا له دایک ده‌بن.

سروشته‌ گیان، ده‌زانم ماندوی هه‌زیکی سه‌رکیشتیته، ده‌زانم ماندوی ته‌نیایی ئه‌مشه‌و و شاره‌که‌شی. چاوم لێته تۆش تاکو ئیستا به‌ دیار گری چراکه‌وه دانیشتیوت و سرودی خۆشه‌ویستی بۆ ئه‌م ئیواره‌یه ده‌لێیت و لای لایه بۆ من ده‌که‌یت و له ناو جۆلانه‌ی دلّه پر له سه‌ودا‌که‌تدا له پال پیرۆزی ئاگرو خۆشه‌ویستی خا‌کدا ده‌مخه‌وینیت. چاوم لێته، تۆ و هه‌موو شاره‌که ده‌بینم، ماله‌که‌ی خۆشمان ده‌بینم. له ناو ماله‌که‌دا ژوره‌که‌م ده‌بینم، که‌سیک به‌رامبه‌ر گریکی بچوک دانیشتیوه

«وهک شهو زکریبیّت بو ئاگر». ئەو کەسە دل پەر لە عیشقە بو
خاک بو دایک و مانگ و خۆر، بو ویزدان، بو سروشت بە رۆح
سەمای بیحالی دەکات، سەمای تەنیای و شەرمەزاری دەکات.
ئەو کەسە خۆم، خۆم دەبینم لە ناو گری چاکەدا بەرامبەر بە
چراکە دانیشتوم. ئاگریکی چەندە جوانە، چەندە پیروۆزە. لە ناو
تۆدا هەموو دنیا و لە دنیادا هەموو شتە پیروۆزەکان دەبینم، خۆم
دەبینم. کێ وهک تۆ بەهانی ئەم شەو تاریکە و ئەو دل تەنگە
ئەو رۆحە تەنیایە مەو دەیت. کێ وهک تۆ بو ئەمشەوی تەنیای
من، هەموو شتە پیروۆزەکانی لە ئامیز گرتوو، جاریکی تر پونتر و
پاکتر لە بونیان، خۆیان بە پەردە چاوما دەدەن و دەخزینە
ناو دل و دەروم. چۆن دەتوانم فوت لیبکەم، خامۆشت کەم.
خۆزگە دەمزانێ کە خامۆش دەبیت بو کوو دەچیت؟ دەچیتەوه
ناو ئاگرە گەرەکە؟ ئەو ئاگرە پیروۆزە چ پێویستی بە گەرەنەوهی
تۆ هەیە؟ چۆن دەتوانم خامۆشت بکەم، لە ناو تۆدا شارەکەم و
کۆلان و مالهەکان دەبینم. چۆن دەتوانم خامۆشت بکەم، بە
خامۆش بوونی تۆ هەموو شتەکانی ناوت و شارەکەشم خامۆش
دەبن. ئەو شارەهێ ئەم شەو لە ناو زامەکانی خۆیدا بە تاریکی
شەو بە سەردەبات. ئەو شارەهێ ئەمشەو بە تەنها لە ناو
چاوهکانی تۆدا بە روناکی دەبینم. ئەدی ناکریت جاریک لە
خامۆش بوندا من و شار و سروشت و نیشتمانەکەم خامۆش بین و
لە گەل خۆتدا بچینەوه ناو ئاگرە گەرەکە هەتاکو لە دۆزەخی
ئەم قەدەری زیانە رزگارمانبیت.

ئای ئاگرە پیروۆزەکە، نە تۆ بو باوہشی خۆتم دەبەیت، نە
جاریک مامە پیرە لە خەویکدا بو لای باوکم.

چراکە هیواش هیواش دەسوتا، کوناوکون و هەمیشە بە دوای
تاریکی ژورەکەدا دەگەرێ. جیگایەک نەما کە تاریکی ناو ژورەکە
خۆی تیدا هەشار بەدات. تەنها چاوه مانووهکانی من نەبیت،

ئەوئ تا که جیگا بوو بۆ حەشاردانی تاریکی ناو ژورە که. هەموو تاریکیە که بوون بە گورزەبەکی بچوک و خۆیان کرد بە ناو چاوهکانمدا و پیلوی چاوهکانمیان لە سەر خۆیان داخست. لەناکاو لاشەبەکی شەکەت و ماندو ئاگرە کهی جیھیشتو بە بئ جۆلە لە سەر کومبارە رەقە که بە پال چراکه وە دریز بوو. بەلام کەس نازانیت، خەویکی ئاسودەبە یان نا.

چەند جارێک ئەوشە وە خەماویبە بە فرمیسکە وە بۆ دەگیڕامە وە، هەموو جارێک وەک یە که مجار بە پەرۆشە وە گویم بۆ رادەگرت.

شەویکی زۆر نائاسایی بوو. شتەکان هەموو یەکتەریا بە جی هیشت. خەلکە که شارە که یان لە تەنیایدا، دایکی سەرکەوت، سەرکەوتی لە ژورە که بە جی هیشت، ئەویش چراکه. ئەو هی لە گەردن و شان و ملی خەلک نابیتە وە، ترسی بارە شەکان بوو. جگە لە لورە دەنگی ئوتومبیلی بارە شەکان، هیچیتەر نە دەبیتەر. بیدەنگی و تاریکی ئاویتە یە کتر بیوون. پیکهاتە ی ئەم ئاویتەبە وەک خوی بوو بۆ زامەکانی جەستە ی شارە که. ئەم جۆرە شەوانە زۆر جار دووبارە دەبوونە وە. قوتابەکانی ئیواران زۆر جار لە وانەکان بئ بەش دەبوون. ئەو شەوانە هەر لە دوی نیو پۆو بە سیمای بازارە وە دیار بوو، خەلکە که دەستیان لە کار هەلدەگرت و دوکانەکانیان دادەخست و خۆیان لە گیفە و بەلای بارە شەکان دەپاراست. کەس نەیدەزانی ئەم ژیانە مەرگەساتە چەندە دریزە دەکیشت. دەیگوت: لە ژوریشە وە ئارام نەما بوو، نەمدەزانی چۆن لەو حالەتە سەخت و دژوارە خۆم رزگار بکەم، که پیمو بوو هەرگیز بیرم ناچیتە وە.

ژورە کەش سیمای شارە که ی گرتبوو، هەموو شتێک دیمەنی تەلخ و تەماوی شارە که ی پیو دیار بوو. تەنانەت منالەکانیش که دەلین «مانای ژیان نازانن»، خەنە ی سەر لیویان دەتوراو

پروی گه‌شيان وهك شه‌وی شاره‌كه تاريك ده‌بوو. هه‌ر له ئیواره‌یه‌کی هیجگار زودا خو‌یان ده‌خزانه ناو ئامیزی پر له ئاخی دایکیانه‌وه.

ژوره‌كه‌ش بیده‌نگ سیمای شاره‌كه‌ی گرتبوو، جگه له ئاگره زه‌رده‌كه‌ی چراكه. ئه‌و گرهبوو پیش كه‌میك له‌چاوه‌کانی سه‌رکه‌وتدا هه‌موو دنیا و شار و کۆلانه‌كه‌ی تیداده‌بینی. ئیسنا ئاگره‌كه نه‌رم نه‌رم سه‌یری لاشه‌ی خه‌وتوو و ماندوی سه‌رکه‌وت ده‌كات. ئه‌شی ئیسنا رۆحیانه‌ته‌كه‌ی ئه‌میان به‌ جیه‌یشتیبت و به‌ هه‌وای بال شه‌قام و کۆلانه‌کانی شاره‌كه به‌ سه‌ر بکاته‌وه، یاخود سه‌رقالی کیشه‌یه‌کی تر بیت.

له ژوره‌كه‌دا ده‌نگی هه‌ناسه‌یه‌کی ماندوو، دووترپه‌ی نه‌رمی تیکه‌ل به‌ یه‌کتر ده‌بوون و ده‌بیسترا. دووترپه‌ی هیواش ده‌گه‌شتنه سنوری یه‌کتر و باوه‌شی هه‌سره‌ت بوونیان به‌ یه‌کتردا ده‌کرد.

ترپه‌ی گری پیروزی چراكه كه سه‌رکه‌وت هه‌موو دنیای تیدا ده‌بینی، له‌ گه‌ل ترپه‌ی دلکی ماندوی پر له‌ کیشه و ئاره‌زو و هیوا. ده‌شیت ئه‌و رۆحه‌ لاشه‌كه‌ی به‌ جیه‌یشتیبت یا خود هه‌ر له ناو لاشه‌ خه‌وتوو‌ه‌كه‌دا مابیته‌وه. کی رۆح ده‌بیت؟ تاكو بزانیبت. ژوریکی کش و مات، گرپکی بچوکی پر له‌ روناکی. سیبه‌ری چراكه به‌ گه‌وره‌ی وه‌ك په‌له‌ تارماییه‌ك به‌ دیواری پشت چراكه و سه‌قفی ژوره‌كه‌دا په‌خشبوو.

ده‌نگی هه‌ناسه‌ی سه‌رکه‌وت كه‌میك به‌رز بووه، به‌ ده‌م خه‌وه‌وه زه‌رده خه‌نه‌یه‌ك كه‌وته سه‌ر لیوه‌کانی. پیلوی چاوه‌کانی به‌ نه‌رمی له سه‌ر یه‌ك نابوو، وه‌ك نازداریکیان دوور له‌ به‌لا و ده‌رد تیدا هه‌شاردا بیت. له‌ قولایی خه‌ویکی هه‌مه‌ په‌نگدا بوو، پیده‌چوو سه‌فه‌ره خه‌ویك بو جیگایه‌ك بکات. كه‌میك خو‌ی جولانه‌وه، وه‌ك كه‌سیك بیجولینیبت، گری چراكه‌ش دوو سی پرته‌ی خیرای کرد.

تارماییه‌کی سپی له شیوهی کۆتریکیدا له جهستهی هاته
ده‌روه، به هیواشی هه‌لفری. به بی ئه‌وهی ده‌نگی کردنه‌وهی
ده‌رگا و په‌نجه‌ره‌ی ژوره‌که بی‌ت، ژوره‌که‌ی جیه‌پشت. هه‌وشه و
کۆلانیکی تاریک له ناو باوه‌شی شه‌ویکی ترسناکدا سه‌ری خویان
کز گرتبوو. بالنده‌ی سه‌رداره‌کانی هه‌وشه و کۆلان به خه‌وتویی
هه‌لنیشتبوون. نه‌رمه‌ جو‌له‌ی لق و چلی داره‌کان به شنه‌ی شه‌و
ببوو به جۆلانه و بی‌ده‌نگیش ئه‌مشه‌و لای لایه‌ بوو، «بلیی
ئه‌مانیش له‌تاو بی‌زاری ئه‌م شه‌وه تاریک و سامناکه‌دا خه‌ویان
لیکه‌وتبی‌ت؟» ئه‌شی وا بی‌ت، شار شاری ئه‌وانیشه. ته‌نها
بالنده‌یه‌ک له‌م شه‌وه پڕ له مه‌رگه‌ساته‌دا به ئاگایه، ئه‌ویش
کۆتریکی سپی بوو، پۆچی ئه‌و بوو. هه‌موو پۆحیانه‌ته‌کان له ناو
مه‌ترسی ئه‌مشه‌ودا کربوون.

هه‌ر زوو دار و بالنده و هه‌وشه و کۆلانه‌که‌ی به‌جیه‌پشت.
سه‌ره‌تا به‌ نزمی به‌ سه‌ر کۆلان و شه‌قامه‌که‌دا هه‌لده‌فپری.
هه‌ستی به‌ ئازادییه‌کی گه‌وره‌ ده‌کرد. زۆر بی‌ترس ده‌فپری وه‌ک
بالنده‌یه‌ک به‌ سه‌ر روبا‌ریکیدا هه‌لفری‌ت و ناو به‌ ناو ئاو
بخواته‌وه، ده‌نوکی له‌ به‌رد و گل و زیخ و خۆلی شه‌قام و
کۆلانه‌که‌ ده‌دا و ماچی ده‌کردن. گه‌لا و دار و چلکه و پووشی
هه‌لده‌گرت و قه‌ده‌ریک له‌ گه‌ل خۆیدا سه‌فه‌ری پیده‌کردن و به
ئه‌سپای له‌ جیگایه‌کی‌تر دا‌یده‌نان.

حه‌زی به‌ چرینی گۆرانی ده‌کرد. نه‌یده‌توانی به‌ ئاره‌زوی
دلی خوی بچریکی‌نی‌ت. مه‌لی سه‌رداره‌کانی ئه‌م به‌ر و ئه‌و به‌ری
شه‌قامه‌که‌ به‌ خه‌وتویی هه‌لنیشتبوون. خۆشی و ئازادی له
چاوه‌کانیدا ده‌بینرا. ئاره‌زوی بوو هه‌موو بالنده‌کانی تر به‌ ئاگا
به‌ینی‌ت و له‌و خۆشی و کامه‌رانیه‌ به‌شدار بن. شه‌و له‌و په‌پری
قولا‌یی خۆیدا بوو. هه‌رگیز له‌و شاره‌دا هی‌نده‌ی ئه‌مشه‌و
به‌خته‌وه‌ر نه‌بووه. دلی به‌ جه‌سته‌ مان‌دو شه‌که‌ته‌که‌ی بالنده

خه‌وتوو‌ه‌کان ده‌سوتا، هه‌رواش ئاسان نه‌بوو له‌و خه‌وه به ئاگایان بهینیت. به ئه‌سپای به سه‌ر شه‌قام و کۆلانه‌کاندا هه‌لده‌فری. هه‌موو جیگایه‌کی به سه‌ر کرده‌وه. له سه‌ر داریکی بی‌گه‌لا و بیالنده نیشته‌وه، وه‌ک بیر له شتیک بکاته‌وه، بی‌ئارام بوو. جاریکی‌تر باله‌کانی به‌یه‌ک‌دادایه‌وه و به‌ره‌و زنجیره چیاکه‌ی پشتی شاره‌که هه‌لفری. به بی‌وه‌ستان و نیشته‌وه له هه‌یج جیگایه‌ک هه‌تا‌کو سه‌ر لوتکه‌ی چیاکه فری. وه‌ک عه‌ودالی شتیک بی‌ت چاوه‌کانی به ئاراسته‌ی ناو شاره‌که تیز کرده‌وه. له ده‌ریایه‌کی ره‌شی بی‌شه‌پۆل ده‌چوو، هه‌ر له‌و لوتکه‌یه‌وه شه‌قام و کۆلانه‌کانی به سه‌ر ده‌کرده‌وه. شار تاریک و بی‌تروسکه. ته‌نها چاوه‌کانی ئه‌و بوون وه‌ک ماسی له ناو تاریکی ئه‌و ده‌ریا ره‌شه‌دا مه‌له‌یان ده‌کرد.

له به‌رزایی ئه‌و چیایه‌وه گرپیکی بچوکی به‌دی‌کرد. ئاگریکی بچوک سه‌ره‌تا هه‌لده‌بوو و ده‌کوژایه‌وه. وه‌ک په‌پوله‌یه‌کی ره‌نگ ئالتونی که باله‌کانی به‌یه‌ک‌دا بدات و داخاته‌وه. هه‌ستی به خو‌شی و ئاسوده‌یی کرد. ئاگره‌که ورده‌ورده قه‌واره‌ی گه‌وره‌تر ده‌بوو، ئه‌ویش هه‌ستی به خو‌شی زیاتر ده‌کرد. ئاگره‌که‌ش له‌و دوره‌وه بو به‌رزای چیاکان ده‌پروانی، وه‌ک بو که‌سیک بگه‌رپیت بست به بستی چیاکه ده‌پروانی. له نا‌کاو چاوه‌کانی ئه‌میان له سه‌ر لوتکه‌ی چیاکه‌دا بینی، له ناو چاویدا بریسکه‌ی ئاگره‌که به دیده‌کرا. بزیه‌که که‌وته سه‌ر ده‌نوکه ئاله‌که‌ی وه‌ک عه‌وداله‌که‌ی دۆزبیتته‌وه، ئاگره‌که هه‌ر گه‌وره و گه‌وره‌تر ده‌بوو به جوړیک درێ به تاریکی ئه‌و چوار ده‌ورده دابوو. هه‌ستی به خو‌شی و ئاسوده‌یی کرد، باله‌کانی به یه‌ک‌دادا، بایی باله‌کانی و شنه‌بای ئه‌و شه‌وه‌ی سه‌ر چیاکان گوړیکی‌تری خو‌شی پیه‌خشی. له‌چاو تروکاندنیک‌دا به ناو دۆله‌کاندا هاته‌ خواره‌وه. به ناو دامینی دارستانه سه‌رو و دار به رووکانی قه‌راغی شاردن شوړ

بۆۋە. بە ناو دار و بەرپوھەكاندا تېپەپرى و گەشتە ناو شار. لە ماۋەيەكى زۆر كورتدا گەشت بە ئاگرەكەى كە لە سەر چىياكەۋە. بەدىكىرد، ئاگرەكە، گرېك بوو، نورېك بوو لە شىۋەى پىاۋىكى مېھرەباندا. پىاۋىك كە مامە پېرە خۆى بوو. لە بەر دەمىدا نىشتەۋە. سەرکەوت و مامە پېرە بەچاۋە ئاگراۋىپەكانىيان بە سۆز و خۆشەۋىستىيەۋە لە يەكتريان دەپروانى.

ھەركاتىك ئەمخەۋەى بۆ دەگىپرامەۋە چاۋەكانى پېرەدەبوون لەدەنكە فرمىسكى وردو پوون. چەند جارېك دەيگوت: دەزانى لەخەۋنەكەدا كۆتربووم؟ بېروادەكەيت كۆتريكى سىپىبووم، دوۋبالى گەورەى سىپىپىۋەبوو. ۋەك ئىستاش بىرم دەدەردەۋە، ۋەك مروفت قسەم دەكردو بەشۋىن پىاۋە پېرەكەدا دەگەپام. ھەرخۆمبووم، كەچى كۆتريش بووم. لەسەر لوتكەى چىياكەۋە پىاۋەپېرەكەم بىنىۋە لەساتىكى زۆر كەمدا گەيشتە لام پىيگوتم.

– بۆ گەشتىتە سەر ئەو لوتكەيە؟ من لېرە چاۋەپروان بووم. ۋەلام نەدایەۋە، دەمزانى ئەو بۆ خۆى ھەموو شتىكى من دەزانىت. ھەستم زۆر بە ماندو بوون نەدەكرد. چاۋەپروان بوو دەستم بگرىت و لە گەل خۇيدا بمبات.

مامە پېرە ھەستى بە ئازار و خەمەكانى ئەو شەۋە تالەى من دەكرد، ھەر چەندە لە بەردەم مامە پېرەدا ئاسودە و بەختەۋەر بووم. من ھەمىشە لە خەۋەكاندا بە نىازبووم بۆ ئەۋشارەبچم كە مامە پېرەپەيمانى پىمدا بوو.

سەرکەوت دىنيا بوو ھەموو بەيەك گەشتنەكان ھەر خەو بوون، بەلام ئومىدىكى گەورەى پىپى بوو، چونكە پەنگدانەۋەى لە سەر زىيانى واقىيەى ئەو رۆزگارەى سەرکەوت و ھەموو شارەكە ھەبوو. سەرکەوت ھەرگىز لە زىيانى واقىيدا بە باۋكى

نه‌ده‌گه‌شته‌وه، ته‌نها خه‌وه‌کانی بوو له‌گه‌ل مامه‌ پیره‌دا که هیوای پییده‌به‌خشی چاوی به‌ باوکی بکه‌وئیت. ژییانی واقعی و خه‌وه‌کانی رۆژ به‌ رۆژ زیاتر ئاوئیته‌ ده‌بوون. نه‌یده‌توانی ده‌ست له‌ خه‌وه‌کان هه‌لبگرئیت وه‌ک چۆن ناتوانئیت ده‌ستبه‌رداری ژییانی راستی خۆی ببئیت، سه‌رباری ئه‌وه‌ی که خه‌وه‌کان بو‌ خۆیان دوور له‌ شعور و هه‌ست و توانای ئه‌م تیکه‌ل به‌ ژییانی ده‌بوون و ده‌هاتنه‌ ناو خه‌وه‌ سروشتیه‌کانیه‌وه‌.

له‌ ژییانی راستی خۆیدا به‌ جوړیک خه‌وه‌کانی بو‌ هاوړیکانی ده‌گیڕایه‌وه، وه‌ک به‌ سه‌رهاتیکی راستی باسبکات. له‌ راستیدا زۆر جیاوازییان نه‌بوو. ئه‌و خه‌لکه‌ی که گوئی بو‌ خه‌وه‌کان و بو‌ باسه‌کانی و ته‌کانی رۆژانه‌ی پاده‌گرت، به‌ هه‌مان په‌رۆشی و عه‌قله‌وه‌ گوئییان ده‌گرت.

سه‌رکه‌وت خه‌وه‌کانی زۆر به‌ گرنگ وه‌رده‌گرت، هه‌میشه‌ چاوه‌روانی ئه‌وه‌ بوو سه‌ردانی ئه‌و شاره‌ بکات و باوکی ببینییت. هه‌ندیک جاریش به‌ شک بوو له‌ خه‌وه‌کان و پرسیاوی له‌ خۆی ده‌کرد.

ئه‌و کاتانه‌ی که من به‌ ئاگام، ئایا ئه‌وان له‌ کوین؟ هه‌میشه‌ به‌هیوای گه‌شتن به‌وشاره‌ ده‌خه‌وتم. له‌خه‌وه‌کانیشدا چاوه‌رانبووم پیمبلئیت ئیستا ده‌تبه‌م بۆلای باوکت.

به‌ ده‌م قسه‌ و گه‌فتوگووه‌ ده‌رۆشتین، چه‌ند گویم بو‌ قسه‌کانی راگرتبوو ئه‌وه‌نده‌ش خه‌یالم لای ئه‌وه‌ بوو، له‌ ناکاودا له‌به‌ر ده‌م ده‌رگایه‌کی گه‌وره‌دا خۆمان ده‌ببینینه‌وه‌ و ده‌چینه‌ ژوره‌وه‌ بو‌ ناو شاره‌که‌ و یه‌که‌م که‌س باوکم ده‌بینم.

_ چاکتره‌ گوئ له‌ قسه‌کانم بگریت. تاكو ئیستا ماندوبوون و دلته‌نگیت پیوه‌ دیاره‌. هه‌ر چه‌نده‌ هه‌ست به‌ خۆشی و ئازادی ده‌که‌یت له‌ گه‌ل مندا. نمونه‌ی ئه‌م‌رۆی شاره‌که‌ی ئیوه‌ زۆرن له‌ میژوماندا، به‌ تاییه‌تی له‌ دوا‌ی هاتنی ئه‌و باره‌شانه‌ی له‌

بىابانەكانەوہ هاتن. لە دوای ئەوانىش لە سنورە نزیكەكانەوہ بە بىناوای هەمان پەپرەو وەك بارەشەكان بە شىوہى جۆراوجۆر هەلپانكردۆتە سەر ناوچەكانمان. ئەو بارەشەكانە زۆر درندانە هاتوون لە پىناوای بەرزەوہندى خۆيان پروپاگەندەى ناراستيان بۆ هەلداوین. چەندین جار ناچارىان كردوین لە سەر هەمان باوہرپى خۆمان سویندمان بدەنەوہ و باوہر تازە بكەينەوہ. ئىمە خۆمان لە هەموو سەردەمەكاندا لەوان بە باوہرتر بووین. لە سەردەمى ئاگرە پىرۆزەكەدا لە هەموو كات بەر چاومان پوناكتر بوو. ئەوانەى كە دەهاتن درندە بوون، لە هەستكردن بە درندەى خۆيان ئىمەيان بە درندە و كورپى چىاو جنۆكە ناو دەبرد. ئەو سەردەمە كۆمەلێك نەبوو هیندەى ئىمە پەيوەست بە ديارىيە پىرۆزەكان بىت. ئىمە هەويىن بووین بۆ باوہرپى ئەوان.

پىاوپىكى زۆر نورانى بوو، توانای خويندەوہى ناخو خەيالى منى هەبوو. لەمىزبوو ئەو توانايەى ئەوم دەزانى، بەلام نەمدەزانى بۆچى هيندە بىياكە لەبەردەم داواكارىيەكەى من كە ئاوانمبوو شەويك زووتر لەگەل خۆيدا بۆ ناو شارەكەم ببات. ئەوشەوہ زۆر تايبەتبوو، هىچ خەويكمان وەك ئەمشەو هيندە دوووردريژ نەبوو. بىرمچووبووہكە كە كەمىك پىشتر كۆترىكى سىپىبوومو دووبالى سىپى دريژم پىوہبوو. وەك كورپەكەى جاران بەشەرمەوہ لەتەنىشتىوہ دەرۆشتمو گويم بۆ قسەكانى راگرتبوو. دوو بە دوو بە سەر شەقامىكى چۆلدا دەرۆشتين.

بىدەنگ گويم بۆ قسەكانى راگرتبوو.

جگە لە دەنگى مامە پىرە و هەنگاوەكانمان و سوژى شەنە بايەكى نەرم و فرپەى پەپولە وردەكان بە دەور و پىشتماندا هەلدەفرين، دەنگى تر نەدەبىسترا. بە دريژايى شەقامەكە تارىكايى بوو، بەلام هەميشە پەلەپەك پوناكى گەورە لە

جیگا که ماندا بوو. له گه‌ل هه‌موو هه‌نگاو ی‌کدا ئه‌و په‌له‌ روناکییه‌ش به شوینماندا ده‌رۆشت. مامه پیره به‌رده‌وام قسه‌ی بو ده‌کردم. باسی هاتنی باره‌شه‌کان و رۆژانی رابوردوی ده‌کرد. باسی پیروزی ئاگر و دایک و ویزدان و خاکی ده‌کرد، باسی گرنگی و گه‌وره‌یی چیا و روبرار و مانگ و خۆر و گۆل و کچی ده‌کرد. منیش بی‌ده‌نگ و بی‌چرپه‌ چووبومه‌ دنیای گویگرته‌وه‌.

من پیاویکی زۆر کۆنم، ئه‌و رۆژانه‌م وه‌ک ئیستا له‌ یاده‌. بیره‌وه‌رییه‌کانی ئه‌و رۆژگاره‌ هه‌رگیز له‌ بیرناچنه‌وه‌. ئیمه‌ له‌ قالبونی ویزدانماندا هه‌ستمان به‌ بوونی خوایه‌ک ده‌کرد. بوونی خوا بو کۆمه‌ل پیاویستییه‌کی گرنگی ئه‌وسه‌رده‌مه‌ بوو. نه‌ینیه‌کانی ئه‌م گه‌ردونه‌ گه‌وره‌یی خوا پیشانده‌ده‌ن. ئاگر نه‌ینیه‌ک بوو گه‌وره‌یی خوی ده‌رخست، ئیمه‌ش پیروزمان کرد. پیروزی ئیمه‌ بو ئاگر هه‌ستکردن به‌ پیاویستی خوا بوو. خوا له‌ رێگه‌ی گه‌ردونه‌وه‌ گه‌وره‌یی خۆی پیشانی ئیمه‌ داوه‌، ئیمه‌ له‌ گه‌ردوندا له‌ سه‌ر خاکی خۆمان هه‌ست به‌ بوون ده‌که‌ین. خاک پیروزه‌ بو ئیمه‌ که ئیمه‌ له‌ خاک خۆلقاوین. نیشتییمان دیارییه‌کی پیروزی خوایه‌ بو مه‌ردوم زۆر سیفاتی گرنگ و پیروزی خوا خۆی به‌ نیشتیمانی به‌خشیوه‌، بوونی «یه‌ک» نیشتییمان بو هه‌موو که‌س یه‌کێکه‌ له‌ گه‌وره‌ترین سیفاته‌کانی خوا که به‌ خاکی داوه‌.

ئیمه‌ به‌ هۆی دایکه‌وه‌ له‌ خاک دروست بووین. پیش دروست بونمان هه‌ستمان نه‌بوو، خۆشمان هه‌ر نه‌ببووین، گه‌وره‌یی خوا له‌بوونی ئیمه‌ و هه‌ستی ئیمه‌دا ده‌رکه‌وت. ریز گرتن و گه‌وره‌ راگرتنی هه‌موو شته‌ پیروزه‌کان، هه‌ستکردن بوو به‌ گه‌وره‌یی خوا. ئیمه‌ پیش هه‌موو کۆمه‌لگا‌کان دیارییه‌ پیروزه‌کانی خودامان هه‌ست پیده‌کرد. هاتنی باره‌شه‌کان وه‌رچه‌رخانیکی گه‌وره‌ بوو

له ژبانی ئیمه‌دا. ئەوان خوای خاوه‌ن دیارییه پیرۆزه‌کانیان پیناساندین، به‌لام دیارییه پیرۆزه‌کانیان لیسە‌ندین، لییان زه‌وتکردین. پیرۆزترین دیارییان له ئیمه‌ زه‌وتکرد. له هاتنی باره‌شه‌کانه‌وه‌ ئه‌و خاکه‌ی که کۆمه‌لیک سیفاتی خودای تیدا بوو، که خوا نزیك به‌ خوای دروستی کردبوو.

پۆژانی کاره‌ساته‌که‌ وه‌ک خوای له یادمدا ماوه‌ته‌وه‌. به‌ جوړیک به‌زاره‌ بپوین تاكو ئیستا کۆنه‌بوینه‌ته‌وه‌ و په‌رش و بلاوین. پۆژانی سه‌رده‌می ئیمه‌ زۆر جیاواز بوو، ئالۆز و دژوارتر بوو. له‌ دوا‌ی بزربوونی خاکه‌که‌مان ئاگره‌ گه‌وره‌که‌ش لیمان بزر بوو. له‌ سه‌رده‌مه‌وه‌ تاكو ئیستا ئاسوده‌نین. به‌ خودایان ئاشناکردین، به‌لام پیرۆزترین دیاریشمان له‌ ده‌ست چوو. سه‌رده‌مه‌ رابوردوو‌ه‌کان شاهیدی ئه‌و راستییه‌ن که ئیمه‌ له‌ سه‌ر خاکی خۆمان، له‌ سه‌ر پیرۆزترین دیاری خودا بو‌مه‌ردومی په‌رش و بلاو بووین و له‌و ساته‌وه‌ ئاسوده‌ نه‌بووین. پیش هاتنی باره‌شه‌کان ویزدان وه‌ک په‌له‌ هه‌وریکی سپی به‌ سه‌ر سه‌رماندا راوه‌ستا بوو.

ئیمه‌ به‌ چاوی ویزدان سه‌یری شته‌ پیرۆزه‌کانمان ده‌کرد. ویزدان رابه‌ری ژبانمان بوو. ئه‌گه‌ر سه‌یری ده‌فته‌ری سنگی ویزدان بکه‌ین هه‌موو راستیه‌کان تاكو ئیستا هه‌ر نوسراون، ئه‌و پۆژگاره‌ زۆر شه‌که‌ت و ماندو بووین، په‌رش و بلاو بووین. که‌سمان یه‌کترمان نه‌ده‌ناسیه‌وه‌، خاکیان لیمان زه‌وت کردبوو. مرۆف به‌ بیپیرۆزی خاک، وه‌ک ئاده‌میزادیکی بی‌سه‌ر نانسریته‌وه‌. خاکه‌که‌مان پڕ بوو له‌ دار و کانی و چیا و باخ، باخه‌ میوه‌کانیان لیداگیر ده‌کردین و باخه‌ خه‌یالاته‌که‌ی خۆیان پێیده‌گۆرینه‌وه‌. ئەوان سه‌رسام بوون به‌ سروشتی خاکه‌که‌مان و جیانه‌ده‌هیشت. ده‌یانگوت، ئیمه‌ فریشته‌ و نیراوی لای خواین، خیر و خۆشی به‌ هاتنی ئیمه‌وه‌ په‌یوه‌سته‌ بو‌ ئیوه‌. له‌و پۆزه‌وه‌

ئیمه ئاسوده نین و باخ و و باخه‌ته‌کانمان به تالان ده‌به‌ن. رۆژانی دواى کاره‌ساته‌کانیش، زمانمان گۆی نه‌ده‌کرد، وڤ و کاس بووین. نه‌مانده‌توانی گیلکه و روباره‌کان بدوینین، هۆشمان نه‌بوو بیر له شته پیرۆزه‌کان بکه‌ینه‌وه. کهس له ئیمه هه‌والی ئاگره گه‌وره‌که‌ی نه‌ده‌زانی. ئاگره‌که‌مان بیر چووبۆوه. ئه‌و ئاگره‌ی وانه‌کانی چاکه‌مان له بهر روناکیه‌که‌ی ده‌خوینده‌وه. فیڤی «کرداری چاکه و وته‌ی چاکه و بیڤی چاکه‌ی ده‌کردین».

له‌و رۆژه سامناکه‌دا ئیمه و شته پیرۆزه‌کان هه‌ر یه‌ک له لایه‌ک بووین. خۆرمان نه‌ده‌ناسییه‌وه، له تریفه‌ی مانگ خه‌م ساردبووین، گویمان له ئاوازی شه‌پۆلی روباره‌کان نه‌ده‌گرت. چاومان سوربوو به خوینی هیلاکی جه‌سته‌مان، به خوینی ده‌ماره‌کانمان، خاکه‌که‌مان سور بوو، به خوینی جه‌نگاوه‌ره‌کانمان، ئاسمان سور بوو، به خوینی ئاگره‌که، شمشیره‌کانیان سه‌رتاپا سور بوو، به خوینی کوڤ و کچه قاره‌مانه‌کان. ئاگره‌که له دل‌ماندا نه‌ماوو، ترس و مه‌ینه‌تی هه‌موو شتیکی له یه‌کتر کردبوو. بهر چاومان تاریک بوو. گیڤه‌ی باره‌شه‌کان ته‌میان له دواى خۆیان جیده‌هیشته و ئیمه‌یان هیلاک و بی‌ئارام کردبوو. شه‌و رۆژمان هه‌ست پینه‌ده‌کرد، نه‌مانده‌زانی چه‌نده شه‌و و چه‌ند رۆژه له‌و مه‌رگه‌ساته‌داین. له لاپه‌ره‌کانی سه‌ر سنگی ویزدان رۆژانی کاره‌ساته‌کان به خه‌تیکی ئاگرین نوسراوه.

ماوه‌یه‌ک دواى هاتنی باره‌شه‌کان و دروستبوونی کاره‌ساته‌کان، به‌ره‌به‌یانیه‌ک خۆر زۆر کز و مات ده‌رکه‌وت، وه‌ک له هه‌موو شتیکی توڤابیت. ئیمه هه‌ستمان به کز و ماتی خۆر نه‌کرد، خۆشمان کز و شیواو و ماندووبووین. له ژان و مه‌رگا رۆژانی کاره‌ساته‌کانمان به بیر نه‌ده‌هاته‌وه، خواکه‌ی خۆمان نه‌ده‌ناسیه‌وه. ئه‌و خوایه‌ی ویزدان هه‌ستی به پیرۆزی و گرنگی

ده‌کرد. خاکمان له ده‌ست چوو، هه‌موو شته پیرۆزه‌کانمان له ده‌ورپشت نه‌ما، هه‌ستمان، ویزدانمان له ناو ئازار و خه‌مه‌کاندا توایوونه‌وه. ئه‌وانیش مامه‌له‌یه‌کی خراپیان له گه‌لدا ده‌کردین. مێشک و ده‌رون و جه‌سته‌یان س‌ر‌کردبووین. توانای گویگرتن و تیگه‌شتنمان نه‌بوو، زۆر بێ‌حه‌واس بووین. ئه‌وان به‌و حاله‌ته‌ی ئیمه‌ بیزار ده‌بوون، پێیان ده‌گوتین، هه‌ق وایه‌ له‌مه‌ی ئیسنا خراپترتان به‌ سهر بێت، ئیوه‌ و‌پوگیز و بێ‌مێشکن، قه‌ومێکی بێ‌بناغه و بێ‌باوه‌ر، ر‌ابوردوی ئیوه‌ پوچه‌له‌، بێ‌خوا و بێ‌ر‌ابردون، وه‌ک جنۆکه‌ی دۆله‌کانن، درنده‌ی چیاکانن. خوا زۆر له‌ ئیوه‌ په‌سته‌ هه‌ر بۆیه‌ کاره‌ساتی دژوارتان به‌ سهر دینیت. ئیوه‌ دژ به‌خووان. ئه‌و هه‌موو لاشانه‌ی که‌وتوون، دژ به‌ ئیمه‌ جه‌نگاون، دوژمنی په‌یره‌وی خووان. ئه‌و لاشانه‌ ده‌بیت دور بخریته‌وه و له‌ ئیوه‌ جیا بکریته‌وه. هه‌رگیز بیر له‌وان نه‌که‌نه‌وه که‌ که‌س و کارتان بوون. ئه‌وان ویستیان ر‌یگا له‌ په‌یامه‌که‌ی ئیمه‌ بگرن. ئیوه‌ دژ به‌م سه‌رده‌مه‌ نوێیه‌ن که‌ ئیمه‌ بۆمان هێناون. ده‌بیت ئه‌و لاشانه‌ له‌ دوری ئاواپیه‌کان بخه‌نه‌ چالی قوله‌وه و که‌س له‌ ئیوه‌ خۆی به‌ خاوه‌نیان نه‌کات.

ئیمه‌ هه‌موومان کز و مات و کاس، که‌س توانای حالی بوونی نه‌بوو، که‌س نه‌ده‌په‌رژایه‌ سهر لاشه‌کانی ر‌ۆژانی کاره‌ساته‌که‌، که‌ جه‌نگیبوون.

ر‌ۆژانی کاره‌سات ورده‌ ورده‌ کۆن ده‌بوون، بیرو زه‌ین و هۆش ده‌هاته‌وه‌ به‌ر جه‌سته‌ی مێشک. هه‌ستمان ورده‌ ورده‌ ده‌بزوا. کێلگه‌کان پێویستیان به‌ ئیمه‌ بوو، گۆله‌کان به‌ په‌پوله‌، دل‌داره‌کان به‌ عه‌شق، شته‌ پیرۆزه‌کان به‌ خۆشه‌ویستی. ئاگره‌ گه‌وره‌که‌ ته‌ره‌بوو، هه‌ر نه‌هاته‌وه‌، جگه‌ له‌وه‌ی بریسکه‌ بریسکی ئاگریکی بچوک له‌ ده‌رونماندا سه‌ریه‌له‌دا، ویزدان له‌ روانینی گیلکه‌ وشکه‌کان و کانیه‌ بێنازه‌کان و باخه‌ سوتاوه‌کان جارێکیتر

چووه‌وه ناو هزر و هۆش. ئییه رۆژانی پێش هاتنی باره‌شه‌کان به هۆی ویزدانه‌وه هه‌ستمان به پێویستی و بونی خودا ده‌کرد. خواکه‌ی ئییه له خوای هه‌موو کۆمه‌له‌کانی تر گرنگتر و پیرۆزتر و نزیکتتر به سیفاتی خوابوو. خواکانی ئه‌وان شته بێ‌که‌لکو ئازله‌ بێ‌ده‌ماخه‌کان بوون.

ئهو رۆژگاره به جوړیک په‌روازه ببوین کهس له ئییه خوا و شته پیرۆزه‌کانی نه‌ده‌ناسیه‌وه. ئه‌وان رۆژانی دوا‌ی کاره‌ساته‌کان خوایان به ئییه ناساند. پێیان ده‌گوتین، کهس بێ‌خوا نابیت. کۆمه‌لگای بێ‌خوا بێ‌هه‌ست و بێ‌عشق و بێ‌هۆش و بێ‌ویژدانن. که‌چی ئه‌وان بو‌ خوایان عه‌شقیان بو‌ هیچ نه‌بوو. ویزدان و هه‌ستیان له سه‌ر نوکی شمشیره‌کانیان بوو، له هۆش و هزریاندا نه‌بوو. ئهو هه‌موو لاشانه له ده‌شته‌کاندا پێ‌پارانه‌ده‌گه‌شت بخرینه‌ چاله‌وه و بدرینه‌وه به خاک. زۆربه‌یان قه‌ل و داله‌کان خواردیان، ئه‌وانه رۆژگاریک بوو ویزدان بو‌ پاراستنی شته پیرۆزه‌کان و ئاگر و خاک هانیدان جه‌سته‌ی خوایان بکه‌ن به قه‌لغان و قاره‌مانانه بجه‌نگن. ئهو هه‌موو لاشه‌ی کور و کچه‌ جوانانه له ویزدانی ئه‌واندا گونا‌هبار بوون و پێویست بوو ببن به خۆراکی قه‌ل و دال و میرو.

ئهو شه‌وه درێژترین خه‌وی من بوو له گه‌ل ئهو پیاوه‌دا. هه‌رچی پرسیار هه‌بوو بیرم چووبۆوه، ته‌نها گویم راگرتبوو. شه‌ویکی بیده‌نگ و هیمن بوو. به‌که‌ناری شه‌قامه درێژه‌که‌دا زۆر له سه‌ر خۆ ده‌رۆشتین و مامه‌ پیره‌ش به‌رده‌وام قسه‌ی بو‌ ده‌کردم.

رۆژانی کاره‌ساته‌که من جه‌نگاوه‌ریکی بریندار بووم. خوینی خۆم به سه‌ر دار و به‌رد و گه‌لاکاندا پڕاند. ماوه‌یه‌کی زۆر له ترسی باره‌شه‌کان خۆم هه‌شاردا‌بوو، نه‌وه‌ک به برینداری چال

نیژم کهن و دوور له ئاواپی و له باخ و کانێ له کهس و کار. گه‌وره‌ترین کهس له ناو ئیمه‌ ئه‌و پیاوه‌ میهره‌بانه‌ بوو که پارچه‌یه‌ک و یژدانی رووت بوو. ئه‌و وه‌ک پیاویکی ده‌رون پیروژ و به‌ مه‌عریفه‌ت پیشوازی له‌ باره‌شه‌کان ده‌کرد، وه‌ک میوان ر‌یژمان لیگرتن. ئه‌و پیاوه‌ یه‌که‌م کهس بوو به‌ ده‌ستی خاوه‌ن شمشیره‌کان بریندار بکریت. به‌ برینداری ئه‌شکه‌نجه‌درا هه‌ر نه‌مرد و هه‌ر ر‌یژی ده‌گرتن و له‌ سه‌ر کرده‌وه‌ و بیر و وته‌ی چاک به‌رامبه‌ریان هه‌ر به‌رده‌وام بوو. وه‌ک ر‌وبار خوین له‌ جه‌سته‌ پاکه‌که‌ی ده‌چو‌را و هه‌ر نه‌مرد. باره‌شه‌کان وه‌فایان بو‌ هیچ نه‌بوو له‌ سه‌ر ئه‌و حاله‌ته‌شی هه‌ر سو‌ز و به‌زه‌بیان به‌رامبه‌ری نه‌بوو. له‌ ناو ئازار و ژاندا خه‌نده‌ی خو‌راگری لی‌ده‌پ‌زا و هه‌ر نه‌مرد.

باره‌شه‌کان خو‌یان له‌ راستی و پیروژی ئه‌و پیاوه‌ گیل ده‌کرد. به‌ پیاویکی سه‌سه‌خت و گونا‌ه‌بار ناویان ده‌برد. ئه‌ویان زور دوور له‌ ئاواپی و له‌ خه‌لکه‌وه‌ کرد به‌ ژیر گلدا، له‌ چالکی زور قولیاننا و هه‌ر نه‌مرد و زیندو بوو. هه‌موو ئیواره‌یه‌ک له‌ گو‌ره‌که‌ی گر‌یکی گه‌شی جوان به‌ره‌و رووی ئاوی تا‌کو به‌ره‌به‌یان داده‌گیرسا.

باره‌شه‌کان جار‌یکه‌ش خو‌یان له‌ راستی ده‌شارده‌وه‌ و به‌ به‌ر چاوی حه‌قیقه‌ته‌وه‌ خو‌یان گیل ده‌کرد و ئه‌و پیاوه‌ چاکه‌یان به‌ گونا‌ه‌بار و کافر ناو‌برد، ئاگری جه‌ه‌نه‌میان داده‌گرت و ده‌یانخسته‌ پال جه‌سته‌ی پیروژی و درویه‌کی‌تریشیان ده‌خسته‌ پال درو‌کانیتری خو‌یان. به‌م کاره‌ بوختا‌ناویه‌ جار‌یک ئه‌و پیاوه‌ میهره‌بانه‌ پیروژه‌یان له‌ به‌رچاو و له‌به‌ر دل ده‌خستین، جار‌یکتر ئاگری پیروزیان له‌ به‌ر چاو ده‌خستین.

له‌ناو ئاو‌یته‌ بوونی ئیمه‌ و ئه‌واندا، ئه‌مانه‌ هه‌مووی به‌ جو‌ریک بیر چوونه‌وه‌ کاره‌سات و هاتنی باره‌شه‌کان بوو به‌ ر‌وژی

خیر و خوشی و بوژاندنه‌وه. ئیمه و دیارییه پیروژه‌کان ئاشنا بووینه‌وه، تهنه‌ها خاک نه‌بیته له نیوئه و دیاریانه‌دا تاكو ئیستا هه‌ر به برینداری ماوه‌ته‌وه و ساریژنه‌بووه و جاربه‌جاریش راستی رۆژگاره‌کانی زوومان به بیر دینیتته‌وه.

دوای کاره‌سات و هیمن بوونه‌وه و په‌یره‌و کردنی په‌یام و خواستی ئه‌وان، ئازار و ئه‌شکه‌نجه‌مان له سه‌رنه‌ما. ئیمه و ئه‌وان ئیتر جیاوازییه‌ک نه‌بوو له نیوانماندا و به شانازییه‌وه له گه‌لماندا ده‌ژیان و بوون به خاوه‌نی باخ و باخاته‌کانمان، سه‌رقالی کیلگه‌کانمان بوون، ئاوی شیرینی کانیاوه‌کانیان ده‌خواردوه و بیریان له گه‌رانه‌وه نه‌ده‌کرده‌وه. ئیمه‌ش بووین به به‌شیک له‌وان، بووین به خاوه‌ن شمشیر، هه‌موو له بازنه‌یه‌کدا بووین و به ده‌وری چه‌قی هه‌مان بازنه‌دا هه‌لده‌سوراین. هه‌ر که‌س له ئیمه‌ باسی نه‌هامه‌تی رۆژانی زووی بکرده‌یه و پیروژی ئاگری له دلدا بوایه له ناو کۆمه‌لی خوشماندا به به‌د و خراپ باسه‌کرا و شمشیره‌ تازه‌کانیان به ملیان تاقیده کردنه‌وه و خوینه‌که‌یان هه‌لال ده‌کرد و لاشه‌که‌یان گونا‌هبار ده‌کرد.

که‌سایه‌ته‌ پیروژ و به‌ریز و گه‌وره‌کانی ناو کۆمه‌ل، ئه‌و که‌سانه‌ بوون که په‌یره‌وی په‌یام و ده‌ستوری ئه‌وانیان ده‌کرد. رۆژانی هاتنی باره‌شه‌کان و روداو‌ه‌کان، بوون به میژوی زی‌پین. به‌لام ئازاری خاک هه‌ر ساریژ نه‌بوو، پیروژی خاک له به‌ر چاو نه‌گیرا، سیفاته‌کانی خاک که نزیک به سیفاتی خوان، هه‌ر نه‌گه‌رایه‌وه. له ناو خاکیکی برینداردا هه‌موو دیارییه پیروژه‌کانیتر به هاوگه‌وره‌بیان وه‌ک خوی نامینیت.

رۆژگاره‌کانی ئه‌و سه‌رده‌مه زۆر ئاسایی به‌په‌یوه‌ده‌چوون. ورده ورده کاره‌ساته‌کان بیره‌چونه‌وه. تهنه‌ها زامی خاک و بیسه‌ر و شوین کردنی ئاگره پیروژه‌که نه‌بیته. پیروژی ئاگره‌که گۆرا بوو

بۆ موسیبهت، هیمای شومی باره شهکان شورابوونهوه بۆ گهشی و پیروزی و پڕ له خویشی و بهرکهت. باره شهکان دواتر بوون به کهسانی پیروژ و ریژدار، جیاوازییهک له نیوان ئیمه و ئهواندا نهبوو، بهلام ئهوان بوون به خاوهنی مولک و باخ و باخاتهکانمان، ئیمهش بووین به خاوهنی پهيامهکهی ئهوان. دیارییهکی پیروژ بوو چووهری بهروبوومی باخهکانی ئیمه. زۆر کهسایهتی له ناو ئیمهدا گهشته پله و پایهی ئهوان، گههرهتر و بههره دارتر و راستگۆتر بوون. پله و پایهی کهسه ناو دارهکانی ناو ئیمه له ریگهی پهیرهو کردنی دروستی پهيامهکهی ئهوان بوو. ئهوه کهسایهتیانه له ویزدانهوه دهیانروانیه پهيام و پهیرهو کردن. ئهوه ویزدانهی ههر له میژبوو له دل و دهر و ندادبوو، ههر له میژبوو بالا دهستبوو له سه رانسه ری ئهوه خاکه دا. باره شهکان له ناو خه لکد ابوون به پابه ر و کهسانی پیروژ، ئهوان خاوهن په یامیکی پیروژبوون له ناو ویزدانیکی لاوازا، ههر ئهوه بوو له تیگه شتن و پهیره و کردندا نه ده گه شتنه ئاستی کهسه پیروژهکانی ناو ئیمه. ئهوان هه لگری په یامیکی پیروزی خوایی بوون، نه یانده توانی به ویزدانه وه له دیارییه پیروژهکانی خوا بۆ مه ردومی خو ی بروانن و بیر بکه نه وه. خاک پیروژترین ئهوه دیاریانه بوو بۆ ئیمه که برینداری شمشیره کهی دهستی ئهوان بوو، به دیلیش له ناو چنگیاندا ما بۆوه.

گه شتن به پله و پایه ی ئهوان و پهیره و کردنی په یامه که یان، جیگای شانازی بوو بۆ ئهوه که سانه ی بهو پله یه ده گه شتن. ههر کهس قسه و باس و په خنه ی دهر باره ی ئهوان هه بوایه به که سیکی بی باوه ر و بی خوا و بی ویزدان ده ناسرا، سزا ده درا و له سه ر خاکی شیرینی خو ی وه دهر ده نرا.

رۆژگاری هاتنی باره شهکان و روداوهکان له میژبوو له بیر چوو بوونه وه. کهس نه بوو راستی ئهوه رۆژگاره بزانییت. ئهوه

سه‌رده‌مه مه‌رگه‌ساته به پۆزی هاتنی خیر و خوشی له هزری خه‌لکدا تۆمارکرا بوو. هۆش و خه‌یال و هه‌لسوکه‌وت له‌ناو ده‌قی په‌یامه‌کاندا هه‌میشه له‌حاله‌تی عیباده‌ت بوو بۆ گه‌شتن به‌و باخه‌ میوه هاتانه‌ی که ئه‌وان بۆیان باسده‌کردین و دیمه‌نه‌کانیان له هزر و خه‌یالی ئیمه‌دا کیشا بوو. پێیان ده‌گوتین، هه‌موو باخ و باخاتییک که هه‌تانه به‌ داریکی ئه‌و باخانه‌ی جه‌ننه‌ت نابیت.

هه‌موو باخ و کانیه‌کانی خۆمان وه‌لا نابوو، ئه‌وان خاوه‌نی باخه‌کانی ئیمه‌ بوون که هه‌رگیز به‌ جییان نه‌ده‌هیشت و بگه‌رینه‌وه مه‌مله‌که‌ته‌کانی خۆیان، ئیمه‌ش چاوه‌پوانی باخ و بیستانه‌کانی ئه‌وان بووین، هه‌ر چاوه‌پوان بووین و هه‌ر چاوه‌پوان بووین. سه‌بریش وشه‌یه‌کی پیروژ بوو له‌ ناو ده‌قه‌کاندا زوو زوو له‌ کاتی بی‌ئارامیدا بۆیان ده‌خویندینه‌وه، زامی خاکیش هه‌ر وه‌کو خۆی به‌ بی‌سارپێژ کردن ما بۆوه، له‌ ویزداندا وه‌ده‌ریان نابوو، هه‌رگیز باسنه‌ده‌کرا. ئیمه‌ش هۆشمان بیرمان عه‌قلمان پراوپر بوو له‌ سه‌مای پۆح و قوربانی جه‌سته‌ بۆ پیروژ راگرتنی په‌یامه‌که‌یان، بۆ گه‌شتن به‌ باخ و میوه‌هاتی به‌هه‌شت.

دریژترین خه‌و بوو که‌من و مامه‌ پیره‌ پیکه‌وه بووین. له‌ به‌ر پۆشنایی گریکی گه‌شدا وه‌ستا بووین، ئه‌و پوناکیه‌ مامه‌ پیره‌ خۆی بوو. ئه‌و به‌ دریژای خه‌وه‌ک قسه‌ی بۆ ده‌کردم، منیش زۆر به‌ په‌رۆشه‌وه گویم بۆ قسه‌کانی راگرتبوو، هه‌ز مه‌کرد قسه‌ی زیاترم بۆ بکات. تاویک بیده‌نگ راوه‌ستاین. مامه‌ پیره‌ چه‌ند هه‌نگاوێک دوور که‌وته‌وه و به‌ بی‌ئوه‌ی ئاو پ بداته‌وه، پوناکیه‌که‌ خامۆش بوو. ویستم ده‌ستی بگرم و به‌ جیم‌نه‌هیلت، به‌لام به‌بالیکی سپی نه‌رم‌ونیان هیچم بۆ نه‌کرا، له‌به‌ر چاومدا ونبوو دیار نه‌ما، وه‌ک کۆتریکی ته‌ره‌ی بی‌لانه‌ له‌ تاریکی ئه‌و

شه‌وه‌دا به‌ته‌ن‌ها مامه‌وه. باله‌کانم به‌یه‌ک‌دا دا و به‌خیرای شه‌قامه‌کانم ده‌بیری هه‌تا‌کو گه‌شتمه‌کۆلانه‌که‌ی خۆمان. بالنده‌کانی سه‌ر داره‌کان هه‌یشتا هه‌ر خه‌وتبوون، به‌ئه‌سپای خۆم کرد به‌هه‌وشه‌ی مائی خۆماندا و چوومه‌ ژوره‌وه. جه‌سته‌ی خۆمم وه‌ک هه‌یلانه‌یه‌کی ئارام ده‌بینی له‌ ژوره‌که‌دا به‌ دیار چرایه‌کی کوزاوه‌ بووه‌وه راکشا بوو، له‌ سه‌ر سنگی نیشتمه‌وه و له‌ نا‌کاودا ونبووم. له‌ ناو قولایی خۆشترین خه‌ودا، له‌ نا‌کاو داچله‌کیم و به‌ ئاگاهاته‌وه. له‌ ئاستی خۆم هه‌لسام و دانیشتم، چاوه‌کانم هه‌لگۆفی و سه‌یریکی په‌نجه‌ره‌که‌م کرد، دنیا هه‌ر تاریک بوو. چراکه‌ی که‌ شه‌و به‌ داگیرساوی به‌ دیاریه‌وه خه‌وم‌لیکه‌وتبوو، کوزا بووه. ده‌ستم بۆ چراکه‌ برد، که‌میگ گه‌رمی تیدا مابوو، پیده‌چوو تازه‌ کوزا‌بئته‌وه و خامۆش بووبیت.

بیرم له‌ خه‌وه‌که‌وه‌ له‌ قسه‌کانی مامه‌ بیره‌ ده‌کرده‌وه. هه‌موو وشه‌کانیم به‌ بیر خۆم ده‌هینایه‌وه. خۆزگه‌م ده‌خوار هه‌ر له‌ خه‌ودا بومایه و مامه‌ بیره‌ قسه‌ی بۆ بکردمایه، زۆر ئاسوده‌بووم. هه‌ولم ده‌دا هه‌موو قسه‌کانی ئه‌وه‌کو خۆی بلیمه‌وه تا‌کو وشه‌ به‌ وشه‌ له‌ یادمدا بمینیتته‌وه به‌و ئاواته‌ی رۆژیک هه‌موو قسه‌کانی ئه‌وه‌ بۆ خه‌لکی شاره‌که‌ بکه‌م.

کات به‌ره‌و به‌ره‌به‌یان ده‌چوو، ده‌ره‌وه‌ که‌میگ پوناک بووه و پوناکی ده‌هاته‌ ناو ژوره‌که‌وه و تاریکی ناو ژوره‌که‌ به‌ره‌و کالبوونه‌وه ده‌چوو.

ماوه‌یه‌کی زۆر دانیشتم و هه‌ر بیرم له‌ خه‌وه‌که‌ ده‌کرده‌وه. هه‌وشه‌که‌ زۆر پوناکتر بووه، بۆ ده‌ست و دم و چاو و شورین چوومه‌ هه‌وشه‌که‌. له‌ دلی خۆمدا گوتم، «دیاره‌ دایکم هه‌ر خه‌وتوو». بۆ یه‌که‌م جار ویستم به‌یانیه‌ک نان و چا بۆ دایکم ئاماده‌ بکه‌م. له‌ نا‌کاودا کاره‌ساتی دوینی ئیواره‌ی ناو بازارم به‌ بیره‌اته‌وه. ئه‌وساته‌م که‌وته‌وه خه‌یال له‌لای شیرازاد گه‌رامه‌وه،

به پهله له گهڼ تودا دوکانمان به جیپه‌پشت، میز و کهل وپهله‌کانم بیر کهوته‌وه. ئاگاداری روداوه‌کانی دواپی نه‌بووین، به سه‌رهاتی چاره‌نوسی کهل وپهله‌کانم نه‌ده‌زانی. شهو به دیار چراکه‌وه هر به جل و به‌رگی بازارپه‌وه خه‌وم‌لیکه‌وت. جله‌کانی دوینیم هر له به‌ردا بوو به پهله به‌ره‌وه درگای دهره‌وه چووم. دایکم له هه‌وشه‌له‌دا راوه‌ستا بوو. _ دایه، نه‌وه له خه‌وه‌ستاویت؟ نه‌م به‌یانیه من ویستم نان و چای به‌یانی ئاماده‌بکه‌م، وام زانی هر خه‌وتویت. _ زور باشه، ئاماده‌ی بکه!... نه‌ی باشه بو کوئ دهرپویت؟ _ بو بازار دهرپوم، دهرپوم بو دوکان. کاره‌ساتی دوینئ ئیواره‌ت بیرچوته‌وه؟ برپوم بزانه کهل وپهله‌کانم نه‌مجاره چیان به سه‌رهاتوه.

_ هر چیه‌کیان به سه‌رهاتیت، بچیت و نه‌چیت، تازه به چی ده‌چیت به‌م به‌یانیه زوه ده‌چیته دهره‌وه. با توژیکی‌تر دنیا پوناک بیته‌وه.

_ زوو نیه و دره‌نگه، ده‌بیت هر ئیستا برپوم. به خیرای له ماله‌وه هاتمه دهره‌وه، شیرزه و بی‌ئارام هه‌ستم له لای خوئی نه‌بوو، روشتنم زور ئاسایی و جیاوازتریوو له‌به‌یانانی پیشوتر. به بی‌ئاوردانه‌وه به هیچ لایه‌کدا کو‌لانه‌که‌م بری، راسته شه‌قامه‌که‌م گرت‌به‌هر. سه‌رنجی هیچ لایه‌ک و هیچ شتی‌کم نه‌ده‌دا. ریگا و بان زور ئاسایی و هیمن بوو، وه‌ک دوینئ ئیواره کاره‌ساتیک روینه‌ده‌دایت. خه‌لک وه‌ک پوژانی پیشوتر ئاسایی به‌ره‌وه بازار و دوکان و کاره‌کانیان دهرپوشتن. نه‌مه پیشه‌ی هه‌میشه‌ی نه‌م شاره بوو. نه‌وه شه‌وانه‌ی هه‌راو وریا و فه‌رتنه‌ه‌بوایه، خه‌لک که‌می‌ک زوتر ده‌چوونه دهره‌وه هه‌تا‌کو بزانه که دوینئ چی رویداوه. به‌یانی نه‌م شاره ته‌واو پوناک‌بووه. هه‌نگاه‌کانی منیش خیرا و خیراتر

شه‌قامه‌که‌ی ده‌بیری. بیر و هۆشم له لای خه‌وه‌که و قسه‌کانی مامه پیره بوو، له‌ناکاو خه‌یال ده‌بیردمه‌وه بۆ لای روداوه‌که‌ی دوینی ئیواره و بیری که‌ل‌وپه‌له‌کانم ده‌که‌وته‌وه. دلنیا‌بووم که هیچی به‌سه‌ر هیچه‌وه نه‌ماوه، یان له ژیر پۆستالی باره‌شه‌کاندا تلیساوه‌ته یا خود به‌ده‌سته‌پانه‌کانیان به‌تالان براوه. هه‌ر خۆیشم دلخۆشی خۆم ده‌دایه‌وه و له‌به‌ر خۆمه‌وه ده‌مگوت، مالی دنیا هیچ نیه، هه‌ر سه‌ر سه‌لامه‌ت بیته. جاریکیتیر بیر و خه‌یال بۆ لای خه‌وه‌که‌ی کیشیان ده‌کردم و بیرم له‌هه‌موو قسه‌کانی مامه پیره ده‌کرده‌وه. له‌به‌ر خۆمه‌وه هه‌موو وشه‌کانیم ده‌گوته‌وه، هه‌ولم ده‌دا وه‌ک مامه پیره له‌سه‌رخۆ و به‌جدی و به‌په‌رۆشه‌وه بدویم. قسه‌کانی ئه‌وم به‌بیر خۆم ده‌هینایه‌وه. لاشعوری زۆربه‌ خیرای به‌ره‌و گوزه‌ره‌که شه‌قامه‌که‌م ده‌بیری. نزیک به‌شه‌قامه‌که‌ی خۆمان هه‌ندی‌ک که‌ل‌وپه‌لی پزّاو و تیکه‌لاوم به‌رچاوه‌وت. له‌سنوری قه‌ناعه‌ت لامدا، «هه‌تا که‌ی به‌م ده‌ست دریز کردنه‌ رازیبین، مروّف مالی نه‌ما سه‌ریشی نامینیت». ئه‌مجاره‌ مال و سامان ناکه‌م به‌قوربانی سه‌ر، سه‌ر ده‌بیت له‌خزمه‌ت و پاریزگاری مالدابیت. ئیمه‌ هه‌میشه‌ به‌ره‌و که‌مبوونه‌وه ده‌چین، تاکو پۆژیک دیت خۆشمان نامینین، ئه‌گه‌ر سه‌ریشمان نه‌ما بلّین چی خۆش؟ من دلنیا‌م ئیستا نه‌می‌زه‌که و نه‌که‌ل‌وپه‌له‌کانم ماوه، چۆن بتوانم جاریکیتیر به‌گیرفانی خالی که‌ل‌وپه‌لی‌تر په‌یدا بکه‌م، ئه‌مه‌ ئه‌و خواسته‌ی ئه‌وانه‌ که‌ هه‌ولّی تیکشکاندنێ گوزه‌رانمان ده‌ده‌ن هه‌تا‌کو ناچارێ داوا مه‌به‌ستیان بین. به‌خیرای دیمه‌نی میز و دوکانه‌که‌م به‌می‌شکی خۆمدا ده‌هینا و زۆر به‌په‌له‌ش به‌هه‌نگاوه‌ دریزه‌کانم شه‌قامه‌که‌م ده‌بیری. له‌ناکاو له‌به‌رده‌م دوکانه‌که‌ی خۆمدا، خۆم و که‌ل‌وپه‌له‌ په‌رش و بلاو میزه‌شکاوه‌که‌م بین. ئه‌وه‌ی پویدا بوو، هه‌ر ئه‌وه‌ بوو که‌ به‌بیرمدا ده‌هات و بیرم لیده‌کرده‌وه. می‌زیکی

شکا و کهل‌وپه‌لی پهرش و بلاو و تیکه‌لاو، بی‌که‌لک. سهرم گیزیده‌خواردو دلم ده‌گوشرا به‌خه‌م، بهر چاوم تاریک بوو به ناهه‌قی، به‌لام له دل‌ه‌پراوکی و خه‌یالی جوراوجور رزگارم بوو. نه‌وه‌ی هه‌زم پینه‌ده‌کرد و بیرم لیده‌کرده‌وه، پرویداوو، ئیتر پپویست به دل‌ه‌پراکی و بیر کردنه‌وه ناکات. له به‌رده‌م دوکانه‌که‌مدا راوه‌ستام، سه‌یری کهل‌وپه‌له‌کانم ده‌کرد که به شه‌قام و سه‌رشو‌سته‌که‌دا بلاوبونه‌وه و تلیسابونه‌وه. تاکه تاکه خه‌لک به سهر شه‌قامه‌که‌دا ده‌پوشتن و سه‌یری دوکان و بازارپکی خاپوریان ده‌کرد و په‌روشی بینینی بازاره‌کانی خوارتر بوون. نه‌و میزه‌ی که دوینی ئیواره کهل‌وپه‌لی له‌سه‌ربوو، بو من له‌بری دوکان و ملک و مالی چهند پشتم بوو، ته‌نھا چهند پارچه ته‌خته‌یه‌کی شکاو و له یه‌ک ترازا و هیچی تری نه‌مابوو. پارچه ته‌خته‌کانم به ده‌سته‌وه گرت، سه‌یری کهل‌وپه‌له‌ پرژاوه‌کان و ته‌خته‌شکاوه‌کانم ده‌کرد و به دوا‌ی چاره‌سه‌ریکدا ده‌گه‌پام. قسه‌کانی شه‌وی‌ی مامه پیره‌م وشه‌به وشه‌ی به بیر خوم ده‌هینایه‌وه. له بهر خومه‌وه قسه‌کانم ده‌گوته‌وه. ورده ورده وشه‌کانم بیر ده‌که‌وته‌وه. ناو بازار و شه‌قامه‌که زیاتر خه‌لکی به‌خوو بینی. منیش وه‌ک قسه بو پارچه ته‌خته‌کان و کهل‌وپه‌له پرژاوه‌کان بکه‌م، به‌رده‌وام بووم له سهر وتنه‌وه‌ی قسه‌کانی مامه پیره. قسه‌م ده‌کرد و سه‌یری کهل‌وپه‌له‌ رژاوه‌کانم ده‌کرد. وه‌ک مامه پیره هه‌موو وشه‌کانی نه‌وم ده‌گوته‌وه، خه‌لک زور زیاتر به بازاره‌وه بوون و به سهر نه‌و شه‌قامه‌دا گوزه‌ریان ده‌کرد، دراوسی دوکانه‌کان و خه‌لکانی تریش. منیش زور به‌جدی قسه‌م له گه‌ل ته‌خته و کهل‌وپه‌له‌کاندا ده‌کرد و هه‌موو وته‌کانم ده‌گوته‌وه، نه‌و خه‌لکانه‌ش که به‌ویدا ده‌پوشتن به دیقه‌ته‌وه له روداوه‌که‌ی دوینی ئیواره‌بیان ده‌روانی و له ده‌ورم کو بوونه‌وه و به په‌روشه‌وه گوئیان بو قسه‌کانم راگرتبوو. منیش هییدی هییدی

چاوه‌کانی ئافیسنا لمیان تیچوو

چوومه ناو دونیای خه‌وه‌کان و هیواکانم. بویه‌که‌م‌جار له‌ناو
کۆمه‌لیک خه‌لکی زۆردا راوه‌ستام، وه‌ک سه‌رکرده‌یه‌ک قسه‌م بۆ
ده‌کردن.

ماوهیهك پاش ئه‌و روداوه هه‌موومان بپارماندا كۆ ببینه‌وه و له‌سه‌ر گه‌روگرفت و ئیش و كاره‌كانمان گه‌توگۆ بكهن. سه‌ركه‌وت له‌دوای كاره‌ساتی ئه‌و ئیواره‌یه و شكاندنی میژ و به‌تالان بردن و په‌رش و بلاوکردنی كه‌ل‌وپه‌له‌كانی، كه‌متر ده‌چوو بۆ بازار. ده‌ست مایه و پاره‌شی به‌ده‌سته‌وه نه‌بوو سه‌ر له‌نوێ كه‌ل‌وپه‌لی پێكێتته‌وه و دووباره‌ خه‌ریکی ئیش و كار بێت. خولیاى قسه‌کردن و گێرانه‌وه‌ی خه‌وه‌كان و باسه‌كانی مامه‌ پیره‌ی كه‌وتبووه سه‌ر. پۆژێك دوای روداوه‌كه‌ی ئه‌و ئیواره‌یه، به‌ره‌به‌یان چوووه‌ ده‌ره‌وه‌ بۆ هه‌والی ناو بازار و دوكانه‌كه‌ی. له‌به‌ر ده‌م و میژێکی شكاو و كه‌ل‌وپه‌له‌یكی په‌رش و بلاودا خۆی بینییوه. له‌به‌ر خۆیه‌وه‌ وه‌ك قسه‌ بۆ ته‌خته‌شكا و كه‌ل‌وپه‌له‌كانی بكات، وشه‌كانی شه‌وی مامه‌ پیره‌ی ده‌گوتته‌وه و خه‌لك ورد و ورد له‌ده‌وری كۆبوونه‌وه. ئه‌ویش تاكو ده‌هات جدی‌تر و به‌په‌رۆش‌تر وه‌ك سه‌ركه‌رده‌یه‌ك قسه‌ی بۆ خه‌لكه‌كه‌ ده‌کرد. دوا به‌دوای ئه‌و پۆژه‌چه‌ندین جارینتر له‌شوینه‌ جیاجیاكاندا خه‌لك كۆده‌بوونه‌وه و ئه‌ویش قسه‌ی بۆ ده‌کردن. هه‌موو جاره‌كان سه‌ره‌تا باسی دیارییه‌ پیره‌زه‌كانی بۆ ده‌کردن و گه‌نگی پێویستی بوونیان له‌سه‌ر ژیا‌نی كۆمه‌ل و مروف، گێرانه‌وه‌ی خه‌وه‌كانی مامه‌ پیره‌ و ئه‌ركی سه‌رشانی خه‌لك به‌رامبه‌ر به‌پاراستنی دیارییه‌ پیره‌زه‌كان. من و ئه‌و و هه‌موو هاوڕێكانی‌ترمان پیمان وابوو پیره‌زی و خۆشه‌ویستی بۆ خاك و ئه‌ركی پاراستنی ئه‌و پیره‌زی و خۆشه‌ویستیه‌ له‌هه‌موو

دیارییه‌کانیتری خودا گرنگتر و پیویستره، هه‌موو دیارییه‌کانی خوا بۆ مروّف پیرۆز بوون، هه‌ر یه‌ک له‌و دیاریانه‌ سیفاتیک بیان چه‌ند سیفاتیک نزیك به‌ خویان تیڤا بوو. گرنگتین هه‌ساره‌ که مروّف په‌یوه‌ندی راسته‌و خوی پیوه‌ی هه‌بیّت زه‌وییه، نیشتمانیس پارچه‌یه‌ک و به‌شیکه‌ له‌ زه‌وی. هه‌یچ که‌س و کۆمه‌لیک بی‌نیشتمان نابیت. نیشتمان مالی یه‌که‌می کۆمه‌ل و تاکه، مروّف بی‌مال، بی‌حال و په‌روازه‌یه. میله‌تی بی‌نیشتمان وه‌ک مروّفی بی‌مال و بی‌سه‌ره. هه‌ر که‌سیک یا خود میله‌تیک له‌ ئەزله‌وه نیشتمانیکی هه‌یه. سیفاتی بوونی ژماره‌ی «یه‌ک» سیفاتیک گه‌وره و پیرۆزی خواجه‌ که به‌ دیارییه‌ هه‌ره پیرۆزه‌کانی به‌خشیوه.

پاراستنی ئەو دیارییه‌ پیرۆزه‌ ئه‌رکی راسته‌قینه‌ی مروّفه. بوون له‌ بی‌ خاکیا مه‌حاله، ژیان له‌ بی‌نیشتمانیدا په‌ره‌وازه و تاله. له‌ سه‌ر نیشتمانیکی پیرۆز درێژه به‌ ژیان ده‌دریت، مانه‌وه‌ی زامه‌کانی خاک به‌ ساریژ نه‌کراوی که‌مبوونه‌وه‌ی پیرۆزی و گه‌وره‌یه. مه‌به‌ستی قسه‌ کردن و بلاوبوونه‌وه‌ی خواست و ئاواته‌کانمان، زامه‌ قوله‌ له‌ میژینه‌که‌ی جه‌سته‌ی خاک بوو. پیمان وا بوو له‌ سه‌ر خاکیکی داگیر کراو و زامدار، نزاو ستیایش و په‌یوه‌ندیه‌ رۆحانیه‌که‌ی مروّف له‌ گه‌ل خوی خویدا به‌رجه‌سته نابیت.

له‌ سه‌ر خاکیکی داگیر کرا و مروّفه‌کان به‌ دیلی ده‌بن و به‌ دیلی ده‌ژین و ده‌مرن. دیارییه‌ پیرۆزه‌کان له‌ سه‌ر نیشتمانی په‌یوه‌ستن به‌ مروّفه‌وه. به‌ها و پیرۆزی ئەوان به‌ پیرۆزی و ئازادی خاکه‌وه‌یه. ئازادی گه‌وره‌ ئەو ئازادییه‌ که هه‌موو مروّفیک له‌ گه‌ل خویدا ده‌یه‌نینیت، له‌ سه‌ر خاکیکی داگیرکرا و ئازادی گه‌وره‌ی مولکی ئەزه‌لی مروّف ده‌سته به‌ر نابیت. هه‌ستکردن به‌ ئازار و ژانی نیشتمانی له‌ ناو زامه‌کانی خه‌لک و

دىلى و بىئازادىدا سەرىپهئدا. پەرەسەندى بىر و باوهرەكان و خۇشەويستى و بەگىنگ وەرگرتنى ديارىپه پىرۆزەكان و سارپىژ كىردنى زامى خاك له گەشەكىردندا بوو. جگه له سەرکهوت چەند كەسىكىتريش به هەمان شيوه له جيگا جياجياكاندا خەلكيان كۆدەكردهوه و قسەيان بو دەكردن. كۆكردهوهى هەموو هاوړپىكان بو يەكەم جار بوو. لهویدا رومكرده هەموويان.

_ كورپينه وهك ئهوهى كه تازه دروست بووه منيش وام پىباشه له چەند لايهكهوه رۆژانه بەردەوام قسە بو خەلك بكەن. ئەمە جگه لهوهى بىروباوهرەكانمان زووتر و به قەبارەيهكى گەورەتر به ناو خەلكدا بلاوده بىتتهوه، بارهشەكانيش ناتوانن و ناپەرژيئن پەلامارى هەموو لايهك بدن. سەرەتا وريا له قوتابخانەكهى خۇيانهوه له گەل هاوړپىكانيدا بهوكاره هەستيت، پاشان پەيوهندى دهكەين به هەموو قوتابخانەكانى ترهوه. ئەگەر تەنها كەسىك بهو كارە هەستيت، گىنگى زور نابيت له روى باوهر پىبوونمان له لايەن خەلكهوه. ئەگەر له چەند لايهكهوه بيت مەترسى زياتريش بو سەر بارهشەكان دروست دهكات و لەبەر چاوى خەلكيشدا قەبارە و هەيكەلكى گەورەتر وەردهگریت.

چەند جارېك كاتى قسە كىردن بو خەلك، سەرکهوت زور به پەله له دەست بارهشەكان هەلھاتبوو، ئىستا بارهشەكان زور به وردى چاودىرى دهكەن و به دوايدا دهگەرپىن. كەسىك بو ئەوان گرتنى ئاسانتره له چەند كەسىك، بۆيه دەبيت به تەنها هەر كەسىك نەبيت، بەلكو چەند كەسىكى وريا و قسەزان بهو كارە هەستن و له ناو بازاردا و شوپىنەكانى تر خەلكى كۆبكەنوه و قسەيان بو بكەن، هەر چەندە چەند جارېك جگه له سەرکهوت ئەو كارە كراوه، دەبيت له داھاتودا به بەرنامەى دارپىزراو ئەو جوړه چالاكياىانە زياتر بكریت.

له پوژی روداوه‌که‌وه نه دوکانی مابوو، نه میزو نه کهله‌وه‌کان. کاروکاسپی نه‌بوو، زوربه‌ی کاته‌کان له ماله‌وه بو. هه‌موو ژینانی هینده‌ی ئه‌و ماوه‌یه له ماله‌وه نه‌بووه. ئه‌و کاتانه‌ی له ناو بازار قسه‌ی بو خه‌لک ده‌کرد یا خود له گه‌ل هاورپیکانیدا کاریکی هه‌بوایه دواتر ده‌گه‌پرایه‌وه بو ماله‌وه. من زوو زوو سه‌ردانیم ده‌کرد. دایکی زور خه‌می کوره‌که‌ی بوو له بی‌ئیشیدا زیاتر سه‌رقالی ئه‌و کاره نه‌پنیانه بییت. ئه‌وه‌نده‌ی خه‌می ژینانی کوره‌که‌ی بوو، خه‌می کاسپییه‌کی نه‌بوو که بیکات. به‌لام پیی باش بوو ئیشیک بکات و له‌و کارانه‌ش دوور بکه‌ویته‌وه. ده‌ترسا جاریکیتتر توشی گرتن و زیندانی بییت. تکای لیده‌کردم که ئه‌وه‌نده خوی خه‌ریک نه‌کات به‌و کارانه‌وه و لیی دوور بکه‌ویته‌وه. سه‌رکه‌وتی سویند هدا و لیی ده‌پارایه‌وه که توشی خه‌م و ئازار و خه‌فه‌تی نه‌کات.

_ رۆله گیان، ته‌نها ئه‌مجاره به‌ فسه‌م بکه‌ و واز له‌و کارانه بهینه. ئه‌مجاره بتگرن، زور له‌ جاری پیشوتر خراپتتر به‌ سه‌ر ده‌هینن، منیش توشی ده‌رده‌سه‌ری ده‌بم و شیت ده‌بم. ئه‌و کاته‌ش هه‌والی کوشتنی کوره‌که‌ی بیست، به‌و شیوه‌یه نه‌بوو که پیشتر چاوه‌پیی ده‌کرد، کاریگه‌ری ره‌نگدانه‌وه‌ی قسه‌کانی سه‌رکه‌وت بوو له‌ سه‌ر دایکی.

_ دایه گیان، تکایه‌ک له‌ مامۆستا مه‌که که‌ه‌زی پینه‌کات. مامۆستا چی له‌ من بکات که‌ من بو‌ خۆم ئه‌م کاره‌م هه‌لبژاردوو، ئه‌ویش بو‌ خوی وه‌ک من سه‌رقالی ئه‌و کاره‌یه. کار له‌وه‌ تیپه‌ریوه که‌ تو‌ ریگام لیبگرت یا خود تکای واز هینانم لیبکه‌یت. نه‌ک من، تو‌ش ده‌بییت هاوکارمان بیت و یارمه‌تیمان به‌یت. ئه‌رکی سه‌رشانی هه‌موو که‌سیکه. به‌ من ده‌لییت که‌ واز به‌ینم و خۆم له‌ جو‌ره کارانه هه‌لنه‌ قورتینم و بی‌ده‌نگ بم... . بی‌ده‌نگیمان ئاشکرایه‌ روداوی خراپتری لیده‌که‌ویته‌وه. له‌ میزه‌وه

له هه موو بارهیه که وه له زۆره وه ورده ورده کهم ده کهین و که ممان ده مینیتته وه تا کو جاریک سهر و گیانی شمان نامینیت. هه موو ده بیته هاوبهش و هاوکاربین، که ئیمه هه موومان به ره هه می خوۆ و خاکیک بین و هاوبهش بین له ئازار و ئه شکه نجه و نه هه مه تی. ئه وهی له سهر ئه م خاکه بژی و هه نگاو به سهر برینهکانی خاکدا بنیت، ده بیته کارمان له گه لدا بکات و ببیت به ده رمان بو زامی خاک. په یامی ئیمه بو خه لک خو شه ویستی و پیروژ راگرتنی دیارییهکانی خواجه بو مروۆف. پاراستنی ئه و دیاریانه مانای وه فا و دلسوژی مه ردومه بو خواجه خوۆ. گه وره ترین دیاری خوا بو مروۆف «خاکه». خاک «نیشتمانه». نیشتمانی ئیمه برینداره. گه وره ترین دیاری خوا بو ئیمه دیل و زامداره، ساریژ نه بوونی جهسته ی خاک بی وه فایی و دلسوژ نه بوونه به رامبه ر به خوا، ته نها ئه و که سانه ئارمان، ئه و که سانه به وه فان دیارییهکانی خودایان به پیروژی راگرتوو که ره وحیان کردوو به قوربانی، ره وح دیارییهکی تری پیروژه که خودا به مروۆفی به خشیوه، ره وح ته نها له پیناوی خاکدا خوۆ ده به خشیته، ئه و جه ستانه ئاسوده ن، ئه و ده رونانه پیروژن که ره وحیان کردوته قوربانی «خاک». نیشتمان وه ک دایکه، دایکیش خوۆ یه کیکه له دیارییه پیروژهکان. ئه رکی من به رامبه ر به تو چه ند پیویسته، به رامبه ر به نیشتمانی ده بیته زیاتر بیت. خه می تو، خه می منه. ژانی تو، ژانی منه. زامی تو، ئازاری منه. خاک بو من دایکه. دایک و خاک هه ر دوکیان دیارییه پیروژهکانن که په یوه ندیان پیکه وه نزیکه. چو ن ناتوانم ده ستبه ردار ی تو بم، ئاواش ناتوانم واز له و کاره به ییم و گرنگی به دیارییه پیروژهکان نه ده م. دایه گیان جاریکتر تکا له ماموستا مه که، من له وه دا نه ماوم که سیک بتوانیت ره یگام له یگریت. ئیمه له سه ره تای گه شه کردنداين. پیویستمان به تو و هه موو که سیکه. چه ندین

ئافره تی وهکو تۆ له گه ل ئیمه دا له ههولای ساریژ کردنی برینهکانی جهستهی خاکه، تۆش جگه له وهی یارمه تیمان نادهیت و هاوکارمان نیت و به ئهرکی سه رشانی خۆت هه لئاسیت، تازه به تازه گهره کته من دهست لهو بیر و باوه ره هه لئبگرم.

ـ رۆله گیان، ده زانم چی ده لئیت و باسی چی ده کهیت، باجی گولچینیش زۆر شتی بو باسکردوین. ده زانم که ئافره تی وهکو ته مه نی منیشتان له گه لدایه، به لام ئیمه چیمان پییده کریت؟ مه گهر ههر دوعا بکهین و له خودا بپارپینه وه پاریزراو بن و بیوه یین.

ـ دایه گیان، خوا چاکی ناکات. خوا به چاکی و پاکی هه موو دیاریهکانی پییه خشیوین. ئه گهر ئیمه خۆمان ههولای چا کردنی نه دهین، خواش یارمه تیمان نادات. ئیوه دایکن مانای توانا، ئیوه هه موو شتیکتان پییده کریت. ئه گهر توانای کاریکتان نیه که په ییوهسته به پیروزی و گهره ی خۆتانه وه، رپگریش مه بن بو ئیمه. خۆراگر به، وره تان بهرز بییت، هه تاکو ئیمه ش له خۆراگری و وره ی ئیوه توانا و که لک وه رگرین.

سه رکهوت خولیا ی قسه کردنی بو خه لک زۆر بوو، ئه و بابته ی به گرنگ وه رده گرت. چیژی له و وشانه وه رده گرت که بیستبوونی و بو خه لکی ده گوته وه. به په رۆشی خه لکیش بو گو یگرتن ئه وه نده ی تر سه رکهوتی بو ئه و کاره هانده دا. خه لک زۆر تامه زرۆی ئه و جو ره قسانه بوون. ناوبانگی سه رکهوت و په یامه که ی زۆر به خیرای بلا بووه، له هه ر جیگایه ک و هه ر کاتی ک گونجاو بوایه خه لکی کو ده کرده وه. هه موو چوونه ده ره وه یه ک دایکی چاوه رپی هاتنه وه ی نه بوو. هه ر کاتی کیش ده گه رایه وه بو مال ه وه دایکی خه می چوونه ده ره وه یه کی تری بوو.

چالاکییه‌کان زۆر به‌خیرای پهره‌ی سه‌ند، زۆربه‌ی ناوچه‌کانی تری گرت‌ه‌وه و زۆر هاو‌پیتربیش وه‌ک سه‌رکه‌وت له‌ ناو خه‌لکدا په‌یام و به‌رنامه‌کانیان بلاو ده‌کرده‌وه. سه‌رکه‌وت له‌ هه‌موو که‌سه‌کانی‌تر ناسراوتر بوو، باره‌شه‌کان ویل‌بوون بو‌گرتنی سه‌رکه‌وت. ئه‌وان به‌ شیت و نه‌فامیان ناو ده‌برد. هه‌ندیک جار خه‌لک به‌ پووی باره‌شه‌کاندا ده‌چوونه‌وه، «ئه‌گه‌ر شیت و نه‌فامه‌ بوچی په‌رۆشی ده‌ستگیرکردن؟ شیت ئه‌و قسه‌ شیرینانه‌ نازانی‌ت، لێی گه‌رپین با قسه‌ی خو‌ی بکات». له‌ هه‌ر شوینیک بواری هه‌بوایه‌ و گونجاو بوایه‌ قسه‌ی بو‌خه‌لک ده‌کرد، سه‌رنجی ده‌دا خه‌لک چه‌نده‌ گۆی بو‌قسه‌کانی و بو‌ناوه‌ییانی شته‌ پیرۆزه‌کان راده‌گرن به‌ تاییه‌تی وشه‌ی نیشتیمان.

چالاک‌ی و کۆبوونه‌وه‌کانمان له‌گه‌ل هاو‌پیکانمان و له‌گه‌ل خه‌لکدا به‌ خیرایی گه‌شه‌یان ده‌کرد. قوتا‌بخانه‌کان باشت‌ترین جیگا بوون بو‌ بلاو‌بوونه‌وه‌ و په‌ره‌سه‌ندنی بیر و باوه‌رمان به‌ ناو خه‌لکدا.

من زۆر خو‌شحالبووم به‌و په‌یوه‌ندی و گه‌شه‌سه‌ندنه‌ی قوتا‌بیه‌ تازه‌کان و زیادبوونی ئه‌و که‌سانه‌ی وه‌ک سه‌رکه‌وت له‌ جیگا جیاجیاکاندا قسه‌یان بو‌خه‌لک ده‌کرد و باسی گه‌وره‌یی و گرنگی نیشتیمانیان ده‌کرد.

به‌په‌یوه‌به‌ری قوتا‌بخانه‌یه‌کی ئاماده‌یی له‌لایه‌ن بنکه‌ی باره‌شه‌کانی ئه‌و ناوچه‌یه‌ بانگ‌کرا بو‌ لیکۆلینه‌وه‌ سه‌باره‌ت به‌و قسه‌ و کۆبوونه‌وانه‌ که‌ له‌ گۆره‌پانی قوتا‌بخانه‌که‌دا ئه‌نجام‌درا بوو. به‌ په‌یوه‌به‌ری قوتا‌بخانه‌که‌ هه‌موو قسه‌کانی باره‌شه‌کانی به‌درۆ خسته‌وه‌. زۆر به‌جوامیری به‌ ئه‌فسه‌ره‌که‌ی گوتبوو... گه‌ر شتی له‌و جو‌ره‌ش که‌ ئیوه‌ قسه‌ی لیده‌که‌ن له‌ قوتا‌بخانه‌که‌دا له‌ ئارادا‌بی‌ت، من ناتوانم په‌یگایان لیب‌گرم و دژایه‌تیان بکه‌م. په‌یگرتن، له‌ سه‌ر په‌یگایان ده‌بم به‌ ژیر په‌یانه‌وه‌، دژایه‌تی کردن

ئەوان، دژایه‌تیکردنی خۆمه. پۆژیکی هه‌ینی به‌ پێوه‌به‌ری قوتابخانه‌که‌ دواى نوێژی هه‌ینی ئەم به‌ سه‌ر هاته‌ی بۆ هه‌موو خه‌لکی ناو مزگه‌وته‌ گێپرایه‌وه‌ و داواى له‌ مامۆستای مزگه‌وت کرد که‌ باسیک ده‌رباره‌ی پیرۆزی نیشتیمان بخوینیته‌وه‌. سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماده‌ نه‌بوو، پیاوه‌کانی ناو مزگه‌وته‌که‌ داویان له‌ مه‌لا کرد که‌ به‌ پێوه‌به‌ری قوتابخانه‌که‌ خۆی وتاریک بخوینیته‌وه‌. ئەو خه‌لکه‌ی له‌ مزگه‌وته‌که‌دا بوون هه‌موویان خه‌لکی ئەو گه‌ره‌کانه‌ بوون و یه‌کتریان ده‌ناسی، به‌ پێوه‌به‌ره‌که‌ پیاویکی ناسرا و خۆشه‌ویست بوو. ئەو ئیواره‌یه‌ باوکم له‌ ماله‌وه‌ هه‌موو چیرۆکه‌که‌ی ئەو پۆژه‌ی مزگه‌وتی بۆ گێپرامه‌وه‌.

من له‌ به‌هۆی ئەو قوتابیانە‌ی له‌ قوتابخانه‌که‌دا بوون و له‌گه‌لماندا په‌یوه‌ندیان هه‌بوو، به‌ پێوه‌به‌ره‌که‌م باش ده‌ناسی. هه‌لۆیستی به‌رز و جوامیرانه‌ی به‌ پێوه‌به‌ره‌که‌م بۆ باوکم باسکرد. به‌ سه‌ره‌تای قوتابخانه‌که‌ و پوداوی پۆژی هه‌ینی ناو مزگه‌وت هه‌ر به‌ زویی بلاو بۆوه‌. پۆژی دواتر له‌ مالى سه‌رکه‌وت بووم، ئەم چیرۆکه‌م بۆ سه‌رکه‌وت گێپرایه‌وه‌. سه‌رکه‌وت به‌م هه‌واله‌ زۆر دلخۆش بوو، شاگه‌شکه‌ بوو. به‌ په‌له‌ له‌ ماله‌وه‌ هاته‌ ده‌ره‌وه‌و به‌ته‌نها جییه‌یستم. ده‌زمانی بۆ کوێ ده‌چیت، به‌لام به‌ده‌نگیکی به‌رزى شادییه‌وه‌ گوتم:

— ئەوه‌ بۆ کوێ ده‌رۆیت؟ من لیڤه‌ به‌ ته‌نها جیده‌هیلێت؟ هیلنده‌ خیرا پۆشت، گه‌شتبووه‌ ناو کۆلانه‌که‌. گوێی لیمنه‌بوو تاكو وه‌لامم بداته‌وه‌.

به‌ پێوه‌به‌ری قوتابخانه‌که‌ زوو له‌ سه‌ر کار لابرا، به‌لام قوتابیه‌کان به‌ مامۆستایه‌کی پیرۆزتر ناویان ده‌برد. که‌س له‌ مامۆستاکان ئاماده‌ نه‌بوون له‌ جیگای ئەو ببن به‌ به‌ پێوه‌به‌ر له‌و قوتابخانه‌یه‌دا. باره‌شه‌کان مامۆستایه‌کی تاییه‌ت به‌ خۆیان له‌و قوتابخانه‌یه‌ دانا. ئەو مامۆستایه‌ ته‌نها دوو پۆژ توانی

به‌رده‌وام بیټ. قوتابیه‌کان چیتر درۆ وسوکایه‌تی باره‌شه‌کانیان بو قبول نه‌ده‌کرا. به بی به‌رپویه‌به‌ری گرفتیکه‌گی گه‌وره بوو بو باره‌شه‌کان، هه‌نگاو یکی سه‌رکه‌وتو بوو بو قوتابیه‌کان. باره‌شه‌کان هه‌ستیان به هه‌له‌ی خوین کرد لهو قوتابخانه‌یه‌دا. به بی به‌رپویه‌به‌ر جم و جوول و چالاکه‌ی زیاتره و که‌سیکیش نیه به‌رپرسیار بیټ. چه‌ند جاریک باره‌شه‌کان داویان له به‌رپویه‌به‌ره کونه‌که کرد بچیته‌وه سه‌ر کاره‌که‌ی، به‌لام نهو قبولی نه‌کرد. هیچ که‌س له ماموستا کانیس ئاماده نه‌بوون که ببن به به‌رپویه‌به‌ر. نهو قوتابخانه‌یه بوو به سه‌رچاوه‌ی چالاکه‌ی و ریکخستنی بو هه‌موو قوتابخانه‌کانی تر.

پاش ماوه‌یه‌ک قوتابیانی چه‌ند قوتابخانه‌یه‌ک هه‌ستا بوون به کوبونه‌وه و قسه‌کردن، به‌لام نه‌یان توانی به رپویه‌به‌ره‌کانی له سه‌ر کار لابهرن و گرفتگی زیاتر بو خوین دروست بکه‌ن. ده‌سه‌لاتی باره‌شه‌کان له ناو قوتابخانه‌کاندا ورده ورده به‌ره‌و کزی ده‌رۆشت، نه‌وه‌ش نه‌نجامی هه‌ولگی قوتابیه‌کان و هه‌لو یست و پشتگیری ماموستا کان بوو. هه‌ر زووش هه‌ستیان به‌وه کرده‌هه‌تا کو بی‌ده‌نگ بن، باره‌شه‌کان هه‌لو یستیان خراپتر ده‌بیټ. نهو خه‌لکانه زور بوون وه‌ک سه‌رکه‌وت قسه‌یان بو خه‌لک ده‌کرد. ناوی سه‌رکه‌وت به هه‌موو شاردا بلاو بووه و هه‌موو که‌سیک ده‌یانناسی. له زور جیگای ده‌ره‌وه‌ی شاریش نه‌م کاره نه‌نجام ده‌درا. سروشت چالاکترین که‌س بوو که په‌یام و بیر و باوه‌ره‌کانی به شوینه‌کانی تر دا بلاو ده‌کرده‌وه.

رۆژانه له چه‌ندین جیگادا چالاکه‌ی کوبوونه‌وه‌ی خه‌لک له ده‌وری نه‌وانه‌ی که قسه‌یان بو ده‌کردن نه‌نجام ده‌درا. به تاییه‌تی سه‌رکه‌وت هه‌میشه قسه‌ی بو خه‌لک ده‌کرد. باره‌شه‌کان زور به‌جدی هه‌ولگی ده‌ستگیرکردنیان ده‌دا. چه‌ندین جار کاتی قسه‌کردن بو خه‌لک له ده‌ستیان هه‌له‌هاتبوو.

ئەو پۇژەى كە خەلكىكى زۇرى لىكۆببۆۋە، زۆر بە پەرۇشەۋە قسەى بۆ دەكردن. لە ناو زۇرى ئەو خەلكەدا بچوكتىرىن دەنگ نەدەبىسترا. بلاۋە پىكردىنى خەلك بە ھاتنى بارەشەكان ئاسايى بوو. ھەر كاتىك بارەشەكان بەھاتنايە خەلك بلاۋدەبوونەۋە. لە ناو زۇرى خەلكدا بىدەنگى و گوپگرتن بۆ قسەكانى سەرکەوت جىگای سەرسوپمان و ھاندانى سەرکەوت بوو بۆ قسەى زياتر ھەر جارەى بابەتتىكى تازەى باسدەكرد. بارەشەكان ھەستىيان بە گۇرپانى خەلك كىردبوو، كە ۋەك جارن بىدەنگى قبول ناكەن، ھەموويان ۋەك يەكەسن تەبايى و يەكگرتوى لەو پەرى بە ھىزىدايە. ھەلوپىستى بارەشەكان بەرامبەر بە خەلك بۆ ژمارەيەكى زۇرتىر گۇپا و لە جارن زياتر لە ناو بازاردا دەسورانەۋە.

بارەشەكان، پۇژانە بە دواى گرتنى سەرکەوتدا وپل بوون. ئەوان تواناى خۇيان و خەلكى تىريان بۆ گرتنى سەرکەوت ئامادە كىردبوو. ھەموومان ھەستمان بە ھەۋلى بارەشەكان كىردبوو بۆ گرتنى، بەلام ئەو ھەرگىز دەستبەردارى ھەلوپىستى خۇى نەبوو. ئەو پۇژەى لە گەرمەى قسەكردندا بوو، جم و جۆلى خەلك پەيدا بوو، گىقەى بارەشەكان لە دورەۋە دەھاتە بەر گوى. خەلك بەم كارە پاهاتبوون. بۆ پوچەل كىردنى مەبەستى بارەشەكان ھەر كەس بۆ دوكان و سەركارى خۇى بلاۋەيان لىدەكرد. سەرکەوتىش زۆر بە وریايى خۇى لەناو خەلكەكەدا ون دەكرد. پىش چەند پۇژىك كاتى كۆمەل بوونى خەلك، پىكدادان لە نىوان بارەشەكان و خەلكەكەدا رویدا بوو. چەند كەسىك دەستگىركرا بوون كە ھاوپىي خۇمانىشى تىدا بوون. بارەشەكان دەيانزانى كە چەند كەسىك خەرىكى كارى قسە كىردنن بۆ خەلك. گرتنى سەرکەوتىيان لە لا گىرنگىر بوو لە ھەموويان. ناوى سەرکەوتىيان دەمىك بوو بىستبوو. بارەشەكان ھەۋلىيان دەدا چالاكىەكان لەۋە

زیاتر پهره نه‌سیینیت و هه‌موو هه‌ولیک بوجه‌ل بکه‌نه‌وه. گرتنی سه‌رکه‌وت باشت‌ترین هۆ بوو به لای باره‌شه‌کانه‌وه بۆ نه‌هیشتنی کۆبوونه‌وهی خه‌لک. له ناو خه‌لکه‌که‌دا چه‌ند که‌سیکیان وه‌ک سیخو‌پ دروست کرد بۆ چاودیری کردنی سه‌رکه‌وت. دلنیا بوون به بی‌یارمه‌تی خه‌لکی شاره‌که‌ گرتنی ئه‌و زه‌حمه‌ته. ئه‌و که‌سانه‌ش ئه‌وانه‌بوون که به‌ها و پیرۆزی دیارییه‌کانی خویان له لا گ‌رنگ نه‌بوو، خۆشیان وه‌ک ئاله‌تیکی به‌رده‌ستی باره‌شه‌کان له خزمه‌تی ئه‌واندا ئیشیان ده‌کرد.

باره‌شه‌کان هه‌موو هه‌ولی خۆیان خسته پیناوی گرتنی سه‌رکه‌وت و هاو‌پیکانی، به گرتنی سه‌رکه‌وت هه‌موو ئه‌وانی‌تر گرتنیان ئاسان بوو. به‌لام ئه‌م بۆچونه‌یان دوور له راستیه‌وه بوو. هه‌رچه‌نده من داوام‌لیکرد ماوه‌یه‌ک خۆی ونبکات، به‌لام قبو‌لینه‌کرد.

به‌نامه‌یه‌کی وردیان بۆ گرتنی سه‌رکه‌وت دارپشت که ئه‌مجاره کاتی کۆبوونه‌وهی خه‌لک له ده‌ستیان ر‌زگاری نه‌بی‌ت. سه‌رکه‌وت له دوا‌ی هه‌موو قسه‌ کردنی‌ک له ناو بازاردا بۆ خه‌لکه‌که، دواتر ده‌گه‌راپه‌وه بۆ ماله‌وه هه‌تا‌کو دایکی دلنیا بکات که گه‌راوه‌ته‌وه.

دوا‌ین رۆژبوو که سه‌رکه‌وت قسه‌ی بۆ خه‌لک کرد. هه‌ر ئه‌و رۆژه له کۆتایی قسه‌ کردندا باره‌شه‌کان په‌یدا بوون و بلا‌وه‌یان به خه‌لک کرد. سه‌رکه‌وت وه‌ک هه‌موو جارێک به خیرای به ناو خه‌لکه‌که‌دا رۆشت و خۆی له باره‌شه‌کانی ون کرد و به‌ره‌و ماله‌وه که‌وته‌ پ‌ئ. ئه‌و که‌سه‌ی که گیان و جه‌سته و خاکی خۆی به باره‌شه‌کان فرۆشت بوو، هه‌نگاو به هه‌نگاو چاودیری سه‌رکه‌وتی ده‌کرد. سه‌رکه‌وت بی‌ئاگا بوو که که‌سیک وه‌ک سیخو‌پ به دوا‌یدا چاودیری ده‌کات هه‌تا‌کو گه‌ره‌ک و ماله‌که‌یان بۆ باره‌شه‌کان ئاشکرا بکات. باره‌شه‌کان نه‌یانویست له ناو

بازارپدا هه‌وئی گرتنی بدن به به‌رچاوی خه‌لکه‌وه، جگه له‌وه‌ش ترسی سه‌ر نه‌که‌وتنی هه‌وله‌که‌یان بوو. ده‌یانزانی به کردوه‌یه‌کی له‌و جوړه توشی پووبه‌روبوونه‌وهی خه‌لک ده‌بوون. سه‌رکه‌وت زوړ به‌خیرای به‌ره‌و ماله‌وه ده‌رؤشت. سیخوره‌که‌ش به‌ه‌مان خیرایی هه‌نگاو به‌ه‌نگاو به‌دوایدا ده‌رؤشت. تا کو کۆتایی شه‌قامه‌که و ناو کۆلانه‌که هه‌ر به‌دوایه‌وه بوو. ده‌ستنیشان کردنی کۆلان و خانوکه‌یانی به‌جوانی کی‌شا بو باره‌شه‌کان. گرتنی مسوگه‌ر کرا. سه‌رکه‌وت به‌بیخه‌م چوو ه‌ ماله‌وه. که‌س ئاگاداری ئه‌م پلانه‌ داریژراوه نه‌بوو.

له‌و کاته‌وه‌ی که‌ دایکی ئاگاداری کاره‌کانیان بوو، که‌متر له‌ جارن ترسی له‌ دل‌دابوو. ده‌یزانی دوا‌ی هه‌موو ئه‌نجامدانی کاریک و چوونه‌ ده‌ره‌وه‌یه‌ک، جاریکی‌تر دووباره‌ ده‌بیته‌وه. هه‌موو چوونه‌وه‌یه‌ک بو‌ ماله‌وه‌ دایکی ئاسوده‌ ده‌بوو تا‌کو جاریکی‌تر ده‌چوو ده‌ره‌وه. دل‌ه‌راوکی و ترسی که‌مبووه، هه‌ستی ده‌کرد هه‌موو کچان و کورانی کۆلانه‌که و هه‌موو شاره‌که‌ وه‌ک سه‌رکه‌وت سه‌رقالی ئه‌و جوړه ئیش و کاره‌ن. ئه‌و رۆژگاره‌ ریز گرتن له‌ دیارییه‌ پیروژه‌کان و به‌شداری کردنی خه‌لک له‌ خزمه‌تی پیروژ راگرتن و پاراستنی دیارییه‌کان به‌تایبه‌تی «خاک» ببوو به‌ نه‌ریت و ئه‌رکی سه‌ره‌کی خه‌لک. که‌سیک گه‌ر به‌رامبه‌ر به‌ خاک بی‌هه‌لو‌یست بوایه، که‌سیکی ترسنوک و شه‌رمه‌زار بوو. وه‌ک جارن ترسی کوره‌که‌ی له‌ دل‌دا نه‌بوو، شانازی ده‌کرد که‌ دایکی سه‌رکه‌وته‌ به‌لام وه‌ک دایکی‌کیش په‌رؤشی سه‌لامه‌تی کوره‌که‌ی بوو. به‌ته‌نها کوره‌که‌ی ئه‌و نه‌بوو که‌ ژیانی خو‌ی خستوته‌ مه‌ترسییه‌وه، خه‌لک به‌ گشتی گۆرا بوون، هه‌موو «کلاوه‌که‌ی خو‌یان فری‌دا بوو، ئیتر خه‌می شتیکیان نه‌بیته‌ که‌ ده‌ستی پیوه‌ بگرن». گرتنی هه‌ندی‌ک له‌ قوتابیان وره‌ی خه‌لکی به‌رز کرد بووه که‌ زیاتر هه‌ول‌بده‌ن و هاومه‌به‌ست

بن له ئیش و کاره‌کانیان به‌رامبه‌ر به به‌رگری و پاراستنی خاک به تاییه‌تی دایکه‌کان. چالاکى خه‌لک به تاییه‌تی قوتابیه‌کان له مه‌ر کۆبوونه‌وه و قسه‌کردن زۆر په‌ره‌ی سه‌ند بوو. نزیک قوتابخانه‌یه‌کی گه‌ره‌که‌ه‌ی مالى سه‌رکه‌وت، منیش به یارمه‌تی چه‌ند هاو‌پێیه‌کمان قوتابیه‌کانمان کۆکردبوو قسه‌مان بو‌کردن. له دواى بلاوه‌کردن، به‌ره‌و مالى سه‌رکه‌وت پ‌ۆشتم. که چوومه ژوره‌وه هیشتا سه‌رکه‌وت له دواى ئه‌و روداوه‌ی بازار و هاتنی باره‌شه‌کان و بلاوه‌کردنی خه‌لک نه‌گه‌رابوو. دایکی که‌به‌بی سه‌رکه‌وت بینمی، توشی که‌می‌ک دوودلی بوو.

_ مامۆستا گیان، سه‌رکه‌وتت له گه‌ل نیه، خو هیچ نه‌بووه؟

_ نا دایه گیان، هیچ نه‌بووه. هاتم سه‌رکه‌وت ببینم.

ده‌رگای حه‌وشه‌که کرایه‌وه و سه‌رکه‌وت بوو هاته ماله‌وه.

_ باش بوو خو‌ت لی‌ره بوو‌یت مامۆستا، چۆنت زانی ئیشم پیتته هاتی بو ئیره؟ وه‌ره با بچینه ژوره‌وه.

هه‌رسێکمان چووینه ژوره‌وه، روداوی ئه‌م‌پ‌ۆمان بو یه‌کتري گێ‌پ‌رایه‌وه. جاران دایکی به قسه‌ی هه‌له‌ق و مه‌له‌ق ناوی ده‌بردین، ئیستا زۆر به په‌رۆش و به خوشیه‌وه گو‌یی بو پ‌اگرتبووین. ئه‌م جو‌ره باسانه له ناو شاردا قسه‌ی سه‌ر زاری خه‌لک بوو، له کۆلان و شه‌قامه‌کان، له بازار و دوکانه‌کان، له مزگه‌وت و قوتابخانه‌کان، هه‌ر ئه‌م باسانه له ئارادا بوون. له قوتابخانه‌کاندا مامۆستا‌کان هاندهری یه‌که‌م بوون به شانازییه‌وه له به‌ر ده‌م ئه‌رکیکی نه‌ته‌وايه‌تی پ‌ۆحی خو‌یان ده‌خسته مه‌ترسیه‌وه و باسی به‌شداربوونی خو‌یان و قوتابیه‌کانیان ده‌کرد له چالاکى و پ‌یکه‌ستنی کۆبوونه‌وه‌کاندا.

دوو به‌دوو هه‌ر دوو‌کمان قسه‌مان بو یه‌کتري ده‌کر و باسی هه‌موو ئه‌و په‌یوه‌ندیانه‌مان ده‌کرد که له ناو خه‌لکه‌که‌دا هه‌بوو.

دايىكى سهركهوت به بى ئهوهى كه پرسىيار و گومانىكى هه بىت ههر گوئى گرتبوو.

له گهله ئهوهى زوربهى خهلكى شار پشتگيريمان دهكهن و باوهريان به هه موو قسه كانمان ههيه و پيروزي دياريهكانى خويان له دلدايه ، باره شهكان زياتر له جاران به ناو بازاردا بلا بوونه تهوه و چاودىرى هه موو لايهك دهكهن. ئيمهش ده بىت زور ئاگادارى خويمان بين، به تايبهتى لهم قوناغه دا كه به تهواوهتى گه شه مان سهندوو، دهستگير كردنى ئيمه ده بىته مايه بى ئومىدى خهلك، ورييمان له خو پاراستنى باره شهكان زور پيوسته. به سهركهوتم گوت:

ههر چونىك بىت سبهينى ده بىت سهردانى مالى ئازاد بكهين و چاومان به دايىكى بكهويت، به هوئى گرتنى ئازادى كورپهيهوه ئىستا بى تاقهت و دلتهنگه.

دايىكى سهركهوت بو يه كههه جار بوو بيهويت يارمه تيمان بدات و به شدارى چالاكيه كانمان بىت، ئه گهر ئهركىكى كه ميهش بىت.

ئه گهر ئيوه نه تانتوانى بچن، من ئامادهه له گه ل باجى گولچين له برى ئيوه سهردانى دايىكى ئازاد بكهين و هه والى ئيوه شى پى رابگه يه نين، ئه گهر ئيشىكى ترتان هه بوو بهوان، من ئامادهه.

ههردوو كان به وهه لوئسته زور شادمان بووين. ئه وه يه كه مجار بوو ئه وه نده به پهروشه گوئ بو قسه كانمان بگريت و ئاماده يى خوئ پيشانبدات بو يارمه تيدان.

ههر سىيمان له زوره وه سهرگهرمى قسه و گفتوگو كردن بووين. باجى گولچين هاته زوره وه. برؤشتايه بو ههر مالىك له دهركاى نه ده دا، وهك مالى خويان يه كسه ر ده چوو زوره وه.

باجی گولچین ئەو کاتە لە ناو بازار هاتبوو. بۆ هەواڵ پرسینی سەرکەوت هاتبوو، لە ناو بازار پوداو و کارەساتی کۆبوونەوه و هاتنی بارەشەکان و بلأو پیکردنی خەلکەکە بیستبوو. دڵنیا بوو کە سەرکەوت خەلکی کۆ کردۆتەوه و قسە ی بۆ کردوون. ئەمڕۆ لە زۆر جیگای شار چالاکێ قسە کردن لە سەر دیارییه پیرۆزهکان بۆ خەلک ئەنجام درا بوو. کۆبوونەوهی ناو بازار لە لایەن سەرکەوتەوه لە هەموویان گەورەتر بوو. باجی گولچین وەک لە ناو بازار شتیکی بیستبیت زۆری لە سەرکەوت دەکرد کە شەو لە مائی خۆیان نەخەوێت و بچیت بۆ مائی ئەوان. بۆ سەردانەکە مائی ئازادیش باجی گولچین ئامادەیی خۆی پیشاندا.

لە پێگەیی ئەو نامەییە سڕوشت نارد بووی، ئەو هەواڵانەشمان بیست کە لەو شارانەیتەر ئەنجام درابوو. چەند هاوڕێیه کیشمان لە لایەن بارەشەکانەوه دەستگیر کرابوون. لە زۆربەیی شارەکانی تر چالاکێ و جم و جۆلی خەلک زۆر گەشەیی سەند بوو. سڕوشت لە نامەکەیدا داوایکردبوو، من یاخو سەرکەوت هەر چۆنیک بیت، یه کێکمان بگهینه ئەو شارە و دەربارەیی پەيوه ندیەکان قسە لە گەل هاوڕێکانی ئەویدا بکەین. سەرکەوت بە داواکەیی سڕوشت زۆر خوشحال بوو، ئارەزوی بوو هەر ئەو کاتە بچیت و چاوبیشی بە سڕوشت بکەوێت. من دەمزانی کە سەرکەوت زۆر تامەزرۆی بینینی سڕوشتە، بەلام بە گرنگم دەزانی کە جاری لێره دەستەیهک دابمەزرینن بۆ ریکخستنی کارەکانمان.

سەرکەوت دەبوست لەم کاتەدا بچیت ئەگەر ماوهیهکی تر تێپەریت، ئەو کاتە سڕوشت خۆی دەگەریتەوه. دایکیشی هەر چەندە لە قسەکانی باجی گولچین تیگەشت کە سەرکەوت

باشتره له مائی خویمان نه بیټ، هیشتا چه زیشی نه ده کرد بچیت بو ئه و شارهی که سروشتی لیده خوینیت، دهرسی توشی گیروگرفتی زیاتر بیټ و ماوه یه کیش لیی دوورده که ویته وه، ئه ویش بو دایکی خوش نه بوو.

_ سه رکه وت، ماموستا راسته کات، کاره کانتان جاری پیکبخهن لییره، ههر دوکتان پیکه وه بن باشتره. ههر چیه کیش به من بکریټ، ئاماده م یارمه تیتان بدهم.

هه موومان هه لویستی ئه ومان پی خوشبوو. هه ستمان به گورانیکی گه وره ده کرد له و ئافره ته دا. ئه و روزه گورمییکی گه وره بوو له گوران و گه شه کردنی هه مو خه لک به ره و ئامانجیک.

کاتی ئیواره بوو، مائی سه رکه وتم به جیهیشت. له ناو کولانه که دا به ختیارم بینی، به ره و مائی ئه وان ده چوو. هه وائی خوئی و براده ره کانیم پرسی ده رباره ی گورانکاری و رودا وه کان. روزه گاریکی زور گه ش بوو له مه ر په ره سه ندی بیر و باوه ره کانمان. رودا وه تازه کان زور بوون. به ختیاریش کومه لیک باسی تازه ی پیبوو. ئه ویش کشانه وه ی باره شه کانی له ناو بازاردا بیستبوو. ئه م کشانه وه یه پلانیکی نوئ بوو که خه لکی ناو بازارپی خستبووه گومانه وه. باره شه کان بو ئه نه جامدانی کاریکی نهینی گه رابوونه وه مولگاکانی خویمان. خه لکی به چه ندین بیر و بوچونی جورا و جور ئه م کشانه وه یه بیان لیکدا بووه. زوربه ی خه لک له سه ر ئه وه یه ک بیر بوون که باره شه کان له نیوه شه ودا نیازی هه لمه تیکی ره ش بیگیریان له هه موو شاردا به ده سته وه یه.

ههر کاتیکی به ختیارم ده بینی گفتی لیوه رده گرتم که ئاگری نه ورۆزی ئه مسال له ناوچه که ی خویمان به سه ر په ره شتی خوئی و به ده ستی خوئی بکاته وه، منیش هه موو جاریکیش له و به لینه به ختیارم دلنیا ده کرده وه.

ئییواره‌یه‌کی دره‌نگ‌بوو، نه‌متوانی دووباره بگه‌ریمه‌وه بو
مالی سهرکه‌وت. به‌به‌ختیارم گوت
_ به‌ختیار، ئیستا من له مالی سهرکه‌وت بووم، من ناتوانم
بگه‌ریمه‌وه بو لای ئه‌وان، تو هه‌والی کشانه‌وه باره‌شه‌کانیان
په‌رابگه‌یه‌نه که نیازی هه‌لمه‌تیکی گه‌وره‌یان هه‌یه و سهرکه‌وت
باشتره که ئه‌مشه‌وه له مالی خویان نه‌خه‌ویت و نه‌مینیتته‌وه.
گرنگی چالاکیه‌کان له ناو ده‌رونی خه‌لکدا به‌هایه‌کی گه‌وره‌ی
هه‌بوو. سهرکه‌وت گه‌وره‌یی پیشکته‌وتنه‌کانی خه‌لکی له
هه‌لویتتی دایکیدا ده‌بینی. ئیتر ترسی دل‌ه‌راوکی و ریگرتتی
دایکی نه‌بوو. رۆژیکی نوو بوو به لای خه‌لکی شاره‌که‌وه،
وه‌رچه‌رخانیکی گه‌وره‌بوو. سهرکه‌وت و دایکی و باجی گولچینی
له ژوره‌وه دانیشتون که به‌ختیار چوو بوو بۆ لایان. به‌ختیار
هه‌موو هه‌واله‌کانی ناو بازاری بۆ باس کردبوون، کشانه‌وه‌ی
باره‌شه‌کانیشی به‌گرنگیه‌وه بۆ گه‌راوونه‌وه که هه‌موو خه‌لک
کۆکن له سهر ئه‌وه‌ی هه‌لمه‌تیکی گه‌وره‌یی ره‌ش‌بگیری ئه‌م شه‌وه
ئه‌نجامم ده‌دریت. راسپارده‌کی منیشی په‌راگه‌یانده‌بوو که زۆر
گرنگه ئه‌مشه‌وه له‌مالی خویاندا نه‌مینیتته‌وه.

سهرکه‌وت چه‌زی ده‌کرد هه‌میشه له خۆشی و ناخۆشیدا له
گه‌ل دایکیدا بێت. دلنیا بوو له‌وه‌ی ئه‌گه‌ر باره‌شه‌کان بۆ گرتتی
ئه‌و بێن و له مال نه‌بیت له بری خۆی دایکی ده‌گرن و ده‌بیه‌ن و
سوکایه‌تی پیده‌که‌ن. مانه‌وه‌ی سهرکه‌وت ئه‌مشه‌وه له مالی خویان
گرنگی تاییه‌تی هه‌بوو. هه‌موو خه‌وه‌کانی له گه‌ل پیاوه
په‌ره‌که‌دا له ژوره‌که‌ی خویدا ده‌بینی، پێی وابوو هه‌ر له‌وه ژوره‌دا
به‌وه پیاوه ده‌گات. ئه‌مشه‌وه زۆر گرنگ بوو که له خه‌ویدا به‌وه
پیاوه بگات، بۆیه چه‌زیده‌کرد شه‌وه له مالی خویان بمینیتته‌وه.
ئه‌مه ته‌نها بۆچوونی خویوو، گومانی تیدا نه‌بوو له هه‌ر
جیگایه‌کی تر بنوویت مامه‌ په‌ره بێته‌وه خه‌وی. تکای له

دایکیکریبووکه هەر چیهک رۆبەدات بەلام لە ژورەکهی خۆیدا بخەوێت. لە هەموو شەویک زیاتر ئیشتی بە مامە پیره هەبوو. دەکرا ئەمشەو دایکیشتی لە مالهوه نەبییت، بو ئەوهی که بارهشەکان بو گرتنی سەرکهوت هاتن لە بری خۆی دایکی نەگرن و لە گەل خۆیاندا بیهن. بەلام ئەم هەموو کهسه لەم شارەدا بو کوئ بچن، تەنها ئەو کهسانه گرنگ بوون که جیگای گومان لیکردن بوون. ئاوات و هیوای سەرکهوت بینینی ئەو شارە بوو، بینینی ئەو کهسه میهره بانانه بوون که مامە پیره پەیمانی پێدا بوو لەو شارەدا چاوی پێیان بکهوێت، بە تاییهتی باوکی. سەرکهوت دلتیا بوو چاوی پیکهوتنیکی کورته و تەنها لە خەویدا دەیانبینیت، کهی بە ئاگاهاتهوه هەموو دیدارهکان کۆتاییان پێدیت. لە هەموو خەویکیدا چاوهروان بوو که مامە پیره بو ئەو شارە بەریت، ئارهزوی خەو بینینی بەو پیاوهوه، بینینی ئەو شارە هۆیهکی گرنگ بوو. بەلام ئەو کاتهی که سەرکهوت لە سەر رێگا پان و بەرینه خاوینهکه، گەشت بەو پیاوه میهره بانه، پێشتر چاوهروانی ئەوی نەدەکرد، بە نیازیش نەبوو که ببینیت. تەنانەت لە خەیاڵیشدا نەبوو.

رێگایهکی فراوان و خاوین و بێدەنگ. شنهی بایهکی فینیک دەهات که بۆنی هەموو گۆلهکانی لە خۆ گرتبوو. دار چوالهی گۆله سپیلیکهیی لە هەر دوو بهری رێگا که بهریز رۆا بوون و سەرنجی سەرکهوتیان رادهکیشا. یهکهه جار بوو ئەو رێگا و جیگایه بینیت، سەرنجی هەر چوار لای دەدا، دەپروانیه ئەو سەری رێگا که، رێگا که هەتا کو چاوبەر بکات درێژ ببوو و لەو سەر هوه بە خالیکی بچوکی پێشنگذار کۆتایی پێدەهات. سەرکهوت بە هەموو لایه کدا دەپروانی، هەستی دەکرد هەموو دیمه نهکان تازهن و پێشتر نەبینیوه، ئەم دیمه نانه جیاواز

بوون له خهوه‌کان و ئه‌و دنیا راستیه‌ش نه‌بوو که تییدا ده‌ژیا. هه‌ستی کرد که خه‌و نیه ده‌بیینیّت. هه‌ستی به‌بوونی دایک نه‌ده‌کرد. خه‌یالی له لای هاو‌پیکانی و گوته‌کانی ناو بازار نه‌بوو. وهک مندالیک خوئی ده‌هاته به‌رچاو له چۆله‌وانیه‌کدا چاوه‌روانی باوکی بکات. خوشه‌ویستی باوک جو‌ریکی‌تره، جیا‌واتره له‌هی دایک. هه‌میشه له خه‌وه‌کانیدا چاوه‌روان بوو که ئه‌و پیاوه بیینیّت، که‌چی ئه‌وهی که ئیستا ئه‌و بیرى لیئاکاته‌وه، ئه‌و پیاوه پیره‌یه. ته‌نها سه‌رنجی دیمه‌نه قه‌شه‌نگه‌کانی ئه‌و ریگیه‌ی ده‌دا و دیمه‌نه‌کانیش سه‌رنجی ئه‌میان بو لای خوئیان راده‌کیشا. ورده‌ورده به‌ریگا‌که‌دا ده‌رۆشت و سه‌رنجی هه‌ر دوو روبراره باریکه‌که‌ی ئه‌م به‌ر و ئه‌و به‌ری که‌نار ریگا‌که‌ی ده‌دا. جاربه‌جار گۆله‌ سپیه ناسکه‌کانی دار چواله‌کان ده‌که‌وتنه خواره‌وه و به‌له‌نجه به‌سه‌ر پشتی ورده شه‌پۆله‌کانی هه‌ر دوو روبراره‌که‌دا به‌ره‌و خواره‌چوون. په‌پوله زه‌رد و سور و په‌نگا‌ورپه‌نگه‌کان به‌خیرایی باله‌کانیان به‌یه‌کدا ده‌دا و ورده بریسکه‌ی روناکیان به‌چاوی سه‌رکه‌وتدا ده‌دا. زۆر ئاسوده ده‌بوو، چاوه‌کانی گه‌ش ببوونه‌وه، زه‌رده خه‌نه‌یه‌کی هه‌میشه له سه‌ر لیوه‌کانی بوو وهک که‌سیک به‌هه‌موو ئاواته‌کانی گه‌شتییّت.

ریگیه‌کی فره دیمه‌ن و جوان بوو، دار چواله‌کان دیمه‌نیکی نازداریان به‌و جیگیه‌ به‌خشیبوو، وهک هه‌مویان له یه‌ک کاتدا چاندرابن یه‌ک به‌رزی و یه‌ک قه‌واره‌یان هه‌بوو. لق و پۆپ و ئه‌ستوری و گه‌لا و گۆلیان به‌ئهن‌دازه‌ی یه‌کتر بوو. هه‌موویان یه‌ک ته‌مه‌نیان هه‌بوو. سه‌رنجی هه‌موو داره‌کانی ده‌دا، به‌دریژیی ریگا‌که‌ دار چواله‌بوو، له پال دار چواله‌یه‌کدا له ناکاو تارماییه‌کی سپی بینی، هه‌ر زوو زانی پیاوه پیره‌ی هاو‌پیه‌تی. ورده ورده به‌ره‌و تارماییه‌که رۆشت. پییش ئه‌وه‌ی به‌تارماییه‌که

بگات بریاریدا که ئەم شەو پێی بلیت بو شارەکی بەریت. جارێکیش کهوتە گومانەوه، ئەوه خەو نیە دەیبینیت. بە دەم خەیاڵ و گومانەوه گەشتە بەردەم پیاوێکە. پێش ئەوهی که ئەم پرسباری لیبکات، پیاو پیرە هاورێ خەوی گوتی، تۆ بو خۆت بو ئێرە هاتوویت، ئیستا لە سەر ئەو پێگایەین که بەرەو شارەکی دەچین. هیواش هیواش بە پێگاکە دا دەپۆشتن. چوار پەپولە ی رەنگاوپرەنگ بە سەر سەریانەوه بە لەرە ی بالەکانیان ئاوازیکی نەرمی دلگیریان سازدابوو. چوار پەپولە ی بچوکی هاو تەمەن، ئەوان سەردەمێک پێشەنگی شارەکی خۆیان بوون، پێکەوه بو ئەم شارە سەفەریان کردبوو.

بێدەنگ و بێ‌ورته دەپۆشتن. چاوی بە هەموو دیمەنە تازەکاندا دەگیڕا که دەهاتنە سەر پێگیان. بە دەم پێگا رۆشتنەوه تارمایی دایکی هاتە بەر چاوی. لە ژورەکی مائی خۆیاندا دایکی بینی لە بەر روناکی چراکەدا فرمیسکەکانی دەنک دەنک لە چاوه‌کانیدا دەخزانە کۆشی و بزر دەبوون و بو کۆنەدەبوونەوه.

ئەوه سێ شەوه بە سەر گرتنی کورەکیدای تێپەرپوه و هەوالی نازانیت. لە هاتنی ئیواران و شەو بێزار دەبوو. حەزی بە تەنهای نەدەکرد و ئارەزوی کەسێشی نەبوو لە لای بێت. بە رۆژ ژنانی گەرەک لە دەوری کۆدەبوونەوه و دلنەواویان دەکرد و هەندیک جاریش من و هاوپیکانی سەر دانیمان دەکرد. ئامادەیی هیچی تێدانەبوو، کەسێش هیچی لێنەدەوویست، لە هەموو شتیکی بێزار بوو، بەلام باری دەرونی زۆر لەوه باشتەر بوو که پێشتر چاوه‌روانی لێدەکرا ئەگەر پوداویکی لەو جورە ی بە سەر بێت. هاتنی هاوپیکانی پێباش نەبوو لەم کاتەدا، لە بەر هەلمەتی بارەشەکان. بەلام من پێم‌لێنەدەبری.

گهورهتر كه ئەم خاكهيه. من دهزانم تو دايكى سهركهوتى،
ماوهيهك بارهشهكان گرتيان، دواتر ئازاد كرا و بوو بهو كورپه
كه ههموو كهس خوښيان بويت و گويي بو قسهكانى رابگرن.
ئهمه بو تو شانازييه كه كورپى وا قارهمانت ههيه.

دايكي سهركهوت زور جار نمونهى ئەم دايكانهى له كورپهكهى
بيستبوو. ئەو شهوانهى كه سهركهوت دهستگير كرا بوو، له
تهنهايدا دهچوووه ناو بيرهوهريهكانهوه. بيرى قسهكانى
دايكي ئازادى دهكهوتهوه و به بهر چراكهوه دلخوښى خو
دهدايهوه. دايكى دهيزانى به تهنيا كورپهكهى ئەو خهريكى ئەو
جوړه كارانه نيه و زوربهى خهلكى شارهكه پيكهوه ئيش بو
مهبهستىك دهكن. چهند به دايكى دهگوت، دايه گيان ئەوهنده
دلت له لاي من نهبيت، زوربهى خهلكى ئەم شاره و
ناوچهكانى تریش پيكهوه بو مهبهستىك ئيش دهكەين. به تهنيا
تو كورپت نيه، ههموو ئەو كورپ و كچانهش دايكيان ههيه. دايه
گيان تو ئاگادارى كاره نهينيهكانى منيت. من دهمهويت پيت
بليم: ئەگەر ئەمجاره بارهشهكان گرتيانم، نامهويت له مالهوه
دابنيشت و خهريكى شين و گريان بيت و ژنانى گهرك له خو
كۆبكهيتهوه. دهمهويت توش ههميشه وهك ئەو بيت، تو نازانيت
خوپاگرى تو بو من چهنده گرنگه. من ئەمهويت دايكهكانيتز چاو
له قارهمانيتى تو بكن، تو ببيت به نمونهى دايكيكى چالاک بو
ههموويان. ئيش و كارهكانى ئيمه زور ئاسانه به ههموو كهسيك
رادهپهريت، ژن و پياو گهوره و بچوك و ساغ و ناتهواو، به
ههموو كهس، ههر كهس به پيي تواناي خو.

سى شهو بوو سهركهوت گيرا بوو. ئەو شهوه دايكى زور
ههوليدا فرميسكه پزاوهكان كۆبكاتهوه، بهلام نهيتوانى ههر وا
به خوپايى دهرژان و نهدهمان. قسهكانى سهركهوت و دايكى

ئازاد و ھەموو دايكەكانىتر كە ھاوكارىيان دەكردن، بە بىر خۆى دەھىنايەوھ. بېرىيدا ئىتر كۆتاي بە گرىيان و دۆش دامان بەھىنىت و لە بەيانى زوترىنە لە تۆلەى گرتنى كورپەكەى شان بە شانى دايكەكانىتر درېژە بە ھەول و كارەكانى كورپەكەى بدات. ئەو ماوھىە منىش ھەموو رۆژنىك سەردانمەدەكردو دلخۆشىمەدەدایەوھ.

دوا شەو بوو كە سەركەوت و دايكى پىكەوھ بوون. تاكو ئەو كاتەى سەركەوت بو مالى باجى گولچىن چوو، دوو بە دوو قسەيان دەكرد و بەختيار و باجى گولچىنىش گوييان بو گرتبوون. سەركەوت و بەختيار ھاتنە دەرەوھ و بو مالى باجى گولچىن چوون. كور و كچەكەى باجى گولچىنىش لە مالەوھ بوون، ئەوانىش پەيوەنديان لە گەلماندا ھەبوو. باجى گولچىن و دايكى سەركەوتىش سەردانى دايكى ئازادىان كرد.

ئەو شەوھى بارپەشەكان ھەلمەتى گرتنىان بو سەر خەلك لە مالەكانى خوياندا دەست پىكرد، مالى سەركەوت بى بەش نەبوو لەو ھەلمەتە. لەوانە بوو لە ھەموو شوپىنىكى تر گرتگتر بووبىت بە لايى بارپەشەكانەوھ. بەپىي ئەو زانىارىانەى بارپەشەكان بە دەستيان گەشتبوو، ئەو مالانەى مەبەستيان بوو پلان و نەخشەيان بو دارشتبوون.

شەو زور درەنگ و بىدەنگ بوو، گومانى تىدا نەبوو زوربەى خەلكى ناو مالەكان لە ترس و دلەراوكىدا دەژيان و شەويان بە سەر دەبرد. بە ھاتنى بارپەشەكان دەنگە دەنگ لە كۆلانە تارىك و بىدەنگەكاندا پەيدا بوو. ئەوان كە ھەلىيان دەكوتايە سەر مالىك، لە پىشدا چەند بارەشيك سنورى ديوارەكانىيان دەبەزاند و دەچوونە سەر بانەكانەوھ. دواتر ئەوانەى خوارەوھ بە ھەموو ھىزىيان بەدەرگاكانىيان دەكىشا، بە جورىك كە مردوش

پاچله‌کییت. دایکی ده‌یگوت: هیشتا من چاوم نه‌چوو بووه خه‌وکه باره‌شه‌کان دارژانه ناو هه‌وشه و ماله‌که‌مان. له‌ژوره‌وه هاتمه ناو هه‌وشه‌که‌و چوارده‌وریان گرتم و هه‌والی سهرکه‌وتیان پرسی. هه‌رچه‌نده بیئاگا خوم پیشاندا، به‌لام سودی نه‌بوو. هه‌موو ماله‌که‌گه‌ران سهرکه‌وتیان نه‌دۆزییه‌وه. کابرای ئه‌فسه‌ر ئه‌وه‌نده‌یتر توپه‌ بوو.

_ ئه‌و کورپی قه‌حبه‌یه ئه‌گه‌ر شتیکی له‌ خۆیدا شک نابات، بۆچی شه‌و له‌ مالی خۆیدا ناخه‌وییت؟ پیمان بلی ئه‌مشه‌و بۆچ مالیک چوو؟

باره‌شه‌کان که ده‌چوونه سهر مالیک، وه‌ک شاریک باربکریت هه‌موو ماله‌که‌کان به‌ئاگاده‌هاتن. ئه‌و شه‌وه زۆربه‌ی خه‌لک بۆ خۆیان له‌ چاوه‌روانی و دل‌ه‌پاوه‌کییدا ده‌ژیان. سهرکه‌وت ئاگاداری باره‌شه‌کان بوو که چوونه سهر دایکی و هه‌ره‌شه‌ی توند و جنیوی ناشیرینیان پیده‌دا. سهرکه‌وت چه‌ند جاریک ویستی بگه‌رپه‌ته‌وه بۆ ماله‌وه و له‌وه زیاتر سوکایه‌تی به‌ دایکی نه‌که‌ن. به‌لام باجی گولچین به‌ توندی ریگه‌ی پیده‌گرت و نه‌یده‌هیشت ئه‌و کاره‌ بکات.

_ سهرکه‌وت گیان، دان به‌ خۆتدا بگه‌ر و ئارامت هه‌بییت، ها‌کا رۆشتن. چیان له‌و پیریژنه‌ ده‌وییت؟ ئه‌وان بۆ گرتنی تو هاتوون. ده‌ته‌وییت به‌ پپی خۆت بجیته‌ به‌ر ده‌ستیان، بیر بکه‌ره‌وه بۆچی ئه‌مشه‌و بۆ ئیره‌ هاتوویت؟ چی له‌وه باشته‌ر بۆ ئه‌وان که تو به‌ پپی خۆت بجیته‌ به‌ر ده‌ستیان.

سهرکه‌وت له‌ ژوریکی نه‌ومی دووه‌می مالی باجی گولچینه‌وه که ده‌یروانی به‌ سهر کۆلانه‌که و مالی خۆیاندا، ته‌ماشای ناو هه‌وشه‌که‌ی مالی خۆیانی ده‌کرد. هه‌موو شته‌کانی به‌ باشی ده‌بینی، باره‌شه‌کان و دایکی لیوه‌ دیار بوو.

باره‌شه‌کان زۆریان گوت، به‌لام دایکی هیچی نه‌درکاند .
کابرای ئه‌فسه‌ر زله‌یه‌ک بوو، په‌لی ئه‌و پیریزنه‌ی گرت و به
دوای خویدا رایکیشا .

_ تو دایکی ئه‌ویت و ده‌زانیت له‌ کوپیه و قسه‌ ناکه‌یت . له‌ بری
کوره‌که‌ت تو ده‌به‌ین هه‌تاکو خوئی به‌ ده‌سته‌وه‌ ده‌دات .
ئه‌و باکی نه‌بوو، بگره‌ زۆر خوشحالی‌شبوو له‌ جیاتى
سه‌رکه‌وت خوئی زیندانی بکه‌ن .

سه‌رکه‌وت له‌ سوچیکی په‌نجه‌ره‌که‌وه‌ مالى خوینانى باش
ده‌بینی . زۆر بئ‌ئارام بوو که دایکی به‌ ده‌ست ئه‌فسه‌ره‌که‌وه
بینی به‌ره‌و ده‌ره‌وه‌ به‌ دوای خویدا رابیده‌کی‌شا . کۆلانه‌که‌ جگه‌ له
هه‌را و وریای باره‌شه‌کان ده‌نگی تر نه‌ده‌بیسترا . سه‌رکه‌وت له‌وه
زیاتر خوئی بو‌نه‌گیرا، ئه‌وه‌نده‌ بئ‌ئارام بوو باجی گولچینیش
نه‌یده‌توانی له‌ ماله‌وه‌ دابینی بکات . له‌ په‌نجه‌ره‌ی ژوره‌که‌وه
هه‌واریکی گه‌وره‌ هه‌موو کۆلانه‌که‌ی هه‌ژاند و هه‌را و هوریاى
باره‌شه‌کانی له‌ ناو گه‌وره‌یی خویدا ونکرد، خه‌لکی هه‌موو
ماله‌کانی داچله‌کاند، دایکی به‌ ده‌ست ئه‌فسه‌ره‌که‌وه‌ ده‌نگی
سه‌رکه‌وتی ناسیه‌وه‌ که بانگی ده‌کات .

سپه‌هم شه‌و بوو دوای گرتنى سه‌رکه‌وت . ئه‌و شه‌وه‌ تا کو
شه‌وگاریکی دره‌نگ خه‌وی لینه‌که‌وت . به‌ره‌ به‌یان بوو تازه
چاوه‌کانی کردبووه . ئه‌و چه‌ند شه‌وه‌ی که گیرا بوو تاکو دره‌نگ
نه‌یده‌توانی بخه‌ویت . هه‌ر کاتیکی‌ش خه‌وی لیکه‌وتایه‌ به‌یانى
زوو به‌ئاگاده‌هات . ئه‌و چه‌ند رۆژه‌ی گیرا بوو، هیچ هه‌والیکی
نه‌ده‌زانى . ئاواته‌خواز بوو که شه‌ویک خه‌وی پپوه‌ ببینیت . له‌ ناو
جیگا‌که‌یدا بیری له‌ قسه‌کانی سه‌رکه‌وت و هه‌لوپستی دایکی
ئازاد ده‌کرده‌وه . شه‌ویش به‌ ده‌م خه‌یالی بیره‌وه‌ریه‌کانی ئه‌وان
چاوه‌کانی چوو هه‌و . بیری له‌ قاره‌مانیتی ئه‌و ژنه‌ ده‌کرده‌وه له‌

دوای گرتنی کورپه‌که‌ی وره‌ی چه‌نده به‌رزه و چه‌نده چالاک و تی‌کۆشه‌ره. هیشتا هه‌ر به‌ره به‌یان بوو، ده‌نگیک له‌هه‌وشه‌که‌وه به‌ده‌نگی سه‌رکه‌وت ده‌چوو دایکی بانگ ده‌کرد. له‌ناو جیگا‌که‌دا راچله‌کی. ده‌نگیک بوو که پیشتر هه‌زاره‌ها جار گو‌یبیستیوو که بانگیده‌کرد «دایه». ئه‌وه هه‌ر ده‌نگی سه‌رکه‌وت بوو پر به‌هه‌وشه‌که‌هاواری ده‌کرد. هه‌ر سه‌رکه‌وته به‌و به‌یانیه بانگی ده‌کات، هه‌ر ئه‌وه، چۆن ده‌نگی کورپه‌که‌ی نانسیتته‌وه. ده‌نگیک نهرمی خۆش بوو، به‌لام نه‌ختیک نانسایی بوو، گومانیک به‌دلیدا هات. به‌په‌له له‌ناو جیگا‌که‌ی هه‌ستا و چوو هه‌وشه‌که. که‌سی نه‌بینی. ده‌رگای ده‌ره‌وه‌ی کرده‌وه و ته‌ماشای ئه‌م سه‌ر و ئه‌و سه‌ری کۆلانه‌که‌ی کرد، کۆلانیکی بی‌ده‌نگ و بی‌مه‌ردوم. نه‌که‌س له‌و دیو ده‌رگا‌که‌وه بوو، نه‌که‌سیش له‌ناو کۆلانه‌که‌دا بوو.

سه‌رکه‌وت و مامه‌ پیره‌ی هاو‌رپی به‌رپگا‌که‌دا به‌ره‌و سه‌ره‌وه ده‌رۆشتن. ئه‌م به‌ر و ئه‌و به‌ری رپگا‌که‌ دار چواله‌ی ناسک و جوان بوو. سه‌رکه‌وت به‌بینینی دیمه‌نه‌ جوانه‌کان که ده‌هاتنه‌پیش ئاسوده و خۆش‌حال ده‌بوو. به‌خۆشیه‌وه ته‌ماشای هه‌موو شته‌کانی ده‌کرد. باکی نه‌بوو چه‌ندین رۆژ به‌و رپگایه‌دا بروات. دلنیا بوو له‌وه‌ی که ئه‌و رپگایه‌ بو ئه‌و شاره‌ی ده‌بات که له‌خه‌وه‌کانیدا مامه‌ پیره‌ی هاو‌رپی په‌یمانی پیدا بوو که باوکی و که‌سه‌ میهره‌بانه‌کانی‌تر ده‌بینیت. سه‌رکه‌وت هه‌ر زوو هه‌ستی کرد نه‌خه‌وه ده‌بینیت، نه‌ژیانی راسته‌قینه‌ی رۆژانی پیشو بوو. له‌گه‌ل مامه‌ پیره‌دا به‌رپگا‌که‌دا ده‌رۆشتن جاریکی‌تر دایکی هاته‌وه به‌ر چاو له‌ناو کۆلانه‌که‌دا راوه‌ستاوه و چاو ده‌گیریت. دایکی نائومی‌د بوو که ده‌نگی سه‌رکه‌وته و بانگی ده‌کات. به‌دریژای کۆلانه‌که‌ که‌سیکی به‌دی نه‌کرد. ده‌رگای هه‌وشه‌که‌ی داخسته‌وه. دنیا که‌میکی‌تر روناکی‌بووه. له‌ناو هه‌وشه‌که‌دا

پاوه‌ستا. ده‌نگی نه‌غمه‌ی بالنده‌یه‌ک له‌سه‌ر دره‌ختی‌کی
هه‌شه‌که‌یان هاته‌گویی، هه‌ر به‌ده‌نگی سه‌رکه‌وت ده‌چوو که
دایکی بانگ بکات. نه‌غمه‌یه‌کی ناسک که که‌سی‌کی تر توانای
تیگه‌شتنی نه‌بوو جگه‌له‌دایکی ئه‌ویش هه‌ر بو دایکی قسه‌ی
ده‌کرد. بالنده‌یه‌کی په‌ر سپی میهره‌بان به‌سه‌ر داره‌که‌وه‌بوو.
ئه‌وه‌نده‌به‌سۆزه‌وه‌ده‌یخویند، ئه‌و ژنه‌به‌و به‌یانیه‌ئاره‌زوی
گوڤگرتنی بوو. جارێکی‌تر دایکی بانگ کرده‌وه.

دایه‌گیان، ئه‌وه‌منم دوو دل مه‌به. جیگای ترم بو مه‌گه‌رئ،
بروانه‌سه‌ر داره‌که. ئه‌وه‌ده‌نگی منه‌و به‌گه‌روی ئه‌و
بالنده‌یه‌دا دیتته‌ده‌رئ. تکات لیده‌که‌م نه‌دوو دل به‌نه‌بترسی،
ته‌نها تاویک گویم لیبگره. له‌هه‌ر پۆزه‌وه‌ی که‌گی‌راوم زۆر
بئ‌ئارامیت، ئه‌وه‌نده‌خه‌م بو من مه‌خۆ، ئیستا من له‌زیندان نیم،
له‌جیگایه‌کی ترم. جیگام زۆر خۆشه، خۆشتر له‌هه‌موو شوینیک.
ئیستا من له‌سه‌ر ریگایه‌کم به‌ره‌و ئه‌و شوینه‌ده‌چم که‌باوکم
لێی ده‌ژی. دایه‌گیان مه‌ترسه‌به‌باشی گویم لیبگره، ده‌مه‌و‌یت
پیت بلیم ئیستا من له‌زینداندانیم، ده‌مه‌و‌یت خۆراگر و وره‌به‌رز
بیت. به‌مه‌به‌یانیه‌بیده‌نگه‌هاتووم پیت بلیم له‌گه‌ل
هاوریکانمدا، له‌گه‌ل مامۆستا دا بچن بو چاله‌به‌فره‌کانی
قه‌راغی شار. جه‌سته‌ی من له‌یه‌کیک له‌و چالانه‌دایه، من ئیستا
له‌زینداندانیم. بچن لاشه‌که‌م ده‌ربه‌ینن و له‌هه‌ر شوینیک پیتان
باش بوو بیخه‌نه‌ژیر گله‌وه‌و بمده‌نه‌وه‌به‌و خاکه‌پیرۆزه.

دایکی له‌ژیر داره‌که‌دا سه‌یری بالنده‌که‌ی ده‌کرد و گویی بو
قسه‌کانی راگرتبوو. سه‌ری سوپامبوو، توشی ترس و دل‌ه‌کوئی
ببوو. هه‌رگیز شتی وای نه‌دیوو. وه‌ک چناری ساوا هه‌لده‌له‌رزی
و ددانه‌کانی ته‌ق ته‌ق به‌خیرایی به‌یه‌کدا ده‌دا. ئه‌وه‌ده‌مه‌ی بو
منیش ده‌گیرایه‌وه‌ترس و په‌شو‌کاوی به‌پوخساریه‌وه‌دیاربوو. بیر
کردنه‌وه‌ی وه‌ستا بوو، له‌جیگه‌ی خۆی رامابوو. نه‌یده‌زانی چی

بکات. ماوهیهک بوو بالنده که به سهر داره که وه نه ما بوو. خویشی نهیده زانی چۆن گهشته مالی باجی گولچین. ئه وه نده به توندی له ده رگا که پیدای، باجی گولچین ههر زوو زانی دایکی سهر که وته. له و رۆژه وه سهر که هوت گیرا بوو، چه ند جاریک به دلی پر له ژانه وه و بو گله یی چوو بو وه سهر باجی گولچین.

— تو وه ک دایکی وا بوویت، ئه و گهنج و خوین گهرم بوو. ده بوایه نه تهیشتایه له ماله کهت بیته ده ری و خوئی پیشانی باره شه کان بدات. من بوچی ناردم بو مالی ئیوه؟ ههر منیان بگرتایه چاکتر بوو، چییان لیده کردم؟ تا کو ئیستا به ره لایان کرد بووم، ئیستا خوا ده زانیت ئه گه ره ته یوه که م ما بیته.

— دایکه که م، من بلیم چی؟ تکای دنیا م له گه لدا کرد. به قوربانیت بم، ئارامت هه بیته. ده بیهن و پاش ماوه ییه ک ده گه ریته وه. ئه وان بو گرتنی تو هاتوون، چ ئیشیکیان به و پیریژنه ی دایکت هه یه. تو بکه ویته وه بهر ده ستیان رزگارت نابیت. من چییکه م دایکه که م، وه ک کوری خوم وایه. نه مهیشت بیته ده ره وه، پالیکی پیوه نام و که وتم. توانای گرتنیم نه بوو، هه تا کو هه ستامه وه ئه و ده میک بوو خوئی گه یانده بووه لای تو.

باجی گولچین زانی دایکی سهر که وته به م به یانیه هاتوته وه بو گله یی و گازنده. به پرتا و هه ستا و ده رگای هه وشه که ی لی کرده وه. دایکی سهر که هوت زه رد هه لگه پرا بوو، ره نگی تیچوو بوو، قسه کانی پچر پچر بوون. باجی گولچین ههر چو نیك بوو حالی بوو، به لام باوه ری به قسه کانی نه ده کرد.

— کچی، ئه وه تیک چوویت یان ورینه ده که یته؟ وه ره ژوره وه دانیشین. به خه یالیه وه نوستویت و خه وت پیوه بینیه.

دایکی سهر که هوت سویندی بو خوارد که خه و نه بووه و پودا وه که ی راستی بووه. چه ند جاریک به شله ژاویه وه بوئی باسکرده وه. دوا جار باجی گولچین باوه ری به قسه کانی کرد.

دایکی سهرکهوتی رازی کرد که ئارام بگریت هه‌تاکو رۆژ ده‌بیته‌وه، ئه‌وسا له‌ گه‌ل هه‌ندیگ له‌ هاو‌پیکانی بچن بو‌ ئه‌و جیگایه‌ی که باسی کردووه، بو‌ چاله‌ به‌فره‌کانی قه‌راغ شار. سهرکهوت له‌ یه‌ک کاتدا له‌ گه‌ل مامه‌ پیره‌دابوو له‌ سهر داره‌که‌ش له‌ شیوه‌ی کۆتریگدا بوو، قسه‌ی بو‌ دایکی ده‌کرد. ئه‌و بی‌خه‌م بوو له‌ شپزه‌یی دایکی پیش ئه‌وه‌ی دایکی به‌ره‌و مالی باجی گۆلچین بچیت سهر داره‌که‌ی به‌ جیه‌شت و به‌ ریگاکه‌دا به‌ره‌و شاره‌که‌ ده‌رۆشتن. دیمه‌نی ئه‌و ریگا و دار چوالانه‌ی هینده به‌لاوه‌ جوان بوو، باکی له‌ بی‌ئارامی دایکی نه‌بوو. گۆله‌ چواله‌ سپیه‌ هه‌لوه‌ریوه‌کانی بن داره‌کان و که‌نار ریگاکه‌ دیمه‌نیکی نایابتریان به‌و ناوه‌ به‌خشییوو. چوار په‌پوله‌ نازداره‌ که‌ هه‌میشه‌ به‌ سهر سهریانه‌وه‌ هه‌لده‌فرین و ده‌خولانه‌وه‌ و به‌ باله‌کانیان ئاوازیکی نه‌رمی خوشیان به‌ گویدا ده‌دا. ئه‌و په‌پولانه‌ هه‌ر له‌ سهره‌تاوه‌ پیکه‌وه‌ هه‌ر چواریان به‌ که‌مانچه‌کانیانه‌وه‌ بو‌ ئه‌م شاره‌ ئه‌رخه‌وانیه‌ سه‌فه‌ری کۆتاییان کرد بوو.

له‌وسه‌ره‌وه‌ پیش کۆتایهاتنی ریگاکه‌ دار چواله‌کان به‌ دار گۆیژی ناسک و نازدار ته‌واو ببوون. دار گۆیژه‌کان به‌ هه‌مان شیوه‌ی به‌رزی و قه‌باره‌ و لق و پۆپ له‌مبه‌رو ئه‌وبه‌ری ریگاکه‌دا روو‌ابوون. دار گۆیژه‌کان وه‌ک ورده‌ گۆپی زه‌رد و سوری داگیرساویان گرتبیت، له‌ نیوان گه‌لاکان و ژیر گه‌لاکاندا بریسکه‌ بریسکی روناکیان به‌ناو گلینه‌ی چاویاندا ده‌دا. بالنده‌کان به‌ هیواشی به‌ سهر سهریاندا ده‌فرین و سه‌مایان ده‌کرد. بالنده‌کان له‌و مندا‌له‌ وردیلانه‌ ده‌چوون که‌ هه‌رگیز گه‌وره‌ نه‌بن. ریگاکه‌ به‌ ده‌روازه‌یه‌کی گه‌وره‌ی نه‌خشدار به‌ گۆل و گه‌لا کۆتایی بیهات. له‌ هه‌ردوو به‌ری ده‌روازه‌که‌ دوو داری گه‌وره‌ی سه‌رتاپا له‌ گه‌لا و لق و چلی سپی په‌گیان داکوتا بوو. ریگاکه‌ نزیک به‌ شاره‌که‌

ورده ورده پيانتر ده بوو. هر دووکیان شان به شانی یه کتر ده پوشتن، پیکه وه له ده روزه که چوونه ژوره وه بو ناو شاره که. شنه ی بایه کی فینک و دلفرینی پر له بوون و به رامه ی گولان بیری مروقی ده گه شانه وه. دوو روباره بچوکه که ی ئه م بهر و ئه و بهری ریگا که هه تاکو بهر ده م ده روزه که دوو روباری جیاواز بوون، له و دیو ده روزه که وه له یه ک کانی گه وره ی رون و بیگه رد به هر دوو لای ده روزه که دا به ره و خوار ده پزان. چوار ده وری کانی که ورده گولی ره نگا وره نگ پووا بوون. گوله کان هه میسه گه شاوه بوون، هه رگیز وشکیان نه ده کرد. گول و گه لا و هریوه کانیش هر به گه شی و سهوزی ده مانه وه. بنی کانی که به ورده چه و لمی سپی وه ک فهرش راخرا بوو، له ده ریایه کی گه وره ی پر له شه پوول ده چوو. پیاویکی میهره بانی زمان شیرین و پوچ سپی له سهر کانی که دانیشتبوو. وه ک «گوران» ی بلیت ورته ورت له بهر خویره وه قسه ی له گهل کانی و ورده شه پوله کان و چه و لمی ناو ئاوه که ده کرد و ورده مرواری له ده م ده پزایه ناو کانی که و تیکهل به چه و لمی ناو ئاوه که ده بوون. چوار په پوله ره نگا وره نگه که که هه میسه به سهر سه ریانه وه بوون له گهل ئه ماندا هاتنه ژوره وه، به ده وری پیاوه قسه شیرینه که دا هه لفرینیان بوو، وه ک داوای هه لگرتنه وه ی ئه و وشه ناسکانه ی لیکن که له سهر زاری ده پزا و ده که وتنه خواره وه هه تاکو به ده م له ره ی ئاوازی باله کانیاں به گورانی به ناو شاره ئه رخنه وانیه که دا بیلینه وه. شه قام و کولانه کانی به یانیانی ئه م شاره زور بیده نگ بوو. تهنه ئاوازه کانی ئه م چوار په پوله هاوته مه نه و وتنه وه ی وشه کانی ئه و پیاوه به گورانی، بیده نگی و چولی جاده و شه قامه کانی ده شکاند.

سه رکه وت ویستی پرسیری ئه و پیاوه میهره بان و وشه ره نگاره نگو زمان شیرینه ی سه رکانیه که له مامه پیره بکات.

ئەو لە بەرخۆییەوه سەرقالی قسە کردن بوو لە گەل کانیە رونه پیر تریفه‌که که له بنیا مرواری و زیخ و چهو سه‌مایان ده‌کرد و ده‌له‌رزین. چه‌زی ده‌کرد له کن ئەو پیاوه دابنیشیت. دنیا‌یه‌کی جوان و شاریکی قه‌شه‌نگ بوو. بۆ یه‌که‌م جار بوو که سه‌رکه‌وت شاریکی سه‌رتاپا له گول و دار و کانی و په‌پوله‌ی ره‌نگاو‌ره‌نگ ببینیت.

چه‌نده به ئاواته‌وه بووه که شه‌ویک له خه‌ویدا مامه پیره بۆ ئەم شاره‌ی به‌ینیت. ئیستا به بی ئەوه‌ی مامه پیره ده‌ستی بگریت له سه‌ر ئەو ریگایه‌ خۆی بینیه‌وه به‌ره‌و ناو شاره‌که ده‌روات. هه‌ستی کرد که خه‌و نیه و بۆ هه‌میشه لی‌ره ده‌مینیت‌هوه. تیر نه‌ده‌بوو له بینینی سه‌رکانیه‌که و گو‌یگرتن له په‌یقه ناسکه‌کانی ئەو پیاوه رۆح سوکه‌ی سه‌رکانیه‌که، «به‌هه‌شتیک بوو پیر له یادگار».

سه‌رکه‌وت به ده‌ستی خۆی چوو به‌رده‌م باره‌شه‌کان هه‌تا‌کو دایکی له بری ئەو زیندانی نه‌کریت و سوکایه‌تی پینه‌که‌ن. ئەوه‌نده له زیندانا نه‌مایه‌وه. دوا شه‌وی له گەل ئەوه‌ی ئازار و ژانی برینه‌کانی جه‌سته‌ی، به گو‌ییدا ده‌یانچرپاند که چیتر ناتوانیت بژی. سه‌رباری ئەو هه‌موو ئازاره خه‌می دایکی بوو. هه‌ستی به دواترین شه‌وی ته‌مه‌نی ده‌کرد. وه‌ک په‌رۆیه‌کی بی‌گیانی سه‌رتاپا له خوین هه‌لکیشراو، له ژوری ئەشکه‌نجه‌دا به ته‌نها که‌وتبوو.

— هه‌تیوه خو‌ی‌یه، وا رۆحت ده‌رده‌چیت و ها‌کا تۆپیت هه‌ر ناته‌ویت هیچ بدرکینیت. ئە‌گه‌ر ئیستاش یارمه‌تیمان بده‌یت راستی بل‌ییت ئی‌مه‌ش یارمه‌تیت ده‌ده‌ین و ده‌دنی‌رینه‌وه بۆ لای دایکت. ئە‌گه‌ر هه‌ر یه‌که‌م شه‌و راستی بگوتایه و که‌له ره‌ق نه‌بویتایه، توشی ئەم هه‌موو ئازار و ئەشکه‌نجه‌دانه نه‌ده‌بوویت.

تۆ به پپی خۆت هاتی بۆ لامان، وامانزانی هەر چی ده‌زانیت پیمان ده‌لییت.

هەر یه‌که‌م شه‌و که سه‌رکه‌وتیان برد، که‌وتنه‌ پرسیار و لی‌کۆلینه‌وه. باره‌شه‌کان چاوه‌پروان بوون که سه‌رکه‌وت هه‌موو شتیکیان وه‌ک خۆی بۆ باسه‌ده‌کات و ناوی هاو‌پری‌کانی ئاشکراده‌کات. به‌لام هیچی نه‌گوت. ئه‌فسه‌ری لی‌کۆلینه‌وه زۆر هه‌ولیدا که سه‌رکه‌وت دان به هه‌موو راستیه‌کان بنییت.

_ ئه‌گه‌ر به‌راستی وه‌لامی پرسیاره‌کانمان بده‌یته‌وه، خه‌لاتی باشت ده‌که‌ین. ناوی ئه‌و که‌سانه‌مان پپی‌لی که پپکه‌وه کار ده‌که‌ن. ئی‌مه‌ کاتمان نیه‌ زۆر خۆمان به‌ تۆوه‌ خه‌ریک بکه‌ین. ئه‌گه‌ر به‌تو‌یت هی‌چیش نه‌لییت، پوبه‌پروی کوشتن ده‌بیته‌وه.

_ نازانم چیتان ده‌و‌یت که پپتان بلیم؟ تاوانیکم نه‌کردوو که هه‌قی گرتنم بییت. من خۆشه‌ویستیم بۆ خاکه‌که‌م هه‌یه‌ بۆ هه‌موو دیاریه‌ پپروژه‌کانی‌تریش. له‌ گه‌ل خه‌لکیدا کۆده‌بمه‌وه و قسه‌یان بۆ ده‌که‌م هه‌تا‌کو هه‌موو که‌س وه‌فا و خۆشه‌ویستیان هه‌بییت به‌رامبه‌ر به‌ دیاریه‌ پپروژه‌کانی خوا. که‌سیش نانسیم. ئه‌مه‌ قسه‌ی راست و کۆتاییه‌. نه‌ زیاتر ده‌زانم تا کو چاوه‌پروانین، نه‌ پاداشت و خه‌لاتی ئیوه‌م ده‌و‌یت.

باره‌شه‌کان زۆر لیی به‌ رق بوون، نه‌یانده‌ویست زوو بیکوژن و داخی دل‌ی ره‌شی خۆیانی پپی‌ریژن. چاوه‌پروانی زانیاری به‌ده‌سته‌وه‌ دانیان لی‌ده‌کرد.

باره‌شه‌کان ئه‌و چه‌ند پۆژه‌ هه‌ول‌ی زۆریاندا که شتی‌ک بدرکینییت، به‌لام سو‌دی نه‌بوو. ئه‌و ئه‌فسه‌ره‌ی که سه‌رقالی لی‌کۆلینه‌وه‌بوو له‌ گه‌لیدا، زۆر ماندوو ببوو هی‌چی له‌ سه‌رکه‌وت ده‌ست نه‌که‌وت. ئه‌وان وه‌ک پپشه‌ی هه‌میشه‌ییان له‌ جو‌ره‌ حاله‌تانه‌دا درنده‌یی خۆیان به‌ سه‌ر زیندانییه‌که‌ی ژیرده‌ستیان تاقیده‌کرده‌وه و رق و کینه‌ی خۆیان له‌ سه‌ر جه‌سته‌ و برینه‌کانی

ئەو هەڵدەرشت. سەرکەوت بەو چەند رۆژە لە زیندان زۆر بێ‌هێز و لاوازبوو، سەرباری ئەو هەموو ئازار و ئەشکەنجەییە، ئەو ئەفسەرە رقی ئەستووە دەمانچەکە لە کەله‌کەیی کردووە و بە هەموو توانای خۆی بە دەسکە دەمانچەکەیی کەوتە لێدانی سەر و چاوی سەرکەوت، لێدانی‌ک کەس نەبوو بتوانی‌ت خۆی رابگریت.

هەر ئەو کاتە کەوت و هۆشی نەما. بۆ بەیانی لە ژوریکی تاریک و تەنها و پێسدا خۆی بینیوە. سەرچاوی هەمووی خوین بوو، بە ئاستەم چاوه‌کانی بۆ هەڵدەهات، پیلۆه‌کانی لە خویندا پیکه‌وه نوسابوون. لە چەند لایه‌کەوه سەری چال ببوو. هەستی بە ئازار و گێژبوون دەکرد، چاوه‌کانی باش نەیانده‌بینی و بەر چاوی لێل بوو. ویستی هەستی‌ت بەلام توانای هەستانی نەبوو. رەوشی دەرونی و تەندروستی تەواو خراب بوو، توانای بیر کردنه‌وهی زۆر نەبوو، هەستی بە دل تیکچون دەکرد، گێژی و وری زیاتر هێرشیان بۆ دەهینا. دەیزانی چیتر توانای مانه‌وهی نیه، ورده ورده بەرچاوی تاریک و تاریکتربوو تاکو تروسکاییان تیدا نەما و لەشی سارد و خاوبوووه‌وهو لەجوله‌کەوت.

سەرکەوت و مامه‌ پیره، پیاوه قسه‌ و خۆش و دەم بە «گۆران» یه‌کەیی سەرکانیه‌کەیان جیه‌ئیشت. پێشتر شوینیکی وه‌ک ئەم شاره‌ ئەرخبه‌وانیه‌ خۆش و بێ‌ده‌نگی نەدیوو. لە کانیه‌که‌ دوور کەوتبوونه‌وه، ناو بە ناو بە خه‌لک ده‌گه‌شتن له‌ ژن و له‌ پیاو بە لایه‌ندا تێده‌په‌رین، هەموو به‌رگی سپی خاوینیان پۆشیبوو. هەموو دەم به‌خه‌نده و میهره‌بان بوون. سەرکەوت سەری سوڤ ما‌بوو. له‌ پاک و خاوینی ئەو خه‌لکه‌، به‌ په‌له‌ ده‌ستی بۆ دەم‌وچاوی خۆی برد، دەم‌وچاوی پاک و بێ‌گه‌رد بوو. سەیری به‌رگ و پۆشاک‌ی خۆی کرد، پاک و خاوین بوو، به‌رگی ئه‌ویش سپی و بێ‌گه‌رد بوو. بیری ژوره‌ ته‌سک و تاریک و خویناویه‌کەیی کەوته‌وه، زۆر ئاسوده‌ بوو له‌و ژوره‌ بۆ گه‌نه‌ رزگاری بوو. خه‌لکی

شارهکه و باره شهکانی بیر کهوتهوه. به جم و جوّل و ههولّی خهّک دلخووش بوو. شارهکهی وهک توپیکی بچوک له بهر چاودا بوو. چاوی به هه موو شارهکه دا گئیرا، به کولانهکان و به قهراغ شاردا. له دورهوه چاله بهفرهکانی بینی، لاشهکهی خوئی بینی له یهکیک له چالهکاندا. چاوی له ئیمه بوو، له من و دایکی و باجی گولچین و بهختیار، به رهو لای چاله بهفرهکان دهروشتین. ههر چوارمان به رهو ئه و جیگایه دهچووین که لاشهکهی سه رکهوتیان لیفریدا بوو. سه رکهوت پیویستی به مؤلهت نه بوو که له پیاوه پیره کهی وه ربگرییت و بگاته لای دایکی. له و شاره ئه رخنه وانیه دا، له یهک کاتدا دهیتوانی بگاته لای دایکی و له لای پیاوه پیره کهش بییت. دایکی هه موو دیداره دهنگییهکانی خوئی و سه رکهوتی بو ده گئیرامه وه.

ههر چوارمان به پرتاو به رهو لای چاله بهفرهکان دهروشتین. ههستی به ماندو بوونی دایکی ده کرد. دایکی زور بی ئارام و بی حه واس بوو، دهیزانی دایکی به بینی لاشه که رهوشی خراپتر ده بییت. ههر چوارمان له شه قامه پانه کهی قهراغ شار په رینه وه، له سه ر ریگا خوّل و به رده لانه که بووین. به ناو گژ و گیا درکاویه که دابه خیرایی به رهو بناری چیایه که دهروشتین. که میک به و لاتره وه چاله بهفرهکان بوون. من و بهختیار له پییشه وه دهروشتین، جگه له دهنگی ههنگاوه کانمان خش و ور به سه ر گیا و درکه وشک هه له اتوو هکاندا و هه لفربینی بالنده وردهکانی سه ر ریگاکه، دهنگی تر نه ده بیسترا. سه رکهوتیش بالنده یه کی بچوک بوو له ناو بالندهکاندا و زیاتر له هه موویان ئه و به دهوری ئیمه دا ده سوپایه وه و هه لده فری و به پرتاو ده گه پرایه وه لای دایکی. به لام ئیمه هه ستمان به و حالته نه ده کرد. دایکی زور ماندوو بوو، توانای روشتنی خیرای نه بوو، ههنگاوهکانی خاو ببوونه وه. من و بهختیار به خیرای له پییشه وه

بهره و چاله‌کان ده‌رۆشتین. باجی گولچینیش که می‌ک له دواى ئیمه‌وه بوو. دایکی زۆر له دواوه بوو، ده‌بیټ پیش دۆزینه‌وه‌ی لاشه‌که شتیک به گویددا بچرپینیت. فره‌فر به ده‌وری دایکیددا باله‌کانی به‌یه‌کدا ده‌دا. دایکی لاشعوری به‌و فره‌فره دلخۆش بوو. ئارامی و رۆشنی له دلیدا دروست بوو. خه‌یالی بۆ هیچ روداویکی کت و پر نه‌ده‌چوو. فره‌فر و جریوه جریوی بالنده وردیله‌که سه‌رنجی راکیشا. خۆشه‌ویستی بالنده‌که‌ی له دلدا دروست بوو، خۆیشی نه‌یده‌زانی هۆی چیه؟ بالنده‌که هه‌ر به ده‌وریدا ده‌سورایه‌وه. له ناکاو جریوه و ده‌نگی‌تر تیکه‌ل به‌یه‌کتر هاته به‌ر گویی. جریوه جریوه‌کان له ناو ده‌نگه‌که‌ی‌تر دا توایه‌وه و نه‌ما. ته‌نها ده‌نگیک هاته به‌ر گویی رۆن و ره‌وان بانگی ده‌کرد «دایه». هه‌ر ئه‌و ده‌نگه‌ی جارانی سه‌رکه‌وت بوو که بانگی ده‌کرد. جاریکی‌تر بانگی کرده‌وه. به‌لێ هه‌ر ده‌نگی خۆیه‌تی، ده‌نگی سه‌رکه‌وت بوو. ئه‌وه دووهم جار بوو له‌و رۆژه‌وه‌ی که گیراوه به‌و شیوه‌یه‌ بیته به‌رچاوی و قسه‌ی له‌گه‌لدا بکات. ئه‌مجاره دایکی که‌متر شه‌ژا و شیرزه بوو. ئاره‌زوی بوو جاریکی‌تر بانگی بکاته‌وه.

ئیمه هه‌ر سیکیان له پیشه‌وه بووین و به‌ره‌و لای چاله‌کان ده‌رۆشتین و نزیک ببووینه‌وه. له جیگای خۆی راوه‌ستا و به‌ چوار ده‌وری خۆیدا چاوی ده‌گیرا. جگه له بالنده بچوکه‌که، نه سه‌رکه‌وتی بینی نه‌ که‌سی‌تر. هه‌ستی به‌ ماندو بوون ده‌کرد. ها‌کا گه‌شتینه لای چاله‌که و بکه‌ون به سه‌ر لاشه‌که‌دا. ئیمه هه‌زمان ده‌کرد که دایکی سه‌رکه‌وت له دواوه بیټ و کتو پر لاشه‌ی کوره‌که‌ی له ناو چاله‌که‌دا نه‌بینیت. نزیک ببووینه‌وه له چاله‌کان، به‌لام هیشتا هه‌ر به‌ گومانیش بووین.

بالنده‌که فره‌فر هه‌ر به سه‌ر سه‌ریه‌وه بوو، هه‌ستی کرد که دایکی زۆر ماندوو و چاله‌کانیش چه‌ند هه‌نگاو‌یکیان ماوه که

بگه نه سهر لاشه کهه. جاريکی تر کهوتهوه جریوه و دهنگه کهه
ئاسایی بووه وه.

دایه گیان، دابنیشه زور ماندوویت، پشویهک بده! نه بترسه،
نه دوو دل به له دهنگی من. تکات لیده کهم باش گوئیگره، ئه وهی
که ده مه ویت پییت بلیم و گرنگه، خه م بو من مه خو، له
جیگایه کهم هه رگیز نه مدیوه، ئه و شاره یه بو هه تا هه تایه مروفت
به ئاسوده یی تییدا ده مینیتته وه. مروفته کانی ئه م شاره هه موو
خه لکه میهره بان و روخوش و مروفت دوسته کانن. به خه نده و
پروگه شیه وه به رامبه رم دین و لیم ده روانن. هه موو ئه و مروفانه ن
له ژیاندا به پیروزیه وه دیاریه کانی خویان له لا قبول بوو. ئه و
مروفانه نن که روهی خویان بو گه وره ترین دیاری خوا که
«خاک» بوو، به خشیبوو. هه موو ئه و که سانه ن به ویزدانه وه
ژیابوون و هه لسوکه وتیان کرد بوو. ئه وانه بوون خوشه ویستیان
بو گول و چیا و دهشت و روبر هه بوو. دایه گیان، من زور
ئاسوده م. توش به ئاسوده یی من خوشحال به وخه م بو من مه خو.
ده زانم غه مبارو نیگه رانیت، من ئاگاداری هه موو هه لسوکه وتیکی
توم، به لام تکات لیده کهم خه م بو من مه خو. ئیستا من له زیندانداندا
نه ماوم، ئه و زیندانه ی سه دجار مه رگ لیی خوشتر بوو.
له جیگایه کم زور ئاسوده م. دایه گیان له جیگایه کهم هه ست به
بونی باو کم ده کهم، هه ست ده کهم نزیک به وم و به ره و لای ئه و
ده چم. ئاگاداری حالی توشم، ئه گه ر تو بزانیته من چه نده
ئاسوده م، هه رگیز خه فه ت بو من ناخویت. ئه گه ر که میک
حه ساویته ته وه هه سته برؤ با زور له وان دوانه که ویت. برؤن
هه تا کو ده گه نه سهر لاشه که ی من. له ناو چالیکدا راکشاوم و
چاوه کانم له سهر یه ک ناوه و له خه ویکی خوشدام. گوئی به
برینه کانی جه سته و خوینی سهر و چاو و جله کانم مه دن!
ئازاره کان له میژه جه سته ی منیان به جیهیشتوو. دایه گیان،

به بینی لاشه کهم ئاساییه، ئاسوده و خوڤراگر به، به بهخته وه ریه وه لیم پروانه. هه لمبگرن له کوئ پیتان باش بوو، لهو جیگایه بمنیژن. من زور پاکم، پاکتر له هه موو پاکه کان، پاک وهک ئیستام. پیویست به شتنی بهرگ و جهسته م ناکات. هه روا بده نه وه به خاک. دایه گیان، گوئ به برین و خوین و زامه کانم مه ده، له خه ویکی زور شیرین و قولدام که هه رگیز راناچله کییم. دایه گیان، ئه گه ر چووته سه ر لاشه که خوڤراگر و ئاسوده به، من ده بیته به جیتبه یلم، ئه م چیرۆکه به هاوړپیکانم بلئ، به هه موو خه لکی شار بلئ، هه ولئ گه شتن به م شاره ئه ر خه واننیه بده ن، گرنگی به دیاریه پیروژه کانی خودا بده ن، رۆحی خوین به گه وره یی خاک ببه خشن.

دایکی ده یگوت: وهک په یکه ریکی بیگیان له جیگای خوڤدا رهق راما بووم، ته نه ا به سه ر سوڤمانه وه گویم لیڤراگرتبوو، تا کو ئه کاته ی باله کانی به یه کداداو له به رچاومدا ونبوو.

هه رسیکمان به ته واوی نزیک بیووینه وه. من و به ختیار چه ند هه نگاویک له پیشه وه بووین و گه شتینه سه ر چالیک، باجی گولچین ئاوړپیکی له دایکی سه رکه وت دایه وه، ئه و هیشتا هه ر دووربوو لیمانه وه، به لام بینینی که سه یری ناو چاله که ده کن. به ختیار به منی گوت، به لکو باجی گولچین بجیت بو لای دایکی سه رکه وت و پیش ئه وه ی لاشه ی کوره که ی ببینیت قسه ی له گه لدا بکات و دلنه وایی بداته وه. ئه و ده مه چه ند هه نگاویک لیمان نزیکتر ببۆوه، له دووره وه هاواری لیکردین.

_ به قوربانان بم، ئیتر ئه وه چاله کانه، به باشی به دوایدا بگه ریین. بزانه کی له ئیوه مزده ی دۆزینه وه یم ده داتیت؟

سه رکه وت له گه ل مامه پییره ی هاوړپیی به شاره ئه ر خه وانیه که دا ده گه ران و سه یری گول و په پوله و دیمه نه

ناسک و جوانهکانی دهکرد. خوښی به رویهوه دیار بوو، ئاگاداری دایکی بوو، چهنده به پهروښ و به وره ی بهرز و خوږاگریهوه جیوازتر له پیښو زور ئازایانه به دوی لاشهکهدا ویلله.

خه لکی نهو شاره نهرخهوانیه بهرگی سپیان پوښیبوو. له هه موو لایه کهوه خه لک زیاتر به رووی گه شهوه دهرده کهوتن. نهویش هه همیشه ههستی به خوښی زیاتر دهکرد. ویستی نهو ئاسودهیی و خوښیه به مامه پیره ی هاوړپیی بلیت، تارمایی پیاویکی جوانی بهرگ سپی بینی که هه موو دهم و چاوی له زهرده خه نهدا دهگه شایهوه. به بی گومان و دوو دلای باوهشیان به یه کدا کرد و به تاسهوه یه کتریان دهگوشی. دهنگیک به دهنگی دایکی هاته گوئی که من بانگ بکات.

_ ماموستا گیان، کوره گه وره کهم..... دوزیته وه؟

پیښ گرتنی سه رکهوت، هه موو هه ستمان کردبوو که دایکی بیرکردنه وهی گوږاوه و دهیه وییت وهک ژنهکانی تر نهویش به شدار بییت و یارمه تیمان بدات. به لام نهو گوږانه کتوپر و خوږاگری و وره به رزییهی ئیستا لیمان به دیکرد، جیگای گومان و سه ر سورمان بوو. ئیمه ویستمان پیښ نهوهی لاشه ی کوره کهی ببینییت، باجی گولچین بجییت بو لای و قسه ی بو بکات، لهو باوه پدا نه بووین هه لویستی بهو جوړه بییت و مزده ی دوزینه وهی لاشه ی کوره که یمان بداتییت.

هه ر سیکمان گه یشتبووینه سه رچاله کهه. به سه ر چاله کهوه سهیری لاشه کهی سه رکهوتمان دهکرد. نهویش ورده ورده دهگه شته لامان. دلنیا بووین له وهی که نهو ژنه گوږاوه و پیویست به دلنه وایکردن ناکات، به لام نه مانده زانی نه م گوږانه کتو پره چوښ رویداوه. ناو چاله که جگه له لاشه ی سه رکهوت، دوو لاشه ی تری لیفریدرابوو. که دایکی سه رکهوت گه یشته سه ر چاله کهه، من و بهختیار له ناو چاله کهه دا بووین، خه ریکی

دهرهینانی لاشه‌ی سه‌رکه‌وت بووین. دایکی زور ئازیانه یارمه‌تیداین تاکو لاشه‌ی سه‌رکه‌وت له‌ناچاله‌که‌دا دهره‌هینین. پارچه‌قوماشی‌کمان له سه‌ر عه‌رزه گۆ و درکاویه‌که پراخت و لاشه‌که‌مان له سه‌ر پالخت. وهک جاران باوه‌شی پیداکرد و ئەملاولای ماچ کرد. خوین و زامه‌کانی هیشتا هه‌ر ته‌ر بوون، کراسه‌که‌ی له خویندا سوربوو. سه‌رو ده‌م و چاوی له‌چهند لایه‌که‌وه به‌قولی شکا بوون. به‌بینینی ئەو هه‌موو خوین و برینه‌دلی گه‌رم بوو، چاوه‌کانی ئاویان تیپژا، به‌لام له‌ناخ و ده‌رونیدا هه‌ستی به‌خوشیه‌که ده‌کرد که دلیا بوو کوره‌که‌ی له جیگایه‌که‌دایه بو هه‌میشه له‌خوشی و شادیدایه.

له‌به‌ر خویه‌وه که‌وته قسه‌کردن و جنیو دان و دوعا کردن له‌باره‌شه‌کان. رویکرده‌ لاشه‌که و وهک جاران قسه‌ی بو ده‌کرد. _ بئ‌گوناخ بو کوشتیانیت؟ چ تاوانیکت کردبوو جگه‌ له‌ وه‌فا و خوشه‌ویستی بو‌خاکه‌که‌ت. پاداشی وه‌فا و خوشه‌ویسته‌که‌ت، پاداشی رۆح به‌خشینت ئەو شاره‌خوشه‌یه‌که بو هه‌میشه‌تیدا ئاسوده‌ی.

هه‌ر سی‌کمان دلمان پربوو له‌گریان و چاوه‌کانمان له‌فرمی‌سک، هیچمان بو‌نه‌ده‌گوترا، وره و خوراگریمان وه‌به‌ر خۆمان ده‌هینا هه‌تا‌کو وه‌ک دایکی سه‌رکه‌وت به‌هیز بین. سه‌رمان له‌ئازایه‌تی و گۆرانی ئەو ژنه‌سور مابوو. له‌سه‌ر لاشه‌که‌هیاوش هیاوش هه‌ر قسه‌ی بو ده‌کرد و پرسیارى لیده‌کرد. باجی گولچین قولی گرت و له‌سه‌ر لاشه‌که‌به‌رزیکرده‌وه. به‌ختیار له‌ناو چاله‌که‌دا بو‌ناسنامه‌ی دوو لاشه‌که‌ی‌تر ده‌گه‌را هه‌تا‌کو که‌س و کاریان ئاگادار بکه‌ینه‌وه. دایکی سه‌رکه‌وت دوا‌ین ماچی کوره‌که‌ی کرد و له‌سه‌ر لاشه‌که‌هه‌ستا و سه‌یریکی باجی گولچینی کرد، که هیشتا قولی هه‌ر به‌ده‌سته‌یه‌وه بوو.

سه‌رکه‌وت و باوکی تییر له ئامیزی یه‌کتردابوون. تاسه‌ی چه‌ندین ساله‌ی خوشه‌ویستیان به بۆن و ماچ و هه‌ناسه‌ی یه‌کتر شکاند. سه‌رکه‌وت و باوکی و مامه‌ پیره، هه‌ر سیکیان به ناو باخ و کانیه‌ بچوکه‌کاندا ده‌رۆشتن به‌ره‌و ناوه‌وه‌ی شاره‌ ئه‌رخه‌وانیه‌که. کانیه‌ وردیه‌کان ئاوکی سپی بیگه‌ردیان لییه‌ده‌قولا به تامی شه‌رابیکی رۆحی کۆن ده‌چوو. جامولکه‌ی په‌نگ شه‌رابی بچوک له که‌نار کانیه‌کان دانرا بوون. سه‌رکه‌وت سه‌رنجی بلقه‌ سپیه‌ چکۆلانه‌کانی ده‌دا. دیمه‌نه‌کان هه‌مووی بۆ سه‌رکه‌وت تازه و نه‌بینراو بوون. شتیکی نه‌بوو له‌و شاره‌دا که ئه‌و به‌ قولی سه‌رنجی نه‌دات. باوکی ده‌ستی بۆ جامولکه‌ شه‌رابیه‌کان برد و له ئاوی کانیاوه‌که سه‌ر و جامولکه‌ ئاوی رۆن و بیگه‌ردی تام و چیژ شه‌رابیان به‌ ده‌م رۆشته‌وه‌ قوم قوم نۆش ده‌کرد و به‌ره‌و دامینی گرده‌که‌ی به‌رامبه‌ریان که‌که‌وتبووه‌ فه‌راغ شاره‌وه‌ ده‌رۆشتن. دامینی گرده‌که‌ هه‌تاکو به‌ره‌و خوار گولی په‌نگاوپه‌نگ، به‌رز و نزم له شیوه‌ی شه‌پۆلی ده‌ریادا رپوا بوون و سه‌مایان ده‌کرد.

پیاویکی نورانی ده‌م و چاو پری میهره‌بانی قاره‌مان، له‌ گه‌ل کابراه‌که‌ی سه‌ر و ریش سپی «پیره‌مێرد» ی چست و چالاک و گورج و گۆلدا راوه‌ستا بوون. پیاویکی له‌وان گه‌نجتر توانا و گه‌وره‌یی زۆری پپوه‌ دیار بوو، زۆر به‌ لوتفه‌وه‌ گوپی بۆ قسه‌کانی ئه‌وان راگرتبوو، پیاویکی «صالح» و به‌هره‌مه‌ند دیار بوو. سه‌رکه‌وت سه‌رنجی پیاوه‌ قاره‌مانه‌که‌ی زۆر ده‌دا وه‌ک پێشتر ناسیبییتی و ئیستا شیوه‌ی بکاته‌وه‌. مامه‌ پیره‌ی هاوپی سه‌رکه‌وت به‌ زه‌رده‌خه‌نه‌وه‌ که‌ په‌یمانی خۆی بردبیته‌ سه‌ر.

_ له‌ میژه‌ چاوه‌پوانی بینینی مامه‌ یاره‌ی، ئه‌وه‌ مامه‌ یاره‌ی قاره‌مانه‌ راوه‌ستاوه‌. ئیستا به‌ هه‌ردوو ئاواته‌که‌ت گه‌شتیت.

بینینی مامه یاره و باوکت، ئیتر من لییره‌دا به جیتانده هیلم و ده‌رۆم.

مامه پیره‌ی هاوړپیی سه‌رکه‌وت رۆشت. سه‌رکه‌وت هه‌ر سه‌رنجی سیمای پر له شکۆی ئه‌و سئ پیاوه‌ی ده‌دا. سه‌رکه‌وت و باوکی چوونه پیشه‌وه له لای ریزه‌سنه‌وبه‌ره به‌رزه‌کانه‌وه راوه‌ستان. ئه‌وان هه‌ر خه‌ریکی گف‌توگۆی خۆیان بوون، باسی گرده‌که‌ی لای خۆیان ده‌کرد که سه‌رتاپای گۆل و «گۆلان» بوو.

پیاوه «پیره‌می‌رده» ریش سپیه‌زیت و وریاکه، رۆژنامه‌یه‌کی به‌لولکراوی به‌ده‌سته‌وه بوو. تکای له مامه یاره ده‌کرد که مۆله‌تی بداتی له سه‌ر گرده‌که ئاگری نه‌ورۆز هه‌لبگیرسی‌نییت. په‌یمانی به‌مامه یاره دا که جوانترین هۆنراوه بو‌نه‌ورۆز بنوسی‌ت و به‌ده‌نگی ئه‌و پیاوه هیمن و به‌هره‌مهند و صالحه بکری‌ت به‌گۆرانی و ببی‌ت به‌ویردی سه‌ر زمانی خه‌لک. گه‌روی به‌رز و ناسکی ئه‌وه که بتوانی‌ت سنوری گوویی خه‌لکی ئه‌م ده‌قه‌ره به‌زینی‌ت و بجی‌ته ناو دل و ده‌رون و می‌شک و هۆشی هه‌موو که‌سیک و بو‌چرکه‌یه‌کیش بی‌ت زاخا و بدات. ئه‌و گۆرانیه‌یه چریکه‌یه‌که چرکه‌یه‌ک ده‌کات به‌هه‌میشه. چریکه‌یه‌ک بو‌مه‌ردوم زاخاوی دل و ده‌رون و هۆش ده‌دات، مه‌له سپیه نازداره‌کانیش بو‌ساتیک له ئاسماندا به‌باله‌کانیان له‌نگه‌ریان به‌خۆیان ده‌گرت، له ناو سه‌دای ئه‌و ئاواز و ده‌نگه‌دا رۆحی خۆیان ئاسوده ده‌کرد.

سه‌رکه‌وت و باوکی هه‌ر گووییستی قسه شیرینه‌کانی پیره‌می‌رده‌که بوون. سه‌رکه‌وت زۆر شادمان بوو به‌بینینی مامه یاره. ده‌رباره‌ی ژیا‌نی خۆیان هیچ نه‌ده‌دوان، وه‌ک ئاگاداری ژیا‌نی به‌کتر بن. چوار په‌پوله ورده هاوته‌مه‌نه‌که هه‌میشه به‌ئاسمانی ئه‌و شاره‌دا له هه‌ل‌ده‌فرین و سه‌مایانده‌کرد. به‌له‌ره‌ی باله‌نه‌رمه‌کانیان ده‌نگی که‌مانیکی ناسکیان بو‌گوویی خه‌لکی

شارهكهدا دهچېرى. خهلكى ئهو شاره خولياى ئاوازهكانى ئهو چوار پهپولهيه بوون. ئهوانيش زور «كارزانانه» له پيناوى خوښى و جوانى خهلك و شارهكهدا «فرمانه» كانيان جيپهجي دهکرد.

سهركهوت و باوكى ورده ورده له گردهكه دووركهوتنهوه و بهرهو خوار و ناو جهرگه كۆلانهكان و شارهكه دهپوشتن. خانووهكان ديمهنيكى قهشهنگ و جوانيان ههبوو، كۆلانهكان پاك و خاوين بوون. پهنجهره مالهكان بهرامبه به يهكترى بوون، شوشه سپيهكانى پهنجهرهكان وهك ئاوينه ژورى يهكترى تيدا ديار بوو. كهس له كهس به گومان نهبوو، كهس تهماشاي پهنجهره ئهويتري نهدهکرد. كۆلانهكان دوو ريزه خانوى بهرامبه به يهكتر بوون، بهلام ههزارهها ديمهنى جوان و تازهيان به سؤماى چاوى ئهودا دهدا. گهشتنه ئهو سهري كۆلانهكه، بؤنى كوليرهى گهرم سهرتاپاي كۆلانهكهى پر كردبوو، به بؤنى كوليره گهرمهكه ههستى به برسيتى كرد. له كۆلانهكه دهرچوون، تهنوريكى گهره پپر له پشكوى گهشاوه جوش درا بوو. پياويكى سهر و سيما نورانى و ميهرهبان، به دهست و پهنجه پپر له خيّر و بهرائهتهكانى، نانى گهرمى له ناو تهنورهكه ده دههينا و ههر كهس بهو كۆلانهدا رت ببوايه كوليرهيهكى گهرمى دهدايه. بؤن و بهرامهى كوليرهكه مروقى دهخسته سهر ههواى برسيتى و ههمان كاتيش پپى تير دهبوو. سهركهوت هيشتا پارچهيهك له كوليرهكهى نهخوارد بوو بؤن و بهرامهى سهه جار تيرى كرد. به دم پوشتنهوه ئاورپىكى لهپياوه ميهرهبانكهى سهر تهنورهكه دايهوه وله دلى خويدا گوتى، ئاخو كيپيت؟ نانهكهى ههر به دهستهوه بوو، سهرنجى بلقه گهره ههئاوساوهكانى دهدا و بيري وهك كوترىكى سپى ههلفرى بؤناو دنيا فراوانهكهى بيرهوهرى و كهوته سهر ههواى ئهو

رۆژەى له گەل ھەردووكمان پېكەوہ به يەكك له ناو كۆلانەكانى شارددا دەرۆشتين بۆ سەردانى برادەريكى مەسيحيمان. مائيان له يەكك له كۆلانە مەسيحيهكان بوو. سەركەوت بۆ يەكمجار بوو ئەو ماله و ئەو برادەرهى من ببينيت. من پيشتر باسى ھەلۆيستي بەرزى برادەرهكەم بۆ سەركەوت كردبوو. ئەو كاتەى كە ھەر سيكمان له مائيان دانىشتبووين، زەنگى كەنيسەكەى تەنشتيان ھەموو مالهكەى پرکرد.

ئەو دەمەى دايكى سەركەوت چيرووكى ئەو دیدارهى بۆ دەگيرامەوہ، ئەو رۆژەم باش لەياد مابوو ھەردووكمان پېكەوہ چووين بۆ مالى ئەو برادەره مەسيحيهمان.

برادەره مەسيحيهكەمان بە بيستنى زەنگە گەرەكە سەيرى ھەردووكمانى كرد، وەك بيهوييت چيرووكى ئەو زەنگەمان بۆ بگيرپتەوہ:

_ كەنيسەكە زۆر نزيكى مالى خۆمانە، بۆيە دەنگى وا گەرەيە. له پشت مالى خۆمانەوہيە، كەنيسەيەكى گەرەيە، زۆر له ميژە دروست كراوہ. ئەم خانووى ئيمەى تيدا دەرزين، خانوى باپيرم بووہ له گەل كەنيسەكەدا پېكەوہ دروستى كردون. خۆيشى ھەر لەم خانووەدا ژياوہ. ئەو وينەيەى بە ديوارەكەوہيە، ئەوہ وينەى باپيرمە، پياويكى زۆر ميھرەبان و خيرخواز و دەست و دلپاك و بەخشندە بووہ، بە تايبەتى كاتى كارەسات و ليقەومان و گرانى كە بە سەر ئەم شارەدا ھاتوہ.

بە دەم نانى گەرم خواردنەوہ دەرۆشتن، جاريكى تر ئاورى بۆ پياوہ ميھرەبانەكە دايەوہ. ئەمجارە ويستى بگەرپتەوہ بۆ لای پيى بلت كە تۆ ئەو كەسەيت، بەلام دوور كەوتبوونەوہ.

پيش ئەوہى بگەنە سەر شەقامەكە، باوكى باسى ئەو شەقامەى بۆ دەكرد كە تەنھا جۆگەلەيەكيشى تيدا نيە، بەلام كەشتيبەكى گەرەى پر لە پياوى مەعقول و قوتابى بە توانا و

زانا و دانای دواروژی تیدایه. سه رکهوت قسه که ی باوکی به لاهه
سهیر بوو، که شتییه که له شه قامیکدا جیگای پرسیار بوو.
_ شه قامی بی ئاو گونجاوه، به لام ئه و که شتییه به بی ئاو چوون
گه شتوتته ئه و جیگایه؟

_ ئیستا ده گهینه شه قامه که، که شتییه کی گه وره ده بینین به
بی ئه وه ی ئاو یان روبریک له شه قامه که دا هه بیته.
کو تایی کو لانه که بیان بری و گه شتنه سه شه قامه که.
شه قامیکی باریک جگه له و ژن و پیاوه بهرگ سپیانه، بالنده ی
هه مه جوور و په رسپی به که ناری شه قامه که وه بوون. سه رکهوت
هیشتا پارچه یه که له نانه که ی به ده سته وه مابوو، ورد وردی کرد
و بلاویکرده وه بو بالنده کان. ئه وه یه که مجار بوو جگه له
جامولکه ئاوه که ی کانیه که شتیکی تر بخوات. له و شاره
ئه رخه وانیه دا نه که س بالنده کانیه ده خوارد، نه هیچ
بالنده یه که پیویستی به خواردنی مرۆقه کان بوو. به شه قامه که دا
چوونه خواره وه، له دوره وه که شتییه که ده رکهوت، که شتییه که له
شیوه ی هو لیکدا بوو. له ناو که شتییه که دا به ریز کورسی دانرابوو،
ته خته ره شیکی پان هه لواسرا بوو، له پولیکی قوتابخانه یه که
ده چوو، به وینه ی قوتابخانه یه که بچوک ده چوو. قوتابیه کان
هه موو جووربوون. پیاویکی قسه زانی زمان شیرین وه که ماموستا
خهریکی وانه گوته وه بوو. چه ند کورسیه کیش چوول بوو، وه که
هیشتا هه موو قوتابیه کان نه هاتین. به یادی قوتابخانه ی
ئیواران، سه رکهوت ئاره زوی بوو له سه ره یه کی که له کورسیه کان
دابنیشیته و گوئی له وته شیرینه کانیه ماموستا بگریته.
قوتابیه کان ماموستا که ی خو یان به مه لا ناو ده برد، مه لاش بوو
خوی پیاویکی دانا و لیهاتو زانسته په ره روهر بوو. که شتییه کی گه وره
له که ناریکی بی ئاو دا له نگه ری گرتبوو. سه رکهوت گومانی له لا
دروست بوو، چوون بی ئاو ئه م که شتییه گه شتوتته ئیره؟

_ زۆر ئاسانه به بی ئاو بگاته ئیره، چونکه هەر لیڤه دا دروست کراوه .

_ کهواته ده بیټ هەر لیڤه دا بمینیتتهوه، چونکه توانای پوشتنی به هیچ لایه کدا نییه .

_ وایه سه رکهوت تو راست ده کهیت، به لام خاوه نه کهی ئه و مه لایه یه وهک تو بیر ناکاته وه . ئه و چاوه پروانه لافاو یک هه لبستیت و که شتی کهی سه ر ئاو بکه ویت، ئه ویش دوا جار گه شتی بکات بو لوتکه ی ئه و چیا یه ی پشت شاره که ها، ها لیڤه وه دیاره، دوا هه واری خو ی له ویدا هه لبات .

سه رکهوت به سه رنجه وه گو یی بو باوکی راگرت بوو، به هیواشی سه ری له قاند و له بهر خو یه وه گو تی، ده بیټ که شتی کهی «نوح» بیټ، چاوه پروانی توفان ده کات . زۆر ئاره زوی بوو قسه له گه ل ئه و مه لا زانست په روه ره دا بکات، به لام ئه وان سه رقالی وانه خو یندن بوون .

قوتابخانه که که وتبووه خواروی شه قامه که وه . شه قامه که به ره و خوار هه تا کو گوڤه پانه گه وره کهی ناوه راستی شاره ئه رخه وانیه که در یژ ببووه و له ویدا کو تای پی ده هات . ئه وه گوڤه پانی شار بوو که چه ندین شه قامی تری له هه ر چوار لاره ده هاته وه سه ر . کات دره نگ بوو، که چی وهک به ره به یانکی زوو ده هاته بهر چاو . شه ونمی سه ر په ره ی گو ل و گه لاکان هیشتا مابوونه وه، پی ده چوو هه تا هه تایه هه ر به ته ری به سه ر گو له کانه وه بمیننه وه . شار بی ده نگ وهک که سی تی دا نه بیټ . بالنده ورده کانی که نار شه قام و سه ر لق و چلی دار و گو له کان به فری باله چکو له کان یان شنه ی بایه کی فی نکیان به سه ر گو له کاندایه خش ده کرد و به هیواشی له ره ی ده خسته په ره ناسکه کانی گو له کان . چوار په پوله نازداره هاوته مه نه کان، هه میشه به سه ر ئاسمانی شاره که وه به له ره ی باله کان یان

ئاوازی مهستیان دهچری. ئەو شارە ئەرخبهوانیه به بی مندال بوو، پهپوله و چۆلهکهکان مندالی دایکهکان بوون، کۆریهه ئافرهته میهرهبانهکانی ئەو شارە ئەرخبهوانیه بوون.

گهشتنه ناوهراستی گۆرهپانهکه، کهسیان نهبینی، چۆل و هۆل وهک خهلهکهکه بزائن که کهمیکی تر کارهساتیک رودهدات. ویستی له باوکی بپرسیت، بۆچی وا چۆله؟ پیاویک لهو بهروهه راوهستا بوو، له بهر دەم ده رگا گهورهکهدا که پشتتهوهی ههوشهیهکی گهورهی هیندهی سهرایهک ده بوو. پیاویکی تاک و تهنها و «بی کهس» بوو. وهک چاوهپوانی راپه رینیکی گهوره بکات، سنگی ده رپه راند بوو. پیاویکی تهنها وهک خاوهنی ئەو سهرا و گۆرهپانه بیته، به شانازییهوه گوپی بو دهنگی بالندهکانی ئاسمانی ئەویدا هه لخت بوو. به تهنها چاوهکهی ده پراوانیه هه موو شارە ئازیزه که بی و به دلّه گهوره کهی ئاگاداری هه موو کهس بوو، وهک کهسی هه موو کهسیک بیته، به لام خوی بی کهس بوو، کهس کهسی ئەو نه بوو، تهنها و تهنها راوهستا بوو. بالندهکان به سه ر سه رییه وه جریه ویان بوو، ئەویش وهک له راپه رینیکی سه رکه وتودا گه رابیتته وه، گۆرانی بو ئاوا بوونی وهتهن و خاکی گه وههر و ئاوی که وسه ریی ده گوت.

گۆرانی ده چری و هه وای سه ر به رزی هه لده مژی و سنگی قاره مانیتی ده رده په راند. پیاویکی تهنها، پیاویکی نه مر و قاره مان.

شاریکی ئەرخبهوانی قه شه ننگ. رهنگی ههورهکان تیکه ل به رهنگی دار ئەرخبهوانهکان ببوو. گو له کان سپی و هه مه رهنگ بوون. مه ردومه کان هه موو ئەو که سانه بوون که دنیای جوانیان خو لقاند بوو. ئەو که سانه بوون که دیاریه پیروژهکانی خویان له لا گه وه و گرنگ و به به ها بوو. ئەو که سانه بوون به ویزدان ده یابینی و ده یان بیست و بیریان ده کرده وه. شاریکی زۆر هیمن

بوو. هیمنتر له هه موو جیگایه ک. ئه و شوینه بوو که مرۆقه کان یه کترین خۆشه ویست. ئه و شاره بوو به بی دهسه لاتی مرۆف و یاسای دهستکرد، به ریوه دهچوو. کهس له کهس نه ده کهوت و مرۆف ههتا ههتایه ئاسوده ده بوو.

ئه و کاته ی ئه مان گه شتنه لای پیاوه ته نیا که، ئه و هه ر خه ریکی وتنه وه ی گۆرانیه کانی بوو بو و ته ن. سیمای چۆلی شاره که له ناکاو گۆرا بو پپچه وانه که ی. له پشت پیاوه که عه شاماتیکی زۆر له خه لک به به رگی سپیه وه را وه ستا بوون، هه موویان خه لکی میهره بان و قاره مان بوون، ژن و پیاو بوون. کورپکی باریکی لاواز به جهسته، به لام جوامیر به هه لسوکه وت و قاره مان له خۆ به خشیندا له گه ل لاویکی تردا که وه ک «هه لۆ» له پپیش خه لکه که وه بوون، چه ند په له یه کی سور به سه ر سنگیانه وه بوو. زۆر به په رۆشه وه سرودی پیاوه ته نها که بیان ده گوته وه. پیاوه که له پپیش هه موویانه وه بوو. کورپه لاواز و «سیس» و ئه وت ریش که وه ک «هه لۆ» بوو له پپیش عه شاماته که وه بوون و هه ر هه مووشیان به دوا ی پیاوه که دا ده رۆشتن. سه رکه وت و باوکیشی دوراودور له گه لیاندا ده رۆشتن. له جیگایه ک به رامبه ر به چوار تارمایی که شوینیان له مان به رزتر بوو، را وه ستان. چوار تارمایی سه رتاپا سپی له ریزی یه کتر بوون. خه تیکی سوری بازنه ی به ملیانه وه بوو. له به ر ده م هه ر چواریاندا ته نها قه له م و په ره یه ک هه بوو، به سه ر شانی هه ریه کیکیانه وه ئه ستیره یه کی ره نگ ئاگرین ده دره وشایه وه. ئه و پیاوه بی که سه ی پپیش عه شاماته که، کاغه زه که ی ده ستی خۆی که ئیسیپاتی قاره مانیتی ئه وان و بوونی قه ومه که ی بوو له جیگای کاغه زه که ی ئه وان داینا و کاغه زه که ی به رده می ئه وان ی هه لگرت. ئه و کاته ی که کاغه زه نوسراوه که ی که پر بوو له

ئامۆژگاری و بۆ خه‌لکه‌که‌ی خوینده‌وه، بیده‌نگترین و هیمنترین کاتی ئه‌و شاره بوو.

سه‌رکه‌وت ئاره‌زوی بوو هه‌تا‌کو زووه ئه‌و جیگایه جیبه‌یلن بۆ ئه‌وه‌ی پرسپاری ئه‌و چوار که‌سه له باوکی بکات. سه‌رکه‌وت تامه‌زرۆو په‌له‌ی پرسپاریک بوو، ده‌نا هه‌زار و یه‌ک پرسپاری هه‌بوو ده‌رباره‌ی هه‌موو ئه‌و شته تازانه که ده‌هاتنه به‌ر چاوی له باوکی بکات. ئه‌م هه‌زار و یه‌ک پرسپاره‌ش ناکریت و زه‌حمه‌ته. ئه‌و پرسپاره‌ی به‌ لای سه‌رکه‌وته‌وه گرنگ بوو که بیزانی، ئه‌و چوار تارماییه بوو که ئه‌وانه کۆ بوون؟

_ سه‌رکه‌وت، چیرۆکی ئه‌و چوار که‌سه دوور و درێژه. نه‌ینیه‌کانی ئه‌م شاره ورده ورده له لات ئاشکرا ده‌بن و هه‌موو شتیک ده‌رباره‌یان ده‌زانیت. ئه‌وه‌ی که ئیستا گرنگه پیت بلیم، ئه‌وانه چوار که‌س بوون که رۆحیان پرپوو له جوانی و مه‌عریفه‌ت و ئازایه‌تی، پر له گه‌وره‌یی و «عیزه‌ت» و پیرۆزی و «قودسی» پر له به‌خشه‌نده‌یی و «خیر» و به‌رائه‌ت، پر له گیان‌په‌روه‌ری و «خۆشه‌ویستی».

له سه‌ره‌تاوه هه‌موو ئه‌و ماوه‌یه‌ی سه‌رکه‌وت و باوکی پیکه‌وه بوون، که‌متر پیکه‌وه قسه‌یان ده‌کرد و پرسپاریان له یه‌کتی ده‌کرد. هه‌موو دیمه‌نه‌کان له به‌ر دیده‌ی سه‌رکه‌وته‌دا نوێ بوون، ئاره‌زوی زانیی هه‌موو شته‌کانی بوو. باوکیشی وه‌ک هه‌موو که‌سیکی ئه‌و شاره ئه‌رخه‌وانیه ئاگاداری که‌سه‌کانی‌تر بوو که جیبه‌یشتبوون، ئیتر پێویستی به‌ پرسپاری نه‌ده‌کرد ده‌رباره‌ی سه‌رکه‌وت و دایکی.

ئه‌و جیگایه‌یان جیبه‌یشته که چوار تارماییه سپیه‌که‌ی لیبوو. به‌ره‌و خوار رۆشتن. به‌ درێزایی رپگاکه‌یان هه‌میشه خه‌لکی روخۆش و میهره‌بانیان پیده‌گه‌شت. خه‌لکیکی زۆر له ژن و پیاو به‌ره‌و لای ئه‌و ده‌رگا گه‌وره‌یه ده‌رۆشتن که دوو ده‌رگای‌تر به‌لای

پاست و چه‌پدا به نه‌خشی جوان رازا بوونه‌وه. سهر و ههرسی
دهرگا که شیوهی که‌وانه‌یی بوو که وهک گومه‌زیک دههاتنه بهر
چاو. نزیک دهرگا گه‌وره‌که بوونه‌وه، ئافرتیک له پیش ئه‌ماندا
چووه ژوره‌وه. رۆزانی مندالی خوی بیر که‌وته‌وه که له گهل
دایکیدا بوو. ته‌زویه‌ک به له‌شیدا هات، چه‌ند هه‌نگاوێک له
باوکی دواکه‌وت، وهک چاوه‌پوان بیت باوکیشی وهک دایکی په‌لی
بگریت بو ژوره‌وه که دلنیا‌یی بکات ئه‌وانه‌ پیاو چاکن. له جیگای
خوی پاما، بیری سه‌رده‌می مندالی و بیری دایکی که‌وته‌وه. له‌وه
شاره ئه‌رخه‌وانیه‌دا مرۆقه‌کان توانای ئاگاداری ژیا‌نی ئه‌وه
که‌سانه بوون که پیشتر له گه‌لیاندا بوون، دیمه‌نه ره‌نگاو‌ره‌نگ و
جیاوازه‌کان ئه‌میان سه‌رقال کردبوو. سه‌رکه‌وت له پیش
دهرگا که‌دا ههر پاره‌ستا بوو. باوکی ئاورپیلیدا‌یه‌وه، زانی بیر له
شتیک ده‌کاته‌وه، که‌میک چاوه‌پوانی کرد.

— سه‌رکه‌وت، بوچی پاره‌ستایت؟ بیر له چی ده‌که‌یته‌وه؟

— بیر له‌وه ده‌که‌مه‌وه له‌وه کاته‌وه‌ی له گهل تودام له‌م
شاره‌دا، نه‌هه‌والی دایکمت پرسیه‌وه، نه‌پرسیاریکی‌ترت
ده‌باره‌ی ژیا‌نمان کردوو ئه‌وه ماوه‌یه‌ی له ئیمه‌ دوور بوویت.
— له‌وه رۆژه‌وه‌ی ئیه‌وه‌م جیه‌یشتوووه و هاتوووم بو ئه‌م شاره
ئه‌رخه‌وانیه‌، هه‌میشه ئاگاداری ئیه‌وه بووم هه‌تا‌کو توش
گه‌شتووته ئیره و ئیستاش ئاگاداری دایکتم وهک چون تو
ئاگاداری دایکت و شاره‌که‌تی. ئیتر چ پیه‌ویست به پرسیار کردن
ده‌کات. له سه‌ره‌تاوه بو ئیره هاتوویت، پشوت نه‌داوه و هه‌میشه
ده‌رۆیت و به سه‌رنجه‌وه ده‌پوانیت. ههر ته‌نها ئه‌مرۆ لیره
نابیت، ئیره جیگای کۆتای بی‌کۆتایته. په‌له‌مه‌که!!
پیه‌پاده‌گه‌یت هه‌موو شتیک بزانی‌ت و هه‌موو شوینیک و هه‌موو
که‌سیک به سه‌ر بکه‌یته‌وه.

سه رکهوت له ناو ده رگا که دا هه ر پاره ستا بوو، سه رنجی ده رگا و دیوار و هه مو شوینیکی ده دا.

له ناو هه وشه که دا خه لگیکی زوری میهره بان هه بوون. زۆر بهی ئافره ته کان به ره و هۆله گه وره که ده رۆشتن که که وتبووه سه روی هه وشه که. پیاویکی جوانی میهره بان که سۆز و نور و سومعت له رووی ده باری له ناو هۆله که هاته ده ره وه، پیاویکی له سه ر خۆ هه ر له سه ر کرده یه کی راسته قینه ده چوو. سه رکهوت هه ر زوو ناسییه وه، زۆر جار وینه ی ئه و پیاوه شکۆمه نده نه مره ی بینبوو.

زۆر بهی خه لکه که به ره و ناو هۆله که ده چوون بو سه ردانی ئه و پیاوه ی له ناوه وه هه موو هۆله که ی پر کردبوو له نور و پوناکی.

سه رکهوت سه رنجی هه وشه و خه لکه که ی ده دا. هه وشه که پر بوو له مه ردومی میهره بان و پیرۆز و نورانی. سه ر دیوار و هه وشه و شوینه به رزه کان چۆله که و بالنده ی هه مه ره نگ و کۆتری په ر شینی پیوه بوو. ئافره ته کان له زمانی چۆله که کان ده گه شتن، وه ک مندالی خۆیان ده یاندواندن.

ئاویکی پونی بیگه رد له ناو هه وزه گه وره که دا له چه ند لایه که وه ده هاته خواره وه. دووه م جار بوو له و شاره ئه رخه وانیه دا له و ئاوه رۆن و تام شه رابییه بخواته وه.

له و سه ری هه وشه که دا مه دره سه یه ک هه بوو. ده نگی قوتابییه کان ده گه شتنه لای ئه مان. سه رکهوت زۆر خولیا ی بینینی قوتابخانه که و قوتابییه کان بوو. قوتابخانه یه کی ساده بوو، به لام پیشکه وتوترین «مه دره سه» بوو. قوتابییه کان هه موو پیاوی زانا و عالم و هه لکه وتوو بوون. مامۆستاکه ی خۆیان بانگ ده کرد «ئه فه ندی». تکایان له ئه فه ندی ده کرد به یادی جارن ته نها یه ک ده رسی تریان پییلئیت. ئه فه ندی وه ک هه موو خه لگی ئه و

شاره ئەرخه‌وانیه، پوخۆش و میهره‌بان بوو، مامۆستایه‌کی چست و چالاک و زیره‌ک بوو، پیاویکی پیر له عیلم و مه‌عریفه‌ت بوو، ئه‌فه‌ندییه‌کی پاک و خاویین و به‌ئهدهب و زانست دۆست بوو. ماوه‌یه‌کی کورت گوئیان له‌و مامۆستایه‌گرت، به‌یادی جاران وانه‌یه‌کی‌تری به‌قوتابیه‌ زاناکانی گوته‌وه.

سه‌رکه‌وت هه‌موو گیانی خوۆشی و به‌خته‌وه‌ری بوو، دنیای زۆر به‌ جوانی له‌ به‌رچاو بوو، هه‌موو مروۆفه‌کانی خوۆشده‌ویست. سه‌هیری جل و به‌رگه‌ پاک و خاویینه‌ سپیه‌که‌ی به‌ری خوۆیده‌کرد. فه‌رحی و فه‌خر و سه‌رفرازی به‌ ده‌رونیدا ده‌هات.

ئه‌و جیگا و هه‌وشه‌یه‌یان به‌جیه‌یشت و هاتنه‌ ده‌روه، شه‌قامه‌که‌ی ته‌نیشت ئه‌و جیگایه‌یان گرت و به‌ره‌و سه‌روه‌وه‌ رۆشتن. سرووه‌یه‌کی فینکی ده‌هات، میوه‌ی داره‌کانی سه‌ر ریگاکه‌ هه‌تاکو ناو ده‌ستی خه‌لکه‌که‌ شوپربوونه‌وه. به‌ دم رۆشتن و قسه‌ کردنه‌وه جار به‌ جار به‌ جار به‌ جار له‌ میوه‌ی داره‌کانیان ده‌خوارد. هه‌تاکو به‌ره‌و سه‌روتر ده‌رۆشتن، ریگاکه‌ پرتتر و چرتتر جوانتر ده‌بوو له‌ دیمه‌نی دار و کانی و بالنده‌ و ئاسک. سه‌رکه‌وت ئاره‌زوی بوو هه‌تاکو کۆتایی ریگاکه‌ برۆن. جیگایه‌کی زۆر دلگیر بوو، دیمه‌نه‌کان پارچه‌ به‌ پارچه‌ جیاوازتر و یه‌ک له‌ ویتتر جوانتر بوو. دار میوه‌ هه‌مه‌ جوۆره‌کان و گول و کانی و قه‌لبه‌زه‌ی ئاو و هه‌لبه‌زه‌ی ئاسکه‌کان هه‌موو سه‌رنج و هه‌ستی سه‌رکه‌وتیان بزواند بوو. سه‌رکه‌وت داوای له‌ باوکی کرد، هه‌تاکو ئه‌و سه‌ری ریگاکه‌ برۆن.

— توۆ چۆن ئاره‌زو ده‌که‌یت، وا ده‌که‌ین. به‌لام شوینه‌کان زۆرن و توۆش خولیا‌ی بینینی هه‌موو که‌سیک و هه‌موو جیگایه‌کت هه‌یه. هه‌ر ئه‌مروۆ لیڤه‌ نابیت، ئه‌م شاره‌ ئه‌رخه‌وانیه‌ جیگای کۆتایی و هه‌تاهه‌تایته. ئیستا تاکو کۆتایی ئه‌م ریگایه‌ ده‌رۆین که

کانیهکی گه وره ی پر له ئاسکه و هه موو ئه و کهسه میهره بان و پیاو چاکانه ده بینیت، که بو یه که مجار له ویدا هه واریان هه لدا. سه رکهوت به ناسینی کهسه میهره بانه کان دلخوش ده بوو. تامه زرۆی بینینی هه موو جیگایه کی بوو، بو ئه وه ی به شیوه یه ک له شیوه کان بگاته لای دایکی و هه موو شته کانی بو بگپریته وه. به قه راغی ریگاکه دا به ته نیشته دار میوه کاندای به ره وه سه ره وه ده رپوشتن. خه لکی روو خووش و میهره بان به لایاندا به ره وه سه ر و به ره وه خوار تیده پهرین. پیاویکی جوانی ساده و پاک و میهره بان له ژیر دار گیلاسیکدا، گیلاسی رووسوری ده خواردو شه رابی سه روهری نووش ده کرد. سه رکهوت بو یه ک جار له زینداندا وه ستای به مردویی بینینی بوو، شیوه ی روخساری هه ر له به ر چاویدا بوو. ئه و پیاوه قاره مان و ئیسک سوکه سه ری له سه ر شانی ماموستا دانا بوو، وه ک خه وتبیت وا بوو .

به ره وه سه رو ده رپوشتن و بالنده بچوک و ره نگا وره نگه کان و چوله که سپیه کان به سه ر سه ریاندا باله فری و جریوه جریویان بوو. له و شاره ئه رخه وانیه دا کهس پپویستی به کهس نه بوو، کهس به رامبه ر به هیه شتیک ئیجبار نه بوو، کهس له به ر ده م که سدا زه لیل و زالم نه بوو. مروف به زور پپویستی به هه تاو و سیبه ر نه بوو. نه هیلاکی چاوه پروانی هه وانه وه و خه و بوو، نه خه وتوو ده گه شته به ئاگابوون. شاریکی هیمن و بیخه وش. کهس له کهس نه ده کهوت. کهس له کهس بیزار نه بوو. نه سه رکرده هه بوو، نه درۆزن، نه خاوه ن زهوی و ملک و مالی زور هه بوو، نه قومارخانه و نه قومارچی. ئای له و شاره قه شه نگه، کی پپی ده گات؟ چۆن پپی ده گهیت؟

ورده ورده له گه ل بالنده کاندای ریگاکه یان به ره وه کو تایی ده بری. هه موو هه نگاویک دیمه نیکی دل فرینیان جیده هیشت و به دیمه نیکی رازاوه تر ده گه شتن. له بیر دایکی و هاو پیکانیدا بوو،

له بیرى شاره‌که و سروشتدا بوو. له دووره‌وه تارمایی په‌رییه‌کی نازدار ده‌رکه‌وت. هه‌نگاو به هه‌نگاو تارماییه‌که له شیوه‌ی کچیکی راستیدا ده‌رده‌که‌وت. سه‌رکه‌وت به چاوه‌کانی سه‌یری په‌رییه نازداره‌که‌ی ده‌کرد و بیر و خه‌یالی‌ئیشی له لای سروشت بوو. چه‌ند جارێک ویستی بانگی بکات «سروشت، سروشت». ئه‌و کچه شیوه په‌رییه نازدار و قه‌شه‌نگه‌ش، به‌رامبه‌ر به سه‌رکه‌وت ده‌هات. ورده ورده له یه‌کتری نزیک ده‌بوونه‌وه. هه‌ر هه‌نگاو یکیان به‌رامبه‌ر به یه‌کتر دوو هه‌نگاو له یه‌کتری نزیک ده‌بوونه‌وه. به جوړیک به‌رامبه‌ر به یه‌کتر نزیک بوونه‌وه، هیچ نیوانیکیان نه‌ما و له ئامیزی یه‌کتردا ئاویتته بوون. په‌پوله و بالنده‌کان به جریوه و گورانی و نه‌غمه‌ی پر له ئاواز و فرپی باله ره‌نگاله‌کانیان به سه‌ر سه‌ریانه‌وه سه‌مایان ده‌کرد. سه‌رکه‌وتیش بو یه‌که‌م جار له گه‌ل ئه‌و په‌رییه نازدار و قه‌شه‌نگه‌دا له ناو چیژیکی خوایی په‌یوه‌ست به مروقه میه‌ره‌بانه‌کان له و شاره ئه‌رخه‌وانییه‌دا له یه‌کتری ئالان تا کو تیر تیر ئاسوده بوو.

ماوه‌یه‌ک به سهر نه‌مانی سهرکه‌وتدا تیپه‌ری، ده‌نگوباسی په‌یوه‌ندییه رۆحیانه‌که‌ی نیوان خۆی دایکی له‌ناو خه‌ل‌کدا بلاو بووه‌وه، به تاییه‌تی له‌ناو کۆلان و هاو‌پیکانیدا. من له‌سه‌ره‌تادا به‌و دیارده رۆحیانیهم ده‌زانی له‌ئه‌نجامی چرپوونه‌وه‌ی خۆشه‌ویستی نیوان دوو‌که‌سدا له‌داب‌را‌نیکی کتوپ‌دا به‌رجه‌سته‌ده‌بیته، به‌تاییه‌تی نیوانی دایک و مندا‌له‌که‌ی. وه‌ک که‌سی‌کیش نزیک به‌وان، ئاشنای ناخی دایکی ببووم به‌رام‌به‌ر به‌ سهرکه‌وت. نه‌ینییه هه‌لو‌اسراوه‌که ئه‌وه‌بوو، جگه له‌دایکی که‌سیتر ده‌نگی سهرکه‌وتی له‌گه‌روی هه‌یج بالنده‌یه‌کدا نه‌ده‌بیست. ره‌نگه ئه‌و حالته نه‌ینیترین دیارده‌کانی گه‌ردون‌بیته، هه‌رچه‌نده گه‌رانه‌وه‌ی له‌سه‌ر زاری منه‌وه بو خه‌ل‌ک‌یت‌ر زۆر ئالۆزبوو، به‌لام نه‌شم‌ده‌توانی له‌گه‌ریگه‌ری چاوه‌کانی دایکی سهرکه‌وت خۆم رزگار‌بکه‌م که ته‌واو پۆخ و ده‌رونی داگیرکردبووم، به‌تاییه‌تی کاتی گه‌رانه‌وه‌ی دیداره‌کانی نیوانیان. نیگا‌کانمان به‌چه‌شنیک ئاو‌یته‌ده‌بوون منیش ده‌که‌وتمه ناو حه‌قیقه‌تی روداوه‌کان. گه‌شتن به‌و حه‌قیقه‌ته‌ خۆ بزرکردبوو له‌واقعی خۆم، ئه‌گه‌رنا هه‌روا به‌ئاسانی مرۆف هه‌ست به‌ په‌یوه‌ندی نیوان دوو‌که‌س ناکات هه‌ر یه‌کیکیان له‌دیویکی ژیانی بالادابن، لیره‌وه ئیتر به‌گومان‌بووم له‌گومان‌کردن به‌په‌یوه‌ندی نیوانیان. په‌وینه‌وه‌ی گومان گه‌شتن به‌راستییه، ئه‌و ده‌مه‌ی منیش ئاو‌یته‌ی دیداره‌کانیان ده‌بووم، له‌واقعی خۆم بیئاگابووم، له‌خۆم بزربووم، که‌چی به‌دل‌نیاییه‌وه له‌واقعی‌شدا هه‌بووم.

لەنيوان گومانو حەقىقەتدا گومانىك ھەيە كەبەرھەمى حەقىقەتە، لەنيوان حەقىقەتو گومانىشدا حەقىقەتەك ھەيە كەبەرھەمى گومانە. رەنگە پەيوەندىيەكانى نيوان زىندو مردو نەينىترىن دياردەكانى گەردوون بىت، نەكەسىكى مردو بەتەنيا دەتوانىت بەرھەمى بەيىنىت، نەكەسىكى زىندو. لەئاويىتەبوونو بەيەكگەيشتنى ئەمدوو پۆحەدا، كاميان دىنەوہ بۆلای كاميان؟ كاميان ديوہكەى ژيانى خۆى جىدەھىلىتو سەردانى ئەويدى دەكات؟ لەنيوان ھەردوو ديوى ژيانى بالادا حەقىقەتەك ھەيە ھەميشە گومانى لىدەكەين، حەقىقەتەك كەھەرگومانىش بەرہو چەقى پاماندەكىشىت.

ئەو ماوہيە من ھەموو پۆژىك سەردانى داىكىم دەکرد. ديدارەكانى لەگەل سەركەوتدا بۆ دەگىرامەوہ. ديدارەكان تەنھا دەنگى سەركەوتبوونو دەگەيشتن بەگوپى داىكى. ئەو دەنگە ئاسودەيكردبوو، دلنيابوو كەكورەكەى لەجىگايەكى زۆر ھىمنداىەو بۆ ھەتاهەتايە ئاسودەو خۆشحالە. ھەموو ديدارە دەنگىيەكانى بۆم دەگىرايەوہ، ھەر لەو پۆژەوہى كە چووین بۆ سەر چالەبەفرەكانو لاشەكەى سەركەوتمان ھىنايەوہ.

داىكى دەيگوت: سەركەوت خۆى رايىسپاردووم ھەرچىيەكم بۆ باسدەكات لەرېگەى بالندەكانەوہ، بۆ ھاورپىكانى بگىرمەوہ. كورپى خۆم، مامۇستاگان، منىش لەتۆ زياتر كەسىك شكنابەم بەدل گوى لەرازی دلّم بگريت. ھەرچىيەكت بۆ باسدەكەم قسەى سەركەوتن، نەك ھى خۆم، بەلكو تۆش لەناو ھاورپىكانت ھەوالەكانى سەركەوت بلاوبكەيتەوہ، ھەتاكو كەس بەرامبەر ديارىيە پىرۆزەكان كەم تەرخەمنەبىتو لەپاش سەفەرى كۆتای ئەم ژيانە، ئەو شارە ئەرخەوانىيەش بەنسىبىيىت. منىش ئەوہى كە دەيگىرمەوہ، ھەر ئەو قسانەن لەداىكى ئەوم بىستوونو

بهناو خه لکدا بلاو بوونه وه، که سه رکهوت له شیوهی بالنده یه کدا بو دایکی گپرا بوونه وه.

* * * * *

له گه ل په ره سه ندنی پیروزی خاک له ناو خه لکدا و ئیشکردن بو ئه و مه به سته، چه که ره ی گه شان وه ی گپکی پیروزی و بچوک له ناو دهر وندا سه ری هه لدا.

خاکیکی داگیرکرا و سیفاتی گه وره یی و پیروزی نزیک به خوای پیوه نامینیت، ئاگره بچوکه که ی دل و دهر و نمان ناگه شیته وه. دایکه کان پیروزیان نامینیت. رۆژانه به به رچاوی خه لکه وه باره شه کان ئازاری دایکه کان یان دها، به نیازی سوکایه تی له ناو بازاردا عه باکانیان له سه ر تور دها. چه نده ها دایکی تر راپیچی زیندانه کان ده کران، هه ر نه بوايه رۆله کان یان له زیندانه کان توند ده کردن و ئه شکه نجه دهران و ئازار و ئیشی به سوپیان ده خسته دلای دایکه کانه وه.

چالاکیه کان بو پیروزی راگرتن و خو شه ویستی و وه فاداری هه ر به و شاره وه رانه وه سنا، په ره ی سه ند بو هه موو شوینه کانی تر. سروشت پیش نه مانی سه رکهوت له نامه که یدا داوای کردبوو که یه کیک له ئیمه بچین بۆ لای و دهر باره ی دیاریه پیروزه کان له گه ل هاورپیکانی ئه و جیگایه یاندا گفتوگو بکه ین.

ماوه یه ک تیپه ری و که سمان نه چووین، سه رکهوت ده سگیرکراو، له زیندانه گیانی سپارد. منیش زور سه ر قالی کاره کانی خو مان بووم، جگه له وه ی مردنی ئه ویش کاریگه ری سه خت و دژواری له سه ر ژیانی من هه بوو، ئیتر منیش نه متوانی سه ردانی بکه م. به نه چوونی هیچ که سیکمان بۆ لای سروشت، ئه و ماوه یه زور بی ئارام ده بییت. به تاییه تی که ده بییستیت باره شه کان خه لکیکی زوریان ده سگیرکردوو. واهه سته کات که

من و سه رکهوت یه کی کمان ده سگیر کرابیتین، یا خود به لایه کمان به سه ر هاتبیت.

ئهو پیریژنه ی که جاران به بیستنی روداوه کان له ناو ماله که ی خویدا توشی ترس و دله پراکی ده بوو، ئهو ژنه ی هه همیشه پیربوو له به رده م هه لویستی کوره که یدا، ئیستا یه کی که له چالا کترین ئافره ته کان و خو پراگر و وره به رز و به هه لویستین که س. ئیتر شتیک نه بوو که توشی دله پراوکی و ترسی بکات. کاتیک نه مابوو به خه م ساردی تیدا بژی. کاریگه ری قسه کانی سه رکهوت له پیش گرتنی بو دایکی به رامبه ر به دیاریه پیرۆزه کانی رۆلی گه وره و گرنگی هه بوو. جگه له وان هه ش قسه نهینیه کانی سه رکهوت، که دایکی له گه روی بالنده یه که وه ده بیست، دلنیایی ده کرد له ئه نجامی هه لویستی وه فاداری بو دیاریه کانی خوا و پیرۆز پراگرتنی خاک، ئهو شاره ئه رخه وانیه ده بیت به جیگا و شوینی کوتایی.

دایک بو خوی یه کی که بوو له دیاریه پیرۆزه کان. ئه وان به پیرۆزی خو یان له پیناوی پیرۆز پراگرتنی خاکدا هه ولیان ده دا. ئه م هه لویسته ی دایکه کان گروتین و هاندانیکی تر بوو بو خه لکه کانی تر. به شداری دایکه کان له چالاکیه کان و خو به خشینیان به خاک په نگدانه وه ی سه رکهوتووی به سه ر خه لکه وه هه بوو. یه کی که له دیاریه پیرۆزه کان رۆح بوو که له دایکدا هه بوو، دایکیش بو خوی دیاریه کی پیرۆز بوو. دایک رۆحی خوی به خاک ده به خشی که خویشی دیاریه کی پیرۆز بوو. ئیدی خه لکانی تر چون بی هه لویست ده بوون.

ئهو رۆزه ی سروشت هه والی مردنی سه رکهوتی بیست، هه ر ئهو رۆزه گه رایه وه. پیس مالی خو یان چوو بو مالی سه رکهوت بو لای دایکی سه رکهوت. دایکی سه رکهوت تازه له ناو بازار گه را بووه وه بو مال هه وه. به رویه کی خوشه وه باوه شی به سروشتدا کرد.

سروش‌ت گیان، وا ده‌زانم سه‌رکه‌وت گه‌پراوه‌ته‌وه که چاوم به تو که‌وتوووه. من خۆم ده‌هاتم بو لات ئە‌گه‌ر تو ش نه‌هاتیدایه، رۆله گیان زۆر خه‌می تو شم بوو.

دایکی سه‌رکه‌وت ده‌یزانی که سروشت هه‌والی مردنی سه‌رکه‌وتی بیستوووه. سروشت خۆی زۆر بی‌ئارام و غه‌مباری سه‌رکه‌وت بوو، ئە‌وه‌نده‌ش خه‌می دایکی سه‌رکه‌وتی بوو. ئە‌وه هه‌ر وه‌ک ژنه‌که‌ی جاران ده‌یناسی ئاگاداری ئە‌وه گۆرانه گه‌وره‌یه نه‌بوو که به سه‌ر بیرکردنه‌وه‌یدا هاتبوو. جیگای سه‌ر سوپمانی سروشت بوو که به‌وه‌ جووره قسه‌ی له‌ گه‌لدا ده‌کات و دلنه‌وایی ده‌داته‌وه.

سروش‌ت وه‌ک هه‌موو کچیکی ئە‌ویندار سوژ و خو‌شه‌ویستی بو سه‌رکه‌وت زۆر بوو. هه‌ر ئە‌وه کاته‌ی دایکی سه‌رکه‌وت له‌ ئامیزی گرت قولپی گریانیکی گه‌وره و به‌ کول له‌ دل و ده‌رونیدا بوو. قسه‌کانی دایکی سه‌رکه‌وت وره‌یه‌کی تری به‌ سروشت به‌خشی. هیواش هیواش قولپی گریان و فرمیسه‌که‌کانی چاوه‌ گه‌شه‌کانی گۆرا بو هه‌نسکیکی کپ و شه‌رمانه‌. ئە‌وه توانای قسه‌ی نه‌بوو، چاوی بریبوووه ناو چاوه‌کانی دایکی سه‌رکه‌وت، وه‌ک چاوه‌روانی قسه‌ی تری لییکات.

— رۆ گیان، با بچینه ژوره‌وه، پیش هاتنی تو له‌ ناو بازار بووم، خه‌لک زۆر گۆراوه، کاره‌کان له‌ گه‌شه و په‌ره‌سه‌ندندان، بیگومان خۆت هه‌موو شتیکت بیستوووه، که‌س نیه له‌ خه‌لکی ئە‌م شاره به‌ په‌رۆش نه‌بیت و هاوبه‌ش نه‌بیت، مه‌گه‌ر هه‌ر ئە‌وانه‌ی که بی‌نرخ سه‌یری خۆیان ده‌که‌ن. باره‌شه‌کان له‌ جاران زیاتر بلا‌بوونه‌ته‌وه و چاودیری هه‌موو لایه‌ک ده‌که‌ن. گرتن و کوشتن زۆر بووه. به‌لام خه‌لکی له‌م هه‌ره‌شه‌وه گرتن و زیندانیکردانه ناترسن. قه‌ناعه‌تی خه‌لک بو بیر و باوه‌ریان له‌ هه‌ره‌شه و ترسی ئە‌وان گه‌وره‌تره. ئە‌وه باره‌شه‌ بی‌ویژدانه ته‌نها سی رۆژ

بوو كورپهكەى منيان گرتبوو كه كوشتيان. كوشتيان به بئىئەوهى لاشهكەيم بدهنهوه. خۆى هات بۆلام، خۆى كردبوو به كوئىك و له سەر دارى ههوشهكه وهك جاران بانگى كردم «دایه» و قسهى له گه‌لدا ده‌كردم. ئەو خۆى گوتى له ناو چاللىكى قه‌راغ شاردا فرېدراوم. ئەوهشى گوت كه ئىستا جيگاي زۆر باشه و له شارپكدايه له گه‌ل هه‌موو كهسه ميه‌ره‌بانه‌كاندا بۆ هه‌تا هه‌تايه به‌خته‌وه‌ره. ئەو شاره، ئەو جيگايه له پاداشى خۆ به‌خشين به خاك و به‌رز و پيرۆز راگرتنى دياريه‌كانى خوا، مروف پييده‌گات. هه‌ر وهك ده‌نگى جارانى بوو ده‌يگوت، دايه خه‌م بۆ من مه‌خۆ، وهك جاران بيمه‌كه‌روه و خۆراگر به و به‌رامبه‌ر به دياريه پيرۆزه‌كان خۆشه‌ويستى و وه‌فادار بيت. هه‌موو ئەم قسانه به هاوړيكانيشم بللى. كچى خۆم ئەوانه قسهى سه‌ركه‌وت بوون. سه‌باره‌ت به‌تۆش قسهى زۆر بۆكردووم، رۆژانه چاوه‌پوانى بالنده‌يه‌كم مژده‌يه‌كى خۆش به دلّه ته‌نگو گوشراوه‌كه‌مدا بچرپينيّت. منيش هه‌رچييه‌ك ببستم بۆ مامۆستاي ده‌گيرمه‌وه، هه‌ر له‌يه‌كه‌م رۆژه له‌سه‌ر ئەو رپيگايه‌ى كه هه‌ردوو به‌رى دارچواله‌بوو به‌ره‌و شاره ئه‌رخه‌وانيييه‌كه ده‌چوو، خۆى ليئاشكراكردووم. منيش هه‌نگاوبه‌هه‌نگاو و وشه‌به‌وشه‌ى سه‌ركه‌وتم بۆ مامۆستا گي‌راوه‌ته‌وه. ئىستا زۆر ئاسوده‌م، جياوازتر بيم ده‌كه‌مه‌وه، ئىستا باشتتر له مانا و پيرۆزى دياريه‌كان گه‌شتووم به تايبه‌تى خاك. ئيمه كه دايكين ده‌بيّت له كه‌سانى تر دلّسوژتر و به‌خشنده‌تر و خۆراگرتر و ئازا و چالاكتر بين. ئەم به‌يانيه‌ش هاته‌وه سه‌ر داره‌كه و قسه‌ى له گه‌لدا ده‌كردم، باسى تۆى بۆ ده‌كردم. من زانيم ئەم‌رۆ ده‌گه‌رپيته‌وه. ئەو گوتى، سروشت به مردنى منى زانيوه و بۆلاتان ده‌گه‌رپيته‌وه، بۆ لاي تۆديّت. تۆش دلّنه‌وايي بكه و هه‌موو قسه‌كان و روداوه‌كانى بۆ باسبكه. ده‌يگوت، ئەو كه‌سانه‌ى به‌خشنده‌ن بۆ

نیشتییمان، له ژیاندا سهر بهرز و ئاسودهن و ئهم شاره
ئه‌رخه‌وانیه‌ش ده‌بی‌ت به شوینی هه‌تا هه‌تاییان.

سروش‌ت به سهر سورمانه‌وه گوپی گرت بوو. چاوه‌کانی
به‌رامبه‌ر به دایکی سه‌رکه‌وت زه‌ق کرد بوونه‌وه و له قسه‌کانی
پامابوو. نه‌یده‌زانی چۆن گوزارشت له‌و روداوه بکات. که‌ناری
چاوه‌کانی فرمی‌سکی هه‌په‌ساویان گرتبوو، لیوه‌کانی له هه‌نسکدا
هه‌لده‌له‌رزین. له هه‌موو شتی‌ک تیگه‌شت، هه‌رچه‌نده هه‌زیده‌کرد
سه‌باره‌ت به‌سه‌رکه‌وت زیاتر ببیستیت، به‌لام توانای زیاتر
گوپی‌گرتنی نه‌بوو.

_ دایه گیان، تیگه‌شتم. له هه‌موو شتی‌ک تیگه‌شتم. ئه‌وه‌نده
به‌سه بو که‌سی‌ک که بیه‌وی‌ت تیگات. ئه‌مرۆ به‌سه، پیویست به
قسه‌ی زیاتر ناکات له‌وباره‌یه‌وه. من ده‌بی‌ت به جی‌تبه‌یلم و
بچه‌وه بو ماله‌وه.

له‌دوای گرتنی سه‌رکه‌وت و خه‌لکانی‌تر به تاییه‌تی قوتاییان،
چالاک‌ی و جم و جۆل و گفتوگۆی ناو خه‌لک ده‌رباره‌ی دیاریه
پیروژه‌کان زیاتر بوو. باره‌شه‌کان هه‌میشه به بازار و شه‌قام
کۆلانه‌کان و ناو قوتابخانه‌کاندا بوون. کۆمه‌لی‌ک قوتابی زۆر له
سه‌ر ده‌ستی باره‌شه‌کان ده‌ستگیر کرا بوون و له قوتابخانه‌کاندا
هه‌له‌هاتبوون. قوتابی‌ه‌کان له خویندن دواکه‌وتبوون، هه‌ندی‌ک
قوتابخانه‌ش داخرا و مامۆستا‌کانیان دورخستبوونه‌وه. به
پیویستم زانی له گه‌ل هه‌موو هاو‌ری‌کاندا، به تاییه‌تی ئه‌وانه‌ی
ئه‌رکیان پی‌سپ‌ی‌درا‌بوو، کۆبمه‌وه و ده‌رباره‌ی ئه‌و قو‌نا‌غه و
په‌وشی قوتابی و قوتابخانه‌کان گفتوگۆ بکه‌ین و چاره‌سه‌ری‌ک
بدۆزینه‌وه له‌وه زیاتر قوتابی‌ه‌کان له قوتابخانه‌کان دانه‌برین.
دواکه‌وتنی قوتابی له وانه‌کان و دا‌برانیان له‌قوتابخانه
گرفتییکی گه‌وره بوو. چالاک‌ی له‌ناو قوتابخانه‌کاندا به ئاشکرا

دەكران. ھەموو ئەو چالاكىيانەمان راگرت. ھەموومان لەسەر ئەو پېكھاتىن كە چالاكى لە ناو قوتابخانەكاندا بە نھىنى بكرىت و بگوازىتەو ھە بۆ ناو بازار. كەمبوونەو ھە چالاكى قوتابىيەكان بوو ھۆى ئاسايى بوونەو ھە رەوشى قوتابخانەكان. وردە وردە قوتابخانەكان ئارام بوو ھەو. ناو بازار بە پېچەوانەى قوتابخانەكان، چالاكى كۆبوونەو ھە زياترى بە خۆو گرت. چالاكىيە فكرييەكان بە جۆرىك گەشەى سەند بوو، بانگى خۆشەويستى و پېرۆزى خاك بە گوپى ھەموو كەسئىكدا درا بوو. خەلكە بە سالآچووھكانىش پېرۆزى خاكيان بە ھاوتاي ھەموو پېرۆزىيەكى تر تەماشاش دەكرد، گەشتبوونە ئەو راستىيەى لە سەر خاكىكى داگير كراو و بريندار نزا و دوكانيان بە ھاونرخى خۆى نابىت و ناگاتە جى.

رەوشى قوتابخانەكان بە تەواوى ئاسايى بوو ھەو، بەلام ئەركى چالاكىيەكان ھەر لە لايەن قوتابىيەكانەو بەرەو بازار و ناو خەلك شۆر بىو ھە بە شىوھىيەك كاريگەرى لە سەر قوتابخانەكان نەبىت. لەو قوناغەدا مزگەتەكان و ھەموو شوپنەكانى تر جىگاي گەياندى پەيام و بەرز راگرتنى ديارىيە پېرۆزەكان بوو. رۆژانى ھەينى بىو بە نەرىت بۆ گوگرتن لە مامۆستاكان و كەسانى تر دەربارەى گرنكى و پېرۆزى خاك لە سەر ژيانى مرۆف. قوتابىياكان ئەركى خۆيان لە قوتابخانەكانەو بۆ ھەموو جىگاكانى تر گواستەو. بارەشەكانىش ژمارەيان لە جاران زياتر بوو بەناو بازاردا و چاودىريان بۆ سەر خەلك توند و تيزتر بوو، بەلام توانى رېگرتنىان نەبوو. كيشەى خەلك و بارەشەكان بەرەو سوربوونى خەلك لە سەر بىر و باوھريان ئاراستەى وەرگرتبوو. ئەو سەردەمە جياوازى ژن و پياو، گەنج و پير تەنھا لە سەر ئاستى ئەركدا ھەبوو، ھەموو يەك مەبەستيان ھەبوو، ھەموو خەلك بە

قهناعه ته وه دهیانروانیه پیروزی خاک. له گه‌ل زور بوونی باره‌شه‌کان له ناو بازاردا، دیاردهی قسه و باس له سهر گرنگی دیارییه‌کان روو له زیادبوون بوو. زور کهسی تر وهک سهرکهوت په‌یدا بوون، به‌په‌رۆشتر و به‌قهناعه‌تر. له‌پاش مردنی ئه‌و سروشت جیگای گرتیه‌وه، له‌و‌پۆژانه‌دا زور کهس ده‌ستگیرکران و به‌چاره‌نوسی سهرکهوت چوون. کهس نه‌بوو گومانی له‌ پیروزی و گه‌وره‌یی خاک هه‌بیت. ئه‌و سهرده‌مه به‌ جوړیک خۆشه‌ویستی و به‌خشه‌نده‌یی بو‌ خاک ببوو به‌ نه‌ریت. ئه‌گه‌ر کهسیک وه‌فای بو‌ پیروزی خاک نه‌بوایه به‌ شهرمه‌زاری ناو خه‌لک و به‌ قهرزداري لای خودایان ده‌زانی. خاک پیروزترین دیاری خوا بوو بو‌ مرو‌ف. کهس باره‌شه‌کانی پی‌ قبول نه‌بوو له‌ سهر خاکیکی سپی و بیگه‌رد. نیشتیما ن ه‌ی ئه‌و که‌سانه‌یه که لی‌ی خولقا‌بوون. په‌یوه‌ستبوونی خه‌لک به‌ دیارییه‌پیروزه‌کان و توند و تیژی باره‌شه‌کان، پیک‌دادانیکی هه‌میشه‌ی پۆژانه‌بوو که چیژی وه‌فا و سۆزی به‌خه‌لک ده‌به‌خشی و باره‌شه‌کانی به‌ره‌و کاری خراپ‌ترو توندوتیژتر هانده‌دا. ئه‌و شوینانه‌ی که ببوون به‌ سهرچاوه‌ی فکری خه‌لک، ورده‌ ورده‌ قه‌ده‌غه‌ کران و داخران. مزگه‌وته‌کان گرنگترین شوینی ئه‌و خه‌لکانه‌ بوون که بتوانن په‌یامیان بلا‌و که‌نه‌وه و پیروزی دیاریه‌کانی خوا به‌ ده‌قه‌ پیروزه‌کانه‌وه گری‌ بده‌ن. زور له‌و مزگه‌وتانه‌ به‌ هیژی باره‌شه‌کان داخران و پو‌خین‌ران. پیروزترین جیگا له‌ خه‌لک هه‌رام کرا که ره‌نگدانه‌وه‌ی خاکیکی ده‌ست به‌ سه‌را گیراو بوو. پۆژیکی هه‌ینی له‌ یه‌کیک له‌ گه‌وره‌ترین مزگه‌وته‌کانی ناو شاردا پیا هه‌لپژان و به‌ یه‌ک‌دادان له‌ نیوانی خه‌لک و باره‌شه‌کاندا رویدا. بو‌ یه‌که‌م جار بوو روبه‌روبوونه‌وه‌ی خه‌لک به‌ ئاشکرا و به‌ قه‌باره‌وه‌ هیزه به‌رامبه‌ر به‌ باره‌شه‌کان رویدا. ئه‌و هه‌لمه‌ته‌ توانای خه‌لکه‌که‌ی

ده‌رخست و ترسی له ناو دلی خه‌لکیدا به‌رامبهر به باره‌شه‌کان شکاند.

باره‌شه‌کان پوژ به پوژ به‌رامبهر به خه‌لک توند و تیزتر ده‌بوون. ئه‌وان له زه‌وتکردنی ژیانی خه‌لک ده‌ستیان نه ده‌پاراست و زور کارامه‌بوون. چالاکي و هه‌لپژانیش به پوی باره‌شه‌کاندا به‌رده‌وام بوو، له گوروتین و گه‌شه‌دا بوو. په‌وشی قوتابخانه‌کان ده‌میک‌بوو ئاسایی ببووه. چالاکیه‌کانیان پراگرت بوو. هه‌رچی جم و جوڵ و چالاکي هه‌بوو بو ناو بازار و بو خه‌لکی ناو بازار گواسترا بووه. باره‌شه‌کان هه‌ستیان به گه‌شه‌کردنی ئه‌و بیر و باوه‌پانه کردبوو له ناو خه‌لکدا. توند و تیزی و گرتن چ سویدیکی نه‌ما بوو. هه‌ولێ خراپی باری ئابوری و شیواندنی بارودۆخی ناو بازارپیان ده‌دا. توانای خه‌لک و سوربونیان له‌سه‌ر ئه‌نجامدانی چالاکیه‌کانیان له هه‌ره‌شه‌ی باره‌شه‌کان به هیزتر بوو. خوشیان هه‌ستیان به‌و راستیه کردبوو.

له هه‌ر جیگایه‌ک کاره‌ساتیک روییدایه، یا خود کۆبوونه‌وه له سه‌ر باس و گفتوگۆی دیاریه پیرۆزه‌کان ئه‌نجام بدرایه، باره‌شه‌کان به بلاوپی‌کردنی خه‌لکه‌که نه‌ده‌وه‌ستان. هه‌موو دوکانه‌کانیان ده‌روخاند و که‌ل‌وپه‌له‌کانیان به تالان ده‌برد. ئه‌وه پلانیکیتی باره‌شه‌کان بوو که له کۆتایدا چاریان نه‌ما ئیشیان له سه‌ر ئه‌و کاولکاریه ده‌کرد، هه‌تا کو باری ئابوری خه‌لک به‌ره‌و خراپی و داروخان بچیت. هه‌ولێ باره‌شه‌کان جاریکی‌تریش کاریگه‌ری خۆی بینی له سه‌ر ژیانی ئابوری شاره‌که، خه‌لکیکی زور بێ‌کار و کاسپی مانه‌وه، دوکان و بازارپیکي زور پوخینرا. ئه‌و قوناغه پیر له نه‌هامه‌تیه هاوکات بوو له گه‌ل سه‌رقالبوونی خه‌لک بو ساریژ کردنی زامه‌کانی خاکه‌که‌یان. کۆمه‌لانی خه‌لک له هه‌موو ناوچه‌کانی‌تریش به یه‌ک ده‌نگ سرودی خوشه‌ویستیان

بۆ نیشتمانیان دهگوت و هه‌موویان به دڵ وهفادار بوون بۆ دیاریه پیرۆزه‌کان. چالاکی بلامبوونه‌وهی خوشه‌ویستی و گرنگی دیاریه پیرۆزه‌کان له ناو خه‌لکدا گه‌شتبووه لوتکه و که‌سیک نه‌ما‌بوو ئیتر خورپه‌ی ئازاره‌کانی خاک و ده‌نگی ته‌په‌ی پۆستالی باره‌شه‌کان رۆح و دلی رانه‌چله‌کاند بێت. چالاکیه‌کان چیتر به‌و جووره پپووستی نه‌ده‌کرد. قۆناغه‌کان دوا به‌ دوا‌ی یه‌ک سه‌رکه‌وتوو بوون. بۆ ئارامبوونه‌وه‌ی ره‌وشی بازار و چاکردنی باری ئابوری خه‌لک راگرتنی چالاکیه‌کان به‌ ئاشکرا و چوونه‌وه به‌کژ باره‌شه‌کاندا ئه‌نجام نه‌دریت. له‌و قۆناغه‌دا ئه‌وه تا که چاره‌سه‌ر بوو بۆ ئه‌و گرفت و بارودۆخه خراپه. ئه‌و تاقیکردنه‌وه‌یه له قوتابخانه‌کاندا به‌ ئه‌نجامی باش گه‌شت. له ناو بازاریشدا بریاری هه‌موو جووره چالاکیه‌کی گه‌وره و ئاشکرا درا.

بۆ درێژه‌دانی به‌رنامه‌کان به‌ نه‌ینی کارمان ده‌کرد و په‌یوه‌ندیان له‌ گه‌ل خه‌لکدا ده‌به‌ست. بیرمان له‌ جووریکه‌تر له تیکۆشان ده‌کرده‌وه. ئه‌و قۆناغه‌ی که مه‌به‌ستمان بوو گرنگی و پیرۆزی دیاریه‌کان له دڵ و ده‌رونی خه‌لکدا بچه‌سپین زۆر به سه‌رکه‌وتویی به‌ ئه‌نجام گه‌شت. بۆ ساپۆژ کردنی برینه‌کانی خاک شۆرشیکمان ده‌ویست له‌ هه‌ناو و رۆح و هه‌ستی خه‌لکدا بێت. خوشه‌ویستی و وه‌فا بۆ دیاریه پیرۆزه‌کانی خوا چه‌کی کاریگه‌ری ئه‌و شۆرشه بێت. شۆرشیکه‌ی بی‌چه‌ک که هه‌رگیز هه‌ره‌س نه‌هینیت و به‌ چه‌ک دامالین توشی شکست بوون نه‌بیت. دۆزینه‌وه‌ی چالاکیه‌کی نوێ که جیاوازتر و کاریگه‌رت‌ر بێت له پپشوتر، ببوو به‌ باسی سه‌ره‌کی هه‌موو ئه‌وانه‌ی به به‌رپرسیاریه‌تیه‌وه ئه‌و ئه‌رکه‌یان خستبووه سه‌ر شانی خویان. کۆبوونه‌وه و گه‌توگۆکان زۆر به‌ نه‌ینی و به‌ جدی کاری له‌ سه‌ر ده‌کرا.

به هۆی پراگرتنی چالاکیه‌کانی ناو شار، هییدی هییدی ناو بازار ئارامی به خۆیه‌وه گرت. هیمنی و ئارامی ناو بازار و بوژاندنه‌وهی ئیش و کار زیاتر هه‌لی‌په‌خسان بو ئیشکردنی خه‌لك سه‌بارهت به پیرۆزی خاک.

ماوه‌یه‌ک تیپه‌پی به سه‌ر پراگرتنی چالاکیه‌کانی ناو بازاردا. باره‌شه‌کان به هیمنی و ئارامی شاره‌که سه‌ریان سوڤ ده‌ما. ئه‌و جوړه بارودۆخه‌یان پیخۆش نه‌بوو. ئه‌وانه دوژمنی‌ک بوون به هه‌موو بارودۆخی‌ک بیزار و دلته‌نگ ده‌بوون. ته‌نها کاولکردن و ئه‌شکه‌نجه‌دان و کوشتن ئاسوده‌ی ده‌کردن. باره‌شه‌کان سویدیان له نا‌ئارامی شاره‌که وه‌رده‌گرت و له‌و بارودۆخه‌ پیر له ئازاوه‌دا مه‌به‌ستی خۆیان به‌دی ده‌هینا. له هه‌موو قۆناغه‌کاندا پیچه‌وانه‌ی هه‌لسوکه‌وتی خه‌لكی ده‌بوون. پوژانی زووتر به چالاکی قوتابخانه‌کان و دواتر به کوڤوونه‌وه‌ی خه‌لك له ناو بازاردا و به باسی پیرۆزی دیاریه‌کانی خوا و خوشه‌ویستی مرۆف بو خاکه‌که‌ی به هه‌موو ئه‌مانه ده‌مار گیر ده‌بوون و دژایه‌تیان ده‌کرد و به هه‌موو هیژ و توانایان به‌ره‌نگاری خه‌لك ده‌بوونه‌وه. له ناو بارودۆخی‌کی ئارامدا و له شاریکی بی‌ده‌نگ و هیمندا، جاریکی‌تر ده‌که‌وتنه‌وه ئازاوه دروست کردن و ئه‌و په‌وشه‌یان پی قبول نه‌ده‌کرا. ئه‌م حاله‌ته سه‌یره‌ی باره‌شه‌کان نیشانه‌ی سه‌رکه‌وتنی خه‌لكه‌که بوو له هه‌موو قۆناغه جیا‌جیا‌کاندا. پوژانی کو‌تایی، شاره‌که له ئامیزی ئارامیدا بوو، باره‌شه‌کان چاویان به‌م بی‌ده‌نگی و هیمنیه هه‌لنه‌ده‌هات. ماوه‌یه‌ک بوو به‌ناو بازاردا هه‌ر گیقه‌یان ده‌هات. نه‌یانه‌زانی به چ بیانویه‌ک له خه‌لكه‌وه بئالین، به چ هۆیه‌ک دوکانه‌کان به تالان به‌رن و ویرانی بکه‌ن. سه‌رگه‌رمی پلانیک بوون که ئازاوه و نا‌ئارامی دروست بکات هه‌تا‌کو بیانویه‌کیان به ده‌سته‌وه بی‌ت. پی‌شتر چه‌ند جاریک کاری ئازاوه‌گیریان ئه‌نجام دا‌بوو. جار هه‌بوو

پیلانیان دژ به خویمان دروست ده‌کرد هه‌تا‌کو خه‌لکی شاره‌که‌ی پئی تاوانبار بکه‌ن.

له‌ناو ئه‌و ژیانه ئارامه‌دا، ژیرانه کاره‌کانمان جییه‌جی ده‌کرد. کۆمه‌لێک که‌سی به‌ په‌روش و دل‌سوژ و روشنبیر سه‌رگه‌رمی دۆزینه‌وه‌ی جوړیکی‌تر بوون له‌ چالاکی و ئه‌رکه‌کانیان له‌م قۆناغه تازه‌یه‌دا، پیویستمان به‌ چالاکی نوێ بوو که‌ هاوشان و گونجاو بی‌ت له‌ گه‌ل پاراستنی هیمنی شاره‌که‌دا، هه‌ولمانده‌دا فکر بال‌ا ده‌ست بی‌ت و هه‌موو ئه‌وه‌که‌سانه‌ی له‌ بواره جیا‌کاندا شاره‌زاییان هه‌بوو هه‌ولیانده‌دا که‌ ئیش له‌ سه‌ر ئه‌و به‌رنامه‌ فکریه‌ بکه‌ن. ده‌مانویست به‌رنامه‌کانمان به‌ ناو کۆمه‌لدا بلاوبیته‌وه که‌ هه‌ر که‌س به‌ پپی توانای خو‌ی کاریگه‌ری هه‌بی‌ت. یه‌که‌م شتی‌ک که‌ بیرمان لی‌ده‌کرده‌وه به‌رزبوونه‌وه‌ی ئاستی روشنبیری خه‌لک بوو که‌ پپیویستیه‌کی سه‌رکی بوو بو‌ تیگه‌شتنی خه‌لک له‌ هه‌موو به‌رنامه‌کانمان و ئاگاداریان به‌ دنیای ده‌ره‌وه‌ی خویمان. پپیشکه‌وتنی کۆمه‌ل خالیکی بناغه و گرنگ بوو بو‌ گه‌شتن به‌ ئامانجه‌کانمان. هه‌موو گه‌شتبووینه‌ ئه‌و راستیه‌ی که‌ خو‌مان ئیش بو‌ داوا‌کانمان نه‌که‌ین، که‌سی‌تر نیه‌، به‌لکو ریگ‌ریش ده‌بن. ئه‌و که‌سانه‌ی له‌ ئاستی به‌رپرسیاریه‌تیدا بوون زۆر به‌ جدی و ژیرانه کاریان ده‌کرد. هیمنی و ئارامی زۆر گونجاو بوو بو‌ ده‌ستکردن به‌ کاره‌ نوێ‌کانمان. هه‌ر بۆیه‌ هه‌ول‌ی زۆرمان ده‌دا ئه‌و بارودۆخه‌ بپاریزین. باری ژیان و گوزه‌رانی خه‌لک په‌یوه‌ست بوو به‌ ئاستی ئابوری شاره‌که‌وه که‌ ئه‌ویش هه‌ر له‌ ناو ئه‌و ئارامیه‌دا سه‌رچاوه‌ی وه‌رده‌گرت و فاکته‌ریکی گه‌وره‌ش بوو بو‌ گه‌شه‌سه‌ندنی ئه‌و قۆناغه‌ نوێیه‌ی تیکۆشان. کات گرنگ‌ترین شتی‌ک بوو که‌ ده‌بوایه‌ دیاریمان بکردایه‌ و ئیشو‌کاره‌کانمان ده‌ستنیشان بکردایه‌، ئه‌ویش به‌ره‌می بارودۆخیکی ئارام بوو.

لهناو ژیانیکی ئالۆز و پهوشیکی ئارامدا (کات) به فیرو دهروات و بزر ده بیت. بو بلاو ردهوه و دهستیکی ئهم قوناغه نوییه، چاریکی تر گه راینهوه ناو قوتابخانهکان و په یوهندی کردن به قوتابیه کانهوه. هاندانی قوتابی و خه لکانی تریش بو خویندنهوهی بابهته ههمه جوړهکان و دواتر شیکردنهوهیان به ناو خه لکدا... چه ند که لکمان لهو پهوشه ئارامه وهر دهگرت، باره شه کانیسه ئه وهنده هه ولی تیچووونی ئه و بارودوخه یان ددها. له ههموو کوپوونهوه وچاوپیکه وتنی کدا جهخت له سهر پاراستن و راگرتنی ئه و بارودوخه ئارامه ده کرایهوه که ببوو به فاکته ریکی گرنگی گه شه سهند. ئه و که سانهی که به بهر پرسیاریه تیهوه ئه رکه کانیان له سهرشانی خو یان دانا بوو، به جدی ئیشیان له سهر ئارامی و هیمنی بارودوخه که ده کرد.

به رز بوونهوهی ئاستی پو شنبیری خه لک به مه بهستی پیشکه وتنی کومه ل له بواره کانی هونه ر و ئه دهب و وهرزش و بواره کومه لایه تی و زانسته کانی تر دا. گه شتن به ئاستیکی به رزتر به رامبه ر به داگیرکه رانمان له ههموو بواره کاندا و تیگه شتن و که لک وهرگرتن له جیهانی تازه، سهرکه وتن و رزگار بوونه به جوړیک له جوړهکان به سهر باره شه کاندا، ئه گه ر چی ئه وان له سهر خاکی خو مان ههر خاوه ن ده سه لاتین.

به ره م هینانی میله تیکی پو شنبیری و پیشکه وت و مؤدیرن، خو ی له خویدا گه شتنه به جیهانی بوون که باره شه کان ده خاته په راویزی شه رمه زاری و ناچار کردن. دروستبوونی خو شه ویستی و گرنگی رزگار کردنی خاک و پیروژ راگرتنی له سهر بناغه ی تیگه شتنیکی زانستی و پو شنبیری، پته وتر و مهیدانی تر ده بیت. گه ران به دوا ی بنه ما سروشته کانه که له سهره تاوه په یوهستن به مولکداریه تی مرو ف یا خود کومه له وه، له ریگی تیروانین و خویندنهوهی فکری و زانسته یوه بهر جهسته ده بیت.

که ئه‌ویش ئاستی به‌رزی رۆشنبیرییه که بتوانییت له بابته‌کان تیگات و هه‌ول و په‌یوندیه‌کان چه‌پک بکات و کۆسپه‌کان برۆخینییت. خاک و ئازادی دوو مولکادرییتی سروشتی په‌یوه‌ست به مروئن له ئه‌زه‌له‌وه له گه‌ل بونی تاکدا هاتوو و پیی به‌خشاوه. هه‌ر کهس خاکیکی هه‌یه، به له ده‌ست چوونی خاک هه‌موو خاوه‌نداریتییه سروشتیه‌کانی تری مروئن زه‌وت ده‌کرین. ئازادی مروئن له گه‌ل بوندا له دایک ده‌بییت. ئه‌و ئازادیه سروشتیه هه‌رگیز ته‌واو نابییت به‌لام په‌یوه‌سته به ئازادی خاکه‌وه، ده‌کریت زه‌وت بکرییت. هه‌ول و کاره‌کان زۆر به جدی و به په‌رۆشه‌وه به رپوه‌ده‌چوو. بۆ تیگه‌شتنیکی دروست و زانستی و مه‌یدانی، ئاستی رۆشنبیری کۆمه‌ل مه‌رجی سه‌ره‌کی بوو. له گه‌ل هه‌موو بابته‌تیکی نوئ و هه‌موو چالاکیه‌کی فکری و کرداری، دروشمی پاراستنی هیمنی ناو شار سه‌ردیپری نوسراوه‌کان و ده‌سپیکی وشه‌کانمان بوو.

به‌رزبوونه‌وه‌ی ئاستی رۆشنبیری سه‌ره‌تا به بلاوکردنه‌وه‌ی هه‌موو ئه‌و په‌رتوکانه‌ی له بواره جو‌راوجۆره‌کاندا به ناو خه‌لکید، خویندنه‌وه‌ی ئه‌و بابته‌تانه‌ی که هه‌ستی نه‌ته‌وه‌ی و نیشتمانی به هیزتر بکات و ئیشکردن بۆ گه‌رانه‌وه‌ی خاوه‌نداریه‌تی سروشتی تاییه‌ت به مروئن. گرنگی و گه‌وره‌یی خاک له‌ناو هه‌ستیکی نیشتمانی به هیزدا بهر جه‌سته ده‌بییت. هه‌ستی نیشتمانی پیویستی به پیناسه‌یه‌کی یه‌کگرتو هه‌یه که گوزارشت له هه‌موو زاراوه‌کان بکات. بونی فره زاراوه فره پیناسه‌ش ده‌کریت هه‌ستی نیشتمانی بی‌هیز بکات. بوونی «یه‌ک» نیشتمان بۆ هه‌ر میله‌تیک، هه‌ر میله‌تیکیش «یه‌ک» پیناسه‌ی نیشتمانی پیویسته. بونی «یه‌ک» له پیناسه‌دا نیشانه‌ی به هیزی و پیروزیه بۆ هه‌ستی نیشتمانی. هه‌موو که‌سیک و هه‌موو خیل و شار و عه‌شره‌تیک هه‌ستی نیشتمانیان

بو خاکیکی هاوبه‌شه، هموو هه‌ر یه‌ک نیشتیمنیان هه‌یه، به‌لام بوونی زاره‌وه‌ی جیاجیا، پیناسه‌ی جیا جیا دروست ده‌کات که ده‌گونجیت به‌ شیوه‌یه‌ک له‌ شیوه‌کان هه‌ستی نیشتیمنی گه‌وره لاواز بکات و هه‌ستی ناوجه‌گه‌ریه‌تی و عه‌شیره‌ت گه‌ریه‌تی زال ببیت به‌ سهر هه‌ستی نیشتیمنی گه‌وره‌دا ئه‌ویش ترسناکترین حاله‌ته بو ئه‌م قوناغه که پیشتر له‌ میژودا چه‌ند جاریک ئه‌م حاله‌ته به‌ شکست هیئان و دو‌راندنی ئیمه‌ کوتایی پیهاتوو.

دروستبوونی هه‌ستی نیشتیمنی و نه‌ته‌وه‌یی له‌ ناو خه‌لکدا که سیمای ژماره «یه‌ک» له‌ خو‌ی بگریت، داب‌ران و لی‌کردنه‌وه‌ی ئه‌و ناوانه‌ی که بونه‌ته‌ پاشکو‌ به‌ ناوی که‌سه‌که‌وه و جی‌گای ناوی باوکیان گرتوته‌وه. جا ئه‌و ناوه‌ پاشکو‌یانه یان ناوی شار و ناوجه‌که‌ی خو‌یانن یا خود ناوی عه‌شره‌ت و خیلن. ئه‌و پاش ناوانه‌ ده‌کریت جی‌گای شانازی بن بو ئه‌و که‌سانه‌ی که هه‌لگری ئه‌و ناوه‌ن، به‌لام گومان ناگریت له‌وه‌ی که له‌ حاله‌تیکی تایبه‌تدا ئه‌و پاشناوه که جی‌گا شانازی و گه‌وره‌یه‌ی بو ئه‌و که‌سانه و میژویه‌کی پر له‌ سه‌روه‌ری هه‌یه، ببیت به‌ هه‌ستی نه‌ته‌وه‌یی و نیشتیمنی ئه‌و که‌سه و پیش هه‌سته گه‌وره نه‌ته‌وه‌یی و نیشتیمنیه‌که بکه‌ویت. ئه‌مه‌ش ده‌بیته بی‌هیزی هه‌سته گه‌وره‌که و یه‌ک نه‌ گرتنه‌وه‌ی کومه‌لیک هه‌ستی ناوجه‌گه‌ریتی و عه‌شایه‌ر گه‌ریه‌تی له‌ گه‌ل «یه‌ک» هه‌ستی گه‌وره و پیرۆزی نه‌ته‌وه‌یی و نیشتیمنی. پیناسه‌یه‌کی گونجاو که گوزارشت له‌ هموو زاراوه‌کان بکات بو هه‌ستی نه‌ته‌وه‌یی و نیشتیمنی له‌و قوناغه‌دا زور به‌ جدی ئیشی له‌ سهر ده‌کرا. خو‌لقاندنی ره‌وشیکی ئارام له‌ شاره‌کاندا فاکته‌ریکی گرنگ بوو بو ئه‌نجامدانی کاره‌کان و جی‌به‌جی‌کردنی به‌نامه‌کان. ته‌بایی و دلسۆزیش له‌ ناو خه‌لکدا هیژیکی گه‌وره بوو بو گه‌شه‌سه‌ندنی بیر و بو‌چوونه په‌سه‌ند کراوه‌کان.

باره شهکان کهوتنه گومانه وه له بیدهنگی خه لک و ئارام بوونه وهی بازار و قوتابخانه کان. ئه و رۆژگاره ی که باره شهکان هه و لای دامرکانده وهی خه لکیان ده دا له ئه نجامدانی چالاکیه کانیان و بلاوه یان به خه لکی ده کرد، ئیستا خوژگه یان بوو ئه و رۆژگاره بگه رپه وه و ئارامی شاره که بشویت و مه به ستهکانی خو یان به جی بگه یه نن. باره شهکان له هه موو کاریک دواتر په شیمان ده بوونه وه، چونکه له سه ر به رنامه یه کی بیباغه و ناراست هه لسوکه وتیان ده کرد.

پاراستنی ئارامی ناو شار ئه رکی سه رشانی هه موو کهس بوو. هه ول و پلانی باره شهکانیش، په شیوی و ئازاوه دروست کردن بوو. هه موو کاره ساتیک له م قوناغه تازه یه دا که ئارامی شار تیکیدات له لای خه لک ئاشکرا بوو که پلانی باره شهکانه. بو دروست بوونی نا ئارامی پلانی دژ به خو شیان ئه نجام ده دا.

له رۆژیکی زور ئارامدا، له ناو جه رگه ی بازاردا به پلانی باره شهکان به رنامه ی هیرشکردنه سه ر خو یان له لایه ن که سیکی سه ربه خو یان دارپه ژرا. ئه و زه به لاهه ی که باره شهکان بو ئه و پلانه دایاننا بوو هه مان جل و به رگی خه لکی شاره که ی له به ر کرد بوو. ئه و ئوتوموبیله ی چه ند باره شه یکی تییدا بوو، هه میشه به شه قامهکانی شاره که دا ده سو راپه وه. ئه وان بی ئاگا بوون له و پلانه ی که دایانرشت بوو. بو تیکیدانی بارودۆخی شاره که زور ئاسایی بوو له پلانیکی دروستکرا ودا چه ند که سیکی سه ربه خو یان له ناو بچیت. ئه و که سه ی که ئاماده یان کرد بوو بو ئه نجام دانی ئه و کاره، ئاگادار بوو که ئوتوموبیله که به و شه قامه دا ره تده بیت، ئه و پیه ش هاتنی ئه وان چاوه روان بوو. ئیشتی ئه و، فرییدانی نارنجوکیک بوو بو ناو ئوتوموبیلی باره شهکان. ئه و کاته ی ئه وان نزیک بوونه وه، ئه و که سه ی بو ئه و کاره دانرا بوو زور شله ژا، هه موو گیانی ده له رزی، توشی

ترس و بی‌هیزی بوو، زۆر شیرزه بوو. نارنج‌که‌که‌ی هەر له ده‌ستا بوو، نه‌یتوانی کاره‌که ئه‌نجام‌بدات. باره‌شه‌کانی پشت ئوتوموبیله‌که کابرایه‌کیان بینی نارنج‌کۆکیک له ده‌ستی دایه و په‌نگی هه‌لبزپکاوه و ده‌ست و قاچه‌کانی ده‌له‌رزن. هەر زوو هاتنه ده‌ست و به‌ر ده‌ستپێژی گوله‌یاندا. ئه‌وان هه‌میشه له ترسی گیانی خۆیان تفه‌نگه‌کانیان له‌سه‌له‌تی ئاماده بووندا بوو. باره‌شه‌کانی ناو ئوتوموبیله‌که ئاگاداری ئه‌و پیلانه‌نه‌بوون، ده‌یانزانی که‌سیکی دژ به‌ خۆیان کوشتوو، یه‌کیک له‌و قاره‌مانه‌نه‌ی که زۆر جار له‌ناو بازاردا روبه‌پویان ده‌بوونه‌وه. ئاواته‌خواز بوون که‌سیک له‌و قاره‌مانانه بکوژن، ئه‌و ئاواته‌یان زۆر به‌ زحمه‌ت ده‌هاته‌دی. باره‌شه‌زه‌به‌لاحه‌که له‌سه‌ر شه‌قامه‌که که‌وتبوو، نه‌مرد بوو، گوله‌کان هەر دوو قاچی شکاند بوو. هەر زوو گه‌شتنه‌سه‌ری، زۆر خۆشحال بوون که نه‌مردوو، به‌ برینداری و زیندویی بو‌ئ‌ه‌وان ده‌ستکه‌وتیکی زۆر گه‌وره‌تر بوو. زه‌به‌لاحه برینداره‌که له ترسی گیانی خۆی که نه‌یکوژن، خۆی ئاشکرا کرد که باره‌شیکه وه‌ک خۆیان. ئه‌و ئه‌فسه‌ره‌ی که فه‌رمانده‌ی ئه‌و گروپه بوو به‌ په‌نگه‌ دیزه‌که‌ی و ئاخاوتنه‌که‌یدا ناسییه‌وه، هه‌ستی کرد که ئه‌مجاره‌ش پلانیکه‌ی ده‌سکرده وه‌ک پیلانه‌کانی پێشوتر. ئه‌مجاره‌ش ئه‌و خۆزگه‌یه‌یان نه‌هاته‌دی. بو‌ئ‌ه‌وی له‌ناوخه‌لکدا ئاشکرانه‌بن به‌ په‌له‌ کابرای برینداریان خسته ناو ئوتوموبیله‌که‌وه و به‌خیرای رۆشتن و دوورکه‌وتنه‌وه.

ئه‌و روداوه هه‌رزوو به‌ناوشاردا بلا‌بووه‌وه. هه‌مووکه‌س له‌مه‌به‌ستی ئه‌و پیلانه‌ گه‌شت. جگه له‌وه‌ی ئه‌نجامیکه‌ی سه‌رکه‌وتوو نه‌بوو بو‌خۆیان، ریزه‌کانی ناو خه‌لکی پته‌وتر کرد و زیاتر له‌وه‌ گه‌شتن که باره‌شه‌کان جیاوازی نیوان خه‌لکی شاره‌که‌ ناکهن و به‌ چاوی رق و کینه‌وه له‌هه‌موو خه‌لک ده‌روانن. ئه‌و روداوه ده‌ستکرده هه‌یچ کاره‌ساتیکه‌ی کاول کاری و

گرتنی لینه که و ته وه و ئاواته که بیان که تیگدانی ئارامی شاره که بوو نه هاته دی.

هیمنی و ئارام بوونی بارودۆخی شار هیوا و ئاواتی هه موو کهس بوو، پاراستن و راگرتنی ئه رکی خه لکی شاره که بوو که زۆر به جدی هه ولیان بو دده دا. ئیش و کاره کان زۆر به باشی به پرپوه ده چوو. دهسته و گروپ و تاکه که سه کان له نیوان شار و ناوچه کانی تردا بو گۆرپینه وهی زانیاریه کان و بیر و بوچوونه کان چۆنیه تی ئیشکردن له سه ر بهرنامه کان له په یوه ندییه کی به هیژدا بوو. بهرز کردنه وهی ئاستی رۆشنبیری و هوشیاری خه لک به په رۆشه وه کاریان بو ده کرد له هه موو ناوچه کاند. په یوه ندی خه لکی ناوچه جیاوازه کان له باره ی هه موو ئه و خواستانه ی که ئیشیان له سه ر ده کرد هه موو پیکه وه له سه ر بناغه ی سۆز و خۆشه ویستی و یه کسانی ئه نجام دده را. دروستبوونی ئه و خۆشه ویستی و سۆزه راسته قینه یه ش له ناو عه قلکی هوشیاردا دهسته بهر ده بیئت که بتوانیت هه ولی سپینه وهی هه موو ئه و قسه و ناو و ناتۆرانه ی که له ناو شار و ناوچه جیاوازه کاند باو بوو که ببوو به هۆی جیاوازی نه ته وایه تی و دروستبوونی ناکوکی و نه بوونی ههستی خۆشه ویستی وهک یهک کۆمه ل بو یه کتری. زۆربه ی ئه و ناو و ناتۆر و وشه ناشیرینانه باره شه کان خولقاند بوویان به بی ئه وهی ئیمه ئاگاداری ئه و پیلانه بین. ئه ویش بو دروست کردنی نا کوکی و لاواز بونی ههستیکی نیشتمانی و نه ته وهی گه وره، هه موو خه لک به یهک چاو و به یهک بیرکردنه وه نه روانن و هه مان ههست پیکه وه کۆیان نه کاته وه.

ئه و پیلان و ناکوکیانه ی که ببوون به نه ریت و دهستکردنی باره شه کان بوون به پپی ئه و هه ولانه ی له پیناوی سپینه وه یاندا دده را، زوو له بیر خه لک چوونه وه و له بیر و هۆش و سه رزاری

هه موو خه لکی شار و ناوچه جیا جیاکاندا سرایه وه. له بری ئه و ناو و ناتور و هه لوئیسته خراب و شهرمه زاریانه دا، سوز و وه فا و خو شه ویستی جیگای گرتیه وه و ههستی نه ته وه یی و نیشتیمانی به هیژتر بوو.

ئه و کتیب و بابته تانه ی له و قوناغه دا خویندنه وه یان گرنگ بوو به ناو خه لکیدا بلا و بووه و گفتوگو و لیکۆلینه وه ی نهینیان له سه ر ده کرا. به رز بوونه وه ی ئاستی هوشیاری و روشنبیری هویه کی گرنگ بوو بو گه شتن به هیواکانیان و سه رچاوه ییه کی گه و ره بوو وه ک ئامرازیک به کاری بهینن بو ئیشکردن له سه ر بابته جیا جیاکان. ئامانجیکی تر که له به رنامه یاندا بوو کاری بو بکن که سه رچاوه ی له هوشیاری و روشنبیری خه لکه وه بوو به رزبوونه وه ی ئاستی هونه ری و ئه ده بی و وه رزشی و هه موو بابته تیکی تر و دروستکردنی ریخراوه پیشه ییه کان به مه به ستی به رزکردنه وه یان به ئاستی باره شه کان و هه موو کومه لانی تر. ئه و که سانه ی له هه موو بواره جیا جیاکاندا شاره زا و پسپور بوون، هه ول و توانای خو یان بو بوژاندنه وه و گه شه کردنی ئه و بو ارانه خسته کار. هه موو بواره پیشه یی و وه رزشی و ئه ده بی و هونه رییه کان، دیارده ی گه و ره و به ر چاو بوون له پیشکه وتنی کومه لدا. پیشکه وتنی ئه م دیاردانه له ناو کومه لدا خو سه لماندنی گه و ره یی و هاوتا بوونی ئاستی کومه ل بوو به رامبه ر به هه موو کومه لانی چوارده ور. گرنگیدان به و بواره هونه رایانه به شیکبوو له تیکۆشان، له م قوناغه تازه ییه دا به جدی ئیشی له سه ر ده کرا. هه موو ئه مانه دوا جار له خزمه تی به رز راگرتنی دیاریه پیروژه کاندا بوو.

باره شه کان جگه له توند و تیژی و گرتن و کاولکاری بو دست به سه راگرتنی خا که که مان، بواره وه رزشی و ئه ده بی و هونه ری روشنبیرییه کان خویان کردبوو به چه کیکی قورسی پر له شانازی

و شہری دواکہوتوی و نہزانیان لہ گہل ئیمہدا پیدہ کرد. ئەوان وہک کۆمہ لیککی دواکہوتوو تہ ماشای ئیمہیان دە کرد و لەو پرووہوہ حەقیان بە خۆیان دەدا کہ لە خاکە کہمان بمیننہوہ و لە پیناوی پیشکەوتنی ئیمہدا حوکمی ئیمہ بکەن. پەنا بردنە بەر ہەمان چەک کہ زادە ی فکر و ہونەر و ئەدەب و ہەموو جولانہوہیہکی پیشە ی تر تا کہ رینگا بوو بۆ بەرہنگار بوونہوہی ئەو شہرہی بەرامبەر بە ئیمہ دەیان کرد.

زۆر بە پەرۆشہوہ گرنگی بە ہەموو ئەو دیاردە شارستانیانہ دەدا کہ بە رویہکی پیشکەوتو خوازانہ لە گۆشەگیرییہوہ بەرہو جیہانیکی فراوانی دەبردی. لە ہەموو بوارہ پیشکەوتووہ سەردەمیہکان و شارستانیہ تازہ جیہانیہکاندا لە ئاستی تواناکانی ئەواندابین یاخود بەرزتر، ئەوان تەنہا لە داگیرکردن و حوکمرانیدا بە توانا و دەسەلات دەبن کہ مایہی شہرمەزاری دەبیت بۆ ئەوان و تەمەنی ئەو حوکمەش کورت و کہم خایەن دەبیت.

رۆژگارێک ہاتبووہ پیشہوہ خەلک سەرگەرمی ہەموو ئەو دیاردانہ بوون کہ بە پیشکەوتن و پیرۆزراگرتنی، بوونی خۆیان پیدەسەلماند و تامەزرۆی کردنہوہی ئەو زنجیرہ بوون کہ لە میژ بوو دەست و پێ و زمان و عەقلیان پێ بەستبوون. زۆر بە جدی ہەر کہسە ئیشی بۆ مەسەلہیہکی گرنگ دەکرد کہ دواتر ہەمویان لە بازنہیہکدا یەکیان دەگرتہوہ، ئەو بازنہیہش پیشکەوتن و چوونہ ناو جیہان بوو. ہەر کہسە قارہمانیک بوو، قارہمانی فکر و زانست بوو، قارہمانی جہستہیہکی وەرزشی بوو، قارہمانی ہونەر و ئەدەب و قارہمان بوو لە سەر شانۆ. ہەموو ئەم بوارانہ بنەمایہکی رۆشنبیری و زانستی ہەبوو شہری خۆراگرتن و مانہوہ و پیشکەوتن و بە جیہانی بونیان پیدەکرد.

شهری به‌رگری له دیاریه پیروژه‌کانی خویان پییده‌کرد، شهری ساریژ کردنی برینه‌کانی خاکیان پییده‌کرد.

باره‌شه‌کان هه‌ستیان به سه‌رنه‌که‌وتنی پیلانه‌کانیان کردبوو. دواین روداو له ناو جه‌رگه‌ی بازاردا بو هه‌موو خه‌لک ئاشکرا بوو که باره‌شه‌کان هه‌میشه له دواي ئازوهه و ئاوارامیدا ده‌گه‌رپین. ئه‌و کاته‌ی باره‌شه‌ برینداره‌که‌یان له گه‌ل خویاندا برد، هیزیکی تری باره‌شه‌کان که پیشتر بو ئه‌و مه‌به‌سته له‌و نزیکانه ئاماده‌کرا بوو، به بیستنی ده‌ستریژی باره‌شه‌کانی ناو ئوتوموبیله‌که له کابرا، گه‌شتنه جیگای روداو‌ه‌که به مه‌ستی په‌شیوی دروستکردن و کاولکردنی دوکانه‌کان و به تالان‌بردنی که‌ل‌وپه‌ل و گرتنی خه‌لک.

خه‌لکی ناو بازار و هه‌موو که‌سانی‌تر پاراستنی ئارامی شاره‌که‌یان زور به گرنگ وهرده‌گرت و هه‌موو که‌سیک به ئه‌رکیکی پیروژی نیشتیمانی ده‌زانی. ئه‌و قوناغه تازه‌یه‌ی تیکووشان له سیبه‌ری بارودوخیکی ئارامدا گه‌شه‌ی ده‌کرد. به باشیان نه‌ده‌زانی له کاتی روداو‌دا که ئاشکرا بوو پیلانی باره‌شه‌کان خویان بوو، ئیتر دوکان و بازار بو هه‌لپه‌ی باره‌شه‌کان به جیبه‌یلن. باره‌شیکی زور به‌ناو دوکانه‌کاندا بلاو بوونه‌وه و که‌وتنه‌ ویران کاری، به‌لای خه‌لکدا وه‌ک جاران گیقه‌یان ده‌هات، به‌لام که‌س دوکان و جیگای ئیشی خوی چو‌ل نه‌کرد. ئه‌و خه‌لکانه‌ش به‌ویدا تیپه‌ر ده‌بوون، زور ئاسایی ده‌رۆشتن وه‌ک هیچ روینه‌دابیت. باره‌شه‌کان سه‌ریان له‌و دیمه‌نه تازه‌یه سوپمابوو. ته‌نانه‌ت مناله ده‌ستگیره‌کانیش گووییان به هازه و گیقه‌ی باره‌شه‌کان نه‌ده‌دا، سینی و ته‌خته به‌سه‌ر سه‌ریان و لاته‌نیشتیانه‌وه بوو، که‌ل‌وپه‌لیان تیدا بوو، هاواریان ده‌کرد و یه‌کتریان راوده‌نا، به‌ناو هه‌نگلی باره‌شه‌کاندا راکه‌راکیان بوو. فه‌رمانده‌ی باره‌شه‌کان له ناو خه‌لکی بازاردا

ناسراو بوو. رۆژانه بههه موو کون و کهله بهریک و کۆلانیکه وه بوو. هاته پێشه وه لهو خه لکه ی که کۆمه لیان بهست بوو. نهیده زانی به چ شیوه یه که هه لسوکه وت و فسه له گه ل ئه و خه لکه دا بکات. پیاویک له ناو کۆمه له که دا زۆر به هیمنی و دلنیایی و له خو بردنه وه به کابرای ئه فسه ری گوت: پیاویست به خو ماندوکردن و شپزه یی و کهل و په ل شکاندن خه لک ناکات. ئه و که سه ی که ویستی هیرش بکاته سه ر گروپیکی ئیوه و ئاسایشی شار تیگ بدات، ئه وان زووتر هاتنه دهست و کابرایان به برینداری دهستگیر کرد و له گه ل خویندا بردیان. ئیمه ئه و کاره مان پێخۆش بوو که ئه و تیکده ره یان گرت و له گه ل خوینا بردیان، هه موومان زۆر ئاسایی له سه ر دوکان و کاری خویمان ماوینه ته وه.

کابرا ئه وه نده هیمن و له سه ر خو قسه کانی به دروستی ده کرد، هه یچ بواریکی بو ئه فسه ری باره شه کان نه هیشته وه که بیر له توندو تیژی و کاولکردن بکاته وه. ئه فسه ره که ش راستی رودا وه که ی ده زانی، خویشیان هه ر بو ئه و مه به سه ته ئاماده کرا بوون به لام هه ل و مه رجه که له وه ناسکتر بوو که باره شه کان له و کاته دا گوئ به هه یچ نه دن و له سه ر په لاماردان به رده وام بن. ئه و حه قیقه ته له لای باره شه کانیش ئاشکرا بوو، دهست درێژ کردنه سه ر خه لک و مال و سامانیان له و رۆژه دا بارودۆخه که به لای باره شه کانه ئالۆزتر ده کات. باره شه کان ئه و رۆژه له سه ره تادا بلاو بوونه وه و هه ندیک کاری کاولکاریان ئه نجامدا، دواتر نه یانته وانی زیاتر له سه ر ئه وه به رده وام بن. به فه رمانی ئه فسه ره که هه موویان کۆبوونه وه و ئه و جیگایه یان جیهیشت و پۆشتن.

سه رنه که وتنی پلانی باره شه کان، سه رکه وتنی ئه م قوناغه نوئییه ی خه لک بوو که پاراستنی ئارامی شاربوو، ئه ویش ئه رکی

سەرشانى ھەموو كەسپك بوو. ئەو راستىيەش دوبارە ئاشكرا بوو
لە ھەلومەرجىكى ناسكدا بە ئارامى و ھىمنى ناو شار بەرنامە
و كارەكان باشتەر بە رېوھدەچىت.

ھەموو ديارىيەكانى خوا بۆ مرۇف سىفاتىكى ھاوبەش
كۆيكردبوونەو كە بونى «يەك» دانەى بوو. ديارىيە پىرۆزەكان
جگە لەوھى كە سىفاتى خوايان تىدا بوو كە بوونى يەكدانەى
بوو، ھەر ديارىيە و چەند سىفاتىكى تىرى جياواز لە يەكتريان
تىدا بوو.

دايك و خاك پىرۆز و خولقېنەر بوون، بەخشندە بوون و ئىمە
لە ئامىزىاندا بوون. پىرۆزى ئەوان لە پىرۆزى خواو ھاتبوو
رۇح يەك دانە بوو، ھەر كەسە و يەك رۇحى ھەبوو، رۇح
و ھەك خاك بەخشندە و خولقېنەر نەبوو، بەلام بىرەنگ و بىر تام و
بىر بۆن بوو، لە بەر چا و نەبوو، نەدەبىنرا و لە ئامىزى جەستەى
مرۇفدا بوو. قودرەتى رۇح قودرەتى خوا بوو بۆ بزواندى جەستە.
ويژدان گەورە و بىر پىرەنەو بوو، بىر پىرەنگ و تام و بۆ بوو، ھەك
خوا بوونى ھەبوو، ھەك ئەويش نەدەبىنرا و لە ھەموو شوپىنكىدا
ھەبوو.

ئاگر ديارىيەكى تىرى پىرۆز بوو كە يەك ئاگر ھەبوو سەرچاوەى
ھەموو ئاگرەكانى ترە. ئاگر خولقېنەر نەبوو بەلام گرنگترين
ھۆكارى خولقاندن و بژىوى ژيان و بەردەوام بوون بوو. ئاگر
لەبەرچاودابوو، دەبىنرا و دەيتوانى و نىش بىت دواى خامۇش
بوون بە گەورەى خوى لە دەرونكى بچوكدا جىگای دەبوو بە
بى ئەوھى دەرون بسوتىنىت، ئەوھش مايەى گەورەى و سۆزىيەتى.
خوا تەنھا لە رەنگى ئاگردا ھەك نورىكى پىرۆز خوى پىشان دەدا.

ئەو بەرنامانەى پەيوەست بوون بەم قوناغە نوپىيەو بە
وردى خويندەو ھەيان بۆ دەكرا، بە مەبەستى دۆزىنەوھى

پیناسه یه کی گشتی ههستی نه ته وهیی و نیشتیمانی هه موو دیارده خراب و زهره منده کانی ناو کومه ل که مایه ی ناکوکی و دو اکه وتن بوو به ته وای هه ولی بن بر کردنی درا و دیارده پیشکه وتوه کان که هه موویان له بهرز بونه وهی ئاستی هوشیاریه وه ده خولقین زور به جدی و په رو شه وه ئیشیان تییدا ده کرا.

باره شه کان له ناو ئارامی شاردا زور بی ئارام بوون. هه همیشه پیلانه کانیان ئاشکرا ده بوو، سه رگه رمی پیلانی تر ده بوون. ئارامی ناوشار ئه رک و مه بهستی هه موو خه لک بوو، ئاشکرا بوو جگه له وان که سی تر نیه هه ولی شیواندنی ئه و بارودوخه هیمنه بدات. خواست و مه بهستی باره شه کان کاولکردنی بازار و دوکانه کان و بلا بوونه وهی بی کاری بوو، خراپیوون و نرمی باری ئابوری هه موو خه لک و ناوچه کانی تر بوو. هه و له کانیان به رامبه ر به ئیراده ی خه لک و قالبونیان له هه سنکردن به رامبه ر به ئه رکیکی گه و ره هه همیشه له سه ر نه که وتندا بوو. باره شه کان بیریان له جو ره پیلانیکی تر ده کرده وه که کاریگه ری له سه ر ناوه وهی خودی خه لک و بیرکردنه وه بیان هه بییت که هاوتای هه موو بیر و باوه ری ئه وان بییت. ده یانزانی که خه لک سه رگه رمی چ به رنامه یه کن، بنه ماکانی بیر و باوه رپیان چیبه و ئیش له سه ر چی ده که ن. دوزینه وهی ئه لته رناتیفیک له بری ئه و توند و تیژی و پیلان گیړانه که کی شه و گرفت بخاته ناو فکر و باوه رپیان، خواست و بوچوونی باره شه کان بوو له و قوناغه دا، تاقیکردنه وه یه کی تازه ش بوو که هه ر ده بییت هه ولی پیلانیکی نوئ بدهن که جیاوازتر بییت له و پیلانانه ی پیشوتر که تییدا سه رکه وتو نه بوون.

په ییره و کردنی به رنامه کان لای باره شه کان ئاشکرا بوو. ئه وانیش هه و لیاندا به هه مان فکر و به رنامه رووبه روی خه لک

ببینه‌وه. خه‌له‌ل بخه‌نه ناو بپیر و باوه‌پمانه‌وه. تاکه خالی هاوبه‌ش له نیوان خه‌لک و باره‌شه‌کاندا، بوونی یه‌ک رپیازی دینی بوو که هه‌ر دوو لا په‌پیره‌ویان ده‌کرد. ئه‌و خاله‌ هاوبه‌شه‌ی نیوان ئه‌وان و ئیمه، هه‌میشه‌ خویان به‌ بالاده‌ست و به‌ خاوه‌نی ده‌زانن، له‌پرابوردوشدا چه‌ند جاریک بو مه‌به‌ستی خویان سویدیان له‌م حاله‌ته‌ وه‌رگرتوو که ئیمه‌ پپی زیان به‌خش بووین.

شان به‌ شانی هه‌ول و پپیسکه‌وتنی خه‌لک، هه‌ولی باره‌شه‌کانیش که‌وته ئیشکردن به‌ سود وه‌رگرتن له‌و خاله‌ هاوبه‌شه‌.

هه‌ول و ئیشکردنی باره‌شه‌کان له‌ناو خه‌لکدا ده‌رکه‌وت. ئه‌وانه‌ی هه‌ستی نیشتمانی و ئاستی هوشیاریان به‌رز بوو هه‌ر زوو هه‌ستیان به‌و مه‌ترسیه‌ کرد و له‌ مه‌به‌ستی باره‌شه‌کان گه‌شتن. جاریکی تر که‌وتنه‌وه بلاوکردنه‌وه‌ی بیروب‌باوه‌پ و ئیمانیان. له‌ میژودا زور جار ئه‌م روداوه به‌ سه‌رماندا هاتبوو. وه‌ک ئیمه‌ باوه‌پ و ئیمانمان بپیر چوو بیته‌وه، له‌ رۆژگاره‌ ناسکه‌کاندا دووباره‌ ده‌که‌وتنه‌وه بلاوکردنه‌وه و پپ و پاگه‌نده‌ کردن بو ئیمان و ته‌ریقه‌تیان. هه‌موو جاره‌کانیش سه‌رکه‌وتو بوون بویه ئه‌مجاره‌ش په‌نایان برده‌وه بو هه‌مان به‌رنامه‌.

به‌ ناوی پاکردنه‌وه‌ی کۆمه‌ل له‌ گوناح، سه‌ره‌تای به‌رنامه‌یه‌کی دوور و درپزیان ده‌ستپیکرد بو هه‌لوه‌شانده‌وه‌ی ئه‌وبنه‌مایانه‌ی که‌ بپیر و باوه‌ری خه‌لکی له‌ سه‌ر دروست ببوو، بو گۆرینی کلنور و فه‌ره‌هنگی نه‌ته‌وه‌یی. ده‌قه ئاینیه‌کان که‌ ئه‌وان خویان به‌ خاوه‌نی ده‌زانی و له‌و روانگه‌یه‌وه حه‌قیان به‌ خویان دابوو که‌ کارامه‌تر و به‌ سه‌لیقه‌تر و زاناترن، به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک نابیت بو زمانی‌تر وه‌رگی‌درپیت. ئه‌مجاره‌ خواسته‌کانیان وا پپووستی کرد ده‌قه‌کان به‌ ته‌فسیریکی تازه‌وه له‌ به‌رژه‌وه‌ندی خویان وه‌ریانگپرا و به‌ خیرایی و به‌ جدی ئیشیان بو ده‌کرد و

شهری نهمانی فکری ئیمه‌یان پییده‌کرد و بیر و باوه‌ریان ده‌سپینه‌وه. ماموستای تاییه‌ت به‌خویان هیئا بوون و له قوتابخانه‌کاندا ته‌فسیره تازه‌کانیان بو‌باس ده‌کردن که پیچه‌وانه‌ی بیر و باوه‌ری خه‌لک و هیوا و خواسته‌کانیان بوو. له مزگه‌وته‌کاندا کاتی کو‌بوونه‌وه‌ی خه‌لک، به‌پیی ته‌فسیره‌کانی خویان بو‌چوونه‌کانی خه‌لکیان به‌رامبه‌ر به‌دیاریه‌ پیرۆزه‌کان گونا‌ه‌بار ده‌کرد. پارچه‌ بوونی خاکیان وه‌ک نیشتیما‌ن به‌ دژایه‌تی کردنی گه‌وره‌یی خوا لی‌کده‌دایه‌وه.

له‌ مزگه‌وته‌کاندا وتاره‌کانیان هاندانی خه‌لکه‌که‌ بوو به‌ گژ بیر و بو‌چونه‌ تازه‌کاندا بچنه‌وه که سیفاته‌ پیرۆزه‌کانی خوا ده‌خه‌نه‌ پال‌ دیارییه‌کان که ده‌سکردی خوان. جارپیان ده‌دا که ئه‌م هه‌لو‌یستانه‌ هاوبه‌ش په‌یدا‌کردنه‌ بو‌خوا. له‌ قوتابخانه‌کاندا وانسه‌ی تاییه‌تیان به‌ قوتابیان ده‌گوتسه‌وه که ته‌نه‌ها به‌رژه‌وه‌ندیه‌کانی خویانیان تی‌دا به‌ دیده‌کرا. قوتابییه‌کان که‌متر فه‌ناعه‌تیان به‌ درۆ و ده‌له‌سه‌کانیان ده‌کرد. ئه‌وان می‌ژوی پی‌شوتر ئاگادار بوون که له‌ سه‌رده‌مه‌ جیا‌جیا‌کاندا چه‌ندین جار هه‌ول و تی‌کو‌شانه‌کانیان له‌ناو ته‌فسیری ده‌قه‌کاندا تواند‌بو‌وه.

ئالۆزترین هه‌ول و تی‌کو‌شان ئه‌م قۆناغه‌ بوو. له‌ گه‌رمه‌ی گه‌شه‌ کردنی بیر و باوه‌ره‌کان و پی‌شکه‌وتنی بواره‌ جیا‌جیا‌کانی ناو کو‌مه‌ل‌ جاریکی‌تریش باره‌شه‌کان به‌ ناوی ده‌قه‌ پیرۆزه‌کان و گه‌رانه‌وه‌ی هه‌موو شت بو‌گه‌وره‌ی خوا به‌ پی‌ی ئه‌و ته‌فسیره‌ی که خویان خواستیان بوو دوو دلی و پارایی و گرفتیان له‌لای زۆر که‌س دروست کرد.

به‌رزی ئاستی هوشیاری کو‌مه‌ل‌ جاریکی‌تر پی‌ویست بوونی خوی سه‌لمانده‌وه. هه‌موومان، به‌تاییه‌تی ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ رۆلی گرنگیان هه‌بوو به‌ پی‌ی پی‌پۆری خویان له‌ بابه‌ته‌ جیا‌جیا‌کاندا، هه‌ر له‌ سه‌ره‌تایی بلا‌بوونه‌وه‌ی هه‌ول‌ی باره‌شه‌کان بو

ته‌فره‌دانی خه‌لک هه‌ستمان به‌و مه‌ترسیه کرد که توشی کۆسپ و خه‌له‌ل و ناکوکی ببین. له هه‌ولێ دۆزینه‌وه‌ی چاره‌سه‌ریکدا بووین بۆ به‌گژداچونه‌وه‌ی هه‌ولێ باره‌شه‌کان. دۆزینه‌وه‌ی چاره‌سه‌ریک له‌ناو دیاریه‌ پیرۆزه‌کاندا گرنگی زیاتر و گه‌وره‌تری ده‌بیت، ئه‌مه بۆچوونی هه‌موومان بوو.

هه‌ول و مه‌به‌ستی باره‌شه‌کان تواندنه‌وه‌ی گه‌وره‌یی و پیرۆزی دیاریه‌کان بوو له‌ ناو ته‌فسیری ده‌قه‌کاندا به‌ خواستی خۆیان، به‌ تابه‌تی مه‌به‌ستیان سرپینه‌وه‌ی ره‌گه‌ز و نیشتیمان بوو، لکاندن نیشتیمان به‌ خاکی خۆیان‌وه و سرپینه‌وه و تواندنه‌وه‌ی ره‌گه‌زیش له‌ناو نه‌ته‌وه‌یی خۆیاندا. پیرۆزی ده‌قه‌کانیان ده‌گیرایه‌وه بۆ سه‌روه‌ری خۆیان و خۆیان به‌ خاوه‌نی یه‌که‌می ئه‌و په‌یامه‌ ده‌زانی. هۆنینه‌وه‌ی ده‌قه‌کانیش به‌ جوړیک نه‌خشه‌یان کیشابوو که توانای کاریگه‌ری هه‌بوو له‌ سه‌ر ئه‌وانه‌ی ئاستی هوشیاریان که‌متر بوو له‌ تپروانین و بیرکردنه‌وه‌یان به‌رامبه‌ر به‌ پیرۆزی ده‌قه‌کان و ئیمانیا. به‌رنامه‌یه‌کی گه‌وره و فراوانیان ده‌ستپیکرد بوو له‌ناو خه‌لکدا، له‌ناو قوتابخانه و مزگه‌وت و جیگا خزمه‌ت‌گوزاره‌کانیشدا.

به‌رزبوونه‌وه‌ی ئاستی ئیماندارێ له‌ ناو کۆمه‌لدا له‌ هه‌موو سه‌رده‌می‌کدا که‌متر نه‌بووه له‌ ئاستی شاره‌زایی ئه‌وان. هه‌موو قالبون و گه‌شتن به‌ لوتکه‌ی ئیمانداریتی جگه‌ له‌وه‌ی به‌ سودی ئه‌وان که‌وتۆته‌وه که‌ توانیویانه‌ فه‌ره‌ه‌نگ و کلتور و زمان و ته‌نانه‌ت خاکیش له‌ناو فکر و مه‌به‌ستی خۆیاندا بتویینه‌وه. به‌رزبوونه‌وه‌ی ئاستی ئیمانداریتی خه‌لک جاریکی‌تر له‌لای باره‌شه‌کان، چوونه‌ ژیر سیبه‌ری عه‌قلیتی خۆیاندا‌بوو، چونکه ئه‌وان خۆیان به‌ بالاده‌ست و ژیرتر ده‌زانی که‌ ره‌نگدانه‌وه‌ی ئه‌م

عه‌قلیته‌ش له سهر دیاریه پیروژه‌کانی خوا بو ئیمه کاریگه‌ری خراب و سه‌رئه‌نجامی له ده‌ست چوونی هه‌موو دیاریه‌کان بوو. دۆزینه‌وه‌ی ئه‌لته‌رنه‌تیییک به‌ ره‌نگاری ئه‌و هه‌ل‌ومه‌رجه ترسناکه‌ بیته‌وه‌ کاریکی ئاسان نه‌بوو. هه‌موو گه‌شتینه‌ ئه‌و قه‌ناعه‌ته‌ی که‌ ته‌نها له‌ناو خودی دیاریه‌کاندا ئه‌و چاره‌سه‌ر کردن و به‌ گز داچونه‌وه‌یه‌ به‌رجه‌سته‌ ده‌بیته‌. ئاویته‌ بوونی دیاریه‌ پیروژه‌کان له‌گه‌ل سۆز و هه‌ستی نه‌ته‌وه‌یی که‌ کاریگه‌ری له‌ سهر بۆچوون و باوه‌رکانیان نه‌بیته‌، به‌لکو جاریکی‌تر گه‌وره‌یی و پیروژی ئه‌و دیاریانه‌ ده‌ربخات.

خالی هاوبه‌شی نیوان باره‌شه‌کان و خه‌لک، هه‌میشه‌ به‌ فرپو فیل له‌به‌رژه‌وه‌ندی خۆیاندابوو، که‌ خۆیان بالاده‌ست و ژیرترن. دابرا‌نی ئیمه‌ بوو له‌ خاوه‌نداریه‌ سروشتیه‌کان که‌ له‌ ئه‌زه‌له‌وه‌ مو‌لکی مرۆفن، وه‌ک په‌گه‌ز و زمان و خاک و دواتر ژیا‌نی کۆمه‌لایه‌تی که‌ له‌ دوا‌ی ته‌مه‌نیکی دوور و درێژ بووه‌ به‌ کلته‌ور و پیروژی وه‌رگرتوو. خالی هاوبه‌ش دین بوو، هه‌موومان له‌سه‌ر چپوه‌ی بازنه‌یه‌ک به‌ده‌وری چه‌قیکی پیروژدا ده‌سوراینه‌وه‌. لادان له‌سه‌ر چپوه‌ی ئه‌و بازنه‌یه‌ و دروستکردنی بازنه‌یه‌کی‌تر کاریکی سه‌خت‌بوو ئه‌گه‌ر به‌ره‌نگی یه‌کیک له‌دیاریه‌ پیروژه‌کان نه‌کیشریته‌ که‌ هه‌مان چه‌قی پیروژی هه‌بیته‌، ته‌نها بۆ پاراستن و به‌رز راگرتنی دیاریه‌ پیروژه‌کان له‌ سه‌ر ئه‌و چپوه‌ تازه‌یه‌ به‌ ده‌وری هه‌مان چه‌قدا، چاره‌سه‌ریکی گونجا و به‌هێزه‌ بۆ به‌گژدا چونه‌وه‌ی هه‌لمه‌تی باره‌شه‌کان که‌ کاریگه‌ری له‌ سه‌ر بیه‌هێز بوونی ئیراده‌و باوه‌ری خه‌لک نه‌کات. ئیمه‌ له‌ به‌رزی ئیمان‌ه‌وه‌ له‌ گه‌وره‌یی ویزدانه‌وه‌ ده‌قه‌کانمان به‌ پیروژی راگرتوو و نه‌مانویستوو له‌ هیچ قۆناغ و سه‌رده‌میکی ناسک و پپویستدا وه‌ک ئامرازیکی دژ به‌ کۆمه‌لانی‌تر بۆ به‌رژه‌وه‌ندی خۆمان به‌کار به‌ینین.

ئيشكردن له ناو دياريه پيروژهكان و خولقاندنى چاره سهرىك، جىگاي گومان نه بوو كه خه لك له بهر پيروژى و ئاشنا بونيان به گرنكى ئه و دياريانه تيگه شتنيان باشترو بير و بوچونيان له سهرى ئاسانتر بوو. دياريه پيروژهكان به هاونرخيان له لاي خه لك زور بوو. ههر بوئه ده سنيشان كردنى دياريهك وهك سنبوليكي نه ته وه يي كه خالي هاوبهش جاريكي تر له خزمه تي بهرزه وه ندى ئه واندا ده ستى به سهردا نه گيريت، بوچونيكي گونجاو و مهيدانى بوو به مهرجيك په پره كردنى ده قه كان و گه وره يي خولقينه رى دياريه پيروژهكان نه بيته كي شه و ئاويته بيت له گه ل چالاكي فكري و نه ته وه يي بو به گز داچونه وه ي هه موو ئه و هه ولانه ي بو دابرانى مروف و دياريه كانى كه خودا به خودى كو مه لگاي به خشيون وهك ره گه ز و زمان و خاك.

دوزينه وه ي ئه لته رنه تيفيك به تايبه تي يه كييك له دياريه پيروژهكان، دابران نيه له په يامى خوا، به لكو پيروژ راگرتن و له بهر چاو گرتنى گرنكى و گه وره يي خوا و دياريه كانيه تي و جاريكي تريش په يوه ست بوون و په نابردنه وه به رى مروقه به دياريه كانى خواوه و خو رزگار كردنه له سرينه وه ي زمان و ره گه ز كه خوا تايبه ت به ميله ته كانى به خشيوه، پاراستنى زمان و ره گه ز ئاسوده كردنى روحو ژيانه وه ي ويژدانه به رامبه ر به خاك و دنياي كردنى دلئى دايكه، پيروژ راگرتنى دايكه.

بو دوزينه وه و چاره سه ر كردنى ئه و كي شه يه و به گزدا چوونه وه ي پيلانى باره شه كان، جاريكي تر دياريه پيروژه كانمان خسته بهر ليكدانه وه و شير كردنه وه .

به بئ بوونى خاك مروف له هه موو شتيك داده برپيت، مروقى بئ نيشنيمان وهك كه سيكي بئ سه ره، نه خوى خوى ده ناسيت نه كه سيش ده يناسيته وه .

ویژدان دیاریه‌کی تری خوا بوو، هۆش و بیر ده‌جولینیت. غه‌ریزه شه‌رانگیزه‌کانی ناخ هه‌لده‌ته‌کیینیت. رۆحی عه‌قله‌ بو ناساندن و گه‌ران به شوین هه‌ق و حه‌قیقه‌تدا. مرۆف بی‌ویژدان، به بی‌ئو دیاریه‌ پیروژه رقی له خۆیشی ده‌بیته‌وه پیروژی دایک هه‌ست پیناکات و دیاریه‌کانی خوی له لا گه‌وره و پیروژ نابیت، په‌پوله‌ی لیده‌بیت به درنده و درنده‌یی به حه‌قی خۆی ده‌زانیت. ویژدان دیاریتترین دیاری خوییه که مرۆف بتوانیت په‌یره‌وی بنه‌ما مرۆفایه‌تیه‌کان بکات و جیاوازی له نیوان باش و خراپه‌ دا هه‌ست پی بکات. ویژدان ئو دیارییه‌ بوو که مه‌ردومی ده‌گیانده لای یه‌زدان. ویژدان نوینه‌ری خواوه‌نده له هزر و رۆح و ناخ و چاوی مه‌ردومدا. به‌ته‌نها ویژدان وه‌ک خوا له هه‌موو جیگایه‌کدایه.

دایک دیاریه‌کی پیروژی تری خوا بوو که زۆر سیفاتی خوی تیدا کۆبیووه. سیفاتی خولقاندنی به دایک به‌خشیبوو. تاکه دیاری خوا بوو که بتوانیت برپاری بوونی ئیمه‌ بدات، به ده‌ستی خوا له ریگه‌ی دایکه‌وه خولقاوین، له ریگه‌ی دایکه‌وه جووری په‌گه‌ز و زمانمان پیدراوه. ئو زمانه‌ پیروژه‌ی باره‌شه‌کان له ریگای ته‌فسیره هه‌له‌کانیانه‌وه هه‌ولی سهرینه‌وه‌یان دده‌ا، ئو په‌گه‌زه‌ی که خوا تاییه‌ت به کۆمه‌لگا‌کان خولقاندبووی هه‌ولی توانده‌وه‌یان دده‌ا. پیروژی خواو پیروژی دایک یه‌ک په‌نگ و یه‌ک بو‌نیان گرتبوو.

یه‌که‌م دیاری پیروژیش پیش هه‌موو دیاریه‌کانی تر که ئیمه‌ ناسیمان «ئاگر» بوو، گرنگی ئاگر له لای ئیمه‌ سه‌رچاوه‌ی بوون و ژیان بوو. راستی دیمه‌نه‌کان و جوانی وه‌رزه‌کان و جیا کردنه‌وه‌ی په‌نگه‌کان به بی‌پوناکی که رۆحی ئاگره هه‌ستی پی‌ناکریت. ئاگر ئو تاکه دیاریه‌ پیروژه‌ی خوییه، که خوا بیه‌ویت خۆی پیشان بدات په‌نگی نور ده‌گریت، سیفاتیکی تری

پیرۆزی ئاگر که به تهنه‌ها له‌ودا هه‌بیته‌ی روناکییه که له نوری خواوه پیی به‌خسراوه. خوا سه‌رچاوه‌ی بوون و ژییانی به رۆحی ئاگر به‌خشیوو. سیفاتیکه‌ی تری ئاگر تهنه‌ها بۆ ئیمه‌ بوو، هه‌ر له زووه‌وه نیشانه‌ی سه‌رکه‌وتن بوو که ببوو به سنبولی نه‌ته‌وه‌یی به‌جۆریک له‌ ده‌رونی هه‌موو که‌سیکدا پیرۆز بوو، سه‌ره‌تای ژیان و میژو بوو. گونجاوترین دیاری خوا که بیته‌ به سنبولی نه‌ته‌وه‌یی و ئاویتته‌ی هه‌ستی نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌یی و باوه‌ر و ئیمانمان بیته‌ و بتوانین شه‌ری دژ به‌ باره‌شه‌کانی پیکه‌ین له‌ پیناوی پاراستنی دیارییه‌کانی تر، ئاگر بوو. ئه‌و دیاریه‌ نورانییه‌ی خوا بوو که ئیمه‌ پیش هه‌موو دیاریه‌کانی تر له‌به‌ر پیرۆزی و گرنگی خۆی ئاشنای بووین و ناسیمان.

ئاگر ئه‌و ره‌نگه‌ بوو که په‌نامان بۆ برد چیه‌وه‌ی ئه‌و بازنه‌یه‌ بکیشیته‌ که چه‌قه‌که‌ی خوی گه‌وره‌ بوو. تهنه‌ها ئاگر بوو، ئه‌و دیاریه‌ پیرۆزه‌ی خوا که هه‌لمان بژارد و هه‌موومان یه‌ک بۆچونمان هه‌بوو که وه‌ک سنبولیکه‌ی نه‌ته‌وه‌یی به‌رنامه‌ی بۆ دابریژن بۆ به‌گژدا چونه‌وه‌ی باره‌شه‌کان له‌ هه‌ولێ سهرینه‌وه‌ی زمان و ره‌گه‌زو زه‌وتکردنی خاکی.

ئاگر ئه‌و دیارییه‌بوو که په‌نامان بۆ برد به‌ره‌نگی چیه‌وه‌ی بازنه‌یه‌کی جیواز به‌ده‌وری هه‌مان چه‌قدا بکیشین.

هه‌ولێ باره‌شه‌کان بۆ چه‌واشه‌کردنی خه‌لک و زه‌وتکردنی دیاریه‌ پیرۆزه‌کان هه‌میشه‌ کورت و بی‌ئه‌نجام و سه‌رنه‌که‌وت و بوو، چونکه‌ دوور له‌ راستی و حه‌قیقه‌ت بوو.

تیگه‌شتنی خه‌لک بۆ به‌رنامه‌ و گۆرانکاریه‌کان و بیرو باوه‌ره‌کانیان هه‌میشه‌ له‌ ئاستی پێویست و په‌رۆشیدا بوو.

هه‌ولێ‌کان زۆر به‌ خیرایی گه‌شه‌ی ده‌سهند، ئه‌ویش به‌ هۆی ئه‌و به‌رنامه‌یه‌ی که پیشوتر بۆ به‌رزبوونه‌وه‌ی ئاستی هوشیاری ئه‌نجام درا بوو.

ئەرك و رهنجی ئەو كەسانەى لە ئاستى بەرپرسیاریەتیدا كاریان دەكرد و متمانەى خەلك بەو كەسانە ئاویتەى یەكتر ببوون و رۆژگاریكى سەرکەوتویان خولقاند بوو كە پراویر بوو لە خواستی خەلك و لە تیگەشت بەرامبەر بە هەول و چالاکیەکانیان. لەو پرسیارەش گەشتبوون و وەلامەكەشى هەر لەلای خۆیان بوو، كە چیان دەوێت؟

ئیشكردن لە سەر چەمكى ئاگر لە روى میژوى نەتەوهیى و پیرۆز وەرگرتنى بە ئیمانەوه بە جدی و بە پەرۆش و بە وردى كاریان تیدا دەكرد و هەرزوو لە لایەن خەلكەوه قبول كرا و جیگای هەولێ فریودانى بارەشەكانى گرتەوه. وردە وردە بەرنامەکانیان بەرەو كزی و هەرەس چوو. وتاری ئەو مامۆستایانەى كە خۆیان هینابوونیان لە رۆژانى هەینیدا بو دڕوست كردنى گومان و پارای لە ناو خەلكدا بەرامبەر بە بوچوونەكان دەربارەى دیاریە پیرۆزەكان، بە بیئى نرڤ و بیگوێگرتن و بیجهماهير مایهوه. وانەى قوتابخانەكان بو راکیشانى فكري قوتابیان بو ژیر سیبەرى وتارەكانى خۆیان، بەرەو ریسواى چوو. مامۆستایەك نەبوو كە ئامادەیی گوتنەوهى ئەو وانە درۆ و دەلەسانەى هەبیت. ئەو مامۆستایانەى كە بو ئەم شارانەش هاتبوون، بە شەرمەزاریهوه گەرانەوه ناوچەكانى خۆیان.

لە دواى سەرنەكەوتنى هەر پیلانیك، بارەشەكان لەنأومیدیدا، بەرچاویان لە غەزەبدا تاریك دەبوو، دوبارە توند و تیزی و ویرانكاری و گرتن و ئەشكەنجەدان دەستی پیدەكردهوه. ئارامى بارودۆخى شار چەندە گرنگ بوو بو گەشەسەندنى بىر و بوچوونەكان، ئەوهەندەش مایهى نیگەرانى و بیھیواى بوو بو بارەشەكان. بارەشەكان وەك میش لە دۆخىكى پىس و ئالۆزدا ئاسوده دەبوون و مەبەستیان بە ئامانج دەگەشت. بۆیه هەمیشە

هه‌ولێ تیكدانی ئاسایش و ئارامی ناوشار بوون. چه‌ند جارێك پیلان و به‌رنامه‌یان دارپشت، ئه‌وان ئیتر چاوه‌پروانی سه‌رکه‌وتنی کاره‌کانیان نه‌ده‌کرد، به‌هه‌ر دووبار سه‌رکه‌وتن و سه‌ر نه‌که‌وتنی پیلانه‌کانیان دوکان و مال و سه‌ر و سامانی خه‌لکیان و پیران ده‌کرد و به‌ تالان ده‌برد. چه‌ند جارێك شه‌وان بازاره‌کانیان ده‌سوتاند. هه‌ولێه‌کانیان بو‌ دارپوخانی باری ئابوری خه‌لک و شاره‌که هه‌میشه له‌ گه‌ردابوو. به‌ ئاشکرا بوونی پیلانه‌کانیان، شه‌رمه‌زار نه‌ده‌بوون و جیگای روداوه‌کانیان جینه‌ده‌هیشت و ده‌که‌وتنه و سه‌ر و مالی خه‌لک به‌ تالان بردن.

له‌ ئه‌نجامی پاراستنی ئاسایش و هیمنی شاردن به‌رنامه‌ی ئیشکردن له‌ سه‌ر بلاوبونه‌وه‌ی بو‌چونه‌کان و خواسته‌کانیان له‌ هزر و ده‌رونی خه‌لکدا زور به‌ باشی به‌ رپوه‌ ده‌چوو، گه‌شته ئاکامی خۆی. له‌ ئه‌نجامی هه‌ولێ خه‌لک و خوشه‌ویستیان بو‌ نیشتمانه‌که‌یان و سور بوونیان له‌ سه‌ر په‌یره‌وکردنی ئه‌و به‌رنامه‌ی که‌ دایانپرشتبوو، ئیتر باره‌شه‌کان به‌ندی چاوه‌پروانی و سه‌بیریان پچراند و با ئاشکرا و به‌ نه‌ینی له‌ سه‌ر هه‌مان کاری توند و تیژی و کاول‌کاری پوشتن و که‌وتنه‌وه ئازاردان و گرتنی خه‌لک و به‌ تالان بردنی سه‌ر و سامانیان.

به‌رنامه‌کان له‌ قوناغی کۆتایی و گه‌شتن به‌ لوتکه‌دابووون. ئه‌وه‌ی که‌ مه‌به‌ست بوو له‌ ناو دل و ده‌رونی هه‌موو که‌سیکدا به‌ قه‌ناعت و به‌ فکریکی هوشیار و به‌ به‌رنامه‌یه‌کی زانستی سه‌رده‌می چه‌سپا بوو. چاوه‌پروانکردن و پاراستنی ئارامی له‌م سه‌رده‌مه‌ نوێیه‌دا که‌ باری ئابوری و ئاسایشی خه‌لک به‌ره‌و هه‌لدیری نه‌مان و هه‌ره‌س ده‌بات، ئیتر مانایه‌کی دروستی نابیت که‌ سودی لپوه‌ریگیریت. تیگۆشان له‌م قوناغه‌دا که‌ ئاستی هوشیاری و تیگه‌شتن به‌رز بوو، به‌ گژداچونه‌وه‌ی باره‌شه‌کان بوو بو‌ پاراستنی ملک و مال و سه‌ر و گیانی خه‌لک. . له‌ قوناغی

جیبه‌جی کردنی به‌نامه‌کاندا په‌وشی ئارامی شار و باری ئابوری زور گرنګ و له بهر چاو بوو. ئه‌و رۆژگار په‌پاراستنی ئاسایش و هیمنی ئه‌رکی سه‌رشانی هه‌موو کس بوو که زور به هه‌ستی به‌پرسیاریه‌تی نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانی هه‌موو کس له‌و ئه‌رکه‌ی ده‌روانی. له‌م قوناغه تازه‌یه‌دا پاراستنی سامان و ئاسایشی خه‌لک ئه‌رکی سه‌ره‌کی بوو، ئه‌وه‌ پراستیه‌ک بوو له‌ ناو ئازار و سته‌م و ئه‌شکه‌نجه‌ی باره‌شه‌کانه‌وه سه‌ری هه‌لدا بوو. کس نه‌بوو به‌بیر و باوه‌په‌وه پارێزگاری نه‌کات و ئاماده‌ی به‌ره‌نگار بوونه‌وه نه‌بییت.

دیاریه‌ پیرۆزه‌کان هه‌موو له‌ خزمه‌تی مرۆفدا بوون، به‌ ده‌وری مرۆف و کۆمه‌لدا له‌ سه‌ر خاک کۆ ببوونه‌وه. دیاریه‌کان هه‌موویان په‌یوه‌ست بوون به‌ یه‌که‌وه و هه‌موشیان به‌ مرۆقه‌وه، به‌ رۆحی مرۆقه‌وه. مرۆف بی‌رۆح مانای ته‌واوی نیه‌. مرۆف بی‌رۆح نه‌ دیاری پیرۆزی ده‌وییت، نه‌ دیاریه‌کان له‌ ده‌وری کۆ ده‌بنه‌وه. رۆح دیاریه‌کی تری خوا بوو بۆ مرۆف، خاک پیرۆزترین دیاری بوو، ته‌نها رۆحیش بوو له‌ناو دیاریه‌کاندا خۆی له‌پیناوی پیرۆز راگرتنی خاکدا ده‌به‌خشی.

له‌و هه‌لومه‌رجه‌ ناسکه‌دا، له‌ناو تاوانی گه‌وره‌ی باره‌شه‌کاندا رۆحیک نه‌بوو که ئاماده‌ نه‌بییت بۆ ساپێژ کردنی برینه‌کانی خاک که هه‌موو زامه‌کانی تر دواتر ساپێژ ده‌بوون. خۆ ئاماده‌ کردن بۆ به‌ گز داچوونه‌وه‌ی باره‌شه‌کان، هه‌روا ئاسان نه‌بوو، جگه‌ له‌ به‌خشینی رۆح که زیانیکی گه‌وره‌ بوو، سه‌رکه‌وتنی ئه‌و رۆبه‌رۆبه‌بوونه‌وه‌یه‌ ده‌بوایه‌ مسۆگه‌ر بکرایه‌. له‌ ناو چوونی رۆحه‌کان به‌سترا بوو به‌ سه‌رکه‌وتنی رۆبه‌رۆبه‌بوونه‌وه‌که‌. ئیشکردن بۆ دانانی به‌نامه‌یه‌کی گونجاو که ئاویته‌ بییت له‌گه‌ل بنه‌مای دیاریه‌ پیرۆزه‌کان بۆ به‌گژداچوونه‌وه‌ی باره‌شه‌کان گرنگی و تاییه‌تمه‌ندیتی خۆی

هه‌بوو. گرنگترین سیفاتی هاوبه‌ش له دیاریه بیروژه‌کاندا بوونی «یهک» دانه‌ی ئه‌و دیاریه بوو که مانای گه‌وره‌یی و بیروژی خۆی هه‌بوو. بوچوونه‌کان و بیرکردنه‌وه‌ی ئه‌و که‌سانه‌ی که ئه‌رکی به‌رپرسیاره‌تیان به‌په‌رۆش و وه‌فاوه له ده‌ست بوو، کۆک بوون له سه‌ر ئه‌وه‌ی به‌رنامه‌ی به‌گژداچوونه‌وه له سه‌ر بنه‌مای چه‌مکی «یهک» که‌لک وه‌رگریت و له سه‌ر گرنگی ئه‌و دیارده‌یه ئیش بکه‌ن. به‌گژدا چوونه‌وه‌ی باره‌شه‌کان له هه‌موو ناوچه‌کاندا ده‌بی‌ت له «یهک» کاتدا بی‌ت. گرنگی «یهک» کات بو به‌گژداچوونه‌وه، یه‌ک پارچه‌ی خاک و یه‌ک هه‌ستی نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌یی ده‌سه‌لمینیت، جگه له‌وه‌ی به‌گژداچوونه‌وه‌که مانایه‌کی گه‌وره و ئاکامیکی گه‌وره و سه‌رکه‌وتوو ده‌بی‌ت. له به‌ر چاوه‌گرتنی ئه‌و یاسا زانسته‌یه‌ی که ده‌لیت «هیز له یه‌کی‌تیدایه»، هانده‌ریکی‌تر بوو بو زیاتر جه‌ختکردن له دارشتنی به‌رنامه‌یه‌ک له سه‌ر بنه‌مای سیفاتی هاوبه‌شی دیاریه بیروژه‌کان.

هه‌لو‌یستی خراپی باره‌شه‌کان به‌رده‌وام و خراپتر بوو، ژماره‌یان له‌جاران زیاتر بوو له‌ناو بازاردا. چاوه‌دیری هه‌موو شوینیکیان ده‌کرد. هه‌میشه به‌بیانو بوون له خه‌لک، به‌پیلان و بی‌پیلان به‌دوای ئاشوبی شار و نائاسایشیدا ده‌گه‌ران. گرتن و ویرانکاری له‌جاران زیاتر بوو. هه‌ستیان به‌ته‌واوی هوشیاری خه‌لک و ته‌بابوونیان له‌سه‌ر بیر و باوه‌ریان ده‌کرد.

هه‌موو سالی‌ک به‌هاتنی جه‌زنی نه‌ورۆزی نه‌ته‌وه‌یی، باره‌شه‌کان چه‌ند رۆژیک پێشتر به‌رنامه‌یان بو کۆنترۆل کردنی هه‌موو جیگایه‌ک ئاماده ده‌کرد. هاتنی ئه‌و جه‌زنه نه‌ته‌وه‌یییه ترس و دوودلی و گومانی جو‌راوجۆری ده‌خسته ناو بیرکردنه‌وه‌ی باره‌شه‌کان. ئه‌وان ده‌یانزانی ئه‌و بو‌نه نه‌ته‌وه‌یییه ره‌نگدانه‌وه‌ی سه‌رکه‌وتن و ئازایه‌تیه له سه‌ر خه‌لکی ناوچه‌که و له دل و

دهرودا ههوینی راپهرین و بهگژدا چوونهوهیه، بویه لیكدانهوهی زور وردیان بو دهکرد، له پیش هاتنی ئه و روزه پیرۆزه.

بارهشهکان له ترسی روداوێک که لهناو دهرونی خه لکدا کلپه بسینیت و به زیانی خویان کۆتایی پئی بییت، ریگیان نه ده دا لهناو شاردا یادی ئه و جهژنه پیرۆزه بکریته وه. له شوینه بهرزهکانی دوور له شاره که گومانی مهترسی راپه پینی خه لکی نه بوو، یادی ئه و بۆنهیه ده کرایه وه به کردنه وهی ئاگریکی گهوره که ئاویتیهی ئه و پشکو گه شهی ههست و ههناو و دهرون ده بوو مروقی ده کرد به پارچه یهک له خوراگری و به رۆحیکی سهرتاپا له خۆبهخشین و قاره مانیتی.

هاتنی وهزی بههار و بوژاندنه وهی دار و دهوون و گول و گیا و تهقینی کانیاوهکان و سهه له بهری سهوز پۆشینی دهشت و دهرو چیا، تاکه هونه بوو بو جولاندنی ههست و نهست و خرۆشانندی خوین و گرونی دلی و دهرون. هاتن و یادکردنه وهی ئه و جهژنه نه ته وهییه دیرینهش هوی سهههکی خرۆشانندی خوین و دلی و دهرون بوو. جۆشی ده دای هه لمهت بو ئازادی بهریت، توند و تیژی و ئه شکه نه دانه قبول نه کهیت.

جهژنی نه ورۆز تاکه جهژنی نه ته وهی بوو. جگه له بوونی سیفاتی ژماره «یهک» جهژنی نه ته وهی که پیرۆزی و گه وهییه له خو گرت بوو، ئاگریش سنبولی ئه و جهژنه پیرۆزه بوو که ئاگریش بو خوی میژینه یهکی رۆحیانی له گه لماندا هه بوو که دوو پالهوانی ته بای چیرۆکیکی راسته قینه بووین. یه کیکی بوو له دیارییه پیرۆزهکانی خوا وه ندیش بو مهردومی خوی.

رۆزبه رۆز له گه ل نزیك بوونه وهی جهژنی نه ورۆزدا، باره شهکان ژماره یان زیاتر و به ربلاوتر ده بوون. مهترسی جهژنی ئه م سال گومانی زیاتر بوو. ههستیان به خو ئاماده کردنی خه لک کردبوو که ئه مسال جیاوازتر له سالان یادی ئه و رۆزه

ده‌که‌نه‌وه. له راستیشدا هه‌روابوو، جۆش و خرۆشی خه‌لک بۆ یادی ئه‌و جه‌ژنه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌یه که هاوکات بوو له گه‌ل شیوه تیڤۆشانیا‌ندا ئاویته‌ی یه‌کتر بپوون که ئومید و هیوای پرونی له دلی خه‌لکدا پرواند بوو.

هه‌ر له زووه‌وه خه‌لک خۆی ئاماده و سازدابوو. به‌ختیار یه‌کیک بوو له‌وه‌که‌سانه‌ی که به‌لینی دابوو گه‌وره‌ترین ئاهه‌نگی نه‌ورۆز له ناوچه‌که‌ی خۆیا‌ندا ساز بکات و هه‌لگیرساندنێ ئه‌و ئاگره‌ش به‌ ده‌ستی خۆی بی‌ت. زۆر که‌سی وه‌ک به‌ختیاریش له هه‌موو لایه‌کدا به‌ جۆش و خرۆشه‌وه هه‌ستی ئه‌و یادکردنه‌وه پیرۆزه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌یان له دل و ده‌رون و هۆشدا بوو.

باره‌شه‌کان که هه‌میشه له شوین به‌هانه‌یه‌کدا ده‌گه‌ران بۆ هه‌قدان به‌ خۆیا‌ن و به‌ توند و تیژیان، له گه‌ل هه‌موو گومانه‌کانیا‌ن له نه‌ورۆزی ئه‌مسالدا ده‌یا‌نکرد، ئاره‌زوشیا‌ن بوو خه‌لک به‌ شیوه‌یه‌ک یادی ئه‌و جه‌ژنه‌ بکه‌نه‌وه که ئه‌وان ئیتر هه‌لومه‌رجیا‌ن بۆ بره‌خسیت بۆ وی‌رانکاری و گرتن و کوشتنی خه‌لک که دوا‌چاو‌ترسان بی‌ت و جۆش و خرۆش و هه‌ستی نه‌ته‌وه‌یه‌ی و نیشتمانی هه‌ره‌س پی‌ به‌ینن. به‌په‌یچه‌وانه‌ی سالانی پێشوتر، ده‌یا‌نووست له‌ناو شاره‌کاندا ئاگر بکریته‌وه بۆ خولقاندنی کیشه‌و ئالۆزبوونی بارودۆخه‌که تا‌کو هه‌لی ده‌ستدریژکردنیا‌ن بۆ بره‌خسیت. خه‌لکیش بی‌ئاگانه‌بوون له مه‌به‌ست و خواست و جم‌جۆلی رۆژانه‌ی باره‌شه‌کان. به‌تایبه‌تی ئه‌و که‌سانه‌ی به‌ ئامانه‌ته‌وه ئه‌رکی به‌رپرسیاریان له ئه‌ستۆ گرتبوو. به‌نامه‌ی جه‌ژنی نه‌ورۆزی ئه‌مسالمان گۆپی. له‌سه‌ر ئه‌وه هاوبه‌ربووین به‌و جو‌ره‌ی که خۆمان بۆ سازدانی نه‌ورۆز ئاماده کردبوو، پایی‌گیرین و به‌ شیوه‌یه‌کی تر گوزارشت له‌و یاده مه‌زن و پیرۆز بکه‌ین.

ئەو پۆژەیی بەسەردان چووم بۆلای دایکی سەرکەوت، بەختیاریشم بینی و بپیریاری راگرتنی ئاگر کردنەوهی نەورۆزی ئەمسالم پیراگەیاندا، بەوشیوهییهی که خۆمان بۆ ئامادەکردبوو. بەختیار نیگەرانبوو. بەلینی ئەوهشم بە بەختیار دا که سەرگەرمی ئامادەکردنی بەرنامەیهکی ترین بۆ یادی نەورۆز که گونجاوتر بیّت لەم قۆناغەدا و کاریگەرتیش بیّت و لە لای هەموو کهسیکیش ئاشکرا دەکریت.

په‌یوه‌ندی من به‌ دایکی سەرکەوتەوه بەردەوامبوو، زۆرجار هەندیک لەهاورپیکانم که برادەری سەرکەوتیشبوون لەگەڵمدا دەهاتن. هەموو روداوه‌کانی نیوان خۆی و سەرکەوتی بۆ دەگیراینه‌وه.

راگرتنی یادی نەورۆز بەو شیوهییهی که خۆمان بۆ ئامادەکردبوو بەناو هەموو خەڵکدا بلاوبوو و هۆکارەکانیشی پونکرایه‌وه. لەسەرەتادا بی‌هیوای و نیگەرانی بەروخساری خەڵکەوه دیاربوو، پاشان تیگەشتن که راگرتنی یادی نەورۆز لە بەرژەوه‌ندی خەڵک و ناوچەکه‌دا دەبیّت. بەلام هەرواش رازی نەدەبوون که ئەو جەژنە نەتەوهییهی که سنبولی قارەمانییتیه، ئەو جەژنە تاک و تەنیایهی به‌بی‌یاد کردنەوه به‌سەریاندا تیپه‌رپیت. هەستمان به‌بی‌هیوای خەڵک کردبوو، هەر چه‌نده لەلای هەموو کهسیکیش ئاشکرا بوو راگرتنی لە بەرژەوه‌ندی خەڵکی شارەکه‌دا دەبیّت. گەشتینه‌وه بۆچوونەیی به‌خیرایی بەرنامەیهکی نوێ دابریژن به‌شیوهییهکی نوێ یادی نەورۆز بکریته‌وه که جۆش و خروۆشی زیاتر بیّت، هەمان‌کات سەرکەوتوترو سەردەمیانه‌تریشبیّت.

ئاگری نەورۆز لە زۆر جیگای بەرز لە قەرەغ شار به‌چری و گەورەیی دەکرایه‌وه، دوور لە په‌یوه‌ست بوو به‌کاته‌وه هەر کهس

و هەر گه‌ر په‌کیک به ئاره‌زوی خوی یادی ده‌کرده‌وه. بۆچوونه‌کانی هه‌موو کۆک بوون له‌ سه‌ر ئه‌وه‌ی هه‌ر که‌س له‌ مالی خۆیدا ئاگرێکی بچوک هه‌لگه‌رسینیت به‌ مه‌رجه‌یک هه‌موومان له‌ «یه‌ک» کاتدا که‌ پێشتر له‌ سه‌ری رێکه‌وتییتین.

له‌م قۆناغه‌دا که‌ باره‌شه‌کان بۆ بیانویه‌ک ده‌گه‌ران و پێشتریش خۆیان ئاماده‌کرد بوو له‌و رۆژهدا که‌ خه‌لک سه‌رگه‌رمی یاد کردنه‌وه‌ی نه‌ورۆزه. مه‌رام و مه‌به‌ستیان به‌ینه‌دی که‌ گرتن و کوشتن و تالان کردن بوو. هه‌لگه‌رساندنی ئاگر له‌ چه‌ند جیگایه‌کدا به‌ نیازی یادکردنه‌وه‌ که‌ په‌یوه‌ست نه‌بن به‌به‌رنامه‌ و کاته‌وه‌ ده‌کریت مانای گه‌وره‌یی و پیرۆزی خوی و هه‌رنه‌گریت. هه‌لگه‌رساندنی ئاگرێکی بچوک له‌ هه‌موو مایه‌که‌دا نیشانه‌ی پێشکه‌وتن و شاره‌ستانیه‌ته‌ و هه‌یچ به‌هانه‌یه‌کیش بۆ باره‌شه‌کان ناخولقیینیت، ئاسایشی خه‌لک و شاره‌که‌ش پارێزراو ده‌بییت.

له‌ گه‌ل نزیك بوونه‌وه‌ی جه‌ژنی نه‌ورۆز، هه‌موو ئه‌و به‌رنامه‌یه‌ی که‌ دارپێژابوون بۆ یادی نه‌ورۆز، شیوه‌ی خۆ ئاماده‌ کردن و یادکردنه‌وه‌ی به‌ناو خه‌لکدا به‌ هه‌می بۆوه‌وه‌. ئه‌و شیوه‌ تازیه‌یه‌ له‌ لایه‌ن خه‌لکه‌وه‌ به‌ گه‌رمی پێشوازی لێکرا و قبول کرا.

ئاگره‌ پیرۆزه‌که‌ و ئاگری نه‌ورۆز له‌ناو هه‌ست و ناخدا ئاویته‌ بوو. بوو به‌ سنبولی نه‌ته‌وه‌یی و شه‌ری خۆ پاراستنی له‌دژی پیلانی باره‌شه‌کان ده‌کرد که‌ به‌رنامه‌ی سه‌پینه‌وه‌ی زمان و ره‌گه‌ز و زه‌وتکردنی خاک و هه‌موو دیارییه‌کانی تریبوو.

باره‌شه‌کان سالانی پێشوتر ته‌نها له‌ جیگا دوره‌کانی شار رێگیان به‌ خه‌لک ده‌دا یادی نه‌ورۆز بکه‌نه‌وه‌، هه‌میشه‌ گومانی شیوه‌راپه‌رینیان له‌ خودی ئه‌و یاده‌ نه‌ته‌وه‌یه‌تیه‌دا ده‌کرد. ئه‌و جیگا دوره‌ی شار خه‌لک به‌ زۆری هه‌زی خۆیان و هه‌ستکردن

به ئهرکی نه ته وایه تی یادی نه ورۆزیان لئ ساز ده کرد، ئه گهر نا باره شه کان له و جیگا دوران ههش چاویان به و یاده بیروژه هه لئه ده هات. یادی ئه م سال به پیچه وان هه، باره شه کان ئاره زویان بوو خه لک له ناو شارد ا جه ژن بگێرن بو ئه وهی پیلان و به رنامه کانیا ن وه ک ئه وهی که خویان ده یانه ویت جیبه جی بکن. باره شه کان گوئیان به هه یچ نه ریت و ده ستوریک نه ده دا، به لام مه به ستیان بوو که پاساویکیان به ده سه ته وه بیت هه تا کو خویان له به ره ی هه قدا ببینه وه. ئه وان پیشته هه ستیان به خو ئاماده کردنی خه لک کرد بوو وه ک سالانی پیشو له جیگا دوره کان یادی نه ورۆز بکه نه وه. ئه و دیارده ی خو ئاماده کردنه ورده ورده له بهر چاوی باره شه کان کال بووه. بو ئه وهی یادی نه ورۆز له ناو شارد ا به شیوه یه کی نا ئاسای بکریت که هه ساسیه ت لای باره شه کان دروست بکات و له و روانگه یه وه هه ق به خویان بده ن بو توند و تیژی کردن، به شیوه ی ناراسته وخو خه لکیان هانده دا و ده یان خسته نه سه ر که لکه له ی دژایه تی کردنی خویان هه تا کو له بهر دژی هه لویسته کانیا ن خه لک له ناو شارد ا یادی نه ورۆز بکه نه وه.

خو ئاماده کردنی خه لک له شوینه دوره کان له بیر ی که سدا نه ما. له ناو شاره کانیشدا هه یچ دیارده یه کی خو سازدان هه ست پینه ده کرا. بیده نگی و هیمنی ناوشار ئه وه نده ی تر ئارامی له باره شه کان هه لگرت بوو، له ناو بی ئاگایدا رقیان له خو شیان ده بووه و شه ریا ن به گه وره و بچوک و ژن و پیاو ده فروشت. خه لکیان ده دواند و هه یچ وه لامیکیان چنگ نه ده که وت، خه لکیان ئازار ده دا و زانیاریان ده ست نه ده که وت. هه ره شه یان ده کرد هه تا کو خه لک هانبدن له رقی خویان ئاگر بکه نه وه و به هانه ی ئازاوه گێریان به ده سه ته وه بیت. پیلانه کانیا ن ئاکامی باشی

نه‌بوو. به‌رۆژ وه‌ک مار، وه‌ک ره‌شه‌با گیقه‌یان ده‌هات و فیشیان ده‌خوارده‌وه. به‌شه‌و دوکان و بازاریان ده‌سوتاند.

رۆژانی نزیک نه‌ورۆژ ئاسمانی شار ته‌ماوی و ئالۆز بوو. به‌لام ئاسۆیه‌کی رپوون له‌ دوره‌وه به‌ دیده‌کرا. په‌ییره‌و کردنی به‌رنامه‌کان له‌سه‌ر بنه‌مای دارشتنی پیروۆزی هه‌موو دیاریه‌ پیروۆزه‌کان و جه‌ژنی نه‌ته‌وه‌ی به‌ باشی به‌رپۆوه ده‌چوو. ئه‌و ئاگره‌ چروپه‌ری جارانی جیگای خۆشحالی خه‌لک بوو، ئیستا له‌ بری ئه‌و ئاگره‌، ئاگریکی بچوک له‌ناو دلی هه‌موو که‌سیکدا به‌ قه‌باره‌ی ئه‌و ئاگره‌ی جارانی جیگای خۆی کردۆته‌وه. ئاگره‌کان چه‌ند جیاواز بن له‌ قه‌باره‌دا، هه‌ریه‌ک مانا و یه‌ک پیروۆزی ده‌به‌خشن داگیرساندنی گریکی بچوک له‌هه‌موو ماییکدا له‌ «یه‌ک» کاتدا قه‌باره‌ی له‌ ئاگره‌که‌ی جارانی گه‌وره‌تر ده‌بییت.

شیوه‌ی ئاگر کردنه‌وه و کاتی هه‌لگیرساندنی به‌ هه‌موو که‌س رپاگه‌ینرا. خه‌لک به‌ خۆشحالیه‌وه پێشوازیان له‌و جه‌ژنه‌ دیرینه‌ و له‌و ئاهه‌نگه‌ تازه‌یه‌ و له‌و رۆژه‌ نوییه‌ ده‌کرد.

جه‌ژنه‌کان نیشانه‌ی خۆشی و ئارامین. ئاگریکی بچوک له‌ هه‌موو ماییکدا سنبوولی خۆدی ئارامی جه‌ژن و هیمنی سازکه‌رانیه‌تی. خواستی ئارام بوونی شار و ئاسایشی خه‌لک له‌و جه‌ژنه‌دا، گه‌رانه‌وه‌یه‌ بۆ ناوه‌رۆکه‌ پڕ له‌ ماناکه‌ی په‌یدا بوونی ئه‌و جه‌ژنه‌. ئیتر باره‌شه‌کان هه‌موو هه‌لویستیکیان به‌ مه‌به‌ستی تیکدانی ئاسایش و ئارامی، گه‌رانه‌وه‌یان به‌ بۆ عه‌قلیه‌تی پڕ له‌ بێماناییان. په‌ییره‌وکردنی ئه‌م شیوه‌ نوییه‌ بۆ یادکردنه‌وه‌ی جه‌ژنی نه‌ورۆژ، مانای بێخه‌می نیه‌ به‌رامبه‌ر به‌ باره‌شه‌کان. هه‌میشه‌ به‌ گومان بووین له‌ باره‌شه‌کان و حسابی زۆر جدیمان بۆ ده‌کردن و ده‌مانزانی له‌و ره‌وشه‌ هیمن و شاره‌ستانیه‌شدا ئه‌وان ئازاوه‌ی خۆیان هه‌ر ده‌بییت بگێرن و کۆمه‌لیک دوکان و

بازارې تر به تالان بهرن و خه لكى بى تاوانيش راپيچى
زىندانه كان بكن.

دوا قوناغى بیدهنگى و دان به خوداگرتن، ئەو شهوه ده بېت
كه هەر كەس له مالى خوى له رهوشىكى ئارامدا بو پاراستنى
هه موو ئاسايشييهك و بو يادى جه ژنى نه ته وه يى كه تاكه
جه ژنه ئاگرىكى بچوك داده گىرسىنېت. له و كاته دا و له و شه وه وه
ئېتر پاراستنى ئارامى مانايه كى دروستى نابېت، به پيچه وانه وه
ده كه ويته وه، ده بېته هوى له ده ست دانى هه موو ديارده
پېرۆزه كان و هه لوه شانده وه ي بهرنامه و هه رس هينانى
تيكوشان و چالاكيه كانيان.

رۆژانى پيش نه ورۆز ئاسمان به هالاوى باره شه كان تاريك و
ليل و ته ماوى بوو، به لام له دوره وه ئاسويه كى پون ده بينرا.
خه لك به خوشيه وه ئاماده يى ئاگرىكى بچوكيان له ماله كانى
خوياندا تيدا بوو. كات و شيوه ي ياد كرده وه كه ده ست نيشان كرا.
دوا چركه ي خور ئاوا بوون و دوانىگى ئەو ئيواره يه ي خور له
ناوچه كه و له خه لكه كه، ده سپىكى هه لگىرساندى گرىكى بچوك
بوو له هه موو مالىكدا.

يادى جه ژنى نه ورۆز له هه موو قوناغه جياجياكانى ميژودا،
له بارودوخى باش و گونجاودا يا خود له هه لومه رجى
نه هامه تى و خراپتدا به خوشحاليه وه پيشوازي له و جه ژنه كراوه
و ئاههنگ سازكراوه. رۆژگارى ئەو ياده هه ر چوئيىك بو بېت
ئەوان ئاويته ي ئەو بونه نه ته وه ييه كراوه. له رۆژگار و
سه رده مى خوشيدا، بو ئاههنگ و سه ما و گورانى خويان ئاماده
كرده وه. له بارودوخى ناهه موار و ئالوزدا و له رۆژگارى دژواردا،
له ناو گروتين و گلپه ي ئاگرى نه ورۆزدا، خورپاگرى و به گزدا
چوونه وه و قاره مانيه تيان تيدا بهرجه سته كرده وه و ئاويته ي
رهوشى ئەو رۆژگار هيان كرده وه.

یادی نه‌ورۆزی ئەمجاره زۆر جیاوازتره. جگه له‌وهی که شیوه نه‌ریت و باوه‌که‌ی ده‌گۆردریت بو شیوه‌یه‌کتر که سیمای شارستانی و پیش‌که‌وتنی پیوه دیاره، ئاویتیه‌ی دیاریه پیرۆزه‌کانی خوا بووه به تاییه‌تی ئاگر که خوا خۆی له شیوه‌ی نوریکدا ده‌بینریت ئەگه‌ر نا هه‌رگیز نابینریت ئەو سیفاته‌ش بو ئاگر پیرۆزییه‌کی تاییه‌ت به خۆی هه‌یه. له یادی ئەمسالدا ئاگر بوو به سنبولی نه‌ته‌وه‌یی بو پاراستنی دیاریه‌کانی خوا.

دوو حاله‌تی جیاواز و دژ به یه‌کتر له نیوان باره‌شه‌کان و خه‌لکدا به دیده‌کرا. باره‌شه‌کان له دنیای شاره‌کان و خه‌لکه‌که‌ی بی‌ئاگا بوون، بی‌ئاگا بوون له نه‌ینیه‌کانی پروی گه‌ش و کراوه‌ی خه‌لک. له بی‌ئاگاداری و بی‌زانیا‌یدا شپرزه و ماندوو و په‌شیو دیار بوون. په‌نگیان په‌ش و تاریک نیشانه‌ی بی‌هیوای و دۆراندنی پیوه دیار بوو. چاوه‌کانیان فرمیسی شهمه‌زاری لیده‌نکا. باره‌شه‌کان و خه‌لکی شاره‌که دوو‌کۆمه‌لی زۆر جیاواز به یه‌کتر بوون. دیمه‌نی شیوا و پارایی و بوغزی ئەوان بی‌شک کۆمه‌لی به‌رامبه‌ر به پیچه‌وانه‌ی ئەو دیارده و سیمایانه‌وه ده‌بیت. هه‌موومان هه‌ستمان به ئاسوده‌یی ده‌کرد، خۆشی به روماندا دیار بوو، ئاسۆمان به رونی ده‌بینی. هه‌موومان یه‌ک زه‌رده‌خه‌نه له سه‌ر لیومان بوو که مزده‌ی سه‌رکه‌وتنی پیوه دیار بوو. ئەوه‌ی بی‌ئارامی کردبووین، چاوه‌روانی هاتنی ئیواره‌ی نه‌ورۆز بووین که بو یه‌که‌م جار به شیوازیکی تازه یادی بکه‌ینه‌وه، پیش‌بینی روداو‌یک ده‌کرا که گۆرانکارییه‌کی گه‌وره‌ی لی بکه‌وێته‌وه. هه‌ل‌ومه‌رجه‌کان ئیسیاتی ئەوه‌یان ده‌کرد که چیتر توند و تیزتری قبول ناکریت و هه‌لمه‌تی به‌گژدا چوونه‌وه له به‌ر نامه‌یه‌کی دروستدا ئەنجام ده‌دریت.

به‌نامه‌ی به‌گذرا چوونه‌وه به وردی داریژرا بوو، حالته و کاتی ده‌ستنیشان کرا بوو له لای هه‌موو کهس باسکرا بوو، کهس نه‌بوو ئاگاداری هه‌موو حالته‌کانی هاتنی ئه‌و ئیواره نادیار و پر له کیشه و له خه‌نده و له روداوی نوئ نه‌بوو بیته. هه‌موو هه‌ول و کوشش و به‌نامه‌یه‌ک له پیناوی پاراستن و به‌رز پارگرتنی دیاریه پیرۆزه‌کاندا بوو. له‌و یاده پیرۆزه و ئه‌و ئیواره چاوه‌روانکراوه‌ی پر له کاره‌ساته‌دا، یه‌کیک له دیاریه پیرۆزه‌کانیش که رۆحه ئاماده‌یه خۆی ببه‌خشیت له پیناوی دیاریه پیرۆزه‌کاندا که ویزدان هاندهریکی گه‌وره‌ی رۆح بووه. خه‌لک زۆر به په‌رۆشه‌وه چاوه‌روانی ئه‌و ئیواره‌یه‌یان ده‌کرد. دایکه‌کان هه‌وینی ئه‌و جۆش و خرۆش و هاندانه بوون، ئه‌وان بۆ خۆیان دیاریه‌کی تری خوابوون بۆ مرۆف که له ناخیاندا دیاری «رۆح» یان له ئامیز گرتبوو. جاریک رۆحیان ده‌به‌خشی و جاریک چالاکترین کهسانی کۆمه‌ل بوون. خه‌لکی تر دایکه‌کانیان ده‌بینی به‌و شیوه چست و چالاک و له خۆبوردنه، ئیتر ده‌بوون به پارچه‌یه‌ک له به‌خشین، له چالاک، له خۆراگری، له ئازایه‌تی، له به‌کژدا چوونه‌وه و ریژ و وه‌فا و خۆشه‌ویستی بۆ هه‌موو دیاریه‌کان. بۆ سنبولی نه‌ته‌وه‌یی ده‌بوون به ئاگر و له یادی نه‌ورۆزدا، له شه‌وان و جیگای تاریکدا داده‌گیرسان.

دیاریه پیرۆزه‌کان په‌یه‌هسته بوون پیکه‌وه، ئاویتیه‌ی یه‌کتر ده‌بوون له پیناوی خزمه‌تی مرۆفدا، بۆ مانه‌وه و ژبانه‌وه‌ی مرۆف هه‌میشه له گه‌ردابوون. مرۆفیس بی‌دیاریه‌کان که‌سیکی بیه‌هۆش و بی‌ئاگایه، مرۆف بی‌خاک هه‌موو دیاریه‌کانی تر له ده‌ست ده‌دات، مرۆف بی‌نیشتیمان مرۆفیکی بی‌سه‌ره، مرۆفی بی‌سه‌ر نانا‌سریته. دوارپۆزی زستان، دوا پۆزی چاوه‌روانیش بوو. ئه‌و پۆزه بوو که باره‌شه‌کان چاویان به دنیای سه‌وزی شاره‌که هه‌لنه‌ده‌هات. ئه‌و پۆزه بوو به‌رچاویان تاریک ئاسمانی سه‌ریان ئالۆز و ته‌ماوی

بوو، ئاسمان غه‌زه‌بی به سه‌ریاندا ده‌باراند. له هه‌موو پوژنه‌کانی پێشوتر شپه‌زه و په‌شوکا و هیلاک‌تر بوون. ئه‌و پوژنه بوو ئاسۆی به‌رچاویان پوون نه‌بوو. له‌ناو گێژاوی زوورداری و بی‌ئاگایی و بی‌به‌رنامه‌یی و بی‌زانیاری ده‌رباره‌ی نه‌هێنیه‌کانی خه‌لک، هه‌ستیان به دوا ساته‌کانی خۆیان ده‌کرد و له ترسی مه‌رگ، به هه‌موو لایه‌کدا گیفه‌یان ده‌هات.

پێش هاتنی ئیواره، زۆر زوتر له پوژنانه‌تر بازار و دوکانه‌کان داخران. خه‌لک به‌ره‌و ماله‌کانیان ده‌پوشتنه‌وه و پیرۆزبایی هاتنی جه‌زنیان له یه‌کتر ده‌کرد. خه‌نده و بزه‌ی سه‌ر لیویان به‌رامبه‌ر به یه‌کتر، هه‌مان خۆشی و بابه‌تیان له دل و ده‌رونی یه‌کتر دا ده‌خوینده‌وه، هه‌رگیز ئه‌وه‌نده ئاسوده و دل‌خۆش نه‌بوون. خۆیشیان له یه‌کتریان ده‌پرسی و هۆکاره‌که‌شیان ده‌زانی و به خه‌نده له‌گه‌ڵ یه‌کتري ده‌دوان.

ئیواره هات و شار و ناوبازار چۆلتر ده‌بوو. له‌گه‌ڵ نزیکه‌بوونه‌وه‌ی ئیواره و ماله‌ئاوایی خۆردا، سیمای خه‌لک گه‌شتر و دل‌گیرتر ده‌بوو. ناو بازار و شار چۆل ده‌بوو، باره‌شه‌کان زیاتر و بلاوتر ده‌بوون و په‌نگیان زه‌ردتر و لیویان شین‌تر و چاویان بی‌تروسکه و توشی ترس و دل‌ه‌کوئی ده‌بوون.

باره‌شیکێ زۆر به‌ناو کۆلان و شه‌قامه‌کاندا بلاو ببونه‌وه له بیده‌نگی و خۆشحالی خه‌لک سه‌ریان سوڕ ما‌بوو، له‌ناو گێژاو و داله‌خی نه‌زانیدا ترس و مه‌راق و په‌شیویان پێوه دیار بوو.

تیشکی خۆر به‌ره‌و کزی ده‌چوو، په‌نگیشی به‌ره‌و زه‌ردی و لاوازبوون، له‌ودیه‌که‌له‌وه دوا‌جار چاوه‌کانی تروکاند و ماله‌ئاوایی ئه‌و پوژنه‌ی له‌شار کرد. باره‌شه‌کان له‌ناو تاریکی شه‌ودا بزر بوون. له دوا ساتی خۆر و له دوا تیشکیدا و له‌ده‌سه‌پیکێ شه‌و و تاریکیدا له‌ناکاودا له‌هه‌وشه و سه‌ریان و ژوره‌کانه‌وه له «یه‌ک» چرکه‌دا که په‌یه‌هسته بوو به پوچی هه‌موو خه‌لکه‌وه

ئاگری بچوک بچوک له هه موو لایه که وه هه لگیرسا و بلایسه ی ئاگریکی گه وره هه مان کات ئاسمانی ئه و شارهی روناک کرده وه . روناکی ئاگره کان به هه موو کون و که له به ریگدا به دوای تاریکیه وه بوون . ئه و په له تاریکییه ی به ئاسمانی شاره که وه بوو له ناکاودا له بهر چاو نه ما و بزر بوو . بریسکه ی ئاگر چاوی باره شهکانی کوپر ده کرد ، دهنگی گورانی و پیکه نین و خوشی و سه مای خه لک گوپی باره شهکانی که پر ده کرد .

باره شهکان تۆپه ل تۆپه ل له ناو ترس و بی ئوقره یدا گرمۆله ببوون . نه یانده زانی به چ شیوه یه ک و له کوپه ده ست به توند و تیژی و جیبه جیکردنی به رنامه کانیا ن بکه ن و خواست و هیواکانیا ن به دیهینن . ئه وان مه به ستیا ن بوو که خه لک جم و جۆلیکی هه بی ت به بۆنه ی ئه و یاده وه ، ئه و کاته هات و باره شهکان هیچیا ن بۆنه کرا . خه لک له مالهکانی خویان سه رگه رمی گورانی و سه ما و خوشی بوون به بۆنه ی یادی جه ژنی نه ورۆزی نه ته وه یی . باره شهکان گرمۆله ببوون له ناو خوشی و گورانی ئه واندا ، ئیتر ئارامیا ن لیبرا . هه ندیکیا ن وه ک دواکاتی ته مه نیا ن و دوا فرسه تی ژیا نیا ن که ما بی تیا ن ، هیرشیا ن بۆ ئه و جیگایانه برد که دهنگی گورانی و خوشی و پیکه نین لپوه ده هات .

باره شهکان نه گه شتن به هیچ ئامانجیکیا ن . هه ر ئه و کاته ی خه لک هه ستیا ن به هیرشی باره شهکان کرد بۆ سه ر جیگا و شوینی ئاههنگهکانیا ن و جه ژن و خوشیا ن لیتیکده دن ، خاکیا ن لیدا گیر ده که ن ، دیاریه پیرۆزهکانیا ن بی به ها و ریسوا ده که ن ، ئاگریا ن له بهر چاو ده خه ن ، جه ژنی نه ته وه یی دیرینیا ن پیره وا نابینن . به یه ک هاوار و دهنگ و گوژمه وه ، به مه شخه له بلایسه داره که ی ده ستیا ن پزانه ناو کۆلان و سه ر شه قام و شاره که ی خویان ، له هه موو لایه که وه هیرشیا ن بۆ باره شهکان برد . ئه وه ی

که باره شهکان چاوه پروانیان نه ده کرد، پرویدا. خویشیان نه یانده زانی به رامبه ر شالوی ئه و عه شاماته ئاگر به دهسته چی بکهن و بو کوئ هه لئین. ئاواتیان به رۆژانی پیشوتر ده خواست که به ناو شاردا گیقه یان ده هات. ئاواتیان به چه ند چرکه یه کی پیشوتر ده خواست که له سوچی کۆلانه کاندایه ناو گۆرانی و دهنگی پیکه نین و سه مای جه ژنی خه لکدا گرمۆله ببوون و توشی ئه م هیرشه غه زه ب و داخاویه نه ببوون. دنیا یان لیببوو به ئاگر، له بهرده م تین و گروتیشکی مه شخه له ئاگراویه کاندایه خو یان بو راکگیر نه ده کرا و هه لده هاتن و له ولاتروه توشی ئاگر به دهستی تر ده بوون، رووبه پرووی داخ له دلئ تر ده بوون. هه ر باره ش بوو رایده کرد و نه ده په ر ژایه سه ر هه یچ. به ده م راکردنه وه ده گریان و ده پارانه وه و سویندیان به دیاریه پیروژه کان ده خوارد که لیبیان ببورن و ئه وه دواشه ویان بیت له و شارهدا و به یانی برۆنه وه. دهستی دایکه کانیان ماچ ده کرد که ئازار نه درین.

کۆلان و شه قام پر بوو له باره ش و سه روخوار، راست و چه پ به هه موو لایه کدا رایان ده کرد. مه شخه ل به دهسته کانیش به گۆرانی نه ورۆز به دوا یاندا به ره و دهره وه ی شاره کان، شار به ده ریان ده کردن. هه ر باره ش بوو رایده کرد و له بری گیقه ی جارانیان، ده گریان و نوزه یان ده هات. له هه موو لایه کی شاره وه به ره و خوار و به ره و سنور ده ریان په راندن تا کو ئه و دیوی سنور. ئه و شه وه هه موو شاره کانیان له باره ش پاکرده وه. ئاهه نگه کان لیوان لیو بوون له خو شی و سه ما و گۆرانی و پیکه نینی سه رکه وتن و به خته وه ری. ئاگره کان خو ش خو ش هه ر ده سوتان و دنیا ی ئه و شه وه ی شاره کانیان کردبوو به چراخان. شار چۆر بریبوو له باره ش. شنه ی بایه کی فینک له چیاکانه وه بونی گول و گه لا و گیای تازه ی ئه م به هاره یان له گه ل دهنگی

ئاوازی چه‌م و روبار و بالنده نه‌خه‌وتوو‌ه‌کان بوناو شه‌وی پیر له
ئا‌هه‌نگ و خوشی شاره‌که ده‌هینا و تیکه‌ل به‌مه‌ستی سه‌رکه‌وتن
و گورانی و پیکه‌نین و سه‌مای خوشی خه‌لکه‌که ده‌بوو. ئاگره‌کان
خوش خوش هه‌ر ده‌سوتان، تا‌کو ده‌می به‌ره‌به‌یان جاریکی‌تر
خوری کچه‌گه‌وره‌ی ئاگر به‌ده‌م زه‌رده‌ خه‌نه‌وه‌ به‌یانی باشی
پوژیکی نوئ و یه‌که‌م پوژی سالی تازه و پوژی سه‌رکه‌وتنی له
شار و له‌خه‌لکه‌ قاره‌مانه‌که‌ی کرد.